Iulian Boldea
Cornel Sigmirean
Dumitru-Mircea Buda
(Editors)

Literature as Mediator. Intersecting Discourses and Dialogues in a Multicultural World

COMMUNICATION, JOURNALISM, EDUCATION SCIENCES, PSYCHOLOGY AND SOCIOLOGY

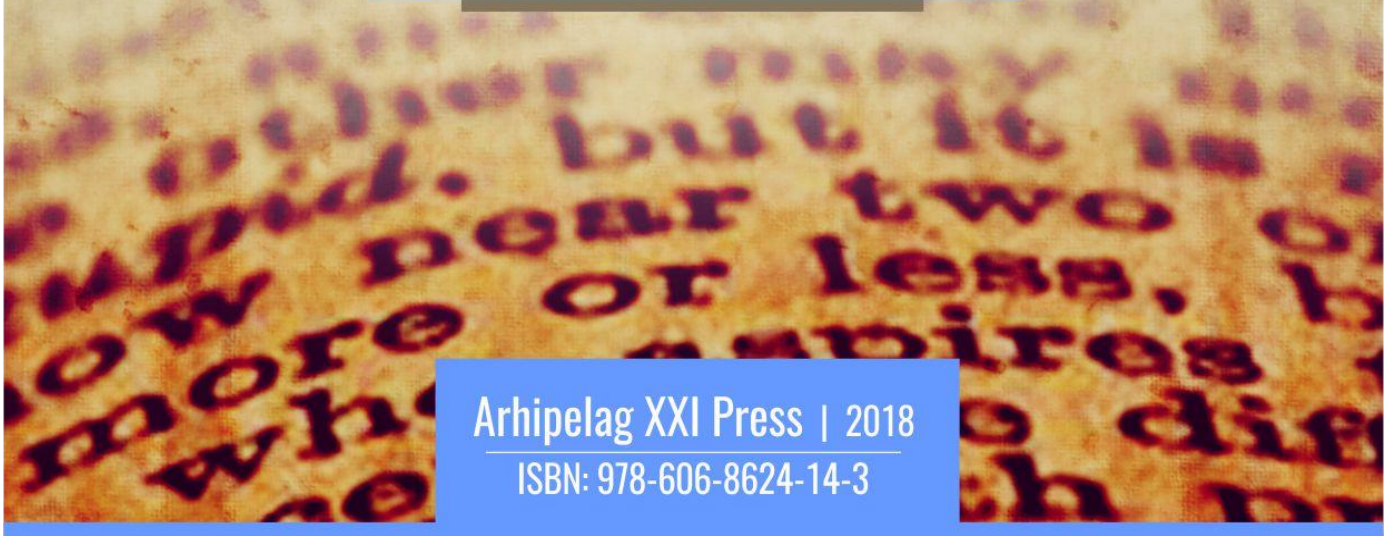

Arhipelag XXI Press | 2018
ISBN: 978-606-8624-14-3

LITERATURE AS MEDIATOR.
Intersecting Discourses and Dialogues in a Multicultural World

Section: Communication, Journalism, Education Sciences, Psychology and Sociology

Date: 8-9 December 2018

Location: „DIMITRIE CANTEMIR" University, Tîrgu Mureș

ISBN: 978-606-8624-14-3

Edited by:
The Alpha Institute for Multicultural Studies
Moldovei Street, 8
540522, Tîrgu Mureș, România
Tel./fax: +40-744-511546
Email: iulian.boldea@gmail.com
Published by:
"Arhipelag XXI" Press, Tîrgu Mureş, 2018
Tîrgu Mureş, România
Email: tehnoredactare.ldmd@gmail.com

Contents

THE EFFECTS OF EMPATHY LEVEL IN THE RELATION TEACHER-STUDENT

Teodor Pătrăuță

Prof., PhD, ”Vasile Goldiș” Western University of Arad 7

TRANSACTIONAL ANALYSIS AND NEUROLINGUISTIC PROGRAMMING

Arina Modrea, Norina Orha

Assoc. Prof., PhD, UMFST Târgu Mureș, M.A Student, ”Johann Wolfgang Goethe” University, Frankfurt A.M., Germany 13

COGNITIONS, PRACTICAL SKILLS AND EMOTIONS INVOLVED IN BUILDING OF PERSONAL EFFICIENCY FOR TEACHING CAREER

Claudia Marian

Assoc. Prof., PhD, Technical University of Cluj-Napoca - Baia Mare Norther University Center 18

#HASHTAG – AN ESSENTIAL MODEL OF THE PRESENT-DAY COMMUNICATION

Cristian-Ionel Măduța

Assoc. Prof., PhD, ”Vasile Goldiș” Western University of Arad 26

BECOMING DIGITAL IN ESP CLASSES

Laura Ioana Leon

Assoc. Prof., PhD, ”Grigore T. Popa” University of Medicine and Pharmacy, Iași 32

ASPECTS OF SMART LEARNING MANAGEMENT

Carmen Olguța Brezuleanu

Assoc. Prof., PhD, ”Ion Ionescu de la Brad” University of Agricultural Sciences and Veterinarian Medicine, Iași ... 37

STRUCTURAL INTERFERENCES OF DEPRESSION AT „SMARTPHONE-FACE” ADOLESCENT

Maria Dorina Pașca

Assoc. Prof., PhD, UMFST Târgu Mureș 44

MIGRATION PHENOMENON -A CURRENT CHALLENGE FOR SOCIAL SCIENCES?

Vlad-Ovidiu Cioacă and Maria Crăciun

MD Student, PhD Student, University of Craiova 53

READING AND LECTURING SKILLS

Merima-Carmen Petrovici

Assoc. Prof., PhD, Ecological University, București 63

THE ROLE OF NON-FORMAL EDUCATION IN EQUALIZING THE CHANCES IN THEROMANIAN EDUCATIONAL SYSTEM

Ovidiu-Florin Toderici

Assoc. Prof., PhD, ”Vasile Goldiș” Western University of Arad 69

PROMOTING THE URBAN CULTURAL SPACE IN THE GLOBAL SOCIETY IDENTITY

Ovidiu-Florin Toderici

Assoc. Prof., PhD, ”Vasile Goldiș” Western University of Arad 75

THE EFFICIENCY OF ORDER GIVING AND TRAINING PROCESS IN AN ORGANIZATION

Ovidiu-Florin Toderici

Assoc. Prof., PhD, ”Vasile Goldiș” Western University of Arad 82

LITERATURE IN TEACHING ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE

Alina Nicoleta Ionescu (Pădurean)

Assoc. Prof., PhD, ”Aurel Vlaicu” University of Arad 88

POSITIVE EMOTIONS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING AND LEARNING

Anca Irina Cecal

Lecturer, PhD, ”Al. Ioan Cuza” University of Iași 93

COMPARATIVE ANALYSIS OF EDUCATIONAL PRACTICES INCLUDING NORMAL EDUCATIONAL SISTEM BUT ALSO THE SPECIAL SECTION FOR STUDENTS WITH MENTAL DISORDERS

Adriana-Florentina Călăuz

Lecturer, PhD, Technical University of Cluj-Napoca 97

THEORETICAL ASPECTS OF CLASSROOM MANAGEMENT

Claudia Florina Pop

Lecturer, PhD, University of Oradea 106

COMPARATIVE ASPECTS OF THE ROMANIAN PRESS BEFORE AND AFTER 1989

Cristina Eugenia Burtea-Cioroianu

Lecturer, PhD, University of Craiova 114

MODELS OF THE DOCTOR-PACIENT RELATIONS AND THEIR IMPORTANCE IN CLINIC COMMUNICATION

Roxana Elena Doncu

Lecturer, PhD, ”Carola Davila”, University of Medicine and Pharmacy, București 122

DEVELOPING COGNITIVE AND SOCIO-EMOTIONAL SKILLS THROUGH READING

Nicoleta Ramona Ciobanu

Lecturer, PhD, University of Oradea 127

THE TRANSITION OF THE ROMANIAN LANGUAGE IN THE JOURNALISM SPHERE. INACCURACY, SLIPPAGE AND NORM ADJUSTMENTS

Oana Andreea Nae

Lecturer, PhD, ”Dunărea de Jos” University of Galați 134

DEVELOPING REFLECTIVE AND CREATIVE SKILLS IN THE INTERCULTURAL COMMUNICATION CLASS

Sorina Chiper

Lecturer, PhD, ”Al. Ioan Cuza” University of Iași 141

„WHAT ABOUT US?”: FIGHTING FOR THE INCLUSION OF STUDENTS WITH SPECIAL NEEDS IN SCHOOLS AND UNIVERSITIES

Cristina Mihaela Nistor

Lecturer, PhD, Politehnica Universityof Bucharest 147

ADVERTISING BETWEEN PERSUASION AND HUMOR

Cristina Radu-Golea

Senior Lecturer, PhD, University of Craiova 153

TEACHING BUSINESS ENGLISH TO FIRST YEAR UNDERGRADUATE STUDENTS. A CASE STUDY ON NEEDS ANALYSIS

Oana Alexandra Alexa

Assist., PhD, ”Al. Ioan Cuza” University of Iași 158

INSTITUTIONAL REPOSITORIES, VISIBILITY AND IMPACT OF SCIENTIFIC PRODUCTION

Ionela Maria Bârsan

Assist., PhD, ”Transilvania” University of Brașov..... 163

RELIGIOUS EDUCATION THROUGH MASS MEDIA. EDUCATIONAL VALUES AND NONVALUES

Constantin Cătălin Pascariu

Assist., PhD, University of Oradea 170

MORAL EDUCATION – A COMPONENT OF PERSONALITY FORMATION

Georgeta Gabriela Cornea

Lecture, PhD, ”Spiru Haret”University of Bucharest 179

PRACTICES OF FACEBOOK USAGE IN THE PRESIDENTIAL CAMPAIGN OF 2014. THE ANALYSIS OF THE COMMUNICATION THEMES FOR THE CANDIDATE KLAUS IOHANNIS. FREQUENCY, TYPOLOGY AND OTHER RELEVANT FEATURES

Handy-Francine Jaomiasa

PhD Student, University of Bucharest..... 184

MEDIA COVERAGE OF THE GREAT UNION. CASE STUDY: THE JOURNALISTIC ACTIVITY OF THE ROMANIAN WRITER ION AGÂRBICEANU, BETWEEN 1917-1919

Alexandra Ormenișan

PhD Student, ”Babeș-Bolyai”, University of Cluj-Napoca 192

CONTENT ANALYSIS – THE NATIONAL TEAMS IN HANDBALL, FOOTBALL, GYMNASTICSAND TENNIS IN THE ROMANIAN ONLINE PRESS

Lucia Ana-Maria Muntean

PhD Student, ”Babeș-Bolyai” University of Cluj-Napoca 203

IMMERSIVE JOURNALISM AND THE DIGITAL AUDIENCE

Ovidiu Ionel Duță

PhD Student, ”Babeș-Bolyai” University of Cluj-Napoca 212

THE CONSUMPTION OF POLITICAL INFORMATION THROUGH ENTERTAINMENT TV SHOWS: A GLOBAL TREND ALSO PRESENT IN ROMANIA

Elena Adriana Filipescu

PhD Student, University of Bucharest..... 230

THE ROLE OF DIGITAL AND VISUAL STORYTELLING IN CONTEMPORARY PUBLIC RELATIONS

Elena-Adriana Filipescu

PhD Student, University of Bucharest 236

PROSTITUTES ARE BORN, NOT MADE. A ROMANIAN OUTLOOK ON PROSTITUTION

Fănel Teodoraşcu

Lecturer, PhD, “Danubius” University of Galati, Romania 244

NETWORKED LEARNING: AN OBJECTIVE OF CONTEMPORARY EDUCATION

Veronica Oboroceanu

Lecturer, PhD, "Ion Creangă" State Pedagogical University of Chişinău 259

QUESTION TACTICS IN THE INTERVIEW

Carmen Neamțu, Assoc. Prof., PhD, ”Aurel Vlaicu” University of Arad 263

AUTOMATIC DISCOURSE ANALYSIS OF ROMANIAN GUIDELINES FOR A HEALTHY DIET

Oana Atomei, PhD Student, Ștefan cel Mare” University of Suceava 274

THE ROLE OFGRAPHICS IN THE POSITIONING OF ROMANIAN NEWS TV STATIONS

Arina-Ioana Moga

PhD Student, University of Bucharest 312

ROMGLISH AS A SPECIFIC FEATURE OF THE MEDIATIC LANGUAGE NOWADAYS

Mihaela Mureșan

Assoc. Prof., PhD, ”Babeș-Bolyai” University of Cluj-Napoca 324

THE EFFECTS OF EMPATHY LEVEL IN THE RELATION TEACHER-STUDENT

Teodor Pătrăuță
Prof., PhD, "Vasile Goldiș" Western University of Arad

Abstract:The present paper intends to bring into the foreground that the educational environment is the place of a ,,human encounter", of a psychological and social kind of interaction that proves that the personalities act on the others. Being stimulatory and having and addressing character, the didactic communication implies a profound knowledge of the psychology of students.

Keywords: empathy, personality,knowledge.

Aproape în toate tratatele moderne de psihologie un loc însemnat îl ocupă problema empatiei şi cu precădere mecanismul său comportamental în situaţii care implică relaţii interpersonale. însă, deşi a fost abordată dintr-o diversitate de puncte de vedere, în prezent nu există o definiţie unică a empatiei, fiecare curent din epocă impunând o anumită direcţie în studiul acesteia. Astfel, se consideră că există o varietate de forme de manifestare empatică care se răspândesc de la aspecte ale reactivităţii fiziologice, componente afective sau cognitiv-anticipative ia cele motivaţional-acţionale.

Viziunea contemporană a teoriilor şi cercetărilor vizând empatia stipulează că ar fi existat două etape. Prima etapă este cea de fundamentare teoretică a concepţiei, incluzând lucrări cu caracter speculativ, şi a doua etapă, incluzând lucrări multiple şi cercetări ample ale conceptului în diverse ramuri ale psihologiei.

Referindu-ne la prima etapă, interesant este faptul că conceptul de empatie nu a fost lansat de psihologie ci de promotorii romantismului german: Jean Paul, Novalis, fraţii Schlegel. Romantismul propagă integrarea omului în natură şi a naturii în sistemul de referinţă uman. Toate conceptele romantice pun accent pe totalitatea forţelor omului şi, cu deosebire, pe sentiment, pe intuiţie intelectuală şi pe imaginaţie. Astfel, din punct de vedere al romantismului, empatia este o facultate general umană ce are acelaşi statut ca şi celelalte facultăţi psihice. Diferenţa între indivizi costă în nivelul de performanţă de care dau dovadă.

Romanticii cred că toţi oamenii văd lumea la fel, dar faţă de aceleaşi realităţi, reacţiile sunt foarte variabile în raport cu trebuinţele, motivele, gusturile, ideile, valorile fiecăruia. De aceea, empatia presupune asimilarea structurilor personale, a sistemelor de referinţă conceptuale şi valorice ale celui empatizat. Acest lucru permite o predicţie asupra reacţiilor lui posibile faţă de anumite evenimente.

Pentru realizarea efectivă a empatiei, spun romanticii, este necesară dar nu suficientă cunoaşterea particularităţilor şi profilului, modului de a fi şi stilul persoanei, un rol hotărâtor avându-1 participarea, implicarea afectivă, reproducerea trăirilor comportamentul empatie se inserează în structura de personalitate a profesorului, potenţându-se reciproc. De asemenea, în structura de personalitate a unui profesor competent este necesară o articulare optimă a empatiei faţă de colectivul de elevi cu empatia faţă de fiecare elev în parte. Când vorbim de empatie în câmpul educaţional

este necesar să diferenţiem două aspecte: pe de-o parte transpunerea în universul psihic al elevului pentru a-1 înţelege şi, în consecinţă, pentru a realiza un proces instructiv - educativ mai adecvat, eficient şi pe de altă parte, spune V. Prelici, transpunerea *in* rolul de educator (elocvent, afectiv şi exigent, apropiat dar şi distant).

Profesorul joacă un rol în faţa clasei, prin aceasta apropiindu-se de activitatea actorului pe scenă, rol pe care îl compune mintal până la un anumit punct. Actorul ca şi profesorul nu încearcă nemijlocit trăirea afectivă respectivă, ci evocă stări anterior cunoscute prin experienţa altora. Empatia profesorului este însă similară numai până la un punct cu cea a actorului. Un actor bun ,elocvent nu înseamnă implicit un profesor bun. Actorul transmiţând mesajul semantic, poate, prin intermediul empatiei, să păstreze tensiunea emoţională a acestui mesaj. Profesorul, în schimb, trebuie câteodată să-şi modifice şi mesajul semantic şi trăirea empatică în funcţie de particularităţile de vârstă ale celor cu care lucrează ca şi în raport cu condiţiile conjuncturale apărute pe parcursul lecţiei. In educaţie, după opinia lui V. Prelici (op. cit. pg.142), primează obiectivitatea şi precizia ştiinţifică, cu atât mai mult cu cât elevul creşte în vârstă. Empatia didactică este subordonată elementului cognitiv.

Stilul empatie se caracterizează prin „capacitatea de transpunere în cadrul intern de referinţă al altora, folosind ca mijloc de înţelegere şi de implicare a trăirilor şi atitudinilor celuilalt, propria sa experienţă afectivă. Obiectivitatea în cunoaşterea celorlalţi se datorează, în parte, acestei îmbinări între utilizarea propriei experienţe afective şi transpunerea în psihologia modelului extern. Prin acest mecanism psihologic empaticul reuşeşte să perceapă lumea „ca şi cum" ar fi modelul extern. Reprezentanţii stilului empatie îşi folosesc experienţa lor afectivă pentru a descifra modul de referire la realitate a modelului extern prin căutarea similarităţii structurale cu acesta." Această conduită empatică individuală se manifestă relativ independent de diferenţele structural psihice prezentate de persoanele cu care empatizează. Constanţa conduitei empatice rezultă din totalitatea reacţiilor empatice ale subiectului empatizator faţă de parteneri, reacţii care în majoritatea lor se grupează în jurul mediei empatiei acestuia faţă de cei cu care empatizează. Adică, cu cât aceste reacţii se plasează în jurul mediei subiectului, ele vor exprima o constanţă comportamentală, iar depărtarea de la medie va reprezenta un stil empatic inconstant.

Prin intermediul empatiei nu se recunosc doar stările emoţionale ci şi felul în care acţionează celălalt într-o situaţie, ceea ce a simţit el atunci. Acurateţea inferării depinde de acurateţea cu care este percepută situaţia din perspectiva celuilalt şi de claritatea şi corectitudinea cu care se surprinde semnificaţia ei pentru asta. Având în vedere că preluarea de rol presupune proiectarea propriilor semnificaţii pentru interpretarea situaţiei, acurateţea va depinde în mare măsură de gradul de similaritate între semnificaţiile ce le acordă cei doi aflaţi în relaţiile diferitelor situaţii sau evenimente.

Eugene A. Weinstein (1973) acordă un rol important empatiei în cadrul comportamentelor interpersonale. In concepţia sa, empatia cere o apreciere cu acurateţe a modului celuilalt de a defini situaţia. El apreciază că la baza empatiei stă şi o sensibilitate faţă de parametrii relevanţi, pentru că în afară de configuraţia globală a stimulilor disponibili într-o situaţie dată, este necesară şi sesizarea acelor stimuli care au o relevanţă inferenţială pentru modul în care ceilalţi îşi construiesc realitatea. O parte din aceasta, ca de exemplu, sensibilitatea la producţia verbală, semnificaţia culturală a gesturilor, expresivitatea facială sau inflexiunile vocii sunt învăţate, dar prelucrarea acurată de rol presupune mai mult decât cunoaşterea acestor semnificaţii comune, o sensibilitate crescută faţă de anumiţi parametrii care dă posibilitatea discernerii diferenţelor interindividuale în raport cu modul de interpretare al aceloraşi semnificaţii

de către acelaşi individ în situaţii diferite. Profesorul empatic „ascultă" cuvintele în aceeaşi măsură în care ascultă emoţiile şi dispoziţiile.

Vasile Pavelcu consideră că arta de a preda presupune pe lângă stăpânirea cunoştinţelor, claritatea şi plasticitatea expunerii alimentate de voiciune şi pasiune ştiinţifică, cât şi aptitudinea deosebită de transpunere în situaţia ascultătorului, a elevului sau a studentului. Această transpunere nu trebuie să atingă limitele unei extreme identificări. Empatia, în acest caz, trebuie să exprime o reacţie atitudinală (intelectiv-afectivă) în care dragostea faţă de copil să fie subordonată nevoii de a-1 înţelege şi ajuta. I.S. Firu spunea: *‚Nu te coborî la nivelul copilului ca să faci teatru, nu ca să-l umileşti sau să te umileşti pe tine, ci pentru a creşte din nou, împreună cu el, a simţi din nou tu emoţia marilor creatori, a relua şi verifica adevăruri acceptate. "*

Cu alte cuvinte, capacitatea empatică proprie unui bun cadru didactic vizează un anumit model de identificare psihologică cu copilul, dublat de condiţia păstrării unei distanţe aptă să poată cuprinde întreaga problematică a colectivului şcolar. Gilles Ferry sublinia faptul că distanţarea îi permite profesorului să-şi menţină o stare de disponibilitate faţă de fiecare elev, în schimb apropierea în ajută să înţeleagă empatic doleanţele lui. Excesul manifestat într-o direcţie sau alta, ca şi excluderea totală a unor asemenea modalităţi psihologice din comportamentul profesorului, conduce inevitabil la un eşec pedagogic. Un profesor extrem de empatic fără un filtraj raţional al comportamentului de apropiere de elev poate obţine iniţial unele succese, dar în timp, devenind robul acestei identificări pierde din vedere tocmai misiunea pentru care se află în şcoală - aceea de a interveni în formarea elevului şi nu numai de a-i înţelege viaţa sa interioară.

Pe de altă parte, un profesor slab empatic, extrem de detaşat de psihologia elevului, se va impune poate iniţial faţă de unii elevi, dar va crea cu timpul premisele unei rupturi între el şi aceştia. El nu va reuşi să-şi explice obiectiv diferitele forme de comportament ide elevilor, le va da o interpretare prea subiectivă, iar modalităţile educative la care va recurge, vor fi întâmplătoare din acest motiv. La fel, pentru un cadru didactic care nu-şi pune în nici un fel probleme privind înţelegerea şi explicarea comportamentului copilului va avea, ia rândul lui, un comportament rutinier^ iar efectele educative vor întârzia să apară.

Acest echilibru între empatie şi distanţare în comportamentul profesorului în clasă priveşte întreaga desfăşurare a procesului instructiv-educativ. De aceea este greşit să se lucreze într-o clasă numai cu elevii buni, din pretextul că aceştia ar trebui să profite în primul rând de atenţia şcolii. O lecţia interesantă şi accesibilă devine atractivă pentru întreaga clasă. Dar aceasta depinde în exclusivitate de aptitudinea cadrului didactic, de înţelegerea psihologiei elevilor, de conduita empatică a profesorului.

Marylee Taylor[30] studiază factorii mediatori privind aşteptările profesorilor în legătură cu abilităţile copilului ca premisă a relaţiei profesor-elev. Sunt luaţi în considerare patra factori. Primul este apreciat a fi *climatul,* urmărindu-se câteva aspecte comportamentale din partea profesorului, şi anume: zâmbetul, mişcări aprobatoare ale capului, aplecarea înainte, căldura vocii şi contactul ocular cu elevii. Cel de-al doilea factor este denumit *input* şi se exprimă prin paşii pe care îi urmează profesorul în predare. Cel de-al treilea factor este denumit *output* şi se referă la ocaziile de răspuns pe care le oferă copilului (dificultatea întrebărilor, răbdarea în aşteptarea răspunsului). în legătură cu acest factor se semnalează prezenţa fenomenului de nerăbdare manifestat prin întreruperea răspunsului elevului, latenţa mică între întrebare şi răspuns, ca şi prezenţa fenomenului de persistenţă, manifestată după o eroare făcută de copil sau prin repetarea întrebării la care s-a răspuns incorect. Cel de-al patrulea factor se numeşte *feedback* şi implică:

a). Aprecierea incidenţei feedback-ului {procentajul răspunsurilor corecte urmate de întărire)

b). Aprecierea lungimii feedbak-ului (timpul petrecut cu aprecierea răspunsurilor corecte)

c). Lungimea feedback-ului incorectitudinii (timpul mediu petrecut cu reacţia la un răspuns incorect)

d). Omiterea feedback-ului pozitiv (procentajul răspunsurilor corecte urmate fie de tăcere, fie de un răspuns ambiguu)

e). Omiterea feedback-ului negativ (procentajul răspunsurilor incorecte urmate fie de tăcere, fie de un răspuns ambiguu). în legătură cu acest factor se mai ia în consideraţie şi ajutorul inadecvat oferit de profesor atunci când emite răspunsul şi atunci când formulează întrebarea.

Un profesor empatic poate folosi cu eficienţă aceşti factori mediatori ca premisă a optimizării relaţiilor sale cu elevii.

Nu se poate neglija şi o altă direcţie importantă în fixarea relaţiilor de cooperare, de încredere reciprocă între profesor şi elev, şi anume, aceea a evaluării corecte, obiective, stimulative a nivelului de cunoştinţe. Transformarea notei şcolare într-o modalitate coercitivă nu duce mai departe decât la efectul că elevul va învăţa pentru notă - cei buni pentru note mari, iar cei slabi pentru note de trecere, şi nu va fi o antrenare colectivă în efortul învăţării. De aceea, folosirea notei ca o modalitate stimulativă, dependentă nu numai de nivelul cunoştinţelor, dar şi de interesul manifestat în învăţare, precum şi de puterea de asimilare la un moment dat, va fi o nouă dovadă a înţelegerii empatice a profesorului pentru elev.

E limpede faptul că un profesor bun nu se poate rezuma doar la transmiterea unor informații științifice în fiecare zi elevilor săi, fără a le putea prezenta pe înțelesul lor. Pentru a se bucura de respectul elevilor, educatorul trebuie să întrunească mai multe calități speciale: solide cunoștințe de specialitate, orizont cultural larg, capacitatea de a expune clar și sistematic cunoștințele, obiectivitate în evlauare, exigență și respect față de personalitatea educabililor, încredere, cărora se adaugă prestanța (ținuta vestimentară, vocabularul, comportamentul).

Cercetătorii vorbesc de două mari categorii de aptitudini pedagogice care presupun un dublu proces de cultivare și antrenare:

- Pregătirea de specialitate;
- Pregătirea psihopedagogică.

Printre caracteristicile „bunului profesor” David G. Ryan (1960) consideră că pot fi încadrate în trei patternuri principale: comprehensiunea, disponibilitatea și deschiderea spre celălalt.

Robert Dottrens enumeră ca indicatori:

- Un echilibru intelectual, mintal și nervos excelent;
- Pe plan intelectual: curiozitate, gustul observației, simțul critic față de părerile altuia;
- Luciditate față de sine însuși;
- Nevoia de înnoire, care favorizează adaptarea lui la cerințele elevilor;
- Pe plan social: tinerețea spiritului, bunăvoința, înțelegerea, autoritatea firească.

J.B. Rochat consideră ca și calități specifice necesare educatorului intuiția, omenia, simțul umorului și răbdarea. Hubert Rene remarcă printre trăsăturile unui cadru didactic: bunul simț, intuiția psihologică, ordinea și claritatea, spiritul metodic și ordonat, ca și calități morale: obiectivitate, generozitate, stăpânire de sine,

capacitatea de critică, modestie, bună dispoziție iar ca elemente vocaționale: iubirea pentru copil, simțul valorilor și simțul misiunii.

Din ce în ce mai acut, în cadrul formării profesorilor, se pune accentul asupra capacităților de gestionare interactivă în clasă, asupra relațiilor stabilite cu elevii, domeniu unde se constată puținătatea cunoștințelor formalizate asupra practicilor de acest tip în situații pedagogice. Din ce în ce mai mult se insistă asupra necesității formării unei competențe pedagogice relaționale.

Dacă ne raportăm la aptitudinea unui profesor ca la o modalitatea relațională prin intermediul căreia orice informație trebuie să devină un „bun" care se deplasează de la profesor la elev, nu putem ignra faptul că structura psihologică a aptitudinilor pedagogice implică mai multe componente care asigură tipuri diverse de competențe aflate în strânsă interdependență. N. Mitrofan vorbește despre o comptență morală, o competență profesional științifică, o competență psiho-pedagogică și o competență psiho-socială.

Așadar, aptitudinile pedagogice sunt un complex, un mixt al cărui element esențial în constituie comunicativitatea. Există profesori care au o predispoziție comunicativă și de influețare cu toate componentele ei: vorbire expresivă, gesticulare adecvată, capacitatea de a demonstra instructiv și logic, adecvarea la tempoul mediu al elevilor, expuneri semnificative și inteligibile, dialog colocvial antrenant, totul fiind centrat pe activitatea mentală a copilului. Tot în calitățile unui profesor foarte bun sunt incluse capacitatea empatică de transpunere în situația psihologică a elevului, abilitățile organizaționale, de control psihodidactic, simțul dramatic.

Un comportament empatic din partea profesorului va asigura şi baza influenţei pertinente asupra educaţiei elevului, asupra motivaţiei sale pentru muncă, asupra orientării sale şcolare şi profesionale, asupra fixării unui comportament moral dezirabil pe măsura cerinţelor societăţii.

BIBLIOGRAPHY

Dictionaire de la psychologie (1965), Paris, Larrouse.
Dottrens R. (1971), *Institutorii ieri, educatori mâine,* EdituraDidactică şi pedagogică, Bucureşti.
Ezechil L. (2002), *Comunicarea educațională în context școlar,* Editura Didactic şi Pedagogică, București
Firu S.(1939), P*ersonalitatea profesorului român",* Biblioteca Liceului românesc, Bucureşti.
Gilles F.(1975), *Practica muncii în grupuri,* EdituraDidactică şi pedagogică, Bucureşti.
Graw Mc., *Personality,* Hill Book Company, INC, New York
Hubert R. (1961), *Troite de pedagogie generale,* Paris, P.U.F., pp.622-647
Ionescu M. (2007), *Instrucție și educație,* Editura " Vasile Goldiș" University Press, Arad.
Kramar M. (2002), *Psihologia stilurilor de gândire și acțiune umană,* Editura Polirom, Iași
Marcus, S. Ana, Cătina (1980), Stiluri apreciative, Editura Academiei, Bucureşti;
Mitrofan N. (1988), *Aptitudinea pedagogică,* Editura Academiei RSR, București
Pavelcu V. (1937), *Cunoașterea psihologică și sentimentul*, în Revista de filozofie, nr. 3, p. 268
Pavelcu V. (1976), *Metamorfozele lumii interioare",* Editura Junimea, Iaşi.

Prelici V. (1987), *Evaluarea eficienței cadrelor didactice,* Seminarul pedagogic universitar, Universitatea de Vest din Timișoara
Rochat J.B. (1963), *Le metier d`instituteu vu par de futur bucheliers*, Educateur, Lassanne, nr. 15
Stroe M. şi colab. (1997), *Cunoaşterea empatică – însuşire aptitudinală a profesorilor,* Revista de pedagogie, nr. 10, pg. 24-28.
Taylor M.C. (1979), Ra*ce, Sex and Expression of self-fulfiling prophecies in a laboratory Teachning situation*, „Journal of Personality and social Psychology", vol 37, nr. 6, pg, 897-912.

TRANSACTIONAL ANALYSIS AND NEUROLINGUISTIC PROGRAMMING

Arina Modrea, Norina Orha
Assoc. Prof., PhD, UMFST Târgu Mureș, M.A Student, "Johann Wolfgang Goethe" University, Frankfurt A.M., Germany

Abstract: Adult education and implicitly, their formation is a major concern for the 21st century education field. In this context, the present article proposes an in-depth study of the technique called transactional analysis as a way to stimulate interaction in order to achieve better communication in the process of adult education and training. The present study addresses this method, taking into account the adult's psychological profile, so that the use of this technique is used as efficiently as possible in communication and adult education.

Keywords: transactional analysis, adult education, training, quality, psychological profile

"Unde domneşte dragostea, nimeni nu-şi doreşte să fie mai puternic decât ceilalţi, dar unde ea lipseşte, singurul lucru care conteaza este puterea". (Jung, C.,)

Scurt istoric- Analiza tranzacțională a fost elaboratăde Eric Berne (1910-1970), în Statele Unite, in anii '50. Acest psihiatru format în psihanaliză era animat de dorința dea face psihologia accesibilă unui public larg. Printre cărțile relevante pentru metoda creată de el, se distinge bestseller-ul Games People Play, tradus în limba română cu titlul „Jocuri pentru adulți".

Analiza Tranzacțională va avea rapid un mare succes în afara Atlanticului și a fost introdusă în România ca formare certificatăde Asociația Europeană de Analiză Tranzacțională și Asociația Internațională de Analiză Tranzacțională abia în anul 2000, la Timișoara, de către John Parr (trainer, Supervizor și Psihoterapeut Provizoriu în Analiză Tranzacțională)**.**

Această întârziere este explicată prin faptul că, în comunism, psihologia a fost interzisă și reintrodusă după revoluție. În anul 2001 s-a înființat la Timișoara**,** Asociația Română de Analiză Tranzacțională (ARAT), iar în anul 2002, a luat ființă filiala București a asociației. ARAT a fost acreditată de Colegiul Psihologilor din România în2006 și de FRP (Federația Română de Psihoterapie) tot în 2006.

Ținta principală a dezvoltării umane prin Analiză Tranzacțională,AT, este dobândirea autonomiei, ale cărei componente sunt:

1. Conștiența, înțeleasă prin a fi aici și acum. Aceasta înseamnă capacitatea recunoașterii propriilor senzații și sentimente ca răspunsuri la realitatea curentă.
2. Spontaneitatea, care exprimă sentimentul liberei alegeri de a opta pentru un anumit comportament.
3. Intimitatea, care presupune interacțiune deschisă și încrezătoare în timpul căreia adevăratele sentimente sunt exprimate și împărtășite de către partenerii aflați în relație.

Analiză Tranzacțională are la bază un sistem filozofic ale cărui principii de bază sunt următoarele:

1. Toti oamenii sunt OK.

2. Fiecare om are capacitatea de a gandi.
3. Oamenii isi decid in mod liber destinul, iar aceste decizii pot fi schimbate.

Pentru aplicarea adecvată a acestora, Analiza Tranzacțională utilizează metoda contractuală și comunicarea directă.

Analiza tranzacțională, cunoscută și ca AT, este o metodă utilizată în psihoterapie, psihologie organizațională, consiliere psihologică și psihologie educațională. Conceptele cu care lucrează analiza tranzacțională sunt de natură psihanalitică, umanistă și cognitivă. Printre acestea se numără:
- stările Eului sau modelul PAC Părinte-Adult-Copil, incluzând contaminările posibile dintre aceste stări, dar și decontaminările,
- tranzacțiile sociale sau interacțiunile din perspectiva celor trei stări ale Eului,
- triunghiul dramatic Salvator-Victimă-Persecutor,
- scenariul de viață sau povestea vieții pe care am ales în copilărie să o trăim, cuprinzând drivere și injoncțiuni care pot fi depășite prin permisiuni,
- stroke-urile sau unitățile de recunoaștere pe care le acordăm celorlalți și le primim de la ceilalți,
- simbioza în care intră două persoane cărora le lipsește cel puțin o stare a Eului, pentru a-și completa fiecare stările lipsă cu ale celuilalt,
- pozițiile de viață din coralul OK sau clasificarea credințelor pozitive și negative despre sine și ceilalți,
- desconsiderările sau ignorarea unor aspecte reale aici-și-acum din sine sau din lume relevante pentru rezolvarea problemelor,
- jocurile psihologice sau interacțiunile sociale contraproductive pe care oamenii le urmăresc după un anumit tipar pentru a obține stroke-uri, a-și confirma scenariul de viață și a evita vulnerabilitatea pe care o presupune intimitatea,
- emoțiile racket sau emoțiile false în spatele cărora se ascund emoțiile autentice nepermise de scenariul de viață,
- autonomia sau eliberarea de scenariu prin recâștigarea spontaneității, conștientizării și intimității,
- contractul sau angajamentul pe care psihoterapeutul și clientul îl iau de comun acord de a urmări obiective de schimbare ale clientului.

În esență, în psihoterapie se lucrează cu scenariul de viață și se analizează tranzacțiile sau interacțiunile sociale ale persoanei pentru a identifica și eventual modifica stările dominante ale Eului persoanei.

Analiză Tranzacțională , AT, chiar dacă uneori are defectul de a fi simplistă, poate fi considerată o adevarată cheie pentru comunicare; vreau deci să arat conceptele principale, având încredere în capacitatea dumneavoastră de a găsi singuri exemple și aplicații.

Ceea ce este astăzi cunoscut sub sigla 'TA' ('Transactional Analysis') este "exoterizarea" şi aplicarea la formare - ca modalitate de stimulare a interacţiunii interne constructive - a ceea ce Psihanaliza (Freud şi Adler) conceptualizase şi utilizase ca manipulare pozitivă îndeosebi prin terapie de grup, modalitate curativă puternic marcată comunicaţional. Mai exact, este utilizarea în scop "preventiv" (formarea fiind modul major de prevenire a deviaţiilor - fie ele maladive sau nu) a celor rezultate din studiul unui anumit gen de tulburări psihice.[3,12,14,19]

Preluând metaforica simbolistică psihanalitică (şi punându-i cuvenitele ghilimele), aplicaţia educaţională a 'TA' vizează folosirea formativă a strânsei corespondenţe dintre exterioritatea ambientală amprentată în psihic de aşa-zişii ‘factori de putere’, opresivi, şi interioritatea personalitară marcată de evoluţia ei în ambient în latura emoţională *).

Evoluţia individului (se) constituie (în) istoria sa individuală, instalată în copilărie şi rezidentă în structura eului subconştient ca amprentă de personalitate care se relevă prin conduita (1) intra- sau (2) inter-tranzacţională a persoanei adulte.[1,4,5,8]
(1) Stările de eu, reprezentând (in)stabilitatea/mobilitatea – psihică, chiar remanente, nu sunt, însă, şi permanente, ele manifestându-se situaţional, funcţie de diferite influenţe; un subiect poate trece de la o stare la alta într-o unitate de timp mică, derutând pe neavizat; mai mult: stările de eu pot fi suprapuse, chiar concomitente; este vorba de aşa-numita raţiune intra-tranzacţională (dilematică), implicând intra-comunicarea.
(2) Stările de eu sunt, însă, şi "contemporane": doi sau mai mulţi conlocutori îşi pot actualiza, la contact, propria stare, încât orice tranzacţie este un dialog şi al stărilor de eu (deoarece nu trebuie neglijat că, la vârsta matură, relaţia umană este mediată intelectiv - ceea ce, de regulă, asigură echilibrul - v. starea de adult); este vorba de aşa-numita raţiune inter-tranzacţională (polemică), implicând inter-comunicarea.[2,6,10, 16]

Cunoaşterea şi utilizarea acestora facilitează trans-acţionalul - tranzacţionalul - şi focalizează (auto)formativul în sensul activării contractuale adecvate a stărilor eului. Să marcăm, însă, că invariantele puse în evidenţă de tranzacţionalism sunt, în realitate, relativie spaţio-temporal (cultural, în sens antropologic) şi contextual-situaţional, ignorarea variaţiilor conducând la distorsiuni, deci la inadecvare contractuală.

Amorsarea unei relaţii tranzacţionale se va baza, deci, atât pe cunoaşterea teoriei de gen, cât şi pe cunoaşterea prealabilă şi instanţială a partenerului de lucru, încât să se evite erori izvorâte din aparenţe:*) unui interlocutor important (finanţator potenţial, factor de putere în comunitate etc.) cu o anumită aparenţă - mobilitate facial-gestuală, renume - circumstanţele tranzacţiei îi pot induce o stare de eu contrară. (Un "sol" feminin nu este automat potrivit pentru o discuţie de afaceri cu un partener profesional celibatar despre care nu se ştie dacă are sau nu un anumit tip de înclinaţii...).[7,9,11,18]

Tranzacţionalul este domeniul "relaţiilor de putere" în cel mai extins sens al cuvântului, tranzacţia ca atare fiind un "joc de putere" în timpul căruia între variabilele situaţionale şi invariantele psihice are loc, uneori, un adevărat conflict a cărui expresie formalizată este negocierea – de unde necesitatea joncţionării formative (şi, ulterior, acţionale) a acestor teme. "Lectura" în această cheie a comportamentului (inclusiv a celui propriu) este un bun exerciţiu de (auto)formare – mai cu seamă din perspectiva teoriei şi practicii comunicării, îndeosebi non- şi paraverbale. Prin stăpânirea domeniului[13,15,17], ne putem clarifica şi folosi în avantaj (propriu sau de grup - conform moralei fiecăruia):

– comportamentul inegal - uneori surprinzător - al aceluiaşi individ în situaţii similare, datorat predominanţei conjuncturalizate a unei "stări de eu" **);
– comutările aparent fără motivaţie în comportamentul unuia şi acelaşi conlocutor (de exemplu, cunoscuta mascare a timidităţii prin atitudine agresivă ***));
– posibilităţile de motivare-persuadare de tipul manipulării simbolice (prin semnale comunicaţionale), însă numai în baza prealabilei internalizări a domeniului, spre a evita efectele contrare;
– atitudinea coordonat-comunicaţională în conducere, în negociere sau în formare - de exemplu în situaţii în care predomină vizibil şi prelung starea de "copil rebel";
– resorturile prin care se asigură controlarea dialogului, pieţei de oferte etc.

Ceea ce interesează formativ este contraponderea pe care acest mod de reabordare a psihismului o poate aduce, prin resuscitarea celor patru tipuri temperamentale ("umorile") în defavoarea altora, "imponderabile", unei anumite literaturi de consum defel inocente, care propune drept valori formative reperele manipulatoare ale "paranormalului", ca şi unor mişcări ideologice, ca de exemplu, "New Age".[20,21]

În termenii negativului şi ai pozitivului, tipurile umane sunt marcate temperamental astfel:

Tipul negativ:

- Temperament flegmatic: retractil, timid, monoton, nesociabil, neîncrezator (în sine)
- Temperament melancolic: 'mămos', retardatar, delăsător, ezitant, indulgent (necritic)
- Temperament sanguin: critic, conflictual, precipitat, instabil, dezordonat
- Temperament coleric: euforic, impulsiv, emfatic, agresiv, ingrat.

Tipul pozitiv:

- Temperament flegmatic: liniştit, conciliant, subvocal, relativizant, candid, mediator
- Temperament melancolic: calm, tolerant, ordonat, voce moderata, receptiv
- Temperament sanguin: stapânit, coerent, atent, stenic, moralizator
- Temperament coleric: vital, dinamic, motivat, riguros, tonic, prestant.

Aceste caracteristici temperamentale sunt considerate din perspectiva personanţei lor în evoluţia comportamentală, a indivizilor; comportamentul indivizilor este în dependenţă de îmbinarea (în condiţii favorabile) sau confruntarea (în condiţii defavorabile) a stimulentelor (exterioare) cu impulsurile (interioare). De exemplu, un sanguin (deja) motivat poate avea următoarea configuraţie comportamentală virtuală:

	Impulsuri favorizante (proactive)	Impulsuri defavorizante (dinamice)
Stimuli pozitivi	remotivare	supramotivare
Stimuli negativi	demotivare	contramotivare

Cele trei "stări ale eului" sunt:

STARE INFANTILĂ -STARE PARENTALĂ vs. (de "copil", remanentă)-(de "parinte", mimetică)	STARE MATURĂ (de "adult", reflectată)	
POZITIV adaptat (conivent)	normativ (îndrumator)	structurare echilibrată, neînfeudată celor două modele mentale extreme
liber (independent)	suportiv (susţinător)	
NEGATIV supus (obedient)	opresiv (persecutor)	
rebel (delincvent)	protectiv (salvator)	

Medical, stările eu-lui pot fi privite, deci, ca două dezechilibre în raport cu un echilibru: înnăscute şi/sau imprimate mecanic la prima vârstă şi manifestate apoi ca rudimente, starea infantilă şi starea parentală produc adultul tip "copil mare" respectiv "precoce". Starea matură se formează până la pubertate, pe un fond psihic echilibrat, cu participarea activă a reflecţiei - în forma ei primară (individul echilibrat).

Formativ însă, ele trebuie privite/exploatate ca un echilibru realizabil prin "ratarea" ("marginalizarea") a două dezechilibre:

STARE INFANTILĂ / STARE MATURĂ / STARE PARENTALĂ		
(de "copil", remanentă)	(de "adult", reflectată)	(de "parinte", mimetică)
POZITIV adaptat (conivent)		normativ (îndrumator)
liber (independent)		suportiv (susţinător)
NEGATIV supus (obedient)		opresiv (persecutor)
rebel (delincvent)		protectiv (salvator)

În concluzie putem afirma că analiza tranzacțională se regăsește în următoarele domenii de specializare, și anume: clinic, educațional, organizațional, consiliere, unde integrează dimensiunea cognitivă, emoțională, comportamentală și corporală atât în conceptele teoretice cât și în cele practice. Analiza tranzacțională are atât o teorie a minții, o teorie a emoției, o teorie a comportamentului și a legăturilor dintre acestea trei și experiența somatică.

Ca aplicație practică directă, analiza tranzacțională se folosește în medii educaționale oferind suport tuturor actorilor implicați în procesul instructiv- educativ, adică tuturor celor implicați în procesul de predare și învățare. De asemenea este un instrument valoros în management, comunicare și analiză organizațională și este un sistem de psihoterapie, dar poate fi folosită ca instrument oferind soluții eficiente în orice mediu/ domeniu în care este nevoie de înțelegerea omului/individului, a relațiilor umane și a comunicării.

BIBLIOGRAPHY

1. Abric, Jean-Claude, Psihologia comunicării, Polirom, 2002
2. Anghel, P., Stiluri şi metode de comunicare, Ed. Aramis, Buc., 2003
3. Atkinson Rita şi Richard, Edward Smith, Daryl J. Bem, Introducere în psihologie, Editura Tehnică, Bucureşti, 2002
4. Baylon, Ch., Mignot, Xavier, Comunicarea, Editura Universităţii " Alexandru Ioan Cuza", Iaşi, 2000
5. Bougnoux, D., Introducere în ştiinţele comunicării, Polirom, Iaşi, 2000
6. Caune, J.: Cultura şi comunicarea, Ed. Cartea românească, Buc, 2000.
7. Craia, S, Teoria comunicării, Ed. Fundaţiei România de mâine, Buc, 2000.
8. Cuilenburg, J.J., Scholten, O., Noomen, G.W., Ştiinţa comunicării, Humanitas, Bucureşti, 1998.
9. Denis, McQuail, Sven, Windahl, Modele ale comunicării, Ed. Facultăţii de Comunicare şi Relaţii Publice " David Ogilvy", Bucureşti, 2001
10. Drăgan, I., Paradigme ale comunicării de masă, Ed. Şansa, Bucureşti, 1996.
11. Eco, Umberto, Tratat de semiotică generală, Ed. Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1982.
12. Kapferer, J., N., Căile persuasiunii – Modul de influenţare a comportamentelor prin mass mediaşi publicitate., Ed. Comunicare.ro, Buc, 2002.
13. Kneller, G.F., Logica şi limbajul educaţiei, E.D.P., Bucureşti, 1973, p. 56,83,85, 86.
14. Litzler, D., L'evaluation., în: Nouvelle réve pedagogique, Paris, nr. 1-4, 1985
15. Marinescu, Valentina: " Introducere în teoria comunicării", Ed. Tritonic, Buc, 2003.
16. O Sullivan, T. Hartley, J., Saunders, D., Concepte fundamentale din ştiinţele comunicării şi studiile cultural,, Ed. Polirom, Iaşi, 2001.
17. Pailliart ,I., Spaţiul public şi comunicarea, Polirom, Iaşi, 2002
18. Pânişoară, I., O., Comunicarea eficientă – Metode de interacţiune educaţională, Ed. Polirom, Iaşi, 2003
19. Pedler, E., Sociologia comunicării, Ed. Cartea Românească, Buc, 2001.
20. Radu Ioan (coord.), Introducere în psihologia contemporană, Editura Polirom, Iaşi, 2001
21. Zlate M., Introducere în psihologie, Editura Polirom, Iaşi, 2001

COGNITIONS, PRACTICAL SKILLS AND EMOTIONS INVOLVED IN BUILDING OF PERSONAL EFFICIENCY FOR TEACHING CAREER

Claudia Marian
Assoc. Prof., PhD, Technical University of Cluj-Napoca - Baia Mare Norther University Center

Abstract: Building personal efficiency for any career, in general, and for teaching in particular, is a process that is structured over time.It is based initially on the projection of some cognitive, emotional and behavioral capacities that have been tested until the option for training in this profession, is influenced by the attitudes and skills that have been proven until then and by the attribution tendencies that the subjects have. This paper aims to analyze the important criteria underlying the construction of self-efficacy for the didactic profession of students. The results obtained on a group of 139 students indicate that a relatively high level of perceived efficiency is based predominantly on emotional and attitudinal factors, and less on their cognitive abilities, or on their skills. Also, the high perception of this perception is achieved through the tendency of externalizing the perceived vulnerabilities and internalizing the credits for success.

Keywords: self-efficacy, cognition, attitudes, emotions, attributions

1. Introduction

As a general principle, personal effectiveness is one of the most powerful predictors of future actions, an important condition for hiring on a certain professional route but also a continuous improvement factor in the chosen field. Introduced by Bandura, on the line of social cognitive theory "self-efficacy consists of the beliefs and / or perceptions that individuals have on their potential to develop any type of activity" (Bandura 1997), which can be translated into coordinates such as the self- reflexive ability to influence the course of the action, a cognitive mechanism that mediates between knowledge and action, and defines together with other factors, the success of its own actions", is rather a metacognitive ability.

Because the actions performed have a high degree of specificity, the personal efficiency can not have a high degree of generality; Bandura himself (1997) recommended that efficacy be studied at the most specific level possible, because the efficacy of an individual may vary according to the type of objective assumed. Thus, the personal efficiency for the teaching career presupposes different levels of analysis for those who are in the initial training stage compared to those whose training has been completed and are in the improvement phase.

In the case of students who have opted for the didactic career, personal efficiency involves assimilation and management of knowledge related to didactic interventions, the acquisition of appropriate attitudes, the ability to plan and practice effective behavior to achieve the desired outcome in a particular situation, to control events and situations which affects his life, expressing his or her own right expectations about his ability to perform certain tasks and activities, and anticipating the scale of efforts and perseverance required for the work (Calauz, 2012)

Learning at the beginning of their training, students form cognitive representations of action (intentions), motivate and guide their actions in anticipation of future events (anticipation) and evaluate their motivation, behavior, values and significance of life by linking them to their own goals (Nicklin, Williams, 2011). Thus, perceived self-efficacy is the general expectation the student develops about himself and believes he will bring success; this faith increases self-esteem and the will to develop (Yadak, 2017).

Along with the self-efficacy motivational role, it intervenes in self-regulation of behavior: through feedback provided either on performance normative standards or on performance discrepancies, it was a strong predictor of goal revision (Nicklin, Williams, 2011). The feed-backs received in the work carried out largely influence the future expectations of self-efficacy and change the optimism of investing in the future task (de la Vega et co 2012).

In this register, professional change and improvement would be strongly influenced not only by the perception of personal efficiency but also by the attitudinal beliefs, by the tendency of internal or external assignment of causality to achieve or not achieve the objectives. Those who believe that what happens to them is the result of their behaviors, capabilities and abilities they have an internal attribution style or an internal locus of control, while those who consider the events of their lives to be predominantly the result of external influences for which they have no control, make external assignments or have an external locus of control. Personal efficiency seems to be strongly influenced by these atributional tendencies. (Azizuddin, Fleva, Qaz, 2015)

In the case of teachers already trained, personal efficiency gains other coordinates, becomes more specific, is quantified mainly through the effectiveness of the teacher to influence or increase the level of student achievement, regardless of its characteristics or environment, (Tschannen-Moran, Hoy, & Hoy, 2001) together with other competences related to self-improvement, innovation, etc aspects that do not occur in the training phase (Dunn et co, 2013). Even in the case of already validated teachers, an important role in assessing their personal effectiveness plays the place of control: to whom it is due to personal success or failure in terms of the objective of increasing the level of its students' results (Icek , 2002) (Rotter, 1990)

These few variables that are related to personal efficiency for the teaching career will be taken into account for students in the training phase for this career.

2. Methodology

2.1Objectives

The study aims at several objectives: to assess the level of personal effectiveness for the teaching career of students at the beginning of their professional training. The premise from which it has started is that choosing a profession is largely based on perceiving a reasonable level of future efficacy for that profession, even if this effectiveness has not been proven yet (1) Second, the study focuses on analyzing the subjective substantiation of this perceived competence based on several criteria: the cognitive, abilities and peculiarities of emotional functioning that students identify in self-knowledge (2a) skills and attitudes (2b) and types of internal or external attribution that they make in relation to success (2c). Last but not least, perceived personal effectiveness will be linked to cognitive, behavioral and emotional vulnerabilities (3a), attitudinal and aptitude vulnerabilities (3b) and the type of vulnerability attributions (3c) The premise that starts is that in this phase of professional training, the foundation of the perception of personal efficiency is based on factors that are predominantly affective, and to a lesser extent the cognitive factors and the skills to be tested.In the same register, perceiving personal efficiency is more strongly influenced by attitudes

than by the skills, and success assignments are rather internal while vulnerabilities are attributed externally.

2.2Participants

Study participants (N = 139) are students from the first year of study, from different specializations, at the Technical University of Cluj Napoca, North University Center in Baia Mare. All these students have opted for the module of psycho-pedagogical training for a possible future career option, and are at the end of the first semester of their didactic training (out of the six full-time training). All these students are at the end of the first semester (of the six) of the training for the didactic profession .Their specializations are varied, some have the sole teaching career goal, while other specializations have a didactic career as an alternative option, with different degrees of potential for a future teaching career. These specializations were divided into four categories: specialization with exclusively didactic purpose (pedagogy of primary and preschool education, Romanian Language and Literature), profession with major didactic goal (Mathematics, Biology, Language Chemistry and English and French Literature) with some didactic perspective (Theology, Informatics) and specialization with minimal didactic potential (Engineers, Economics)

2.3.Instruments and Procedures

A first step in the experiment was that the student was asked to indicate on a Likert scale from 1 to 10 the level of personal effectiveness for the teaching career, a career for which they opted for and started their training. For a more in-depth analysis of the results and for the analysis of how this structure of personal efficiency is structured, the students had to specify at least five strengths that they have and would recommend them for a didactic career, and also indicate minimum three vulnerabilities to pursue this career. These responses, both for qualities and vulnerabilities, were then coded in three categories. A first categorization of responses was made on the basis of belonging to the cognitive, affective or behavioral registry of the given answers, counting how many answers were given from each category analyzed. Then, a second data organization was made according to the attitudinal and aptitude registries, as in the previous case. The third classification was made according to the internal or external attribution for both strengths and vulnerabilities,found in the given answers.

As a statistical tools, media was used as an indicator for the level of personal effectiveness of the group; for the analysis of the trends of association between personal efficacy with personal qualities and vulnerabilities was used the correlation. In addition, were calculated differences between the averages obtained for cognitive, behavioral and affective, between the attitudes and skills assumed and between the internal / external attributions of the strengths and the vulnerabilities assumed for the didactic career.

3.Results and discution

In the case of the studied group, the level of personal effectiveness for the teaching profession, which the students at the beginning of the training have, indicates an average level of 7.42 (on a 10-step Likert scale). This level is very high, the trends that have been obtained confirm the hypothesis that the choice of a profession is based on the expectation of a high level of efficiency for that area: at the level of common sense, people are more likely to engage in performing activities for which feel efficient and neglect those for which they do not consider themselves as good (Abd-El-Fattah, 2015).

This expectation becomes a motivating mechanism and constitutes one of the explanatory variables for the educational and professional success of a high level of personal efficiency, a prophecy that fulfills (hypothesis 1).

An analysis of the variation of this level according to the chosen type of profession comes to tune the results obtained and to confirm the previously stated ones: there is a difference between the average of the personal effectiveness of those who have opted for specialization with exclusively didactic career (m=8,1) profession with major didactic (m=7,3) those with some didactic perspective (m=7,1) and specialization with minimal didactic potential (m=7,2). The differences between the averages between the four categories are not statistically significant, however, they must be considered at least as a trend.

After Bandura (1997), personal efficiency in general is a construct that gradually forms through the processing and cognitive integration of four main sources of information: personal successes and failures, observing the behaviors and benefits of others, recording the opinions of others about one's own person, and imagined performance (expectances and own desires).

The concept of efficiency for didactic career is crystallized on the basis of qualities already proven in previous educational cycles through the achieved performances, based on them, future projections, the result of these processes being permanently subjected to reanalysis and reconfiguration as the projections materialize. In the case of the present study group, the evaluation of the level of personal efficiency is mainly based on the performances already proved, without the existence of a concrete applicative feed back. The study aims to analyze the favorable and disadvantageous factors - cognitions, emotional characteristics and abilities, attitudes and skills used by students in building personal efficiency and to what extent these factors are attributed to personal characteristics or context (internal or external attributions)

From the analysis of the obtained data it can be seen that most of the strengths that students build their perception of personal effectiveness belong to the register of emotional competences (an average of 2.97 competences) (eg good empathy, positive, etc.) followed by the behavioral performance register (with an average of 1.1) (eg, communicate with ease, have experience in managing conflict situations) and only the last place the cognitive attributes that the subjects have are mentioned (average 0.61) (have a good logical functioning or good analytical capability, etc.). The obtained results are statistically relevant, and between the three analyzed categories there are significant differences for a significance threshold of 0.000 in (Table 1)

Table no 1. Differences between the average of the numbers of strengths assumed for the teaching career in the registers: cognitive, affective, behavioral, attitude and aptitude

Diferente intre media numerelor de puncte forte asumate pentru cariera didactica din registrele: cognitiv, afectiv, comportamental, atitudinal si aptitudinal

Comparing categories	Average differences		
Cognitive-competence-emotional skills	-2,36	14,704	,000
Cognitive competencies-behavioral competencies	-0,496	4,692	,000
Emotional skills - practical skills	1,863	1,020	,000
Attitudes - Skills	2,525	2,549	,000

The results are not surprising, on the one hand, given the time of their assessment, before any kind of feed back from the exams in the training period (for cognitive skills), and before any confrontation with the profession itself (for the behavioral register).On the other hand, the emotional characteristics are the most subjective, the most difficult to prove and consequently the most resistant to feed-back so that characterization with such qualities in this register is the easiest.. Last but not least, the usual vocabulary has many more words describing emotional states and competences than words describing cognitive and behavioral skills, making it much easier to activate it (2a).

It would be interesting to capture the dynamics of cognitive, behavioral and affective aspects during professional training - to what extent the assimilation of information from the registers of psychology, pedagogy, didactics and pedagogical practice leads to changes in the terms in which personal efficiency is crystallized. An increased and correct (validated) level of perceived personal effectiveness should include a more sustained cognitive and behavioral foundation that will give greater stability to this construct and a more accurate ability to interpret feedback received.

Similarly, the analysis of the relationship between the attitudes 'number and those of the attitudes' assumed for the didactic career indicates an advance of the number of attitudes (with an average of the 3.61 group of attitudes highlighted) in the face of aptitudes with an average of 1.09. And here for this analysis the difference is statistically significant for a significance threshold of 0.000. As in the previous case, this is justifiable by all three of the above-mentioned arguments - the subjectivity of the evaluation, the difficulty of probing and the frequency of the terms used for their expression (2b).

Table no 2.Differences between the average of the number of weak points assumed for the teaching career in the registers: cognitive, affective, behavioral, attitude and aptitude

Comparing categories	Average differences		
Cognitive-competence-emotional skills	-1,851	10,962	,000
Cognitive competencies-behavioral competencies	-0,551	4,672	,000
Emotional skills - practical skills	1,413	,641	,000
Attitudes - Skills	1,800	0,549	,000

The results of vulnerabilities go alongside those of strengths - an advance of emotional skills and attitudes to the detriment of cognitive, behavioral and abilities (hypotheses 3a and 3b). (eg, very high emotionality and shyness are often claimed but very rarely mentioned are cognitive or behavioral difficulties).As a tendency, the explanations already given may also be valid here, it is self-knowledge and self-evaluation through emotional and attitudinal gradients.

The analysis of the types of attributions made in the case of success indicates that the potential success is mostly given by the number of personal qualities (they have good verbal fluency, communication ability, they are passionate about teaching material, etc.) (media = 4, 64) over the number of contextual factors (the teaching material is easy or lucky) (average of 0.04).The difference between the two types of attributions is significantly reduced when it comes to attributing vulnerabilities that

students perceive for the didactic profession (an average of 1.79 internal attributions and m = 1 for external attributions) (hypotheses 2c and 3c)

Table no 3. Differences between the number of internal / external attributions of strengths and didactic vulnerabilities

Comparing categories	Diferenta de medie		
Internal / External Assignments of Success	4,59	9,994	,000
Internal / External Assignments of Vulnerabilities	0,79	,312	,000
Internal assignments of success and vulnerabilities	2,84	9,166	,000
Atribuiri externe ale succesului si vulnerabilitatilor	-0,95	,284	,000

The differences between the attributions made (summarized in Table 3), both internal and external, both for success and for vulnerabilities, indicate high statistical significance, which means that in the formation and crystallization of the perception of personal competence the principles of self-image preservation are important (Heider 1958 apud Baumaeister, Bushman, 2008); the most pronounced tendency observed is the assumption of taking credit for succes, while the vulnerabilities are outsourcing of them.

The correlation trends of the number of cognitive, affective and behavioral, attitudinal and aptitude coordinates, assumed as strengths for the teaching career, of the internal and external attribution styles, together with the perception of personal efficiency, are summarized in Table 4

Table no 4. Trends of association of variables analyzed as success factors and self efficacy

corelation	Perceived self efficacy for teaching	Succes cognitions	Succes emotions	Succes behaviors	Succes attitudes	Succes skills	Internal attribution	External attribution
Perceived self efficacy for teaching	1	-	,169* p=0,049	-	-	-	-	-
Succes cognitions	-	1	-,538** p=0,000	-	-,387** p=0,000	,597* p=0,000*	-	-
Succes emotions			1	-,458** p=0,000	,712** p=0,000	-,505** p=000 p	,385** p=0,000	-
Succes behaviors				1	-	,403** p=o,ooo	,263** p=o,ooo	-
Succes attitude					1	-,688** p=0,000	,577** p=0,000	-,172* p=0,048
Succes skills						1	-	-
Internal attribution							1	-,464** p=0,000

From the analysis of the data presented in the table above, the number of emotional competencies indicated as success factors tends to be associated with most of the analyzed variables:thus increasing the number of such competencies assumed correlates positively with the number of success attitudes mentioned and with the tendency of internal attribution of success, and negatively correlates with the number of assumed cognitive skills, with the number of successful behaviors and with the assumed abilities.Similarly, the number of cognitive competencies nominated as strengths correlates positively and significantly only with the number of skills highlighted as

success factors. In other respects, the perception of personal effectiveness correlates positively only with the number of emotional competences, being indifferent to the variance tendencies of the other analyzed variables.

4.Conclusions

The starting point in the training for the teaching career of students is characterized by relatively high appreciation of personal efficiency, this high level being the projection of previous performances of the new career, as well as causal motivation for the option made.The correctness of this perception is to be validated by assimilation of knowledge and the formation of cognitive, emotional and behavioral competences, of the necessary attitudes and skills and by adjusting the correct attributions to take into account only a few of the factors that compete for the real increase of the didactic professional competence. In assessing one's own competence, it starts mainly from emotional and attitudinal factors, and less from cognitive and aptitudeal factors, and the attributions of the strong points are internal, while in the case of vulnerabilities, the internal and external attributions seem to to balance.Each of these tendencies betrays an inadequate self-knowledge that is required to be refined to build an authentic personal effectiveness and objec- tives with the metacognition valence of regulating the performance.

BIBLIOGRAPHY

1.Abd-El-Fattah, S. M. (2015). Rasch Rating Scale Analysis of the Arabic Version of the Physical

Activity Self-Efficacy Scale for Adolescents: A Social Cognitive Perspective. *Psychology*, 6, 2161-

2180. http://dx.doi.org/10.4236/ psych.2015.616213

2. Azizuddin K, Fleva E., Qaz T., (2014) Role of Self-Esteem and General Self-Efficacy in

Teachers' Efficacy in Primary Schools-Psychology, 2015, 6, 117-125

3. Bandura, A. (1997). Self-efficacy: The exercise of control. New York: W.H. Freeman and Company
4. Baumaeister, R., Bushman B., (2008), Social Psychology, Human nature, Thomson Learning Inc
5. Călăuz A.,, (2012). Optimizarea supervizării in asistenţa socială. Editura Risoprint Cluj Napoca, ISBN 978-973-53-0779-0. 8.
6. De la Vega, R., Ruiz R., Batista F., Ortín F., (2012) Effects of Feedback on Self-Efficacy Expectations Based on the Athlete's Optimistic Profile –Psychology, vol.3, No.12A, 1208-1214
7. Dunn, Karee E. Airola, Denise T., Garrison, Mickey – (2013) Concerns, Knowledge, and Efficacy: An Application of the Teacher Change Model to Data Driven Decision-Making Professional Developmen - Creative Education. Vol.4, No.10, 673-682
8. Icek Ajzen (2002) Perceived Behavioral Control, Self-Efficacy, Locus of Control, and the Theory of Planned Behavior – Journal of Applied Social Psychology, vol 32(4)
9. Nicklin, J., Williams, H., (2011).Self-Regulation of Goals and Performance: Effects of Discrepancy Feedback, Regulatory Focus, and Self-Efficacy - *Psychology*.Vol.2, No.3, 187-201

10. Rotter, J. B.(1990). Internal versus external control of reinforcement: A case history of a variable. *American Psychologist, 45*(4), 489-493. http://dx.doi.org/10.1037/0003-066X.45.4.489
11. Tschannen-Morana,M , Hoy A.,(2001) Teacher efficacy: capturing an elusive construct, Teaching and Teacher Education 17 p 783–805
12. Yadak, S.M.A. (2017) The Impact of the Perceived Self Efficacy on the Academic Adjustment among Qassim University Undergraduates. Open Journal of Social Sciences, 5, 157-174.

#HASHTAG – AN ESSENTIAL MODEL OF THE PRESENT-DAY COMMUNICATION

Cristian-Ionel Măduța
Assoc. Prof., PhD, "Vasile Goldiș" Western University of Arad

Abstract:Hashtags appeared into the social media spotlight on Twitter, which describes them as a way to categorize messages. Today, hashtag is a new model of communication, with various functions and characteristic: tagging, communication, jokes, profile popularity, politics, charity or social campaigns.The intercultural virtual communication, from Twitter to Google+ as social media, includes and promotes the importance of hashtags.

Keywords: hashtag, social media, Twitter, Internet, communication.

Cuvântul „**hashtag**", actul de a utiliza un semn de literă (#), urmat de un cuvânt sau o expresie pentru a marca un mesaj pe social media și internet, a fost desemnat drept „Cuvântul Anului" în anul 2012, de către Societatea Americane de Dialectologie, devenind un fenomen omniprezent în sfera Twitter, Facebook, Pininterest, creând în mod instantaneu tendințe sociale, determinând răspândirea mesajelor virale de impact global, cu subiecte variind de la politică la cultura pop.[1]

Hashtag – un semn celebru

Inițial, termenul „hashtag" a fost creat pentru Twitter ca mecanism de clasificare a postărilor, fiind format din „hash", reprezentând simbolul pentru „*pound*"ca unitate de greutate sau masă (simbolul „diez" pe o tastatură telefonică sau pe o tastatură pentru computer) și „tag", în sistemele informativ, reprezintă un cuvânt cheie sau un termen atribuit unei anumite informații (cum ar fi un marcaj de pagină Internet, o imagine digitală, o înregistrare de bază de date sau un fișier de calculator).[2]

Simbolul # a devenit o emblemă încărcată cu semnificații,[3] reprezentând „un mod de gândire care „a pătruns adânc în conștiința culturală"[4], hashtag captând imaginația publică prin practica „etichetării", devenind un mijloc popular de a coordona discuțiile în social media, de a eticheta idei, glume, de a genera comentarii la nivel macro. Serviciile social media reprezintă o platformă populară ce pot propaga opinii și dezbateri, iar în 2016, New York Times anunța pe Twitter, că hashtagurile politice ca *#Trump, #Brexit, #PrayForNice* s-au aflat în trendurile populare ale internauților, însă

[1] American Dialect Society. (2018). *"Hashtag" isthe 2012 Word of theYear.* [online] Available at: https://www.americandialect.org/hashtag-2012 [Accessed 18 Nov. 2018].https://www.americandialect.org/hashtag-2012. [acccesat 10 nov. 2018].
[2] Brodsky, J. (2018). *'Hashtag' voted Word of theYearby American Dialect Society*. [online] Brown Daily Herald. Available at: http://www.browndailyherald.com/2013/01/25/hashtag-voted-word-of-the-year-by-american-dialect-society/ [acccesat 10 nov. 2018].
[3]Michele Zappavigna, *Searchable Talk: Hashtagsand Social Media Metadiscourse,* London, BloomsburyPublishing, 2018, p. 1.
[4]JeffScheible, *Digital Shift. The Cultural Logic of Punctuation*, Minneapolis, Minnesota Press, 2015, p. 91.

supremația on line a fost deținută de *#Election2016* ca subiect majoritar al celor mai răspândite tweet-uri politice ale anului.[5]

Lumea virtuală propagă în 2016-2017, dezbatere politică cu larg impact, care a concentrat în jurul său utilizatori ai social media de la extremele spectrului politic, existând în paralel, un discurs în interiorul sferelor social media („social media bubbles") în care predominau opinii asemănătoare; încă din anul 2011, au existat avertizări privind emergența manipulării în spațiile de informații online prin crearea de tipare ce modelează deciziile, anticipând viitoarele probleme etice privind știrile false, confirmate pe deplin începând cu alegerile prezidențiale americane din 2016.[6]

Devenind un instrument de conversație flexibil, termenul hashtags-a dezvoltat, având multiple semnificații, de la un șir de caractere precedate de simbolul#, la utilizarea simbolului în sine prin utilizare în limbajul oral, în echivalente de genul expresiei *#Yolo*, acronim ce s-ar traduce prin expresia „trăiești doar o dată", fiind o exclamație entuziastă, evoluție a expresiei „carpediem", exprimând curaj sau justificarea unor acțiuni jenante sau chiar stupide.[7]

La scurt timp după atacul terorist asupra „Charlie Hedbo", site-ul ziarului francez a postat sloganul: „Jesuis Charlie", mesaj preluat instantaneu de către utilizatorii Twitter sub forma hashtagurilor*#Jesuis Charlie* și *#IamCharlie*, ca mijloc de protest a opiniei publice internaționale împotriva atacului asupra libertății de exprimare, devenind unul din cele mai populare hashtag din istoria Twitter. A fost utilizat cu o frecvență de 6500 ori/minut și a fost inclus în 3.500.000 de tweet-uri în primele 24 de ore de la atacul terorist, pentru ca la 9 ianuarie 2015, *#Jesuis Charlie* și *#IamCharlie*a ajuns la 5.000.000 de etichetări pe Twitter, demonstrând nu doar solidaritatea față de victime, ci și forța întregii societăți la nivel global.[8] În mod evident, hashtag-urile reprezintă o parte integrantă a comunicării internaționale, a comunicării interculturale, realizată prin media virtuală. Comunicarea interculturală are loc atunci când există „un proces de schimb de gânduri și sensuri între oameni din culturi diferite", dintre diferite națiuni, populații și grupuri etnice.[9]

Realizarea comunicării prin hashtag urmează același tipar ca și comunicarea clasică, cu câteva trăsături caracteristice: expeditorul trimite un mesaj (care conține hashtag) către destinatar. Destinatarul este reprezentat de toate persoanele care citesc postul conținând hashtag, iar reacția, o nouă comunicare, are loc prin comentarii sau distribuirea de către alți utilizatori.

Funcții și caracteristici ale hashtag-urilor

---

[5] Cel mai popular tweet politic a fost un citat din discursul lui Hillary Clinton din 9 noiembrie 2016: „Pentru toate fetitele care ne privesc... nu vă îndoiți niciodată că sunteți valoroase, puternice& meritați fiecare șansă & oportunitate din lume" Nytimes.com. (2018). *The Top Political TweetsandHashtags of 2016*. [online] Available at: https://www.nytimes.com/2016/12/06/technology/top-tweets-politics-2016.html [Accessed 10 Nov. 2018].

[6]EliPariser, *The FilterBubble: Howthe New Personalized Web isChangingwhatWeReadandhowWeThink*, London, PenguinBooks, 2012, p. 81.

[7] Dialog ipotetic între doi prieteni: „Am decis să mergem să facem bungeejump la podul din Arad! – Cum? – YOLO! (Doar o viață ai!) – Ce curaj aveți!". Informații suplimentare: Lifewire. (2018). *What YOLO MeansandHowtoUse It*. [online] Available at: https://www.lifewire.com/what-is-yolo-2483721 [Accessed 10 Nov. 2018].

[8] T. Whitehead, *Paris Charlie Hebdoattack: JeSuis Charlie hashtag one of most popular in Twitterhistory*,"Daily Telegraph" 2015, http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/france/11336879/Paris-CharlieHebdo-attack-Je-Suis-Charlie-hashtag-one-of-most-popular-in-Twitter-history.html[accessed: 09 Nov. 2018].

[9] Myron W. Lustig, Jolene Koester,*Intercultural competence: Interpersonal communication across cultures*,New York, Harper College Publishers, 1993, p. 17.

Funcția de bază a hashtag-urilor este etichetarea prin marcarea propriilor postări. Astfel, ceilalți utilizatori ai comunităților virtuale pot identifica o postare în mod facil prin căutarea intrărilor ce conțin un anumit hashtag. O astfel de postare devine evidențiată, iar subiectul este afișat în culoarea albastru și scris imediat după simbolul #, iar când utilizatorul dă clic pe *#subiect*, sunt afișate toate postările care conțin subiectul respectiv. Hashtag-ul poate fi utilizat în fața unui cuvânt, uneialăturări de cuvinte, unui acronim, unei litere sau cifre. Hashtag-ul poate fi folosit oriunde într-un tweet - la început, la mijloc sau la sfârșit.

Pe lângă funcția de bază, hashtag-urile pot servi și altor scopuri, fiindutilizate pentru a completa diferite declarații, pentru glume și ironie. Utilizatorii, în special tinerii, utilizează hashtag-uri pentru diferite tipuri de jocuri*(#worldofwarcraft* hashtag Twitter)sau fanii unui muzician trimit urări: *#LamultianiDelia,#HappyBirthdayShakira*. Politica se regăsește cu succes în crearea hashtag-urilor, de la mișcările *#rezist,* la reacția socială virală *#[...]dragnea (!)*, la celebrul *#Trump* și la fel de celebra*#Fakenews* sau acțiuni ecologice de genul*#savetheplanet, #Savetheanimals, #GlobalWarming, #takeaction.*

Promovarea unui brand de produs prin crearea unui hashtag oficial este de asemenea o funcție importantă ce permite companiilor să își câștige noi clienți *(#Dove, #CocaCola, #Mercedes, #MercedesBenz*) sau să organizeze evenimente de promovare a produsului (Coca Cola: *#HolidaysAreComing*) sau acțiuni caritabile *(#unitednations #children #christmas #2018 #charity*).

Rezumând scopurile creării unui hashtag, putem sublinia principalele aspecte și caracteristici care alcătuiesc următoarea schemă:

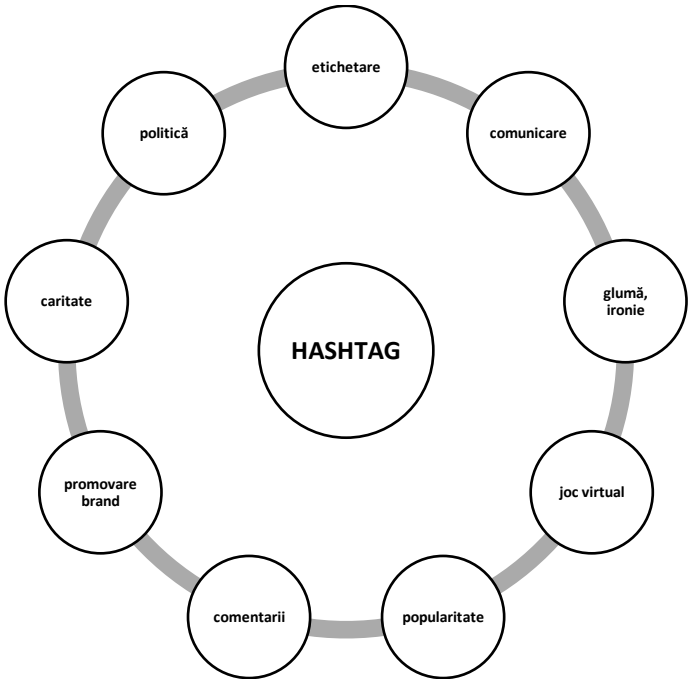

Schema radială: *#hashtagdelacomunicarelacaritate*

Popularitatea: # de la zero la miliarde

Hashtag a intrat pentru prima oară în social media pe Twitter, care ca modalitate de clasificare a mesajelor. Când se postează un hashtag într-un tweet, se atribuie o temă sau un subiect specific și se creează un link ce permite postării să fie inclusă cu toate celelalte postări care includ același hashtag. Aceasta înseamnă că tweet-ul respectiv poate fi vizualizat de sute sau chiar miliarde de alți utilizatori care sunt interesați de

același subiect, lucru care este din plin exploatat și de social marketing ca mijloc de promovare.

În timp ce majoritatea conturilor Twitter sunt publice (doar 12% din conturi sunt protejate), contrariul este valabil pe Facebook (doar 28% din conturi sunt complet publice). Deoarece majoritatea oamenilor aleg să nu împărtășească în mod public actualizările, conectarea hashtag-urilor cu un produs este destul de redusă, însă utilizatorii Facebook rămân fideli postărilor private. Iar Google+ permite și recomandă postarea de trei hashtag-uri relevante care asigură modul în care mesajul apare atunci când utilizatorii caută diferite subiecte. Google+ poate adăuga automathashtag-uri pentru mesaje, pebaza textului sau a imaginilor, dar pot fi adăugate și propriile cuvintecheie, prin plasarea simboluluidiez „#" înainte de orice cuvântsau expresie (fără spații) pentru acrea o trimitere. Utilizatorii nu trebuie să fie conectați pe Google+și nici să aibă un cont pentru a descoperisubiecte postate deoarece la o simplă căutare dupăanumite hashtag-uri sau cuvinte cheie, acești vor primi în partea din dreapta apaginii rezultate din fluxul de postări publice de pe Google+.[10]

Succesul Instagram dovedește că oamenii sunt nerăbdători să își împărtășească propriile fotografii, creând în același timp hashtag-uri personalizate, ca facilitatori de generare de conținut, după cum dovedește clasificarea primelor 10 hashtag-urilor utilizate de români pentru lunile ianuarie, februarie, martie 2018:

Top	**Hashtag**	**Ianuarie**	**Hashtag**	**Februarie**	**Hashtag**	**Martie**
1.	*#love*	49644	*#love*	50171	*#love*	40409
2.	*#romania*	44746	*#romania*	38986	*#instagood*	35599
3.	*#instagood*	44116	*#instagood*	38090	*#romania*	33572
4.	*#travel*	38670	*#photography*	34502	*#photography*	30015
5.	*#photography*	38560	*#travel*	32982	*#photooftheday*	29025
6.	*#winter*	35092	*#photooftheday*	30554	*#travel*	28421
7.	*#photooftheday*	34003	*#fashion*	25816	*#spring*	25648
8.	*#fashion*	26386	*#winter*	23846	*#fashion*	22806
9.	*#picoftheday*	25848	*#picoftheday*	22967	*#picoftheday*	20691
10.	*#beautiful*	23536	*#beautiful*	21872	*#beautiful*	20648

Tabel nr. 1. Diferențe numerice privind primele 10 hashtag-uri pe Instagram.[11]

Ca frecvență, hashtag-urile create de utilizatorii români sunt direcționate spre aceleași subiecte (cu excepția *#winter, #spring* – hashtag-uri create în funcție de sezon).

[10]*Socialbusiness.hootsuite.com.* (2018). [online] Available at: http://socialbusiness.hootsuite.com/rs/hootsuitemediainc/images/whitepaper-hashtags.pdf [Accessed 10 Nov. 2018].

[11]Adaptare după: Instagramology. (2018). *Statistici Archives - Instagramology*. [online] Available at: http://instagramology.ro/category/statistici-2/ [Accessed 10 Nov. 2018].

De menționat este că totalul utilizatorilor Instagram în luna martie a fost de 1.043.850, crescând spectaculos față de luna ianuarie 2018 – 698.836 utilizatori și luna februarie 2018 – 824.160 utilizatori.*#romania* se află pe poziția 2 în lunile ianuarie și februarie, iar în luna martie se plasează pe poziția 3, scăzând și ca număr de utilizatori – de la 44746 (luna ianuarie) la 33572 (luna martie). Datorită sărbătorii „Valentine'sDay" și „Dragobetele", *#love* are frecvența cea mai ridicată în luna februarie (50171 utilizări).

#Hashtag. Un cuvânt compus care face parte din noile modele ale comunicării. Un cuvânt utilizat de oameni din întreaga lume, cu numeroase utilizări și scopuri diferite: de la campanii politice, jocuri online la marketing sau campanii sociale.

#Hashtag. Utilizarea termenului conferă multiple avantaje în lumea virtuală și contribuie la o comunicare interculturală rapidă și facilă, între continente, culturi, națiuni, popoare, prin definirea unui limbaj comun, universal și puternic, putând fi înțeles de oricine, indiferent de barierele lingvistice.

#Hashtag. Multiple funcții și utilizări, parte esențială și absolut necesară a comunicării actuale.

BIBLIOGRAPHY

Studii de specialitate

- Lustig, Myron W., Koester, Jolene, *Intercultural competence: Interpersonal communicationacrosscultures*, New York, Harper College Publishers, 1993.
- Pariser, Eli, T*he FilterBubble: Howthe New Personalized Web isChangingwhatWeReadandhowWeThink*, London, PenguinBooks, 2012.
- Scheible, Jeff, *Digital Shift. The Cultural Logic of Punctuation*, Minneapolis, Minnesota Press, 2015.
- Zappavigna, Michele, *Searchable Talk: Hashtagsand Social Media Metadiscourse*, London, BloomsburyPublishing, 2018.

Resurse Internet

- American Dialect Society. (2018). "Hashtag" isthe 2012 Word of theYear. [online] Available at: https://www.americandialect.org/hashtag-2012 [Accesat 18 Nov. 2018].https://www.americandialect.org/hashtag-2012. [Acccesat 10 nov. 2018].
- Brodsky, J. (2018). 'Hashtag' voted Word of theYearby American Dialect Society. [online] Brown Daily Herald. Available at: http://www.browndailyherald.com/2013/01/25/hashtag-voted-word-of-the-year-by-american-dialect-society/ [Acccesat 10 nov. 2018].
- https://plus.google.com/discover
- https://twitter.com/
- https://www.instagram.com/?hl=ro
- Instagramology. (2018). Statistici Archives - Instagramology. [online] Available at: http://instagramology.ro/category/statistici-2/ [Accesat 10 Nov. 2018].
- Lifewire. (2018). What YOLO MeansandHowtoUse It. [online] Available at: https://www.lifewire.com/what-is-yolo-2483721 [Accesat 10 Nov. 2018].
- Nytimes.com. (2018). The Top Political TweetsandHashtags of 2016. [online] Available at:

https://www.nytimes.com/2016/12/06/technology/top-tweets-politics-2016.html [Accesat 10 Nov. 2018].

- Socialbusiness.hootsuite.com. (2018). [online] Available at: http://socialbusiness.hootsuite.com/rs/hootsuitemediainc/images/whitepaper-hashtags.pdf [Accesat 10 Nov. 2018].
- T. Whitehead, Paris Charlie Hebdoattack: JeSuis Charlie hashtag one of most popular in Twitterhistory, "Daily Telegraph" 2015, http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/france/11336879/Paris-CharlieHebdo-attack-Je-Suis-Charlie-hashtag-one-of-most-popular-in-Twitter-history.html [Accesat: 09 Nov. 2018].

BECOMING DIGITAL IN ESP CLASSES

Laura Ioana Leon
Assoc. Prof., PhD, "Grigore T. Popa" University of Medicine and Pharmacy, Iași

Abstract: As constant Internet users who are also present on social media, today our students are the perfect audience to whom we can talk about digitalization even during ESP classes. English is the lingua franca of the Internet and our students have to be able to make the distinction between English as a medium of communication on the Internet and English studied for academic purposes. Moreover they have to start using the possibilities offered by the online medium in order to develop their English language skills. The aim of this paper is to show how the Internet can help the ESP teacher to use the benefits of the online technology in the students' advantage. They can thus learn the English language in the context of building their future careers.

Keywords: ESP, digitalization, Internet, technology, medicine.

Today everybody goes online for a variety of things that makes us say we can hardly find a field of activity which is not present online. The younger generation is undoubtedly very responsive to the online technology. They are constant Internet users, they are also present on social media, managing to keep themselves updated with the latest novelties in the field. Being aware of all these, English teachers should try to find ways to bring technology in their classroom for didactic purposes. Students may find more attractive ways to learn the language. Likewise, they may more easily find ways to look at their future profession from the perspective of earning and using the English language. Our references in this paper will be mainly to the context of teaching English to medical students, at the "Grigore T. Popa" University of Medicine and Pharmacy, Iasi. This endeavor requires some new skills that English teachers should have. It is obvious that, in order to be able to bring technology in their ESP classes, they have to keep themselves updated with all the possibilities offered by the online medium: "The Internet has a lot to offer the teacher. There are authentic resources and materials, places where you can find prepared lesson plans, ideas and worksheets" (https://www.teachingenglish.org.uk/article/using-internet-2?fbclid=IwAR10PdabzozYnLx7qAaHBoDi9SWwSUrEExWpUj5408dZAIIo2Hvv1V1gpz8). The same article emphasizes the advantages offered by the Internet in terms of *size* (the teacher has the ability to tailor lessons very specifically to the students' needs and interests – moreover, learners tend to respond better when they feel involved and engaged in the subject), *relevance* (much material is modern and up to date which help motivate students), *widespread use* (students enjoy using the net in their free time, and will appreciate its use in class), *nature* (it is a dynamic medium involving movement from site to site, promoting decision making and learner independence) (https://www.teachingenglish.org.uk/article/using-internet-2?fbclid=IwAR10PdabzozYnLx7qAaHBoDi9SWwSUrEExWpUj5408dZAIIo2Hvv1V1gpz8).

Indeed, when studying English for academic purposes, students are the right audience. Nonetheless, it is important to mention from the very beginning that using the Internet for didactic purposes does not have in view the idea of going online for meanings of words in the dictionaries, or to check up the pronunciation of some words. These are undoubtedly useful tools online, that can be used by anyone, but the study of the English language at this level requires more complexity. Before going deeper into the analysis of the opportunities offered by the online medium, it is worth mentioning the fact that, although multilingualism is present on the Internet, English is the lingua franca of the Internet and nobody can deny its dominance in this respect. There seems to be a logical explanation for such an evolution of things: "In the 20th century, English expanded, becoming the national language not only of the British Empire, the United States, and their colonies, but a global language. The international exchange of information between academics and professionals, as well as the rise of the United States as a commercial and diplomatic hub also made globalization of English possible. As a result, many countries chose English as a language of education, diplomacy, science and technology, as well as to remain competitive in the global job market. The IT sector, for instance, is one of many industries that have adopted English as its mother tongue, and due to this position, English became the most common language on the Internet (Al-Kadi 2018). Moreover, the same article brings into discussion the fact that, once the Internet has penetrated our lives, a whole set of new words have been released, all of them being in English: "Linguists such as Crystal (2005), Herring (1996, 2001) brought to the foreground the term internet linguistics. Under the influence of the computers and online communication, it is remarkable that such computer-related words are very common today, such as *software, windows, monitor, motherboard, keyboard, inkjet, laser, printer, file, modem, the Internet, e-mail, formatting, mouse* and the list goes on. Not only have these additions enriched the English language, but have also affected cultural identities […}. Social media has also been responsible for giving new uses to some existing words. For instance, today it is common to use the word "*friend*" – which is a noun – as a verb such as *to friend / to unfriendsomebody on FB*. Other examples include "*google it*", "*twit on twitter*" (Al-Kadi 2018). In this whole new context, the teacher's role becomes very important. The Internet contains a lot of information, some sources being more reliable than others. Therefore the teacher's role becomes determinant in making the student aware of the reliable sources of information. When it comes to using the Internet in the English classes, the teacher should assume the role of the guide in the intricate world wide web. Our role is to make the whole learning process easier for our students: "The Internet can be used in a variety of ways to support process writing as students develop their writing skills in various genres. Although the Internet is a naturally motivating tool, and many young learners are familiar with using information technology, it is important for teachers to be active facilitators when the Internet is used for language learning" (Boas 2011). Once we have established the fact that students need our guidance when we use the Internet for didactic purposes, we can see the main directions in which we can take advantage of this use. All the skills involved in the process of learning a foreign language could be practiced on the Internet. Reading and writing will go together, the same way listening and speaking will be practiced together. Reading will probably come first as people do get a lot of information from the Internet by accessing various webpages from where they read the information they need. It is a significant experience as most of the times people read information directly in the English language. Our students may be made aware of the way in which they could develop their reading skills just by reading information from blogs, health care professionals' blogs or any other resources. They

will soon notice things that are related to the way in which writing is performed in the online medium. More than 30 years ago nobody would have thought that written communication would have a virtual form or an electronic format. It is self-understood, therefore, that written communication designed for such purposes will have to be adapted to the new context. Skills that may be required for texts in printed form may prove to be inadequate for the online medium. During the ESP classes, teachers may emphasize such important details, as that of the convention established between the reader and the writer may no longer be the same if we make the transfer from one medium to another. Medical students need to become aware of all these things especially since nowadays the Internet has also become a tool for scientific research. A lot of electronic journals offer the possibility to read their articles online. These articles contain recent information belonging to the field of healthcare, so students will need to know how to approach them and, also, at a certain point, especially for those who want to follow an academic career, how to produce such academic texts themselves. Students will soon realize that the Internet has changed the way in which people communicate today. And we do not refer only to written communication. Video communication, even if it is in real time, it will be a different experience than the face-to-face communication of simply because it is the "barrier" of the so-called "screen" which separates the interlocutors. Speaking about all these in the context of medical English is a good opportunity to remind our students that online communication with the patient, in health care system, will bring about its challenges. Telemedicine is already perceived as a virtual branch of medicine, and, without a doubt, by the time this generation of students graduates from the University, things will have progressed significantly even in this respect. Bringing such topics into discussion (e-health, telemedicine) during the ESP classes is worthwhile and the best example we can find at this moment is probably the US example where telemedicine has registered significant progress in the field. During ESP classes teachers can show students various websites of online clinics who carry out such online services, in order to notice how the doctor-patient encounter may undergo some changes.

These are, however, only some general aspects of using the Internet in the ESP classes. Teachers should not be afraid to do that in their classes. Basically we do not change anything in the academic curricula. Studying a foreign language will always imply the development of the 4 skills (reading, speaking, listening and writing), but along with that, we always have to keep pace with what technology has to offer, with the realities of the world around us. This teachers have to see where technology has something to offer in the advantage of learning English more easily, especially when we speak about English for specific purposes. Thus we should not forget that the Internet means variety and diversity from a cultural point of view. Being online equals the idea of being exposed to a variety of cultures and a diverse world. At this stage students already know that language and culture ae interrelated so they will take the benefit of using the Internet as another opportunity to learn about the diverse world we live in today. Being online has its rules and conventions. One mandatory skill one has to have when being online is *cultural competence*. Medical students have to understand that cultural competence is not only about language use. Looked at from the perspective of their future profession, this competence becomes of major importance. Medical choices are always culturally determined and the concept of culture will influence the nature of the relationship with the patient. Likewise, the Internet is about *communication*. First and foremost, the Internet meant the breaking of all the barriers in communication, including distance. Communication is now possible among people who would have not been able to "connect" more than 30 decades ago. Thus social networking, i.e. the

building of the relationships or connections among people, should be seen from the same perspective. Today healthcare requires new ways to communicate. The online medium gives us several opportunities by means of which we can communicate: written text, audio messages, video messages or simply images. Except for the video messages (that is, still, very different from the real life experience), all the other ways to communicate lack the nonverbal element. In healthcare settings (and not only) the nonverbal cues help the doctors understand more than the patient says so students have to be prepared to deal with these means of communication in the absence of an important element of the communication process. Another element in the process of communication is the so-called feedback that, in the online medium, may take different forms. These new forms are specific to the online medium and they require another type of behavior than in real life. Thus feedback may take the form of the number of likes, followers, shares, but also people's comments on your posts. For a doctor, the online presence has become mandatory (according to some American specialists' opinion, a doctor's online presence equals his / her own reputation). By visiting and analyzing various webpages devoted to the idea of e-health in the United States (that offer the best example in the field), medical students may learn about the need to be able to adapt themselves to the different context they might find themselves in. Depending upon the platform you are using, you have to be able to send the appropriate message to your target audience.

It is true that some of these opportunities are not offered by the Romanian system. But our students may learn in advance how these things work. They may even be the ones to introduce these online possibilities in our healthcare system. They should be prepared to build a social media presence for themselves, to develop a website and for that they would need to know what skills to acquire, just by looking at these examples offered by the English-speaking environments. This comes with some extra pressures for the Romanian doctor. In order to build an online presence or simply an online business in the field of medicine, doctors cannot be on their own. The American example shows how, behind the doctor's online presence sometimes there is a whole team of social media analysists that is hired exactly with the purpose of taking care of the doctor's image. In the absence of financial means, especially in the beginning of a doctor's career, these things may look impossible, so, by discussing about these things early in their careers, our doctors may envisage ways in which they could achieve all these things without putting their careers at risk. Most of the times, dealing with the online duties after their office hours, would lead to exhaustion. Nonetheless, our students have to learn how to be open to new ideas, to find the right tone and voice in the online medium and last, but not least, to be authentic. Being authentic in what you do will always be the key to success on the Internet as well.

The Internet is no longer what it used to be in its beginning. When people started to use the Internet, it seemed the perfect space in which you could hide your identity, pretend to be someone else. Nowadays people have learned that the notion of privacy no longer exists as you are online. There is a sort of vulnerability that one needs to be able to manage when being online. The Internet does function according to some rules (*netiquette* describes the conventions, rules and responsibilities for online behavior – www.futurelearn.com) that need to be learned and observed in order to survive in the online medium. Practicing all these details in ESP classes may prove to be very useful for medical students and not only. Classes become more interactive, students are engaged in activities that require team work. Moreover, students and teachers may keep in touch even outside their classes by creating online groups on various social networks that allow such possibilities. Likewise teachers can ask students to perform all sorts of

activities that can be carried out online. The assessment of such activities could also be performed online. Most of the universities nowadays offer the possibilities of using a shared virtual space, the so-called e-learning platforms, but most of the times these platforms are strictly used for teachers to upload the content of the topics they teach and, at the end of the academic year, to register the students' grades. Thus, by creating groups on various social platforms with your students, though coming with its challenges and negative outcomes (therefore it requires good management skills), by and large, the benefits outcome the drawbacks and it is a good opportunity for teachers and students to keep in touch outside their classes. Because after all nowadays becoming digital in learning foreign language classes implies the very idea of *blending learning* as nowadays education continues outside the English classes as well.

BIBLIOGRAPHY

www.futurelearn.com

https://www.teachingenglish.org.uk/article/using-internet-2?fbclid=IwAR10PdabzozYnLx7qAaHBoDi9SWwSUrEExWpUj5408dZAIIo2Hvv1V1gpz8

Al-Kadi, Abdu M. Talib & Rashad Ali Ahmed. **Evolution of English in the Internet Age** in ***Indonesian Journal of Applied Linguistics***, vol 7, no. 3, January 2018, pp 727-737. (https://www.researchgate.net/publication/323052712_Evolution_of_english_in_the_internet_age)

Boas, Isabella Villas. **Process Writing and the Internet** in ***English Teaching Forum***, No 2, pp 26-34, 2011.

ASPECTS OF SMART LEARNING MANAGEMENT

Carmen Olguța Brezuleanu
Assoc. Prof., PhD, "Ion Ionescu de la Brad" University of Agricultural Sciences and Veterinarian Medicine, Iași

Abstract: In today's postmodern society, time and implicitly learning time in the university has become a limited resource that must be intelligently managed. The management and organization skills of university learning time imply: rigorous planning of a crowded range of activities to ensure the successful completion of the planned activities and allow for the identification of additional time resources. A good time management in a smart way requires students to organize the learning activities and resources available in order to achieve maximum efficiency. But an important aspect that the successful management of time implies is the willingness to adapt the student to the requirements of the university environment, active involvement, planning, prioritization. It is also very important for students to develop a self-image as close as possible to reality, to know the limits to be overcome by changing habits, learning habits. Thus, a very important role is played by self-regulated learning, as it refers to the ability of students to exert a metacognitive active control -in terms of behavior but also on their own learning. The ultimate goal of these metacognitive approaches is to obtain good exam results, which will give the students, future specialists a very good specialized training in order to adapt quickly to the labor market.

Keywords: smart learning, students, learning management, self-regulated learning, metacognitive approaches, learning management

Introduction:

Time is often a limited resource that needs to be managed wisely. Time management and organizational skills require rigorous planning of a busy workspace, ensure the successful completion of the planned activities, and allow for additional time resources to be identified.

Time management involves organizing the activities and resources available to maximize efficiency in everything you do. An important aspect that the successful management of time implies is the willingness to change the individual, active involvement, planning, setting priorities, controlling the environment.Of particular importance are the need of individuals to draw a self-image as close as possible to reality, to know their beliefs and habits to be changed. A successful element in time management is given by a good planning of activities, followed by a protection of the planned time.

In this paper we present aspects regarding the intelligent academic learning management, the resources and how it is achieved in order to achieve performance.

THE PURPOSE OF THE WORK

We try to prove that student life can really be successful only if it is based on intelligent university management.

WORKING METHODS

Agronomist students were interviewed and questioned about their ability to intelligently manage their university learning to achieve performance. As a result of

their interpretation, it was concluded that they need to be counseled through tutorial activities in which they can be provided with knowledge on how to successfully manage their learning, taking into account the differences in how this is achieved in the pre-university education they come from and the specific specificity of learning at USAMV Iasi.

RESULTS AND DISCUSSIONS

Management of intelligent academic learning involves self-regulation of learning by students. Self-regulation of learning, academic learning implies an interaction between the learner-agronomist student in our case and the specialist teacher, through the strategies, learning resources that he / she has at his / her disposal.

Appropriate time management for students requires the following requirements / suggestions:

- Identify the best time to learn - if you are a mature person planning your learning activities during this time of day, other activities can be run in intervals when you do not have a maximum learning return.

- Learn the more difficult topics at first - when you rest at the beginning of a learning activity, you will be able to easily remember, in a short time, a more difficult material.

- Ensure working conditions that facilitate learning.
- Assign enough time to meet your personal needs (food, rest).
-Give yourself time to relax and perform social activities.
- Combine the activities - for example: when you run daily activities you can review the notes taken at a course.

In this regard, we will continue to present some techniques for intelligent organization of study time.

There is no universal procedure to ensure the proper management of time resources. The importance in this context becomes the development of intelligent learning time management skills that will allow for a personalized style of time organization. An ideal calendar of activities that is not personalized or realistic will not ensure success. Achieving realistic planning and organization of activities involves the use of basic techniques, namely:

•Using the biological rhythm in your own advantage involves identifying the times of the day you have the maximum yield. Learning times will be predominantly planned in accordance with these maximum effectiveness ranges.

•The use of biological rhythm in its own advantage starts from the identification of the specific activity to be carried out. In accordance with the identified specificity, it is determined which is the most appropriate work environment to achieve superior performance. It is important to note that it is not only the creation of a comfortable work environment but also an environment that facilitates the focus on the activities carried out.

• Prioritizing is a complex technique that involves going through several successive stages.

The first step is to review all activities that need to be completed. Planning begins by setting up your work objectives and the amount of time you have to complete them. The objectives set by the agronomist student do not only refer to the learning period, but will also include activities in the personal and social sphere. For example, as

a suggestion for a week: set three goals: to do the essay you need to teach next week, see the new movie running at the mall, and attend the exams sessions planning session.

In the second stage the activities are organized according to priorities. Determining the order of activities and appropriately allocating time resources can not be achieved without first establishing your priorities for action. Starting from the list of planned activities for a period of time, it is recommended, for example, for students: give each activity a score of 1 to 5 according to the identified degree of urgency (1 represents non-urgent activities, 5 activities very urgent). Repeat the exercise by assigning a score of 1 to 5 for each task depending on the importance it has. You will get an overview of the activities according to their urgency and importance. It is advisable to plan activities that have higher urgency rates or greater importance, then the rest of the activities.

A very important role in intelligent learning is the management of academic stress.

Emotions are indispensable to learning "We do not simply learn. What and how we learn is influenced and organized by emotions, and the mind sets its activity on the basis of our expectations, personal confusions and prejudices, self-esteem, and the need for social interactions ... Emotions operate at most levels, such as the weather. They are uninterrupted and the emotional impact of each lesson or experience of living can continue to reverberate long after the production / consumption of the specific event " (Caine și Caine,1991 p.82). It is already proven that when students have a positive attitude towards learning in general and good self-perceptions as learners, they are more willing to take risks and, as necessary, focus their attention on later learning, in a smart way.

The specialized literature deals extensively with the affective component of learning. It designates emotions, attitudes, appreciations, self-assessments, and values such as comfort and satisfaction generated by learning, consistency, respect, and support. It trains a wide range of emotional experiences in response to academic activity (pride, guilt, fear, fear, restlessness, anxiety, anger), or (2) an examination situation (the most common being anxiety). It is demonstrated that testing anxiety correlates negatively with student performance (Pintrich and DeGroot, 1990), using strategies and self-regulation itself (Pintrich, Roeser and DeGroot, 1994). Anxiety itself is just an emotional reaction to the thought that you are not properly prepared for the evaluation work. Even if the student knows material about the course, he remains "stuck" in the examination and can not demonstrate this knowledge. Thus, academic anxiety is considered to be an "interfering agent", opposed to learning and expressing the performances the student is capable of (Birenbaum and Nasser, 1994; Mush and Broder, 1999).

Knowledge processes are almost always accompanied by affective, positive or negative experiences, which can decisively influence the learning outcomes towards successful, unsuccessful, different levels of performance. This is explained by the fact that emotional states and feelings act in the direction of regulation (control and direction) and energy support of both the negative aspects involved in learning: perception, memory, thinking, imagination, attention and concentration power, as well as aspects of personality: interests, motivations, needs, will, etc. Emotions express the personal / subjective evaluative attitude towards oneself / or the type of activity carried out from the perspective of past, past or foreseen situations. So, the self-learning situation is not "guilty" of the emotional strains we live in, but our attitude to it, that is, the attitude generated by the way we judge the learning situation in relation to one's own person, is an interpretation and subjective experience.

Dimensions of academic stress

Stress is also a complex psychosocial phenomenon that results from a person's confrontation with demands, tasks, situations that are perceived as difficult, painful, or high-stakes with the person in question. Always stress comes from the combination of three key features: the presence of stress factors; personal resources to deal with stressors and the type of stress response. Our body prepares to confront unusual external stimuli, mobilizing as efficiently as possible all the necessary internal resources. Thus, overload stress affects three major psyche: sensory, informational and decisional (all of which have an intrinsic affective resonance). Depending on the reactions of individuals (on all these plans to stress), we differentiate two forms of stress: the negative stress, usually called distress, and the positive stress, called eustres.

Stress Recognition Stress - Stress manifests as a combination of physiological, emotional, cognitive reaction to an event or a series of events (stressful stimuli). Stressors, stressors work both positively and negatively, generating pleasant situations (college enrollment, meeting with the loved one) or unpleasant (failure to attend the BAC exam, missing an important job interview), as the case may be.

Symptoms of stress include: Mental / cognitive manifestations: distortions of thought (negative judgments), inability to concentrate, confusing and unprofitable judgments, decreased memory and thinking capacities; Physiological / physical manifestations: intensification of heartbeats; abundant sweat; state of exhaustion; increasing / decreasing appetite; headaches, crying "avalanches", somn disorder (lack or excess sleep); Social manifestations: aggression, exaggerated reactions to juvenile stimuli; excess of kindness, altruism, goodwill, social relations in general or isolation in particular, etc.

More common causes of stress can be: our expectations / expectations, the expectations of others towards us, the immediate environmental environment: overloading with noise, movement, weather conditions, seasonal changes, pollution, etc. personal inner state: overburdening the academic environment, frustrations, lack of time for learning, decisions taken, social life.

Effective stress management - addressing events as manageable challenges - can be useful and healthy. Inability to control stress - approaching events as threatening - can excite the individual, can cause health problems. Stress research claims that there are youngsters who have native or have developed resistance to stress through training. They are distinguished by: self-security in different situations, adaptation to change - considering change as a challenge to competition, the ability to take risks, active involvement in academic and personal life, flexibility in opinions and actions, awareness of the fact that can not change stressful situations, but can accept and overcome them, etc. For example, stress-resistant students, in over-stressing circumstances, focus primarily on immediate goals rather than overall goals. They share an optimistic "style" and interpret the situation from their favorable perspectives.

General Stress Management Strategies

Some students are naturally stress-resistant, while others need to learn deliberately and voluntarily apply stress management strategies to free their mind and body from destructive tensions.

The most important step in a stress management program is to intervene on constant problems in order to reduce or eliminate them. It proceeds to: Identifying stressful factors and clear awareness of their impact on one's own person; choosing the stress management strategy and monitoring and controlling its effectiveness.

The adaptation strategies refer to the efforts people make to cope with the stressful event. They serve as resources mobilized to reduce or tolerate requests that exceed personal resources. The effectiveness of the strategy refers to the extent to which these efforts reduce the negative effects of the stressful event. Stress adaptation strategies are of two types: emotion-centered (aimed at reducing emotional tension without changing the situation, are person-oriented to reduce or control emotional response to stressors); focused on the problem (aiming to change the situation, acting indirectly on emotions, developing plans and engaging in actions to respond directly, confrontationally to stressors).

Several general strategies for stress adaptation (Baban, 2011) have been outlined in the literature: reevaluation of the event considered stressful through the perspective of positive thinking, effective time organization, learning of effective problem solving and decision making methods, development assertiveness and conflict resolution ability, establishing and maintaining adequate social support, developing a healthy lifestyle. These are partly integrated between other strategic directions of prevention and management of stress in perspective: (a) positive attitude; (b) a balanced approach to the situation; (c) relaxation and sleep. Agronomic students' development of a positive attitude is a very important aspect of intelligent academic learning. In this regard, the student needs to develop a positive determinant attitude by realizing the following self-test model: "What attitude do you develop? Do you want to learn, no matter how difficult it is to learn? When you study, do you work hard and try to improve your work? Are you excited about what you say or do? Do you accept open challenges, experiments, and new ideas? Do you have a sense of humor, can you not take too seriously? "

The value of the attitude (positive or negative) is based on the number of affirmative (yes) or negative ("no") responses. It is advisable for the student to develop a positive positivism of the life of his academic and personal life.

An important component of intelligent learning management has relaxation techniques. Relaxation techniques are based on the idea that the person is able to modify a number of physiological parameters whose activity in stressful situations tends to grow a lot. In the case of stress, meditation, message, physical exercise, yoga, music therapy, correct breathing are the most common methods of rexing. Of these, exercise and correct breathing are easily accessible, accessible to anyone and inexpensive. Physical exercise, for example, is recognized for its ability to stimulate increased endorphins in the human body, improving brain oxygen supply and reducing muscle tension.

Sleep qualitative and sufficient for intension and relaxation is another factor that relates to stress and the general well-being of the student. The individual need for sleep differs from one individual to another, but on average, for adults, eight hours of sleep are recommended. Long sleep deprivation has a negative impact on anyone. Persons with constant insomnia become more vulnerable in psychological terms and are more prone to degrading the normal functioning of different body systems. These people may have the following symptoms more often: impairment of learning ability; distortion of driving / coordination performance; diminishing cognitive abilities; memory deficiencies; irritability; decreased social and work functionality; diminishing health, resistance to disease; depressive disorders.

Another component of intelligent learning refers to the intelligent reading of the academic text in our case of academic text, to learning, it follows: thorough comprehension / comprehension of the text through the active interpretation of content and conferring / constructing meaning; the subsequent use of knowledge gained through reading the text, appropriate to the precise aims of knowledge / learning, professional,

personal, and their relationship with previous experiences and knowledge; the evaluative placement of the current text in relation to those previously read the precondition of a thorough, deep reading is considered the understanding / comprehension of the text.

Understanding the academic text is facilitated by the use of a variety of "reading strategies" or instrumental interpretation and analysis of the text. Among the elementary ones are generalizing, summarizing techniques, reading tools to keep the conscious interaction active with the text; analyzing the structure of the text (in order to identify its typology, to identify content points that support, promote and assure understanding, constructing meanings).

Fast reading of an academic text, for example, helps to browse and understand text in a short time. In the case of a scientific article, the landmarks are: title and subtitles, and for confirmation, the first and last paragraphs can be scanned.

Identifying keywords involves searching for relevant words for the topic of interest in a paragraph or text portion. This method gives you a richer overview of the material content. The most important words for meaning economics are placed in the first paragraphs of the chapters. These words may already be marked by the author of the text. An adjective of integrated academic text will begin with scanning and identifying key words, following diagonal reading.

Accelerated reading of the academic text refers to the number of words passed in a unit of time, while comprehension is achieved. An important aspect is that we know in advance what information we want from that document. For an overview of a document, a diagonal reading is sufficient to extract the essential information. In the case of a material that makes excess detail, reading diagonally is of great help in saving time.

Reading for learning is reading that deeply involves thinking about reflecting on what is being read, so that it is understood, retained, subsequently reproduced. This type of reading takes time to work on the text: thoughts, critical analysis, comparisons, ideas, making notes, theses and ideas highlighted and accompanied by data, facts and assessments, summaries. All these intelligent intelligent learning management components outlined above are intended to be used by our agronomic students to improve their academic learning abilities for the purpose of training specific to technical education.

Conclusions

Management of Intelligent Higher Education at USAMV Iaşi:

1 Student learning time is a resource that must be efficiently organized through: rigorous planning of a crowded workload to ensure successful completion of the planned activities and allow for the identification of additional time resources.

2. Intelligent organization of study time by agronomic students is done by realizing a realistic planning and organization of activities, using the biological rhythm in its own advantage and setting the priorities

3. Effective management of academic stress refers to addressing events as manageable challenges.

4. Smart reading of a specialized academic text is done by: identifying key words, accelerating reading of academic text or reading for learning.

5. Self-regulated learning, as it refers to the ability of students to exert a

metacognitive active control - in terms of behavior but also on their own learning.

6. These steps, which are components of the management of intelligent university education at USAMV Iaşi, aim at obtaining agronomic students good results at exams, which gives them good training for the future profession.

BIBLIOGRAPHY

1.Brezuleanu Carmen Olguţa, 2016 - *Management educaţional pentru învăţământul agronomic: Ghid metodologic***,** Editura ” Ion Ionescu de la Brad”, Iași.
2.Ciolan, L., (2008), *Învăţarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Editura Polirom, Iaşi
2.Kitchenham, A.D.(2015), *Transformative learning in the academy: Good aspects and missing elements.Journal of Transformative Learning,* 3(1), 13-17
3.Stanciu M., Carmen Mihaela Crețu, **Carmen-Olguţa Brezuleanu**, Seghedin Elena (2018)- *Ghid al învăţării eficiente*, Editura „ Ion Ionescu de la Brad” Iaşi

STRUCTURAL INTERFERENCES OF DEPRESSION AT „SMARTPHONE-FACE" ADOLESCENT

Maria Dorina Pașca
Assoc. Prof., PhD, UMFST Târgu Mureș

Abstract:Structural interferences having as actors, the depression and the adolescent, can mark in time and space, evolution of the two parts. Being in the identity, searching and confusion role stage, the adolescent can find and already does it, the refuge in "zapping" era, smartphone being the unrelenting friend, the reference point and idol of his socialization.
The apparition and installation of Smartphone Syndrome triggers destruction that influences both physical and mental health of the teenager, so the "smartphone" already represents a consequence and a reference point.

Keywords: depression, teenager, technology.

Structural interferences having as actors, **the depression and the adolescent**, can mark in time and space the identity of the last one, from Malson (after Salvat H. – 1972): "Before meeting with his own-kind and his body, the human isn't anything else but a sum of virtualities as impenetrable as a transparent steam. Any condensations involves an environment, that is, the world of others. Thus can be described as an act of recognizing the EGO." So, starting from previous enumeration, we are structuring to see the elements that can characterize at a given moment and in a particular context the appearance of **depression**.

Depression, after:

- Sillamy N. (1996) – it is a more or less sustainable morbid state, characterized mainly by sadness and a decrease of tonus and energy;
- Larousse (1998) – it is a mental illness characterized by a profound alteration in the thermal state, the mood in the sense of sadness, of moral suffering and psychomotor slowdown (…), can sustain a patient painful impression of global helplessness, desperate fatality, culpability and self-deprecation.

Also, depression is not a drama in itself, but pulling the alarm for solving the drama, so that states like: disbelief, fear, anxiety, dread, frustration, denial, helplessness, sadness, failure, despair, disengagement and indifference certify the appearance of **structural interferences to teenagers**, where attitude and behavior can trigger destruction and even torture at some point on a particular background.

After Erikson E.N. (1959), adolescence (identity – role confusion) the stage coincides with that frenzied age but still cloudy when at the end of all bio-psychological storms he crosses over, wants to know whom he became; that's why in this study, identity crisis and role confusion fascinates him so often.

In the same concept, Tudose T. (2003) from psycho-social point of view, adolescence is often surprised in terms of need to respond to two major tasks:

- transformation from a dependent person to an independent one;
- establishing an identity, questions like: who am I? what I do? whom do I report to? do I really exist? am I sad? am I angry? whom do I belong to? and the list may

continue, can become from rhetorical stage to one of own exploitation which the teenager can undertake, having as reference point:

- the gang/band
- friends
- virtual world

so that nonconformism, defiance, conflict and terribleness can trigger new destructive and dysfunctional identities, even if Athanasiu A. (1983) noticed that is a beautiful time, but ingrained by the conflicts it may arise as a result of the transformations of his personality.

In the same note, Păunescu-Podeanu A. (1969) emphasized that from the perspective of psychological characteristics, adolescence can give tasks to the doctor, family, society, being also the age of **possible slippage** to:

- indiscipline;
- behavioral errors;
- vices;
- excesses;
- reckless;
- challenges,

unwanted results being detected and quantified in short time from their triggering, even persisting.

This **time polarizes structural elements of depression with that pattern of teenager** who has found a friend more than hopeful, zapping in every second, finding it unreplaceable, indispensable, more important than water and air, having term of validity day and night, replacing hunger and thirst, because he wants to satisfy one of his Maslow's pyramid primary needs, namely **socialization**, all given by **smartphone**.

And so it appears as a consequence of:

- affective faults;
- maladjustment;
- psychological distress;
- pessimism;
- sad moods;
- self-depreciation;
- low self-esteem,

that **smartphone – the toy of modern life** (you don't have it, you don't exist), to capture almost the entire time of the teenager who is actually going to develop the **SmartPhone Syndrome (SPS)**, characterized by:

- sedentary life;
- isolation;
- incorrect body posture (swing position);
- repeated stress on the body due to excessive use of electronic devices with display,

so that we find the syndrome manifested, among others, by:

- cervical pain;
- kyphosis;
- respiratory distress;
- allergies;
- visual disturbances;
- digestive disorders;
- cardio-vascular disorders,

all of which ultimately lead to **"smartphone face"** of the adolescent.

It is more painful than **the iron mask** and is based on psychological stress due to the dependence on using smartphones, so the **face**:

- no longer receives heat and sunlight;
- is always bent, the "swing position" being very comfortable;
- it doesn't hear anything around;
- it doesn't see no one around;
- the arms have uncomfortable position due to "zapping";
- the shoulders are fallen and brought forward;
- may be with other faces, but isolated;
- begins to catch earth color;
- lacks any form of joy, the eyes become tired and the expression of self-esteem is missing,

and from this **smartphone face** that the teenager can be really proud considering that he is accepted, included and meaningful (and the names can continue at some point) in the world of smartphones. So he doesn't realize the negative influence of this modern lifestyle which affects his physical and psychological health, depression being very near squeezing with its tentacles, not letting him, identifying him as belonging to it because of his structures that correspond, sometimes without the right to appeal, by underestimating its value and not realizing the imminent and lasting danger.

At the base of out theoretical connotations, is highlighted as practical significance, the **testing of teenager market** regarding **their smartphone face**.

Thereby, was applied on a sample of 137 teenagers, set as a target group, the coded questionnaire being presented in the form:

Questionnaire

I would ask you to answer the following questions, starting from:

Age____ Gender_____ Class_____ Home environment: urban____ rural___

1. Do you use your smartphone daily?
Yes___ No___ I don't know_____ I don't care_____
If **yes**, how much_____
If **no**, why _____

2. Your smartphone helps you to/at
_____
_____

3. Do you consider that this device is beneficial?
Yes___ No___ I don't know____ I don't care_____
If **yes**, why_____
If **no**, why_____

4. Do you consider that the smartphone is harmful?
Yes___ No____ I don't know____ I don't care_____
If **yes**, why_____
If **no**, why_____

5. Do you think you could miss it?

Yes___ No____ I don't know____ I don't care_____
If **yes**, why_____
If **no**, why_____

6. What does the smartphone represent to you?
_____
_____

7. Could you socialize without smartphone?
Yes____ No____ I don't know____ I don't care_____
If **yes**, how_____
If **no**, why_____

8. Have you ever had depression symptoms?
Yes____ No____ I don't know____ I don't care_____
If **yes**, when_____

9. Do you think there is any connection between depression and smartphones?
Yes____ No_____ I don't know____ I don't care_____
If **yes**, which_____

10. Are you addicted to the smartphone?
Yes____ No_____ I don't know_____ I don't care_____
If **yes**, why_____
If **no**, why_____

Thank you for your time!

From processing the data, it results that the 137 respondents belong to 11th and 12th grades of high school, of which, 76% are girls and 24% boys, aged between 17 – 56% and 18 years – 44%, coming from the urban areas – 86% and rural areas – 14%. Percentage points of identity are presented as follow:

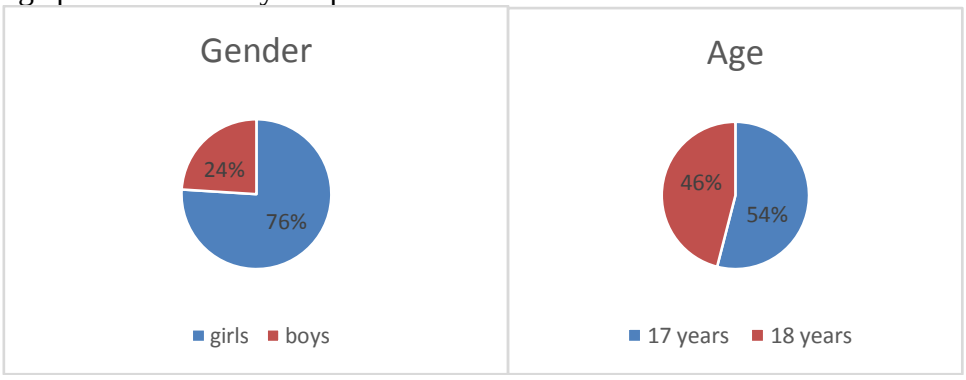

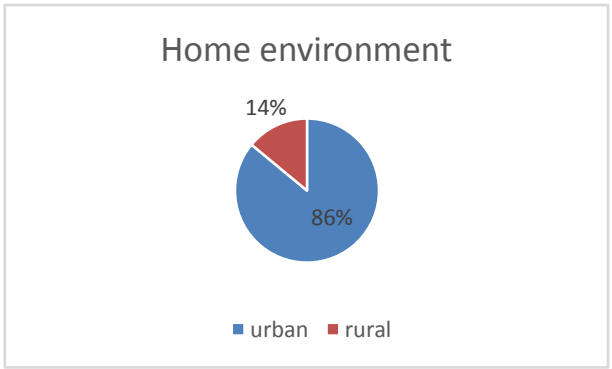

As a specificity of the questionnaire, it is observed to be that of the intuitive motivation regarding each item, so that it can startle those structural interferences of **depression** which can occur at **smartphone-face** teenager.

So, at **first item**, the percentage was 100%.

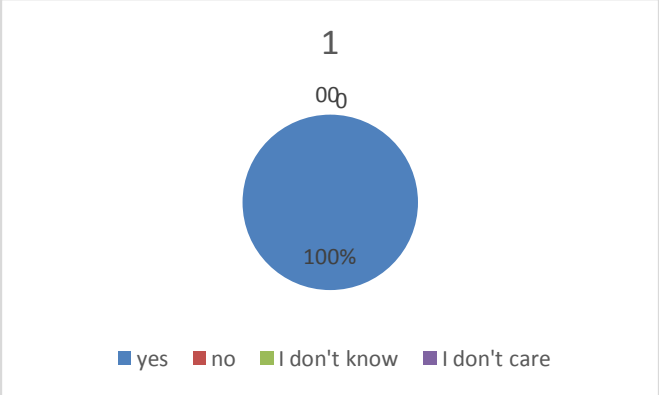

as time-driven motivations, surprising remarks like:

- how much I can;
- more than it is necessary;
- I don't have a time limit;
- until the battery runs low.

If the smartphone helps to/at something, 90% gave answers like:

- to be in the trend;
- to connect with the world;
- to know my friends;
- to know more;
- not to be stupid,

only 10% saying that it is:

- a working tool;
- good at lessons;
- learn news

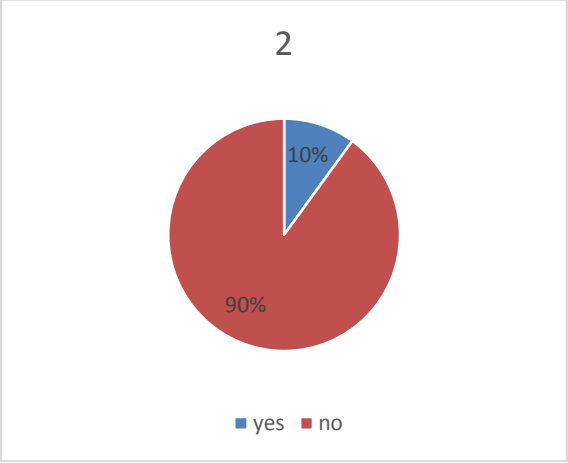

appearing the idea that it is already **smartphone, a necessary asset**.

At the question, **if the smartphone is beneficial**, 85% answered yes, and for 15%, this is not among the preferences.

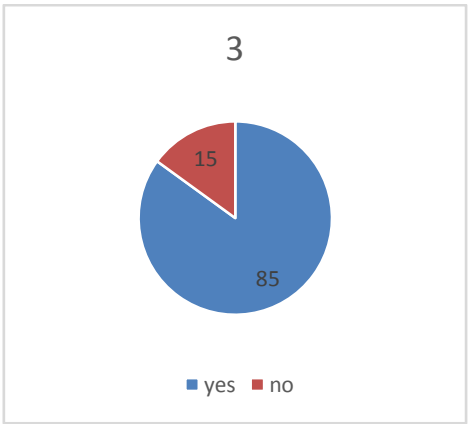

Some of the respondents had the same motivational reactions as in the previous item, considering that it is not always necessary to motivate the choice made, in the idea that the teenager manifests states that he doesn't consider they might interest someone and that, **his opinion, matters**.

In mirror, **question no. 4** where 15% will say **yes** and 85% **no**, which confirms the above mentioned idea.

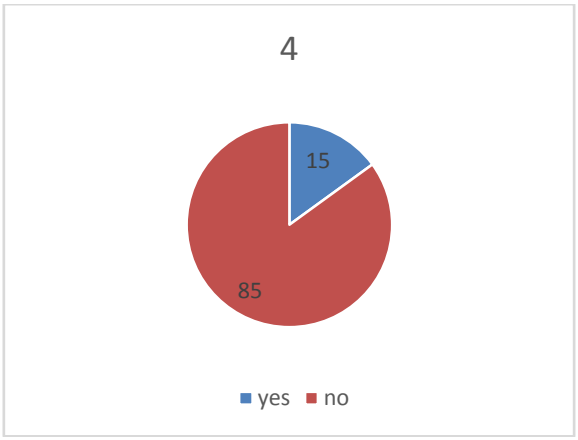

If **he could miss it**, the answer is **no** – 100%, even for those who consider it harmful, because the motivations comes trenchantly: **is part of my skin**.

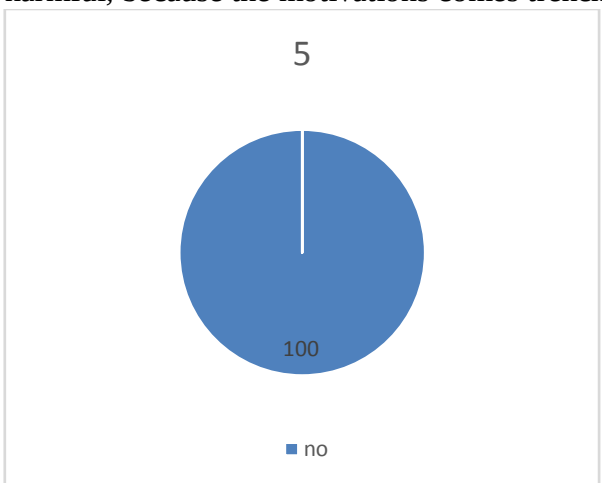

In the idea that **the smartphone can represent something for the adolescent**, the responses have been channeled mostly towards:

- life;
- fun;
- friends;
- everything;

- a way to be;
- identity,

remembering us to some extent of the **key-to-the-neck generation**, or those of today, that have as base information era.

To the question of **being able to socialize without the smartphone**, opinions are divided and questionable, because 45% said yes, and the answers come mostly from those who are in **12th grade**, a sign that the maturity element is making (finally) place/presence, and 55% said no, which proves that for those in the **11th grade**, the plethora of friends and hits come first, and the philosophy that **this is the only way I can express myself**, can represent a genuine question mark for those who are interested in teenage years in its complex development, bio-psycho-social.

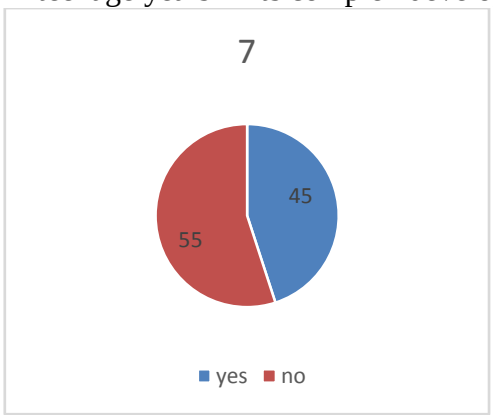

The depressed state taken out of the context of **cohabitation with the smartphone** it is not very often aware of the adolescent, although it can manifest at this age, the results surprising this desideratum, appearing:

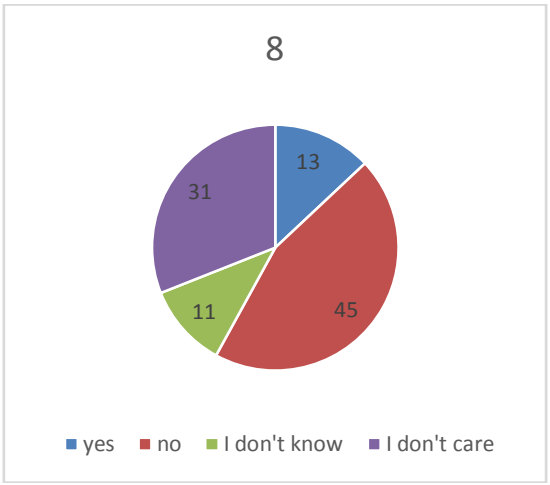

indecision, ignorance and non-involvement in a given situation, determining those 13% (yes) to admit this thing, the motivation being like:

- I was misunderstand;
- it betrayed me;
- lies were told;
- it got up on my head.

If there is any **connection between depression and smartphone**, recognition is substantial, yes – 71%, no – 20% and I don't know – 11%,

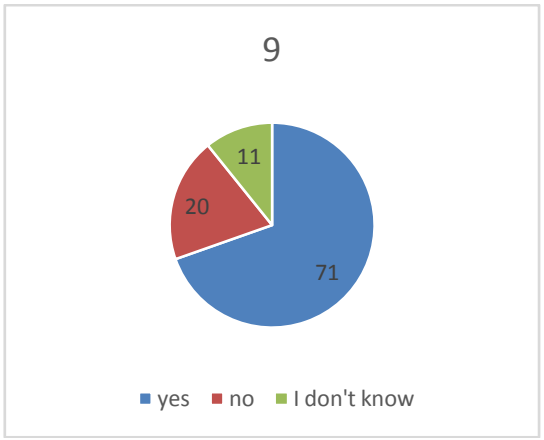

already appearing the expression: "**I know that I make/have a smartphone-face, but I can lose my virtual friends and I don't want to give up, because that's the moment I will stop existing**", comes in response to what **addiction** can represent, 83% being persuaded that it develops in time, appearing a (no) 10%, and 7% don't care about this wicked **structure** (last item).

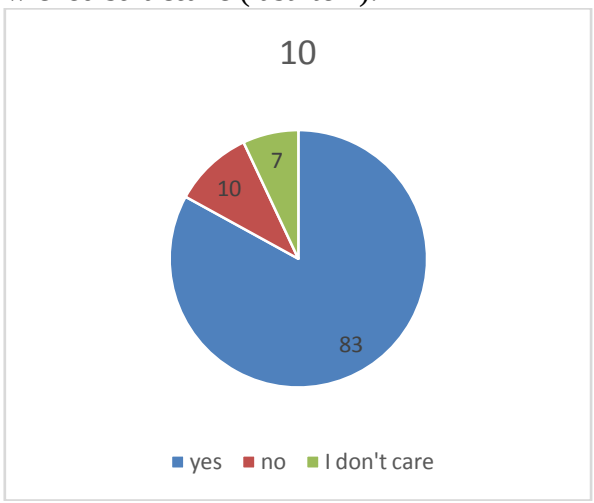

Our investigation had as purpose raising the awareness and alerting those who make the smartphone their **second skin** and how close it is **depression** (with all its tentacles) to them, when already appears and sets the **smartphone-face**.

So, it can be said that for the teenager, the appearance of **smartphone-face** it is a consequence of informal and non-informal education.

Certainly yes, when:

- time is no longer a measurement unit;
- the express desire to exist and be present on all social networks;
- the inability to express it;
- the answer to the challenges;
- permanent confusions and searches, and **the connection** becoming addictive, obsession, the deviant behavior being very close, however, it is much easier to prevent than to intervene, so that the **health that is a gift** to preoccupy more the family, the school and the society, not to get, metaphorically speaking, to ask the teenagers what color the sun is, and their answer be like: I don't know and I don't even care, what's the importance, I'm browsing and in my world, it doesn't exist.

It is sad and hurts even more than "the iron mask". Have we come to the moment when we have turned ourselves into objects and "zapping" in power? The answer belongs to you.

BIBLIOGRAPHY

1. Athanasiu A (1983) – *Elements of medical psychology*, Ed. Medicală; București
2. Erikson E. N (1959) – *Identity an Life Cycle în „ Psycholog issies Monographi"*
3. Păunescu- Podeanu (1969) – *Difficult patients*, Ed. Medicală, București
4. Salvat (1972) – *Intelligence, myths, realities* , Ed. Didactică și Pedagogică, București
5. Tudose Fl (2003) – *The horizons of medical psychology*, Ed. Medicală, București

MIGRATION PHENOMENON -A CURRENT CHALLENGE FOR SOCIAL SCIENCES?

Vlad-Ovidiu Cioacă and Maria Crăciun
MD Student, PhD Student, University of Craiova

Abstract:For the first time in history, the United Nations member states (without the US withdrawing last year of the agreement) agreed in July 2018 on a comprehensive global pact to better manage international migration, meet challenges, strengthen migrants' rights and contribute to sustainable development. The Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration, considered unconstrained, would constitute, according to the UN Secretary-General, an unprecedented step to increase international cooperation on migration.

Subsequently, a number of states have announced that they are withdrawing from the process of adopting the UN Global Compact on Migration (Hungary, Austria, Bulgaria, Poland, the Czech Republic) on the grounds that this compact, which should be signed at mid-December in Morocco, does not make clear the distinction between legal and illegal migration, that it would run counter to common sense and security resettlement efforts in Europe and the security interests of their countries. This compact would follow the largest influx of migrants in Europe since the end of World War II, many people fleeing from poverty and conflict in the Middle East, Africa and beyond, and would start from the premise that migration is a phenomenon that can not be avoided. In the context of these differences at the level of states, the issue of migration also poses a challenge to the world of sociology in view of developing a new theory on this phenomenon firmly inscribed in the world agenda that wants to be imposed as a "human right".

The theoretical approaches circumscribed to the understanding of the migration phenomenon were outdid by the dynamics of the societies in the process of globalization. The emphasis on interdependencies continues to bring about vast phenomena of territorial mobility, the extent of which affects all the constituent areas of social life and all kinds of social relations, from economic to political. From this point of view, one of our theses is that no branch of contemporary sociology can no longer dissociate itself from the sociology of migration, which must provide answers to the contemporary challenges.

Keywords: migration; migration theories; Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration; territorial mobility; Globalization.

1. Introduction

The phenomenon of international migration has entered a new age, and in social sciences a new theory is needed to explain it in a more satisfactory manner than before, even if it can not include all the facts, nor from the point of view neither quantitatively nor in terms of its magnitude.

Also, a migration map is a simplification of the phenomenon, but also a very necessary guide in understanding its complexity, anomalies, and especially the discrepancies between the objectives at declarative level and reality that are more important than any other paradigm.

In the "Crash of Civilizations", Huntigton mentions that "in the new world, the most extensive, widespread and most dangerous conflicts will not occur between social classes, between rich and poor, or between different groups of economic criteria but

between peoples belonging to some different cultural entities,[1] "and the illusion of harmony in the world at the end of the Cold War in the early 90's quickly ended, as it did at the end of each war. In this context, can the new migration policy and the definition of migration as a human right contribute to sustainable global development?

2. Controversies on the Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration

The UN, as a recognized organization, perhaps modernized, transformed, adapted, with a pivotal role of guardian of peace and democracy in the world, comes through the Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration with proposals to solve the problem of migration that are rejected by many of the states.

The UN affirms that the Global Compact provides a framework for cooperation on migration in all its dimensions, a milestone in the history of global dialogue and international cooperation on migration and promotes international cooperation among all relevant actors in the field of migration, recognizing that no State can address migration on its own and supports the sovereignty of states and their obligations under international law ("it is a milestone in the history of global dialogue and international cooperation on migration and it fosters international cooperation among all relevant actors on migration, acknowledging that no State can address migration alone, and upholds the sovereignty of States and their obligations under international law).[2]

Many analysts believe that this compact, as well as the Euro-African declaration on migration, which considers that this is "a phenomenon that is necessarily only good and favourable and which obviously contributes to global development," comes with false, controversial and contradictory arguments since the countries that have accepted illegal immigration in the mass are facing serious social problems, increasing violence and crimes, most of the so-called refugees coming from areas not affected by war.

For the first time globally and officially, the Global Compact is trying to put an equal sign between the refugee and the migrant category, which would entitle any illegal immigrant to move anytime and anywhere: "Refugees and migrants are entitled to the same universal human rights and fundamental freedoms, which must be respected, protected and fulfilled at all times. However, migrants and refugees are distinct groups governed by separate legal frameworks. Only refugees are entitled to the specific international protection as defined by international refugee law. This Global Compact refers to migrants and presents a cooperative framework addressing migration in all its dimensions"[3]

Moreover, under Objective 3 of the Global Compact, states are committed to "developing migration policies that provide a high degree of predictability and certainty for all actors involved" and strive to help them select and choose their country of destination by comprehensive information about each of the countries in which they would like to settle.

Under Objective 16, the UN states that receiving countries must provide immigrants with all the means to help them integrate and socialize them, including "promoting mutual respect for the cultures, traditions and customs of the communities of destination and of migrants by exchange and implementation of best practices on integration

---

[1] Samuel Huntington, *Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale*, Antet Publishing House, Bucharest, 1998; p. 23;
[2] https://refugeesmigrants.un.org/sites/default/files/180711_final_draft_0.pdf, article accessed on 30.11.2018;
[3] *ibidem*;

policies, programs and activities, including ways to promote acceptance of diversity and facilitate social cohesion and inclusion".

At the same time, under Objective 17, countries must also engage in propaganda measures for the ideological education of their citizens, both through educational institutions and through the media, which must be materially sanctioned if it promotes discrimination against the migrant ("Promote independent, objective and quality reporting of media outlets, including internetbased information, including by sensitizing and educating media professionals on migration-related issues and terminology, investing in ethical reporting standards and advertising, and stopping allocation of public funding or material support to media outlets that systematically promote intolerance, xenophobia, racism and other forms of discrimination towards migrants, in full respect for the freedom of the media").

The UN reiterates that migration is a multidimensional reality of major importance for the sustainable development of countries of origin, transit and destination, a source of sustainable development at almost all levels of society, without taking into account at any time the problems that might arise by encouraging this phenomenon on a planetary scale („we commit to assist migrant workers at all skills levels to have access to social protection in countries of destination and profit from the portability of applicable social security entitlements and earned benefits in their countries of origin or when they decide to take up work in another country";„We also commit to promote the mutually reinforcing nature between the Global Compact and existing international legal and policy frameworks, by aligning the implementation of this Global Compact with such frameworks, particularly the 2030 Agenda for Sustainable Development as well as the Addis Ababa Action Agenda, and their recognition that migration and sustainable development are multidimensional and interdependent").

Hungary officially notified the United Nations on July 24 of its decision to withdraw from the process of adopting the Global Compact, Hungarian Foreign Minister Peter Szijjarto, stating that it became clear that the differences between Hungary's position on migration and the UN approach is irreconcilable, and its country "will maintain its position and no global pact can change that."[4] Hungarian officials say that a document that encourages migration will only benefit traffickers, as they will be able to persuade more people to leave their countries, saying they will be accepted under the World Pact. Hungary's position is that it would be unnatural to change the continent's population, and that instead global efforts should be made to stop migration. In addition, the migration pact also includes some obligations that Hungary is not willing to assume, such as the organization of migrant training sessions, the possibility for NGOs to help migrants make complaints, increase reception capacities and approaching the crossing of the border as a matter of human rights rather than of security, as Hungary introduced "exactly the opposite" to protect the security of citizens.

On October 31, Austria announced, according to the Austrian media agency APA, that it would follow the example of the US and Hungary, who withdrew from the Global Compact and will not sign the agreement on the rights of refugees and migrants, which will be adopted in the month December at the UN Conference in Marrakech (Morocco)."We believe that some points of the Pact on migration are extremely critical, such as the mix between the search for protection and economic migration," said Austrian Chancellor Sebastian Kurz, arguing that migrants saved in the Mediterranean

[4]https://www.agerpres.ro/politica-externa/2018/07/24/szijjarto-ungaria-sa-retras-oficial-din-procesul-de-adoptare-a-pactului-mondial-al-onu-cu- look-to-migration - 149898, article accessed on 30.11.2018;

should not be brought directly to Europe .[5] Both Austrian Chancellor Sebastian Kurz and Deputy Chancellor Heinz-Christian Strache have expressed their fears over the UN Compact on Migration, arguing that this document will limit Austria's sovereignty that this pact does not result or can not result in any human right to migration and that there can be no dilution of legal and illegal migration.

One day after the announcement by Vienna officials, Czech Prime Minister Andrej Babis said he wanted to withdraw his country from the agreement, and on November 12, Bulgaria, through the vice-president of the GERB party, Tsvetan Tsvetanov, announced that rejects the UN pact. Bulgaria, which is on one of the main migratory routes from the Middle East to Western Europe, says it is already taking steps to stop illegal migration and protect the EU's external borders.The next on the list of countries that left the Global Compact was the Czech Republic, and then Israeli Prime Minister Benjamin Netanyahu announced that his country would not sign, as it is committed to overseeing its borders in the face of the arrival of illegal migrants. The number of migrants worldwide is estimated at 258 million, representing 3.4% of the world's population, and according to Israeli authorities, about 40,000 African migrants, especially Eritreans and Sudanese, illegally entering Israel live in this country.[6]And Italy announced on November 28 that it joins countries that refuse to sign the Global Compact, although Prime Minister Giuseppe Conte had previously spoken in favor of it. Head of Slovak diplomacy Miroslav Lajcak resigned on November 29th as a reaction to Bratislava's decision to reject Global Copact after threatening to resign if his country does not support the document, when he was president of the UN General Assembly.

Synthesizing the withdrawal of Austria, Australia, Switzerland, Israel and most of the Eastern European countries, namely Bulgaria, the Czech Republic, the Czech Republic, Croatia, Poland, Hungary and Slovakia.

UN Special Representative for International Migration Louise Arbor called the decisions to break out of the agreement as regrettable and wrong and said the pact is simply meant to improve the management of cross-border displacement of people.

Migrants have almost become a choking factor for stable peoples in their territory, and in many areas with highly developed tourism, locals feel disturbed even by the large number of visitors. "Tourists, go home!" Is the slogan that has met in recent years those who come to Palma de Mallorca (Spain) and which was written on a wall in a central area. It showed the growing frustration of the locals over the influx of foreigners, the island, home to a million people, being visited annually by about 10 million people.

In fact, we could see personally in the narrow streets of the cities of Andalusia (Sevilla, Cordoba, Granada, Malaga) countless people disturbed by the thousands of tourists from the old centers that occupied the streets entirely, making them almost impractical for the locals who were constantly shouting at seeing the crowd.

Given that the large number of tourists is not a reason for joy for everyone, the inhabitants of the affected areas complain of a series of shortcomings for this reason (rising prices for the sale and rental of dwellings), including the fact that tourism destroys the cities, opponents of Global Compact have serious arguments to reject this document.

[5]https://www.agerpres.ro/politica-externa/2018/10/31/austria-se-va-retrage-din-pactul-global-privind-o-migratie-sigura-ordonata-si-reglementata--202351 , article accessed on 30.11.2018;
[6]https://www.agerpres.ro/politica-externa/2018/11/20/israelul-nu-va-semna-pactul-onu-privind-migratia-anunta-premierul-benjamin-netanyahu--213954, article accessed at on 30.11.2018;

3. Emigration and its effects: the case of Romania in relation to the former communist states

Besides talks on refugees coming mainly from the Asian or African continent, another issue in the international debate - both in academic literature and at media debates - concerns the immigrants from former communist countries to countries more developed. In fact, their massive emigration to the UK is often referred to as one of Brexit's generating causes. However, little is being brought to the debate about the consequences this form of migratory phenomenon has had on the countries of departure, insisting on the effects on the host states.In the European Union, policy has been formulated not only to achieve a high level of employment, but also to improve and modernize existing social security systems and to create a Community system to ensure the social protection of migrant workers.[7]

Among the advantages of labor migration, "European Union Migration Policy - Implications for the Labor Market" refers to facilitating economic integration and intercultural dialogue at global and regional level; providing labor force needs in developed countries and better use of labor in the countries of origin; generating transfers of cash flows to less developed countries; facilitating the transfer of knowledge and technology to migrants' countries of origin after their repatriation.[8]

Concerning the disadvantages, understood here as challenges that require resolution, reference is made to the issue of integrating immigrants and combating illegal migration.Eurostat data on the magnitude of the migration phenomenon is far too short and contradictory to those provided by national institutes to be analyzed in absolute terms.If we relate to the tendency of these data, one can notice the massive migration wave coming from Romania and Poland, with the last places being Estonia, Slovakia and Hungary. However, comparative analysis requires a lot of caution, taking into account the demographic particularities of these countries. With regard to national migration policy, Brexit attracted particular attention from the governmental program of Lithuania, entitled "Gribu tevi atpakaļ" (I want you back!) And with two main dimensions:[9]

a) a very strong PR campaign meant to attract emigrants to their native country. Amply displayed on social networks, television and print media, the campaign is based on a strong nationalist rhetoric: "We, the people of Latvia, have always been united, and in these troubled times we have to take care of each other, to take care of us as a nation. The time has come to say clearly that we want to see our brothers returned to their country. Even if at first only in the summer, Christmas or the 100th anniversary of Latvia. "

b) a set of policies designed to make bureaucratic immigration procedures more difficult after graduation and fast employment for young people. There is also a counseling, consultancy and negotiation service for migrants wishing to return to

[7]Ritli Laszlo, *Dreptul la liberă circulație a persoanelor în Uniunea Europeană*, Faculty of Political Sciences and Communication Sciences, University of Oradea, 2015;
[8]*Politica de migrație a Uniunii Europene – implicații pentru piața muncii*, Europe Direct București, 2013, pg.6, available at http://europedirectbucuresti.ier.ro/wp-content/uploads/Brosura-ED-Politica-de-Romania/ migration-a-UE.pdf, accessed on 30.11.2018;
[9] Udo Bongartz, *Lettische Politiker zögern, Kinder im Ausland zur Rückkehr aufzufordern*, article available at http://www.lettische-presseschau.de/politik/lettland/1027-pr-kampagne-des-lettischen-instituuts, accessed on the date of 30.11.2018;

the country. The program was criticized for its nationalistic and isolationist character, but also because of the credibility of its founders.[10]

In Romania, according to data provided by INS, almost 208,000 Romanians went abroad in 2016, their number being slightly increasing compared to 2015. The number of emigrants in 2016 is the highest since 2009. Thus, the number of Romanian emigrants does not decrease, despite the fact that wages have increased significantly in recent years.

YEAR	TEMPORARY EMIGRANTS	PERMANENT EMIGRANTS
2008	302.796	8739
2009	246.626	10211
2010	197.985	7906
2011	195.551	18307
2012	170.186	18001
2013	161.755	19056
2014	172.871	11251
2015	194.718	15235
2016	207.578	22807

Tab.1. Number of Romanian emigrants in 2008-2016

Source: INS

One possible explanation for this apparent contradiction is the multiplication of people's departure opportunities, which have more and more relatives and knowledge that can help them go abroad. The theory of migrant networks is enviable in this respect. On the other hand, another possible explanation may come from the sphere of social representations: some people do not trust the way the system works, they no longer believe in the promise of the decision-makers. In a large study conducted in 2017 by KeysFin, based on the statistical data provided by the INS, CNP and Eurostat, related to the labor market over the past 10 years, many dysfunctional phenomena have been identified due to the massive emigration of the labor force. For example, the number of employees and the level of professionalism have decreased in recent years, a phenomenon that may increase in the future.[11]

According to the researchers, the highest wages were recorded on average by those working in the financial intermediation and insurance sector (4,000 lei), where the gains advanced most in the last 10 years. Significant gain was recorded by those working in IT & Telecom, where the average wage level advanced from 2119 lei in 2008 to 3822 lei in 2015, mining employees from 2287 lei to 3454 lei, and those in the sector the provision of utilities (2389 lei versus 3077 lei). On the opposite side were employees from agriculture, construction, HORECA, trade and health, where the

[10]*Ibidem*;
[11]Adrian Negrescu, *Care e profilul angajatului român, la 10 ani de la aderarea la UE?*, available at http://keysfin.com/#!/Pages/News/NewsDetails&title=1-mai-ziua-internationala-a-in- of work, accessed on 30.11.2018;

average salary did not yet exceed the equivalent of 350 euros.[12]Migration has also been felt in the labor force in agriculture, parallel to the continuous mechanization of agriculture. and combining exploitable agricultural land. Basically, fewer people have managed to manage larger areas. However, in 2016 over a quarter (25.8%) of the Romanian population was employed in agriculture, which places Romania in the first place in the European Union, where the average employed population in agriculture was 4.4%. In 2016, about 10 million people worked in agriculture in the European Union. Nearly three-quarters (72.8%) of the EU labor force was concentrated in seven countries: Romania, Poland, Italy, France, Spain, Bulgaria and Germany. However, Romanian agriculture remains one of the least competitive.[13]

Developed companies have undergone a process of modernization that has led to a shift from work to agriculture to employment in industry and services. Romania is the EU Member State with the highest rate of employment in agriculture, simultaneously with the paradoxical phenomenon that shows that many Romanian farms are facing a shortage of specialized labor force. There are already frequent discussions on the elimination of subsistence agriculture in the employment category. If such a decision is made, taking into account the high employment rate in agriculture in our country, then EU employment data will show even greater disparities between Romania and most of the Member States in terms of unemployment.

GEO/TIME	**2007**	**2014**
UE	5,5	5,0
Bulgary	17,4	14,4
Czech Republic	3,3	3,3
Estonia	4,6	3,7
Latvia	8,1	7,4
Lituania	10,1	9,2
Hungary	7,5	6,7
Poland	14,6	11,5
Romania	**33,6**	**29,4**
Slovenia	8,7	8,3
Slovakia	3,8	3,3

Table 2. Employment rate in agriculture

Source: Eurostat

4. Romania's position on the Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration

[12]*Ibidem*;
[13]Păun Ioan Otiman, *Structura agrară actuală a României – o mare (şi nerezolvată) problemă socială şi economică a ţării*, Revista Română de Sociologie, nr. 5-6, 2012, pg.339, available at http://www.revistadesociologie.ro/pdf-uri/nr.5-6-2012/01-OTIMAN.pdf, accessed on 30.11.2018;

And in Romania, the number of requests sent to the Bucharest Government to reject the Global Compact is on the rise, but the Ministry of Foreign Affairs on 29 November submitted a response stating that it is "only a guidance document and has no legal or financial effects , maintains the sovereign right of states to determine their own policies in the field and their own legislative framework for its implementation, and Romania retains its decision-making capacity in terms of migration" According to the Ministry of Foreign Affairs, the document does not create a new category of rights (migrants' rights), does not encourage or facilitate migration, contains provisions that discourage leaving countries of origin and facilitates returns and readmission, and so far 180 states in 193 they will ask him, the final decision being taken at the UN General Assembly, when he will be voting on the draft resolution on this issue[14]

The position of the MFA does not convince the opponents in Romania of the Global Compact, which they say is the document by which the national states will delegate on a supranational level the management of migratory flows and the crises generated by the influx of migrants as well as the illegal migration which contravenes the principle of sovereignty , enshrined in the Romanian Constitution and the article in the fundamental law of the country regarding the transfer of foreign populations on the territory of Romania.Liberal Deputy Daniel Gheorghe believes that with this pact, which the UN wants to implement a series of measures and a series of international norms that put the so-called right to migration above national sovereignty and the right of the state to - and manage our own borders, we will reach an internationalist concert, a concert that once existed in a certain ideological, borderless, stateless, without authority, without army, without laws.

"We can reach a national anarchy if we are going to sign this treaty. It is not by chance that the United States and six other EU members have refused to be part of this UN Negotiation Package on migration and have withdrawn on the grounds that it is against the fundamental right of any nation to manage its own interests.

I believe that Romania should not sign this pact on migration, which violates national sovereignty and turns migration to a value above the law, and will have negative consequences for the country. But I do not wonder, the PSD has shown lately that it is less interested in the return of Romanians left in their country, but to attract immigrants from all over the world. I am afraid that this irresponsible Government will sign this treaty, as it did with others I learned about later. So, I urge the Government of Romania to withdraw from the UN Pact on Migration "[15]

5. Conclusions and theoretical reflections

The presentation of the negative effects that massive emigration had on socio-economic realities in Romania after joining the European Union was aimed at illustrating the imbalances that massive and unregulated exodus generates on a particular social system.Far from being a source of sustainable development, internal migration (from the village to the city) and external migration (from underdeveloped to developed countries) gave rise to unprecedented social problems in history, the solution of which can not be achieved by encouraging irrational and undifferentiated migration, its transformation from the institution and social phenomenon into the "human right". The refugee crisis - frequently evoked for the relaxation of migration legislation - does

[14] http://www.mae.ro/node/47571, accessed on 30.11.2018;
[15]https://romanialibera.ro/politica/video-deputatul-daniel-gheorghe-despre-pactul-onu-pentru-migratie-763244, accessed on 30.11.2018;

not substitute the abolition of the notion of "territory" and the formulation of policies based on moral abstractions to theoretical reasoning based on empirical realities.

The drama of these migratory populations has to find their way in the countries of origin, and peace and development in those regions is far more rational than the displacement of millions of poor people, belonging to a culture radically different from that of the countries of arrival.

The solution is that the developed countries intervene firmly to put an end to the wars that grind the Middle East and Africa, not to become the collateral victims of these wars. Risks are multiple. First of all, there is a risk that there will be fundamental Islamists, terrorists and potential terrorists among the newcomers. More seriously, social integration will remain a problematic issue, favoring the crystallization of contracticles and even suburbs generated by segregation, as is already the case in major European capitals. They will remain a huge social problem with a higher explosive potential.

Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration has the potential to generate more problems than it does. Abstracted from all that is known about migration, based on empirical studies and classical theories, the pact replaces scientific knowledge of ideological arbitrariness, without anticipating, at least tangentially, the risks to which signatory states might be exposed following the implementation of the pact and at least propose a strategy to manage these risks. It is the duty of the sociology of migration to offer new theoretical perspectives, new analyzes and researches that can normalize the international policy on migration on the scientific basis with the awareness of the decision-makers. From this point of view, through this article, we have the intention of drawing an alarm signal and formulating new theoretical hypotheses from which we can start in further research.

BIBLIOGRAPHY

1. Huntington, Samuel, *Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale*, Antet Publishing House, Bucharest, 1998;
2. Laszlo, Ritli, *Dreptul la liberă circulație a persoanelor în Uniunea Europeană*, Faculty of Political Sciences and Communication Sciences, University of Oradea, 2015;
3. https://refugeesmigrants.un.org/sites/default/files/180711_final_draft_0.pdf, article accessed on 30.11.2018;
4. https://www.agerpres.ro/politica-externa/2018/07/24/szijjarto-ungaria-sa-retras-oficial-din-procesul-de-adoptare-a-pactului-mondial-al-onu-cu- look-to-migration - 149898, article accessed on 30.11.2018;
5. https://www.agerpres.ro/politica-externa/2018/10/31/austria-se-va-retrage-din-pactul-global-privind-o-migratie-sigura-ordonata-si-reglementata--202351 , article accessed on 30.11.2018;
6. https://www.agerpres.ro/politica-externa/2018/11/20/israelul-nu-va-semna-pactul-onu-privind-migratia-anunta-premierul-benjamin-netanyahu--213954, article accessed at on 30.11.2018;
7. http://europedirectbucuresti.ier.ro/wp-content/uploads/Brosura-ED-Politica-de-Romania/ migration-a-UE.pdf, accessed on 30.11.2018;
8. http://www.lettische-presseschau.de/politik/lettland/1027-pr-kampagne-des-lettischen-instituuts, accessed on the date of 30.11.2018;
9. http://keysfin.com/#!/Pages/News/NewsDetails&title=1-mai-ziua-internationala-a-in- of work, accessed on 30.11.2018;

10. http://www.revistadesociologie.ro/pdf-uri/nr.5-6-2012/01-OTIMAN.pdf, accessed on 30.11.2018;
11. http://www.mae.ro/node/47571, accessed on 30.11.2018;
12. https://romanialibera.ro/politica/video-deputatul-daniel-gheorghe-despre-pactul-onu-pentru-migratie-763244, accessed on 30.11.2018;

READING AND LECTURING SKILLS

Merima-Carmen Petrovici
Assoc. Prof., PhD, Ecological University, Bucureşti

Abstract: We consider that reading (lecture) is the form by which the student in the secondary classes not only enriches his own knowledge background, or develops his reading skills and abilities, but also is the activity which helps him create his own universe, understands the mechanism that his society is based on, manages to understand the expectations that the society has from him, and how he can fulfill these requirements. A good teacher which teaches Romanian will be able to channel the reading activity in such a manner that will be proper for extracting the maximum informational amount, that will help him "help himself". The part the school plays is to help the student fit better within the society. Or this can only be achieved according to the competences and respecting the necessary moral norms. Through lecture, the students find it easy to achieve and develop under a conducted and advised observation process.

Keywords: lecture, intellectual work, social and school success, motivation, value

Lectura presupune contactul şi asimilarea corectă a unor mesaje, prin care elevul/individul îşi actualizează cunoştinţele, dar şi descoperă noi adevăruri.

A aborda problema lecturii înseamnă a deschide porţile unei zone vaste şi complexe care poate fi cercetată din mai multe perspective, cu diverse mijloace (tehnice, nontehnice).Tehnicile muncii intelectuale cu cartea presupun în primul rând eforturi pentru coerenţă, logică, o bună capacitate de sistematizare, selecţie şi aprofundare. Cartea este unul dintre cele mai vechi şi sigure mijloace de informare, cu multiple avantaje: atât din perspectiva diversităţii domeniilor din care oferă informaţii, cât şi din cea a facilităţii transmiterii acestora.

Competenţa lectorală – de la definiţii la structuri funcţionale

Pornind de la faptul că prin lectură se înţelege ansamblul activităţilor perceptive şi cognitive vizând identificarea şi comprehensiunea mesajelor transmise scriptic, în lucrarea *Introducere în teoria lecturii*, Paul Cornea[1] descrie două accepţiuni majore ale conceptului de lectură: una restrânsă la comunicare scriptică[2], cealaltă, extinsă la orice tip de comunicare. În viziunea autorului, cel de-al doilea sens al conceptului e foarte larg, întrucât se referă la identificarea şi comprehensiunea mesajelor transmise cu ajutorul altor sisteme semnificante decât grafismul,deci,în limbajul lui Hjelmslev,cu alte "substanţe ale expresiei". În felul acesta,orice sistem de semnificaţii,fie artificiale (codate într-o intenţie semnificativă), fie naturale (posedând prezumtiv o sintaxă,aşadar reguli de combinare şi o semantică,deci un repertoriu finit de echivalenţe), poate fi în principiu citit. Există astfel de lecturi tactile (alfabetul Braille), optice (nedescifrarea caracterelor înscrise de un ordinator), dar şi lecturi ale codului genetic, liniilor palmei (chiromanţie),trăsăturilor feţei (fizionomie),caracterelor scrisului (grafologie), viselor (psihanaliză), lecturi ale îmbrăcăminţii („Ces tristes vetements ou je lis mon malheur"-Corneille), peisajelor,etc.

[1]Cornea, P., (1989), *Introducere în teoria lecturii*, Bucureşti, Editura Minerva, pp.114,206.
[2] https://dexonline.ro/definitie/lectura.

În acest înțeles, lectura devine o formă universală a semiozei, un mod de a instaura (mai mult sau mai puțin arbitrar) semnificații, de a corela conținutul unor expresii date".

La originea cuvântului lectură e rădăcina indo-europeană "leg" (cu sensul de împreunare,reunire),conservată în greaca veche ("Leg-ein"), latină şi albaneză. În limbile moderne,termenul vine din latinescul târziu "lectura" (derivat din "lectum",supin al lui "legere",impus în defavoarea latinescului classic"lectionis"),trecut în franceză (sec XIV) sub forma "lecture",de unde a emigrat în engleză şi în alte limbi."

Determinările şi constatările unor cercetări existente la ora actuală în Europa[3] arată scăderea calităţii practicilor lecturii în şcoli, dar şi la adulţi,precum şi impactul acestui fenomen de vulnerabilitate asupra rezultatelor slabe în reuşita şcolară şi socială.

Prezentăm pe scurt câteva din constatările unor cercetări empirice referitoare la efectele diminuării/lipsei practicilor lecturii în şcoli:

- *Iletrismul e*ste o consecință clară a incapacității unui subiect de a citi, de a lectura, de a parcurge conştient conţinuturi şcolare de o manieră sistematică, continuu, pe termen rezonabil în perioada şcolarității.
- *Analfabetismul funcţional* este datorat slabei competenţe lectorale generate de instituţia şcolară, de indicele scăzut al motivaţiei şi preocupărilor de intensificare a timpului orientat spre lecturi ştiințifice mai puține şi ale altor eforturi de educaţie nonfornonformală asociate .
  Datele statistice din ţări precum Elveţia, dar şi din România prin rapoartele oficiale nu pot ascunde o creştere a fenomenului, în rândul adulţilor,
- *Slaba capacitate de literaţie*, înţelegând prin aceasta, capacitatea de a utiliza imprimatele scrise necesare pentru funcţionarea societăţii, atingerea obiectivelor comunitare familiale, parcurgerea unor informaţii prin care s-ar putea dezvolta potenţialul subiectului
- *Incapacitatea lingvistică* a subiecților de a face corespondenţe sinonimice între un text şi informaţiile dintr-un alt text, de a nu putea face deducţii, de a nu putea integra mai multe elemente sub o altă formă de exprimare –simboluri, forme geometrice, grafice, diagrame-de a nu reflecta asupra lucrurilor scrise, de a nu lua parte la varietatea dezbaterii pe documente scrise-de ex. anchete sociale, de a construi/a da răspunsuri scrise cu prezentarea unor puncte de vedere deosebite, de a oferi argumente temeinice pe care le are subiectul ca mod oral de exprimare, pentru a nu vorbi de texte în limbi străine.

În vederea ameliorării competenţei lectorale, sunt necesare eforturi convergente ale şcolii, profesoriilor, părinţilor deopotrivă şi mediului familial în întregul său.

Dintre cauzele care determină competențe lectorală scăzută,se pot enumera:

* slaba informare/ prelucrare în şcoală a componentelor competenţei lectorale ;

* necorelarea componentelor ce definesc competenţa la citire şi pentru alte sarcini şcolare la alte discipline de învăţământ - Istorie, Matematică, Cultură civică,etc., elemente care pot conduce la creşterea competenţei lectorale.

Conduita elevilor şi profesorilor în domeniul lecturii – Instrumente de investigație

Tradițional, şcoala şi profesorii erau interesați de creşterea sau de menținerea, acolo unde nivelul era ridicat, nivelului motivațional prolectură.

În prezent preocuparea pentru lectura elevilor şi a tinerilor continuă să existe, în ciuda datelor statistice alarmante.În acest sens, intensificarea eforturilor este şi un răspuns la îngrijorările cu privire la degradarea calității nivelului de exprimare,

[3] http://www.oecd.org/pisa/46643496.pdf.

regăsibilă până la nivelul liceului sau al intrării în învățământul superior.

Din lunga listă a cauzalităților explicative menționăm:

-Cuprinderea globală în şcolaritate obligatorie, cea care asigură învățarea cititului la aproape toată populația şcolară din ciclul de achiziții fundamentale – clasa pregătitoare, clasa I şi clasa a II-a. De reținut este faptul că şcoala, oricâte eforturi ar face, nu reuşeşte să compenseze vulnerabilitățile mediului familial, care, la rându-i tratează cu superficialitate eforturile şcolii şi ale profesorilor de a recupera din deficiențele mediului de proveniență;

-Comunicarea şi elaborarea/rafinarea exprimării corecte, orale şi scrise, nu se pot forma decât prin exercițiu repetitiv, controlat, îndrumat şi corect evaluat, precum şi prin reflecții adâncite asupra motivațiilor facile ale elevilor cu privire la relația dialectică între procesul evolutiv al învățării cititului şi lecturile elevilor din marii scriitori, echivalând între anumite limite, cu un mod discret de a participa, într-o măsură sau alta, la procesul răspândirii de creație.Concluzionăm că lectura bine orientată şi selectată nu poate fi pasivă, neutrală cognitiv şi socio-afectiv.

De aici, recunoaşterea unui fapt simplu: pe măsură ce elevul cititor progresează în formarea competenței lectorale odată cu maturizarea sa, pe măsură ce lista lecturilor se diversifică tematic şi stilistic ca exprimare, concomitent se ameliorează capacitățile sale atenționale (în special de concentrare) şi imaginative, reflecția şiputerea narativăse vor exterioriza social şi şcolar, procesele de identificare cu eroii cărților vor fi mai frecvente.

Consecința formativă: progresiv se formează un crescut potențial acțional al realizării unui discurs interior care se poate manifesta şcolar şi extraşcolar , în contexte favorizante.

De aici şi solicitarea de a da răspunsuri la întrebarea : „Când (vârsta) şi cum (psihopedagogic) se recomandă a începe punerea bazelor citirii corecte, fluente prin lecturi ale textelor şcolare şi extraşcolare, ale progresului de apropiere de competența lectorală ?”

Răspunsul la „ Când?” nu este uşor de dat: începând cu clasele terminale ale ciclului primar, continuând progresia în clasele gimnaziale şi adâncindu-se calitatea în perioada adolescenței (în clasele postgimnaziale) –liceu, şcoala profesională, socotită de unii autori, vârsta privilegiată a lecturii este adolescența.

Argumentele de susținere nu lipsesc. Astfel: adulții cultivați păstrează de regulă amintiri plăcute cu privire la lecturile parcurse şi rolul acestora în diferitele momente ale vieții;orientarea profesională este frecvent legată de rolul unor lecturi realizate în adolescent;orientarea valorică şi caracterială sunt plasate ca fiind determinate de lecturile semnificative dintr-o anumită perioadă a vieții subiectului;dincolo de lecturi sunt prezenți, firesc şi alți factori corelați: ambianța socialăşi contextul socio-cultural, cu rol semnificativ în calitatea integrării subiectului în mediul său existențial; practicile inteligente ale unor profesori sau persoane apropiate şi aflate în mediul proximal al subiectului.

Continuând analiza factorilor motivanți şi explicativi prin influențele lor asupra conduitei prolectorale în timpul şcolarității, ajungem la cel puțin şase întrebări cadru:

1. De ce şi pentru ce să citim / să lecturăm ?
2. Ce să citim astfel încât lecturile noastre să fie utile şi utilizabile în mediul opțiunilor elevilor?
3. Cum să citim textele lecturilor recomandabile sau găsite din propria inițiativă?
4. Care sunt oportunitățile oferite elevilor de şcoală şi de profesorii lor de limba şi literatura română, dar şi de alte specialități, cu efecte stimulative

pentru creşterea interesului pentru lectură?

5. Care este şi în ce condiţii se manifestă conduita mediului familial care poate favoriza comportamentul elevului prolectură?
6. În ce măsură mass-media (radio, tv, film, mijloacele de comunicare informaţională) sunt stimulative pentru cunoaşterea şi diseminarea principiilor specifice sferei motivaţionale prolectură, pentru formarea progresivă a competenţei lectorale predictive, creative la elevi?

Pe un astfel de fond interogativ, s-au născut proiecte şi programe destinate motivării elevilor pentru lectură în şcoală [4].

Ce să citim şi unde?

În şcoala din România, programele şcolare recomandă elevilor anumite lecturi obligatorii şi facultative potrivit nivelului de vârstă, nevoilor şi intereselor cunoscute sau anticipate. Multe dintre acestea pot fi cunoscute, venite, recomandate de alţi colegi, important fiind aici ca eleviisă simtă şi până la urmă să argumenteze că ei înşişi au nevoie de aceste lecturi.

Să ne imaginăm o clasă de elevi despre care avem informaţii că nu le place săcitească / să lectureze. Aceştia nu au speranţa că vor reuşi să parcurgă o carte mai mică sau mai mare de circa 30-50-100-150 de pagini.

Experimentul simplu ar putea începe prin crearea unui cadru şcolar de organizare, diferit decât sala de clasă, anume creat / organizat puţin altfel, în care sunt prezente doar scaunele aşezate după dorinţa elevilor, pereţii fiind acoperiţi cu panouri, afişe, un ecran şi un videoproiector, un aparat audio care sa redea vocea marilor actori povestitori. Singurele condiţii pe care ar trebui să le respectăm ar fi ca elevii sa fie voluntari şi să aibă acelasi nivel de vârstă, numărul optim, ar fi 12-12 elevi.

Ce să citim?

Importante, în răspunsurile la aceasta întrebare sunt criteriile de selecţie ale lecturilor, recomandarea noastră situându-se în jurul:conceptului de interes al elevilor;valorii finalităţii educative; desigur,la clasele mai mari, putem apela la o mică anchetă pentru cărţi bune, recomandate de elevii înşişi, de profesor, uneori chiar de părinţi cu ceva experienţă şcolară sau chiar de ghiduri speciale pentru un astfel de exerciţiu. În literatura domeniului, găsim câteva lucrări de referinţă, care cuprind liste de cărţi şi texte integrale sau decupaje de texte / selecţii deja făcute.

Cum să citim?

Elementele de metodologia lecturii sunt multiple,mulţi experţi recomandă proceduri şi etape, modele dintre cele mai tentante.Oricum, modurile de lectură corelează pozitiv cu scopurile lecturii, cu nevoile elevilor cititori. Între acestea recunoaştem valoarea câtorva, menţionate de specialitate:simplu divertisment;sursă de informare;suport pentru îmbogăţirea culturii;sursă de reflecţie după lectură;asigurarea unei stări de bine; ş.a.m.d

Pragmatic vorbind, după alegerea unei cărţi pentru lectură, pot urma câteva etape, cum ar fi:

a) Abordarea integrală a textului;
b) Decuparea unor părţi/secvenţe textuale care par mai interesante pentru elev, sau mai relevante în raport cu recomandările profesorului sau a celui care ne-a făcut recomandarea;
c) Montarea şi integrarea lecturii criteriale, putând fi:
   - crearea unei atmosfere de natură să suscite interesul;

[4] Programa opţională pentru disciplina "Lectura şi abilităţile de viaţă", aprobată prin O.M.E.C.T.S. nr. 3961/3.05.2012

- construirea unui scenariu care să permită dezlegarea unor enigme ;
- însoțirea textelor de lectură cu introducerea unor fragmente muzicale (partea sonoră) sau chiar a unor montaje vizuale, picturale;
- asocierea textelor cu unele elemente de biografie (prezentarea autorului), cu alte descrieri de epocă istorică, ilustrații, aduse de elev sau profesor

d) Evaluarea atentă, dar discretă a contribuțiilor elevilor, cu corelarea valorii textelor, imaginilor, animațiilor, filmelor, dispozitivelor, jocurilor de rol.
e) Jocul întrebărilor, al opiniilor elevilor reciproc adresate,fie profesorului, fie unui invitat.

În finalul acestei abordări se poate completa un tabel cu răspunsurile elevilor la chestionarul special adresat lor cu privire la problematica dezbătută.

În mediile studiilor hermeneutice, precizează U.Ecco[5], se utilizează o trihotomie, cea dintre „interpretare în sens de cercetare a unei *intentio auctoris*, interpretare ca investigare a unei *intentio operis* şi interpretare ca impunere a unei *intentio lectoris"*.

Este limpede faptul că cele trei tipuri de intenţii sunt legate de text şi mai precis de sensul textului. Astfel, în procesul lecturii unui text, pentru identificarea sensului acestuia, se pot parcurge următoarele etape:

- căutarea, identificarea în text a mesajului pe care autorul a dorit să-l spună (intentio auctoris);
- căutarea, surprinderea sensului ascuns al textului, adică al mesajului pe care textul îl transmite cititorului, independent de intenţia autorului său (intentio operis);

Dacă sunt parcurse primele două etape se poate trece la un nivel superior al interpretării şi anume:

- căutarea în text a ceea spune el " în raport cu propria-i coerenţă textuală şi cu situaţia sistemelor de semnificare la care el se raportează"[6];
- căutarea, identificarea în text a elementelor pe care cititorul le descoperă prin raportare la experienţele anterioare, la propriul sistem de semnificare, sau pur şi simplu pentru că aşa doreşte el să le vadă (intentio lectoris).

Această situaţie este foarte frecventă în viaţa noastră ; de cele mai multe ori, vedem ceea ce dorim să vedem, auzim ceea ce dorim să ni se spună, nu ceea ce este şi se petrece în realitate.

În esenţă, dacă acceptăm faptul că scopul interpretării unui text este de a căuta ceea ce a dorit autorul să ne spună, admitem şi faptul că:

- un text poate genera o multitudine de interpretări, deci o infinitate de sensuri, pe care autorul poate sau nu să le conştientizeze,
- dacă există o infinitate de interpretări, este aproape imposibil de a găsi un singur sens al unui text,
- nu se ştie care dintre cele trei *intenţii - auctoris, operis sau lectoris* - generează infinitatea interpretărilor.

În contextual celor prezentate, merită menţionat principiul hermeneutic conform căruia opera se îmbogăţeşte de-a lungul timpului prin interpretările care i se dau. Poate că nu este lipsită de importanţă nici doctrina celor patru sensuri, sau doctrina celor patru lecturi, conform căreia scrierile fundamentale pot fi înţelese în patru feluri : literal, moral, alegoric şi anagogic. În opinia lui Ştefan Afloroaiei sensul literal priveşte

[5] Ecco,U., (2007) *Limitele interpretării*, trad. rom. de Ştefania Mincu şi Daniela Crăciun, Ediţia a II-a revizuită, Iaşi, Polirom, p.30.
[6] Ecco,U., *Ibidem*, p.30.

întâmplările ca atare, sensul moral - ceea ce trebuie făcut, sensul alegoric - ideile în care omul crede, iar sensul anagogic - acel lucru esenţial despre care omul crede în ultimă instanţă şi care îi poate schimba radical modul de viaţă.

BIBLIOGRAPHY

1. Cornea, Paul. (1989). *Introducere in teoria lecturii*.Bucureşti: Editura Minerva.
2. Costea, Octavia. (2006). *Didactica lecturii. O abordarefuncţională*. Iași: Editura Institutului European.
3. Damian Nicoleta.Antonia., (2016), Proiect de cercetare doctorală: „Formarea competenţei lectorale la elevii din ciclul gimnazial", Şcoala doctorală de psihologie şi ştiinţe ale educaţiei, Domeniul: ştiinţe ale educaţiei, Universitatea din Bucureşti.
4. ECCO, Umberto, (2007) *Limitele interpretării*. trad. rom. de Ştefania Mincu şi Daniela Crăciun, Ediţia a II-a revizuită, Iaşi: Polirom.
5. Neacşu, Ioan. (1990). *Instruire şi învăţare*. Bucureşti: Editura Ştiinţifică
6. Neacşu, Ioan. (2015). *Metode şi tehnici de învăţare eficientă*.Bucureşti: Editura Polirom.+
7. Neacşu,Ioan.(2017), *Repere didactice, curriculare şi pragmatic-metodologice în Didactica Lecturii Şcolare*, Proiect de programă şcolară – elevi din gimnaziu, Facultatea de Psihologie şi Ştiinţele educaţiei, Universitatea din Bucureşti;
8. Programa opţională pentru disciplina "Lectura şi abilităţile de viaţă", aprobată prin O.M.E.C.T.S. nr. 3961/3.05.2012

THE ROLE OF NON-FORMAL EDUCATION IN EQUALIZING THE CHANCES IN THEROMANIAN EDUCATIONAL SYSTEM

Ovidiu-Florin Toderici
Assoc. Prof., PhD, "Vasile Goldiș" Western University of Arad

Abstract:Generally, the vast majority of the population, regardless of their background, says that Education is important for equalizing opportunities. The objective of this paper, however, was to demonstrate the importance of the role of non-formal education in equalizing the chances in the educational system in Romania. The idea of approaching this theme started from the results obtained from the direct observation of pupils, both from pre-university education and from special Romanian education, who benefited from mobility for the purpose of professional training through the ERASMUS + program.

Keywords: non-formal education, formal education, equal opportunities, educational system, educational policies;

În general, marea majoritate a populației, indiferent de mediul de proveniență spune că, Educația este importantă pentru egalizarea șanselor. Ce înseamnă însă *a educa și unde se realizează educația*? a educa înseamnă a comunica idei, a transmite informații, a provoca inteligența. Instituțiile de învățământ, principalele furnizoare de educație, sunt importante pentru a promova discuții și a comunica idei/informații dar rolul cel mai important al lor, este de ai face pe elevi să gândească și să-și dezvolte proprile idei, cu scopul de a crea la aceștia, posibilități pentru construcția cunoașterii. Ce este important în EDUCAȚIE? Desigur, multe variabile sunt importante în acest context, cum ar fi calitatea structurii fizice a școlii, salariile cadrelor didactice, calificarea cadrelor didactice, nivelul socio-economic al elevilor, calitatea și oportunitatea bibliotecii, numărul de elevi pe clasă, obstacolele economice, sociale, fizice etc.Prin urmare, orice analiză care implică una sau mai multe dintre aceste variabile este complexă.

Școala este importantă dar nu este singura care ajută tânărul în demersul cunoașterii. Mediul familial, cultural, social ajută în procesul de formare al tânărului și prin urmare, nu ne putem deconecta de ceea ce se întâmplă în afara școlii. Educația este un proces constant, care se realizează în instituții și prin intermediul relațiilor sociale.

Individul de-a lungul traiectoriei vieții, dobândește cunoștințe rezultate din propriile sale experiențe, prin relațiile sociale cu alți indivizi, în cadrul familiei și în instituțiile educaționale formale și non-formale. Acestea din urmă nu sunt altceva decât procese de învățare socială centrate pe individ, prin dezvoltarea activităților în afara școlii. Este un proces voluntar de învățare și educație extra-școlară care are loc în ONG-uri, instituții religioase, inițiative private și programe sociale publice.

Cu toate acestea, o întrebare la care factorii decizionali din cadrul școlii trebuie să răspundă este "*Ce anume din cadrul școlii, poate duce la diferențe în comportamentul beneficiarilor direcți?"*

Obiectivul acestei lucrări, este acela de a demonstra importanța rolului educației nonformale în modificarea comportamentului elevilor și egalizarea șanselor în sistemul educațional din România.Ideea abordării acestei teme a pornit de la rezultatele obținute

în urma observației directe realizată asupra unor elevi, atât din învățământul preuniversitar de masă cât și din învățământul special românesc, care au beneficiat de mobilități în scopul formării profesionale prin programul ERASMUS +.[1]

Problematica educației/ învățării nonformale este prezentată în Legea Educației[2] de exemplu în articolul 330 se prezintă învățarea pe tot parcursul vieții care se realizează în contexte de învățare formale, nonformale și informale, deci implicit o parte din activitatea de învățare nonformală este obligatoriu să se realizeze și prin școală. Astfel, *învăţarea în contexte nonformale este considerată ca fiind învăţarea integrată în cadrul unor activităţi planificate, cu obiective de învăţare, care nu urmează în mod explicit un curriculum şi poate diferi ca durată. Acest tip de învăţare depinde de intenţia celui care învaţă şi nu conduce în mod automat la certificarea cunoştinţelor şi competenţelor dobândite*.[3]

Totodată, Legea Educației Naționale definește EDUCAȚIA ca fiind *ansamblul proceselor de punere în aplicare a programelor şi activităţilor de învăţare şi formare de competenţe academice sau profesionale. Educaţia include atât activităţile de învăţare în context formal, cât şi în context nonformal sau informal* [4] și ne prezintă cum se pot valida, certifica și recunoaște rezultatele învățării nonformale.

În opinia lui Philip H. Coombs, Roy C. Prosser și Manzoor Ahmed (1973) educația este văzută ca un proces continuu care însoțește individul de la primii pași spre viața adultă cea mai îndepărtată, implicând o diversitate de persoane, metode și resurse de învățare. Autorii definesc educația ca fiind un proces prin care fiecare individ dobândește abilități, cunoștințe, atitudini pe tot parcursul vieții. Acest proces este strâns legat de stimuli șiinhibițiile primite din experiența de zi cu zi, precum și disponibilitatea resurselor și influența educațională exercitată de mediul în care individul este inserat. Educația nonformală este tipul de educație organizat și sistematizat, care se desfășoară în afara sistemului oficialstabilit, chiar dacă operează în consonanță sau într-o manieră complementară față de acesta din urmă. Astfel că activitățile sunt concepute pentru a servi unui grup specific, de învățare. Multe dintre procesele educaționale au fost gândite de autori,deoarece categoria "non-formală" nu a fost concepută, nici inițial,ca fiind de învățământ. Cele mai multe dintre activitățile de tip nonformal au fost considerate activități de agrement șisport, servicii de sănătate, proiecte comunitare și regionale de dezvoltareprintre altele. Astfel, educația non-formală ar cuprinde "componentele" sau programele educaționale menite să răspundă unor obiective generale de dezvoltare, componente educaționale ale programelor concepute pentru a servi scopurilor generale de dezvoltare, precum și multe altele obiectivele educaționale.[5]

Marea majoritate a autorilor tratează educația din 3 ipostaze: informal, formal, nonformal prin examinarea sistematică a fiecăruia dintre ele.

Educația formală se bazează pe transferul de cunoștințe prin comunicare. Astfel, educația formală încearcă să transfere cunoștințele pe care profesorul le are, elevului, cu ajutorul cărților și a materialelor suport. Pentru o oră sau mai mult, profesorul adresează elevilor discuții non-stop.Marea problemă este că ființa umană nu poate rămâne concentrată pentru o lungă perioadă de timp, multe dintre informațiile care se spun, nu se aud și foarte puține lucruri auzite sunt învățate. Nu este de mirare că

[1] Mobilitatăți de formare profesională VET prin acțiunea K1
[2] Legea nr. 1/2011- Legea Educației Naționale cu modificările și completările ulterioare
[3] Art 330 alin 3 din Legea nr. 1/2011 -Legea Educației Naționale
[4] Anexa 1 din Legea nr. 1 –Legea Educației Naționale, *Lista definiţiilor termenilor şi a expresiilor utilizate în cuprinsul legii*
[5]COOMBS, PROSSER și AHMED, 1973, p.12

educația formală necesită un efort personal extra-clasic, numit teme, doar pentru ca elevul să poată învăța de fapt ceea ce a fost predat.

Pe de altă parte, educația informală se bazează pe dobândirea de cunoștințe prin studii și experimente auto-motivate. Educația informală nu este obligatorie și depinde în totalitate de motivație. În mod obișnuit, oamenii cu auto-educație sunt atât de motivați și concentrați încât nu permit citirea unei pagini sau răspunsul la o întrebare.

Educația nonformală este caracterizată prin faptul că prezintă un caracter voluntar, promovează socializarea, solidaritatea, vizează dezvoltarea, este preocupată de schimbările sociale și de partenerii sociali. Este un proces educațional care promovează dezvoltarea capacităților, caracteristicilor și valorilor tinerilor prin intermediul unei structuri de învățământ care nu respectă standardele de educație formală, adică un profesor,o sală de clasă, un curriculum fixat și definit a priori. Aceste abilități - numite și abilități soft - includ abilitățile interpersonale, managementul și munca în echipă, multiculturalismul, managementul conflictelor, conducerea, planificarea,managementul conflictelor, leadership, planificare, management de proiect, leadership personal, comunicare etc. Dar ceea ce distinge chiar educația nonformală este faptul că participanții înșiși sunt actorii construirii și transmiterii cunoștințelor, asumându-și un rol preponderent în educația lor.

Cu toate aceste precizări de ordin legislativ, educația non-formală nu are un traseu bine definit, activitățile de tip nonformal nu sunt foarte bine structurate. În spatele fiecărei terminologii, a autorilor referențiali, definițile formulate sau demersurile întreprinse în domeniul educației nonformale se realizează printr-o abordare diferită, există moduri diferite de a vedea realizarea acesteia, diverse modalități de concepere a procesului de schimbare și transformare socială și modalități diferite în care educația nonformală se încadrează în aceste viziuni.

In acest context, educația nonfomală, așa cum preciza și Gadotti în 2005 în lucrarea ,,Problema educației formale și nonformale" funcționează într-un mod discontinuu, cazual și informal, în spații multiple, și nu poatesă fie numită, din aceste motive, "educație formală sau informală".[6]

Indiferent care sunt definițiile sau caracteristicile, educația nonformală este un tip de activitate intenționată, cu un grad redus de sistematizare, structurare și birocratizare, implicând relații pedagogice neformalizate, în practica școlară nonformală acestea fiind activități extrașcolare care oferă cunoștințe complementare, în strânsă legătură cu educația formală, cu activitățile de preprofesionalizare sau profesionalizare.

Astfel, educația de tip nonformal este caracterizată, în principal, de următoarele aspecte:

- activitățile de tip nonformal se focusează pe beneficiarul serviciului educațional;
- flexibilitate în procesul de transmitere de informații
- prezența voluntariatului;
- beneficiarul serviciului educațional este cel care conduce demersul transmiterii informațiilor;
- accent foarte puternic pe activitățile practice;
- încurajarea participării colective;
- solidaritate și dorință de socializare;
- sentiment de apartenență

[6] Gadotti M. *Perspectivas atuais da educação*

Având în vedere cele relatate anterior, se poate concluziona că omul nu poate participa activ la activitățile pe care le desfășoară în spațiul social, la transformarea realității, dacă nu este ajutat să devină conștient de realitate și de propria sa capacitate de a se transforma. Nimeni nu se luptă cu forțele pe care nu le înțelege, a căror importanță nu le măsoară, ale căror forme nu le discerne. *,,Realitatea poate fi modificată doar atunci când omul descoperă că o poate face"* Paulo Freire. Această *realitate* nu este altceva decât *comunitatea.*

Aceste activități de tip nonformal se pot realiza în cadrul sistemului educțional românesc, și nu numai, prin proiecte de mobilitate a persoanelor sau cooperare pentru inovare și schimb de bune practici, prin parteneriate strategice, în cadrul programului ERASMUS+.

Erasmus+ este programul UE în domeniile educației, formării, tineretului și sportului pentru perioada 2014-2020

Prin activitățile pe care le propune ERASMUS+ pentru sistemul educational din Europa, urmărește ca prin activități formale sau nonformale

- să se îmbunătățească performanțele de învățare la beneficiarii direcți,
- creșterea inserției profesionale și îmbunătățirea perspectivelor de carieră; -
- dezvoltarea spiritului de inițiativă și antreprenorial;
- creșterea nivelului de emancipare și a stimei de sine;
- îmbunătățirea competențelor lingvistice;
- creșterea sensibilizării interculturale;
- o participare mai activă în societate;
- o mai bună cunoaștere a proiectului european și a valorilor UE;
- creșterea motivației de a participa la educația (formală/non-formală) sau la formarea profesională în viitor;[7]

Educația, formarea, tineretul și sportul pot avea o contribuție majoră la abordarea schimbărilor socioeconomice, principalele provocări cu care Europa se va confrunta până la sfârșitul deceniului, și la punerea în aplicare a agendei de politici europene pentru creștere economică, locuri de muncă, echitate și incluziune socială.[8]

Instituțiile de învățământ din mediul preuniversitar au la dispoziție posibilitatea de a depune în cadrul programului ERASMUS+ aplicații pe Acțiunea Cheie 1- Mobilitatea persoanelor și Acțiunea Cheie 2 Cooperare pentru inovare și schimb de bune practici.

Actiunea cheie 1- Mobilitatea persoanelor oferă oportunități de învățare și/sau experiență profesională în altă țară pentru tinerii elevi, precum și pentru cadre didactice, formatori, lucrători de tineret.

Acțiunea Cheie 2 Cooperare pentru inovare și schimb de bune practici sprijină: **parteneriatele strategice** transnaționale care urmăresc să dezvolte inițiative care abordează unul sau mai multe domenii ale educației, formării și tineretului și promovează inovarea, schimbul de experiență și know-how între diferite tipuri de organizații implicate în educație, formare și tineret sau în alte domenii relevante. Anumite activități de mobilitate sunt sprijinite în măsura în care contribuie la obiectivele proiectului; **alianțe ale cunoașterii** între instituții de învățământ superior și întreprinderi, care au scopul de a stimula inovarea, antreprenoriatul, creativitatea, inserția profesională, schimbul de cunoștințe și/sau predarea și învățarea

[7] Ghidul Programului ERASMUS 2019
[8] ibidem

multidisciplinară; **alianțe ale competențelor sectoriale** care sprijină proiectarea și punerea în aplicare a unor programe de formare profesională comune, a unor programe și metodologii de predare și învățare, elaborate pe baza tendințelor într-un anumit sector economic și a aptitudinilor necesare pentru a activa în unul sau mai multe domenii profesionale.

Prin implementarea unor proiecte de mobilitate sau a unor parteneriate strategice s-au constat la elevii care au participat la mobilități dezvoltarea abilităților de bază, cum ar fi:

abilitățile de conținut (învățarea activă, exprimare orală, alfabetizare digitală etc.), abilitățile de proces (ascultare activă, gândire critică, automonitorizare etc.) cât și dobândirea unor abilități cross-funcționale de tip:

social (inteligență emoțională, persuasiune, abilități de formare etc.)

de sistem (raționamente și luarea deciziilor etc.)

tehnice (funcționarea și controlul echipamentelor, operațiuni de control al sistemelor, programare etc.)

de gestionare a resurselor (managementul timpului, al persoanelor etc)

Principalele concluzii rezultate din răspunsurile la chestionarul adresat elevilor implicați în proiecte de mobilități cu scop de învățare, cât și din discuțiile purtate cu profesorii și elevii participanți la focus grupuri, sunt următoarele:

Procesul de *învățare* obținut în cadrul proiectelor completează învățarea realizată în activitatea curentă din școală.

Activitățile de învățare în cadrul proiectelor sunt moduri mai plăcute de învățare decât învățarea prin activitatea curentă din școală.

Învățarea în proiecte este mai eficientă decât învățarea prin activitatea curentă din școală. Afirmația are la bază ideea că din cele 15 rezultate ale învățării vizate în chestionar, în cazul a 12 dintre ele, procentul celor care au declarat că le-au obținut prioritar în proiecte este mai mare cu 80% decât al celor care au declarat că le-au obținut în instituția școlară.

Dintre rezultatele învățării care s-au obținut în proiecte, cele mai importante sunt:

- interesul pentru alte culturi și comunicarea în limbi străine,
- curiozitatea, ușurința stabilirii de relații cu ceilalți,
- gestionarea resurselor, comunicarea, adaptabilitatea, creativitatea
- capacitatea de inovare,
- încrederea în propria persoană. toleranța, receptivitatea
- rezolvarea de probleme, responsabilitatea etc.

Rezultatele învățării pe care respondenții consideră că le-au obținut prioritar în școală sunt:

- abilități de lucru în laborator,
- a învăța să înveți,
- prezentarea/colectarea informației prin/din grafice, tabele și diagrame,
- utilizarea tehnicii de calcul, exprimarea în scris,
- identificarea ideii principale dintr-un text.

Concluzia generală la care s-a ajuns la finalul interpretării răspunsurilor elevilor, a fost pe de o parte că prin activitățile nonformale sau informale derulate în cadrul unor proiecte de mobilitate, motivația implicării elevilor în proiecte influențează rezultatele învățării, iar pe de altă parte în cadrul proiectelor se realizează o mai bună cunoaștere reciprocă și comunicare elevi – cadre didactice.

Totodată s-a putut constata că elevii participanți în proiecte de mobilitate, la întoarcerea din acestea au dat dovadă de o mai mare seriozitate și implicare în realizarea activităților specifice procesului instructiv educativ, comportamente prosociale-asertive, sunt mult mai atenți la derularea activităților dar și cu colegii, mult mai empatici cu ceilați și încrezători în forțele proprii.

Dacă urmărim răspunsul la întrebarea inițială a acestei lucrări, *"Ce anume din cadrul școlii, poate duce la diferențe în comportamentul beneficiarilor direcți?"* caracteristicile activităților de tip nonformal indiferent de modalitatea de realizare, pot transforma comportamente indezirabile în comportamente dezirabile, important este să existe voință și perseverență atât din partea furnizorilor cât și din partea beneficiarilor direcți dar și foarte multă implicare din partea acestora.

Această concluzie este rezultatul la care am ajuns în urma observației directe realizate asupra unui nr. de tineri din medii defavorizate, unii dintre ei cu deficiențe mintale în urma participării la mobilități în cadrul programului ERASMUS+.

BIBLIOGRAPHY

- Alves Cascais, Maria das Graças *Educação formal, informal e não formal em ciências: contribuições dos diversos espaços educativos* www.researchgate.net/ publication/ 268410388
- Coombs Philip Hall, *Attacking Rural Poverty: How Nonformal Education Can Help, A research report for the World Bank.* Edited by Barbara Baird Israel, by P. H. Coombs with M. Ahmed, 1974
- GADOTTI, Moacir. *Perspectivas atuais da educação.* Disponibil pehttp://www.scielo. br/pdf/spp/v14n2/9782.pdf
- Panțuru, Stan, Voinea, Mihaela, *Psihologie educațională*, Sibiu, Editura Psihomedia, 2006.
- Tischler, Henry L., *Cengage Advantage Books: Introduction to Sociology*, Belmont, Cengage Learning, 2010.
- Toderici, Ovidiu Fl., *Egalitatea de șanse în sistemul educațional preuniversitar din Regiunea V Vest*Arad, Editura SPECTRUM, 2014.
- www.erasmusplus.ro Ghidul Programului ERASMUS+ 2019

PROMOTING THE URBAN CULTURAL SPACE IN THE GLOBAL SOCIETY IDENTITY

Ovidiu-Florin Toderici
Assoc. Prof., PhD, "Vasile Goldiș" Western University of Arad

Abstract:The study focuses on analysing various cultural patterns of cities and urban areas, reflecting on the cultural actions as places of promoting, initiating and developing social interactions and influencing the social identity. Different typologies and tendencies are established, including the influencing variables of economic, political, cultural characteristic. The urban cultural space represents any space that can support a cultural function, from action to reaction.

Keywords: culture, social identity, interactions, urban, patterns.

Orice societate, în evoluția ei, în funcție de gradul de structurare, complexitate și de relațiile interumane existente, își generează propria sa cultură. În prezent, cultura de „masă" integrează în mod rapid valorile științifice, culturale și artistice în interiorul vieții sociale, inserând cultura în existența cotidiană, având ca o consecință procesuală schimbarea radicală a matricei ambientale în care se desfășoară viața umană.[1]

Cultura în genere prezintă o dinamică care se pliază pe stabilitatea și transformările societate, având propriile sisteme de reglare pentru obținerea unui echilibru specific. Fiecare perioadă posedă propria sa cultură, cu propriile elemente, care dispar sau persistă în timp, se modifică sau se specializează, uneori până la exces, în funcție de evoluția ansamblului de cerințe sociale care le-a generat. Dominația socială, exercitată prin cerințele sociale, exercită o interacțiune a indivizilor / grupurilor sociale, presupunând concomitent o anumită participare din partea „țintelor" (indivizi, grupuri sociale),[2] teoria interacționismului simbolic afirmând că fiecare agent social (individual sau colectiv) interpretează comportamentul existențial al celorlalți agenți, astfel că, într-un context determinat al interacțiunii lor, fiecare agent acționează în funcție de semnificația pe care o proiectează asupra partenerilor săi.[3]

Conceptul de „*cultură urbană*" poate fi aplicat în dublu sens. O semnificație include impactul pe care *orașul* îl exercită asupra cetățenilor, afacerilor, organizațiilor sociale, organizării spațiale și asupra producției artistice, ținând cont că un act cultural este reprezentat de orice acțiune pe care oamenii o realizează sau o utilizează în acest mediu – de la cultura materială la cea imaterială. De asemenea, conceptul include impactul *social*, respectiv modul în care cetățenii, afacerile, organizațiile sociale, organizarea spațială și arta afectează orașul.[4]

Cercetările privind cultura urbană înglobează domenii de cercetare multidisciplinare, concentrându-se pe intersecția vieții cotidiene cu acțiunile materiale,

[1] Grigore Georgiu, *Filosofia culturii*, București, Editura SNSPA, 2001, p. 162.
[2] Daniela Cotoară, Elena Tîrziman, *Aspecte ale comunicării în domeniul socio-uman*, București, Editura Universității din București, 2004, p. 67.
[3] Grigore Georgiu, *op. cit.*, p. 162.
[4] Alan C. Turley, *Urban Culture: Exploring Cities and Cultures*, New York, Routledge, 2015, pp. 7-8.

discursive, sociale – relații reciproce de formare și influențare a mediului urban, incluzând practicile culturale, dar și modelarea peisajului material, a structurilor și a spațiului fizic în care se desfășoară viața urbană.[5] Spațiul cultural urban nu este constant, ci reprezintă „un spațiu amorf într-o tranziție continuă, un spațiu pentru fluxul de idei, evenimente și activități", incluzând activități ce transcend dincolo permanența urbană, provocând noi cadre spațiale și chiar spații sportive de performanță, inițiate prin activități recreative gen skateboarding și parkour.[6]

Din punct de vedere arhitectural urban, mișcarea modernă a creat o cultură universală, ca reacție la decorativismul stilurilor istorice, ca o nevoie acută de esențe standardizate, care a condus la o uniformitate urbană, iar postmodernismul încearcă o refixare a relației formă-conținut prin jalonarea estetică, prin redeschiderea dialogului dinspre oraș, coerența spațiului, relația cu patrimoniul, creându-se orientări divergente de la contextualism la expresionism, nonconceptualism, obiectualism, deconstructivism și chiar high-tech.[7]

Identitatea socială, percepută ca identitate a colectivității, presupune coeziunea caracteristicilor comune ale membrilor unei anumite grupări sociale prin sentimentul de apartenență, prin generație și originea familială, credință, habitatul cotidian, raporturile privind națiunea, comunitatea, tradiția culturală, politicile, valorile comune. Elementul tradițional cultural reprezintă un factor esențial al dimensiunii constructive culturale deoarece promovarea sa este bazată pe fundalul recunoașterii sociale. Procesul de identificare socială este legat de comportamentul grupului, respectiv de categoria socială ce include etnocentrismul, percepția de sine, de grup, stereotipurile, oferind sentimentul „locului personal și stabilității individualității".[8]

Cultura existentă în perimetrul orașelor sau tiparele culturale comportamentale existente în zonele urbane, cu origini atât în trecut cât și în contemporaneitate, dezvoltate pe caracteristicile specifice unui context urban, percepe *„strada"* ca un element deosebit, creând senzația de urbanitate, păstrându-și valoarea de ordine urbană, contact social, elemente de organizare a spațiului, generator de informații, iar „*piața*" asigură spațiul amplasării diferitelor dotări ce îi conferă numele specific. Caracterul urban reprezintă ansamblul comportamentelor ce oferă personalitate unui oraș, evoluând, suferind modificări și transformări și fiind condiționat de evoluția istorică, de factori social-economici, de concepțiile și ideile politice, filosofice și religioase.[9]

Habitatul cultural urban pune din start problema referinței, respectiv locul cultural urban ca centru al subiectului – spațiul *fictiv*, imaginar, reprezentat și *material* – ca spațiu scenic al acțiunii culturale propriu-zise. Spațiul nu se reduce doar la locul vizibil, ci presupune și existența unui element care nu este perceput de publicul-țintă, iar puterea simbolică a locului și spațiului este accentuată de caracterul acestuia în raport cu acțiunea culturală: închis/deschis, orizontal/vertical, întreg/divizat, luminos/întunecat, profund/plat, centrat/difuz etc. Locul poate fi atât interior (construit) italian, clasic,

[5] Daniel Gillberg, Ylva Berglund, Helene Brembeck, Olle Stenbäck, *Urban Cultures as a field of knowledge and learning*, Gothenburg, Mistra Urban Futures, 2012, p. 4.
[6] Malcolm Miles, Tim Hall, Iain Borden, *The City Cultures Reader*, London, Routledge, 2010, p. 10.
[7] Cristina Olga Gociman, *Investigarea habitatului. Abordare ecosistemică*, București, Editura Universitară „Ion Mincu", 2006, p. 40.
[8] Biljana Radkovic Njegovan, Drago Njegovan, *Tradiția ca moștenire culturală intangibilă: perspectiva europeană și națională*, în *Populații și patrimoniul imaterial euroregional. De la stratul cultural profund la tradiții vii*, coordonator: Elena Rodica Colta, București, Editura Etnologică, 2015, pp. 7-23.
[9] Dana Chirvai, *Parametrul estetic generator de confort urban în definirea actului cultural*, în *Analele Arhitecturii*, București, Editura Universitară „Ion Mincu", 2006, pp. 93-97.

elisabetan, arenă, cât și orice exterior: curte, piață, stradă, parcă, spațiu amenajat sau nu.[10]

Cultura este cea care oferă spațiul necesar deschis și direct pentru critici, discuții și reacții, elemente cruciale ale infrastructurii culturale, similare tiparului unor alei într-un parc. În 2009, muzeul din Gothenburg a creat „*Urbanum*", o platformă de cultură urbană planificată până în anul 2021, implicând colaborări între muzee, universități și diferite departamente ale orașului, incluzând proiecte și expoziții privind durabilitatea urbană, precum o expoziție ce prezintă o nouă perspectivă asupra istoriei orașului, din perspectiva propriilor cetățeni, prin interacțiuni virtuale și ecrane de recunoaștere facială care combină trăsăturile faciale ale vizitatorilor pentru a crea noi figuri, integrându-le într-o arhivă a elementelor arhitecturale urbane.[11]

În prezent, spațiul cultural urban semnifică majoritar redescoperirea unui anumit mod de percepere și asimilare al spațiului și a unui anumit tip de trăiri pe care acesta le declanșează, prin promovarea unui eveniment cultural – spațial și formal/informal, intrat în memoria locului: TIFF - Festivalul internațional de film Transilvania (TIFF) este primul festival internațional de film de lungmetraj din România, care se desfășoară anual la Cluj-Napoca. Prima ediție (2002) a inclus două locații ca spații culturale urbane formale: cinematograful „Republica" și „Arta", cu 43 de filme din 15 țări,[12] pentru ca ediția din 2018 să includă 227 de producții și 20 de locații.[13]

Publicul receptor manifestă atitudini active prin receptarea actului cultural pornind la locația urbană care prezintă o funcție culturală, cum este cazul mapării video – „video mapping": proiecția imaginilor pe obiecte, clădiri, ecrane sau chiar oameni, creând o experiență inedită prin interacționare vizuală și auditivă – manifestările *Je suis Charlie* din Franța, mesajele protestatare proiectate în Piața Victoriei sau *iMapp* Bucharest 2018, concursul internațional ce aduce design-ul, arta contemporană și spectacolul direct pe fațada de 23.000 m^2 a Palatului Parlamentului din București.

[10] Zeno Bogdănescu, *Spectacolul arhitecturii*, București, Editura Universitară „Ion Mincu", 2003, p. 40.
[11] Museumdiary.com. (2018). {Sweden} *Göteborgs Stadsmuseum | Museum Diary*. [online] Available at: http://museumdiary.com/2016/04/25/sweden-goteborgs-stadsmuseum/ [accesat 2 octombrie 2018].
[12] Agenda LiterNet, Iulia Blaga: *Epilog la prima ediţie - TIFF 2002*. [online] LiterNet.ro. Available at: https://agenda.liternet.ro/articol/5109/Iulia-Blaga/Epilog-la-prima-editie-TIFF-2002.html [accesat 2 octombrie 2018].
[13] Tiff.ro. (2018). Locatii | TIFF. [online] Available at: http://tiff.ro/locatii/tiff [accesat 2 octombrie 2018].

Video mapping: ambasada Franței la Berlin (2015).[14] *Concurs video mapping: iMapp București (2018).*[15]

Spațiul cultural urban este global integrat în conceptul de marketing urban, concept de dezvoltare flexibil ce reflectă nevoile locale specifice prin identificarea obiectivelor specifice, cum ar fi augmentarea complexă a atractivității unui oraș, având în vedere toate grupurile-țintă, precum și optimizarea managementului local care vizează creșterea eficienței economice și sociale.[16] Se creează astfel o identitate unică a orașului, inclusiv identitatea societală proprie, elemente ce favorizează atractivitatea, competivitatea, comportamentul social adecvat, într-un cuvânt, îmbunătățirea imaginii urbane interne și externe. Cultura și creativitatea urbană presupune conlucrarea armonioasă a unor factori de natură diferită, de la agenții și grupuri de interes cu background-uri, aspirații, potențialuri și culturi diferite[17] la organizații non-profit, marketing social și marketing de imagine, elemente de infrastructură culturală, facilități de formare profesională, sprijin financiar administrativ, într-un cuvânt, un mediu creativ stimulant.[18] Cultura urbană actuală reprezintă astfel un domeniu multi-valent ce trebuie să fie recunoscut și valorificat de către autoritățile locale cu factor de decizie, prin introducerea în proiectele de dezvoltare urbană ca fiind unul dintre cei patru piloni ai dezvoltării alături de factorii economici, de mediu și sociali.[19]

Spațiul cultural tradițional este atractiv pentru activitatea culturală (biblioteci, muzee, săli de cinematograf, teatre dramatice, teatre muzicale, teatre de păpuși, opere,

[14] Sursa: art-in-berlin.de. (2018). art in berlin | *Meldungen Termine Ausstellungen Video zeitgenssische Kunst in Berlin*. [online] Available at: http://www.art-in-berlin.de/berlinbilder.php?id=412&api=216 [accesat 2 noiembrie 2018].
[15] https://www.creart.ro/eveniment/imapp-bucharest-2018/
[16] Boisen, M. (2007). The *strategic application of city marketing to middle-sized cities*. Utrecht. [online] Available at: https://www.researchgate.net/publication/319206240_The_Strategic_Application_of_City_Marketing_to_Middle-Sized_Cities. [accesat 2 noiembrie 2018].
[17] Charles Landry, *The Creative City: A Toolkit for Urban Innovators*, London, Earthscan, 2012, p. 35.
[18] G. Ashworth, H. Voogd, *Selling the city*, Chichester, Wiley & Sons, 1995, p. 21.
[19] Ștefania Voicu, Alexandru Dragomir, *Vitalitatea culturală a orașelor din România (2016)*, în *Caietele Culturadata*, București, Editura Prouniversitaria, 2017, pp. 5-77.

filarmonici, sedii de ansambluri artistice, orchestre populare, centre culturale și locuri în centrele culturale), observându-se o creștere semnificativă a preferinței față de activitățile culturale desfășurate în parcuri și în zonele verzi ale orașului. În Cluj, rezultatele unui sondaj[20] indică faptul că același procent de 28% din respondenți numesc instituțiile culturale și parcurile ca spațiu preferat pentru a participa la activități culturale, 23% preferă centrul/piața orașului, iar 11% indică ca preferate spațiile alternative. Preferința pentru parcuri și spații neconvenționale este explicată prin accesul facil la evenimentele culturale, precum și prin creșterea producțiilor culturale ce se desfășoară în spațiile neconvenționale (Jazz in the Park, Fabrica de Pensule, Electric Castle).[21]

Prin actul cultural sunt angrenate multiple procese catalizatoare, iar din punct de vedere social, orașul poate să își implice locuitorii în viața publică, poate să genereze mecanisme de incluziune și solidaritate socială, să dobândească o identitate europeană prin parteneriate și colaborări generatoare de beneficii economice și sociale.

Identificarea și prioritizarea principalelor probleme, precum și a măsurilor privind spațiul cultural urban[22] include următoarele elemente:

Probleme	*Măsuri*
- accesul la spațiul cultural urban (în timp ce instituțiile dețin spații și dotări, organizațiile culturale independente închiriază spațiul)	- implementarea unui sistem de management al spațiilor orientat către conținut: modul de programare culturală a spațiilor administrate de administrația locală
- clădirile de patrimoniu se degradează, spații cu potențial cultural nu sunt utilizate/în curs de degradare	- program de achiziție, reamenajare și refacere spații pentru nevoile culturale ale orașului, recuperarea pentru comunitate a unor spații simbol.
- accesul dificil și programarea greoaie pentru spațiile culturale publice a actorilor culturali	- crearea unui mecanism prin care operatorilor/artiștilor independenți să li se faciliteze accesul la resursele publice.
- investirea în megaproiecte de infrastructură, costuri ridicate de construcție și menținere în defavoarea programelor culturale și a actorilor culturali.	- colaborare între autoritățile locale și proprietarii de spații pentru facilitarea unor utilizări temporare pentru programe culturale publice
- infrastructura de comunicare și promovare inadecvată	dezvoltarea unui sistem de planificare și promovare virtuală.
- pierderea accesului public la unele spații	- maparea spațiilor culturale publice sau cu potențial de utilizare publică.

[20] Chestionar online în perioada ianuarie-februarie 2013, 43 de operatori culturali au completat chestionarul. Chestionarul aplicat este disponibil la adresa: https://docs.google.com/spreadsheet/viewform?formkey=dHdKSnRFUjJtYXBvR2Q1Z1l1eENvVkE6MA

[21] *Strategia Culturală 2014-2020, Cluj-Napoca: Oraș al excelenței artistice și al participării culturale. Cultura ca factor de transformare socială și regenerare urbană*. Available at: http://cmpg.ro/wp-content/uploads/2013/12/Stategie-Cultura.pdf [accesat 2 noiembrie 2018].

[22] *Ibidem.*

Spațiul cultural urban se află în continuă extindere, fiind în același timp, centralizat prin extinderea noilor media ce promovează actul cultural (interacțiunile virtuale, Facebook: „Art events"), iar cultura, percepută ca forța de a schimba viața cotidiană, are nevoie implicit de capitalul social prin crearea unor rețele și relații cu consumatorii de cultură. În plus, cultura trebuie să devină o componentă creativă și vizibilă a strategiilor incluzive de dezvoltare socială, integrând atât sensibilitatea clasei de mijloc cât și prioritățile clasei sărace. Cultura poate să se desfășoare oriunde, însă dimensionarea spațiului urban ca instrument vital pentru susținerea infrastructurii sociale este esențial, creându-se astfel o nouă orientare în politicile culturale ce implică și dezvoltarea socială, amenajarea teritoriului, managementul și marketingul urban.

Potențialul orașelor de a se dezvolta ca poli culturali implică deschiderea față de nou și păstrarea tradiției culturale, spontaneitate și creativitate, realizându-se astfel o identitate culturală societală corectă bazată pe resursele culturale existente și posibile, prin valorificarea infrastructurilor culturale urbane, inovație socială, implicare socială și dezvoltare urbană, prin idei și strategii ce corespund nevoilor și aspirațiilor sociale.

BIBLIOGRAPHY

Studii de specialitate

- Ashworth, G., Voogd, H., *Selling the city*, Chichester, Wiley & Sons, 1995.
- Bogdănescu, Zeno, *Spectacolul arhitecturii*, București, Editura Universitară „Ion Mincu", 2003.
- Chirvai, Dana, *Parametrul estetic generator de confort urban în definirea actului cultural*, în *Analele Arhitecturii*, București, Editura Universitară „Ion Mincu", 2006, pp. 93-97.
- Cotoară, Daniela, Tîrziman, Elena, *Aspecte ale comunicării în domeniul socio-uman*, București, Editura Universității din București, 2004.
- Georgiu, Grigore, *Filosofia culturii*, București, Editura SNSPA, 2001.
- Gillberg, Daniel, Berglund, Ylva, Brembeck, Helene, Stenbäck, Olle, *Urban Cultures as a field of knowledge and learning*, Gothenburg, Mistra Urban Futures, 2012.
- Gociman, Cristina Olga, *Investigarea habitatului. Abordare ecosistemică*, București, Editura Universitară „Ion Mincu", 2006.
- Landry, Charles, *The Creative City: A Toolkit for Urban Innovators*, London, Earthscan, 2012.
- Miles, Malcolm, Hall, Tim, Borden, Iain, *The City Cultures Reader*, London, Routledge, 2010.
- Njegovan, Biljana Radkovic, Njegovan, Drago, *Tradiția ca moștenire culturală intangibilă: perspectiva europeană și națională*, în *Populații și patrimoniul imaterial euroregional. De la stratul cultural profund la tradiții vii*, coordonator: Elena Rodica Colta, București, Editura Etnologică, 2015, pp. 7-23.
- Turley, Alan C., *Urban Culture: Exploring Cities and Cultures*, New York, Routledge, 2015.
- Voicu, Ștefania, Dragomir, Alexandru, *Vitalitatea culturală a orașelor din România (2016)*, în *Caietele Culturadata*, București, Editura Prouniversitaria, 2017, pp. 5-77.

Resurse virtuale

- Agenda LiterNet, Iulia Blaga: *Epilog la prima ediţie - TIFF 2002*. [online] LiterNet.ro. Available at: https://agenda.liternet.ro/articol/5109/Iulia-Blaga/Epilog-la-prima-editie-TIFF-2002.html [accesat 2 octombrie 2018].
- Boisen, M. (2007). *The strategic application of city marketing to middle-sized cities*. Utrecht. [online] Available at: https://www.researchgate.net/publication/319206240_The_Strategic_Application_of_City_Marketing_to_Middle-Sized_Cities. [accesat 2 noiembrie 2018].
- https://docs.google.com/spreadsheet/viewform?formkey=dHdKSnRFUjJtYXBvR2Q1Z1l1eENvVkE6MA
- https://www.creart.ro/eveniment/imapp-bucharest-2018/
- Museumdiary.com. (2018). {Sweden} *Göteborgs Stadsmuseum | Museum Diary*. [online] Available at: http://museumdiary.com/2016/04/25/sweden-goteborgs-stadsmuseum/ [accesat 2 octombrie 2018].
- *Strategia Culturală 2014-2020, Cluj-Napoca: Oraș al excelenței artistice și al participării culturale. Cultura ca factor de transformare socială și regenerare urbană*. Available at: http://cmpg.ro/wp-content/uploads/2013/12/Stategie-Cultura.pdf [accesat 2 noiembrie 2018].
- Sursa: art-in-berlin.de. (2018). *art in berlin | Meldungen Termine Ausstellungen Video zeitgenssische Kunst in Berlin.* [online] Available at: http://www.art-in-berlin.de/berlinbilder.php?id=412&api=216 [accesat 2 noiembrie 2018].
- Tiff.ro. (2018). *Locatii* | TIFF. [online] Available at: http://tiff.ro/locatii/tiff [accesat 2 octombrie 2018].

THE EFFICIENCY OF ORDER GIVING AND TRAINING PROCESS IN AN ORGANIZATION

Ovidiu-Florin Toderici
Assoc. Prof., PhD, "Vasile Goldiș" Western University of Arad

Abstract:The study analyses different organizational styles and techniques for giving orders, planning training and development activities, focusing on presenting the theoretical aspects. Within an organization, there are different factors that influence the style of giving order and managers prefer different approaches of giving order, from the dictatorial order to more sympathetic styles. When planning a training course, there are several stages and styles of instruction to be applied, from clear and specific learning objectives to efficient practical opportunities.

Keywords: organization, orders, styles, techniques, training.

Instruirea într-o organizație ca mediu de formare pentru angajați impune ca persoana ce efectuează un proces de predare eficient să combine abilitățile de performanță, expertiza în materie și prezența interpersonală. În timp ce formarea și dezvoltarea abilităților de performanță, precum și cunoștințele tehnice și abilitățile legate de un anumit domeniu pot fi dezvoltate prin învățare și practică, formatorul profesionist trebuie să fie persoana care își impune prezența, personalitatea și activitatea într-un grup ce necesită conștientizarea acestor elemente, alături de managementul timpului și o atmosferă adecvată.

Ordinul și stilul de conducere: dispoziție obligatorie sau poruncă?

„Du-te și fă!" – a da ordine este ușor, însă chiar scriitorul american Ken Kesey observa: „Nu îi conduci pe oameni indicându-le și spunându-le unde să meargă. Conduci mergând în acel loc cu un scop", respectiv făcând ceea ce spui și spunând ceea ce faci.[1] Există mai multe modalități de a da ordine, de la ordinul „dictatorial" ce este dominant și dominator, impune decizii rapide, obligă la decizii rapide și în final, provoacă decizii proaste și neproductive, la ordinul „prietenesc" care asigură o atmosferă relaxantă, caldă, însă cu puține acțiuni sau progres în acțiune.

Studiile de sociologia grupului analizează și comportamentele la nivel macro, reliefând două dileme fundamentale la nivel organizațional, respectiv al liderului de grup care ar trebui să fie majoritar preocupat de procesul de grup, respectiv de interacțiunea socială sau ar trebui să urmărească îndeplinirea obiectivelor de pe ordinea de zi și obținerea de rezultate, chiar dacă unii dintre membrii grupului sunt excluși sau se află în relație de opoziție cu majoritatea. Obiectiv sau individ? Ca stil de conducere, nici una din aceste extreme este productivă, cu toate că pot fi aplicate pentru diferite circumstanțe, iar în ceea ce privește modalitatea de a da ordine, procesul „sarcină – grup" poate fi analizat în detaliu deoarece este imperativă menținerea unui echilibru în interiorul său.

[1] Thomas Fofo, *The Leadership Acronym: 11 Core Values That Make a Leader Great*, Bloomington, Balboa Press, 2016, p. 11.

Există diferite stiluri de lucru cu indivizii, respectiv cursanți, fiecare dintre ele prezentând avantaje și dezavantaje:[2]

- **Stilul de activitate bazat pe sarcini** este optim în obținerea progresului, evitarea rutinei și păstrarea termenelor limită. Acest stil este adecvat atunci când sunt necesare decizii rapide și pragmaticeși când formalitățile sociale nu sunt importante sau sunt deja la un nivel ridicat de eficacitate.

- **Stilul procesual** este optim pentru atragerea indivizilor, încurajarea persoanelor introvertite și așa-numitul „pescuit de idei". Stilul este adecvat în stadiile inițiale ale formulării politicilor sau strategiilor, atunci când implicarea și angajamentul individual sunt, cel puțin la nivel incipient, mai importante decât realizarea de progrese cu sarcina în sine.

- **Stilul individualizat** este optim pentru atenția la detalii, păstrarea unor evidențe și respectarea regulilor și procedurilor existente în cadrul organizației, fiind adecvat pentru activități de importanță secundară, care nu necesită o implicare temporală de durată și/sau o analiză tehnică detaliată.

- **Stilul integrat** este adecvat pentru spiritul de echipă, consolidând progresul realizat. Studiile de specialitate indică faptul că acesta este stilul ideal, însă, dacă grupul nu prezintă coeziune și încredere reciprocă, stilul poate fi greoi și consumator de timp.

Stilul poate fi conturat drept modelul de comportament adoptat de manager în timpul comunicării în grup. Stilurile diferă în funcție de gradul de utilizare al altor persoane pentru a influența progresul și rezultatul,[3] un stil „imperativ" nepermițând decât puține posibilități de intervenție față de un stil ce implică participarea și influențele aduse de membrii grupului. Stilul „laissez-faire" sau „abdicare" permite „domnia" directă a celorlalți, cu excepția liderului grupului.[4] În funcție de necesitățile momentului și situației, stilul poate varia: un stil extrem de autoritar (cu o participare minimă a membrilor grupului în luarea deciziilor) poate fi aplicat în cazul unor situații de urgență sau atunci când situația cere ca toți membrii grupului să efectueze exact aceeași sarcină (situație de criză). În astfel de cazuri, personalul poate atinge cel mai ușor obiectivul, acționând prin unitatea grupului chiar dacă acțiunea nu este, în mod teoretic, cea mai bună opțiune. O organizație nu este tot timpul într-o situație de criză chiar dacă unii lideri conduc impunând o stare tensionată permanentă, care într-un final își va arăta „colții", influențând și deteriorând cultura grupului, respectiv cultura organizațională.

Astăzi, majoritatea studiilor afirmă că nu există un stil de conducere ideal deoarece fiecare prezintă avantaje și dezavantaje. Totuși stilul integrat poate motiva membrii grupului să lucreze în mod efectiv deoarece ei își implementează propriile lor decizii. Însă cel mai „bun" stil de conducere este cel care adecvat situației respective, incluzând interacțiunea dintre membrii organizației, caracteristicile situației și personalitatea liderului. Steve Jobs, de exemplu, și-a însușit un stil de conducere care favorizează și pune accentul pe ideea de creație, respectiv pe crearea de tehnologie.[5]

Cum învățăm să predăm? Etape în procesul de instruire

Din punct de vedere organizațional, dezvoltarea permanentă a angajaților reprezintă o componentă vitală pentru obținerea calității, pentru afirmarea organizației

[2] Gérard Collignon, *Cum să le spun... Process Communication...*, București, Editura Trei, 2015, pp. 15-17.
[3] Judith Dwyer, *Communication for Business and the Professions: Strategies and Skills*, Frenchs Forests, Pearson Higher Education AU, 2012, p. 183.
[4] Peter G. Northouse, *Introduction to Leadership: Concepts and Practice*, Los Angeles, SAGE, 2011, p. 57.
[5] William Pride, Robert Hughes, Jack Kapoor, *Business*, Mason, Cengage Learning, 2009, p. 179.

în exterior prin producerea de produse şi servicii competitive pe piaţa actuală, în timp ce din punctul de vedere al angajatului, instruirea este asimilată cu avansul în carieră, iar obţinerea şi dezvoltarea de noi abilităţi şi competenţe favorizează viitoarele oportunităţi, în corelaţie cu standardele ocupaţionale.[6]

În cadrul organizaţiei, la un moment dat, fiecare membru are o experienţă de predare, fie informală fie formală, transmiţând informaţii, idei sau abilităţi către o persoană care este proaspăt angajată sau nefamiliarizată cu structurile şi procesele organizaţionale. Învăţarea activă reprezintă soluţia ideală deoarece procesul de învăţare este calibrat pe interesele, nivelul de înţelegere şi nivelul de dezvoltare al participanţilor la proces,[7] iar întrebarea pusă este firească, având în vedere cercetările efectuate în ultimii ani care arată că pasivitatea din timpul predării, înţeleasă ca rezultat al predării tradiţionale, în care formatorul ţine o prelegere, eventual face o demonstraţie, iar cursanţii îl urmăresc, nu produce învăţare decât într-o foarte mică măsură. Acest lucru se întâmplă, deoarece, potrivit studiilor în domeniu, cursanţii sunt atenţi doar în proporţie de 40 % din timpul afectat prelegerii şi reţin 70 % din conţinuturile prezentate în primele 10 minute şi numai 20 % din cele prezentate în ultimele 10 minute ale prelegerii. Însă fiecare proces de predare-învăţare trebuie să fie structurat conform unor etape esenţiale pentru ca scopul final, însuşirea cunoştinţelor necesare, să fie atins:[8]

- **Analiza**: nu este productiv ca o persoană care nu cunoaşte sarcina să fie implicată în procesul educativ, ci trebuie selectat individul care este familiarizat cu cerinţele sarcinii;

- **Stabilirea obiectivelor de învăţare**: obiectivele sunt esenţiale în procesul iniţial, în planificare şi în activitatea de învăţare propriu-zisă, îndeplinirea lor marcând progresul în învăţare. Obiectivele de învăţare sunt „intenţionale" deoarece învăţarea nu este certă, nu există o garanţie că va fi efectuată şi pot exista constrângeri educative şi non-educative care influenţează trainerul în stabilirea obiectivelor de învăţare.

Obiectivele trebuie să fie clare şi detaliate şi să includă:

- *scop(uri) final(e)*: o idee clară privind cunoştinţele finale acumulate;
- *un/mai multe standard(e) de performanţă*: o idee clară privind nivelul de profesionalism la care va ajunge cel educat;
- *condiţii de performanţă*: o idee clară a condiţiilor şi sferei profesionale în care angajatul va aplica cunoştinţele dobândite.

Obiectivele programelor de pregătire profesională trebuie să aibă ca punct de plecare obiectivele strategice ale instituţiei şi să fie structurate după regula SMART:

S - Specific/Specifice –exact ceea ce se doreşte să se obţină, fără loc de interpretări;

M - Measurable/Măsurabile –aspecte cantitative şi calitative care să poată fi măsurate şi evaluate;

A - Achievable/posibil de atins – să poate fi îndeplinite cu capacitatea şi resursele disponibile;

R - Realistic/relevante – să contribuie la atingerea unui obiectiv general;

T - Time/timp – interval de timp, bine precizat, privind stadiul atingerii obiectivului.

---

[6] Sorina Mihaela Mardar, *Metode de formare – coaching, tutelă, mentorat*, în *Buletinul Universităţii Naţionale de Apărare „Carol I"*, decembrie, 2014, pp. 120-125.
[7] Stan Panţuru, Mihaela Voinea, *Psihologie educaţională*, Sibiu, Editura Psihomedia, 2006, p. 93.
[8] Trevor Kerry, *Learning Objectives, Task-setting and Differentiation. Mastering teaching skills series*, Cheltenham, Nelson Thornes, 2002, p. 21.

- **Proiectarea procesului educativ**: formatorul trebuie să își formeze propriul plan de instruire, care să includă aptitudini și cunoștințe/obiectiv(e), să evidențieze informațiile facile/dificile de asimilat, să identifice metodele de predare optime pentru fiecare curs, să stabilească timpul necesar pentru predare-evaluare, precum și resursele necesare.

- **Pregătirea cursanților**: formatorul profesionist trebuie să asigure condițiile de confortși de siguranță pentru cursanți și să le cunoască experiențele profesionale anterioare.

- **Demonstrația și practica**: în funcție de complexitatea sarcinii, instructorul cu o prezentare generală sau încurajează cursantul să își formuleze cerințele privitoare la curs. Accentul trebuie pus pe o abordare centrată pe cursant, la nivel individual, fără a neglija cerințele grupului. Teoria trebuie urmată de explicații „de la general la particular", erorile și posibile interpretări greșite trebuie corectate într-o manieră care să încurajeze feedback-ul.

- **Activități ulterioare (follow-up)**: formatorul trebuie să verifice îndeplinirea circumstanțelor de siguranță ale cursanților care pot fi lăsați să își dezvolte propria experiență practică, intervenind atunci când este necesară re-aplicarea noțiunilor teoretice în practică corectând greșelile. În măsura în care există angajamentul organizației pentru susținerea cursanților, după parcurgerea programului de instruire, se pot aplica diferite metode: testare, observarea directă la locul de muncă, implicarea în proiecte interdepartamentale în care să aplice cele acumulate, mini sesiuni ale aceluiaşi program de pregătire organizate la o perioadă de timp de la finalizarea programului principal, diseminarea informaţiei către ceilalţi angajaţi posibil interesaţi de subiect.

Rezumând, activitatea formatorului profesionist trebuie să includă următoarele etape, sarcini și elemente:

ETAPĂ	SARCINĂ	ELEMENTE
1.	**Analiza sarcinii de predat**	- cunoștințe - aptitudini - elemente cheie
2.	**Stabilirea obiectivelor de învățare**	
3.	**Pregătirea instruirii**	- etape - metode de predare - resurse necesare
4.	**Pregătirea cursanților**	- introducere - confortși siguranță - experiențe anterioare
5.	**Demonstrația**	- de la general la particular
6.	**Practica**	- cursant: etape practice - corectarea greșelilor - verificarea cunoștințelor
7.	**Activități ulterioare**	- obținerea aptitudinilor prin practică - dacă este necesar, re-aplicarea noțiunilor teoretice.

Tabel nr. 1. Etape ale instrucției practice.[9]

Formarea și trainingul indivizilor pentru roluri de conducere prin intermediului procesului de învățare poate fi dificilă, existând multiple modele, proceduri și

[9] Sursa: după Cheryl A. Jones, *Assessment for Learning*, London, Learning and Skills Development Agency, 2005, p. 22.

metodologii dezvoltate de studiile de specialitate. Un exemplu îl reprezintă dezbaterea clasică între **teoria comportamentală – behavioristă** (care impune controlul, modelarea, determinarea, consolidarea) și **teoria umanistă** (care pledează pentru libertate, spontaneitate, accentul pe cursant, individualitate, sentimente). Unui formator începător poate să îi lipsească obiectivitatea experienței și prin urmare, să se simtă obligat să urmeze un scenariu „clasic" de predare pentru simplul motiv că nu poate da greș în procesul predării. În abordarea noastră, ne-am axat pe cele patru stiluri de predare identificate de Richard Brostom, adaptând „Inventarul stilurilor de training" (IST) conform cerințelor actuale. Inventarul creat de Richard Brostom este conceput ca o experiență de învățare și orientare, explorând diverse idei privind procesul de predare-învățare, fiind util formatorului pentru selectarea diferitelor metode și tehnici. Scopul Inventarului este de a identifica un set flexibil de proceduri alternative și abilități personale necesare formatorului, cursanților și obiectivului în sine, corespunzând celor 4 orientări majore de instruire: behavioristă, structuralistă, funcționalistă și umanistă.[10]

Teoria behavioristăafirmă că un comportament nou poate fi creat în urma unor programe de instruire bine concepute. Accentul este pus pe formator, pe activitățile de formare care încurajează cursanții în mod sistematic să progreseze către comportamente finale predeterminate. Formatorul spune cursanților ce să facă și cum să facă, prin materiale, liste de verificare și instrucțiuni metodologice. Obiectivul formatorului constă în formarea aptitudinilor comportamentale noi și cursanții să se comporte într-o manieră consecventă și unitară.[11]

Teoria structuralistă susține că mintea umană este asemenea unui computer, iar formatorul este un programator care îi organizează conținutul, oferindu-i noi și noi informații. Acest tip de formator urmărește să mențină treaz interesul cursanților în mod constant, simultan oferind noi cunoștințe. Formatorul are cerințe clare axate pe planificare, organizare, prezentare și evaluare. Sesiunile de instruire bazate pe stilul structuralist sunt planificate în amănunt, timpul cursului fiind strict controlat și planificat, iar teoria și procedurile sunt divizate în unități de lecție. Formatorii tind să „acopere" curricula planificată, putând deveni preocupați mai degrabă de metodele de învățare și de propriile performanțe decât de rezultatele finale.[12]

Indivizii învață mai bine prin practică, susține **teoria funcționalistă**, ei având performanță atunci când efectuează ceea ce doresc. Dacă cursanții nu sunt deschiși și motivați, procesul de instruire va eșua. Teoria susține că adevăratul test de evaluare are loc prin realizarea performanței la locul de muncă. Funcționalismul este axat pe individ, respectiv cursant, iar instruirea este bazată pe realitate, implicare, feedback și performanță. Formatorul permite cursantului să adopte propria experiență de învățare, demonstrațiile practice fiind scurte și la obiect.[13]

Abordarea umanistă susține că obținerea cunoștințelor provine din propria experiență de descoperire și însușire, fiind axată pe individ, respectiv cursant. Formatorii ce își însușesc această teorie, dau mână liberă cursanților, bazându-se pe

[10] American Society for Training and Development, *Train the Trainer, vol 1: Foundations & Delivery (An Infoline Collection ASTD): The Basics to Becoming a Successful Trainer*, Baltimore, American Society for Training and Development, 2008, p. 27.
[11] Fiona M. Wilson, *Organizational Behaviour and Work: A Critical Introduction*, Oxford, Oxford University Press, 2018, p. 224.
[12] Andrei Sorin, *Software and Mind: The Mechanistic Myth and Its Consequences*, Toronto, Andsor Books, 2013, p. 246.
[13] Henry L. Tischler, *Cengagfe Advantage Books: Introduction to Sociology*, Belmont, Cengage Learning, 2010, pp. 19-20.

libertate, spontaneitate, experiență, sentimente și egalitatea formator-cursant. Este recomandată persoanelor adulte care au acumulat experiențe anterioare de instruire.

A lucra cu oamenii este dificil. Însă orice dificultate poate fi rezolvată prin identificarea soluțiilor optime, de la adaptarea stilului de a ordine, la aplicarea tehnicilor adecvate în cadrul proceselor de instruire.

BIBLIOGRAPHY

- American Society for Training and Development, *Train the Trainer, vol 1: Foundations & Delivery (An Infoline Collection ASTD): The Basics to Becoming a Successful Trainer*, Baltimore, American Society for Training and Development, 2008.
- Collignon, Gérard, *Cum să le spun... Process Communication...*, București, Editura Trei, 2015.
- Dwyer, Judith, *Communication for Business and the Professions: Strategies and Skills*, Frenchs Forests, Pearson Higher Education AU, 2012.
- Fofo, Thomas, The *Leadership Acronym: 11 Core Values That Make a Leader Great*, Bloomington, Balboa Press, 2016.
- Jones, Cheryl A., *Assessment for Learning*, London, Learning and Skills Development Agency, 2005.
- Kerry, Trevor, *Learning Objectives, Task-setting and Differentiation. Mastering teaching skills series*, Cheltenham, Nelson Thornes, 2002.
- Mardar, Sorina Mihaela, *Metode de formare – coaching, tutelă, mentorat*, în *Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I”*, decembrie, 2014, pp. 120-125.
- Northouse, Peter G., *Introduction to Leadership: Concepts and Practice*, Los Angeles, SAGE, 2011.
- Panțuru, Stan, Voinea, Mihaela, *Psihologie educațională*, Sibiu, Editura Psihomedia, 2006.
- Pride, William, Hughes, Robert, Kapoor, Jack, *Business*, Mason, Cengage Learning, 2009.
- Sorin, Andrei, *Software and Mind: The Mechanistic Myth and Its Consequences*, Toronto, Andsor Books, 2013.
- Tischler, Henry L., *Cengage Advantage Books: Introduction to Sociology*, Belmont, Cengage Learning, 2010.
- Wilson, Fiona M., *Organizational Behaviour and Work: A Critical Introduction*, Oxford, Oxford University Press, 2018.

LITERATURE IN TEACHING ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE

Alina Nicoleta Ionescu (Pădurean)
Assoc. Prof., PhD, "Aurel Vlaicu" University of Arad

Abstract: Literature has always played and will always play an important role in teaching. A student cannot enhance a foreign language without knowledge of its culture and literature. Although literature is less taught nowadays, its place being taken by authentic materials, teachers should not underestimate its importance and find modern, interactive and challenging ways of teaching it to their students. We have also conducted a quantitative research among students from a high school in Arad to find out their opinion on the importance of literature and the ways they consider interesting to enhance it.

Keywords: literature, authentic material, drama, skimming, skills

Introduction

Literature as teaching technique in the development of linguistic competences is very common nowadays and is used both for the development of basic linguistic competences (reading, writing, speaking, listening) and language skills (vocabulary, grammar and pronunciation). In translation courses, teachers frequently ask their students to translate literary texts such as drama, poetry and short stories, as they offer students the chance to train and practice their lexical, semantical, pragmatical and stylistic skills.

According to Collie and Slater (1990:3) there are four main reasons that determine teachers to use literature in the classroom. These are: valuable authentic materials, cultural enrichment, linguistic enrichment and personal involvement. Apart from these four reasons, personal relevance, variety, interest, economy and suggestive power are other factors that call for literature use in the classroom.

1. Valuable authentic materials. Most literary pieces of writing are not created for teaching purposes. Many examples of authentic language used in everyday contexts are included in textbooks. We refer to travel diaries, questionnaires, brochures, cartoons, advertisements, newspaper articles, etc. Thus, learners are exposed to the language spoken in everyday life while through reading literary texts, they have to deal with the language used by native speakers. They are familiarized with different linguistic versions, functions and meanings.
2. Cultural enrichment. For many learners of a foreign language, staying in the target country for a longer period of time is the ideal way to understand verbal and non-verbal aspects related to communication. However, this is a situation that is very unlikely to happen. Thus, literature such as novels, theatre plays, short stories help learners in understanding how communication is structured. Even though, novels are fictional, they present a very colourful environment with characters belonging to different social or regional backgrounds. Readers can understand customs, habits, traditions, mentalities when reading literature.
3. Linguistic enrichment. Students get accustomed to the characteristics of the written language, they read a substantial and contextualized piece of writing. They also learn about syntax, the variety of lexical structures, different ways of

interconnecting ideas that develop their own writing skills. Students become more productive and adventurous when they have to use the language.

4. Personal involvement. Literature can be used in language teaching due to the personal involvement it promotes in readers. Once the student reads a literary piece of writing, s/he starts to live the characters` experience. Students are eager to find out what will happen; they feel close to certain characters and share their emotions. This aspect can have beneficial effects on the overall learning process. Teachers should be careful when selecting a text and choose it based on students` needs, interests, expectations and language level.

Maley (1989:12) mentions some aspects related to the benefits of literature in the classroom.

- Its universal character. The subjects approached by literary pieces of writing are common to different cultures even if the way we approach them is different. The most common themes are: death, love, separation, faith, nature, etc.
- Personal relevance. Students can associate literature to their own lives as it approaches ideas, feelings and events that are part of the readers` personal experience.
- Literature is variety. It involves and refers to all possible subjects.
- Literature as interest. It covers and deals with all subjects that are intrinsically interesting because they are part of the human experience. Literature approaches them in such as way as to attract the reader.
- Economy and suggestive power. One of literature`s great powers is its suggestive power. Even in its simplest forms, literature invites us to overcome what is being said about the topic. Thus, literature is ideal to generate discussions about the language.

Selection criteria

When teachers select the literary texts that will be used in teaching, they should take into account the students` needs, motivation, interests, culture and linguistic level. Another important aspect is whether the literary piece of writing is able to awaken the students` interest and generate positive reactions.

Literature can develop the students` speaking, reading and writing skills. They start with discussions and then move to the next stage, i.e.writing. There are three types of writing:

- Controlled writing. These activities are mostly used with beginners and refer to re-writing passages to practice certain grammar structures.
- Guided writing. This type of activity is used with elementary students. Students respond to questions related to the text. In certain cases, students fill in the exercise after they get the first sentences or the main idea of the text.
- Model reproduction. This technique involves paraphrasing, sum-up and adaptation. When paraphrasing, students have to use their own words to reformulate information that they read or listen to.
- Writing about literature. This activity involves traditional tasks such as written answers to questions, writing paragraphs, essays where students analyze the piece of writing or write about the literary style.
- Writing “outside” literature. It involves using a literary piece of writing as help for other activities such as writing compositions – creative missions developed around the intrigue, the characters, the topic and figurative speech. There are

many ways and forms of writing outside literature such as continuing the work, changing the ending, letters to characters (Stern, 1991:336) etc.

The benefits of using drama and novels in teaching

Drama is a very useful resource in foreign language teaching. By using it, students get accustomed to grammar structures in context and learn using the language for communication purposes. Drama usage rises the students` awareness degree in terms of language and culture. There is however, a danger in using it. Cultural imposition should be avoided as it leads to loosing the language identity in most cases. Students should use drama to promote the understanding of life experiences, to reflect on particular circumstances and for a deeper understanding of the extralinguistic world. According to Lenore (1993) the benefits of using drama are the following:

- It stimulates imagination and promotes creative thinking
- It develops critical thinking
- Increases efficient listening skills
- Increases empathy and awareness
- Stimulates respect and cooperation among students
- Offers teachers a new perspective on teaching

Mengu (2002:1-4) mentions other benefits of using drama in foreign language teaching:

- It brings authenticity into the classroom
- It exposes students to English culture and the social issues a society might face
- It develops creativity, originality, fluency, flexibility, cooperation and examination of moral attitudes while developing communicative skills
- Offers students the opportunity to develop new ideas and perspective in different contexts.

Drama can be a very useful technique in foreign language teaching when the lessons are student and communication centred.

The benefits of using novels are numerous as well:

- Develops advanced knowledge in terms of cultures and groups of people
- Motivates students to read
- Offers students the opportunity to use their creativity
- Improves critical thinking abilities
- Favours teaching British culture
- Allows students to overcome the barriers of the written word and identify themselves with the characters

Helton, Thomas and Asamani (1998:1-5) explain the educational benefits of novels:

- They stimulate imagination
- Help students to identify the characters` feelings and emotions and thus learn how to react and deal with similar situations.
- Develop oral and written communication skills
- Turn students into lifelong readers

When selecting the novel that they plan to use in teaching, teachers should find an interesting one. The subject should be catchy, the characters memorable. The content needs to be appropriate for the students` cognitive, emotional and linguistic level. When assessing understanding, teachers can use new tests that require the development of sub-skills such as orthography, handwriting, grammar and punctuation. Open questions allow students to make predictions, compare and contrast situations and draw conclusions.

If carefully selected, a novel an make the lesson interesting, motivating and fun.

Research results

As teaching through literature is a relatively sensitive subject, we wanted to see the students` opinions about it. We say "sensitive" because the textbooks do not encourage literature too much and therefore it is the teachers` choice whether to use it or not.

We conducted a quantitative research among the students enrolled in a high school in Arad who had to answer some questions about their opinion regarding teaching literature, the best techniques for teaching it and what literary pieces of writing would interest them most.

The sample consisted of 175 students enrolled in grades 9-12 at the Pedagogical High School of Arad. Their study profiles were social sciences, philology and mathematics-informatics. Thus, we obtained a clearer student profile as maybe students enrolled in mathematics – informatics classes are not that willing to read.

We were surprised to find out that most students would gladly read literature but the text selection should meet certain criteria. It should be interesting, captivating, refer to up-to-date topics and the vocabulary should be appropriate for their level. They stated that if the words are archaic then they feel demotivated and give up the task. Students also said that they prefer modern literature that approaches topics connected to their own life issues and not the old literature that refers to a world that no longer appeals to them.

Chart no 1 presents the students` opinion related to what they would like to read. We can see that novels and drama occupy top positions while poetry and theatre plays scored the lowest number of points.

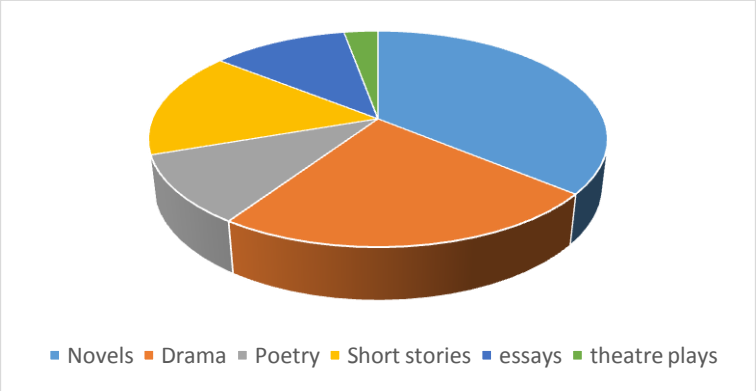

Chart no 2 presents the techniques that students consider the most efficient and challenging. We can see that projects and portfolios interest them a lot, while compositions and character portrayals are of lower interest.

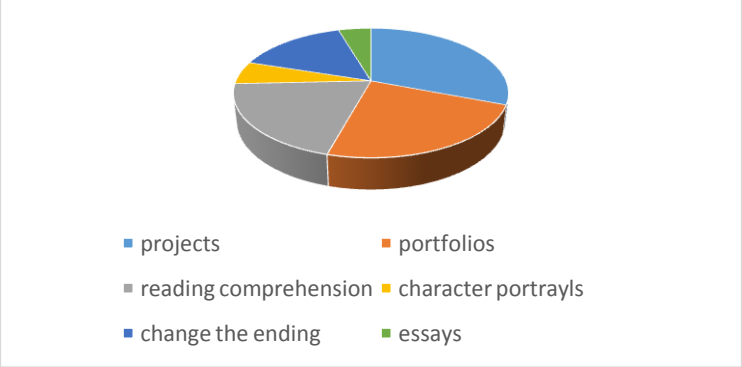

BIBLIOGRAPHY

Collie, J., Slater, S., (1990), *Literature in the Language Classroom: A Resource Book of Ideas and Activities*, Cambridge CUP, 1990

Custodio, B., Sutton, M., (1998) *Literature Based ESL for Secondary School Students* in TESOL Journal, vol 7, no 5, pp.19-23.

Elliot, R., (1990) *Encouraging reader-response to literature in ESL situations* in ELT Journal, vol 44, no 3, pp 191-198

Helton, C.A., Asamani, J., Thomas, E.D. (1998) *A novel approach to the teaching of reading*, Tennessee State University, pp. 1-5

Lenore, K.L., (1993) *The Creative Classroom. A Guide for Using Creative Drama in Classroom*, USA, Elsevier Inc.

Maley, A., (1989) *Down from the Pedestal: Literature as Resource* in Literature and Learner: Methodological Approaches. Cambridge: Modern English Publications.

POSITIVE EMOTIONS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING AND LEARNING

Anca Irina Cecal
Lecturer, PhD, "Al. Ioan Cuza" University of Iași

Abstract: Emotions are an inherent characteristic of the human psyche. The fact that emotional processes and cognitive processes are interrelated and highly influence one another has been well known and occasionally documented by education psychology researchers during the last few decades. It is safe to affirm that emotions play a very important role in learning in general, and in language acquisition in particular. Our main focus in this article is on the role of positive emotions in teaching and learning foreign languages. We shall quote from several studies in the rather scarce literature dedicated to the role of positive emotions in applied linguistics, and share our personal, teaching practice based views on how joy, happiness, amusement, love, gratitude and other so-called positive emotions may enhance motivation and boost efficiency in both foreign language acquisition and teaching.

Keywords: positive emotions, motivation, efficiency, language learning, teaching

Emotions are an inherent characteristic of the human psyche. The fact that emotional processes and cognitive processes are interrelated and highly influence one another has been well known for a long time. One can say that emotions play a very important role in learning in general, and in language acquisition in particular. To illustrate the idea, let us remember the numerous times when, as a child in school, or even as a parent, we have heard someone claim "I don't think I'll ever be able to understand English grammar because of our teacher. Mrs. X is not grading us fairly, and besides, I hate her vague explanations!", or some other observation like "I never learned French because I didn't like my teacher…" and so on. Few people, actually, really hate a subject like physics, mathematics or German. They rather dislike their own subjective experience that takes place in class and associate this displeasure with the subject to be studied. As likes and dislikes have been noticed to influence knowledge acquisition, so do other positive or negative emotions. Our main focus in this article is on the role of positive emotions in teaching and learning foreign languages. Our observations are based on several publications which have approached the issue, as well as on our own Business English teaching practice, especially at graduate and undergraduate academic level.

Several studies in the literature consulted have discussed the role of affective emotions in applied linguistics (e.g. Aragão, 2007, 2011; Arnold, 1999; Imai, 2010; So, 2005), mostly with an emphasis on motivation and anxiety. In the field of education, certain studies have outlined the ways in which emotions may affect students' motivation and identities, as well as teacher practices.[1] Some positive emotions, such as *enjoyment* and *hope*, have been investigated in relatively recent studies (e.g. Dewaele and MacIntyre, 2014; Ciarrochi et al., 2007; Murphey and Carpenter, 2008). On the other hand, the emotion of *love*, despite being an emotion that all human beings have

[1]See Zembylas, 2004

the innate capacity to feel, has not been explored significantly in applied linguistics, apart from some studies on emotions in general and on how love is expressed linguistically in various cultures.[2] It seems unnatural that, while being part of the essence of human experience, *love* is almost a taboo concept in education research, where it is too rarely spoken of or written about.

Happiness is, just like *love*, a word which has been avoided by many researchers, being considered rather unscientific ('positive emotion' and 'subjective well-being' are terms that have been preferred instead). Nevertheless, the term designates a comprehensive set of subjective experiences (connected or not to educational processes) that learners can easily relate to and which enhance individual and group motivation. Our own teaching experience confirms that the anticipation of positive results in foreign language lessons makes learners willing to try to work on tasks actively, even if sometimes the tasks may be different than what they would expect in a language class, and even though in mixed ability classes of the type we deal with, students whose foreign language level is lower than that of other participants to the class tend to have a slower pace and need more *encouragement* for an active participation. Teaching experience has demonstrated that a good class atmosphere where positive emotions are dominant stimulates the desire to improve one's language skills and one's communication abilities in the foreign language class.

Authors like Oishi et al. wrote about the relation between *happiness* and learning ability, reporting that happy students score higher grades, miss fewer classes and display better levels of conscientiousness both in class and outside the classroom context, in student-teacher and student-student interactions. The same study presented the results of an international survey of over 118.000 people which concluded that higher levels of *satisfaction* enhance the aspiration to continue one's education.[3] Seligman et al. affirmed that positive mood stimulates attention and improves creative, analytical and critical thinking, therefore making people better learners[4], a postulate which has often been confirmed by our own teaching practice.

In his book called *Flourish*, Seligman proposed and presented a new model for positive psychology that can also be applied to education; it was called PERMA, since the acronym stands for the five elements of positive psychology: *Positive* emotion, *Engagement*, positive *Relationships*, *Meaning* and *Accomplishment*. As the author rightfully suggests, these elements can be combined with clear language teaching/learning goals not only to attain success in foreign language acquisition and use, but also to make language classes more enjoyable for both students and teachers. We have applied the elements of PERMA quite extensively in teaching English for Specific Purposes to Master program students in Management, Human Resources and other areas of specialization.

Our teaching practice has singled out one of the activities which has proved itself among the most successful in enhancing upper intermediate and advanced students' motivation and efficiency in developing various language skills; it is called role play, which may take the form of "business simulations" or "case studies" in English for Business. Besides helping build students' confidence and creativity in communication in the foreign language, such a complex role-play group activity has been noticed to contribute to the development of participants' problem-solving skills, meeting skills, presentation skills, to boost critical and analytic thinking and to stimulate

[2]See Dewaele, 2008
[3]See Oishi et al., 2007
[4]See Seligman et al., 2009

the acquisition and accurate use of specific vocabulary for debating: asking and answering questions, agreeing and disagreeing politely, expressing opinions, interrupting, coordinating a discussion, interpreting data, negotiating solutions, drawing conclusions, etc.

Through the careful choice of suitable topic and roles, through good planning and organization of the activity, through collaborative coordination and positive assessment of students' performance in the simulation, the trainer or teacher can largely contribute to generating positive emotions, engagement, relationships, meaning and accomplishment in the language class (PERMA). Our practice has pointed out that the assignation of management positions in a discussion which simulates a true-to-life problem-solving meeting in a company may trigger positive feelings of *responsibility*, *motivation*, *ambition*, *enthusiasm* in the ESP class. It also became obvious through practice that finding suitable solutions to a problem/situation in their area of interest stimulates students' *joy*, *satisfaction* and feelings of *accomplishment* in many cases. On various occasions we noticed that the debate as such often became a source of good mood, even *amusement*, and animated the participants in such a way that the whole atmosphere of the class transformed into a *livelier* and *happier* one, during the simulation and afterwards.

Pair work and group work enhance student-student and student-teacher communication and significantly contribute to the improvement of active participation, while stimulating collaboration and competitiveness at the same time. Our students have been noticed to display better communication skills in English during and after using these interactive activities in class, and communication among them in the native language has seen rapid improvement as well, which has generated feelings of *joy* and *accomplishment* to both students and teacher. In time, through such methods, progress may become more visible in the case of students whose self confidence in using English was initially low; we have witnessed significant improvement in certain cases. Overall, one may claim that such classes are definitely more enjoyable for students and teacher alike, and a lot more profitable from the point of view of motivation and efficiency in language acquisition and use, as compared to classes which do not make use of pair and group work in a positive way.

According to Achor, there are scientific explanations which account for how positive emotions influence the learning process; he stated that "positive emotions flood our brains with dopamine and serotonin, chemicals that not only make us feel good, but dial up the learning centers of our brains to higher levels. They help us organize new information, keep that information in the brain longer, and retrieve it faster later on.[5] Dopamine and serotonin are known to increase concentration, memory and motivation, which are key elements in learning, elements that every teacher wishes to see developed in students to the highest possible degree.

Therefore, a positive atmosphere in a language class is (scientifically!) meant to stimulate language acquisition and improve language skills, while a dull or stressful atmosphere would, most likely, have the opposite effects. Joy, happiness, amusement, love, enthusiasm, gratitude, empathy, encouragement, hope and other such affective emotions can function as important catalysts of the educational process, and it is highly recommended that language teachers, in particular, should make better use of them to stimulate their students' learning and practicing abilities. Consciously appealing to positive emotions in class contributes to a sense of well-being in both teachers and learners and makes the whole process of teaching and learning more efficient.

[5] Achor, 2010:44

BIBLIOGRAPHY

Achor, S., *The Happiness Advantage: The Seven Principles of Positive Psychology that Fuel Success and Performance at Work*, New York: Crown Business, 2010

Dewaele, J.M., The emotional weight of 'I love you' in multilinguals' languages, *Journal of Pragmatics 40 (10)*, 2008

Dewaele, J. M. and MacIntyre, P.D., The two faces of Janus. Anxiety and enjoyment in the foreign language classroom., *Studies in Second Language Learning and Teaching 4 (2)*, 2014

Goleman, Daniel, Inteligenta emotionala, Ed. a 4-a, reviz., Bucuresti: Curtea Veche Publishing, 2018

Oishi, S., Diener, E., and Lucas, R.E., The optimum level of well-being: Can people be too happy?, *Perspectives on Psychological Science 2 (4)*, 2007

Seligman, M.E.P., *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-Being*, New York: Free Press, 2011

Seligman, M.E.P., Ernst, R., Gillham, J., Reivich, K. and Linkins, M., Positive education: Positive psychology and classroom interventions, *Oxford Review of Education 35 (3)*, 2009

Zembylas, M., The emotional characteristics of teaching, *Teaching and Teacher Education 20*, 2004

COMPARATIVE ANALYSIS OF EDUCATIONAL PRACTICES INCLUDING NORMAL EDUCATIONAL SISTEM BUT ALSO THE SPECIAL SECTION FOR STUDENTS WITH MENTAL DISORDERS

Adriana-Florentina Călăuz
Lecturer, PhD, Technical University of Cluj-Napoca

Abstract:This paper addresses a number of features associated with inclusive practices, focusing on key actors for the success of these practices, namely, teachers. This research investigated teachers' attitudes about inclusive practices, the level of stress associated with their teaching activity and their level of knowledge about autistic spectrum disorders.
The objectives are:
Investigating the potential differences between teachers teaching inclusive classes and those who do not teach inclusive classes as regards stress, teaching activity and knowledge about autistic spectrum disorders.
Investigating the relationship between the level of knowledge about autistic spectrum disorders, the level of stress associated with teaching activity, and attitudes towards integrating students with atypical developmental profiles into mass schools.
The data from the present study was collected from 40 teachers from two schools in Baia Mare, Maramureş County, one in which there are a series of inclusive classes and one in which there are no such classes.
The assessment of attitudes towards inclusive practices related to students with atypical developmental profiles was based on a questionnaire developed by Beacham and Rouse (2012) on teachers' attitudes and beliefs about inclusive practices.
Assessing the level of stress perceived by the teacher in class, but also the potential difficulties encountered by the class. The stress level was evaluated on a five-step Likert scale (i.e., 1 = minimal stress, 5 = acute stress).
Evaluating a minimal teacher's knowledge of autistic spectrum disorders. The level of knowledge has been assessed using five items formulated on the basis of relevant scientific literature (Happé, 2005).
All analyzes were carried out with the help of the statistical analysis program for SPSS social sciences.Research results show that attitudes to inclusive practices, classroom stress and level of TSA knowledge do not differ significantly between inclusive school teachers compared to non-inclusive (mainstream) school teachers.

Keywords: Inclusive Education, Special Requirements, Attitudes, Stress, Inclusion Policies.

1.Delimitări terminologice

Subiect extrem de actual şi delicat totodată situat în perimetrul sistemului educaţional românesc, tema abordării comparative între învăţământul obişnuit şi cel special în contextul practicilor şcolare inclusive a copiior diagnosticaţi cu tulburări de spectru autist (TSA) oferă azi, într-o manieră activă, necesitatea organizării şcolii după modele noi, în conformitate cu timpurile pe care le trăim.

În domeniul educaţiei, se vorbeşte tot mai mult despre integrare şi incluziune. Şcoala de tip incluziv este o şcoală accesibilă tuturor copiilor, care are menirea de a-i transforma în elevi şi de a-i deprinde cu elementele necesare integrării lor sociale.

*Incluziunea*este procesul de pregătire a unităţilor de învăţământ pentru a cuprinde în procesul de educaţie toţi membrii comunităţii, indiferent de caracteristicile, dezavantajele sau dificultăţile acestora.[1]

*Şcoală incluzivă*este unitatea de învăţământ în care se asigură o educaţie pentru toţi copiii şi reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare. Copiii din aceste unităţi de învăţământ beneficiază de toate drepturile şi serviciile sociale şi educaţionale conform principiului „resursa urmează copilul”.[2]

Educaţia incluzivă este un proces prin care se urmăreşte să se răspundă unor nevoi diverse ale elevilor prin sporirea participării acestora la procesul învăţării şi comunicării, reducând formele de excludere din educaţie. Abordările recente în educaţia incluzivă evidenţiază faptul că aceasta este în primul rând o reformă în educaţie şi nu o chestiune care vizează doar plasarea elevului şi tipul instituţiei în care este şcolarizat acesta.

Educaţia integrată a copiilor cu C.E.S urmăreşte dezvoltarea capacităţilor fizice şi psihice a acestora care să-i apropie cat mai mult de copii normali; a implementării unor programe cu caracter colectiv-recuperator, stimularea potenţialului restant ce permite dezvoltarea compensatorie a unor funcţii menite să suplinească pe cele deficitare, crearea climatului afectiv în vederea formării motivaţiei pentru activitate în general şi pentru învăţare în special, asigurarea unui progres continuu în achiziţia comunicării; formarea unor abilităţi de socializare şi relaţionare cu cei din jur; formarea de deprinderi cu caracter profesional şi de exercitare a unor activităţi cotidiene; dezvoltarea comportamentelor adaptative şi a însuşirilor pozitive ale personalităţilor care să faciliteze normalizarea deplină. Fiecare copil cu C.E.S trebuie să beneficieze de un program adecvat şi adaptat de recuperare care să dezvolte maximal potenţialul fizic şi psihic pe care îl are. Integrarea copiilor cu CES în colectivul unei clase este una dintre cele mai dificile sarcini psihopedagogice, datorită problemelor pe care le ridică aceasta: posibilităţile de dezvoltare, efectele asupra colegilor, condiţii de organizare a orelor, evaluarea diferenţiată.[3]

2. O caracterizare generală a tulburărilor de spectru autist

Conceptul de *tulburări de spectru autist* (*engl.*, autism spectrum disorders) este unul relativ recent, fiind propus de către cercetătoarea Lorna Wing.[4]

Tulburările de spectru autist (TSA) se încadrează în categoria afecţiunilor pervazive şi cu extindere pe durata întregii vieţi, putând afecta creierul aflat în dezvoltare, deficitele fiind observabile încă din primii ani de viaţă.[5]

Principalele deficite care caracterizează TSA sunt cele întâlnite la nivelul interacţiunilor sociale şi cele de la nivelul capacităţii de comunicare, la care se adaugăm tipare stereotipe şi repetitive de comportament, interese şi activităţi.

Principalele caracteristici ale TSA, aşa cum sunt conceptualizate în prezent sunt:

- deficite persistente la nivelul comunicării în mediul social şi la nivelul interacţiunilor sociale transcontextual;

---

[1]Neamţu, Nicoleta, 2001, *Managementul serviciilor de asistenţă socială*, Editura Motiv, Cluj Napoca

[2] Păşcuţă, D.; Tucra, F.; Oszlanszky, D. (2009). *Educaţia incluzivă – alterntivă sau necesitate: îndrumător pentru cadrele didactice din şcoala incluzivă*. Timişoara: Editura Eurostampa, p.21

[3] Ghiţă, R.C. (2010). *Formareacadrelor didactice pentru educaţia incluzivă*. Oradea: Editura Universităţii din Oradea, p.27

[4] Wing, L., Gould, J., Gillberg, C. (2011). Autism spectrum disorders in the DSM-V: Better or worse than the DSM-IV?. *Research in Developmental Disabilities* 32, 768-773;

[5] Barthélémy, C., Fuentes, J., Howlin, P., van der Gaag, R. (2009). Persons with autism spectrum disorders: identification, understanding, intervention. *Autism Europe Official Document on Autism*;

-tipare stereotipe şi repetitive de comportament, interese sau activităţi curente sau activate de istoricul clinic;

- deficite clinice semnificative în arii de funcţionare precum cea socială sau cea ocupaţională;

- prezenţa tulburării încă din primii ani de viaţă, chiar dacă prezenţa simptomelor nu devine aparentă decât atunci când cerinţele sociale depăşesc capacităţile limitate ale copilului;

- simptomele nu pot fi explicate mai bine de către o dizabilitate intelectuală sau o întârziere globală în dezvoltare.[6]

- de asemenea, recunoaşterea anumitor simptome, deseori trăite de către pacienţi şi care erau ignorate în clasificările anterioare - hiper - sau hiporeactivitatea la stimulii senzoriali sau interesul neobişnuit pentru anumite particularităţi de mediu cum ar fi indiferenţa aparentă la durere/temperatură, răspunsuri aversive la anumite sunete sau texturi, mirosit şi pipăit excesiv al anumitor obiecte, fascinaţia vizuală cu luminile sau anumite mişcări.[7]

Importanţa stabilizării unui sistem clar de diagnostic rezidă în faptul că o identificare precoce a prezenţei TSA la un copil poate să aibă un impact major asupra reducerii simptomatologiei. Deficitele prezente în cadrul TSA, cu intervenţia potrivită, pot fi ameliorate semnificativ dacă intervenţia începe imediat după ce diagnosticul a fost pus.[8]

Expresia clinică a autismului variază semnificativ nu doar interindividual, ci şi intraindividual de-a lungul timpului, conducând la profile clinice foarte variate, care însă sunt expresii ale aceluiaşi spectru. De exemplu, unele simptome pot să fie mai pronunţate la o anumită vârstă şi pot fluctua ca natură sau intensitate la altă vârstă. Diversitatea simptomatică poate să se manifeste pe mai multe paliere. Cea mai uşor de detectat este cea la nivel comportamental, însă aceasta este de cele mai multe ori acompaniată de un profil cognitiv specific. Profilul cognitiv poate cuprinde deficite variate la nivelul abilităţilor cognitive, ce pot oscila de la inteligenţă superioară la întârziere intelectuală profundă.

În plan cognitiv, cele mai influente teorii care au încearcat să explice simptomele TSA în termeni de procesări cognitive subiacente au abordat trei tipuri de procese: teoria minţii, coerenţa centrală şi funcţionarea executivă.[9]

Fiecare dintre aceste modele teoretice este susţinut de literatură ştiinţifică extensivă. Deficitele la nivelul teoriei minţii sau mentalizare vizează abilitatea de a identifica şi atribui stări mentale, cum ar fi credinţe, dorinţe sau trăiri. Aceste deficite, conform literaturii de specialitate, s-au dorit să explice problemele persoanelor cu TSA în planul interacţiunilor sociale.[10] O critică majoră a acestui model constă în faptul că nu explică acele deficite care nu au o compontentă socială, dar sunt întâlnite la persoanele cu TSA.

Un alt model cognitiv asupra TSA, propus de Happé şi Frith (2006) este cel prin care cogniţia autistă este caracterizată de un stil de procesare cognitivă centrat pe

---

[6] Fuentes, J., Bakare, M., Munir, K., Aguayo, P., Gaddour, N., Őner, Ő. (2014). Autism spectrum disorder. În J.M. Rey (Editor), *IACAPAP e-Textbook of Child and Adolescent Mental Health*. Geneva: International Association of Child and Adolescent Pscychiatry and Allied Professions;

[7] ibbidem

[8] Stone, W.L., Lee, E.B., Ashford, L. şi colab. (1999). Can autism be diagnosed accurately in children under 3 years?. *Journal of Child Psychology and Psychiatry* 40, 219–226;

[9] Mandy, W., Murin, M., Skuse, D. (2015). The cognitive profile of Autism Spectrum Disorders. În M. Leboyer şi P. Chaste (Editori), *Autism Spectrum Disorders* (pp. 34-45). Germania: Karger;

[10] Baron-Cohen S (2009). Autism: the empathizing-systemizing (ES) theory. *Annals of the New York Academy of Sciences* 1156, 68-80;

detalii, ceea ce ele au numit coerenţă centrală slabă (*engl.*, weak central coherence). În cadrul acestui model s-a arătat că persoanele cu TSA posedă un avantaj pentru procesări locale, centrate pe detalii, însă acest avantaj s-a susţinut că ar fi în detrimentul procesărilor globale, necesare pentru a extrage sensul unor informaţii. Ulterior, această teorie a fost corectată, afirmându-se că orientarea spre detalii ar fi vorba de fapt despre o distorsiune cognitivă întâlnită la persoanele cu TSA.[11]

Cel de-al treilea model este uşor diferit faţă de modelele precedente, prin faptul că teoria privind deficite în funcţionarea executivă (Hill, 2004) nu este strict caracteristică TSA, aceste deficite fiind întâlnite şi în alte tulburări, cum ar fi deficitul de atenţie şi hiperactivitate (ADHD) sau unele traumatisme cerebrale. Prezenţa unor deficite la nivelul funcţionării executive a persoanelor cu TSA a constituit un argument pertinent pentru înţelegerea aspectelor non-sociale din cadrul TSA. Cu toate acestea, studiile care au investigat această direcţie de cercetare nu au identificat un profil general al funcţiilor executive afectate specific în TSA, unii autori susţinând că ar fi vorba doar de flexibilitatea mentală, planificare şi generativitate, fără a fi afectate memoria de lucru şi inhibiţia.[12]

În sens contrar, s-a susţinut recet că nu se poate vorbi despre un profil cognitiv general al TSA; în schimb, tot mai frecvent în ultimii ani s-a constatat că trăsătura cheie a TSA este eterogenitatea cognitivă impredictibilă, caracterizată deopotrivă de puncte tari şi puncte slabe.[13]

Un profil cognitiv se referă tocmai la acest tipar de atuuri şi dificultăţi întâlnit pe mai multe arii cognitive la un anumit individ. Înţelegerea profilului cognitiv al unei persoane cu TSA este relevantă cu atât mai mult cu cât este liantul dintre factorii genetici şi de mediu şi compotamentul manifest.[14]

Studierea cogniţiei în TSA are potenţialul de a oferi o imagine mai fidelă şi mai validă obiectiv a fenomenelor autiste, decât o face simpla evaluare simptomatică şi obsevarea comportamentului, însă cercetarea în vederea descoperirii unui profil cognitiv universal nu mai este un deziderat. În schimb se pune tot mai mult accent pe intervenţii individualizate pe baza unor evaluări cognitive, care să valorifice acele puncte tari şi să reducă deficitele prezente la persoana cu TSA.[15]

Aşadar, în contextul practicilor incluzive, este necesară nu doar depistarea elevilor cu TSA, ci şi evaluarea fiecăruia în vederea stabilirii profilului cognitiv specific. Doar în acest fel un profesor care predă la o clasă incluzivă va cunoaşte nevoile elevilor cu TSA din clasa sa, adaptând procesul instructiv-educativ la aceste nevoi[16].

3. Analiză comparată a practicilor şcolare incluzive în învăţământul de masă şi cel special, privind elevii cu tulburări de spectru autist

Scopul studiului constă în investigarea potenţialelor diferenţe între cadrele didactice care predau la clase inclusive şi cele care nu predau la clase incluzive, în ceea

[11] Happé, F., Frith, U. (2006). The weak coherence account: detail-focused cognitive style in autism spectrum disorders. *Journal of Autism and Developmental Disorders* 36, 5-25;
[12] Hill, E.L. (2004). Executive dysfunction in autism. *Trends in Cognitive Sciences* 8, 26-32;
[13] Mandy, W., Murin, M., Skuse, D. (2015). The cognitive profile of Autism Spectrum Disorders. În M. Leboyer şi P. Chaste (Editori), *Autism Spectrum Disorders* (pp. 34-45). Germania: Karger;
[14] Frith, U. (2012). Why we need cognitive explanations of autism. Quarterly Journal of Experimental Psychology (Hove) 65, 2073-2092.;
[15] Mandy, W., Murin, M., Skuse, D. (2015). The cognitive profile of Autism Spectrum Disorders. În M. Leboyer şi P. Chaste (Editori), *Autism Spectrum Disorders* (pp. 34-45). Germania: Karger.
[16]Marian,C (2011) , *Agsivtata în şcoală . Determinări, mecanisme şi traiectorii*. Ed.Limes, Cluj Napoca

ce privește: stresul, cunoștințe despre tulburările de spectru autist si atitudinile privind integrarea elevilor cu profile atipice de dezvoltare în școlile de masă.

Obiectivele studiului sunt:

1- Investigarea potenţialelor diferenţe între cadrele didactice care predau la clase incluzive, în comparaţie cu cei care nu predau la clase incluzive, la nivel de atitudini privind integrarea elevilor cu profile atipice de dezvoltare în învăţământul de masă, stres asociat cu activitatea de predare şi cunoştinţe despre tulburările de spectru autist.

2- Investigarea relaţiilor dintre nivelul de cunoştinţe despre tulburările de spectru autist, nivelul de stres asociat cu activitatea de predare şi atitudinile privind integrarea elevilor cu profile atipice de dezvoltare în şcolile de masă.

Instrumente de cercetare

Datele prezentului studiu au fost culese de la 40 de cadre didactice de la două școli din municipiul Baia Mare, județul Maramureș, una având o serie de clase în care se practică educația incluzivă și una în care nu există astfel de clase.

- Evaluarea *atitudinilor față de practicile incluzive* referitoare la elevii cu profile atipice de dezvoltare. Formularea itemilor s-a făcut pe baza unui chestionar dezvoltat de Beacham și Rouse (2012), privind atitudinile și credințele profesorilor asupra practicilor incluzive. Scala de atitudini alcătuită de noi conține zece itemi, participantul fiind rugat să indice gradul său de acord cu fiecare afirmație pe o scală de la 1 (Dezacord total) la 5 (Acord total). Itemii vizează atitudini generale față de practicile incluzive (ex., Elevii cu profile atipice de dezvoltare trebuie să fie integrați în școlile de masă.), dar și atitudinea față de comportamente esențiale pentru ca o clasă incluzivă să funcționeze (ex., Este important pentru mine ca metodele de predare pe care le folosesc să fie adaptate nevoilor elevilor la care predau). Scorul obținut prin însumarea cotărilor la fiecare item a fost folosit ca un indicator al nivelului de atitudini pozitive față de practicile incluzive.

- Nivelul de stres a fost evaluat pe o scală Likert cu cinci trepte (i.e., 1 = stres minim; 5 = stres acut). Dificultățile întâmpinate de profesor la clasă au fost evaluate doar în cazul școlii cu clase incluzive, printr-un item cu răspuns deschis. Adițional, pentru eșantionul de la școala incluzivă, am inclus un item prin care se evaluează pe o scală de la 1 (foarte obosit) la 5 (deloc obosit) nivelul de oboseală după o oră de curs. Acest item a fost introdus pentru a avea o măsurătoare indirectă a nivelului de stres al participanților, dar și un indicator al nivelului de efort suplimentar care trebuie depus din partea profesorului într-o clasă incluzivă.

- Evaluarea unui *minim de cunoştinţe* ale profesorului în ceea ce privește tulburările de spectru autist s-a realizat cu ajutorul a cinci itemi formulați pe baza literaturii științifice relevante (Happé, 2005). Participanții au fost rugați să indice valoarea de adevăr a unor afirmații , fiecare răspuns corect a fost cotat cu un punct.

Participarea la studiu a fost voluntară și anonimă. Mai întâi, participanții au completat rubricile privind o serie de date demografice, cum ar fi vârsta, sexul, statutul profesional, vechimea în muncă în calitate de cadru didactic, date despre formarea continuă și/sau în domeniul educației speciale și experiența de lucru cu elevi atipici. Apoi a urmat scala de atitudini, scala de stres perceput în legătură cu activitatea de predare și, la final, scala de cunoștințe privind tulburările de spectru autist.

Prelucrarea datelor a fost făcută în programul statistic SPSS prin utilizarea metodei: analiza de varianta uni si bifactorială, inclusuv regresia ierarhică si alte metode utile. Pentru compararea celor două eșantioane (i.e., de la școala incluzivă vs. non-incluzivă; obiectivul 1) am folosit analiza de frecvente incrucisate. Pentru obiectivul 2, am utilizat metoda regresiei liniare. Relaţia dintre cunoştinţele despre tulburarea de spectru autist, nivelul de stres asociat cu activitatea de predare şi atitudinile faţă de practicile incluzive s-a investigat cu ajutorul unei regresii liniare multiple. Pentru a

investiga relaţia dintre nivelul de stres asociat cu activitatea de predare şi nivelul de cunoştinţe despre tulburările de spectru autist am folosit metoda regresiei liniare simple. Toate analizele au fost derulate cu ajutorului programului de analiză statistică pentru ştiinţele sociale- SPSS.

Rezultatele cercetarii

1.Rezultatele obţinute în urma investigării primului obiectiv au infirmat că ar exista diferenţe semnificative între cele două categorii de cadre didactice pe cele trei dimensiuni măsurate. Astfel, testele statistice derulate au indicat că nivelul de atitudini asupra practicilor incluzive, nivelul de stres de la clasă şi nivelul de cunoştinţe privind TSA nu diferă semnificativ între cadrele didactice de la şcoala incluzivă, comparativ cu cele de la şcoala non-incluzivă (de masă).

Tabelul 1. *Analiză comparativă – şcoala incluzivă versus şcoala non-incluzivă*

	Şcoala incluzivă			Şcoala non-incluzivă			
	M	SD		M	SD	test *t*	*p*
Atitudini	41.00	5.43		42.25	4.06	-0.82	0.42
Stres	2.65	0.87		2.35	0.93	1.05	0.30
Cunoştinţe	3.35	1.13		4.00	1.05	-1.85	0.07

Notă: M = medie. SD = abatere standard. P=prag de semnificatie

2. Rezultatele privind relaţia dintre cunoştinţele despre tulburările de spectru autist, nivelul de stres asociat cu activitatea de predare şi atitudinile faţă de practicile inclusive sunt următoarele:

Tabelul 2. *Model liniar al predictorilor pentru atitudinile asupra practicilor incluzive*

	B	SE B	B	*p*
Cunoştinţe	1.97**	0.58	0.46	= 0.001
Stres	-1.59*	0.71	-0.30	= 0.03

Rezultatele analizei de regresie indică faptul că atât cunoştinţele privind tulburările de spectru autist, cât şi nivelul de stres asociat cu activitatea de predare sunt predictori semnificativi ai nivelului de atitudini privind practicile incluzive. Nivelul de cunoştinţe este un predictor pozitiv al atitudinilor asupra practicilor inclusive. Nivelul de stres asociat cu activitatea de predare este un predictor negativ al atitudinilor asupra practicilor incluzive. Figurile 1 şi 2 sunt reprezentări grafice a celor două relaţii menţionate.

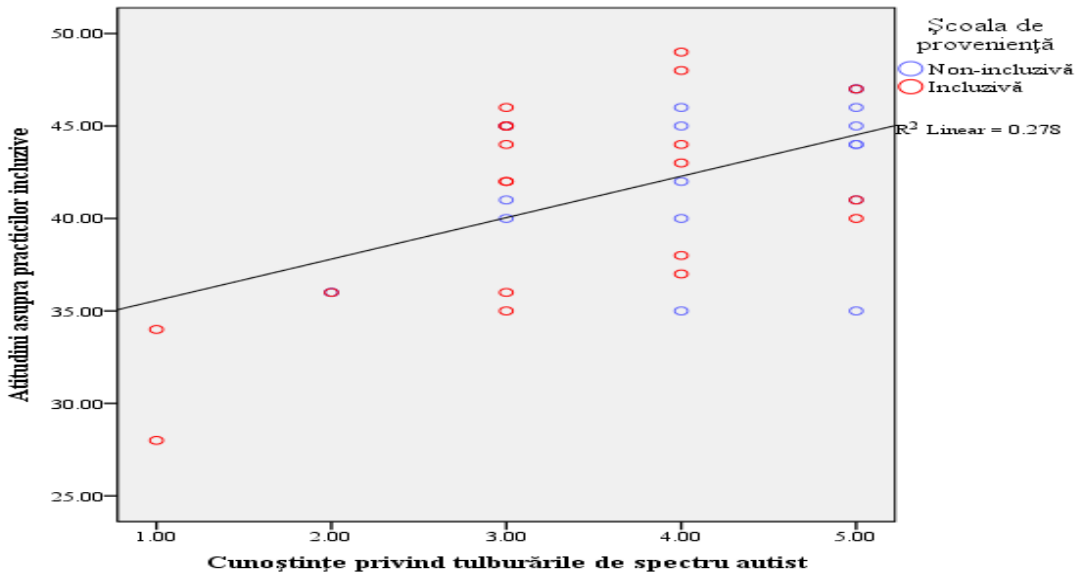

Figura 1.*Relaţie liniară pozitivă între nivelul de atitudini şi nivelul de cunoştinţe, în funcţie de şcoala de proveniență a cadrelor didactice*

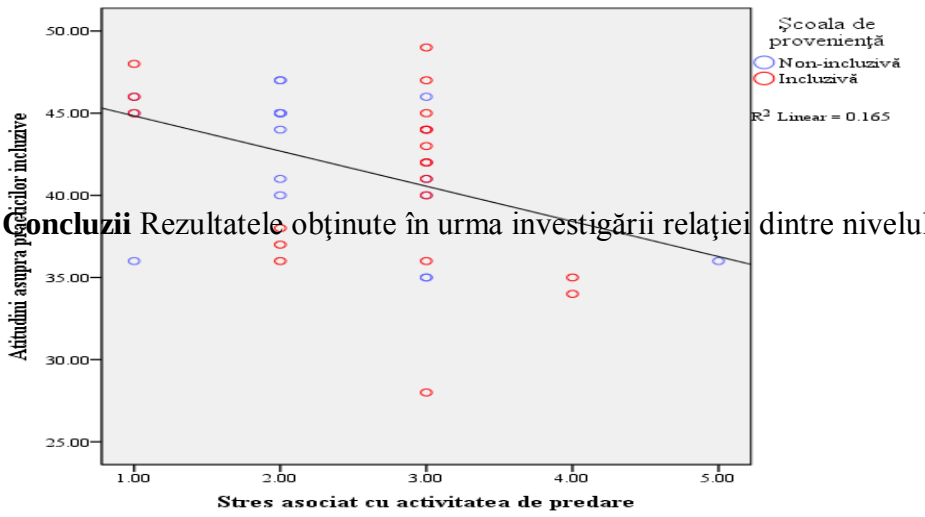

Concluzii Rezultatele obţinute în urma investigării relaţiei dintre nivelul de cunoştinţe, nivelul d

Figura 2.*Relaţie liniară negativă între nivelul de atitudini şi nivelul de stres, în funcţie de şcoala de proveniență a cadrelor didactice*

3. Cu toate că relaţia dintre nivelul de cunoştinţe privind tulburările de spectru autist şi nivelul de stres asociat cu activitatea de predare la clasele incluzive este nesemnificativă statistic (b = -0.10, SE = 0.18, p = 0.57), direcţia acestei relaţii este una negativă: cunoştinţe mai crescute asociate cu un nivel mai scăzut de stres şi viceversa.

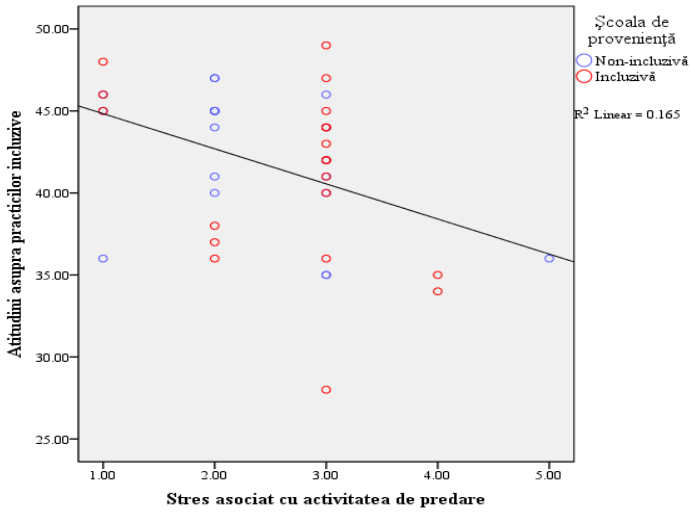

Figura 3. *Relaţia dintre nivelul de cunoştinţe privind tulburările de spectru autist şi nivelul de stres*

Concluzii

Cunoştinţele pe care cadrele didactice le au despre TSA prezice un nivel al atitudinilor pozitive în privinţa practicilor incluzive. Cu alte cuvinte, acele cadre

didactice care au un nivel mai mare de cunoştinţe despre TSA vor fi mai deschise în faţa practicilor incluzive.

Atât formarea în domeniul educaţiei speciale, cât şi experienţa de lucru cu elevi cu CES nu au condus la evidenţierea unor diferenţe semnificative în rândul celor trei dimensiuni investigate. Un aspect interesant care a fost descoperit în urma acestei analize a fost lipsa unei asocieri pozitive între faptul că un cadru didactic a avut parte de pregătire în domeniul educaţiei speciale şi nivelul de cunoştinţe despre TSA. Testul de cunoştinţe nu a avut itemi cu dificultate ridicată şi ne aşteptam ca majoritatea cadrelor didactice să poată să răspundă corect la cei cinci itemi despre TSA. Contrar aşteptărilor, doar 11 din cei 39 de participanţi de la care am obţinut răspunsuri la acest test au reuşit să răspundă corect la toţi itemii.

Rezultatele obţinute în urma investigării relaţiei dintre nivelul de cunoştinţe, nivelul de stres şi atitudinile asupra practicilor incluzive indică faptul că atât nivelul de cunoştinţe, cât şi nivelul de stres sunt predictori ai atitudinilor asupra practicilor incluzive.

O modalitate prin care se poate cultiva motivaţia profesorilor pentru a accepta la clasă elevi cu TSA sau cu alte CES este aceea de a creşte atitudinile pozitive faţă de practicile incluzive. Rezultatele studiului indică faptul că atitudinile pozitive ar putea fi crescute pe fondul unor cunoştinţe adecvate despre TSA şi alte CES, dar şi pe fondul unui nivel de stres asociat cu activitatea de predare mai redus.

Implicaţiile pentru practicile incluzive sunt multiple. De pildă, putem afirma, pe baza rezultatelor, că investirea în formarea continuă şi de specialitate a profesorilor este importantă pentru succesul implementării unor practici incluzive, datorită efectului pe care nivelul de cunoştinţe despre CES în general, TSA în particular, îl are asupra atitudinilor profesorilor. Un profesor care va fi deschis ideii de incluziune a unor elevi cu TSA în clasa sa va fi orientat spre a facilita procesul de incluziune al acelor elevi şi nu spre a-i ignora.

Nivelul de stres perceput asociat cu activitatea de predare a fost, de asemenea, identificat ca un predictor semnificativ al atitudinilor asupra practicilor incluzive. În acest caz, însă, relaţia a fost inversă, însemnând că un nivel mai crescut de stres este asociat cu atitudini mai puţin pozitive în privinţa practicilor incluzive. Rezultatele indică faptul că stresul poate influenţa negativ atitudinile şi implicit, deschiderea profesorilor spre implementarea unor practici incluzive.

Prezenta cercetare evidenţiază faptul că pentru o implementare adecvată a practicilor de incluziune a unor elevi cu TSA în şcoli, este necesară o contribuţie substanţială din partea cadrelor didactice. Această contribuţie poate fi una de calitate dacă pregătirea cadrelor didactice este una care include şi o serie de cunoştinţe şi tehnici specifice intervenţiilor terapeutice.

Practicile incluzive, conform prezentului studiu, ar putea fi implementate formal în toate şcolile de masă, cu o prealabilă pregătire a profesorilor. . De asemenea, este necesar, cel puţin în cazul elevilor cu TSA, să fie determintat gradul de sprijin de care acel elev are nevoie, pentru a asigura un mediu de lucru pe care profesorul să îl poată gestiona la clasă fără a-i creşte acestuia nivelul de stres.

BIBLIOGRAPHY

Baron-Cohen S (2009). Autism: the empathizing-systemizing (ES) theory. *Annals of the New York Academy of Sciences* 1156, 68-80;

Barthélémy, C., Fuentes, J., Howlin, P., van der Gaag, R. (2009). Persons with autism spectrum disorders: identification, understanding, intervention. *Autism Europe Official Document on Autism;*

Ghiţă, R.C. (2010). *Formareacadrelor didactice pentru educaţia incluzivă*. Oradea: Editura Universităţii din Oradea;

Mandy, W., Murin, M., Skuse, D. (2015). The cognitive profile of Autism Spectrum Disorders. În M. Leboyer şi P. Chaste (Editori), *Autism Spectrum Disorders* (pp. 34-45). Germania: Karger;

Păşcuţă,D.,Tucra,F.;Oszlanszky,D.(2009). *Educaţia incluzivă – alterntivă sau necesitate: îndrumător pentru cadrele didactice din şcoala incluzivă*.Timişoara: Editura Eurostampa;

Neamţu, Nicoleta,(2001),*Managementul serviciilor de asistenţă socială*, Editura Motiv, Cluj Napoca

Marian,Claudia (2011), *Agsivtata în școală . Determinări, mecanisme și traiectorii*. Ed.Limes, Cluj Napoca

Răchișan, Delia-Anamaria, *Metode de Cercetare*, Ed.Argonaut&Ed.Mega, Cluj Napoca.

THEORETICAL ASPECTS OF CLASSROOM MANAGEMENT

Claudia Florina Pop
Lecturer, PhD, University of Oradea

Abstract:The classroom management has functions of inter-cognition, modeling and correction of students' and teachers' behaviors, achieving the optimal socio-emotional climate for conducting educational activity and achieving performance. The teacher's didactic activity involves many roles and responsibilities, and achievement of pedagogical equilibrium and efficiency can be achieved with difficulty. To all these, a multitude of intrinsic or extrinsic obstacles are added to the didactic activity due to which the professional activity is affected. They have their source in each person's personality, the social environment, the legislation, the ability to adapt to the change of the system, they are specific to every person, social environment or system.

Keywords: management, classroom, conflict, teacher, classroom management

Un concept subordonat *managementului educației* este **managementul clasei de elevi.** R. Iucu(2000) definește***managementul clasei de elevi*** *ca: domeniul de cercetare în științele educației care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi (didactică si psihosocială) cât și structurile dimensionale ale acesteia (ergonomică, psihologică, psihosocială, normativă, relațională, operațională și creativă) în scopul facilitării intervențiilor cadrelor didactice în situații de criză „microeducațională" (indisciplina, violența, non-implicare) și a evitării consecințelor negative ale acestora, prin exercițiul microdeciziilor educaționale.*

Analizând comparativ cele două concepte, *managementul educațional* si *managementul clasei de elevi* constatăm :

- managementul educațional se referă la întreg sistemul educațional, la toate nivelele instituționale, la relația dintre instituțiile educaționale, la relația dintre actorii implicati în contextul educațional;
- managementul clasei de elevi se referă la clasa de elevi, la coordonarea tuturor resurselor umane, materiale și financiare ale acesteia cu scopul creșterii eficienței educaționale;
- cele două tipuri de management sunt intercorelate, managementul clasei de elevi fiind parte componentă a managementului educațional;
- managementul educației și managementul clasei de elevi ca discipline pedagogice interdisciplinare sunt din punct de vedere epistemologic la intersecția dintre știință, tehnologie si arta;
- criteriul *eficiența educațională* constituie nucleul celor două tipuri de management.

Cultura organizațională. Tipuri de culturi organizaționale

Cultura organizațională reprezintă un ansamblu structurat de valori, norme, simboluri și comportamente comune și specifice unei anumite organizații, într-o anumită perioadă determinată. Dacă secolul al XIX-lea a fost secolul individualităților, secolul al XX-lea a fost denumit secolul organizațiilor, al sistemelor productive

integrate, de resurse umane, materiale, financiare. Fiecare dintre componentele culturii organizaționale are rolul ei bine determinat:

- valorile directionează și coordonează activitatea organizațională, așa cum au evoluat în istoria lor: valori industriale, economice, administrative, umane, psihosociale, complexe, personalizate
- normele structurează activitatea de grup diferențiinndu-se după specificul acesteia în: productive, comerciale, de servicii, educaționale
- ritualurile, ceremoniile întăresc încrederea în orice tip de organizație
- simbolurile consolidează identitatea organizației în relație cu alte organizații

Cultura organizațională este un produs, care se formează în timp, poate fi comparată cu o ființă vie, care are propriul său conștient colectiv (norme, reguli), dar și propriul său inconștient colectiv (simboluri, ritualuri, mituri), care influențează organizația și membrii săi. (Orțan, 2003)

Structura culturii organizationale

Astfel, în funcție de tipurile de activitate desfasurată, de relațiile interpersonale dezvoltate, de regulile stabilite între generatii, sexe se diferentiaza cele doua tipuri de norme: *normele formale*, oficiale, reguli, funcții, posturi și *normele informale* determinate de modalitățile de comportare în situațiile neoficiale.

Treptat din practicile devenite tradiționale se dezvoltă *ritualurile și ceremoniile* care marchează anumite valori ale organizatiei, cu scopul de a întari încrederea membrilor sai în aceasta. (Orțan, 2003)

Simbolurile, semnele de recunoaștere ale organizației se concretizează în acele imagini, evenimente, credințe, idealuri care sunt împărtășite de membrii organizației o diferențiază de alte organizații (vezi I.B.M. B.M.W., Liceul „C. Negruzzi", Universitatea Harward etc.) ajungând uneori pâna la mituri, cu rol de celebrare a conducătorilor excepționali, a eroilor.

Funcțiile culturii organizaționale

Prin mijloacele sale cultura organizațională este cea care menține echilibrul în interiorul unei organizțtii și care susține identitatea instituțională. Prin intermediul său în pofida dinamismului interior specific organizațiilor contemporane, se păstrează o structură fundamentală imuabilă care este în cele din urma esența instituțională. Pentru păstrarea acestei identități, cultura organizațională trebuie să îndeplinească mai multe funcții bine determinate:

- integrarea membrilor săi în organizație
- direcționarea lor spre scopurile și trăirile organizației
- protecția membrilor săi față de amenințările exterioare
- păstrarea și transmiterea valorilor organizțtiei

Aceste funcții general-valabile nu își ating scopul de la sine și în mod armonios, ele întâmpinând dificultăți legate de personalitatea diferită a membrilor organizației, de diferențierea clară a valorilor sau amestecul lor, de gradul de conștientizare al obiectivelor și scopurilor organizației și de implicare a membrilor ei în realizarea acestora. (Baban, 2001)

Dificultătile amintite mai sus dublate de dinamismul social determină transformări și la nivelul culturii organizaționale. Astfel, ea nu este statică, ci dinamică, într-un continuu proces de schimbare prin forme si modalități diferite. Schimbările interne nu sunt influențate doar de modalitatea în care organizați își restucturează propriile valori, ci ele au surse diverse care pot fi de natură internă (modificări privind viziunea manageriale, extinderea, apariția de angajați noi cu o viziune diferită asupra realității, etc.), dar si externe (condițiile economice generale, eficientizarea activității

concurenței, modificări legislative, modificări ale spațiului de desfășurare a activității etc.)

Toate aceste cauze determină modalități diferite de modificări în interiorul culturii organizaționale.Cele mai cunoscute modalitäti de schimbare sunt: schimbarea prin fenomenele de criză; schimbarea prin procesul învățării; schimbarea ca formă de dezvoltare; schimbarea ca modalitate de modernizare. (Diaconu, 2010)

Colectivul de elevi

Pentru definirea clasei sau mai corect a colectivului de elevi se pot folosi drept punct de reper caracteristicile specifice grupului mic, restâns sau primar considerându-l drept genul proxim iar diferența specifică subliniază scopul urmărit de către acest grup: învatarea. Pornind de aici, colectivul de elevi a fost definit ca un grup de muncă specific, formativ, compus dintr-un număr de membri având aceleași drepturi și obligații (omogenitate), elevii si un animator, profesor, ale căror raporturi sunt reglementate oficial, de tipul sarcinii si de normele de funcționare.

Caracteristicile colectivului de elevi sunt următoarele:

1. Marimea colectivului de elevi se situează între 10-15 si 40-45 de elevi. Una dintre problemele cele mai mari în ceea ce privetșe o eficiență crescută a actului educațional este identificarea mărimii optime a clasei de elevi. Acesta problemă a suscitat foarte multe discuții deoarece s-a constatat că în cazul în care colectivul de elevi este prea mare crește tendința de subdiviziune, iar în cazul în care acesta este prea mic crește tendinta de subiectivizare a membrilor clasei de elevi. La toate acestea se mai adaugă presiuni specifice managemetului educațional constând în probleme de natură economică sau în dificultatea de a constitui clase peste un anumit număr de elevi în zonele izolate.

2. Relațiile dintre membrii colectivului de elevi sunt directe, de tipul față-n față, de natură afectivă, pozitivă si negativă. Acest tip de relații este specific grupurilor primare și se deosebesc de relațiile funcționale specifice grupului secundar cum ar fi elevii dintr-o școala. De aceea grupul așa cum este el reprezentat de clasa de elevi are o influență majoră în creerea de legături puternice și dezvoltarea unor mecanisme de colaborare și lucru în echipă, mai ales dacă profesorul poate „exploata" în mod benefic relațiile interumane, pozitivându-le.

3. *Clasa de elevi* este un grup angajat în activități educaționale având *scopuri si obiective*

specifice, de învățare, formare și dezvoltare. Ele sunt cele care deosebesc grupul reprezentat de clasa de elevi de celelalte grupuri primare. Trebuie făcute deosebiri între scopurile colectivului de elevi în ansamblu (comune) care ar trebui sa urmărească eficiența și evoluția grupului, de cele de subgrup care se pot referi la activități comune, de genul cercurilor și de cele individuale care în general se referă la cariera personală a fiecăruia. În funcție de sistemul educațional sunt dezvoltate predominant un anumit gen de obiective. Astfel sistemul american urmărește să dezvolte individualitatea și pune accentul pe scopurile individuale, în timp ce cel de german urmărește să dezvolte capacitatea de a lucra în echipă și încearcă să sublineze obiectivele subgrupelor.

4. *Coeziunea grupală* constituie o rezultantă a concentrării tuturor forțelor ce acționează asupra membrilor săi pentru a se menține în cadrul grupului. Aceasta este printre cele mai importante variabile de grup. Coeziunea se poate realiza în mod direct, prin efort individual și de grup, a căror rezultat se poate observa prin c*onstituirea unor credințe, norme, reguli, simboluri, ritualuri* specifice fiecărei clase. Acestea sunt parte componentă a simbolurilor școlii, dar curpind elemente de originalitate specifice fiecărei clase de elevi în parte. De asemenea un element important al evoluției coeziunii grupale îl constituie apariția i*nconștientului colectiv comun* populat cu diferite credințe,

atitudini, opinii specifice fiecărei clase. Astfel se formează o *conştiinţă comună de grup*, şi o personalitate a acestuia prin care se pastrează unitatea valorică a grupului şi în care fiecare membru ar trebui să se regăsească.

5. *Structura de grup* reprezintă sinteza dintre personalitatea fiecărui membru al grupului si indicatorii de mărime, scopuri, interacţiune. Datorită acestor intreracţiuni dintre personalitate fiecăruia, elevi sau profesori, şi grup ca ansamblu se realizează forme concrete fixe specifice fiecărui grup. Aceste structuri depind de contextul în care se manifestă şi de aceea ele pot fi divizate în: structura de *sarcină, de comunicare, de conducere si socio-afectivă*, fiecare tip putând diferi de la caz la caz în cadrul aceluiaşi grup.

6. *Dinamica clasei de elevi* care este dată de forţele ce acţioneaza în interiorul grupului face din dinamica grupului studiul sistematic şi experimental al structurii şi proceselor ce se petrec în grup si determină relaţiile acestuia cu exteriorul.

7. *autonomia si dependenţa* membrilor grupului de totalitatea numită grup, reprezintă reperele prin care putem să identificăm coeziunea grupului, căci un grup care a dezvoltat o dependenţă a membrilor grupului faţă de totalitatea sa este un grup cu o bună coeziune internă. Dar dependenţa membrilor grupului de totalitatea sa nu trebuie sa fie un scop în sine căci datorită acesteia se poate ajunge la inerţie, non-implicare, lipsa de decizie şi în situaţii limită la intoleranţă faţă de persoanele externe grupului. În ceea ce priveşte autonomia aceasta are un efect de dispersie a grupului, dar membrii care au o anumită autonomie sunt în general hotarâţi, se implică în deciziile ce privesc grupul, doresc să îsi promoveze ideile proprii, ajută la dezvoltarea grupului mai ales în ceea ce priveşte planul ideatic. De aceea nici una dintre atitudini nu este bună în sine ci în cadrul clasei de elevi trebuie identificat un echilibru între autonomie si dependenţă astfel încât grupul să se dezvolte ca un tot pe baza ideilor individuale. (Stan, 2003)

8. *conformismul si nonconformismul* membrilor grupului exprimă într-o anumită măsură şi gradul de menţinere a coeziunii şi a specificităţii grupului sau gradul de schimbare, chiar de disoluţie a grupului. Ca şi în celelelate cazuri este important ca personalitatea fiecăruia să se poată manifesta în interiorul grupului, iar aceasta să nu fie catalogată ca formă de inadaptare ci folosită spre evoluţia grupului. Astfel este important ca nonconformismul să nu fie privit ca sursă de disoluţie a grupului şi prin aceasta un elev sa fie marginalizat, ci dimpotrivă să se dezvolte latura benefică reprezentată de originalitate şi noutate. Conformismul chiar dacă pare a fi sursa coeziunii, poate fi mai periculos decât nonconformismul, căci un astfel de grup poate fi lipsit de personalitate, se supune foarte usor unui lider şi îsi atinge cu dificultate obiectivele.

9. *permeabilitatea sau impermeabilitatea* grupului este reprezentata de posibilitatea de a permite sau nu pătrunderea în interiorul grupului a ideilor, scopurilor, obiectivelor sau persoanelor noi. Permeabilitate în majoritatea cazurilor este pozitivă căci dacă grupul este permeabil el permite pătrunderea unor schimbări pozitive şi a ideilor noi, mai ales dacă grupul este bine cristalizat şi îşi urmăreşte propriile obiective. Dar depăşirea unui anumit grad de cristalizare poate transforma grupul şi acesta devine impermeabil la schimbare si perfectionare.

10. *stabilitatea sau instabilitatea* grupului este menţinută printr-un echilibru interior în care trebuie sa se regăsească toate valorile. Clasa de elevi are nevoie de o anumită stabilitate pentru a se menţine şi a evolua dar şi de o anumită mobilitate care să permită transformarea, înnoirea, învigorarea.

Structura clasei de elevi

Prin structura se înţelege organizarea internă, modelul comportamental şi continua adaptare a modelului la cerinţe în funcţie de natura grupului concret. Organizarea clasei de elevi poate fi privită din trei perspective: structurala, funcţională si procesuală. Din

punct de vedere structural clasa de elevi este reprezentată de ansamblul rol-status-urilor formale si informale cristalizate, ca urmare a activității desfășurate. Cele mai importante funcții ale clasei de elevi sunt cele de învățare, socializare, integrare a elevilor în colectiv, în grup.

Sarcina clasei de elevieste de natură educațională, de formare inițială și continuă a subiecților educaționali. Această sarcină sau activitate educațională are caracteristicile sale cu privire la obiectivele anticipate, la conținuturile selectate și transmise, la învățarea propriu-zisă, la rezultatele învățării în funcție de particularitățile de vârstă și individuale ale educaților. Activitatea educațională generează rol-status-urile membrilor grupului ca și dinamica acestora. Astfel *statusul* se structurează treptat ca un ansamblu de cerințe, de dispoziții oficiale care reglementează poziția socială a fiecărui membru al grupului. *Rolul* se conturează treptat ca totalitatea conduitelor realizate din perspectiva unui anumit status. Dacă statutul a mai fost definit ca ansamblul drepturilor și îndatoririlor asociate unei poziții sociale, rolul este considerat actualizarea cerințelor status-ului, interiorizarea cerințelor acestuia. (Stan, 2003)

Grupul școlar este din punct de vedere al structurii sale un *grup omogen*, din punct de vedere al vârstei, al scopurilor, intereselor fundamentale si aspirațiilor. Dacă în raport cu alte tipuri de grupuri clasa de elevi este predominant omogenă în raport cu activitatea internă s-a formulat problema care dintre tipurile de grupe este mai eficient în lucrul pe grupe- grupul omogen sau eterogen.

Structura de sarcină, de activitate educațională determinata de interacțiunea rol-statusurilor în clasa de elevi determină *structura formală* a colectivului de elevi. *Structura informală* este dată de relațiile afective stabilite spontan și natural între membrii grupului, într-un cadru social concret. Aceste relații pot fi: de simpatie, de antipatie, de indiferență. Relațiile afective ale unui elev față de ceilalți alcătuiesc *expansiunea sa socială*. Relațiile afective ale colectivului față de fiecare membru al său constituie *incluziunea socială*. Structura informală a grupului este dată de corelarea dintre cele două dimensiuni.

În relațiile intergrupale două sunt conceptele fundamentale care interesează structura clasei de elevi: categorizarea social, identitatea socială.

Cunoașterea colectivului de elevi. Structura dimensională a managementului clasei de elevi

În planul real, al existenței grupului – inclusiv al clasei de elevi structurile și procesele de grup se obiectivează în fenomene de grup. *Fenomenele de grup*au fost clasificate de psihosociologi în:

1.stilul de conducere-leadership
2.climatul psihosocial al grupului
3.moralul grupului
4.coeziunea
5.conformismul si devianta
6.conflictele intergrupale.

*1. Stilul de conducere*reprezintă un ansamblu de caracteristici ale personalității conducătorului, care se structurează în procesul activității unui grup determinat, ca rezultat al îmbinării între elementele bio-energetice, aptitudinale și caracteriale ale personalității sale și solicitările tipului de activitate și ale grupului. Cele mai multe interpretări ale stilului de conducere converg spre ideea că *stilul este omul* . Aceasta maximă ne conduce spre concluzia ca există atâtea stiluri de conducere, câți oameni există. Putem accepta faptul ca dominanta stilului de conducere este dată de caracteristicile sintetice ale personalității celui care conduce. Dar acestea nu există în

sine, ci în raport cu un mediu socio-cultural, cu un tip de activitate, cu un anumit grup social. (Cristea, 2003)

Percepția corectă de către profesorul-manager a situației complexe dar și concrete a elevilor săi, prin cunoașterea personalității lor, a condițiilor familiale ale acestora, a anturajului, aptitudinile empatice ale profesorului devin esențiale în raport cu celelalte caracteristici ale stilului de conducere.

Caracterul profesorului-manager, structurat din atitudinile sale față de muncă, autoperfecționare, inovarea procesului educațional, dar și atitudinile față de sine și mai ales față de alții, elevi, părinți se constituie în modele oferite acestora. Mai mult chiar decât cunoștințele transmise atitudinile sale sunt vectori de influență care pot fi pozitive dar si negative pentru elevi. Tendințele sale manageriale pot fi chiar corectate în funcție de feed-back-ul pe care acesta îl primește de la partenerii săi educaționali: elevi, profesori, părinți, inspectori, reprezentanți ai comunității socio-economice.

*2. Climatul psiho-social*este considerat fenomenul cheie în înțelegerea dinamicii microgrupurilor sociale. El reprezintă ansamblul trăirilor subiective ale membrilor generate în

contextul obiectiv de grup. Climatul psiho-social reprezintă nivelul superior de integrare a factorilor externi si interni, obiectivi și subiectivi care au o semnificație pentru grup. De la apariție și până la disoluția sa climatul psihosocial își dezvoltă anumite caracteristici.

*Caracteristicile*climatului psiho-social au fost considerate următoarele: climatul reprezintă rezultanta factorilor externi si interni, obiectivi și subiectvi, având prin urmare un *caracter sintetic*, climatul dobândește o anumită *stabilitate si independență* în raport cu factorii care l-au generat, el se dezvoltă treptat și nu se modifică cu usurință, climatul are un *caracter generalizat* la nivelul grupului chiar dacă unii membri au alte pozitii. (Iucu, 2000)

Apariția, dezvoltarea și dezagregarea climatului psihosocial din clasa de elevi sunt determinate de următorii **factori:fizico-materiali** -de exemplu condițiile de spațiu, dotarea materială așezarea băncilor, iluminarea, aerisirea etc.; **sociali**- relațiile sociale, politice, culturale din școală, din societate, din clasa de elevi; **psiho-sociali** – caracteristicile psihice ale membrilor grupului care definesc personalitatea.

În clasa de elevi una dintre dimensiunile managementului educațional este dimensiunea ergonomică (Iucu,2000). În economia generală a procesului educațional considerat și proces managerial condițiile ergonomice: spațiul numit clasa de elevi, dispunerea mobilierului școlar, luminozitatea, aerisirea, amenajarea estetică, încep sa-și câștige treptat importanța cuvenită, atât în sine, cât și în relațiile cu celelalte dimensiuni manageriale ale clasei de elevi.

O condiție de igienă a muncii pe care dispunerea mobilierului școlar trebuie s-o îndeplinească este *vizibilitatea,* care constă în adaptarea spațiului școlar al clasei la necesitățile somato-fiziologice și de sănătate ale elevilor. *Pavoazarea sălii de clasă* constituie o altă condiție, care poate constitui baza culturii estetice a clasei de elevi. Formarea colectivului de elevi începe cu elementele exterioare, inclusiv de amenajare estetic a ăclasei de elevi.

Componentele estetice de natura didactică (hărți, tablouri ale scriitorilor, citate) dar și de natură manageriala (fotografii ale elevilor, simboluri, sloganuri) contribuie la conturarea identității clasei, la dezvoltarea unei culturii expresive și apoi instrumentale prin intermediul unor pârghii de tip managerial. (Cristea, 2003)

*Climatul psihosocial*se realizează la doua nivele :

- *tranzitoriu*, care se refera la atmosfera de grup determinată de factorii aleatori ai grupului

- *de fond,* care se refera la factorii stabili ai grupului: *dimensiunea socio-afectivă,dimensiunea motivational-atitudinală,dimensiunea cognitiv-axiologică,dimensiunea instrumental-executivă,dimensiunea proiectiv-participativă,dimensiunea structurală.*

*Dimensiunea socio-afectiva*conține factorii care se referă la următoarele aspecte de grup:
relațiile de simpatie, antipatie și indiferență dintre membrii grupului; existența subgrupurilor ca rezultat al scindării grupului pe plan afectiv; gradul de acceptare/inacceptare afectivă a liderului formal și a unor lideri informali; gradul de integrare socio-afectivă.

Aceste aspecte care caracterizează dimensiunea socio-afectivă a climatului psihosocial pot fi cunoscute prin intermediul metodelor sociometrice. Relațiile afective în clasa de elevi se stabilesc la nivel orizontal între elevi, sau între profesori și la nivel vertical, între profesori și elevi depinzând de particularitățile de vârstă și individuale ale acestora. Comunicarea afectivă la nivelul clasei de elevi deși neglijată în procesul educațional constituie fundamentul constituirii celorlalte tipuri de relații: de muncă și învățare, formează liantul dezvoltării individuale și de grup, al socializării și al rezolvării conflictelor.

*Dimensiunea motivațional –atitudinală*include următoarele categorii de factori: atitudini interpersonale, atitudini față de activitatea desfașurată, interesele comune, atitudinile de satisfacție-insatisfacție.

*Dimensiunea motivațional-atitudinală*constituie motorul generator de energie și sustinere a eforturilor educaționale ale elevilor în procesul de învățare. Atitudinile interpersonale ale elevilor pot fi de colaborare sau competiție, de respect sau de lipsă de considerație, de încredere sau neîncredere, predominant pozitive sau conflictuale și agresive. Motivația elevilor pentru activitatea didactico-educațională poate fi intrinsecă, pozitivă, superioară, de dezvoltare a personalității dar si extrinsecă, negativă, sau de indiferență, apatie, respingere a învațării și autorității.

*Dimensiunea cognitiv-axiologică*se referă la elementele cognitive cum ar fi reprezentările sociale, ideile și concepțiile comune, opiniile, convingerile, normele, simbolurile, valorile specifice grupului respectiv. Evoluția comună a clasei de elevi facilitează apariția unor imagini, idei, reguli de conduită, convingeri comune fie că sunt pozitive fie că sunt negative. Din practica educațională actuală putem selecta comportamente cum ar fi: absenteismul, copiatul, agresivitatea care nu sunt întâmplătoare ci corespund unor reprezentări comune de dispreț față de elevul conștiincios confundat cu tocilarul, de admirație față de falsele valori ca agresivitatea confundată cu atitudinea curajoasa etc

*Dimensiunea instrumental-executivă*a clasei de elevi se referă la: relațiile funcționale dintr-un grup, coparticiparea la realizarea sarcinii, stilul de conducere, coordonarea externă a grupului, conflictele intra și intergrupale.

Sarcina grupului primar numit clasă de elevi este învățarea realizată într-un context mai larg educațional. Sarcina clasei de elevi depinde de: particularitățile individuale și de grup ale membrilor clasei, profilul și specializarea clasei, colectivul de profesori, relațiile dintre elevi, relațiile dintre profesori, relațiile dintre profesori și elevi etc. (Druță, 2004)
Managemetul clasei de elevi are în centrul preocuparilor sale mai multe tipuri de învatare:

- *învățarea didactică propriu-zisă,* asimilarea cunoștințelor, formarea abilităților, dezvoltarea capacităților și competențelor

- *învățarea socio-relațională*, pe bază de model, formarea atitudinilor față de sine, față de alții, față de activitate, dezvoltarea comportamentelor sociale
- *învățarea normativă,* a regulilor și normelor morale, școlare, de grup.

*Dimensiunea proiectiv-anticipativă*se referă la perspectiva grupului, la anticiparea rezultatelor activității, la stările de incertitudine sau neliniște în legatură cu viitorul grupului, la unitatea de voință a unui grup în raport cu obiectivele urmărite. Dimensiunea proiectiv-anticipativă se poate concretiza în clasa de elevi prin încrederea elevilor în filiera, profilul, specializarea aleasă de elevi și în viitorul oferit de acestea. Din punct de vedere comportamental anumite clase oferă modele predominant pozitive iar altele predominant negative.

*Dimensiunea structurala a grupului*se referă la structura și compoziția umană a grupului, la vârsta medie a grupului, la omogenitatea pregătirii generale, la dispersia notelor, la proporția între bărbați și femei, la mediile sociale de proveniență. Pentru clasa de elevi predominarea fetelor sau a baieților, a mediului urban sau rural, clasa de copii, de puberi sau adolescenti, clasa de elevi slabi, buni sau foarte buni generează profile diferite în totalitatea lor. (Iucu, 2000)

*Moralul grupului*reprezintă nivelul sintetic de încredere în grup, nivel care reflectă toate celelalte dimensiuni ale grupului atât cele tranzitorii cât mai ales cele de fond. Moralul grupului poate fi ridicat atunci când percepțiile membrilor săi asupra posibilităților grupului de a le oferi satisfacție și performanță sunt pozitive sau scăzute în situatiile conflictuale prelungite, într-un climat de tensiune inter-relațională, când viitorul grupului se prefigurează sumbru sau incert.

Coeziunea grupală se referă la gradul de unitate și integrare a membrilor colectivului, la rezistența acestuia la destructurări, la sentimentele de apartenență la grup, la satisfacerea nevoilor membrilor grupului de către grup. Cei mai importanti factori de menținere a coeziunii de grup sunt considerați: motivarea elevilor prin cooperare sau competiție, valorizarea problemelor de ordin afectiv, atitudinea deschisă a profesorilor față de elevi.

BIBLIOGRAPHY

1. Baban, A., (2001), *Consiliere educaţională*, Ed. Universitară Clujeană, Cluj-Napoca
2. Cristea, Sorin(2003)- *Managementul organizaţiei şcolare,* E.D.P., Bucureşti.
3. Diaconu, C. (2010) – *Negocierea conflictelor în şcoală,* Rovimed Publishers.
4. Druţă, M-E., (2004) – *Cunoaşterea elevului,* Bucureşti, Editura Aramis.
5. Iucu, R. (2000) – *Managementul şi gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico-metologice,* Iaşi, Ed.Polirom.
6. Langa, C, Bulgaru, I (2009) – *Managementul clasei de elevi. O abordare aplicativă*, Editura Universităţii din Piteşti.
7. Olsen, J., Nielsen, T. (2009) – *Noi metode şi strategii pentru managementul clasei,* Didactica Publishing House.
8. Orţan, Florica (2003)- *Management educaţional,* Editura Universităţii din Oradea;
9. Stan, E., (2003) – *Managementul clasei,* Bucureşti, Editura Aramis.
10. Străinescu, I., Ardelean, B-O., (2009) – *Managementul conflictelor*, Bucureşti, EDP.
11. Ştefan, M., (2007) – *Teoria situaţiilor educative*, Bucureşti, Editura Aramis.

COMPARATIVE ASPECTS OF THE ROMANIAN PRESS BEFORE AND AFTER 1989

Cristina Eugenia Burtea-Cioroianu
Lecturer, PhD, University of Craiova

Abstract: The instauration of communism meant for the press the acceptance and promotion of a type of discourse completely unadjusted to the civil society and his needs to be informed and get acquainted with certain things. Mass media messages facilitated the indoctrination with communist ideas, eliminating almost completely its informative role, as well as the role concerned with directing the people's attention to other horizons, apart from the communist one. The period of transition from the submissive journalism to the remostrant, authoritative one, faced many difficulties, from the technological ones to the those related to the mentality, difficult to change. After the political moment from December 1989, an information explosion in Romania took place, the most dynamic component of the mediatic system being the written press, the resonance of the social metamorphose of the moment.

Keywords: communism, information, media, opinion, press.

1. Introduction

The press represents an institution of the modern public space, starting with the XIXth century. The instauration of communism meant for the press the acceptance and promotion of a type of discourse completely unadjusted to the civil society and his needs to be informed and get acquainted with certain things: "The subordination of the press to the socio-political ojectives and the introduction of mass media into the propagandistic system represented the defining characteristics concerned with the functioning of the communist press."[1] In contradiction with the written press before the communist period, some of the journalists turned into propagandists, while their writing was dissmulated, false and mobilizing. Mass media messages facilitated the indoctrination with communist ideas, eliminating almost completely its informative role, as well as the role concerned with directing the people's attention to other horizons, apart from the communist one. The period of transition from the submissive journalism to the remostrant, authoritative one, faced many difficulties, from the technological ones to the those related to the mentality, difficult to change.

At the linguistic level, the *wooden language* makes its presence felt – a feature of the totalitarian regimes. Although it has recently penetrated into the Romanian soace, after the 1989 Revolution, the linguistic phenomenon was anticipated a long time ago by George Orwell. Actually, the *wooden language* was used purposely to mask reality and to impose on the forms of social communication and on the members of society the possibility to manipulate the others, to imprint on them ways of thinking in conformity with the ideology, by means of the lexical units and the specific phraseological units, illustrating fixed expressions and cliches, offering thus a minimal clarity and a coded verbiage: "Beyond the (...) disasters caused by the «wooden language», we must accept

[1] Luminița Roşca, *Mechanisms of the Propaganda within the Informative Discourse*, Polirom, Iaşi, 2006, p. 137.

that, during the communist regime, we got used, willingly or unwillingly to using a special language, an «acrobatic» language, where silences are sometimes much more meaningful than words, while the ambiguous words abund. (...) We got used to saying what we wanted to say allusively or half-heartedly, by parables, by phrases with a double meaning, as in a game of mirrors, counting on the readers' complicity, who, in their turn, specialized in a radioscopic reading, unknown to the Occidental reader, who does not need to read between the lines."[2]

2. Aspects of the Romanian press before and after 1989

From among the marks left by the communist regime on the written press, the most drastic aspect is represented by censorship. Thus, even before being published, any word, any expression of an opinion, of an idea in contradiction with the communist ideology are supressed. Unfortunately, the restrictive measures were not enforced only in the written press, censorship and various censors were also present in the cinemas, the theater, the opera or within literature, where no book, film, or artistic work could be promoted unless it was accepted by the communist regime: "The confruntation with the censorship forced us to a refinement of hypocrisy, of «ability», as the truth could pentrate into the books only stealthily, secretly, if you did not want to associate it with half lies. With time, this «acrobatic» art of making use of symbols, of an Aesopian, equivocal language, but very precise for a trained hearing, gained, from force of circumstances, more and more popularity."[3]

At the mid 70s, the control exercised by the authorities of those times becomes obvious, reaching pathological, proportions during the following decade. The emergence of alternative or opposing mass media was almost impossible. The few attempts to publish criticizing materials addressed to the communist authority were quickly eliminated, but with time, people learnt to read between the lines. However, the fear of sanctions or of ay kind of consequences, reprisals, made the jornalists set limits apart from those imposed by the authorities, which led to self-censorship, and such a self-restriction represented a big threat for fro the freedom of expression and briefing. The context reminds us of one of Octavian Paler's statements, significant for that period: "As long as there is one man that tells the truth, there is no perfect Inquisition. Although the nights defeated me, I can no longer separate truth from love. They are right only together. Now I know this."[4]

We lost a century obeying totalitarianism, to finally start thinking about the democratization of the world, an issue that we must currently resume, laying stress on the corruption, the falsification of its terms by the communism: "In the totalitarian discourse, the *basis of professional practices* is not economic, but ideological. None of the journalists belonging to the «Golden Age» justifies his writings by the economic pressures that harassed the system of mass media, (as it happens in the liberal systems), but only by ideological pressures. The same ideological pressures influenced the selection of the appropriate strategies necessary to approach certain issues, as the representatives of the propoagandistic system privileged those perspectives convenient for the newsroom strategies. All these observations concerned with the insistence on the *news* specific to the totalitarian discourse lead to the conclusion that the instance of meditic enunciation suggested its receivers an informative contract whose informative role was essential, but (sometimes replaced) with the role of ideological persuasion."[5] However, we cannot annul unappealably the journalism and the journalists that, for

[2] Octavian Paler, *Don Quixote in the East*, Albatros, Bucharest, 1994, p. 138.
[3] *Ibidem*, p. 139.
[4] Octavian Paler, *Galileo's Defense,* Cartea Românească, Bucharest, 1978, pp. 243-244.
[5] Luminița Roșca, *op. cit.*, p. 262-263.

almost half a century, although they were oppressed by a certain political ideology and a certain thematic schematism imposed by the censorship, crystallized clear values of the journalistic writing, by older or younger representatives, some of them real professionals and well-known by the readers even in the current scenery of the written press. After December '89, carried away by the euphoric vawes of the full freedom of thinking, speech and action, we manifested the wish to isolate ourselves from the past, to do away with it, remaining indifferent to the big efforts of our predecessors, efforts sown with *wonderful seeds and the world's corollas of wonders*, as Lucian Blaga would say, if he were stil alive. Consequently, we must admit that everything valuable in the Romanian written press, throughout almost two centuries of writing, deserves its place and the right judgment not by antitheses of circumstance imposed by the social-political times, but by antitheses of intrinsic value of the messages formulated by "the historians of the hour," in impartial researches, strongly argumented from the scientific point of view.

After the political moment from December 1989, an information explosion in Romania took place, the most dynamic component of the mediatic system being the written press, the resonance of the social metamorphose of the moment. During this period, the main democratic victory was the annihilitation of the political control over the mass media and the initiation of the process concerned with the demystification of reality. Thus, the period after the 1989 Revolution was unfavourable for literature and favourable for the press. Almost completely abandoned, literature feeded more on memories, while the press benefited from an affluence of new forces, including volunteers from among such writers as: Octavian Paler, Eugen Simion, Mircea Dinescu, Nicolae Manolescu, Adrian Marino, Dan Călin Cristea, Alexandru Paleologu, Gabriel Andreescu, Mihai Ralea, etc. The background of the written press is individualized by the rapid and chaotic increase in titles and printings during a relatively short period (1990-1992), followed by a significant decrease and stabilization at rates much more reduced than the "starting"ones.[6] We do not need to take into account all the publications, but only the journalistic performances, possible precisely due to the efervescence that gained ground on the entire domain. The Romanian mediatic system was dominated by the official ideology until the fall of the communist regime, the limits of the space related to the journalistic manifestation being established by normative, juridical and political documents, in the absence of the separation of powers.

Immediately after 1989, the press polarized, reproducing however the previous structures, the best journalists will continue to be those who had known and practised the communist model "(...) the prestigious journalists of the moment give off the feeling that they rely more on their past than on our future, they display a vague communist pathos, a hardly dissimulated comminatory fervour, a certain populist sentimentalism, rudely rendered. When they want to praise, they make use of adulatory words, when they want to criticize, they use obscene language."[7] The similarity between the press in transition and the old communist press consists in the fact that, then, as well as now, we have "an authoritarian press (...), the press does not find out, it knows. It does not pry, it makes decisions. The difference is that the source of the authority manifested by the communist press was to be found outside the press system (...), while the press of the 90s enabled itself with an immanent authority that it justifies on the basis of the

[6]*Manual of Journalism*, Mihai Coman coordinator, Polirom, Iaşi, 1997, p. 212.
[7] Andrei Pleşu, *Journalism in Transition*, "Dilema," Year V, no. 232, July 4-10, 1997, p. 3.

assumption according to which it is the only faithful and permanent mirror of the public opinion."[8]

In Peter Gross' opinion: "(...) the journalism after 1989 represented more an exercise of writing comments and opinions than to give facts or information about certain events. It offered pieces of information that could not be checked, often simple rumours, in a tendentious, incomplete and dogmatic manner. The political partisanship survived from 1990 until 1993, when, a slow process of self-evaluation and learning, together with the exigences of the professional, social, political, cultural and economic domain in a state of flux brought about the evolution from the ordinary dilettantism specific to the post-communist journalism, to a pre-professionalism that offered hopes for the future. In 1996, in the course of professionalization, the Romanian journalism becomes politized."[9]

The post-communist Romanian press also stands for a form of materialization of what the German researcher Jurgen Habermas calls "the literary model of the press," a creation of the learnt men and of the scientists, rendering the rational and critical spirit of te intellectuals. Thus, most of the publications that appeared immediately after December 1989 belong, according to professor Ioan Drăgan, to the "literary" model. In the written press of this period, "the elitist intellectualism," by a metaphorization of the mediatic discourse, inefficient if it is applied for a longer period of time: "After 1989, the consequences concerned with the elimination of the *control* over the press, (first, the ideological control and then, with time, the economic one), were represented by the gradual recovery of all the components of the informative contract and the first «victories, triumphs» of the press consisted in the thematic diversification and language recovery."[10]

The Romanian press becomes, "after that real rediscovery of the journalisn practised in December 1989, a support of the interactions between the various social and political groups, stimulating the process of destructuring the totalitarian institutions, the private control over the social communication and the shaping of the public sphere, part of the civil society."[11] After having obtained a complete freedom of speech and manifestation in various genres and styles, that individualize it and make it credible in front of the receivers, "the Romanian mass media displayed, after 1990, a mobility beneficial within the editorial strategies, newspaper summaries and the grids of programs, that can be illustrated by the following equation: functions of the press appropriate for the present situation plus interesting publicistic modalities equals effects."[12] 1990 marked the outburst of the Romanian mass media: "(...) after 5 years since the fall of the communist regime, the number of the daily newspapers and of the periodical publications doubled, concomitantly with a disconcerting thematic diversification, even for those familiarized with the press systems belonging to the Occidental democracies. (...) The period between 1990-1992 is characterized by the abundance of the daily newspapers sharing general information, of the traditional press, of the specialized weekly publications, of those dealing with political debates, of the advertisement publications and various sensationalist reportings. This «colourful» press, of a doubtful quality, answered the needs of diversified information manifested by the public, that had been subjected to indoctrination a long period of time. This is how «the

[8] Daniel Barbu, "Curentul," Year III, no. 163 (524), Wednesday, 14th of July, 1999, p. 3.
[9] Peter Gross, *The Colossus with Feet of Clay*, Polirom, Iaşi, 1999, p. 126.
[10] Luminiţa Roşca, *op. cit.*, p. 263.
[11] Marian Petcu, *The Typology of the Romanian Press*, The European Institute, Bucharest, 2000, p. 274.
[12] Victor Vişinescu, *A History of the Romanian Press*, Victor, Bucharest, 2000, p. 216.

thirsty for» information is explained, as well as the absence of exigency from the public with respect to the quality of the information offered by mass media (...)."[13]

Between 1990-1992, the main position was the informative one, materialized by concise genres, news, short reports, or articles such as those on the Revolution, the miners' revolts, the political manifestations, the organization of the political parties, on the Parliament and the debates that animated it, and so on. Statring with 1993, then with 1994 and 1996, together with the new political and economic horizons of the country that was already part of the process of transition to the market economy and privatization, by means of the reforms suggested in all the fields of activity and aiming at the Euro-Atlantic integration, as well as at the EU accession, the objectives of the press focused on these commandments and, implicitly, the interpretative function acquired legitimacy and priority. Starting with 1992-1993, the process concerned with the alienation of the press from the model of the press review and the adoption of the liberal model, the Romanian press seems to have taken a definitive liking to: "The liberal press model is not (directly) affected by the tyranny of the political power and of the ideology, but by the tyranny of profit, of the increased audiences that bring about successful advertising models. (...) the written press gradually assumes the condition of financial dependence towards the buyers of advertising spaces."[14]

The elite genres, the editorial, the special pages, other journalistic forms and style became to gain ground in the most important newspapers of the country, highliting the capacity of mass-media to search every opaque bosoms of transition, the harmful phenomena – corruption, criminality, the underground economy, the political nepotism, etc. – many of these issues being subjected to press campaigns or case studies: "(...) the Romanian mass media approached two types of discourse: a *sacralized* one, that interpreted the facts from the perspective of some positive, ritual and mythological categories (...), and a *desacralizing* one, that analyzed everything from the perspective of some rituals of the ridiculous and the hilarious, as well as of symbols belonging to «upside-down» world, decaying into chaos."[15]

The other roles of mass-media – the role of culturalization, of advertisement, of public service, etc. – have made and they still make their presence felt plentifully, often exceeding the rational limits, as: "The first duty of the press is to obtain the newest information on the contemporary events, and, elaborating them as soon as possible, share it to the whole nation."[16] Thus, the journalists, by their everyday work, do not reproduce the events, but they *search for* news, that is "notable" events, happenings that can be "acquaint the public with the fact that the pieces of information were credited with a certain importance, were considered to be pertinent in a certain context of reference, were judged as containing a certain informative value."[17]

A "real" journalist, that must be able to make every effort in order not to distort reality, to present it correctly, obectively and in a balanced way, must decide for himself what kind of events can be transposed into the press and which of the happenings must be thrown into the ocean of forgiveness, identifying those perceptible, relevant and incontestable realities, on the basis of which he can shape his articles: "We need events in order to get the reality shaper of mass media on the move: natural or manufactured, beneficial or evil, unforseen or already planned, immediate or not, intelligible or

[13] Luminița Roșca, *op. cit.*, p. 157-158.
[14] *Ibidem*, p. 164.
[15] Mihai Coman, *Mass Media, Myth and Ritual*, Polirom, Iași, 2003, p. 70.
[16] David Randall, *The Universal Journalist*, Polirom, Iași, 1998, p. 15.
[17] Eric Neveu, *Sociologie des Mouvements Sociaux*, (The Sociology of the Social Movements), La Découverte, Paris, 1996, p. 12.

astounding and diffcult to comprehend. Experienced, narrated, interpreted by the people, the singular events turn into information, more exactly into «reproductible» forms that allow for «an exchange of experience between the communicators».”[18]

The “intellectualist elitist” type of journalism, that abounds in opinions, coexisted with the information journalism, with all its limits, until the former lost the audience he had had between 1990 and 1992. Professor Mihai Coman stated in relation to this type of journalism the following things: “First, I was faced with a kind of effervescence where it was not the informative function that counted the most, but that of phrasing (...) The problem of the Romanian press is the fact that we have some excellent stylists. Our journalism has always focused on phrasing (...) But these are office, not field journalists (...) We have neither investigative, nor informational journalists, but only journalists that skillfully deal with phrasing.”[19] Gradually, there takes place a transition from the model that embeds the “literary,” the factual and the fictional, passion and detachement, to one that sustains the commercial aspect of the press – the sensational, the spectacular, the fashionable, as after 14 years from the 1989 Revolution, the press still experiences the joy of forms, most od the times, without substance, but often, self-contained forms.

In post-totalitarian Romania, there was not a political, democratic culture, the population was confused, the political factors dealt with Occidental, mixed formulae and prescriptions, the politicians searched for models at random or relying on pe “their own forces.” The natural consequence at the level of the population was the severe criticism of each Government, by disapproving verbal slogans, anarchical street manifestations, overturns of prognostications during the elections. Being into the front line of the confused scenery, dominated by political doctrines and colours and that leaves much to be desired when it comes to the social layers of Romanian transition, mass-media, similar to a novice thrown on the crests by the waves, was trying to save itself, but also those that asked for help, driven by the aura of the freedom of speech and opinion, outside the censurable restrictions it had already done away with, without taking seriously the coordinates imposed by a highly desired statute, impregnated with imprevisible significations, related to the practice of writing and to the communication of liberal precept.

The periodical publications find a solid, (but inconsistent) support in the newspapers’ pages, continuing to exist in the light and exploitation of the daily event. The better the journalist speculates on the last news, the more success he will have in front of the readers. We will never see these happy “slaves” of the actuality involved in a more complex project, that goes beyond the limits of that particular evening: the following day, they start afresh, stylistically unsurprising and guided by new convictions, commenting, interpreting, expanding upon a new event.

The late press has been devoid of subjects, stated Aurelian Titu Dumitrescu (“Cotidianul,” no. 241, February 22, 1999): “The late Romanian press has been almost entirely become a social press. At least half of the pages contained by each publication are characterized by excessive talk about Petre Roman, Emil Constantinescu, Ion Iliescu, Ion Diaconescu, the general Niţu, Vadim, etc. However, the numberless qualities of these personalities, some of them, even the personalities of the day, do not justify such a presence inside the pages of newspapers (...).”[20]

---

[18] Mihai Coman, *op. cit.*, p. 44.
[19] Mihai Coman, “Dilema,” Year I, no. 25, June 1993, p. 8.
[20] Aurelian Titu Dumitrescu, *The press devoid of subjects*, “Cotidianul,” Year IX, no. 241 (2286), Monday, February 22, 1999, p. 20.

3. Conclusion

"The resistance through culture" from the communist period is to be found in the current context as well, under a different form and accompanied by other means of expression, but influenced by indifference, which is much more onerous than terror: "Far from being a desert, as some people sustained, culture represented an oasis during the communist regime, one of the few oases of freedom, where the atmosphere was not contaminated by the ideology. (...) Unfortunately, as the poetess Ileana Mălăncioiu noticed disappointedly, on the anniversary of «România literară», the resistance through culture did not end together with the fall of the communist regime. It continues to exist, under different forms and with weaker means, as it is more difficult to fight against indifference than against terror. (...) How come the government officials nowadays prove to be even more indifferent than their predecessors from the communist regime, that manifested their interest in culture at least by the fear of it? They are supposed to be more educated. (...) However, culture finds itself at the periphery of the state's concerns, it is humiliated, despised, whereas the intellectuals increase the number of the persons called pudically, «underpriviliged». (...) Are the politicians so busy with the fight for the power that they do not find time for anything else? Are they really indifferent to the fact that, in the absence of culture, the history of a nation is nothing else but a long series of happenings? Could they have discovered that deafness is more efficient than terror? Is there some truth in my theory according to which the «Persians» no longer come, as once at Salamina, from outside the country?"[21]

Mass media is and remains a dynamic phenomenon and the opinion formulated by Mihai Coman in his paper entitled *From Behind the scenes of the Fourth Power*, defines to a certain extent the media environment in Romania, at present: "In the modern world, mass media has turned into a gravitational center in relation to which all the other segments of the society situate themselves - the economic system, the political system, the cultural system, the ideologocal system, the system of scientific researches and our daily life. Those working in the press, owners, editors, reporters, or managers are (frequently) extremely influential persons, personalities, well-known people with a social statute and prestige out of the ordinary. The control over or on the contrary, the freedom of the press, has generated and still generates harsh fights, rendering always the same truth: the importance of this system in the contemporary world."[22]

BIBLIOGRAPHY

Barbu, Daniel, "Curentul," Year III, no. 163 (524), Wednesday, 14th of July, 199.

Dumitrescu, Aurelian Titu, *The press devoid of subjects*, "Cotidianul," Year IX, no. 241 (2286), Monday, February 22, 1999.

Coman, Mihai, *Mass Media, Myth and Ritual*, Polirom, Iaşi, 2003.

Coman, Mihai,*From Behind the Scenes of the Fourth Power*, Carro, Bucharest, 1996.

Coman, Mihai,"Dilema," Year I, no. 25, June 1993.

Gross, Peter, *The Colossus with Feet of Clay*, Polirom, Iaşi, 1999.

Manual of Journalism, Mihai Coman coordinator, Polirom, Iaşi, 1997.

[21] Octavian Paler, *The resistance through culture*, "Curentul," Year II, no. 265 (323), Thursday, November 12, 1998, p. 18.

[22] Mihai Coman, *From Behind the Scenes of the Fourth Power*, Carro, Bucharest, 1996, p. 4.

Neveu, Eric, *Sociologie des Mouvements Sociaux*, (The Sociology of the Social Movements), La Découverte, Paris, 1996.

Paler, Octavian, *Don Quixote in the East*, Albatros, Bucharest, 1994.

Paler, Octavian, *Galileo's Defense,* Cartea Românească, Bucharest, 1978.

Paler, Octavian, *The resistance through culture*, "Curentul," Year II, no. 265 (323), Thursday, November 12, 1998.

Pleşu, Andrei, *Journalism in Transition*, "Dilema," Year V, no. 232, July 4-10, 1997.

Petcu, Marian, *The Typology of the Romanian Press*, The European Institute, Bucharest, 2000.

Randall, David, *The Universal Journalist*, Polirom, Iaşi, 1998.

Roşca, Luminiţa, *Mechanisms of the Propaganda within the Informative Discourse*, Polirom, Iaşi, 2006.

Vişinescu, Victor, *A History of the Romanian Press*, Victor, Bucharest, 2000.

MODELS OF THE DOCTOR-PACIENT RELATIONS AND THEIR IMPORTANCE IN CLINIC COMMUNICATION

Roxana Elena Doncu
Lecturer, PhD, "Carola Davila", University of Medicine and Pharmacy, București

Abstract: The doctor-patient relationship is one of the most important factors that influence the efficiency of the treatment and the healing process. In the doctor-patient encounter, effective communication depends on the doctor's social and communicative skills and his ability to establish rapport with the patient. This paper will explore some theoretical models that have influenced the doctor-patient communication during consultations. The historical trend is away from paternalism, towards a more patient-centered medicine.

Keywords: doctor-patient relationship, doctor-patient encounter, clinical communication

Comunicarea doctor-pacient este unul dintre factorii importanți care determină eficiența procesului de tratament și vindecare. Încă din cele mai vechi timpuri, în Grecia antică, Hipocrate din Cos, supranumit „părintele medicinei", a dezvoltat un model al comunicării dintre medic și pacient, în cadrul examenului clinic. Etapele examenului clinic, reflectate în celebrul aforism „să cercetăm cele ce s-au petrecut, să cunoaștem cele prezente, să aplicăm cele învățate", au rămas în fond aceleași: anamneza (istoricul bolii și al pacientului), examenul fizic (cu cele patru tehnici, inspecția, palparea, percuția și auscultarea), la care epoca modernă a adăugat examenele paraclinice (atât de utilizate astăzi, încât există primejdia ca abilitățile de diagnosticare ale medicilor să fie serios afectate de dependența excesivă de examenele de laborator sau imagistică), urmat de stabilirea diagnosticului (aplicarea informațiilor obținute).

Comunicarea doctor-pacient este parte integrală a relației medic-pacient, o relație extrem de complexă care presupune valori morale și culturale, și care diferă de la un sistem medical la altul, în funcție de statutul medicului în societatea respectivă și de gradul de implicare al pacientului în procesul de decizie. Deși abilitățile de comunicare ale doctorului au jucat dintotdeauna un rol important în procesul de vindecare, explicațiile și puterea sa de convingere influențând în mod direct complianța pacientului, relația medic-pacient devine subiect de meditație și cercetare abia în secolul XX, ca urmare a traumei celor două războaie mondiale și a influenței tot mai pronunțate a psihanalizei. Traumele psihologice ale soldaților din al doilea război mondial l-au determinat pe Michael Balint, un psihanalist de origine maghiară să insiste asupra aspectelor psihosociale ale bolii și să se concentreze pe definirea relației medic-pacient. Tot Balint a fost cel care a inventat termenul de „doctor-medicament" (drug-doctor) – doctorul fiind principalul mijloc care facilitează vindecarea, „medicină centrată pe pacient" și i-a sfătuit pe doctori să adopte o perspectivă holistică în timpul examenului clinic, să folosească întrebări deschise în timpul anamnezei și să analizeze atât limbajul verbal cât și cel non-verbal. Trăsătura principală a relației medic-pacient este că aceasta are un caracter instituțional (întâlnirea medic-pacient are loc la policlinică, spital, cabinet medical), iar medicul joacă rolul principal: el oferă suport psihologic bolnavului, iar încrederea în medic este un aspect cheie al succesului terapeutic. Un alt

model al relației doctor-pacient a fost cel propus de analiza tranzacțională a lui Eric Berne (1964). Acesta a definit conceptul de stări ale eului (ego states) ca un ansamblu integrat al modurilor de gândire, simțire și comportament ale unei persoane. Conform teoriei lui Berne, există trei asemenea stări: de părinte, adult și copil. O persoană a cărei stare fundamentală a eului este de părinte va fi una predominant protectoare, care se crede indispensabilă, moralizatoare, creatoare de reguli și care-i judecă în permanență pe ceilalți. Starea de adult este caracterizată prin raționalitate, un caracter deschis, analitic, înclinat spre rezolvarea problemelor care apar. Starea de copil implică un comportament imatur, dar și creativitate dezvoltată, anxietate, bucurie intensă sau dimpotrivă, depresie. În majoritatea întâlnirilor dintre medic și pacient, medicul va adopta rolul de părinte, iar pacientul cel de copil.

Un deschizător de drumuri în vremea sa, teoriile psihologice și psihanalitice ale lui Balint au ajutat de definirea relației medic-pacient, însă caracterul acesteia s-a schimbat în prezent. Un catalizator al acestei schimbări a fost, ca întotdeauna, progresul tehnologic: apariția și dezvoltarea noilor media, a televizunii și internetului. Dacă înainte rolul de expert al medicului făcea ca pacientul să fie total dependent de informația și expertiza medicului, în zilele noastre asistăm la o creștere a nivelului de educație medicală a pacientului. În România oricine a auzit de criza imunoglobulinei și de infecțiile nozocomiale sau intraspitalicești. Dacă suntem curioși să știm mai multe, există zeci de site-uri cu informații medicale, site-uri unde putem adresa întrebări specialiștilor, etc. Chiar dacă auto-diagnosticarea rămâne imposibilă, iar auto-medicația e mai mereu o greșeală, nu trebuie să închidem ochii la faptul că pacientul din ziua de azi, cu posibilitațile de informare care se află la dispoziția sa, nu mai este atât de dependent de medic ca în trecut. În unele sisteme medicale s-a introdus noțiunea de „pacient-expert", care se referă la acei pacienți, suferinzi de boli cronice, care învață, în timp să-și cunoască și controleze boala, astfel că sunt capabili să ofere sfaturi altor pacienți. Dacă atitudinea recomandată de Balint medicilor avea beneficiile ei la mijlocul secolului XX, astăzi ea este percepută ca paternalistă, și există o tendință din ce în ce mai accentuată spre o autonomie crescută a pacientului, astfel ca acesta să nu se mai încreadă orbește în sfatul și recomandarea medicului.

Un început al acestei schimbări globale în percepția relației medic-pacient au fost anii 60-70, când au apărut primele idei ale feminismului (care contestau sistemul de putere patriarhal) și științele comunicației. În anii 70, John Heron a analizat stilurile de interacțiune ale personalului medical și paramedical, și a descris șase asemenea stiluri, împărțite în două categorii, în funcție de autonomia oferită pacientului: autoritare și de facilitare. Stilurile autoritare sunt cele prescriptive, informative și confrontative: ele oferă medicului posibilitatea de a menține controlul în relația medic-pacient. Stilurile de facilitare sunt cele catartice, catalitice și de suport; ele oferă pacientului autonomie sporită. Orice relație medic-pacient nu se bazează exclusiv pe unul dintre aceste stiluri, ci reprezintă o combinație între două sau mai multe.

Cei care au formalizat etapele consultației medicale au fost Byrne și Long. După ce au ascultat peste 2000 de conversații între medici și pacienții lor, aceștia au descris șase etape principale în desfășurarea consultației:

1. medicul creează o relație cu pacientul
2. medicul încearcă să afle motivele pentru care pacientul a venit la consultație
3. doctorul face examenul clinic
4. doctorul (cu sau fără pacient) încearcă să rezolve problema
5. doctorul (cu sau fără pacient) propune un plan de tratament
6. sfârșitul consultației

Analizând înregistrările consultației, Byrne și Long au ajuns la concluzia că pacienții

preferă consultațiile care sunt centrate pe pacient, iar majoritatea consultațiilor eșuează dacă doctorul nu îndeplinește cerințele etapelor 2 sau 4: stabilirea corectă a motivelor prezentării la doctor sau rezolvarea corectă a problemei.

Un alt model propus în 1984 de Pendleton et. al. și folosit în învățământul din Marea Britanie descrie șapte obiective pe care doctorul și pacientul trebuie să le îndeplinească în timpul consultației:

1. aflarea motivelor pentru care pacientul se prezintă la doctor
2. determinarea unor probleme secundare, dar nu mai puțin importante, legate de motivele prezentării la doctor, cum ar fi riscurile legate de situația socio-profesională a pacientului
3. colaborarea și conlucrarea medicului și pacientului, în scopul unei înțelegeri mai bune a problemelor și a definitivării unui plan de tratament optim
4. implicarea pacientului în planul de tratament
5. încurajarea pacientului în vederea acceptării responsabilității în procesul de diagnoză, prognoză și tratament
6. managementul eficient al timpului și resurselor
7. construirea și menținerea unei relații terapeutice

Pentru a atinge toate aceste obiective, medicul trebuie să deprindă anumite abilități și să reflecteze în permanență asupra experiențelor sale în relațiile cu pacienții.

În anii 80, datorită progreselor tehnologice înregistrate, apariției noilor metode imagistice de diagnosticare (rezonanța magnetică nucleară și tomografia computerizată), medicina a devenit din ce în ce mai complexă, relația medic-pacient a început să capete tot mai multă importanță, astfel că o nouă disciplină a apărut în programele facultăților de medicină din Statele Unite și din Marea Britanie: comunicarea clinică. În consecință, cel puțin în sistemele medicale din Occident, se produce o trecere graduală de la sistemele reducționist-paternaliste la îngrijirea centrată pe pacient.

În 1989, McWhinney a teoretizat modelul Disease-Illness[1], prin care definea două seturi de obiective distincte, ale doctorului și ale pacientului. În cadrul experienței medicului, perspectiva asupra bolii este una biomedicală, care presupune existența unor semne și simptome, manifestări patologice, care duc la stabilirea unui diagnostic. Din perspectiva pacientului, boala presupune existența anumitor idei, griji, sentimente și gânduri care au un efect asupra vieții sale. Integrarea acestor perspective într-o consultație centrată pe pacient presupune ca medicul și pacientul să participe în mod egal în procesul de înțelegere a bolii și de decizie asupra planului de tratament. Medicul trebuie să-l asculte atent pe pacient, să folosească atât întrebări închise cât și deschise, să ofere explicații clare și amănunțite, și să folosească atât limbajul verbal cât și cel non-verbal în construirea și menținerea relației terapeutice.

Steve Cohen-Cole, în studiul său *The Medical Interview: The Three Function Approach* (1991), a arătat că funcțiile interviului medical sunt de a pune bazele unei relații doctor-pacient eficiente, de a evalua corect problemele pacientului și de a le administra printr-o bună comunicare clinică. Tot în anii 90, în Marea Britanie apare ghidul Calgary-Cambridge de desfășurare a interviului medical, care formalizează toate aspectele menționate anterior. Acest model împărțea interviul medical în cinci etape care trebuie respectate astfel încât consultația să decurgă optim și pentru medic și pentru pacient. Obiectivele celor cinci etape erau: obținerea de informații, examenul fizic, explicațiile, planul de tratament și terminarea consultației. Fiecare obiectiv solicită

[1]*Disease* și *illness* sunt sinonime în limba engleză,dar ele sunt folosite pentru a reflecta două poziții distincte: *disease* este termenul care definește boala în mod obiectiv, neindividualizat, în vreme ce *illness* nu se referă la boală în general, ci la boala de care sufera un pacient, la experiența celei boli.

anumite abilități, iar în plus, doctorul trebuie să deprindă și abilitățile de structurare a consultației și de menținere a relației terapeutice cu pacientul.

Cecil Helman, medic și antropolog originar din Africa de Sud, a propus un alt model, modelul popular (folk model). El a arătat că, deși doctorii tind să ofere pacienților informații detaliate despre tratamentul necesar, pacienții vin cu șase întrebări, care pot fi explicite sau nu:

1. Ce s-a întâmplat?
2. De ce s-a întâmplat?
3. De ce mi s-a întâmplat tocmai mie?
4. De ce s-a întâmplat acum?
5. Cum ar trebui să procedez?
6. Ce se întâmplă dacă nu fac nimic?

Într-un articol din faimoasa publicație *The Lancet*, Helman nota că „Arta medicinei este o artă literară. Una care îi cere celui ce o practică capacitatea de a asculta într-un anume fel, de a empatiza, dar și de a-și folosi imaginația. De a încerca să simți cum se simte acea persoană care zace în pat, sau care te privește de dincolo de marginea biroului. De a încerca să înțelegi atât povestitorul, cât și povestea."[2] (2252) Importanța pe care Helman o acorda povestirii se va reflecta în apariția unui nou model de a privi comunicarea dintre doctor și pacient, apărut la începutul secolului XXI, și anume medicina bazată pe narațiune (narrative-based medicine). Aceasta a apărut ca reacție la inadvertențele modelelor biomedicale, ca un model interdisciplinar, la intersecția dintre bioetică, istoria medicinei, teoria literară, studiile culturale, îngrijirea centrată pe pacient, medicina de familie și holismul. Greenhalgh and Hurwitz au inventariat felurile în care actul narativ și narațiunea sunt implicate atât în procesele patologice, cât și în metodele și tehnicile curative: procesele de îmbolnăvire, suferință și vindecare, abilitatea de a face față (sau nu) experienței bolii pot fi considerate ca narațiuni specifice în cadrul narațiunilor (poveștilor) de viață ale pacienților; narațiunile bolii oferă posibilitatea de a aborda problemele unui pacient într-un mod holistic, și astfel pot conduce la descoperirea unor noi opțiuni diagnostice sau terapeutice; în consecință, narațiunile bolii devin un mijloc de educație atât pentru pacient cât și pentru doctor, deoarece ele pot extinde și îmbogăți agenda de cercetare; anamneza este un act de interpretare, iar interpretarea este punctul central al narațiunii; narațiunea poate fi o metodă de a lua în considerare probleme existențiale cum ar fi suferința, durerea, disperarea sau dimpotrivă, speranța, care însoțesc adesea experiența bolii. Astfel, medicina bazată pe narațiune încurajează dialogul dintre doctor și pacient, cerându-i doctorului să-și dezvolte abilitățile de ascultare și de interpretare, cât și deschiderea către perspectiva celuilalt, a pacientului.

Ceea ce a devenit evident în evoluția medicinei este că autoritarismul și paternalismul sunt înlocuite treptat de conceptul *medicină centrată pe pacient*; în același timp importanța consultației medicale și a comunicării eficiente între medic și pacient este nu doar conștientizată, ci și tradusă în apariția unei practici a comunicării și a unei discipline noi: comunicarea clinică. Modelele prezentate au fiecare un rol important în elucidarea anumitor aspecte ale relației medic-pacient. Această relație presupune comunicarea, dar ea este influențată, așa cum au arătat Lussier și Richard, de boală și de cadrul bolii. Astfel, la camera de gardă sau în unitatea de primiri urgențe, când pacientul se prezintă cu un infact miocardic, accident cerebral sau traume grave, doctorul este

[2]Reproduc aici și textul în engleză: „The art of medicine is a literary art. One that requires the practitioner the ability to listen in a particular way, to empathise, but also to imagine. To try to feel what it must be like to be that other person lying in the sick bed, or sitting across the desk from you. To try to understand the storyteller, as well as the story."

expertul-responsabil (expert-in-charge), și toate eforturile sale sunt îndreptate spre luarea unor decizii rapide, mobilizarea resurselor medicale în ajutorul pacientului, iar aspectele psihosociale ale asistenței medicale contează mai puțin. Când pacientul suferă de o boală cronică sau o condiție subacută (infecții, leziuni minore) doctorul adoptă rolul unui ghid-expert (expert guide), care informează pacientul, îi prescrie un tratament, și îl convinge să-l urmeze. Când pacientul suferă de boli cronice stabile precum osteoporoză, osteoartită, sindromul colonului iritabil, etc., doctorul trebuie să construiască o relație de parteneriat cu pacientul, care ajunge în timp să-și cunoască boala și devine capabil de a discuta adoptarea unor tratamente alternative. În cazul pacienților cu boli cronice care pot fi controlate, doctorul are de-a face cu pacienți care sunt în stare să se monitorizeze singuri, astfel că doctorului îi e rezervat rolul de facilitator. În această situație aspectele psihosociale ale bolii primează, iar doctorul trebuie să-și asculte pacientul, să-i ofere informații suplimentare, și să-i ofere pacientului motivația necesară implementării tratamentului.

În România, deși sistemul medical este în continuare, mai ales în spitale, destul de autoritarist și paternalist, lucrurile sunt în schimbare. În medicina de familie se vorbește din ce în ce mai mult de îngrijirea centrată pe pacient, și există numeroase cursuri de formare în acest sens. Internetul, cu numeroasele sale posibilități de informare, oferă pacienților șansa de a deveni mai autonomi în relația cu doctorul. Există numeroase site-uri cu sfaturi medicale oferite de doctori: www.medic.chat, csid.ro, sfatulmedicului.ro, forumuri unde pacienții pot pune întrebări și beneficia de răspunsuri alternative, iar recent, pe www.doclandia.ro, pacienții se pot înscrie pentru consultații online. Atât medicii, cât și pacienții devin din ce în ce mai conștienți de beneficiile unei comunicări deschise, eficiente, care poate îmbunătăți relația medic-pacient și procesul de tratament și vindecare.

BIBLIOGRAPHY

Balint, Michael. *The Doctor, His Patient and the Illness*. Churchill Livingstone, London, 1957.

Berne, Eric. *Transactional Analysis: Games People Play.* Ballantine Books, New York, 1964.

Byrne, P.S., și Long, B.E. *Doctors Taking to Patients.* HMSO, London, 1976.

Cohen-Cole, Steven. T*he Medical Interview: The Three Function Approach*. Mosby, St. Louis, 1991.

Greenhalgh, T., și Hurwitz, B. „Narrative based medicine: Why study narrative?", BMJ, 318, 1999, pp. 48-50.

Helman, Cecil. „Physician writer". *The Lancet*, 361, 2003, p. 2252.

Heron, John. „A six category intervention analysis", *British Journal of Guidance and Counselling*, 4, 1976, pp. 143-155.

Lussier, M.T, și Richard, C. „Because one shoe doesn't fit all: A repertoire of doctor-pacient relationships. *Canadian Family Physician*, 54, 2008, pp. 1089-1092.

Pendelton, D., Schofield, T., Tate, P., și Havelock, P. *The Consultation: An Approach to Learning and Teaching*. Oxford University Press, Oxford, 1984.

DEVELOPING COGNITIVE AND SOCIO-EMOTIONAL SKILLS THROUGH READING

Nicoleta Ramona Ciobanu
Lecturer, PhD, University of Oradea

Abstract: Reading involves the whole person: intelligence and feelings will and fantasy, past and present, memory and hope. People who open a book are willing to travel through unknown worlds, be protagonists of the incredible adventure of rewriting with their imagination or their thoughts. At all psycho-physical levels characteristic of child development, reading seems to have a full impact. By extension, addressing all ages, one can assert that the story is probably one of the few cultural ways of transmitting and inoculating moral values, independent of the stages of human understanding. Thus, if stories signify something in general, their message is differentiated qualitatively, depending on the ability of understanding and the way of interpretation of the person to whom it is addressed.
Therefore, promoting the education of children through reading seems to be an objective of all those who, implicitly or explicitly, assume pedagogical responsibilities. The statement that children's education through stories is no longer responding to the expectation horizon the child's curiosity develops is inconsistent if he has to formulate at least two considerations to justify his / her functions and role in the educational process: on the one hand, the story has the extreme function of fertility in cultivating the child's mental faculties (taking into account the aspect of the development of its inner nature); and, on the other hand, the story is equally active when it comes of knowing the individuality of the child by pedagogues responsible for child formation in the spirit of a chosen education.

Keywords: reading, cognitive, skills, emotional development, didactics.

It is not a secret that a connection exists between the parents and the baby since the pregnancy, and more and more people are aware of it. Children are capable to perceive sounds, moods, caresses, voices, music and words in the gestation process. Reading during pregnancy brings many advantages at the cognitive level: it increases vocabulary, facilitates learning and generates early intellectual development. On an emotional level there are also advantages: the baby recognizes the voices of his parents more easily, which in his first months of life will help him to calm down when he hears them. Many of the studies conducted on the development of the foetus from ultrasound and prenatal diagnostics show that the baby experiences a variety of sensations in the uterus, responds to external stimuli and even dreams. A significant fact of these studies reveals that the ear is the sense that reaches a greater intrauterine development. In the maternal womb there is a sound intensity between 50 and 60 decibels, which is equivalent to the sound produced by a conversation in normal tone. The baby distinguishes the voice of his mother from that of other women that is the importance of speaking and reading from the womb. So, the process of acquiring knowledge begins from the intrauterine life and continues outside the mother's womb. (Moon, C., Lagercrantz, H., & Kuhl, P. K., 2013)

The three pillars responsible for harmonious development in early age, both in cognitive and social emotional terms, are family, pre-school education and primary education. (fig. 1)

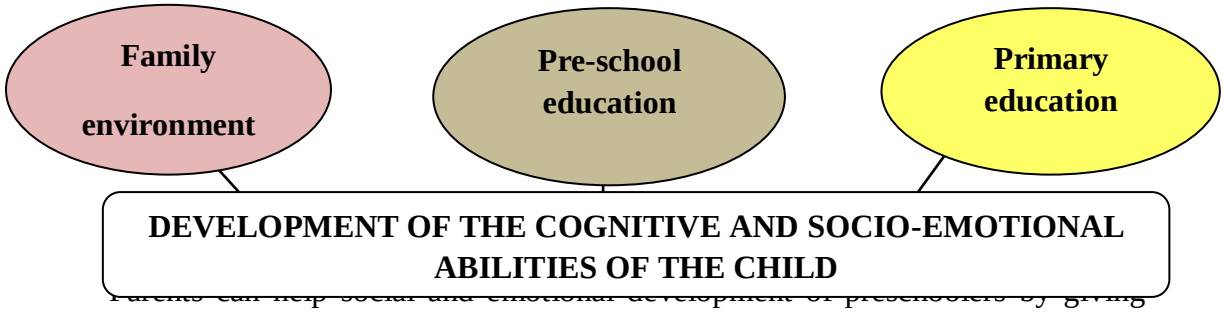
Family environment
Pre-school education
Primary education
DEVELOPMENT OF THE COGNITIVE AND SOCIO-EMOTIONAL ABILITIES OF THE CHILD

Parents can help social and emotional development of preschoolers by giving them the opportunity to participate in daily domestic activities, setting limits to respect each time, providing the child with a social environment to play and develop their creativity, giving the child self-confidence by highlighting the activities the child is doing well, helping the preschool to be responsible and trying to look at things from the child's perspective. From an emotional point of view, at the age of 5 - 6, the preschool is stable and well adapted to the environment; it is possible to fear darkness or dogs, although phobias are not specific for this age. Parents have to give preschoolers the opportunity to initiate conversations and consider their point of view. With the help of parents, the child learns to appreciate individual differences. Try not to trivialize things that children fear or feel ashamed of. Occasionally, children at this age are lying, wanting to please adults. These lies are not so severe as to be severely punished; rather, the parent must help the preschool to take responsibility. Not many are today who believe that stories as constructive assets in the education of the school child have lost ground and that a number of other instructive ways have replaced them in order of attractiveness and real content with a formative role for the normal evolution of child. Under such conditions, the "story-telling" might be considered a tentative attempt to recover a significant horizon for the child's plenary development, thus failing to be assured.It is not a more beautiful art than the art of education. The painter and sculptor are only figures, without life, but the teacher creates a vivid image. And if we have to talk about stimulating the child's interest in reading, we firmly affirm that educators have a decisive role in enriching and embellishing the child's soul with reading from books.

Literature has the role of raising the level of culture of children from the earliest age through the knowledge of everything that has created more valuable humanity in the sphere of spiritual life. True treasures of the soul, literary readings maintain an affectionate affection for everything that is more beautiful, purer, wonderful and unprecedented in this charming world of childhood. The fantasy of knowledge, felt from early ages, is gradually emerging. According to Pascariu (2018) the child acquires new and new learning experiences, which he transfigures in high-moral and aesthetic behaviours. Reading is one of the basic purchases from the beginning in the kindergarten and then in the school. Thus, by familiarizing the child with the youngest age with his practice, we base the adaptation for his future in any situation that involves reading. We know that reading is the main link that binds together all the objects of study. Reading is of particular importance in the child's development at all levels, for correct oral and written expression, basic tools of intellectual work without which their intellectual development cannot be conceived. The most common way to stimulate interest in reading at this age is and must be the story. We follow by introducing the child into the world of stories, cultivating the taste for beauty, for aesthetics and implicitly for reading. The literary creation for children, through its content, participates in the development of intellective, imaginative and motivational processes and capacities, the affective side maintaining constant throughout the reading.In 1983,

Professor Howard Gardner drafted the theory of multiple intelligences and contradicted the idea that intelligence is a single entity, that it can only be measured on the basis of IQ tests. Professor Gardner argues that all human beings have multiple intelligences and identified seven types of intelligence: linguistic intelligence, mathematical logic intelligence, musical intelligence, kinaesthetic, physical intelligence and spatial intelligence, intrapersonal intelligence, and interpersonal intelligence. (fig. 2) The first two were associated with the classical process of knowledge accumulation, the next three are usually associated with the arts, and the last two are what Howard Gardner calls "personal intelligence."

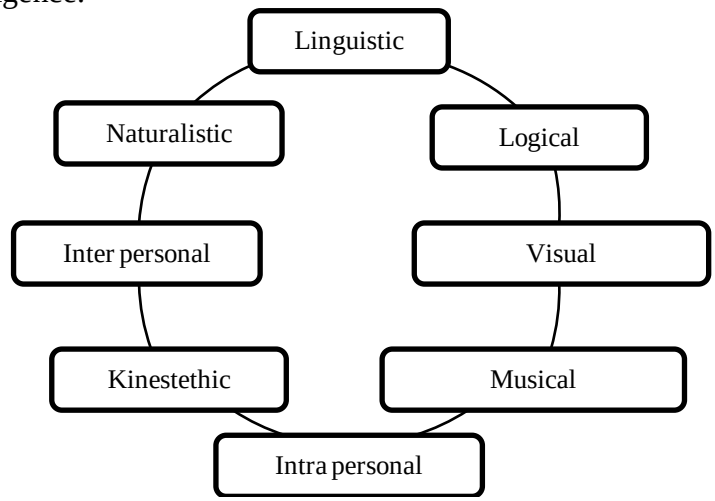

Fig. 2 Gardner's multiple intelligence panel

Family environment

The child lives immersed in the cultural universe specific to human society, from a young age he becomes familiar with the surrounding world, a world constituted mostly by objects of significance, a world whose fragile existence depends on - any knowledge is related to an action. The stories help the little ones to observe the environment, learn how to think, enrich their knowledge of nature, world, and life, cultivate their sensitivity and imagination, shape characters, contribute to their moral-civic education.

Given that the formation of intellectual skills is a basic feature in the first years of life, and the family has an extremely important role, the active and positive involvement of the parent is recognized as beneficial in the child's education, Perțe (2017) states. The taste for reading does not come by itself, it is formed by the family from the first days of life, the kindergarten and then especially the school and it can be stimulated and cultivated from the earliest age so that the book becomes a constant friend of the child, a source of understanding and knowledge. Parents can spend pleasant moments with their child and at the same time help they get into the magical world of books. In the meetings with parents we must approached this topic and made them understand that in order for the book approach to become a daily experience and moreover for the pleasure to read to become a desired and lived necessity, cultivated before even learning the alphabet, through the constant preoccupation of parents to get used to the unparalleled beauty of fairy tales and stories. The family is therefore the first social and cultural environment of the child and, through the values it transmits, laid the foundations for its intellectual, moral and aesthetic development. The awakening, education, and development of the taste for reading is achieved when the book responds to an intellectual and emotional need of the child, and the parents are given the task of choosing the right books for each child's personality. This action does not require a certain level of parental education, but requires all conscious awareness of the

importance of reading in the full development of the child and the concern to raise interest in it. At pre-school age, reading mothers or fathers, grandparents or siblings at certain times of the day, especially before bedtime, is the best way to establish the first contacts with the book world. Stories, stories in the world of birds or animals, or those of heroes of near-age children, with which the child can often be identified, represent the genre of literature meant to delight in childhood.

Preschool Education Development

Pre-school is the age at which it is imperative to stimulate the creative potential of children, unknown or not yet expressed. Teaching creativity is a form of teamwork (educator - child) through which the educator uses an innovative teaching strategy that induces the child a state of producing new products and ideas in a given context, says Barth (2010). As soon as it comes to kindergarten, the life experience of the child is enriched, which stimulates the desire for communication and knowledge. "Why?" Is more and more common between children, on the one hand, and educators and parents, on the other hand, after information and understanding, the child feels the need to reproduce, demonstrate what he has taken, manifestation that places him, he believes, on a higher level of age, in front of those who listen and converse with him. Stimulating this desire to communicate is particularly important since the kindergarten and is required as the child grows up. Successes in this direction also influence the formation of children's personality; those who have the skills of communication at their age are more active, they are more confident, they have confidence in what they do. Others are retired, shy, listening internalized. The development of creative strategies necessarily requires primarily the development of speech, because language is not only a process that develops spectacularly, but the tool that assimilates personal experience and influences and is influenced by all psychic processes. Language acquisition is always related to children's direct personal experience. Language education activities offer varied forms of children's vocabulary enrichment, oral expression, stimulating their creativity, which places them among the important activities in the formation of children in their preparation for life. But not only through the activities of language education as a means of communication and thinking, to develop their observation spirit, to cultivate their knowledge of thinking, to develop their reproductive and creative imagination and, implicitly, to develop their creativity. According to Florescu (2001) preschool teachers need to adapt to each child, encouraging creativity. The educator will become the "coach" and the "learning experiences" activities. Of course,

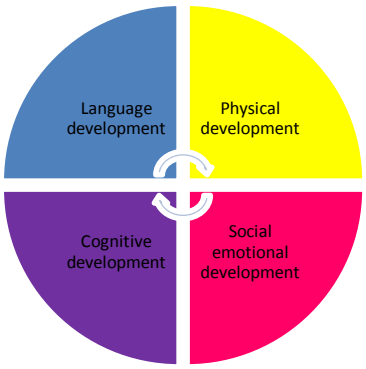

until the development of creativity we can act on its components: novelty, spontaneity, ingenuity, flexibility, etc. Activities must be stimulating, challenging, exciting, enjoyable, and even funny. Children enjoy great pleasure in participating in these activities, and the results are great. With a minimum of effort, but some kind of goodwill and an ingenious design of activities, all categories of activities can at all times

become a ground for the development of creative thinking. (fig. 3 Whole child development) Knowing the individuality of the child is, on the other hand, the decisive stake that everyone involved, directly or indirectly, in educating the child. The possibility of allowing the teacher access to the intimate moments of child's individuality through the stories is not negligible, the cultivation of stories thus becoming, from a pedagogical point of view, the explicit way in which the educator fills an educational content.

The assumption that stories would allow the child's psychic attributes to be observed externally (noticeable in response, feelings, gestures, questions and answers, insistences, sympathies and preferences, etc.) can be validated by a series of assumptions that the educator they are committed to constructing the child's educational process: for example, the child's interest in the details of the stories will be a clue given to the educator about the good intuition of the child; so the interest in the unreal elements of the stories is the sign of a good imagination of the child, and the way to interpret, ask and replicate the child gives a suggestive indication of the level of intellectual development of the child, its ability to judge. In summary, the pedagogue can capitalize on the various ways of psychological incidence of stories about the child, in the sense of observing the evolution of the child's mental faculties.

Why reading matters?

The term "read" refers to the process of understanding the material that is written, with the purpose of finding its meaning. To become a skilled reader, the child must learn to use the letters or codes they use in their culture, which in the form of visual sequences represent dialogues. For this reason, learning to read demands the assignment of a sound for each of the visual symbols represented in a text. Unfortunately, there is a fairly generalized criterion in our society. Adults, both parents and teachers must know strategies to get the most out of reading, for example, that children read aloud the stories, fables or stories that appeal to them and like them; listeners should ask questions about what they read to catch children in the world of books and make this a hobby and not a terror.

At present it is required that the teaching of reading be taught more broadly than in the past, if you want to meet the increasingly higher demands of modern life. The improvement in the domain of reading is a process of double orientation, evolutionary and continuous, so that a reading program, despite being based on it, cannot be limited to the development of basic techniques or skills for the interpretation of symbols, it is necessary that the pupil's ability to read more complex material progresses, also demanding that he expand his knowledge and ability to organize them.

The acquisition of reading and writing are experiences that mark the child's life; hence the importance of having access to them in a natural and calm way. Reading and writing become fun and enjoyable interactions, in which the child can enjoy their achievements and learn from their mistakes. Reading and writing have a social and cultural function. That is why a book begins by giving the child the importance it has as a unique being, and relating it to its immediate environment where important and important aspects of his life are involved. Reading makes us more tolerant, less prejudiced, freer, more resistant to change, more universal and more proud of our own. Reading is a hobby that lasts a lifetime that can be practiced at any time, place, and circumstance. It frees us from the evils of our time: loneliness, depression and compulsive consumerism.

An essential aspect to achieve an optimal academic performance is the ability to read comprehensively. Reading is the main skill for learning. It consists of coordinating, sequencing and simultaneously performing perceptual processes of graphic information,

with the lexical, syntactic and semantic processing of said information. Only the practice allows evolving from the acquisition of reading at its basic levels, towards the definitive conversion into expert readers. Therefore, if we can improve the reading ability of our students, the direct effect on their performance would be extraordinary. The way of life that our children have goes completely away from the level necessary to produce thoughtful and efficient reasoning. Reading is a process that requires time and effort, for a society that has been born and used to live too fast. The book has been and will remain a true feast of thoughts, a feast to which everyone is invited. It offers to the person who, besides the satisfaction of any new fact, passes through unique reflection and meditation opportunities. It urges introspection, contributes substantially to the formation and modelling of the personality and behaviour of the reader. The book must remain even in the life of the modern man who tends to stand more in front of the TV or the computer. Reading remains one of the most intense, educative and widespread activities. The closer the child approaches to reading, the more important and more sustainable its effects will be in the field of language, communication and behaviour and socialization. Becoming the child's boyfriend from the preschool stage, continuing in the school, the book will help him easily navigate the paths of knowledge, from concrete to abstract, from intuition to representation and then to fantasy. With the help of books, the child is in possession of the many tools that can satisfy his desire to discover the surrounding reality, the book itself being a whole world.

In the current context of educational reform, school and kindergarten, as key institutions, play an important role in bringing the child closer to the world of the book and, implicitly, to reading. Reading and writing skills gained through reading activities make it possible to acquire new knowledge, help to build and develop other skills and abilities offered by the curriculum. The quality of these purchases depends on the success or failure of the child's training process. One of the fundamental objectives of education reform refers to the development of the personality of the child integrated into the educational system, the components of creativity, freedom of thought and action. We the teachers, have the task of targeting the organization of the activity, giving them information and suggestions, encouraging them to participate or provide their help when necessary.

BIBLIOGRAPHY

1. Bratu, B. (1977), *Preşcolarul şi literatura*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti.
2. Damşa,I.,Toma-Damşa, M., Ivănuş, Z., (1996), *Dezvoltarea vorbirii în grădiniţa de copii şi în clasele I şi a II-a*, Editura Didactică Pedagogică, Bucureşti;
3. Florescu, M.C., (2001), *Rolul creativităţii în managementul educaţiei*, Analele Universităţii din Oradea – Fascicola Psihologie, Vol I, ISSN 1583-2910, pp. 130-134
4. Gardner, H. (2006), *Inteligenţe multiple.* Noi orizonturi, Editura Sigma, Bucureşti
5. Moon, C., Lagercrantz, H., & Kuhl, P. K. (2013). *Language experienced in utero affects vowel perception after birth: A two-country study*. Acta Pediatrica, 102, 156-160.
6. Pascariu, C. C. (2018). *The conversion of general human values into competencies as a premise for teacher education. Education and Applied Didactics (EAD)*, *2*(1), 59-68.

7. Perțe, A. (2017). *Dezvoltarea socio-emoțională la școlarii mici*. În Herman, I., Spînu, S. & Tăușan, L. (coord.). Tradiție și perspective în didactica modernă. București: E.D.P.
8. Peter, K., (2010), *Elemente de psihopedagogie a grupului*, în Sas, C., (coord.), *Cunoaşterea şi dezvoltarea competenţei emoţionale*, Editura Universităţii din Oradea, pp 311-334/394, ISBN 978-606-10-0021-0, (cod CNCSIS 149)

THE TRANSITION OF THE ROMANIAN LANGUAGE IN THE JOURNALISM SPHERE. INACCURACY, SLIPPAGE AND NORM ADJUSTMENTS

Oana Andreea Nae
Lecturer, PhD, "Dunărea de Jos" University of Galați

Abstract:The paper wants to emphasize how the Romanian language is used and taught at the 100th anniversary of Romania. The evolution of the language in these one hundred years is related to the development of the country, to the widening of spheres of education in newly introduced disciplines, to the development of the media, to the introduction of words from other languages and their transformation into common words, to the invention of new professions, to the introduction of new industries in our country, but also to the combination of Romanian education with those from other parts of the world. The entire mass media industry focuses, on a declarative level, on evolution and modernity, and at a specific level, within working spheres, on cliché development, promoting big language mistakes, supporting and developing a language that is not in line with academic standards. These issues, at the speech level, are happening due to the lack of a deep and correct education of journalists and due to misconceptions and inherited skills. We'll discuss about skews, moods, about the desire to look bigger than we are, not to show that we are actually small. We'll refer to the current reality of the Romanian language, bringing together examples, collected selections from the Romanian press of our times. We'll make the Romanian language the main character on the scene of the 100th anniversary of Romania.

Keywords: journalism, communication, Romanian language, mass-media, clichés

Both people and the language of a nation change as time passes. Most of the time, it is a natural process of growth and transformation, adapting to new realities. Globalization plays an important role in this transformation, as it comes with new words, new jobs, new functions and new ways to create media. Media has multiplied and differentiated, and it has been enriched by new techniques to promote message expression. The media channels have adopted broadcast formats from other countries and other continents and have tried to adapt them to the preferences of the Romanians. In this adaptation they brought new habits, new words, so as to innovate and surprise the audience.

Media channels live out of advertising, and audience growth is their main purpose, often at the expense of increasing quality. The same goes for advertising, where the rules of academic language are most often violated. The desire of all media channels is to reach the heights at all costs, and to this end, "televisions reflect without straining the aspirations of the Romanians. In a country that has lived for decades on the cartel, force demonstrations can only take place on the horizon of the food."[1] And in support of these statements, the author says: "1st of May is always a good opportunity for TV stations to revise the old obsession. [...] The great news they can tell at Pro TV news is that in a park from Bucharest the people can drown out of a sausage 64-meter long. In the notion of haute cuisine and fine dining, we get where we like: in the area of

[1] Paraschivescu, Radu, *Two brooms talk*, Bucharest, Humanitas Publishing House, p. 10.

«the best him and the best her».”[2] The same news discusses, in fact, banal, profoundly popular issues, with the role of attracting and earning the least educated audience with the most free time. Such notions, which do not put the mind of the audience to work and do not have the capacity to help educate and cultivate, are completely disapproved and even ridiculed.

Of course, ProTv TV station is not the only one targeted by Radu Paraschivescu. In another notation, the author ironizes the TV station Realitatea (Reality TV), which he calls *Ireality*. The reason is the performance of a moderator who, according to Paraschivescu's monitoring, blames in front of the guests and the viewers. In some edition of the show, which discusses the Bookfest book fair and the Romanian literature, the presenter seems to have made great mistakes of speech, propagated false information and became ridiculous. Paraschivescu explains: "Things started badly from promotional videos, when the one who gave the voice of the text accentuated the word editor on the second syllable instead of the third. When you pronounce an edítor, instead of editor, in preview of a show about books and publishers, you are already starting to talk about the rope in the house of the hangman. And when, as a developer, you say in the very first sentences of «twelve times more», the rope becomes halter."[3]

Competition in television is as big as in other areas of activity, such as sales, sports, technology. Things are not exactly transparent, as would be required by journalists' professional ethics, and respect for the profession and the viewers is desirable. They are lied in different ways, such as the induction of subliminal messages in statements, in presentations, in questions, the transmission of truncated information, shooting in angles that do not correctly reflect reality. Everything is done to manipulate the audience, to get good results and to win advertising contracts.

At Romania TV, the show *Romania presents the report*, presented by the moderator Andreea Cretulescu, is announced this way: "We give the exact news! Fresh, accurate, objective, and documented information on the latest news." The exclamation mark actually accentuates the word we. Like they mean us, not the others, not others. Between this presentation and that of the *Synthesisof the Day* from the Antena3 TV show, "In the last ten years, just us told the truth," one can see fierce competition, which can even offend, which does not have respect for the profession and for the free choice of the viewer. This viewer's choice should be based on its preferences for the content presented, the quality of the message and its accuracy. All this is checked over time.

Paraschivescu observes all this and penalizes the conduct of these television channels: "*Romania presents the report* self consolation is just a fade near the radicalism of *Synthesis*, although both programs are offending, veiled or straight the competition."[4] The explanation also comes: "The comparison between *Romania presents the report* and the *Synthesisof the Day* is not accidental, because the TV stations that house them look like very much alike. Three to four months ago, in the name of truth spelled out with holiness, the *Synthesis of the Day* presented a chain of lies and an embarrassing fabric, titled *How to Steal the Forests*. In return, *Romania presents the report* has a strange relationship with its own statement of intent. More precisely, it contradicts it. Without hesitation and without any remource related to the professional consciousness of the moderator."[5] Of course the plea continues, but the point of view was very clearly highlighted and demonstrates by the above statements.

[2]*Ibidem.*
[3]*Ibidem*, p. 16-17.
[4] *Ibidem*, p. 33.
[5]*Ibidem*, p. 33-34.

It is worth mentioning blogs or citizens' journalism. Blogs are a form of interacting with the public, civil society, and sending any kind of message to the general public via the Internet. It is a constantly expanding form of communication used by many journalists who feel free to communicate with people without having to comply with internal rules or political restrictions. It is the way in which, in real-time, people can share their thoughts, free and can get answers to their own initiatives. Through blogs, revolutions have begun in recent years and, through them, people, ideas, books, places, forms of education, products, services, beliefs have been popularized. It even creates a language of bloggers, quite elevated and elegant.

Regarding the language used in the blogs, Tatiana Slama-Cazacu makes a few observations: "First of all, these words appear (mostly) in blogs (very rarely on TV, Radio, Press). They belong, indeed, to a style in any case not a formal one, but a style without violent language, no vulgarity, no triviality, a style of conversation between people who have relationships of familiarity, somewhat of friendship between which critical points change to some behaviors or people somewhat overthrown, ironically, but without expressing this kind of invective. Some epithets that turn some phrases into cliches (big stupidity) are revived, because, protesting with the shadow of rebellion, they hyperbolize what is no longer noticed as originally an augmentative."[6]

In the Romanian press, Romanian language mistakes are constantly made, and some of them are subject to doctoral theses, numerous articles in scientific volumes and even many TV parodies. There are old programs on both the radio and television that identify, analyze and ironize the mistakes of journalists. Journalists should be ambassadors of the Romanian language, those who know it and master it best, those who promote it and teach it further. Well, it's not like that. They misrepresent a lot and seriously, demonstrating that they do not master the grammatical rules, do not own the terms, and cannot be positive examples for viewers. For example, HomeTv TV station states: "Doina Lungu is the first student to write a bachelor thesis based on her own novel. The book is a detective and it's called a *Crime Symphony*. "[7]

The examples may continue, and in this regard, we find in the *Cotidianul* newspaper a title that sounds like "IMF: We do not advise reversing the 25% wage cut in 2011," and in *Financial Newspaper* is titled "Federal Reserve Chairman, Ben Bernanke, presented, on Wednesday night, a new one-hundred dollars bill, which has many safety features through which US authorities are hoping to give a heavy blow to counter-buyers, the Wall Street Journal writes."[8]

In *La Măruţă* TV show from ProTV, the moderator asks: "Costin, tell me, menly: did your wife beat you or not?" And the answer is "Basically not. I had a divergence and I struck myself." KanalD is not inferior: "The languages of the earth do not know so much love! But Marinela Nitu loves Miron Cozma differently in every language."[9] National newspaper writes "Mihaela Rădulescu has accomplished a quarter of a century from the revolution" and at B1TV, the reporter says "The driver lost control of the steering wheel because it was driving at excessive speed".[10]

---

[6] Slama-Cazacu, Tatiana, *Confusions, mistakes, nonsense and maliciousness in Romanian language, today*, Bucharest, Tritonic Publishing House, 2010, p. 37.
[7] Paraschivescu, Radu, *We speak, we don't think*, Bucharest, Editura Humanitas Publishing House, 2015, p. 55.
[8] *Ibidem*, p. 21.
[9] *Ibidem*, p. 66.
[10] *Ibidem*, p. 105, 106.

And we can continue the series of examples: "Osama bin Laden was killed by the US forces along with one of his sons and two other adults," said the American President, at Realitatea TV, "At only six years old, the little girl is five times fatter than it should", "Alcohol, responsible for 10% of cancers in men. Find out how much you have to drink to have no trouble", in the *Adevarul* newspaper.[11]

In the same register, with the misgivings between laughing or crying: "This decision was taken after repeated investigations, because it was close to losing sight," part of *GazetaSporturilor* news, [12] "And to Toni Grebla's all the presumption of innocence is being charged", at Realitatea TV, "The Clock of Revelation has only three minutes to sharp" at www.mondonews.ro, "Drama for Klaus Iohannis! A close friend was found hanged. Grow your breasts and throw old bras", on www.realitatea.ro.[13]

The National Audiovisual Council published in November 2016 a report on the monitoring of radio and TV stations in Romania, conducted by the Romanian Academy, on the use of the Romanian language and the gaps in it, in radio and TV programs. There were chosen 12 TV stations (TVR 1, TVR 2, Antena 1, Pro TV, Kanal D, Prima TV, National TV, Antena 3, Romania TV, B1 TV, Realitatea TV and DIGI 24) and two radio stations (Radio Romania Actualităţi and Europa FM), chosen by audience, by national coverage, by the weight of informative and debate programs and by assuming a cultural and educational role. According to the report "300 hours of monitoring was carried out, as in the previous stages, with first-class broadcasts, especially news and debates. Were monitored linguistically only verbal interventions and written messages (titles, crawls) for which the editors and co-workers of the respective posts assume responsibilityIn rare cases where verbal sequences belonging to studio guests were noted, the errors reported gave rise to simple recommendations, without impact on the final evaluation of the job."[14]

Errors were analyzed at spelling, punctuation, morphology, syntax, semantics, stylistics. We have even analyzed the commercials or cartoons: "We have included in our monitoring (with a small number of hours) and advertising programs and allocated a few hours, experimentally, the monitoring of the Romanian language used in duplicating the cartoons."[15]

We will continue to exemplify the types of errors encountered in the contemporary Romanian press. Thus, at the level of spelling, we find mistakes generated by the lack of hyphen or its presence where it is not the case: "The incident occurred last night at the old people's home in Roman" (TVR 2, 3.XI) - right: last-night; "Deputy Chief Prosecutor" (Prima TV, 21.XI) - correct: Deputy- Chief Prosecutor; "Interview event" (Antena 3, 21.XI) - correct: interview-event; "Will bring lords to the key position" (Antena 3, 11.XI) - correct: key- position; "People demand the resignation of the South Korean president" (TVR 2, 12.XI) - right: southkorean; "I have no common sense" (Kanal D, 4.XI) - right: common-sense; "Record time" (Antena 1, 15.XI) - correct: record-time, "anti Trump music" (TVR 21, XI) - correct: anti-Trump; "First Prosecutor" (TVR 2, 14.XI) - right: First-Prosecutor.[16]

[11] *Ibidem*, p. 106, 107.
[12] *Ibidem*, p. 110.
[13] *Ibidem*, p. 117, 118.
[14] Romanian Academy, *The results of the monitoring of radio and television stations*, http://www.cna.ro/IMG/pdf/Raport-01-30_noiembrie-2016.pdf, accessed at 05.12.2018., p. 1.
[15] *Ibidem.*
[16] *Ibidem*, p. 2.

Most punctuation mistakes were still recorded in using the comma. The comma is missing in situations where it should appear: - to separate the vocals from the rest of the statement: "Let's go faster [] boys!" (Digi 24, 17.XI); "I have proofs, [] father" (Kanal D, 3.XI).[17]

At morphology level, mistakes occur in the use of misspellings of verbs, in the use of singular or plural forms of nouns, in the use of mistaken forms of adjectives and adverbs. As for syntax, language problems arise in terms of disagreement between subject and predicate, misuse of the genitive, adjective disagreement, disagreement of the pronoun, lack of preposition, misuse of the adverb, anacoluthon. Let's give some examples of those identified by academics. Thus, in terms of disagreement between the subject and the predicate "The mistakes of expression in this category have different causes or explanations, of a syntactic nature (the misinterpretation of the syntactic relations in the statement, sometimes because of the rush, sometimes the lack of knowledge of the rules), the semantics in the plural with a collective, singular and plural meaning), pragmatic (the discursive prominence of a term can draw the predicate verb) or even extralinguistics (inattention, rush): "The presidency and the vice-presidency are bigger than any of us" - rightly: the Presidency and vice-presidency are more important than any of us (TVR 2, 9.XI); "to RATB was the most [money]: 78 million lei" - right: to RATB went to most [money]: 78 million lei (Prima TV, 3.XI); "Venus and Saturn gives you a job" - right: Venus and Saturn give you a job (Prima TV, 4.XI); "In so many countries, the dead was celebrated" - right: in so many countries, the dead were celebrated (Prima TV, 11.XI); "Including the arrival time of trains in subway stations are checked today" - correctly: Including the arrival time of trains in subway stations is checked today (Digi 24, 7.XI); "So I cannot believe that the Romanian Post binds with wire and send a dog in a box in the country." - Right: So I cannot believe that the Romanian Post binds with wire and sends a a dog in a box in the country. (Kanal D, 1.XI).”[18]

Anacoluthon is another language mistake, commonly found in the Romanian press, and is a "syntactic discontinuity mistake (amalgamation of different syntactic structures), having as its reason the unpredictability of the message, the inattention or the rush, which was frequently recorded at the monitored stations": "he is accused that the he was recruiting pupils he was taking advantage of with two other friends of his" – correctly: he is accused that he was recruiting pupils that he was taking advantage of together with two other friends (TVR 2, 3.XI); " "Sweden is a very beautiful country, I respect them very much" - correctly: Sweden is a very beautiful country, I respect very much its inhabitants. (Antena 3, 3.XI)."[19]

Semantic errors are extremely serious, as it denotes ignorance of terms, of meaning of words. Sometimes, these semantic errors also arise from the desire to impale, impress, present a more elegant expression. A significant contribution to the production of these errors is due to the frequent use of English and French languages. Here are some examples: "to serve coffee together" (Realitatea TV, 11.XI) - right: to drink coffee together; "traditional food was even better enjoyed on the music supported by the local ensembles" (Antena 1, 11.XI) - recommended: Traditional food was even better enjoyed on the music of the area's ensembles; "With the onset of the cold season, the emergency room is filled with homeless people" (Antena 1, 24.XI) - recommended: with the beginning of the cold season, the emergency room is filled with homeless

[17] *Ibidem,* p. 4.
[18] *Ibidem,* p. 8-9.
[19] *Ibidem,* p. 15, 16.

people" "from the series of local dramas we should pronounce the hospitals" (Realitatea TV, 30.XI) - correctly: from the series of local dramas we should also remember the hospitals; "Offer for individuals" (Antena 1, advertised at Renault and Dacia Duster, 16.XI) - recommended: offer reserved for individuals; "The supportability of people has reached the highest degree" (National TV, 4.XI) - correctly: the extent to which people can stand is at the pick.[20]

The knowledge of the Romanian language is related to the identity of the nation, the perpetuation of culture and traditions, evolution, accumulated with interest, respect and gratitude for everything that has meant over time building a language and a nation. Journalists represent the interface between politicians and the people, between the virtual world and the real world, between the international and the national, between evolution and tradition. They know everything that's happening in the world and deliver information accurately in real time. In this sense, in order to be able to transmit messages correctly, journalists must correctly master the language they are addressing to the people, in particular, the Romanian language. Without a correct language, there are no correct messages, no professionalism or respect for the population and for the profession. Therefore, knowing and using Romanian language correctly is a condition for evolution and a test of seriousness and respect for the profession and for the audience.

BIBLIOGRAPHY

1. Graur, Alexandru, *Dictionary of language mistakes*, Bucharest, Humanitas Publishing House, 2009.
2. Hristea, Theodor, *Etymology problems*, Bucharest, Scientific Publishing House, 1968.
3. Nedelcu, Isabela, *101 grammatical mistakes*, Bucharest, Humanitas Publishing House, 2012.
4. Paraschivescu, Radu, *Two brooms talk*, Bucharest, Humanitas Publishing House, 2017.
5. Paraschivescu, Radu, *We speak, we don't think,* Bucharest, Humanitas Publishing House, 2015.
6. Radulescu, Ilie-Stefan, *Agrammatism in everyday language. How we speak and write correctly*, Bucharest, Corint Publishing House, 2015.
7. Radulescu, Ilie-Stefan, *Flagrant errors of speech. Critical radiography of everyday language*, Bucharest, Niculescu Publishing House, 2007.
8. Slama-Cazacu, Tatiana, *Confusions, mistakes, nonsense and maliciousness in Romanian language, today*, Bucharest, Tritonic Publishing House, 2010.

Electronic resources:

1. Apetrei, Alina, *Pleonasms and clichés, among the most often mistakes in audio-visual language*, https://www.mediafax.ro/cultura-media/pleonasmele-si-cliseele-printre-cele-mai-dese-greseli-de-limbaj-din-audiovizual-1073326, accessed at 05.12.2018.
2. Andronache, Carmen Maria, *The pearls of journalists. Reality TV, most mistakes in Romanian language. B1 and Antena 3 on the podium of the failers*, https://www.paginademedia.ro/2016/04/perlele-jurnalistilor, accessed at 05.12.2018.

[20] *Ibidem,* p. 18, 19.

3. Romanian Academy, *The results of the monitoring of radio and television stations*, http://www.cna.ro/IMG/pdf/Raport-01-30_noiembrie-2016.pdf, accessed at 05.12.2018.

DEVELOPING REFLECTIVE AND CREATIVE SKILLS IN THE INTERCULTURAL COMMUNICATION CLASS

Sorina Chiper
Lecturer, PhD, "Al. Ioan Cuza" University of Iași

Abstract:This article aims to argue in favour of the inclusion of reflective and creative skills in the Intercultural Communication class. Starting from definitions of intercultural competence, it suggests that the limited number of hours assigned for such courses in programmes that are not specifically tailored for Cultural Studies makes it difficult to cover the "knowledge" component of intercultural competence. Instead, efficiency in teaching could result from developing students' "attitude component" – starting from the awareness of (potential) ethnocentrism and going beyond it, to the acceptance of and openness towards difference. This can be accomplished by developing students' reflective and creative skills. The article provides one example from the author's teaching practice.

Keywords: reflective, creative, skills, intercultural, communication.

Introduction

Globalization comes with contents and discontents, with advantages and shortcomings, with needs and benefits. It is a commonplace to talk about the globalization of businesses, finance, services, about the internationalization of education or large scale movements of populations, fleeing zones of conflict or looking for better opportunities in the richer "North". In this context of multiplying contacts between peoples originally from somewhere else, the need for intercultural training becomes increasingly obvious, as a way to fend off cultural apprehension, conflict, or shock.

Teaching Intercultural Communication poses multiple challenges to instructors, which range from assessing students' learning needs, finding the appropriate mix of teaching methods and materials, to the most relevant means to carry out evaluation. Contextual factors are instrumental in the selection or design of the tools that will lead to learning: class-room facilities, students' computer literacy, teacher's computer literacy, the amount of time dedicated to the course, the number of students in the class, their previous experience of the world, and so on. The complexity and fluidity of the subject itself sets limits to what the instructor can do.

The expected learning outcome of the Intercultural Communication class is the development of intercultural competence. In this article, I argue in favour of the inclusion of reflective and creative skills in the Intercultural Communication class, in order to develop students' awareness of their (potential) ethnocentrism and help them overcome it, to help them be open towards difference and accept it. Also, I include a practical example of activities that involve critical thinking and creativity.

I. Intercultural competence: definition and assessment

Intercultural competence is a broad term, of multiple definitions, ranging from simple ones, such as the one provided by James W. Neuliep ("the degree to which you effectively adapt your verbal and nonverbal messages to the appropriate cultural context" (Neuliep 2011: 424)), to very elaborate ones, as we can find in Michael

Byram's work (the five "savoirs" or components of intercultural competence: discovery and interaction, knowledge, education, intercultural attitudes, interpreting and relating) (Byram 1997).

In a comprehensive study titled "Identification and Assessment of Intercultural Competence as a Student Outcome of Internationalization", Darla K. Deardorff tackles the lack of specificity in definitions of intercultural competence which, in turn, leads to confusion over the appropriate way of assessing it. For more than forty years now, scholars have come up with various definitions of intercultural competence. Deardorff's article, from 2006, reports on the results of an ample research among US institutional administrators of internationalization strategies, and of applying the Delphi technique, to develop consensus among various scholars, tackling the components of international competence and ways of assessing it.

The twenty two items that registered between 80 % and 100 % among top intercultural scholars were: "understanding others' worldviews", "cultural self-awareness and capacity for self-assessment", "adaptability and adjustment to new cultural environment", "skills to listen and observe", "general openness toward intercultural learning and to people from other cultures", "ability to adapt to varying intercultural communication and learning styles", "flexibility", "skills to analyze, interpret and relate", "tolerating and engaging ambiguity", "deep knowledge and understanding of culture (one's own and others')", "respect for other cultures", "cross-cultural empathy", "understanding the value of cultural diversity", "understanding of role and impact of culture and the impact situational, social, and historical contexts involved", "cognitive flexibility – ability to switch frames from etic to emic and back again", "sociolinguistic competence (awareness of relation between language and meaning in societal context)", "mindfulness", "withholding judgment", "curiosity and discovery", "learning through interaction", "ethnorelative view", "culture-specific knowledge and understanding host-culture's traditions" (Deardorff 2006: 249-250).

In her PhD dissertation from 2004, Deardorff had come up with two visual representations of intercultural competence: a pyramid model, whose basis is represented by "requisite attitudes": respect (valuing other cultures, cultural diversity), openness (to intercultural learning and to people from other cultures, withholding judgment), curiosity and discovery (tolerating ambiguity and uncertainty) (Deardorff 2006: 254), and a cyclic, process model of intercultural competence, whose entry-point is at individual level (attitudes), going through "knowledge and comprehension (cultural self-awareness, deep cultural knowledge, sociolinguistic awareness)", with the internal outcome of "informed frame of reference shift (adaptability, flexibility, ethnorelative view, empathy), going through interaction to the external outcome of "effective and appropriate communication & behavior in an intercultural situation", that loops back on attitudes (Deardorff 2006: 256).

Critical Thinking and Creativity in the Intercultural Communication Class

Critical thinking is a concept that derives from Dewey's notion of "reflective thinking", defined as active, persistent and careful consideration of any belief or supposed form of knowledge in the light of the grounds that support it, and the further conclusions to which it tends (Dewey 1910: 6; 1933: 9, apud https://plato.stanford.edu/entries/critical-thinking/). In higher education, the development of critical thinking features high among the desiderata of learning/training programmes, as part of the development of autonomous students, who would learn how to learn, remain curious and selective in internalising knowledge, from the multiple sources available.

Creativity, on the other hand, has enjoyed a long conceptual trajectory, being used in psychology, literary studies, arts, media studies, business, and so on. For the purpose of this article, I shall focus on a simple definition by Robert E. Franken who, in his book *Human Motivation*, described creativity as the "tendency to generate or recognize ideas, alternatives, or possibilities that may be useful in solving problems, communicating with others, and entertaining ourselves and others" (Franken 1994: 396).

The challenge that I have faced my students with was to integrate both critical thinking and creativity in the Intercultural Communication class, as a way to invite them to reflect on the Romanian culture, to distance themselves from it, if necessary, or to embrace it in a way that would strengthen their sense of cultural security. At the same time, I was trying to engage them in activities that would encourage them to communicate in small groups, and to enjoy the process of reflection.

Group activities are likely to foster feelings of security. And, as John W. Berry argues, "when people feel secure in their own identity, they will be in a position to accept those who differ from them (i.e., when there is no threat to their culture and identity, they are able to accept 'others')" (Berry 2014: 233). This disposition of acceptance towards difference is, in fact, the essential element of "attitude" that grounds any development of intercultural competence. It is also the foundation of multiculturalism – the only model, in the author's view, which is beneficial for both the *larger society* and *ethnocultural groups* that are incorporated in the former, and whose interests and needs are accommodated by it, as well (ibid. 226).

Literature on reflective skills reports good results of their use in intercultural service learning, as a way to develop civic engagement and civic responsibility. Urraca *et al.*, however, point out that "reflection does not come naturally; it needs to be nurtured and encouraged" (Urraca *et al.* 2009: 288). An example of how reflection is stimulated and practised in an institutional setting is provided by Biagi et al in their article titled "Instilling Reflective Intercultural Competence in Education Abroad Experiences in Italy: The FICCS Approach + Reflective Education".

In the International Center for Intercultural Exchange from Siena, reflection is practiced in the form of writing. Biagi et al. argue that reflective writing "is a practice that is strongly tied to the concept of acquisition and of thought. One reflects to learn something, or rather one learns thanks to reflection. Learning therefore is conceived as an activity that integrates the cognitive process with the emotional process. Reflective writing is an expression ... of the mental process of reflection" (Biagi et al. 2012: 29). In the experience of the Center, reflective writing is the instrument through which instructors could monitor a student's intercultural competence development and the transition from ethnocentrism to ethno-relativism. Also, the authors found that reflective writing is instrumental in managing emotions, apprehension, stress or shock in intercultural encounters. By sharing their written reflections – with fellow students or with instructors – , by omparing their emotions to those of others, or by the simple act of sharing them with the instructor, they fend off some of their emotional burden, and evaluate their own intercultural growth (Biagi et al. 2012: 30-31).

In my teaching practice, however, I mostly deal with Romanian students, for whom Intercultural Communication is not necessarily offered as training prior to a specific post abroad, nor as part of service learning, but as part of MA programmes that aim to develop a global mindset. This broad objective explains why aspects such as specific "cultural knowledge" and "cultural behaviour" are less emphasised, the focus being laid, rather, on cultural dimensions, potential sources of conflict or misinterpretation, cultural stereotypes, verbal and non-verbal codes.

Critical thinking can be instrumental in the teaching of Intercultural Communication in that it invites students to distance themselves from an emic perspective and to approach reality from an etic perspective. Exposing students to the term "critical thinking" can, however, backfire, because this particular wording can lead them to becoming overtly self-critical, by confusing critical thinking with (self-)criticism.

One way to combine critical thinking and creativity is the use of metaphors. Theoretical models of culture abound in metaphors: the iceberg model, credited to Edward T. Hall, Edgar Schein's onion model, used with reference to organizational culture, definitions of culture as "software of the mind" (Hofstede), or a screen (Edward T. Hall), notions such as cultural shock (Oberg), melting pot or salad bowl, the peach vs coconut dichotomy, and so on. I have found that the peach vs coconut dichotomy can be very engaging for students, as a springboard for other activities.

Introduced by Kurt Lewin and popularised by Fons Trompenaars and Charles Hampden-Turner in their co-authored book *Riding the Waves of Culture*, the peach vs coconut dichotomy argues that there are certain national cultures ("peaches") whose members are more open to sharing personal information; they are easy going and easy to befriend. However, there is a point beyond the level of pleasantries, that cannot be overcome. On the other hand, the so-called "coconut" cultures comprise individuals who do not share much personal information, who seem distant and cold. Yet, once one befriends them, their "soft" side is revealed. Trompenaar's classical example is that of the Americans, as "peaches," and of Germans, as "coconuts".

Starting from this dichotomy, I asked my students to work in small groups (not more than six students) and come up with a metaphor that would capture "essential" features of the Romanian culture. Some of them through of fruit, too, and compared Romanians to strawberries because they are "so beautiful on the outside and have a sweet and 'tasty' soul". On the other hand, other students were highly critical in justifying their "plum" metaphor, by writing that they chose plums because they are "full of alcohol in the inside, and just the inside matters!". Still in the realm of fruit metaphors, some students argued that Romanian culture is like a pomegranate because "it's hard to open, but once you get it open, there's a ton of elements left to discover".

The idea of variety comes in other metaphors as well, where it is accompanied by moral judgments. A mini-group argued that Romanians are like a box of chocolate, in which some pieces are tasty and others "gross", "some are in a beautiful package and some are not, and in general this shows the diversity and variety of people of this nation". An even more critical view than this, or than the "plum" metaphor, came from another group whose cultural metaphor for Romanians was that of a parrot, because "we speak a lot and we do nothing. [We] also copy other cultures. In [the] political context, we promise a lot but we forget to respect our promises."

Out of the vegetal and animal realm, the suggested metaphors were even more elaborate. Thus, for one group, Romanians are like weather, because "our nation is very flexible and has the ability to adapt to everything, no matter what, we can find a solution to all problems we have. The weather can also be a bad aspect because sometimes it creates disasters for others or for ourselves". Another group described, more or less, a coconut, but by reversing the degrees of thickness and hardness. For them, Romanians "are like the gaseous planets, from other solar systems. They are very hard to understand and you must go through a lot of aspects until you can finally arrive on a rocky surface like the core of those planets. But until you can get there you must travel through a lot of low density space. The very high gravity from the core of a gaseous planet represents the bond that you will have with them."

Students shared their views in the entire class, and felt proud to explain their metaphors to the other mini-groups. The sense of owning their ideas and of defending them in front of others boosted their self-confidence and taught them also to relativize their own views, when confronting them with the views of others in the class. The exercise engaged them in thinking both critically and creatively, in an entertaining manner that conveyed to them the feeling that they were not doing just a class assignment, but something valid and valuable for themselves, as individuals and as members of a (cultural) group.

As for myself, as facilitator, observer and evaluator, it was rewarding to see that everybody wanted to contribute and was willing to negotiate their ideas, until consensus was reached at the level of the small group, and that they really enjoyed describing or analysing aspects of Romanian culture via metaphors that they then had to explain.

Conclusion

In this article, I have pleaded for the inclusion of activities that develop students' reflective and creative abilities in the Intercultural Communication class. In terms of direct learning outcomes, the combination is set to contribute towards the development of such elements of intercultural competence, from Dr Deardorff's 2006 list, as "cultural self-awareness and capacity for self-assessment", "skills to analyze, interpret and relate", "deep knowledge and understanding of culture (one's own and others')", "cognitive flexibility – ability to switch frames from etic to emic and back again", "curiosity and discovery", "learning through interaction", and "ethnorelative view". They pertain to the broader "attitude" aspect of intercultural competence, that undergirds any potential intercultural learning.

The practical activity described, in my opinion, is in line with Deardorff, de Wit and Heyl's emphasis on skill development, as a feature of the current trends in international higher education, and on students, as drivers of educational agendas (2012: 462-463). What we can do, as educators, is to allow students to be autonomous, to encourage them to think (critically) about the world around them, and engage reality creatively.

BIBLIOGRAPHY

*** https://plato.stanford.edu/entries/critical-thinking/, accessed on the 3rd of December 2018.

Biagi, F. Bracci, L., Filippone, A., Nash, E. 2012 "Instilling Reflective Intercultural Competence in Education Abroad Experiences in Italy: The FICCS Approach + Reflective Education", in *Italica*, Vol. 89, no 1 (spring 2012), pp. 21-33.

Berry, John W. 2014. "Multiculturalism: Psychological Perspectives" in *Multiculturalism Question. Debating Identity in 21st Century Canada*, Montreal, Ontario: McGill-Queen's University Press.

Byram, M. (1997). *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*. Cleveland: Multilingual Matters.

Deardorff, Darla K. 2006, "Identification and Assessment of Intercultural Competence as a Student Outcome of Internationalization" in *Journal of Studies in International Education* Vol. 10 no. 3, Fall, pp. 241-266.

Deardorff, Darla K, de Wit, Hans, Heyl, John D., 2012. "Bridges to the Future. The Global Landscape of International Higher Education" in Deardorff, D., de Wit, H., Heyl., J., Adams, T. (eds.) *The Sage Handbook of International Higher Education*, Sage.

Franken Robert E., 1994. *Human Motivation.* Brooks/Cole Publishing Company
Hall, Edward T., 1976. *Beyond Culture.* New York, London, Toronto, Sydney, Auckland: Anchor Books.
Neuliep, James W. 2012. *Intercultural Communication. A Contextual Approach.* 5th edition, Los Angeles, London, New Delhi, Singapore, Washington: Sage.
Oberg, Kalervo. 1960. "Cultural Shock. Adjustment to New Cultural Environments" in *Missiology: An International Review.* Vol. os 7, issue 4, 177-182.
Schein, Edgar H. 2010. *Organizational Culture and Leadership.* Jossey-Bass.
Trompenaars, Fons, Hampden-Turner,Charles 2008. *Riding the Waves of Culture: Understanding Cultural Diversity in Business.* Nicholas Brealey Publishing.
Urraca, B., Ledoux M., Harris, J.T. III 2009. "Beyond the Comfort Zone : Lessons of Intercultural Service", in *The Clearing House,* Vol. 82, No. 6 (July/August 2009), pp. 281-289, Taylor & Francis Ltd.

……..

This work was supported by a mobility grant of the Romanian Ministry of Research and Innovation, CNCS – UEFISCDI, project number PN-III-P1-1.1-MC-2018-2955, within PNCDI III

„WHAT ABOUT US?": FIGHTING FOR THE INCLUSION OF STUDENTS WITH SPECIAL NEEDS IN SCHOOLS AND UNIVERSITIES

Cristina Mihaela Nistor
Lecturer, PhD, Politehnica Universityof Bucharest

Abstract:Our society today proves a very demanding boss, if we were to think of it as an agency or a multinational, global company. That has been made possible by the relatively recent technological boom, which has – eventually - blown in our faces, and turned against us, in terms of social relationships. Beginning with the birth of the Internet and video games, there has been a gradual decrease of interest in face-to-face interaction, and an increase of the number of socially impaired people – from very young individuals to adults. In general, studies have shown that, the more people use technology in order to communicate, the less they socialize in real life. That becomes even more apparent in the case of children with autism spectrum disorders (ASD). Although more and more children develop cases of social awkwardness, while still fully functional on the cognitive side, our educational system has found little or no resources to counterbalance the immense weight of the technological input. In fact, this social awkwardness, this withdrawal from society and its flimsy rules, is to be rooted out only with the help of the others, schools, universities, families, therapists, educators, in a concerted effort to reach out for the students with special needs, whose social rehabilitation would benefit both students and the society itself. This paper intends to focus on strategies to identify and correct social awkwardness in students, while understanding their special needs
.
Keywords:inclusion, students with special needs, schools, universities

Introduction

It has become apparent, lately, that the Romanian educational system has gradually turned into a heatedly debated topic, that occupies the minds of all those involved, in various degrees, in the schooling process, from ministers, teachers or school counsellors to parents or grannies responsible to collect their grandchildren from the schoolyard. Our current educational system, with its requirements that students learn things by heart, do tons of homework, compete fiercely in organized events of sorts, and encourage students' rivalries, proves rather obsolete, and in need of a saving reformation act.

Compared to many advanced educational systems, with the Nordic countries in pole position[1], followed closely by the American model, which have at their core the principle of learning by logical deduction, personal observation, and experimentation, the Romanian educational system has a lot to catch up with in terms not only of teaching and learning methods, but also of the inclusion in mass schools and universities of those students endowed with huge cognitive potential, but with very little or no social skills – which they dearly need in the case of group activities such as class projects or teamwork tasks [7].

As we have all learned these recent years, since the technological boom, beginning with the birth of the Internet and video games, there has been a gradual decrease of interest in face-to-face interaction [10], and an increase of the number of

[1] The Finnish learning system is widely believed to be the epitome of educational success

socially impaired people – from very young individuals to adults. In general, studies have shown that, the more people use technology in order to communicate, the less they socialize in real life. That becomes even more apparent in the case of children with autism spectrum disorders (ASD). Although more and more children develop cases of social awkwardness, while still fully functional on the cognitive side, our educational system has found little or no resources to counterbalance the immense weight of the technological input. In fact, this social awkwardness, this withdrawal from society and its flimsy rules, is to be rooted out only with the help of the others, schools, universities, families, therapists, educators, in a concerted effort to reach out for the students with special needs, whose social rehabilitation would benefit both students and the society itself [6], [8]. This paper intends to focus on strategies to identify and correct social awkwardness in students, while understanding their special needs.

Classroom rules and teachers' expectations

When discussing people's expectations, we are, actually, touching a sore point in education, since there has always been a bone of contention as regards what the different participants in the game of education expect from one another [12], [13]. At this point, I consider it useful to give the readers a list containing the rules that are generally agreed upon as essential for the lesson to be viewed as a successful one [17]:

- I raise my hand when I want to speak;
- I maintain eye contact with the person I am speaking with;
- I only speak up when I am named;
- I only get up and leave my seat if that is part of an exercise or classroom game/ role play;
- I only eat during intervals, not during classes;
- I use my phone only as part of a classroom task, and not for personal purposes, when I have classes;

Since classes are supposed to be a collective educational activity, the act of ignoring or breaking the above "good behaviour" rules (among others) may have serious consequences; as all those present in the classroom – students and teachers alike – are active partners, equally responsible for the lessons outcome, it is in their best interest to work together for the common good. Otherwise, the unwanted result would be failing to achieve one's objectives and an involuntary, yet unavoidable, increase in the level of the negative emotions (dissatisfaction, frustration, anxiety, etc.), or what may be labelled as difficult, inappropriate behaviour. That type of behaviour may have dire consequences for both teachers and students; thus, on the one hand, for the teacher, they…

- alter the learning environment for the worse;
- increase the stress level at the workplace;
- affect the teachers' emotional health;
- need a rather big portion of the class/ seminar time to manage/ get under control;
- if unsolved, will generate collateral damage.

On the other hand, for some students, it could prove difficult (in some cases, next to impossible) to adapt to the classroom requirements and/ or rules due to a number of factors; perhaps those students…

- come from a different culture, with different social rules;
- have experienced traumatic events;
- may exhibit behaviour issues due to:
  - physical causes (hearing impairment, locomotor disability)
  - psychic/ emotional causes (ADHD, ASD)

It is the last case, the students that misbehave due to some emotional issues, that makes the object of this paper; so, in the next part of my analysis, I will focus on the strategies to identify and correct social awkwardness in students, while understanding their special needs.

"What about us?", or the case of the students with special needs

When attempting to impose certain rules in a classroom, teachers should be well aware of the dangers posed by that very act that may, by some, be considered as a coercive gesture. The risks of forcing people with behaviour problems to obey rules they do not fully understand may have serious consequences; if teachers take for granted that all students understand and comply with their classroom rules, then they may be shocked to eventually find out that some of the latter may experience one or more of the below:

- Confusion;
- Trouble adapting to the academic environment;
- Inability to keep up with one's fellow students;
- Aggressive / impulsive behaviour;
- Self-esteem loss;
- Depression.

The question, "What about us?" is extremely relevant in the case of the students with ADHD or ASD, since they are among the most vulnerable individuals, whose academic situation in Romania has reached dramatic levels, with their condition almost equal to an aporia[2]. With ASD as the worst case scenario, I would like to remind readers of the specific traits of children/ students with ASD, so that we can all have a deeper understanding of the importance and social benefits of the inclusion of those with special needs in mass education.

As far as we have learned so far, basically, ASD is a neurological and developmental disorder, which may be discovered when one is a baby, and affects the way a person acts and interacts with others. In other words, the respective person communicates, and learns differently from others – not necessarily less, though. Since it affects development, ASD is called a developmental disorder [1], [2], [4]. The main problems manifested by the people with this disorder are:

- Communication and interaction with other people;
- Restricted interests (most of the times, obsessive interests);
- Repetitive behaviours;
- Little or no eye contact;
- A tendency to miss social cues
- Increased interest in technology

In most cases, children with ASD exhibit a withdrawal from interactions with family members or caretakers. Even those with a mild form of autism (such as the Asperger's syndrome) are characterized by a lack of normal social functioning, although their intelligence is usually average or above. Often seen as social awkwardness, this case of ASD is, probably, the most likely to recover, as far as recovery is possible [12]. And here, we may resort to technology as a strong motivation for the children with ASD.

In his study on autism, *Motivation and reinforcement: turning the tables in autism*, Robert Schramm states that motivation is of paramount importance in building and developing social skills in children with ASD. Along the same line, in their book,

[2] Aporia is defined as a logical impasse or contradiction, *especially* as a radical contradiction in the import of a text or theory that is seen in deconstruction as inevitable [17]

Video modelling for young children with autism spectrum disorders, Sarah Murray and Brenna Noland recommend the use of technology for children to learn new, good behaviours both by video- and self-modelling. At this point in the paper, we will give two examples of how mobile devices have been used for educational and developmental purposes.

Strategies of behavioural prevention/ intervention

In the attempt to prevent and, if possible, do an intervention (if case be) meant to have a positive outcome as regards the efforts to fight off the inappropriate behaviours in class, teachers may resort to one or more of the strategies listed below:

a) Establish a clear set of rules for the whole class – a method that points out the strong relationship between the appropriate behaviour and its consequences; it goes without saying that an inappropriate behaviour will trigger its respective repercussions; still, with a positive outcome in mind, the positive approach to the situation is to be preferred and focused on.

b) Give effective commands/ requirements – which means**:**

- Express/ state commands and requirements in behavioural terms;
- Formulate commands in positive terms;
- Make eye contact during the act of giving an individual command;
- Establish a set of consequences for the non-observance to authority instructions.

c) Praise and positive reinforcement – a very useful strategy, well-known to all those involved in the education at all levels, which has no need for further explaining on my part;

d) Addition of reinforcement stimulus/i – the method in question is based on a previous learning of the student's preferred reinforcement, as well as on a negotiation of the said reinforcement, under certain circumstances, depending on the learner's accomplishments; thus, a possible reinforcement may be in the shape of a "smiling face" sticker, another could consist in the teacher allowing the student to choose the next exercise/ activity for the whole group, etc. As a rule, all types of reinforcement are (closely) connected with the activity that students are already performing, and triggers no additional costs or efforts on the part of the teacher.

e) Establishing a set of consequences to aggressive/ inappropriate behaviour [17], [18]:

- Planned ignoring the inappropriate behaviour;
- Time-out, or the exclusion of the troublesome student from the current activity;
- Applying the logical consequences in the classroom;
- Correction;
- Loss of privilege.

Conclusions

It has become obvious that the key to both educational and social success is, in the case under scrutiny here, the effort all interested parties make for the inclusion of the students with special needs in mass schools and universities. Pressed by the realities of our modern world, oversaturated with technologies that favour virtual meetings among people to the detriment of face-to-face encounters, teachers are in a constant search for methods to help students with strong hard skills, but almost non-existent soft skills, adapt to their social environment. A positive outcome will benefit everyone, and those students with developmental issues, manifesting cases of social awkwardness, could be socially included in the academia (and outside it). For that to happen, a few steps must be taken by the teachers; with patience and perseverance, a lot may be

achieved, and social bridges built. What exactly does that entail? Here are a few ground rules to be set and observed:

- Understanding the special case/ situation;
- Calmly and tactfully correcting the mistake/ misbehaviour;
- Educating the other students in the spirit of tolerance and acceptance of special cases;
- Including the student with special needs in activities that may result in the increase of the appropriate behaviour.

As the general objective is to benefit one and all, teachers strive to create a positive learning environment, where students and teachers can trust each other, and work together to develop strategies to identify and correct inappropriate behaviours in the classroom. For that purpose, specific, very clear methods are to be implemented, in order to:

- develop and reinforce appropriate behaviours (a proactive approach to discipline);
- reduce or eliminate altogether inappropriate or ineffective behaviours (a reactive approach to discipline).

We have learned, since the discovery and development of neurolinguistics, that one's IQ cannot guarantee the success without a corresponding EQ; that is why, no matter how difficult or inappropriate students' behaviours may prove at times, the recommended approach for the teacher is to act with tolerance and professionalism, choosing the appropriate methods to right the possible wrongs. In the end, there is no other way if we want to help intelligent, but socially impaired students, become useful parts of our society and professional community.

BIBLIOGRAPHY

1. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 2013. American Psychiatric Association: Washington, DC. 5th Edition.
2. Kaufman, Raun K. 2014. Autism breakthrough. St. Martin's Griffin. http://us.macmillan.com/books/9781250063472
3. Kukulska-Hulme, A., Traxler, J., eds., 2005. Mobile Learning. A handbook or trainers and educators. Routledge, London.
4. Lord, C., McGee, J. P., eds. Committee on Educational Interventions for Children with Autism. 2001. Educating Children with Autism. http://www.nap.edu/catalog/10017.html, consulted on 11th January 2017.
5. Murray, S., Noland, B., 2012. Video modelling for young children with autism spectrum disorders. Jessica Kingsley Publishers. London.
6. Nistor, C. M.**,** Mocanu, I., Groza S., Stănescu, B.. *Friends with technology: mobile devices as motivational tools*. 'Could technology support learning efficiency?', volume I. The 13th International Scientific Conference eLearning and Software for Education Bucharest, April 27-28, 2017, 10.12753/2066-026X-17-000, pp. 174-180.
7. Nistor, C. M., 2016. E-learning and social networking: friends or foes in studying Romanian as a foreign language? In *The International Scientific Conference eLearning and Software for Education 2016*, " Carol I" National Defence University, 10.12753/2066-026X-16-000, vol. 3, April, 2016
8. Nistor, C. M., 2016. Educational challenges: using new tools in collaborative teaching. In *The International Scientific Conference eLearning and Software*

for Education 2016, " Carol I" National Defence University, 10.12753/2066-026X-16-000, vol. 2, April, 2016

9. Plowman, L., Stephen, C., 2005. Children, play, and computers in pre-school education. In *British Journal of Educational Technology*, 36, 145-157.
10. Popescu, M.M., 2010. Teaching Foreign Languages – X-ray of a Romanian eLearning Experience in *Advanced Distributed Learning in Education and Training Transformation, eLSE 2010*, Editura Universitara, Bucharest, April 15-16, 2010.
11. Prensky, M. 'Digital Natives, Digital Immigrants'. *On the Horizon*.MCB UP, Vol. 9 No. 5,October 2001. Page 2. From http://www.marcprensky.com, consulted on 11th February, 2014.
12. Schramm, R., 2011. Motivation and reinforcement: turning the tables in autism. Pro-ABA, www.pro-aba.com., 2nd edition.
13. Shank, P. (2008). Web 2.0 and Beyond: The Changing Needs of learners, New Tools, and Ways to Learn. *The E-Learning Handbook*, Carliner, S. & Shank, P. (ed.) Pfeiffer. San Francisco
14. Sun, P. -C., Tsai, R.J., Finger, G., Chen, Y.-Y., Yeh, D (2007). What drives a successful e-Learning? An empirical investigation of the critical factors influencing learner's satisfaction. In *Computers & Education*, doi:10.1016/j.compedu.2006.11.007, www.elsevier.com/locate/compedu, consulted on 11th February, 2014.
15. Wegerif, R. Using computers to help coach exploratory talk across the curriculum. *Computers and Education*. Vol. 26, no.1-3, pp.51-60, 1996, Elsevier Science Ltd., consulted on 11th February, 2014.
16. Woodill, G., 2011. The Mobile Learning Edge: Tools and Technologies for Developing Your Teams. McGraw-Hill Companies. New York. http://en.booksee.org/book/1052857
17. http://www.asociatia-activity.ro/dezvoltarea-abilitatilor-socio-emotionale-de-la-preventie-la-interventie-pentru-comportamentele-agresive-in-cadrul-scolii/
18. http://www.asociatia-activity.ro/cum-gestionam-comportamentele-agresive-in-cadrul-scolii
19. https://www.merriam-webster.com/dictionary/aporia
20. https://inclusiveschools.org/together-we-learn-better-inclusive-schools-benefit-all-children/
21. https://www.verywellfamily.com/what-is-inclusion-in-special-education-2162135

ADVERTISING BETWEEN PERSUASION AND HUMOR

Cristina Radu-Golea
Senior Lecturer, PhD, University of Craiova

Abstract:Humor has a huge impact on advertising communication, especially regarding the situations which are associated by consumers to the promoted product or service. A number of studies show that most people who work in advertising consider humor as one of the most efficient methods of drawing the consumers' attention (humor exerting a positive effect on it). The type of humor, its style, intensity and polarity vary depending on the ad, the audience, the individual consumer, and even the moment in time when the ad is received.

Keywords: persuasion, message, communication, humor, advertising culture

Advertising is an applicative activity which has taken over a series of methods and techniques meant to fulfil its main purpose: selling goods, services, ideas, etc. Advertising was first a set of concrete techniques and practical methods. Though, at first sight, commercials seem to pertain to the domain of marketing rather than to that of sociology or psychology, more and more experts[1] consider this field should define itself as a branch of communication sciences (sociology of communication and applied psychology).

Generally accepted operational definitions of the term *humor* (to be also found in advertising culture) cannot match the large number of communication studies[2] approaching this topic. Maybe humor should be seen as an artifact of human civilization. The era of global communication offers multiple possibilities for studying humor within an anthropological frame. The type of humor and the jokes favored by a certain society at a given moment reflect its preoccupations, interests and problems. For instance, the western societies of the '60s were dominated by the consume of vodevils, a fact reflected by the commercials of the time. The '70s were dominated by pessimistic brief humor, such as Murphy's laws (and their derivatives). The '80s meant organizational, anti-management and anti-bureaucracy humor. The '90s brought "ecological" humor, the criticism of pollution and of nuclear accidents. Therefore, humor is defined as the most comprehensive form of dramatic manifestation within an informal setting. To define it one can also use the differentiating elements of some dramatic genres: comedy, tragedy, melodrama. Though each of these types contains the same basic constitutive elements, they are each time different. In case of comedy (and of comical manifestations) we can say we are dealing with the phenomenon of a plot imagined mainly to get the audience/public interested, involved and amused.

[1] Cf. Dimitrie Todoran, *Psihologia reclamei*, Bucureşti, Editura Tritonic, 2005.
[2]Cf. Richard J. Alexander, *Aspects of Verbal Humor in English*, Gunter Verlag Tubingen, 1997; Daniela Frumuşani, "Context şi conversaţie în producerea/receptarea glumei", în SCL, XXXVII, 6/1986; Elliot Oring, *Engaging Humor*, Chicago, 2003; Tatiana Slama-Cazacu, *Stratageme comunicaţionale şi manipularea*, Iaşi, 2000; T.J. Madden, M.G. Weinberger, "The Effects of Humor in Magazine Advertising", in *Journal of Advertising*, Vol. 11, No. 3/1982, p. 8-14; Rodica Zafiu, "Evaluarea umorului verbal", in Gabriela Pană Dindelegan (coord.), *Limba română. Stadiul actual al cercetării*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2007, p. 497-505,etc.

Another characteristic is that the characters involve the receiver psychologically rather by appealing to their interested attention than to their deep concern. Also, the audience is convinced that there won't happen extremely negative events and, in most cases, the action proves to be beneficial for the main characters[3]. Obviously, this definition is rooted in literary theory, but has also been acknowledged in some prestigious studies belonging to the domains of advertising communication and marketing[4]. It is considered adequate for the concept of humor as used in advertising. The definition provides the connection among the phenomenological explanations associated to humor and its effects on the audience, as long as it places emphasis on increased attention, deceptive affective and cognitive reactions or pleasant dramatic experiences, which all meet the expectations of the receivers (regarding a happy ending of the plot).

The essential attributes of humoristic forms of manifestation contain a plot ending positively (what happens and why), characters (presented through speech and facts, theirs or somebody elses') and language (what characters say or think). A humoristic manifestation can be defined as either verbal or physical, function of the predominance of words or facts; it can also be characterised as being romantic, or, on the contrary, satirical, depending on the degree of pleasure or discomfort, predominating the characters' reactions.

When humoristic accents are placed on the action, humor is considered physical. Physical humor appears when the plot illutrates the character's inflexibility. Humor addressing a mature audience is called a farce – a form of dramatic manifestation based on humor centered on physical activities and which often presupposes intricate misunderstandings.

Physical humor, as used in advertising, is best represented by TV commercials, and gags or tricks (implied by this type of humor), more difficult to be represented by those forms of media which cannot render movement. Physical humor is the standard form in televised humor. One of the reasons for which physical humor is full of action, dense and rarely encountered in real life is the fact that its manifestations have nothing to do with the realistic mimesis of life. An additional feature of a non-mimetic plot, which is typical to physical humor, is that characters are not real, but represent caricatured stereotypes[5]. These characters show a simplified behaviour, manifested in most cases within an intricate and halucinating plot (for instance, the series *Familia Bundy/Married... with Children*). Physical humor does not require from the audience any intellectual epiphany or linguistic finesse in finding nuances of meanings, and not even perceiving or becoming aware of, the satirised social norm. The purpose is to cause the instantaneous burst into laughter of a large and undiscriminated audience. In point of its psychological effects on this audience, physical humor is obviously advantaged. It is generated through an intense, exaggerated and repetitive action. Even if the consumers' attention is less focused when we talk about advertising reception compared to other forms of televised stimuli (sport events, news etc) or maybe precisely for that reason, one of the immediate objectives of the commercial spot is to capture the audience's full attention. A message such as that proposed by physical humor stimulates the consumer to pay attention to the advertising stimulus, which promises a joyful experience and a reward that includes entertainment, without a significant effort

[3]Cf. Abrams, M. H., *A Glossary of Literary Terms*, New York, Holt, Rinehart & Winston Ed., 1988.
[4] See Zinkhan, G. M., Gelb, B. D., "Humor Repetition and Advertising Effectiveness", in Goldberg, M. E., Gorn, G., Pollay, R. W. (Eds), *Advanced in Consumer Research*, Vol. 17, Association for Consumer Research, Provo, UT, 1990 p. 438-441.
[5]Cf. Frye, Northrop, *Anatomy of Criticism*: *Four Essays*, Princeton University Press, Princeton, NJ, 1973.

investment (no intellectual or time resource alloting on the part of the receiver is necessary). The "anchors" used to generate this promise are quick movements, vivid colors, entertaining music (at a high volume), clear-cut characters and the alert plot. The main purpose of physical humor is to present the audience with those stimuli which can generate maximal efficiency in communication and guarantee laughter as a reaction. The actions illustrate mechanical and repetitive behavioral structures, to be found in real life, though maybe not so emphasized. To this purpose, physical humor used in expressing the advertising message attempts at causing laughter without requiring the receiver to perform an extensive processing. The action focuses more on the categories of *to do* than on those of *to be* or *to say*.

Unlike physical humor, verbal humor is focused on language[6], which becomes its defining element. Verbal humor owes its success to sentence structure or to the choice of words; it is the opposite of physical humor (and its forms rely exlusively on language), the most frequent sources of this humoristic effect being irony and double meaning. In the case of repetition as a technical means of generating verbal humor, the characters repeat fixed formulas and try to exhibit a stereotypical verbal reaction in inappropriate contexts. The humoristic connotation is obtained by expressing an idea in a form consecrated for another meaning. The transposition of words is often based on language vitality and "flexibility", which allows replacing an expression full of meaning by another full of humor; this type of substitution implies coincidences. Misunderstandings and entanglements generated by the situation are clear for the audience, not for the characters/actors. Verbal humor requires of the consumer to understand the situation; in doing that, it appeals more to cognitive processing resources than physical humor.

Another form of verbal humor is represented by slogans (some rhyming) launched by different brands: *Ciuc*: *Încă una şi mă duc*; *Pepsi Cola*: *Nea Nicu − la litru*. Also repetitions or wordplays have the same effect, for instance, the dialogues in the commercial advertising for the *Antrefrig pork liver paté*; the dialogue is based on accidental word similarities in Romanian, many unrelated words containing the syllables *-fi* + *-cat*, which together can make up the Romanian lexeme meaning "liver": During an interview: Interlocutor 1:− *Draga mea*, *arăţi superb. Cum reuşeşti să îţi menţii corpul* ***tonificat***?(the Antrefrig blue pig: − ***FICAT***?!)Interlocutor 2: − *La începutul anului mi-am* ***planificat*** (the Antrefrig blue pig:− ***FICAT*****! FICAT**!)*să merg la sală... Evident, am ţinut şi un regim* ***diversificat*** (the Antrefrig blue pig: −***FICAT*****!** ***FICAT*****!**). *Antrefrig. Acum cu şi mai mult ficat, pentru un gust enervant de bun*[7]. The comic effect of the situation is related to the character of the blue pig, whose behaviour is rather exaggerated (his attitude is probably motivated by the color blue, symbolizing upset, vexation, extreme irritation, as in the idiom *blue in the face*. It's comic that the noun *ficat/liver* resembles phonetically the last part of the words: *pietrificat*, *intensificat*, *nejustificat*: At the Opera: Interlocutor 1:− *Ce voce*. *E superbă*. *Sunt pur şi simplu* ***pietrificat***! (the Antrefrig blue pig: − ***FICAT***!)Interlocutor 2: − *Şi modul în care a* ***intensificat.***.. (porcul albastru Antrefrig:− ***FICAT***!) *ultima arie e*...Interlocutor 1:− *Acum ştiu sigur că au criticat-o* ***nejustificat***(the Antrefrig blue pig: −***FICAT! FICAT***!). *Antrefrig. Acum cu şi mai mult ficat, cu un gust enervant de bun*[8].

Romantic humor tries to persuade by creating a bridge between the receiver/addressee and a series of pleasant characters. Satiric humor criticizes disorder

[6] See *Speech Acts*, in Mariana Neagu, Claudia Pisoschi, *Fundamentals of Semantics and Pragmatics*, Craiova, Editura Universitaria, 2015, p. 161-180.
[7] http://hgp.ro/reclama-antrefrig-2013-corp-tonificat/01.10.2018
[8] https://www.youtube.com/watch?v=pwVAKzCbdng/01.10.2018.

and social imperfection (the most frequently used mechanism for this purpose is the ridicule). Satiric images are generated according to some traditional conflicts (the battle of the sexes, generation gap)[9].

Initially, advertising treated humor suspiciously and that is why it took some time before it was accepted as an important „ingredient" of a commercial. Various studies[10] show that 94% of those who work in advertising consider humor as one of the most efficient ways of capturing consumers' attention. It seems that the commercials which contain humor are superior to those lacking it from the perspective mentioned before. In Romania, too, many of the clients of advertising agencies consider that those commercials which contain or are created around some humoristic idea are superior to those lacking humour or exploiting other creative directions. Humour linked to the advertised product/brand is more successful than unrelated humour.

The distraction effect that humor can exert on somebody's attention can lead to persuasion (the persuasive efect of humor is, at best, as powerful as that of reason-based arguments). The power of persuasion of a stimulus is linked to its capacity of functioning (in advertising) as a very strong aggressivity mitigator.

Commercials begin to acquire an entertaining value, which causes the public to not avoid commercial breaks interrupting the programmes watched on TV. The ability to perceive the subtleties and symbolism of the humoristic elements depends both on the experience of the individuals perceived separately by the society and on that society's cultural elements. Within the Romanian public space, expressions such as *umorul e frate cu românul/humor is Romanians' brother*, *românului îi place să râdă/Romanians love to laugh* ori *gena umorului este scrisă în ADN-ul românului/the gene of humor is part of the Romanians' DNA* prove Romanians' availability to humoristic phenomena.

BIBLIOGRAPHY

Abrams, M. H., *A Glossary of Literary Terms*, New York, Holt, Rinehart & Winston, 1988.

Alexander, Richard J., *Aspects of Verbal Humor in English*, Gunter Verlag Tubingen, 1997.

Balaban, Delia Cristina, Deac, Mihai, *Strategii şi creativitate publicitară*, Cluj-Napoca, Editura Accent, 2007.

Coman, Mihai, *Introducere în sistemul mass-media*, Iaşi, Editura Polirom, 1999.

Frumuşani, Daniela, "Context şi conversaţie în producerea/receptarea glumei", in SCL, XXXVII, 6/1986, p. 509-516.

Frye, Northrop, *Anatomy of Criticism*: *Four Essays*, Princeton University Press, Princeton, NJ, 1973.

Gardner, D., "The Distraction Hypothesis in Marketing", in *Journal of Adverising Research*, Vol. 10/1970, p. 25-30.

[9] Political satire developed at the beginning of the 20-th century, when the cabaret was created. It was a public house where spirits were served, there was dancing and entertainment. Within the German cultural space, the word was used to designate the theatre stage where satires were played. During the shows, the actors interpreted sketches which criticized the political or social issues of the time. Cabaret became a method of criticizing flaws. Great Britain and Germany are said to possess a dry, cryptic and cynical type of humor, the former being the only country which is considered to take the phenomenon seriously. English humor abounds in ironies, sharp replies, full of implicit meanings, for the English people humor being a natural way of interhuman relations manifestation.

[10] Cf. M. G. Weinberger, C. S. Gulas, "The Impact of Humour in Advertising: A Review", in *Journal of Advertising*, Vol. 21/1992, p. 35-60.

Madden, T.J., Weinberger, M.G., "The Effects of Humor in Magazine Advertising", in *Journal of Advertising*, Vol. 11, No. 3/1982, p. 8-14.
Neagu, Mariana, Pisoschi, Claudia, *Fundamentals of Semantics and Pragmatics*, Craiova, Editura Universitaria, 2015.
Oring, Elliot, *Engaging Humor*, Chicago, 2003.
Slama-Cazacu, Tatiana, *Stratageme comunicaţionale şi manipularea*, Editura Polirom, Iaşi, 2000.
Sternthal, B., Craig, S., "Humor in Advertising", in *Journal of Marketing*, No. 37(4)/1973, p. 12-18.
Weinberger, M. G., Gulas, C. S., "The Impact of Humour in Advertising: A Review", in *Journal of Advertising*, Vol. 21/1992, p. 35-60.
Todoran, Dimitrie, *Psihologia reclamei*, Bucureşti, Editura Tritonic, 2005.
Zafiu, Rodica, "Evaluarea umorului verbal", in Gabriela Pană Dindelegan (coord.), *Limba română. Stadiul actual al cercetării*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2007, p. 497-505.
Zinkhan, G. M., Gelb, B. D., "Humor Repetition and Advertising Effectiveness", in Goldberg, M. E., Gorn, G., Pollay, R. W. (Eds), *Advanced in Consumer Research*, Vol. 17, Association for Consumer Research, Provo, UT, 1990 p. 438-441.

Sources

Maria Constantin, *De ce trebuie luat în serios umorul în publicitate/Why ad humour should be taken seriously/*http://www.bizwords.ro/print/1636/27.12.2017.
http://hgp.ro/reclama-antrefrig-2013-corp-tonificat/01.10.2018.
https://www.youtube.com/watch?v=pwVAKzCbdng/01.10.2018.

TEACHING BUSINESS ENGLISH TO FIRST YEAR UNDERGRADUATE STUDENTS. A CASE STUDY ON NEEDS ANALYSIS

Oana Alexandra Alexa
Assist., PhD, "Al. Ioan Cuza" University of Iași

Abstract: Starting from the premise that the process of needs analysis is especially important in teaching ESP, this paper aims to offer a practical overview of the various categories of needs that ought to be considered when designing a Business English course for 1st year undergraduate students at the Faculty of Economics and Business Administration. I will start by briefly looking into the fundamental principles guiding the process of needs analysis, as they have been formulated by experienced teachers and learning consultants, and then the focus will be on my own experiences in the classroom, where any English course is best put to the test. This paper will show that even though there are a lot of factors to be considered, the process of needs analysis should permanently adjust to the realities of the classroom and will ultimately result in a negotiated "contract" between the students and their teacher.

Keywords: Business English, teaching, needs analysis, undergraduate students, case study

Introduction

Teaching Business English in Romania is somewhat limited to the academic environment, specifically to those faculties specialising in Economics and Business Administration. Private course providers largely focus on general English, but the demand seems to be on the rise for business English courses, particularly from corporate clients. About ten years ago, when I was teaching an English course to employees from a large company, I realised quite early on that their language needs were very specific, in sharp contrast to my (very superficial) initial briefing. I was supposed to come up with my own teaching material and no clear indication was given to me on how to approach the situation. Leaving the lack of proper input and my days of youthful inexperience aside, my instincts were completely right: I needed to teach business English, not just general English, and the first thing I had to do was to ask my students exactly what situations they were going to use the language in. I had reached the conclusion that "the hallmark of ESP courses is their specificity in relation to student needs." (Brieger 1997: 9)

My teaching experience in the private sector was brief, having since moved to the public sector, where I have been working for the past 8 years. Teaching business English to 1st and 2nd year undergraduate students at the Faculty of Economics and Business Administration has proven to be quite as challenging, but still completely different from my above mentioned corporate experience.

1. Needs Analysis – General Considerations

The first major difference between university students and corporate students is their previous experience. "Pre-experienced students have little or no experience of the business world. Typically, they are learning business English because they intend to follow a business career. (...) Because of their lack of experience they will often need the teacher to provide a window into the business world." Conversely, my first students

were "job-experienced," since they knew a lot about business and their own jobs and had very precise notions about why they needed (business) English. (Frendo 2012: 4)

This distinction leads us to the obvious conclusion that the needs of the two categories are also different. A "customer care" type of approach which involves "listening carefully to what individual students (or sponsors) say and then taking appropriate action" would have been excellent in the case of my job-experienced students. (Donna 2000: 12) However, as Evan Frendo points out, university students are usually part of relatively large classes (the norm in my case is 25-30 students), grouped according to specialisation. Their language levels and skills vary widely and "because such groups usually do not know exactly how they will be using their English in the future, it can be difficult to focus on specific target needs." (Frendo 2012: 3) The upside, of course, is that the teacher has more flexibility in covering areas that may not be possible to focus on in a more constrained in-company group, due to the lack of time or the limited scope of the course.

The process of needs analysis in the case of 1st year undergraduate students at the Faculty of Economics and Business Administration where I teach starts, not ideally, at our first seminar. The students had already been divided into groups according to their desired specialisation (Finance and Banking, Business Information Systems, Marketing, Management, Accounting etc.) and language preferences (they can choose from English, French, German, Spanish and Italian, but the majority of them choose English). All students at our University study a foreign language for four semesters, regardless of their specialisation. Given the large number of groups at our faculty (around 40 per year of study), the same English material is used for all 1st year students, so it has to cover the learning needs of the majority. We are thus talking about mixed-level and mixed-ability classes of up to 30, even 35 students, who have not been previously tested and who will be studying English for two years, two hours each week (one week they attend the course and the other they have the seminar) and who will be required to take a multiple choice test at the end of each semester. At the end of the four semesters, their level of English would be expected to be around C1-C2 (according to the Common European Framework of Reference for Languages), which means that for most of them the "training gap" is rather large. (Frendo 2012: 15) More often than not, their initial level of English is intermediate or pre-intermediate.

2. Practical Aspects

Going back to the process of needs analysis, it is only during the first seminar that the teacher actually has the chance to find out first hand if the "perceived needs" of his students correspond to their "felt needs" and, most importantly, where to start. (Frendo 2012: 15-16) Due to the lack of time and the large number of students and since the criteria for splitting them into groups are not relevant in terms of language level or skills, a placement test is not carried out. A priority for me at this stage is to assess their communication needs. Because it is our (and theirs) first meeting, I typically prefer to ask my students what their plans are for the future and those first few sentences that they utter in English provide me with a lot of information on what they know (both in terms of language skills and knowledge about the business world), what they expect and what they hope to find out. Some students have more definite plans than others, some start by saying that their level of English is not so good while others seem to be comfortable with delivering a short speech in front of a room full of people they have just met. These are mini needs analysis interviews disguised as personal introduction speeches. The reason why my questions are not straightforward is because I have noticed that, at this stage, students are not yet aware of what they need in terms of using

the language. They know they want to improve their communication skills, but being unfamiliar with ESP, cannot yet articulate any specific needs. Thus, it is the teacher's job to introduce them to the world of business (English).

In terms of pedagogic needs, the teacher needs to firstly be aware of the institutional requirements for the particular course. Since English is not one of the main subjects at this faculty, there might be a certain amount of flexibility in terms of what and how business English is taught. Conversely, this subject involves ongoing evaluation during the seminars, while the course component (which represents 40% of the final grade) concludes with a multiple-choice test at the end of each semester. The seminar is thus the most important part (60% of their final grade) and probably the most reliable in terms of evaluation methods. Keeping in mind the different learning needs and styles that students might have, I have the task to grade each student after each meeting, which can be difficult given the large groups. The facilities and equipment available are normally up to standards (there is a whiteboard and videoprojector in every room, while some rooms also have smartboards), but time is limited, which will automatically affect the process of evaluation.

In terms of business needs, it is the responsibility of the teacher to stay up to the institutional standards, to inform the students about the formal requirements for the course and to correlate the teaching material to what is being taught through other courses. These are clearly stated in learning institutions and made public, so that both teachers and students have access to them.

Obviously, the main reason for undergoing the process of needs analysis is to come up with the right teaching materials and methods so that the course is relevant and in tune with the realities faced by 1st year students. Nevertheless, the biggest obstacle I face is the aforementioned mixed-level classes situation. This is unfortunately the norm rather than the exception in most cases, so choosing a material that is flexible enough is key. By flexibility I mean offering the possibility to easily skip from one exercise to another, or from one chapter to the next according to the students' level, needs or preferences and without disrupting irremediably the overall flow of the lesson. No matter their level of English, each student in the class should ideally be able to find a few activities that are doable, so that everyone can be graded at the end of the day. This is probably one of the most important needs that students have at the beginning of the course: feeling confident that they can solve at least some of the activities in the material based on their previous knowledge.

Of course, my process of needs analysis does not end with the mini interviews at the first seminar. In teaching ESP, it most likely never ends, because it is essential for the course to always be relevant. This two-year course is often the students' last opportunity to improve their language skills before they enter the job market, which they soon realise is very competitive in terms of knowledge of foreign languages. Consequently, students benefit most from a course that is continuously adapting to their educational, professional and personal development needs.

Personalising the activities in the classroom offers valuable hints about the students' needs. Most students will state that they would like to study abroad, work for big multinational companies and/or set up their own business, which immediately tells me, the teacher, that (even if they haven't realised it yet) they will need to learn a few things about key business English skills like negotiating, emailing, socialising and networking, intercultural communication, will have to focus on specialised vocabulary and they would also need to brush up on their grammar.

However, the teacher should only be a part of the decision-making process, especially at this level. "A key feature of ESP courses is the negotiation and agreement

on course objectives." (Brieger 1997: 97) A course can only be relevant if it is partly negotiated. University students may not be customers per se, but empowering them is a great motivator. I normally go through the main types of activities in the seminar material (which range from grammar-based drills to vocabulary matching exercises to listening tasks, speaking and case studies which usually involve group-work) and encourage them to try their hand at all of them but focus more on the ones that they feel more comfortable with or would like to improve at. We typically spend about 30 minutes at each seminar doing a case study activity because it combines two elements that I feel they would benefit from the most: authentic business-related situations and practising their speaking and negotiation skills. The students, however, always have a choice in terms of which activity we should do next.

Moreover, since they are graded at the end of each seminar, I think it is important for students to be able to track their progress because they need this information in order to feel more confident about taking the end-of-semester test. So I allow them to check their score for the day, which gives them an idea about their current level and if they need to improve the quality or quantity of their contributions at the next seminar. Recently, at the suggestion of one of my colleagues, I have adopted a system of points, since I feel it is more flexible; students get a score between 1 - which is minimum - to 8 and, at the end of the semester, those points are added to create a hierarchy of all the students in the group. Based on the position in the hierarchy, each student is graded, but the advantage of this system is that there are intervals of up to 5 or even up to 10 points between grades, so that the differences among students are not reflected in decimals. My aim is that the grades reflect their evolution throughout the semester and their position in the hierarchy).

Last but not least, I have noticed that beyond their learning needs, students also crave having a role model, someone who can inspire them both professionally and personally, who can teach them the subtleties of the business world, who can provide tips and tricks on how to navigate this new field they are just beginning to discover. English is just as important as Economics or Marketing because they may not be able to communicate the knowledge of either of them if they can't speak the lingua franca of international business. That is why activating their previous knowledge of the English language through activities infused with business vocabulary, real-life situations, conversations and authentic writing samples should lie at the basis of the 1st year course and, as feedback is obtained at regular intervals, the teacher can adapt the level or the types of activities to the students' needs.

3. Conclusions

First year students are both a blank canvas and a confusing audience from the teacher's perspective. The course needs to be general enough and quite specific at the same time, since it is the students' first contact with business English, but they are also supposedly familiar with the major elements of grammar, vocabulary and civilisation. They have been practising both their hard and soft skills for a few years, but they are now suddenly required to become professionals, to learn about their prospective jobs and how to use a foreign language for work all at the same time, because some of them will start working directly in English. This is a big step and it puts a lot of pressure on the course and on the teacher.

I would therefore compare the process of needs analysis with the one of lifelong learning. Providing students with a material that is flexible enough is only the beginning of the learning and adaptation process on the teacher's part, since their needs change alongside their priorities and plans for the future. Starting with their second year, or

even with the second semester, it becomes clearer to them that using English in a work environment is substantially more difficult than for general purposes. It is only then that their needs become more specific, and it is the teacher's responsibility to reevaluate the basis of his/her course.

BIBLIOGRAPHY

Brieger, Nick, *The York Asscociates Teaching Business English Handbook*, York Associates Publications, York, 1997.

Donna, Sylvie, *Teach Business English*, Cambridge University Press, Cambridge, 2007.

Frendo, Evan, *How to Teach Business English*, Pearson Education Limited, England, 2012.

INSTITUTIONAL REPOSITORIES, VISIBILITY AND IMPACT OF SCIENTIFIC PRODUCTION

Ionela Maria Bârsan
Assist., PhD, "Transilvania" University of Brașov

Abstract: One quantitative analysis of the number of institutional repositories existing in the world was done. We made a statistical correlation between scientific production and scientometrics indicators from the Scopus database and the number of institutional repositories. The methodology was performed using Data Analyses from Excel. Results prove one strong correlation between variables considered.

Keywords: institutional repository, scientific production, scientometrics, SCOPUS, quantitative analyses

INTRODUCTION

The modern Open Access movement is tied to the changes in academic publishing. The radical transformation of scholarly publishing was set off by the introduction of computerized networks, although, John Willinsky notes that the "open access idea is not just a child of these new publishing technologies" (Willinsky, 2006), given that the endeavors to improve the open access have a pretty long history. He also argues that open access can be seen as the next step in supporting the democratic circulation of knowledge.

According to Magaly Báscones Domienguez, the Open Access movement consists of political, technological, legal and economic aspects (Dominguez, 2006). For the Open Access movement it is important to make peer-reviewed journal literature available to the public, through the internet.

DEFINITIONS OF OPEN ACCESS

There is a wide variety of Open Access definitions. The political actions taken to support open access have resulted in a number of declarations. According to Suber P. (2008) the Budapest (February 2002), Bethesda (June 2003), and Berlin (October 2003) Declaration definitions of open access are the most important for the Open Access circulation. These three definitions of Open Access are only slightly different, and since they are basically similar, a collective term is accepted - **the BBB statement.**

All three definitions confirm that open access eliminates both price and permission (authorization) barriers. However, it is not enough to have free online access and "fair use".

The three statements, components of the BBB definition, are not identical with respect to the permission barriers (authorization) that should be removed. BBB calls for the removal of obstacles to copy and redistribute publications. It does not require the removal of barriers to commercial re-use. Two of the three definitions, BBB components, provide for the removal of barriers in the distribution of derivative works.

BOAI (**B**udapest **O**pen **A**rchives **I**nitiatives) does not indicate how copyright owners shall operationalize the concept of open access. By contrast, the Bethesda

Declaration states that copyright holders will grant users certain rights under the licenses, and these rights must be "free, irrevocable, worldwide, and perpetual." Thus, according to the Bethesda Declaration, users have the right to create derivative works. For instance, a work could be translated into another language without asking permission from the author.

The Bethesda statement also introduces the requirement for open access documents to be deposited in the digital archives of "well-established organization", as opposed to the authors' personal web pages or digital archives whose perspectives of long-time information storage are questionable. The electronic archives of these organizations will ensure "long-term archiving". In other words, they will keep open-access digital documents. Despite this, some who advocate open access state that these two general requirements are not necessary (Harnad, 2003).

According to Suber P. "basically all supporters of open access agree on the BBB definition" (Suber, 2004). However, the author admits that the term is diluted and "real open access" is questionable. Among other reasons, Suber P. claims that the definition leaves room for variation. Stevan Harnad states that he accepts the definition in the Budapest Declaration that open access is offered free of charge on-line full text to peer review literature. At the same time, he notes that this definition lacks two important words - immediately and permanently (Harnad, 2006). Consequently, Harnad S. argues that the definition does not adequately specify **when** and **how long** access should be provided. Another questionable element is whether or not an open access publication should be reviewed.

Stevan Harnad, in turn, states that he accepts the definition in the Budapest Declaration that open access is offered free of charge on-line full text to peer review literature. At the same time, he notes that this definition lacks two important words - immediately and permanently (Harnad, 2006). Consequently, Harnad S. argues that the definition is not adequately included when and how long access should be provided. Another questionable question is whether or not an open access publication should be reviewed.

Peter Suber characterizes the basic concept of open access as follows: open access removes "price barriers" (e.g. subscription fees) and "permission barriers" (e.g. copyright and license grant restrictions) to "royalty-free" literature (for instance, scientific works created by authors for free open access), making them available with "minimum usage restrictions" (e.g. "author attribution" copyright) (Swan, 2005).

As pointed out by Moed H. the term, the concept of open access has different meanings when it comes to the practical implementation of the above definitions. (Moed, 2007). Thus, Moed H. argues that the term is used to indicate a particular business model of scientific publishing, in which essentially the authors of articles published in a journal pay the costs of the publication, and their full texts are freely accessible once they are published. The term "*Open Access*" is also used to indicate open or free accessibility of scientific documents in general, regardless of whether these are published in a journal running under an Open Access model, or published in a journal applying other business models but also deposited (usually after several months) in a freely accessible archive such as a personal website or an institutional repository, or in a freely accessible pre-print server.

There have been numerous additional declarations on open access, as well as declarations from different groups that contribute to understanding open access, including: UK University Declarations on Access to Research Publications; Australian

Declaration; IFLA Declaration on Open Access to Scientific Literature and Research Documentation; Declaration of Principles and Action Plan approved at the World Summit on the Information Society, etc. Thus, the above-mentioned documents and other statements promote the idea of open access, but the approaches are different.

John Willinsky argues that open access is a part of a broader term called the access principle which he defines as: "a commitment to the value and quality of research with it a responsibility to extend the circulation of such work as far as possible and ideally to all who are interested in it and all who might benefit from it." (Willinsky, 2006).

Willinsky J. also mentions that open access is not free access and that the open access movement "is not operating in denial of economic realities" (Willinsky, 2006). He further argues that the movement is concerned with increasing access and concerned with a long, withstanding scholarly tradition of extending the circulation of knowledge.

For open access definitions related to the open access principle, it is common that they focus on the beneficiaries of open access and less on how access is funded.

Currently, the term Open Access is widely used in at least two ways. For some, open access is digital, online and free literature. This interpretation removes price barriers, but not permission barriers. For others, open access is digital, online, free and royalty-free literature, as well as licensing restrictions. This interpretation removes both price barriers and permission barriers. Most commonly, open access is addressed in the first acceptation, while the BBB definition describes open access from the perspective of the second acceptation.

Scientists have agreed to use the open access term in two ways: "Weak Open Access" is used to eliminate price barriers, and the term "Strong Open Access" is used to eliminate both price barriers and barriers permission. The use of new terms contributes to a clear improvement of the previous ambiguity. *Weak open access* is a necessary, but not sufficient, condition for strong open access. *Weak open access* is often used when *strong open access* is not possible, and open access should not be postponed until *strong open access* can be reached.

Thus, open access is free access to research literature, online copies of peer review articles, conference papers, technical reports, working thesis and documents (Repanovici, 2009). In most cases, there are no restrictions on the licensing of their use by readers. They can be freely used for research, training and other purposes. In order to prepare young researchers to adhere to the principles of Open Access, they should be trained through Information Culture courses. (Repanovici, 2008)

METHODS TO ACHIEVE OPEN ACCESS

Referring to the three *Open Access* channels for information dissemination - open access electronic journals, thematic repositories and institutional repositories - the barriers to open access publishing and obstacles that restrict open access are specified. Thus, Angela Repanovici (2010) argues that a wide range of electronic journals offered by large publishers will force small publishers to leave the business for the following reasons:

(a) the lack of a correlation market would allow large companies to take advantage of the earnings from the publication of scientific journals;
(b) increased supplier and procurement prices and elimination of competition;
(c) Legal and judicial issues.

Bo-C. Björk (2004) also mentions several barriers to open access publishing (Table 2.1). The author classifies barriers and means in six different categories: legal framework, information technology infrastructure, business models, indexing and standardization services, academic reward system, marketing. The number of asterisks (from zero to three) in the table denotes the importance of a certain point in preventing a quick transition process. Thus, in the opinion of Bo-C Björk, legal barriers to the proliferation of open access journals do not exist or are minimal, but this is a central issue in the case of institutional archives, and there must be a prominent position within the academic communication system. (Table 1)

Table 1: Classification and relative importance of different types of barriers to increasing *open access* editing. (Bo-C.Bjork, 2004)

Categories	Open access journals	Thematic repositories	Institutional Repositories
Legal framework	-	*	**
IT infrastructure	**	*	**
Business models	***	**	*
Indexing and standardization services	**	-	***
Academic reward system	***	*	*
Marketing	***	**	***

STATISTICS ON INSTITUTIONAL DIGITAL REPOSITORIES
The main project that generated significant statistics on the number of digital institutional repositories in the world is OPEN DOAR - Directory of Open Access Repository (V2.sherpa.ac.uk., 2018). The figure shows countries with the most institutional digital repositories (Figure 1)

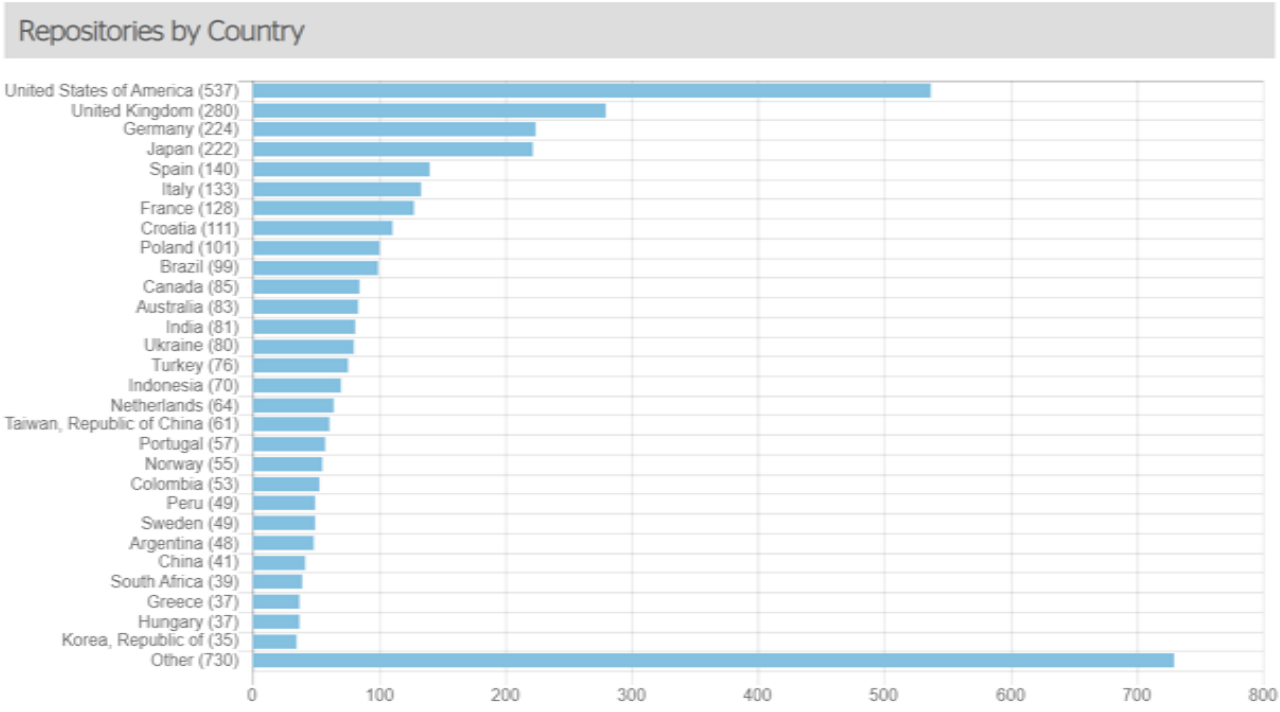

Fig. 1 – OpenDOAR, number of institutional digital repositories, hierarchy by countries

Scimago (Scimagojr.com, 2018) performs the hierarchy of countries by taking into consideration the database of documents indexed in SCOPUS. The countries are hierarchized according to several criteria, the most important is the number of published documents. (Figure 2)

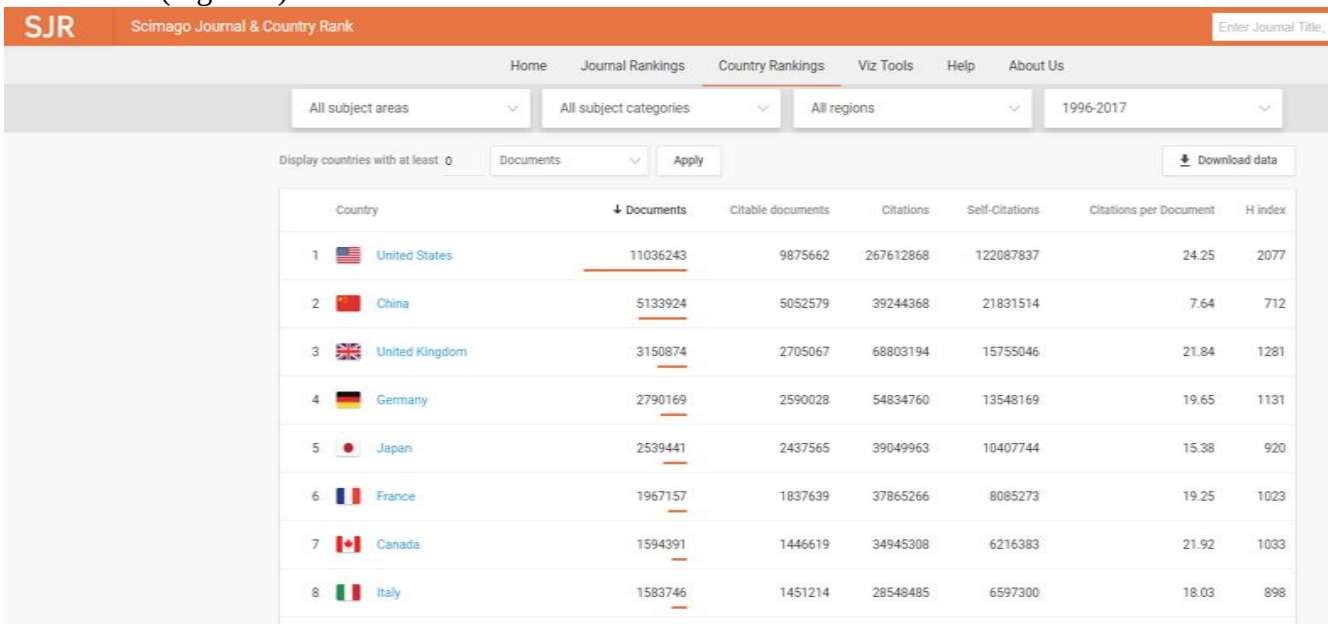

Fig. 2 – SCIMAGO, the number of documents published in SCOPUS, hierarchy by countries

RESEARCH METHODOLOGY

I downloaded the database in Excel provided by SCIMAGO, I filled in with the information provided by OpenDOAR and obtained the following database in Excel (Table 2):

TABLE 2: Correlation of the number of digital repositories and the number of documents indexed in SCOPUS

Rank	Country	Number of IR - OpenDOAR	Documents
1	United States	537	11036243
2	China	41	5133924
3	United Kingdom	280	3150874
4	Germany	224	2790169
5	Japan	222	2539441
6	France	128	1967157
7	Canada	85	1594391
8	Italy	133	1583746
9	India	81	1472192
10	Spain	140	1256556
12	South Korea	35	1004042
14	Netherlands	64	886135
15	Brazil	99	834526
17	Taiwan	61	614487
18	Sweden	49	600233
19	Poland	101	580205
20	Turkey	76	531899
28	Greece	37	290718

30	Norway	55	281530
31	Portugal	57	270634
35	South Africa	39	241587
37	Argentina	48	190637
41	Ukraine	80	171571
48	Croatia	111	95058
50	Colombia	53	84734
52	Indonesia	70	75220

Using the Data Analyzes function in Excel, I obtained the correlation coefficient of the two value strings r = 0.844655, indicating a strong correlation between the number of documents and the number of institutional digital repositories in each country.

CONCLUSIONS

Open Access introduces a new paradigm for capitalizing on scientific research and academic communication flows through a model that is more equitable for the entire society. Open Access is intimately linked to issues involving copyright and the protection of sui generis databases. These components of academic communication flow aim to have the widest exposure to content and data through the intermediation of electronic networks, as is the Internet.

The visibility and impact of scientific production of the countries can be significantly increased through the development of institutional digital repositories. There is a strong correlation between the number of published documents and the number of institutional digital repositories in different countries.

BIBLIOGRAPHY

Björk, Bo-Christer. Open access to scientific publications – an analysis of the barriers to change. In: Information Research [online]. 2004, vol. 9, nr. 2 [quoted on 14.09.2018]. Available: http://informationr.net/ir/9-2/paper170.html

Budapest Open Access Initiative (BOAI) [online]. 2002 [quoted on 14.09.2018]. Available: http://www.soros.org/openaccess/read.shtml

Dominguez, M. B. Economics of open access publishing. In: *Serials*. 2006, vol. 19, nr. 1, pp. 52-60.

Harnad, S. Free Access vs. Open Access. In: *SPARC-IR* [online]. 2003, 15 December [quoted on 18.11.2018]. Available: https://mx2.arl.org/Lists/SPARC-IR/Message/167.html

Harnad, S. *Maximizing research impact through institutional and national Open-Access self-archiving mandate* [online]. 2006 [quoted on 16.11.2018]. Available: http://cogprints.org/4787/2/harnad-crisrev.pdf

Harnad, S. Self-archiving should be mandatory. In: *Research Information* [online]. 2006 [quoted on 14.11.2018]. Available: http://www.researchinformation.info/rijunjul06openaccess4.html

http://www.eprints.org/community/blog/index.php?/archives/93-Open-Access-Key-Strategic-Technical-and-Economic-Aspects.html

http://www.jisc.ac.uk/uploaded_documents/Open%20Access%20Self%20Archiving-an%20author%20study.pdf

Moed, H.F. The effect of "Open Access" upon citation impact: An analysis of arXiv's condensed matter section. In: *Journal of the American Society for Information Science and Technology*. 2007, vol. 58, nr. 13, pp. 2047-2054.

Repanovici, A. Marketing Research about Attitudes, Difficulties and interest of academic Community about Institutional Repository, PLENARY LECTURE. *Advances in Marketing, Management and Finances, Proceedings of the 3rd International Conference in Management, Marketing and Finances*, (MMF'09), Houston, USA, April 30-May 2, 2009, ISSN 1790-2769, ISBN 978-960-474-073-4, pag.88-95. Houston, USA: WSEAS.

Repanovici, A.: Information technology implication in student behavior for information literacy skills. *Educational Technologies , Proceedings of the 4th WSEAS/IASME international conference on educational technologies (*EDUTE'08), Corfu, Greece, 2008, Book Series: Recent Advances in Computer Engineering Pages: 81-86

Scimagojr.com. (2018). *SJR - International Science Ranking*. [online] Available at: https://www.scimagojr.com/countryrank.php [Accessed 28 Nov. 2018].

Suber, P. *Overview in Open access- Unrestricted access to published research*. 93rd Indian Science Congress , 2005, 7-13.

Suber, P. Praising progress, preserving precision. In: *SPARC. Open Access Newsletter* [online]. 2004, issue 77 [quoted on 14.11.2018]. Available: http://www.earlham.edu/~peters/ fos/newsletter/09-02-04.htm#progress

Swan, A. *Open access self-archiving: An author study*. [online]. 2005 [quoted on 14.11.2018]. Available:

Swan, A. The culture of Open Access: researchers' views and responses. In: *Open Access: Key Strategic, Technical and Economic Aspects* [online]. Oxford, 2006 [citat pe 14.11.2018]. Available:

V2.sherpa.ac.uk. (2018). *Directory of Open Access Repositories - SHERPA Services*. [online] Available at: http://v2.sherpa.ac.uk/opendoar/ [Accessed 28 Nov. 2018].

Willinsky, J. *The Access Principle – the case for open access to research and scholarship*. Cambridge: The MIT Press 2006. 307 p.

RELIGIOUS EDUCATION THROUGH MASS MEDIA. EDUCATIONAL VALUES AND NONVALUES

Constantin Cătălin Pascariu
Assist., PhD, University of Oradea

Abstract: Current moral values are often a subject of high delicacy, both in the social sphere and in the scientific approaches, always succeeding in creating even conflicting areas in affirmations. However, the well-being of society is guided by them, and the media, whether we are talking about classical media tools, or talking about new media, increasingly accessed and used by individuals, especially young people, do not escape from promoting these values or not. Spiritual education, through the face of religious education, thus reaches a living and actual reality of the media, knowing its strong influence. The question is whether the new media can or not contribute to adequate religious education and, in this regard, the ways in which it can be verified and ensure a good educational process through them.

Keywords: new media, education, religious education, moral axiology, challenges.

Introduction:

When we talk about education, we refer to a set of measures applied to form and develop the intellectual, moral or physical attributes of children, youth or people, society in general, etc. From an older approach, we can subsume education with organized and systematic interventions that result in a modelling of the personality of the individual.As Professor Ion Albulescu (Albulescu, 2003, p. 7) mentions, a dominant perspective in the approaches of some authors representative of the past of pedagogical reflection in our country, such as Ion Gavinescu, Constantin Narly, G.G. Antonescu or Dimitrie Todoran, is the definition of education as an action of influence and an accent of its conscious, intentional, systemic, planned, organized character which restricts the scope of this fundamental pedagogical notion.In the author's opinion, actions with educational effects are far more diverse than all the steps taken in school explicitly for formative purposes.

Indeed, the socio-cultural environment can influence the formation and development of explicit human non-educated personalities or educational intentions through a wide variety of deliberate or not, explicit or implicit, systematic or non-systemic actions, expanding the sphere of education, as Dumitru Saladecă says that "the sum of the influences that the man suffered and can the influences that the man assimilated" (Salade, 1995, p. 8).Thus, "it incorporates all the social, cultural, informal, informal and informal actions and influences that lead voluntarily or spontaneously to the shaping of human nature. The level of development achieved by a person is a result of both intentional influences and unintentional influences, extremely diverse and complex."(Albulescu, 2004, p. 8).

The educability of extra-curricular field

Often, the issue of education has been addressed through the relationship between teacher and student. Educational actions did not aim at studying students and

young adults, and they were in a position to learn unceasingly, speaking of lifelong learning. The dynamism of social life makes it possible to add a multitude of factors with specific influences to the structure of the personality traits of children and young people: family, school, organizations, socio-cultural environment, media - which are constituted as educational factors. For this reason, although the role of the school is very important, it would be unrealistic to consider educational actions to be exclusive in relation to the teacher-student relationship.According to "field theory" in social sciences (K. Lewin, F. Winnefeld, etc.), "no action takes place in isolation, only between two persons, on the contrary, all actions take place in a" field "where a constellation of factors. Therefore, all pedagogical processes are carried out in such an extremely complex field, which represents the living space of an individual or a group. "(Albulescu, 2003, p. 9). Thus, in order for an education system to be efficient, it is necessary to take into account the influence of the whole educational field, its components and the way they interact with the school, the stake being an important formative role played by the many educational factors on the personality of the subject, especially the child. It is necessary to consider the permanent transfer between the individual and society, not only at the level of information but also in the symbolic, spiritual and behavioural models.

In this context, Stanciu Stoian's statement is legitimate: "Connected in one way or another with the society in which he lives; man is formed in the form and likeness of it. And as the individuality of each individual (and human personality in general) is nothing more than a system of social relations materialized by experiencing man in a certain concrete society, in a certain cultural system, each culture generates a certain type of personality "(Stoian, 1971, p. 132). Outside of the school environment, educator excellence, uncontested educational influences have extra-school social environment, a true formative field formed by social institutions. Therefore, education is a product of the entire social system, recognizing that, in a consistent part, the training process takes place outside the school, under the influence of various educational factors.

Mass media - educational factor

Suggestively, the term "mass media" associates the Latin word "media" with English with "mass" (mass, which, in the context, designates a very large number of people). According to Professor Ion Albulescu, the media are "media or technical tools that serve to transmit in specific forms of messages between communication professionals, reunited in social institutions, and the general public, formed of a group of isolated individuals. "(Albulescu, 2003, p. 9). In the context, the term can be extended to synonymous expressions: means of mass communication means of social communication and collective diffusion techniques. The importance of the media, as a factor contributing to the education of both young people and adults, is unanimously recognized. In relation to this topic, Ioan Cerghit conspired: "the mass media is the fourth constant living environment of the child, along with the family, the school and the usual relations of friendship" (Cerghit, 1972, p. 39). Media does not replace school, and its influence is complex, representing a fundamental element in the relationship between man and the environment. Educational input of the media is achieved through the transmission of information, the imposition of values, attitudes, behavioural patterns, thus having a special role in establishing the socio-cultural code of the subject. However, unlike the training that is rigorously and planned in the classical education system based on school curricula and under the guidance of qualified staff, the mass media provides spontaneous and diffuse information, transforming itself into a form of completing education carried out institutionalized, leisure, and available to the subject.

The particular impact of the media is given by the pleasant, accessible, even captivating way in which the information provided. In this context, it is explicable the strong attraction felt towards them, an attraction that sometimes, especially in young people, can manifest itself by creating extreme forms of habit, even of dependence.

The environment in which children grow and develop offers a wide variety of stimuli, generates new experiences and new ways of knowledge, culture and relaxation. For most children, as well as for many adults, watching programs of various types in the wide and wide range of TV programs, along with the immense amount of material available online, from social networks, to movies, entertainment, and many other categories of online pages take up most of the time. For them, participating in mediated interaction is one of the most common daily activities. The audience therefore receives a large number of messages, especially audio-visual, with many immediate or latent, direct or indirect implications, predictable or unpredictable on the development of their personality in training. As a result, important changes are made to their personality by generating opinions, attitudes, and new behaviours. Through its active presence in community life, the media system has become an active actor, affecting the functioning of other systems of society, including education. The modern means of communication resize the relationship of man with the surrounding world, turning into one of the most important sources of the spiritual profile of the individual.

There is, therefore, a need for these means to be regarded as education supports, regardless of the age of the subject. Starting from the fact that, in many situations, mediated communication can serve learning and training, Claude-Jean Bertrand underlined, at a time when the media were making stronger strides in the educational sphere, that "the boundaries between journalism and education are not strict "(Bertrand, 2001, p. 56), which expresses the fact that one of the functions of the media institutions is an educational one.

The educational function of the mass media does not mean replacing the learning activity carried out within the institutionalized school. It can be said, however, that the media has increasingly begun to control extra-curricular space. However, the differences between media literacy and traditional ones are important as a way of organizing and realizing. A feature of media education is the spontaneous and diffuse provision of a wide range of messages and information transmitted in free time in an un-institutionalised space.

On the other hand, within the institutional system of education organized in successive stages, there is realized a carefully planned, systematic and intensive instructive-educational process, placed under the control of qualified persons, based on the strict selection and structuring of the information, as well as on the voluntary effort learning.

A modern education adapted to social reality does not ignore the new features of socio-cultural life. The environment in which the child grows and forms is increasingly influenced by the influences of the media. The increased weight of mass media in the contemporary cultural life, the frequency with which they intervene in the rhythm of everyday life, their effective participation in the general process of forming the personality of the individual led to important mutations in the structure of the educational environment.

From their point of view, both the school, the position, the activity and the mission, as well as the pupil, feel in its psychological and social evolution. Lewis Mumford (Cities Culture, 1953) defined the media as "the eye of the world." Indeed, the

information and training opportunities offered by the media are extremely broad and constitute real industries.

As Ion Albulescu wrote, "Information and experiences accessible through mass media communication can be used to achieve the educational and educational goals that the school proposes. By acting convergent, the school and the media constitute a comprehensive and effective education system capable of satisfying the high educational needs that contemporary society imposes on its members. "(Albulescu, 2003, p. 23).

In the process of modernization, the school has to integrate and capitalize on the range of products offered by modern information industries. Thus, media products are increasingly used, even if not enough, as highly effective pedagogical aids, so that online discussion groups, interracial presentations, animations, electronic media interaction, video conferencing as well as many other methods are increasingly included in the educational process of education.

A religious look on the media

Talking about the media and pursuing one of his main goals, we can say that he "provides" a picture of man as he is in reality, valid opportunities for critical reflection on the concrete conditions in which he leads and lives his life: in the social sphere, the denunciation and decriminalization of violence, marginalization, war and injustice.

She ought to be concerned about the fate of mankind, proving those universal values that the Church proposes to society; only in this way the media can decisively and decisively contribute to the spread and popularization of values through the means of the greatest impact on the general public. The directors, for example, have taken on much of the role of great writers and artists of the past centuries, because today they are "ambassadors" to other cultures of a worldview impregnated with values born of Christian humanism (Orazzo, 1992, p. , 365, and Gomboş, 2011).

Sometimes, however, they have been caught up to the crisis of these values. Those who act in the particular world of the media must, in their capacity as privileged "athletes" of communication, be open to dialogue with the reality surrounding them, try to emphasize the more important events we live in, stimulating reflection criticize them.

For example, the concept of "cinema - a culture vehicle" was one of Pope John Paul II's favourite themes: "Human and religious values deserving special attention are present not only in films that make direct reference to the Christian tradition, but also in films born in different cultures and religions, confirming the importance of cinema as a vehicle for cultural interchange and perpetual invitation to openness and reflection to the realities outside our mentalities and formation "(Gomboş, 2011). In fact, the priests of the first centuries praised the natural nature of Christianae from which they found "seeds" in the works of the great pagan writers.

Media in general and cinema and the online environment in particular can become an instrument of the mission of the Church in the world. The Church urges directors, filmmakers and all those who, at different levels, recognize and revive themselves as Christians, work in the complex and heterogeneous world of the media, act in full coherence with their own faith, taking bold initiatives in the field of TV and radio program production, to make the Christian message more present, more effective and more effective in the media world.

The idea of transforming cinematographic or TV screen into a pulpit from which to proclaim the world the Christian message has stimulates many Christians (priests, laymen and believers) who, in different periods of history, have been relentlessly

zealous in this difficult plan of the apostolate, social and communal. Media is undoubtedly a valid pastoral action tool, even when we talk about achievements, productions or programs that do not explicitly propose the spread of the evangelical message. But the background mentality of televised messages is very important: it should be in harmony and symphony with the values promoted by Christianity, and not in contrast and antinomy with them.

Today, unfortunately, we are witnessing a planetary and world-wide proposal, due to and owing to television, of a model of man "bent" towards achieving the immediate goals in the triptych: sex, money, success (or the three "s" : sex, blood, and scandal) that are exactly opposite the evangelical, spiritual and spiritual or salvific massage.

We do not have to encourage mediocrity, we do not have to encourage easy language, and we do not have to encourage commonality. They will never create works of art through triviality; never vulgar language will succeed in sustaining and uttering great debauchery. The refinement of content is best exemplified by external refinement. In the absence of the latter, the highest judgments are in vain. The thinker who does not know how to become a good speaker in need is not a wise thinker.

That is why, more than ever, we need to cultivate our intellect and become not only good oratory but very good confessors. The assault and mundane invasion destabilized the sacred component of human life. Myths have long lost their symbolic meaning, hidden meanings are no longer sought, and society relies exclusively on the superficial outer cover. The sudden and hasty intrusion of the sacred into the profane is limited to the existence of television and the Internet.

People refuse to synthesize and select the information, they want to get everything done, and they want to make no effort to understand, debate and debate. Opinion leaders have control but, unfortunately, they too, in turn, refuse to assume the mission of cultural and religious formation, refuse to "form" a new audience, being content to indulge in this over bundling of images and language, useless and destructive.

What's sad is that no one is trying to escape this state of cultural and religious drowsiness, because they all have, for the time being, "more important" things to do. We must learn to act with all our strength and firmness to correct these shortcomings. To understand and learn to defend our views and honour, to learn to be ourselves, to learn not to remain captive in an erroneous and misleading paradigm simply because we want to follow the pattern of others at all costs just because we want at any cost to be accepted by others, we do not have to lower the bar just to let the fewer gifted ones get under it.

Religion and culture must not be vulgarized to be accessible because the role of religion and culture is to make people self-indulgent. You do not have to give everything on the tray, you have to invite them to search, question and research those who want to know more. According to Pascariu and Oprea (2017), "the consciousness of religious values coincides with human existence, which attributes to historical events and to all creation, a proper set of meanings." (p. 218)

New Media and Religious Education?

We have noticed that new ways of education, through the media and all modern technologies, which really help and can improve the educational process, are a reality of the new educational and innovative tendencies in the educational process. The basic idea behind the research of these new pedagogical means is that no matter what procedure we are talking about, it should be directed, if we are to say so, towards the

education of pupils and the progress of the educational process. In the spiritual side, because we are talking about religious education, these new media have generated a depletion of spiritual life, on the one hand because they increasingly take the place of traditional religions and spiritualities, and on the other hand because they have altered and partly destroyed the internal and external conditions that favour the pursuit and development of spiritual life.

The adoption of new media by the people is the object of a true apostolate, above the willingness of the merchants to sell their devices, software and applications, or the care of states to boost the economy; it corresponds to the idea that the use of the new media has all the virtues necessary for the personal development of the individual and the improvement of social cohesion, that it contributes strongly to the well-being and welfare of the nations.

The generalized use of computers is considered a breakthrough, as the presence of televisions in all houses has been seen as a breakthrough in human civilization. Increasing access to the Internet from the earliest age, the fact that all the inhabitants of the planet may have a smartphone and now their introduction into the educational process are considered notable progress in this respect. New media are presented on a sine qua non for modern human fulfilment and happiness and interest of society is precisely the fulfilment of this happiness and fulfilment.

One of the authors who best highlighted the quasi-religious character of the new media is French sociologist Philippe Breton, in L'Utopie's essays on communication and especially Le Culte de l'Internet, lastly mentioning that: "The great thrill of the Internet is unfolding in an atmosphere that truly appears to be that of a new religiosity, which is becoming clearer as we approach the circles of the fiercest proselytes "(Breton, 2000, p. 6).

If we were to analyze how this reality is imprinted in the life of society, we can see that this "cult" is not only a theoretical one, since in practice a large number of those who use them give them a central place in their life said that, following a study in France in 2015, statistics show that 78% of French people connect to the online environment just before sleep and 75% as soon as they get up.). Often, the use of new media (especially the Internet) takes place in religious services (even in the monastic environment), and the development of the use of new media in ecclesiastical institutions (on the grounds of strengthening ties or using new ways of evangelism) strengthens a form of virtual spiritual life, to the detriment of real spiritual life.

A recent scientific study has shown that there is a correlation between the development of new media and the loss of attachment to religion, or at least to religious practice, and in America and Europe the first to pay for this is Christianity (Downey, 2014). Along with the other well-known social factors, the force of attraction, the mobilization of time and the ability to distract (in terms of traditional activities and the surrounding world) exercised by new media also have their share of unquestioned responsibility for this alienation of Christianity.

All social factors are present in the new media. It would have been, therefore, impossible for religion to be absent from the landscape, on the one hand, because in this way it would have left others to take their place, on the other hand, because they would have missed the possibility of transmitting the message to a large part of humanity that today is connected to these technologies, especially the Internet.

After being present and still on some television channels, religions assaulted, we could say without mistaking the net - setting up information sites, blogs, pages on social networks, spaces of various discussions and debates, interest groups, video channels,

etc. - but also intelligent phones, through various applications: from the Basilica Press Trust application to applications for reading Holy Scripture, Church applications, religious books, international topical applications, and so on. Religious communities can do so not only to their own members, but also to connected people who accidentally give them up and who would never have come closer to them. More than likely, in this informational climate, there have been and will take place conversions due to these information flows in the virtual space. The Internet has thus appeared to be a formidable means for preaching and missionary religions, becoming a true means of religious education for all categories of people, both those who are interested in accessing these sites and those who, in a "accidentally" stop before a religious information. It has also been shown as a means of informing and obtaining various sources, and also as a meeting place and exchange of views for the isolated people.

But the enthusiasm of the net promoters in a religious setting is due to several comments, particularly related to certain issues and limits, already highlighted by many specialists and field researchers. Beyond this extraordinary informational binder and hence a strong luggage of religious information which, as I said, is a very educational resource, there are a few things to mention. Religious education seeks to be the "engine of education, as it promotes educational values centred on pupils, their harmonious development in terms of both education and morality" (Oprea, 2018, p. 163), and religious culture, according to Pascariu 2018) is "an incipient element in everyone's life" (p. 175).

Any manager or collaborator on a blog / site / channel naturally has a tendency to place this blog in the centre of the net, forgetting that in fact, for a potential reader, he is just one of almost 200 millions of such sites on the network, religious sites counting more than a million. Beyond the good that the great majority of religious organizations holding such sites teach, this virtual space becomes for some a propaganda tool, not the happiest.

The recent news has shown that Islamic sites, for example, well designed for indoctrination and manipulation, have managed to recruit, to make them fight in the Middle East and sacrifice their lives, not just young Muslims in searching for an ideal or a radical position, but also young people who have never had contact with Islam, who have simply accidentally given convincing propaganda on the web.

The big disadvantage of this information area is that the expression is completely free and free from any control (or at least so maintain the official position of those who have the main Internet domains), which can reach an infinitely broader audience than the one around in real life. Incidentally, it can be given a good quality religious site, but in general classic religious sites only attract those already more or less affiliated to the religion they represent. "Even so, the use of these sites suffers from the same limitations previously noted: rapid, diagonal and superficial reading, scattering of the mind through links and images, and a virtual relationship with the replicate church, a noble minor at all." (Larchet, 2018, p. 279) A televised or web-watched, live or storied Mass for an isolated person is a useful and benevolent contact, but between the virtues of video sequences and reality itself is a long way off. Watching remains an individual experience far removed from the community experience of the Liturgy, which in Greek is called syntaxe, meaning assembly. Communion between persons and communion with the Eucharist, both inherent in the Liturgy, are also impossible to fulfil. Without taking into account the fact that the service is regarded at the level of production as a show and that the realization of such a show has the imperfections (it is just less pronounced) that is usually played by the broadcasting of any show, among which the

constant change the plans that place the viewer in different successive perspectives, and disperse the focus of mind.

Conclusions

Analyzing all of the above, as well as other visions of this reality, we understand that this theme contains in itself a generous complexity and presents, from day to day, new and new challenges, valences, shifts and nuances, in front of which we must always be up to date and ready. We have been able to see the realities of mass communication, both traditional and new technologies, in this case, in particular, the Internet, in all its forms. Of course, pedagogically speaking, media technologies are and must be a living and current element in the instructive-educational process, but taking into account constant attention to everything they bring with them, both principles and reality constructive as well as those that undermine the whole educational reality. As Barth and Ciobanu (2017, pg. 8) mention the television can be positive or negative, depending on the coordination that exists between programs which are available to pupils in school and what programs are allowed to watch at home.The best way to ensure a real and safe use of their use in the educational process is a continuous discernment of teachers and parents about the source of mass media education, in this case, religious education.

BIBLIOGRAPHY

1. Albulescu, I., (2003), *Educația și mass-media / comunicare și învățare în societatea informațională,* Editura Dacia, Cluj-Napoca.
2. Barth, K.,Ciobanu, NR., (2017) *Mass media influence upon personality development of children*, in Education and Applied Didactics, Volume I, Issue 1, 2017, Publishing House of Oradea University , ISSN 2559-4877, pp. 7-25.
3. Breton, Phi., (2000), *Le Culte de l'Internet. Une menace pour le lien social?,* La Découverte, Paris.
4. Bertrand, J., C., (2001), *O introducere în presa scrisă și vorbită,* Editura Polirom, Iași.
5. Cerghit, I.,(1972), *Mass-media și educația tineretului școlar,* Editura Didactică și Pedagogică, București.
6. Downey, A. B. (2014), „Religious Affiliation, Education and Internet Use". arXiv:1403.5534 [stat.AP], [20/08/2018].
7. Gomboș, S., (2011), „Despre secularizarea și desacralizarea imaginii religioase și a limbajului religios în exprimarea mass-media", în: *Foaie Națională. Revistă liberă de luptă culturală și spirituală*, disponibil pe: https://foaienationala.ro/despre-secularizarea-desacralizarea-imaginii-religioase-limbajului-religios-exprimarea-massmedia.html [20/08/2018].
8. Larchet, J., C., (2018), *Captivi în internet,* Editura Sophia, București.
9. Oprea, I., M., (2018), *Implicarea organismelor neguvernamentale în politicile educaționale. Studiu de caz, ora de religie*, în *Mai învață. Modernitate, acceptare, inovație în învățământul românesc*, coord., Pătroc, D., Perțe, A., Barth, K., Florescu, C., Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
10. Pascariu, C., (2018), *De ce să studiez disciplina religie la școală*?, în *Mai învață. Modernitate, acceptare, inovație în învățământul românesc,* coord., Pătroc, D., Perțe, A., Barth, K., Florescu, C., Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.

11. Pascariu, C., C., Oprea, I., M., (2017), *Ora de religie! Disciplină obligatorie în școlile de stat din România*?, în *Educația din perspectiva valorilor, Tom XI: Summa Theologiae*, coord. Moșin, O., Scheau, I., Opriș, D., Editura Eikon, București.
12. Salade, D., (1995), *Educație și personalitate,* Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca.
13. Stoian, S., (1971), *Educație și societate,* Editura Politică, București.

MORAL EDUCATION – A COMPONENT OF PERSONALITY FORMATION

Georgeta Gabriela Cornea
Lecture, PhD, "Spiru Haret"University of Bucharest

Abstract:The human being is both subject and object of morality. The man is subject because he expresses value judgments. But he is also an object because ideas, judgments, deeds are reflected in a generalized manner via rules, principles, customs and taken moral traditions.
The moral behaviour manifest itself in everyday life, in the personal and civic life, private and public life, social and professional group, in the religious community.
Personality outlining is not possible without taken into account the aspect that should dominate our entire spiritual life: the moral aspect.
The specific of the moral education is determined, on the one hand, by the moral particularities, perceived as social phenomenon, which confers its content, and, on the other hand, by the socio-psychic conditions that are involved in their realization.
Summing up, we can state that personality is the most complex and the most dramatic human reality. In every man we can distinguish the so-called individual being and the purpose of the education is to improve the so-called social being.

Keywords: moral education, personality, individual morality, moral behavior, moral attitude.

Educatia morală reprezintă activitatea de formare-dezvoltare a conştiinţei morale a personalităţii realizabilă prin intermediul valorilor etice care concentrează toate dimensiunile *binelui moral*.Educaţia morală are ca obiectiv fundamental formarea-dezvoltarea *conştiinţei morale* care vizează optimizarea raporturilor omului cu lumea şi cu sine. Acest obiectiv pedagogic fundamental este realizabil la nivel: *teoretic* (noţiuni-sentimente-stări volitive; norme-convingeri *morale*) şi *aplicativ* (obişnuinţe-atitudini *morale*; comportament *moral*, conduită *morală*), prin intermediul unor conţinuturi specifice (de ordin civic, juridic, religios etc.) şi a unor metode specifice (povestirea, conversaţia, explicaţia, exerciţiul, exemplul, aprobarea, dezaprobarea, analiza de caz etc. - cu semnificaţie *morală*).

Educaţia morală este o componentă a educaţiei prin care se realizează formarea şi dezvoltarea conştiinţei şi a conduitei morale, formarea profilului moral al personalităţii, elaborarea comportamentului social-moral. Esenţa educaţiei morale constă în „crearea unui cadru adecvat interiorizării componentelor moralei sociale în structura personalităţii morale a copilului, elaborarea şi stabilizarea, pe această bază, a profilului moral al acestuia în concordanţă cu imperativele societăţii noastre".

Problemele educatiei, educaţia morală, presupun initierea persoanelor într-un limbaj constrângător (normele etice) ce-i sprijină în manifestarea unor atitudini, trăiri, conduite autonome, libere. De aici porneşte un conflict interior, şi anume paradoxul educaţiei morale de a forma persoanele îndrumându-i către conştientizare, inteligenţă şi autonomie înaltă. Deci o cauză ar fi achiziţionarea obişnuinţelor de comportament şi asumări profund diriguitoare activităţii dezirabile prin strategii relativ constrângătoare.Moralitatea individuală, ca produs al educaţiei, este parte componentă

a structurii de ansamblu a personalităţii, influenţeaz ă dezvoltarea acesteia şi are un profil distinct şi specific.

Formarea conduitei şi conştiinţei morale favorizează unul din cele mai complexe planuri în formarea personalităţii : se bazează pe acţiuni şi deprinderi morale, care abia prin cristalizarea şi generalizarea lor se vor structura ca trăsături de ordin moral. Frumuseţea morală se manifestă şi angajează copilul în aprecierea panoramei acesteia, ce are contribuţie majoră pentru perceperea, recepţionarea, înţelegerea şi totodată stabilirea unui climat armonios şi benefic pentru o educaţie morală superioară.

Educaţia morală constă în activarea pedagogică a normelor, principiilor, valorilor morale specifice unei societăţi istoric determinate în vederea formării de atitudini, sentimente, convingeri, comportamente, deprinderi şi obişnuinţe morale, a trăsăturilor, morale de personalitate. Este o activitate sistematic organizată de diferite instituţii sociale, între şcoala ocupă poziţia cea mai importantă.

Educarea tinerilor în spiritul înaltei moralităţîi se realizează numai într-o comunitate sănătoasă. Astfel e necesar ca trăsăturile esenţiale ale personalităţii să fie formate în şcoală, sistematic şi consecutiv, fundamental fiind exigenţa faţă de sine şi disciplina conştientă, care duc la democratizarea şi îmbunătăţirea relaţiilor dintre oameni. Procesul de formare a sentimentului moral trebuie să conţină un algoritm precizat, judicios, să ţină cont de particularităţile individuale şi de vârsta ale copiilor.

Scopul şi obiectivele cercetării:

Principalul *scop* al acestui proiect este acela de a evidenţia nivelul de moralitate al elevilor şi a trage un semnal de alarmă factorilor impliaţi în educaţie. Lipsa timpului acordat fiecărui elev, care vine din familie cu problemele sle, lipsa în unele şcoli a consilierului şcolar, a psihologului, de asemenea lipsa de timp acordată prin curriculum consilierii elevilor reprezintă tot atâtea piedici în educaţia morală a copilului

O1. Stabilirea gradului de implicare a factorilor cu responsabilităţi în educaţia morală a copiilor din populaţia cercetată. Partea responsabilă de formarea educaţiei morale la copii rămane Şcoala, alături de Familie, apoi Societatea.

O2. Elaborarea unor măsuri şi activităţi de educaţie morală a copiilor din populaţia cercetată

Prin şcoală este la îndemâna profesorilor să iniţieze acţiuni, activităţi şcolare şi extraşcolare care să vizeze educaţia morală a copiilor; in proiectul planului de şcolarizare al fiecărei şcoli pot fi prinse ţinte specifice focus pe educaţia morală, pe formarea conştiinţei morale, a convingerilor morale

Ipoteze de lucru

Ca punct de plecare în desfăşurarea cercetării am pornit de la următoarele ipoteze de lucru:

- Se prezumă că nivelul de educaţie morală al copiilor este diferit şi influenţat de factori sociali şi individuali.
- Responsabilitatea pentru educaţia morală a copiilor este asumată diferit, în funcţie de gradul de implicare a factorilor educaţionali.
- O educaţie morală optimă presupune un demers educaţional orientat şi planificat cu scopuri precise.

Organizarea şi desfăşurarea cercetării

Cercetarea a fost efectuată asupra unui eşantion format din 56 de elevi din clasele I –VIII, de la Şcoala Gimnazială nr. 13 Braşov. Elevii sunt atât din ciclul primar, cât şi din cel gimnazial(25 din clasele primare şi 31din gimnaziu).De asemenea, am aplicat interviul dirijat pe bază de întrebări asupra a 37 de cadre didactice, care lucrează în

şcoală. Selecţia a reprezentat segmentul de dascăli care sunt responsabile de educaţia copiilor din şcoală.

Metode de cercetare

In realizarea cercetării privind nivelul de educaţie morală al copiilor am folosit două metode:

1. Interviul dirijat pe bază de întrebări performante, care se adresează persoanelor cu responsabilităţi în educaţia morală a elevului. Ca instrument de lucru am folosit Ghidul de interviu.
2. Din aplicarea anchetei pe bază de chestionare s-au desprins următoarele:

- Analiza statistică (SPSS)
- Analiza, relaţii

Prelucrarea şi interpretarea rezultatelor cercetării

Au fost chestionaţi 56 de elevi: 25 din clasele primare şi 31 din clasele gimnaziale.Dintre ei, 42 au fost de sex feminin şi 14 de sex masculin.Vârstele lor sunt cuprinse între 9 şi 14 ani.Toţi 56 de elevi domiciliază în mediu urban. Din cei 56 de elevi, 32% locuiesccu ambii părinţi, 15% numai cu un părinte, 14% cu bunicii şi 5% cu alte rude. La intrebarea dacă consideră că au acces la educaţie prin şcoală 26 elevi au răspuns afirmativ,15 negativ şi 15 consideră că au acces limitat.Privind participarea acestora la întocmirea Regulamentului clasei alături de colegii lor, 15 au răspuns în mare măsură, 29 în mică măsură şi 12 în nici o măsură. Exemplele pozitive care ii inspiră pe aceşti elevi sunt date de: părinţi (32 au răspuns -mama, 8 au ales tata), prieteni (7) profesori (5), restul de rude şi vecini. La întrebarea ,,Dacă ar fi profesor,cele mai importante trei comportamente pe care le-ar aprecia la elevi, aceştiaau ales Politeţea (38), Umorul (11) şi Respectul faţă de ceilalţi (7). Interesant a fost şi răspunsul elevilor la întrebarea ce ar alege între minciună şi adevăr, chiar dacă pot avea de suferit, aceştia au preferat Minciuna (32 răspunsuri) faţă de Adevăr (24).

Rezultatele interviului aplicat profesorilor

Vârsta profesorilor din eşantionnul ales este cuprinsă între 28 şi 59 de ani. Au răspuns la chestionar profesori de religie, de matematică, limba romană, geografie, arte, chimie şi limbi străine, psiholog şcolar, profesor de educaţie civică, învăţători, educatoare, logoped, consilier şcolar. Din cei intervievaţi, 25 sunt căsătoriţi, 3 divorţaţi şi 11 necăsătoriţi. Gradul de studii atins este de 42 % studii superioare de lungă durată, 35%liceul,13 %. master absolvit sau in curs de absolvire şi 8 %, studii superioare de scurtă durată. Aceştia au reuşit sădefinească "moralitatea" în proporţie de 85 % şi 98% să ofere câte trei exemple de conduită morală în societate.

Concluzii

Analiza fiecărei ipoteze emise şi analizată confirmă nivelul de moralitate al copilului, care este acceptabil. Persistă în educaţia morală a copilului urmpătoarele neajunsuri:

- Părinţii plecaţi la lucru în străinătate, divorţaţi, educaţia renevind unor terţe personae din familie (unchi, mătuşi, bunici, fraţi mai mari etc)
- Lipsa realelor modele morale din societate
- Frecventarea unor grupuri de prieteni fără ştiinţa sau supravegherea părinţilor
- Lipsa unor programe focus în şcoală pe termen lung şi cu obiective clare.

Responsabilitatea pentru educaţia morală a copiilor este asumată diferit, în funcţie de gradul de implicare a factorilor educaţionali.

În urma studiilor efectuate, am constatat că pentru formarea conduitei şi conştiinţei morale se favorizează unul din cele mai complexe planuri în formarea personalităţii : se bazează pe acţiuni şi deprinderi morale, care abia prin cristalizarea şi

generalizarea lor se vor structura ca trăsături de ordin moral. Frumuseţea morală se manifestă şi angajează copilul în aprecierea panoramei acesteia, ce are contribuţie majoră pentru perceperea, recepţionarea, înţelegerea şi totodată stabilirea unui climat armonios şi benefic pentru o educaţie morală superioară.

Părinţii şi educatorii contribuie, în strânsă colaborare, la ridicarea nivelului educativ al elevului integrat în colectiv. Reuşita acestei acţiuni presupune însă o cunoaştere specială a fiecărui copil. El trebuie urmărit permanent şi profund, sub toate aspectele personalităţii lui.

Factorul decisiv în succesul şcolar îl reprezintă raportarea corectă a realităţii în existenţa activităţii comune familie-şcoală. Sunt necesare sisteme complexe de dezvoltare a responsabilităţilor individuale şi colective, în concordanţă deplină cu preocupările, interesele, deprinderile şi aptitudinile fiecărui copil. Cu intrarea în şcoală (de la vârsta de 6 ani) problemele muncii de educaţie devin mai complexe şi odată cu ele şi rolul familiei, şcoala constituind pentru copil un mou mediu căruia trebuie să i se adapteze şi care va influenţa enorm dezvoltarea sa.

O serie de sarcini educaţionale sunt preluate în mod special de şcoală, dar familia rămâne implicată chiar şi în realizarea acestora ramânându-i în acelaşi timp şi multe altele în care rolul principal îl are în continuare. Fără participarea părinţilor, efortul educativ organizat prin instituţiile şcolare poate fi frânt, deviat sau deformat.

Astfel, prima ipoteză a evidenţiat nivelul de educaţie morală al copiilor, care este influenţat de factorii sociali şcoală, familie şi societate, fiind diferit şi individual. În funcţie de gradul de implicare a factorilor responsabili pentru educaţia morală a copiilor, se confirmă şi a doua ipoteză, care vizează asumarea diferită a acestei responsabilităţi.

Rezultatele cercetării au fost relevante pentru demersul educaţional ce trebuie orientat şi planificat cu scopuri precise în vederea realizării educaţiei morale la copii, ceea ce era emis în ultima ipoteză.

Se constată că Educaţia morală în şcoală are nevoie de realizare în mod organizat, planifica. Pentru realizarea Educaţiei morale, toţi factorii trebuie să fie implicaţi, de exemplu în cursuri de formare profesională a educatorilor, în organizarea de activităţi specifice în cadrul şcolii, de îndrumare a cadrelor didactice de implicare în educaţia morală;

Fiecare profesor responsabil al unui colectiv de elevi are nevoie anual de un plan de educaţie morală a copiilor.

„Putem renaşte prin educaţie, ceea ce presupune dezvoltarea creativităţii moral-spirituale; finalitatea majoră a educaţiei pentru valori morale este dezvoltarea creativităţii moral-spirituale; educaţia morală nu se reduce la educaţia civică şi nici la educaţia pentru drepturile omului, ci ea presupune raportarea la un sistem armonios, care să fie deschis valorilor general umane, al valorilor creştine, al valorilor tradiţionale specifice, al valorilor modernităţii şi contemporaneităţii. […]. Educaţia pentru valori morale presupune un educator liber şi creator în ordine morală, care îşi asumă responsabil paradoxul educatorului privind sacrificiul de apostol şi erou subordonat nobilei misiuni.”[1]

BIBLIOGRAPHY

1. Bâtlan, I. (*1998*)*Philosophia moralis. Prelegeri de etic*ă,Bucureşti, Editura Ddidactică şi Pedagogică.

2. Bunescu, Ghe., (*1998)Şcoala şi valorile morale.* Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică.
3. Geissler, E., (*1977*)*, Mijloacele de educaţie*, E.D.P., Bucureşti.
4. Huszar,T.(*1967*), *Morala şi societatea*, Editura Politică, Bucureşti.
5. Iosifescu, V.(*2011*), *Duplicitate si Educaţie Morală*Conf. Univ. Dr. , Editura: Aramis, Bucuresti.
6. Lazar, C.(*1999*), *Autoritate si deontologie*, Editura Licorna.
7. Lazăr, C.(2010), *Etică şi deontologie,* Editura Licorna.
8. Neacşu I.(*1990*), *Instruire şi învăţare,* Editura Ştiinţifică, Bucureşti.
9. Nicola, I.(*1994*), *Pedagogie*, E.D.P., Bucureşti.
10. Pegagogie şi Teoria educaţiei- Educaţia XX, Vol. II, Editura Aramis, Bucureşti, 2002
11. Piaget, J.(*1980*) *Judecata morală la copil*, editura Didactică şi pedagogică, Bucureşti.

PRACTICES OF FACEBOOK USAGE IN THE PRESIDENTIAL CAMPAIGN OF 2014. THE ANALYSIS OF THE COMMUNICATION THEMES FOR THE CANDIDATE KLAUS IOHANNIS. FREQUENCY, TYPOLOGY AND OTHER RELEVANT FEATURES

Handy-Francine Jaomiasa
PhD Student, University of Bucharest

Abstract:The present paper intends to analyse the manner in which Facebook had a specific impact in the online political communication in order to constitute an electoral identity. The use of Facebook in political communication implies certain communication practices (such as but not restricted to a strong personalisation of communication trough a predominant conversational style).
For the purposes of the present paper, given the ongoing research project and the technical limitations we have analyses the posts of Klaus Iohannis in the electoral campaign period.
The research question would be: How did Klaus Iohannis used Facebook in the presidential campaign of 2014 to build its electoral identity?
For that purpose, I shall firstly analyse the construction of the Facebook page as a device during the electoral campaign, from the point of visual and content structure. Secondly, I shall use the content analysis method in order to identify relevant communication patterns. What are his favourite themes?
The empirical section was built for the posts during the electoral campaign with several ones being analysed. A difficulty encountered related to the deletion of certain posts by the page administrators but they have been recovered by using a series of print shots.

Keywords: Electoral campaigns; social media; political discourse; Klaus Iohannis; political communication

Studiile demonstrează că utilizarea Facebook în comunicarea politică devine o necesitate dat fiind că politicienii tind să trateze acest mijloc de comunicare ca pe o resursă potenţială de mobilizare sau de lansare a unor subiecte pe agenda mass-media.

Facebook-ul în comunicarea politică este nu numai o resursă, ci indică o situație de comunicare specifică, implicând anumite practici de comunicare (de exemplu, personalizarea accentuată a comunicării printr-un stil predominant conversațional). În acest sens, intenționez să analizez discursul pe Facebook al candidatului Klaus Iohannis în perioada campaniei electorale via Facebook în relație cu electoratul în funcție de specificul diferitelor tipuri de context politic.

Obiectivul principal ar fi acela al comunicării pe Facebook în context electoral, cu accent pe modul în care candidatul a utilizat Facebook pentru a-și construi și recontextualiza o identitate electorală.

Construcția paginii Facebook ca dispozitiv se va afla în centrul atenției. Facebook-ul este analizat din punctul de vedere al structurării sale la nivel vizual și de conținut astfel încât să rezulte un cadru de interactivitate și eventual de mobilizare a electoratului. Intenționez să operaționalizez conceptul de ”dispozitiv” în funcție de anumite dimensiuni (personalizarea la nivel vizual, interactivitatea, organizarea pe

secțiuni ș.a.) la nivelul cărora s-au identificat diverse mecanisme și practici comunicaționale în alcătuirea paginii Facebook.

În al doilea rând, utilizarea metodei analizei de conținut va permite identificarea toposurile utilizate strategic de candidat în perioada electorală/non-electorală, deci, ce tipuri de teme predomină la nivelul postărilor de pe pagina oficială de Facebook a lui Klaus Iohannis. Pe baza acestei metode pot fi evidențiate anumite pattern-uri tematice în comunicarea politică online a omului politic. Ce teme introduce așadar, candidatul în discursul politic pe Facebook și cum sunt acestea utilizate în construcția identității sale, adică, definirea unor atribute ce țin de oferta politică, dar și de persoana omului politic?

De ce contează?

Autori precum Vergeer *et* al. (2013) susțin că odată cu modelul de comunicare web 2.0 are loc trecerea spre o nouă etapă a comunicării politice, denumită *perioada campaniilor personale*. Acest nou tip de campanie se suprapune cu începutul utilizării blogurilor și rețelelor sociale în comunicarea politică. În acest context, relaționarea dintre politicieni și alegători se redefinește, prin faptul că oamenii politici cultivă un stil personal de campanie (Hermans *et* Vergeer, 2012), care le permite prezentarea ofertei lor politice într-un mod mult mai accesibil pentru electorat.

Politicienii au devenit conștienți de aceste roluri publice modificate mai sensibile la schimbarea modului de utilizare a mass-media. Ei și-au adaptat canalele de transmitere a mesajelor pentru a se conecta cu utilizatorii de Internet. Politicienii începând din anul 2004 tind să înlocuiască medierea oferită de televiziune prin noile media (Gurevitch, Coleman, Blumer, 2009, pp. 168-169). Politicienii vizează diminuarea rolurile tradiționale de comunicare politică analogică în vederea obținerii eficienței electorale, deoarece tehnologiile digitale au modificat echilibrul comunicativ al puterii. În contextul democrației politice, jurnaliștii adoptă strategii diferite în campanii pentru interpretarea informației electorale: obiectivitate, noutate, profesionalism și analiză politică, electoratul adoptă comportamente diferite, fie de evitare, fie de interes: cunoașterea programului candidaților, identificarea unor argumente posibile pentru dialogul politic, analiza contextului electoral în vederea implicării politice, iar alegătorii accesează instrumente on-line pentru a căuta informații, pentru a interacționa și împărtăși opiniile lor cu alți cetățeni, care sunt mai bine informați, mai eficienți din punct de vedere politic (Gurevitch, Coleman, Blumer, 2009, pp. 168-169). Orice agendă electorală trebuie să se ralieze la acest câmp interactiv de forțe și de interpretări.

Pentru înțelegerea implicațiilor evoluției campaniilor electorale, precum și schimbările pe termen lung specifice sunt relevante strategiile adoptate, așa cum denotă studiul lui Pippa Norris (2000). Evoluția campaniilor electorale se suprapune cu evoluția strategiilor de comunicare electorală aplicate. Mai mult, se consideră că atât modelul american, cât și cel britanic au constituit sisteme de referință în cadrul procesului de profesionalizare a comunicării electorale. Pippa Norris utilizează criteriul postmodernității pentru a explica evoluția campaniilor electorale. Campaniile electorale s-au modificat în funcție de strategiile candidaților, care au devenit mai descentralizate și specializate (Owen în Medvic, 2011, p. 150)

Profesionalizarea comunicării politice este asociată în principal declinului partidului de masă și ascensiunii partidelor de tip *catch-all* (Negrine *et* al., 2007). Alte fenomene conexe acestor transformări vizează comportamentul electoral, respectiv, un electorat aparent tot mai puțin interesat de politică și mai greu de convins de viabilitatea ofertei electorale a partidelor. Ca atare, campaniile electorale devin mai costisitoare în condițiile în care se recurge la consultanța în comunicare politică din afara partidului. Rolul consultanței constă în rafinarea practicilor și strategiilor de comunicare politică

astfel încât acestea să fie adaptate cerințelor unui sistem mediatic din ce în ce mai competitiv și influențat de comercializare. Comunicarea politică importă masiv tehnici și strategii specifice marketingului comercial.

După 2000, cercetările în domeniul profesionalizării comunicării politice se diversifică, de la studii care abordează principali indicatori ai acestei tendințe (Negrine *et* Lilleker, 2002; Holtz-Bacha, 2004; Mancini, 2013; Negrine *et* al., 2007; Negrine, 2008; Gibson *et* Romelle, 2009) la cercetări interesate de caracteristicile profesionalizării la nivel local (Holtz-Bacha, 2007; Mancini, 2007).

Consider că este important să subliniez că toate campaniile electorale au început să valorifice în mod amplu instrumentele online, nu numai pentru a comunica mesajele lor, dar, de asemenea, în vederea mobilizării susținătorilor, astfel încât să ofere oportunități e-voluntarilor de a se implica în acest proces (Cristian Vaccari, 2008; Wojcieszak, 2009; Gibson *et* McAllister, 2013).

Ținând seama de specificul lucrăriia fost aplicată în primul rând analiza de conținut tematică, la nivelul postărilor care alcătuiesc pagina de Facebook a candidatului. În acest sens pe baza unei grile de categorii pentru a identifica anumite pattern-uri (structuri, modele) tematice.

În al doilea rând, voi creea o grilă de categorii pentru a identifica anumite caracteristici structurale ale Facebook-ului ca mijloc de comunicare, respectiv, practici comunicaționale vizuale corelate cu organizarea textuală a Facebook-ului (text, imagine, video) și cu funcțiile aferente referitoare la interactivitate (numărul de like-uri, comentarii și distribuiri).

O dificultate întâmpinată în activitatea de constituire a corpusului în vederea analizei de conținut o reprezintă ștergerea unor postări de către administratorii paginii Facebook a lui Klaus Iohannis.

Mai mult, unitățile de analiză fiind materiale online pot apărea modificări în ceea ce privește aspectul cantitativ al lucrării: numărul de like-uri, comentarii și distribuiri poate să crească. Acest aspect nu afectează componenta calitativă a cercetării de față, întrucât cercetarea noastră vizează, are în vedere strategiile discursive pe care le-a folosit Klaus Iohannis în calitate de candidat așa cum apar în conținutul postat (text, fotografii, video).

Posibile modele de analiză ale postărilor

Am identificat astfel o serie de postări, mai jos prezentând câteva dintre acestea precum și o posibilă analiză si comentarii relevante. În acest sens, am ales ca perioadă de analiză a postărilor de pe pagina Facebook a lui Klaus Iohannis: 3 octombrie - 15 noiembrie 2014 ca perioadă electorală. Se pot remarca câteva dintre postări enunțate sub forma unor opinii, puncte de vedere, cum ar trebui sa fie un politician, candidatul Klaus Iohannis se identifică cu niște principii in care el crede, se disociază de ceilalți candidați. In timp Klaus Iohannis este un politician care nu este interesat de jocurile politice, ci doar de candidatura prin care el aduce in atenție calități preum seriozitatea, respectul, profesionalismul,

‘’*Ce înseamnă România lucrului bine făcut? Înseamnă o țară prosperă, respectată în lume, care prețuiește educația, cu oameni liberi și demni, care găsesc un loc de muncă pe măsura priceperii și preocupării lor. Este o atitudine, un fel de a fi și de a face lucrurile - temeinic, cu seriozitate și cu grijă pentru oameni*!’’ Acesta este sloganul electoral, un element de noutate, element programatic, partea unui program care poate fi politic și care a fost parte din programul politic.

In reușita acestui slogan care depindea de prezenta unui lider, care să înțeleagă cum se fac lucrurile bine prin apartenența lui la o comunitate emblematică pentru lucrul bine făcut, care este comunitatea germană în sens larg, incluzând statul german. Această postare reflectă o serie de elemente specifice profilului său imagologic (etnic german, primar cu rezultate), dorința de a fi asociat cu caracteristicile spuse în această campanie…rigoare, performanță și seriozitate

''Unul dintre hobby-urile mele este grădinăritul. Nu sunt un tip extrem de îndemânatic, dar nicidecum stângaci. Există două zone în grădina mea de care mă ocup în mod deosebit: gazonul şi trandafirii. Iau în serios îngrijirea trandafirilor, am mai multe soiuri. Şi fac acest lucru de când m-am mutat la casă, de aproape 20 de ani''. (fragment extras din volumul meu autobiografic, ""PAS CU PAS"") #iohannisdelaalaz. Cu această metaforă, Klaus Iohannis își construiește ethos-ul responsabilității, își asumă crearea « gazonului » perfect, al unui sistem politic în care să « crească trandafirii », diferitele soiuri, adică valorile multiple, tradiția, simțul datoriei, onestitatea, neprihănirea, virtutea, încrederea, bunul simț, umilința. Iar el se va asigura că toate aceste « soiuri », valori, vor primi apa si atenția necesare pentru a înflori mereu, a nu se ofili niciodată.Prin această postare, dispune de răbdare și perseverență pentru a construi și menține un sistem funcțional (având în vedere că se ingrijește de gradina sa de 20 de ani). Se mai poate remarca elementul de umanizare a personajului. Acesta oferă publicului o confesiune din sfera vieții private, un hobby al său menit să îl umanizeze și să îl conecteze cu audiența. Se poate observa o consecventă, o perseverență a lucrului bine facut…

''Constat că o declarație, pe care o consider expresia unei atitudini de normalitate și decență în politică, a fost răstălmăcită și interpretată pentru a induce în eroare opinia publică. Observ cu regret că, la 25 de ani de la Revoluție, pare neobișnuit pentru un om politic să invoce rațiuni de moralitate și normalitate democratică. Eu mi-am propus să fac politică altfel.''

Klaus Iohannis evidentiază două aspecte importante; pasivitatea care reprezintă sistemul politic românesc după prabușirea unui regim totalitar, un sistem fără valori și interpretarea gresită a democrației, folosirea libertății doar în scopul de a induce în eroare opinia publică, folosirea informației în scopuri destructive, '*Eu mi-am propus sa fac politică altfel*', sesizăm că este prezent un ethos al credibilității, avem de-a face cu un altfel de candidat, o politică nouă și autentică, asumarea noilor politici și schimbari. Rolul lui Klaus Iohannis va fi cel al schimbarii, al redarii valorilor democratice și creării unui context propice.

'*''Aducem astăzi un pios omagiu victimelor Holocaustului din România, fiilor acestei națiuni care au pierit în una dintre cele mai mari tragedii ale secolului XX. La mai bine de 70 de ani de la această catastrofă umană, suntem chemați să comemorăm o zi care a devenit, în timp, una dedicată memoriei suferinței, o rană deschisă care nu se va închide probabil niciodată. Vă chem pe toți să privim, cu responsabilitate și compasiune, la viitorul nostru ca societate și să ne amintim în același timp, cu emoție, de genocidul împotriva membrilor comunităților evreiești și rome, iar un asemenea*

moment să fie o datorie pentru generațiile de azi și de mâine.'' Elemente menite să aducă în discuție responsabilitățile naționale față de un moment tragic al istoriei universale și anume Holocaustul. Este un element menit să creeze emoție prin reamintirea tragediilor care s-au întâmplat și totodată se constituie într-un avertisment față de pericolele care ne pândesc. Suntem în fața unei alegeri iar reamintirea tragediilor va servi tot timpul ca pavăză în fața repetării lor. Avem aici și un element programatic de crearea și menținere a unei memorii naționale. Ethos ul ideologiei, puterea exemplului . Klaus Iohannis ne amintește cu ocazia omagiului adus victimelor Holocaustului, consecințele catastrofale ale sistemului totalitar despotic. Consecințe pe care le resimțim 70 de ani mai târziu, deși, acum, trăim într-un context european, democratic.

''Intră pe www.iohannispresedinte.ro/impreuna și alătură-te echipei mele de susținători! Postează pe wall-ul tău linkul www.iohannispresedinte.ro/impreuna însoțit de hashtag-ul susținătorului: #iohannispresedinte. Cele mai apreciate 100 de postări vor fi premiate cu volumul meu autobiografic, ""PAS CU PAS"", împreună cu semnătura mea. Împreună, vom câștiga!''. Folosirea imperativului la persoana a doua sg, metodă de comunicare directă. Se pot remarca enunțuri cu valoare, funcție de mobilizare, și în același timp îl mobilizează pe elector, nu doar simbolic, ci și printr-o recompensă care are legatură cu valorizarea persoanei lui Klaus Iohannis -postare relevantă ca strategie de comunicare online, ceea ce înseamnă o mobilizare a alectoratului cu un grad de interactivitate- se poate remarca un ethos al competenței.

''Cred că orice politician care își fundamentează activitatea și aparițiile publice pe valuri de atacuri la adresa oponenților săi politici pleacă din start cu un dezavantaj. Un astfel de comportament denotă nesiguranță, teamă și lipsă de profesionalism. Niciun mare om politic de nicăieri din lume nu s-a abătut de la drumul său pentru a-și ataca adversarii, cu atât mai puțin pe subiecte ce țin de viața personală, pentru simplul motiv că și-a respectat electoratul, lucrând exclusiv în interesul lui.''. Folosirea persoanei 1, exprimarea unor opinii, a unor sentințe care descriu comportamente la care poate adera sau de care se disociază, ''*Un astfel de comportament denotă nesiguranță, teamă și lipsă de profesionalism*'', în cazul de față se proiectează pe sine ca o persoană fără teamă, profesionalistă și sigură în victorie și pe valorile sale. Se poate remarca un limbaj distant, adresare indirecta. Aceste enunțuri exprimă un soi de credință aproape diferit, soi cu ce înseamnă un politician autentic. Introduce ideea că un politician autentic se gandeste doar la electorat și nu se gandește la atacuri, este un mod de a se disocia de restul candidatilor.

''Un sistem de Educație performant este o investiție în viitor, fără de care o națiune nu poate progresa și performa.''-Klaus Iohannis expune una dintre cele mai importante priorități ale mandatului său, și anume sistemul educational, investiția necesară pentru buna aplicare a valorilor democratice. Folosește repere din domeniul său profesional, reliefând astfel ethos-ul competenței.

‘’*Imediat după Revoluţie, investitorii străini nu se înghesuiau să vină în România, iar lucrurile nu au progresat foarte mult nici în următorii ani. În 2000, economia Sibiului "somnola", fără nicio direcţie clară sau viziune. Aşa că a trebuit să mă gândesc la o cale prin care să o revigorez, să o aduc mai aproape de un model care făcuse oraşul să crească în vremurile lui bune. Am vrut ca investitorii să se oprească aici şi să ofere slujbe stabile pentru sibieni, aşa că la nivel de municipalitate le-am înlesnit calea de acces prin tot ceea ce a depins de noi: am dezvoltat o infrastructură a zonei şi am introdus reţelele de utilităţi. Şi le-am explicat care sunt avantajele Sibiului. Acum există numeroşi oameni de afaceri interesaţi să investească în Sibiu.* (fragment extras din volumul meu autobiografic, ""PAS CU PAS"") #iohannisdelaalaz. Se poate observa un element hotărâtor în câștigarea adeziunii electoratului, este convingerea electoratului că viitorul Președinte are calitățile și experienta necesară pentru a avea succes în misiunea prezidentială.

‘’*le-am înlesnit calea de acces prin tot ceea ce a depins de noi*’’, candidatul își asumă succesele în dezvoltarea municipiului și a a zonelor din Sibiu, sugerând că în același mod va dezvolta în întreaga țară.

În loc de concluzii

Analiza campaniilor electorale din perspectiva noilor media și prioritar din perspectiva rețelelor sociale a evidențiat necesitatea reconceptualizării strategiilor politice. Putem extrage o serie de idei centrale cum ar fi:

- este esențial ca marketingul electoral să devină o tactică permanentă pentru orice actor politic, indiferent de contextul electoral sau nonelectoral.
- prin valorificarea noilor media se înregistrează avantaje reale în cadrul comunicării electorale: costuri reduse, posibilitatea de a cunoaște profilul electoratului, dezbaterea comună a unor teme de interes public, formarea unor comunități electorale stabile care pot fi mobilizate în atragerea simpatizanților și colectarea fondurilor, mărirea gradului de interactivitate al actanților comunicării electorale.
- orice campanie electorală s-a modernizat preponderent grație utilizării resurselor online. Mai mult, prin reconfigurarea online a campaniilor electorale, scopul comunicării electorale nu rămâne la nivelul strict informativ, ci tinde către modelarea comportamentului cetățenilor, cu atât mai mult cu cât noile media favorizează utilizarea feedback-ului obținut de la posibili electori.

Chiar dacă postările prezentate cu titlu de exemplu mai sus pot să ne dea idei asupra tipului de comunicare politică în campanie electorală în mediul românesc foarte mulți utilizatori tratează mediul de informare online ca o extensie a mass-media tradiționale, succesul electoral depinde de tratarea alternativă a noilor media și a mass-media tradiționale, deoarece instrumente de campanie tradiționale coexistă cu cele digitale, ambele rămânând importante.

Consider că succesul campaniilor electorale nu este rezultatul exclusiv al folosirii preponderente a rețelelor sociale de către actorii politici, ci al utilizării echilibrate a noilor media față de formele tradiționale pentru a menține vizibilitatea și notorietatea la nivelul spațiului public, dar și pentru a atrage electoratul prin oferirea credibilității politice.

BIBLIOGRAPHY

*** Pagina de Facebook a lui Klaus Iohannis
ALT, James E. şi ALESINA, Alberto „Economia politică: o perspectivă de ansamblu" în GOODIN, R.E. şi KLINGEMANN, H.D. (coord.), *Manual de ştiinţă politică*, Ed. Polirom, București, 2005.
BAKER, C. Edwin, *Mass-media, piaţa şi democraţia*, Iaşi, Ed. Moldova, 2008.
BALANDIER, Georges, *Scena puterii*, Oradea, Ed. AION, 2000.
BARNES, J.A., *Sociologia minciunii*, Iaşi, Ed. Institutului European, 1998.
BARON, David P., „Competing for the Public Throught the News Media", *Journal of Economics and Management Strategy*, Vol. 14, No. 2, Summer 2005.
BECIU, Camelia, *Sociologia comunicării și a spațiului public*, Ed. Polirom, București, 2011.
BLUMLER, James. G., Kavanagh, Dennis, „The Third Age of Political Communication: Influences and Features", *Political Communication*, 1999, 16, 211 – 214.
BRZENIZSKI, Z., *Marea tablă de şah: Supremaţia americană şi imperativele sale geostrategic*, Ed. Universul Enciclopedic, Bucureşti, 2000.
CASTELLS, Manuel, *The Rise of the Network Society*, Blackwell Publishers, Oxford, 1996.
COMAN, Cristina, *Relaţii publice şi mass-media*, Iaşi, Ed. Polirom, 2004.
COMAN, Mihai, *Introducere în sistemul mass-media*, Ed. Polirom, Iaşi, 1999.
COMAN, Mihai, *Mass media în România post-comunistă*, Ed. Polirom, Iaşi, 2003.
CROWTHER, William, „Romania", *Handbook of Political Change in Eastern Europe*, Edgar Elgar Publishers, London, UK, 1998.
FISKE, John *Introducere în științele comunicării*, Iași, Editura Polirom, 2003.
GUREVITCH, M., COLEMAN, S., & BLUMLER, J. G., „Political Communication — Old and New Media Relationships", *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, pp. 164–181, 625(1), 2009.
HAMELINK, Cees, „The professionalization of political communication: Democracy at stake?",*The Professionalisation Of Political Communication*, UK, Intellect, 2007.
HEIM, Michael, *Virtual Realism*, New York/Oxford, Oxford University Press, 1998.
HERMANS L. & VERGEER M., ‚Personalization in e-campaigning: A cross-national comparison of personalization strategies used on candidate websites of 17 countries in EP elections 2009", *New Media Society*, 15, *pp.* 72-92, *2012.*
JAOMIASA, Francine, „New Media. The Role of Facebook in online political communication. Case study – The analysis of discursive strategies of the candidate Klaus Iohannis in the presidential campaign of 2014", Conferința *PR Trend. Communication Strategies*, Cluj-Napoca, 26-27 februarie 2018.
KIRKPATICK, David *Efectul Facebook. Din culisele rețelei de socializare care unește lumea*, București, Ed. Philobia, 2011.
MANCINI, P., "Media Fragmentation, Party System, and Democracy", *The International Journal of Press/Politics,* pp.43-60. 18(1), 2013.
MCNAIR, Brian, *Introducere în comunicarea politică,* Routledge, Editura Polirom, Iași, 2007.
NEGRINE, R., MANCINI, P., HOLTZ-BACHA, C. & PAPATHANASSOPOULOS, S. (Eds.). *The Professionalisation of Political Communication*. Intellect Books, 2007.
PIPPA Norris, *A Virtuous Circle? Political Communications in Post-Industrial Democracies.* Cambridge: Cambridge University Press. 2000.

WOJCIESZAK, M., ‘‘Carrying Online Participation Offline’’—Mobilization by Radical Online Groups and Politically Dissimilar Offline Ties,, *Journal of Communication*, pp. 564–586.59, 2009.

MEDIA COVERAGE OF THE GREAT UNION. CASE STUDY: THE JOURNALISTIC ACTIVITY OF THE ROMANIAN WRITER ION AGÂRBICEANU, BETWEEN 1917-1919

Alexandra Ormenișan
PhD Student, "Babeș-Bolyai", University of Cluj-Napoca

Abstract: Ion Agârbiceanu (1882-1963) was a Romanian writer, priest and journalist, a distinguished personality of the Romanian culture, especially the Transylvanian one. It is lesser known that he was one of the most active journalists. His activity lasted nearly 60 years, during which he collaborated with over 80 newspapers and this part of his work has not been deepened so far. This paper aims to bring to the present the articles written by the Romanian writer, about a hundred years ago.
Witness at several key moments in Romania's history, he lived with enthusiasm the creation of modern Romania, implicitly the Great Union (1918), and militated, through his articles, for the realization of the unitary national state, in which each citizen contributes through moral, work and dedication, to the consolidation of a modern society.
This paper aims to analyze 42 articles, published in newspapers such as România, Neamul românesc or Patria, between 1917-1919. During these years, the writer`s life was marked by a lot of changes. Studying the activity of this dedicated journalist, we can understand which were the most important problems in the society at that time and what impact did the Great Union have.

Keywords: Agârbiceanu, Great Union, media, press history, Transylvania, Romania.

Introducere

Atunci când vine vorba despre presa Marii Uniri, Ion Agârbiceanu este unul dintre scriitorii care au militat îndelung pentru desăvârșirea statului român, pentru realizarea idealului național. Lucrările care tratează activitatea jurnalistică a acestui scriitor sunt puține, astfel că această cercetare își propune să aducă în actualitate aceste articole, scrise în perioada 1917-1919.

A fi jurnalist era un lucru comun pentru cei mai mulți scriitori ai vremii, având în vedere că ei reprezentau pătura cultă a societății, având astfel voci care se făceau cu ușurință auzite. Punctul culminant al activității sale de presă a fost între 1919-1927, când a fost directorul ziarului *Patria* și, de asemenea, în 1938-1940, când a condus *Tribuna*.

De-a lungul carierei sale, Ion Agârbiceanu a fost martor al mai multor momente-cheie din istoria României, pe care le-a reflectat în activitatea sa publicistică de peste șaizeci de ani, timp în care a colaborat la aproximativ 80 de ziare, cu peste 2.000 de articole

Ion Agârbiceanu – scurtă biografie

Ion Agârbiceanu (12 septembrie 1882 - 28 mai 1963) a fost scriitor, jurnalist, preot, politician și academician român.

S-a născut în Cenade, județul Alba, fiind al optulea copil al familiei sale. A urmat școala primară în satul său de origine, și apoi a terminat gimnaziul și liceul în Blaj. La doi ani după absolvirea Seminarului Teologic al Universității din Budapesta, în

1906, a devenit preot în Bucium-Șasa, o comună din județul Alba, unde a trăit până în 1910. În această perioadă a scris romane și povestiri, inspirate de viețile țărănești[1].

În următorii șase ani, Agârbiceanu a trăit în Orlat, județul Sibiu, fiind preot. A rămas acolo până în 1916, când viața sa s-a schimbat brusc, după intrarea armatei române în Transilvania. În 1918, Agârbiceanu s-a întors la Orlat și și-a continuat activitatea ca preot. După cum spunea Dimitrie Vatamaniuc, „studiul rătăcirilor sale arată că el cunoștea îndeaproape vicisitudinea prin care țara a trecut în timpul Primului Război Mondial și, spre deosebire de atât de mulți dintre politicienii de atunci, a stat alături de națiunea sa, în cele mai dificile circumstanțe"[2]. De asemenea, evenimente și oameni reali au devenit subiecte ale operei și articolelor sale, reflectând realitatea așa cum a fost ea: „Înainte de Agârbiceanu, scriitorii s-au limitat la scrierea despre suprafața idilică a vieții satului; condeiul lui Agârbiceanu a rupt această pânză mincinoasă și scrierea ne spune, ca într-o revelație incredibil de adevărată și dureroasă: «nu îmbrăcați viața săracului națiunii în haina frumoasă a poeziei, uitați-vă la rănile ei sângerânde, aceasta este starea oamenilor din țară. Am văzut-o și am cunoscut-o în lățimea ei dureroasă"[3].

În 1919 s-a mutat la Cluj, unde a devenit director al *Patriei*, unul dintre cele mai importante ziare din Transilvania. Până în 1927, când a renunțat la conducerea *Patriei,* opera sa literară a fost neglijată din cauza lipsei de timp, așa cum însuși scriitorul spunea mai târziu[4]. A urmat apoi o perioadă în care s-a concentrat pe scrierea romanelor care l-au consacrat: *Legea minții. Povestea altei vieți*, *Biruința*, *Licean... odinioară*, *Sectarii* etc. Agârbiceanu și-a reluat activitatea în presă în 1938, când a devenit director al ziarului *Tribuna*, până în 1940.

Între anii 1940-1945, Agârbiceanu a locuit în Sibiu, unde a fost expulzat, după ce Transilvania de Nord a fost cedată Ungariei. A petrecut acest timp în singurătate, scriind romane, iar după 1945, s-a întors la Cluj.

Designul de cercetare. Metodologie

Metoda de cercetare folosită în lucrarea de față este analiza de conținut calitativă, aplicată pe articole scrise de Ion Agârbiceanu în perioada 1917-1919, având ca temă Marea Unire sau unitatea națională. A fost aleasă această perioadă deoarece este relevantă analiza atât a articolelor de dinainte de 1 decembrie 1918, cât și a celor de după momentul Marii Uniri, pentru a putea vedea o eventuală schimbare a opiniilor anterioare și ulterioare acestui moment.

Grila de analiză a cuprins indicatori de stil (limbaj afectiv/rece; implicarea autorului/relatarea echidistantă; utilizarea unor mijloace literare de expresie), dar și itemi legați de subiectele tratate.

Întrebări de cercetare:

- Care sunt problemele care îl preocupau pe Ion Agârbiceanu, atunci când scria despre unitatea statului român?
- Cum se raporta la societatea românească din acel moment și care erau problemele pe care le considera esențiale?

[1]Ion Agârbiceanu. *Opere. I. Schițe și povestiri*. Ediție îngrijită, tabel cronologic, notă asupra ediției, bibliografie, note și comentarii, referințe critice de Ilie Rad. Studiu introductiv de Eugen Simion. Academia Română, Fundația Națională pentru Știință și Artă, București, 2014, p. LXXV-LXXVI.

[2] Dimitrie Varamaniuc, *Ion Agârbiceanu: biobibliografie*, Editura Enciclopedică Română, București, 1974, p. 15.

[3] Ion Brad, *Ion Agârbiceanu. Sfânt părinte al literaturii române,* Editura Academiei Române, București, 2007, p. 48.

[4] Mircea Zaciu, *Ion Agârbieanu*, Editura Minerva, București, 1982, p. 27-128.

- Cum era construit mesajul, care era structura articolelor?
- Care era discursul acestor articole?
- În ce măsură au fost influențate aceste articole de cenzură, în reproduceri ulterioare?

O lacrimă fierbinte (Cuvinte către oastea țării)

Articolele din această serie au fost scrise în momente deosebit de grele pentru scriitorul român. Așa cum am arătat anterior, în anul 1916 Ion Agârbiceanu era preot în localitatea Orlat, din județul Sibiu. Intrarea armatei române în Transilvania, în luna august a aceluiași an, a reprezentat pentru scriitor un moment de speranță la cote maxime, el văzând acest act ca momentul de recuperare a Transilvaniei, prin eliberarea ei de sub stăpânire austro-ungară. Deși operațiunea a început cu succes, o parte a trupelor române au fost nevoite să se retragă în sud, în contextul atacurilor bulgare și germane, forța armatei române scăzând astfel considerabil. În fața contraofensivei trupelor germane și austro-ungare din Tranilvania, armata română se retrage, în noiembrie 1916, în Moldova[5]. În spiritul său patriotic, Ion Agârbiceanu se retrage împreună cu armata, luându-și cu el soția și cei patru copii: Ion Gheorghe (9 ani), Nicolae (8 ani), Tudor (5 ani) și Maria Magdalena (3 ani). A urmat refugiul la Râmnicu Vâlcea, și apoi la Roman. Un an mai târziu, în august 1917, el a fost evacuat în Rusia, la Elisabetgrad, iar în septembrie s-a întors în Moldova.[6] De-a lungul acestei perioade, Agârbiceanu a avut sprijinul lui Nicolae Iorga și al lui Octavian Goga, supraviețuind în condiții extrem de grele, redate în primele articole din seria *Cuvinte către oastea țării*. Faptul că Ion Agârbiceanu a renunțat la confortul căminului său și s-a retras împreună cu armata, în semn de susținere și apreciere, luându-și copiii atât de mici cu el, arată devotamentul pe care îl avea față de țară. Acesta este unul dintre motivele pentru care, atunci când vine vorba de presa Marii Uniri, numele lui Agârbiceanu nu poate lipsi din lista celor care au militat intens pentru idealul național.

Așa cum menționam anterior, scriitorul i-a luat și pe cei patru copii atunci când s-a retras împreună cu armata. Într-o scrisoare din 1937, adresată lui I.M. Rașcu, Agârbiceanu scria, referindu-se la această perioadă: „Bucuria supremă: Când a intrat România în război. Durerea cea mare: Când a trebuit să părăsesc Moldova, cu ceilalţi refugiaţi, pentru a fi evacuaţi în Rusia. Apoi, când mi s-au îmbolnăvit deodată toţi cei patru copii de scarlatină”[7].

Seria *O lacrimă fierbinte (Cuvinte către oastea țării)* cuprinde 21 de articole. Zece dintre acestea au fost publicate inițial în ziarul *România*, în perioada 19 dec. 1917-24 ian. 1918. Celelalte 11 articole au fost publicate în volumul din 1918[8], dar și în cea de-a doua ediție a acestuia[9]. Aceste articole sunt o parte importantă referitoare la activitatea publicistică a lui Ion Agârbiceanu – în special în ceea ce privește Marea Unire –, date fiind condițiile în care au fost scrise, ele trădând o sinceritate aparte.

---

[5] Ioan-Aurel Pop, Ioan Bolovan (coord.), *Istoria României. Compendiu*, Institutul Cultural Român, Cluj-Napoca, 2004, p. 522-523.

[6] Ion Agârbiceanu. *Opere. I. Schițe și povestiri*. Ediție îngrijită, tabel cronologic, notă asupra ediției, bibliografie, note și comentarii, referințe critice de Ilie Rad. Studiu introductiv de Eugen Simion. Academia Română, Fundația Națională pentru Știință și Artă, București, 2014, p. LXXXVI-LXXXVIII.

[7] Ilie Rad, în *Prefață* la vol. *Ion Agârbiceanu și Marea Unire*. Antologie, notă asupra ediției, note și comentarii de Alexandra Ormenișan, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2018, p. 4.

[8] Ion Agârbiceanu, *O lacrimă fierbinte (Cuvinte către Oastea Țării)*, Editura Librăriei Pavel Suru, București, 1918.

[9] Ion Agârbiceanu, *O lacrimă fierbinte (Cuvinte către Oastea Țării)*. Postfață de Radu Crețu, Editura Dokia, Cluj-Napoca, 1991.

Primele articole au fost scrise în timpul refugiului, atunci când gândurile scriitorului erau îndreptate spre armata română, pentru care exprimă un respect deosebit: „Și totuși nu mai pot să fiu stăpân pe mine. Prea adânc simt că trăiesc în ea, prin ea, prin oastea Țării; prea îmi e rudă, prea mi-e tată și mamă, frate și soră, prea mult îmi e iubită adorată și idol de închinare, ca să nu încerc să-i spun laudele ce-mi topesc sufletul, ca valuri calde, albe, pline de miresme.”[10]

Ion Agârbiceanu descrie, de asemenea, atât greutățile cu care s-a confruntat, cât și starea psihică precară, cauzată de dorul de țară. Articolul *În întuneric* este un exemplu în acest sens, fiind scris în timpul petrecut în Rusia, perioadă pe care o caracterizează ca fiind o captivitate în ghearele morții: „Trecusem hotarul – de o zi, de o noapte, nu puteam ști. Când m-am trezit pe întinsul pustiilor nemărginite, subt un cer greu ca de plumb, tăcut și sterp, ca și pământul dedesupt, imens ca un acoperământ de sicriu, ce se lasă peste toată lumea, mortul se cutremură, începu să învie, să verse lacrămi amare, umflându-mă de o spaimă nemaisimțită. Întâia oară în viață simțeam că nu mai am niciun razim subt mine, că sunt azvârlit, fug netrebnic între cer și pământ, că prăpastia dedesubt mă suge cu lăcomie. […]Mă simțeam părăsit, cum n-am fost niciodată în viață, și o nemărginită părere de rău îmi rupea inima. […] Au fost ceasuri, au fost zile, în cari nu mai puteam face deosebire între mine și lucrurile neînsuflețite, care mă înconjurau.”[11] Această stare este anulată însă de întoarcerea în țară, atunci când scriitorul mărturisște că viața sa începea să aibă din nou contur: „Cuprins de o adâncă admirare, mă gândeam cum poate să fie aici atâta lumină, atâta foc, de ajuns cât să aprindă lumea întreagă, iar înapoia mea – noaptea nesfârșită! Ce stavilă, ce prăpastie poate despărți aceste două lumi? […] Din marginea nopții, din pragul luminii, îți mulțumesc, Dumnezeul meu, că m-ai adus aici! Orbit de strălucirea Patriei, cad în genunchi și sărut pământul sfât al Țării. Ah! E cald de sânge și-i sărat de lacrămi pământul cel mai uitat de dreptate, ale celei mai viteze Țări.”[12] Elogiul adus patriei și gratitudinea față de binefacerile oferite de aceasta sunt exprimate și în articolul *Acasă* – publicat în același ziar, la 22 dec. 1917 –, fiind continuată povestirea experienței avute la întoarcerea în țară. Agârbiceanu accentuează aici rolul armatei române în păstrarea cetățenilor în siguranță.

Forța unei țări nu constă în mărimea armatei sale, ci în îndârjirea cu care soldații luptă pentru ea, în spiritul patriotic pe care aceștia îl au și care îi impulsionează să lupte pentru țară. Aceasta este esența articolului *Ce mică pari, și cât de mare ești!*: „Când a sunat goarna la luptă, dușmanii ce hotărâră asupra sorții tale au râs drăceşte: o vom înghiți ușor, și-au zis. Valurile sunt prea mari azi, și sunt prea grele ca să nu-i înece! Dar tu te-ai pus de-a curmezișul lacomului lor gâtlej, amenințându-i să-i înneci. Nobleţea luptei tale, a purtării tale, a fost atât de mare, o, Patria mea, încât tu, deşi strivită, ai rămas în picioare, pe când scaunele celor puternici se prăbuşeau în jurul tău.”[13] Ideea este reluată în articolul *Chinuită, și totuși atât de strălucită*, în care este subliniată din nou superioitatea României, dată de dragostea de țară a celor care au luptat pentru ea, dar și de capacitatea de a merge mai departe, în ciuda rănilor provocate de forțele străine asupritoare. Țara a fost sfâșiată de aceste forțe, însă „când credeau duşmanii că ne-au despărţit desăvârşit, noi ne-am unit mai strâns ca niciodată; când li s-a părut că suntem morţi, noi am în-viat mai mulţi şi mai hotărâţi ca orişicând. Idealul românesc străluceşte azi mai tare

[10]*România*, an I, nr. 297, 19 dec. 1917, p. 1.
[11]*România*, an I, nr. 298, 20 dec. 1917, p. 1.
[12]*România*, an I, nr. 299, 21 dec. 1917, p. 1.
[13]*Ce mică pari, și cât de mare ești!*, în *România*, an I, nr. 301, 23 dec. 1917, p. 1-2.

în toate inimile fiilor tăi, o, neamul meu!”[14], scrie Agârbiceanu, în 1917, încă de dinainte ca soarta țării să fie concretizată, în ceea ce privește unitatea.

Conducătorii țării au reprezentat pentru Agârbiceanu figuri demne de cel mai înalt respect. În articolele *Regele* și *Regina*, scriitorul vorbește despre rolul esențial pe care cei doi l-au avut în determinarea soldaților de a lupta pentru țară. Aceștia aveau mereu în minte, spune Agâriceanu, imaginea regelui și a reginei, pentru care își găseau forța de a merge mai departe. Deși nu le dă numele pe parcursul articolelor, este vorba despre Regele Ferdinand și soția sa, Regina Maria, aflați la momentul respctiv la conducerea țării.

Tot din seria *Cuvinte către oastea țării* face parte și articolul *Moșenitorul*. Deși erau susținător necondiționat și un admirator al armatei române, Agârbiceanu îl elogiază aici și pe Carol al II-lea, deși el a dezertat din armată în timpul Primului Război Mondial, pentru a se căsători cu Zizi Lambrino[15]. Nu știm dacă articolul a fost scris înainte sau după acest eveniment, deoarece al a fost publicat doar în volumul din 1918, însă putea fi scris în orice moment anterior. Faptul că autorul a decis să includă și acest articol în ediția *princeps* reflectă faptul că respectul lui pentru viitorul rege nu s-a diminuat. Efectul lui asupra ostașilor este asemenea celui pe care Regele și Regina îl au: „Și când suferințele sunt mai mari, durerile mai grele, vouă, celor ce munciți în noaptea sfântă a creațiunii, vă apare chipul luminos al Moștenitorului, ca o întrupare senină a viitorului. Și apariția lui e ca un fulger, ce brăzdează noaptea. Orice suflet se simte mai ușor la vederea Lui, mai sprinten și mai vesel, căci mai ușor poarte zări astfel, mai ușor își poate închipui viitorul.”[16]

Dincolo de respectul față de ostași sau conducători, scriitorul-prelat și-a manifetat gratitudinea și față de generalii armatei sau față de intelectualii români. În articolul institulat *Ghinărarii*, aceștia sunt descriși ca fiind adevărați stâlpi ai mobilizării, cei cărora li se datorează mobilizarea exemplară a soldaților: „Și am înțeles cine sunteți voi, mari ghinărari de azi ai oștirilor române. Din cei bătrâni sunteți coborâtori, os din osul lor, sânge din sângele lor, suflet din sufletul lor. De aici credința, tăria și dragostea voastră. Ca și pe ei vă cheamă glasul de durere al țării, ca și pe ei vă arde în creștet rușinea îngenuncherii ei. […] Și iată pentru ce-i atât de puternică și nebiruită mica oaste a țării mele: ea-și simte sângele și sufletul în ghinărarii ei, iar ei se închină Patriei și neamului, ducând oștile la biruință, ascultând porunca strămoșilor lor.”[17]

În recunoașterea meritelor sunt incluși și cărturarii, despre care scriitorul ardelean precizează că au fost luminători ai neamului, în timpul în care soldații luptau fizic pe front, oferind informații, sfaturi și îndemnuri la rezistență: „Dacă te-ai întremat atât de strălucit, oaste a țării, dacă un suflet atât de nou și tânăr bate în pieptul tău acum, să nu uiți că ești împodobită cu atâția cărturari ostași, cu cei mai nobili dintre luminătorii țării. În vreme de pace au fost batjocoriți: vreau să se căpătuiască ciocoii, vreau s-ajungă și ei, ziceau ciocoii. Ei s-au căpătuit însă în război, așa le poruncea sufletul lor: cei mai mulți ș-au ales de căpătâi sânul Patriei, murind vitejește. Mărire lor!”[18]

Adept al semănătorismului, curent dominant la început de secol XX, Ion Agârbiceanu și-a îndreptat mereu atenția spre țăranii români, nu doar în publicistica sa, ci și în activitatea literară. Le este recunoscător și îi numește chiar *stâlpul*

[14]*Sfâșiată, și totuși atât de întreagă*, în *România*, an I, nr. 303, 28 dec. 1917, p. 1.
[15] Cf. Florin Sperlea, *Prințul Carol, dezertor*, în presamil.ro (accesare la 20. nov. 2018).
[16]*O lacrimă fierbinte (Cuvinte către Oastea Țării)*, Editura Librăriei Pavel Suru, București, 1918, p. 55.
[17]*Ibidem*, p. 59-61.
[18]*Ibidem*, p. 66.

războiului nostru, subliniind sacrificiul supreg făcut de aceştia: „Dar de unde a răsărit înspăimântătoarea tărie, ţăran ostaş? Cum vom pătrunde taina ce învăluie sfânta ta iubire de pământul pe care, veacuri întregi, ai fost rob şi bătaie de joc pentru toţi cei aduşi de vânturi din toate colţurile lumii? Cum te-ai îmbrăcat în purpură regală tu, cel acoperit de zdrenţe? Cum ai înţeles, în toată măreţia ei, grozava înălţime a vremii prin care treci, tu, cel lipsit de învăţătură, de luminile ştiinţei, pe care stăpânitorii tăi, străini de neamul tău, au ţinut-o departe de tine?”[19] Țăranilor români le sunt dedicate trei articole, din această serie, toate fiind intitulate *Țăranii*, în care gazetarul evidențiază capacitatea acestora de a sta puternici în fața primejdiilor străine, fără a avea o pregătire specială, având ca imbold doar dragostea față de țară. Este subliniat, totdată, spiritul ardelean – în articolul *Ardelenii* –, în lupta pentru desăvârşirea statului unitar, care nu s-a lăsat înfrânt de forțele dușmane.

În unul dintre articolele care încheie seria – *Fiii surorei celei mari* –, Ion Agârbiceanu vorbeşte despre alianța cu Franța, deşi nu menționează naționalitatea ostaşilor pe care îi omagiază: „E o cinste, şi-au zis, să stăm în mijlocul acestor fraţi, e o fericire să poţi pleca cu ei la luptă. Şi, după ce ţi-au fost instructori, au intrat ca luptători în şirele tale, nebiruită oaste a Ţării mele. Şi te-au văzut pornind năvalnic la atac, apărătorule al pământului strămoşesc, te-au văzut cu pieptul gol, doborându-ţi duşmanii, şi au crezut a fi o cinste pentru ei să-şi verse nobilul şi scumpul sânge alăturea de tine. Şi cei mai omeneşti ochi din lume, oglinda sufletului celui mai umanitar s-a umplut de lacrimile admiraţiei când te-a văzut luptând, ostaş al ţării.”[20] În final, atunci când nimeni nu mai spera la victoria ostașilor români, aceştia au biruit, scriind istoria luminoasă a neamului, după cum arată Agârbiceanu în articolul *Ți-ai scris istoria*. Penultimul articol din această serie este *Batjocura lor – un sacrilej*, în care se face referire la Ungaria, țară pe care Agârbiceanu a criticat-o în repetate rânduri, din cauza acțiunilor întreprinse de aceasta în Tansilvania. De batjocurile tale nouă nu ne pasă. Discursul este unul dur şi direct: „Niciun strop din taina ce arunci nu pătrunde în sfânta biserică a jertfei şi a biruinţei noastre; nicio frântură din urletul tău nu tulbură armonia cântecului ce umple biserica. Fără să ne poţi strica cunoştinţa desăvârşitei superiorităţi faţă de tine, tu-ţi încarci sufletul negru cu-n şi mai negru sacrilej, bătându-ţi joc de cele sfinte ale noastre, care sfinte sunt azi pentru lumea întreagă.”[21] Seria *Cuvinte către oastea țării* este încheiată de articolul *Răzvrătire împotriva sorții*, când destinul statului român era prevăzut de scriitor: „Idealul neamului nostru se va împlini de-acum: de azi, mai toți suntem juraţi împotriva destinului, şi hodină nu va mai avea neamul meu, până nu va fi o turmă şi un păstor. De-aici încolo, soarta vom călca-o în picioare, închindu-ne numai lui Dumnezeu cel adevărat.”[22]

Observații și comentarii

Unele dintre articole au fost reproduse ulterior, însă au fost supuse cenzurii. Spre exemplu, *Cât de mică pari, şi cât de mare eşti!* a fost publicat, în 1984, de către istoricul Stelian Neagoe în volumul *Marea Unire a românilor în izvoare narative* şi a inclus aici articole din seria lui Ion Agârbiceanu. Fiind la conducere regimul comunist, au fost eliminate referirile la Rusia, precum: „Eu vin dintr-o țară mare, în care nu am găsit nimic: nu am văzut nici lumină, nici putere sau sacrificiu”. Fraza lipsă a fost marcată prin croșete.

[19] *Ibidem*, p. 67-68.
[20] *Ibidem*, p. 80.
[21] *Ibidem*, p. 100.
[22] *Ibidem*, p. 106.

Într-o situație similară a fost și articolul *Chinuită, și totuși atât de strălucită*, din care a fost eliminat fragmentul: „Am văzut oameni sătui, ieșind din camera lor sau dintr-a altora, răcnind că trăiesc într-o lume nouă. Şi nicio rază din lumea asta nouă nu lumina în ochii lor, nu săruta fruntea lor, ci numai mulţumirea omului sătul le destindea urât liniile feţei. Simţeam că orgiile bucuriei lor duc spre moarte. Ş-am auzit pe cei sătui şi bine îmbrăcaţi, vorbind cu batjocură de cei flămânzi şi goi”, marcat și de această dată prin croșete. Totodată, din articolul *Sfâșiată, și totuși atât de întreagă* au fost eliminate referirile la românii din Basarabia.

Articolul *Ghinărarii* a fost reprodus în ziarul *Viața militară*, în 1967. De aici au fost eliminate pasaje referitoare la religie, precum: „Dar fie preamărit în veci Cel Atotputernic, că în vremea vijeliilor mari, a cumpenilor grele pentru țară, ghinărarii oștirilor române au fost os din osul nostru.” În acecst caz, absența unei părți din text nu a fost marcată.

La o analiză a frecvențelor din textele acestei serii, obervăm că cele mai des folosite cuvinte sunt *țară*, care este menționat de 73 de ori, *neam*, menționat de 60 de ori, și, un aspect interesant, cuvântul *suflet,* folosit de 55 de ori. Aceste cuvinte-cheie indică faptul că discursul este unul afectiv, referințele la țară fiind strâns legate de sentimente:

Alte articole, având ca temă unitatea națională

În 1918, Ion Agârbiceanu publică majoritatea articolelor sale în *Neamul românesc*, ziar condus de Nicolae Iorga. Analizează aici în detaliu destinul poporului român, cu mai bine de jumătate de an înainte de încheierea războiului. Ridică de acum problema faptelor concrete, despre care va vorbi și la două decenii de la Marea Unire, în

paginile *Transilvaniei*: „Este cineva în țara aceasta, care să nu fie convins de necesitatea unei radicale schimbări înspre bine? Atunci cuvântul nu mai are loc, ci trebuie să urmeze fapta. Fapta fiecăruia, pentru realizarea acelei schimbări înspre bine. Cuvântul va fi al celor ce vor munci și vor lupta: prin faptă, vor contribui să-și spună cuvântul, cu privire la crearea unui viitor mai bun."[23] Despre viitorul destin al poporului român se vorbește și în articolul *Un factor al vieții*, în care Agârbiceanu îndeamnă la regăsirea speranței pentru o nouă societate , unită: „Locul căderilor , cicatricile rănilor , urmele suferinților sânt tot atâtea vestigii din care poți reconstrui însuși drumul de biruință pe care a pornit un popor , în care factorul vieții – cutezan ța – e un factor viu . Aceste vestigii sfinte constituie trepte sau grade din scara înălțării lui și sânt martori neprimeniți ai puterii lui de viață, ai dreptului său la o viață mai dreaptă, ai voinței sale de-a-și desăvârși viața."[24]

Unirea Basarabiei cu România – la 27 martie/9 aprilie 1918 – a fost privită de Agârbiceanu ca fiind „o mângâiere cerească, un balsam divin", românii de peste Prut fiind considerați „suflet din sufletul nostru și sânge din sângele nostru"[25]. Basarabia este considerată *sora bună* a Vechiului Regat, care nu a greșit bazându-se pe acesta, în lupta pentru unire.

Atât în articolele despre ostașii români, cât și în cele despre comandanții armatei, Ion Agârbiceanu a evidențiat în mod repetat demnitatea poporului român, dar și a celor care au luptat pentru el. Ideea este reluată în articolul *Demnitate*: „Demnitatea cu care s-a purtat poporul nostru a atins culmi înalte. Să ne gândim numai la atitudinea ostașilor noștri în mijlocul armatei ruse, anarhică și sămănătoare de anarhie! Să ne gândim numai la tăcerea de mormânt, cu care neamul nostru a primit trădarea rusească! Să ne gândim numai la eroismul tăcut, cu care a îndurat cele mai cumplite mizerii! De unde a luat poporul nostru acest splendid veșmânt al demnității, care a făcut din durerea noastră o biruință morală în fața lumii întregi?"[26] Referiri la Rusia vor mai fi făcute și în alte articole, precum *Saltul mortal*, în care autorul catalogheză revoluția rusă ca fiind o absurditate, care nu va duce la încheierea războiului, dar nici la atingerea țelulilor stabilite, ci ar da câștig de cauză Germaniei: „Dar iată absurditatea pe care o aduce cu sine un salt mortal în viață: rușii proclamă, și aliații își varsă sângele. Cei dintâi creează viitorul cu cuvântul, ceilalți cu fapta. Același viitor! Aliații sânt făuritorii cei adevărați, iar biata revoluție rusă – ce înseamnă și parodia ei!"[27]

După Marea Unire, în 1919, Ion Agârbiceanu devine director a ziarului *Patria,* care apărea la Cluj. Până în 1927, va publica aici aproape toate articolele sale, încetând colaborarea la alte ziare și reviste.

Odată realizat idealul național, atenția scriitorului se îndreaptă spre problemele din societate, pe care nu doar că le semnalează, ci propune și soluții. Elementul recurent este însă omagiul adus armatei române și celor căzuți pe front, cum se întâmplă, de exemplu, în articolul *In memoiam*: „Da, aici sunt momintele multora dintre voi, vânători și grăniceri ai României, cari în toamna binecuvântată a anului 1916 ați coborât mai întâi muntele. A treia oară vă acopere cu juljul său alb iarna, de când durmiți aici. […] Un loc de peregrinaj va fi mormântul vostru. Un izvor al iubirii de Patrie, al jertfei depline pentru neam. […] Şi abia de-atunci încolo somnul și hodina voastră va fi deplină. Dormiţi în pace, eroi, făuritori ai zilelor mari de azi!"[28] Datorită faptului că

[23] *Al cui va fi cuvântul?*, în *Neamul românesc*, an XIII, nr. 80, 22 mart. 1918, p. 1.
[24] *Un factor al vieții*, în *Neamul românesc*, an XIII, nr. 91, 2 apr. 1918, p. 1.
[25] *România de peste Prut,* în *Neamul românesc*, an XIII, nr. 95, 6 apr. 1918, p. 1.
[26] *Demnitate*, în *Neamul românesc*, an XIII, nr. 103, 14 apr. 1918, p. 1.
[27] *Saltul mortal*, în *Neamul românesc*, an XIII, nr. 24, 25 ian. 1918, p. 1-2.
[28] *In memoriam*, în *Patria*, an I, nr. 1, 1/14 feb. 1919, p. 2.

Agârbiceanu conştientizează greutăţile cu care s-au confruntat soldaţii români, îi îndeamnă pe cititori, în articolul intitluat sugestiv *Armata română*: „Dacă ici sau colo armata română aplică vreo pedeapsă, să nu se ridice nicio protestare de cei ce stau lângă vatra caldă: aceşti soldaţi, arşi de vânt şi ger, ştiu ce fac. Ştiu unde duce nedisciplina şi jaful, ştiu unde duc ideile anarhice: au văzut cu ochii lor. Iar dacă unii dintre ai noştri nu pricep, să-i facă să înţeleagă, ei, cari, deştepţi şi cuminţi, au stat neclătiţi în mijlocul celor mai puternice vânturi anarhice."[29]

Un moment de maximă emoţie a fost reprezentat de sosirea la Cluj a primilor prizonieri români din Germania – *Se-ntorc prizonierii* –, revenire pe care scriitorul interpretează ca pe o biruinţă binemeritată a celor care au fost duşi ca învinşi, în condiţii ostile şi mizere.

Ideea de unitate naţională va ocupa un loc central în publicistica lui Ion Agârbiceanu. O problemă des adusă în discuţie este cea a unităţii culturale, a cărei lipsă scriitorul o resimte chiar şi la două decenii după actul Unirii. Acest aspect este detaliat şi în articolul *Fraţii din Vechiul Regat*, în care scriitorul evidenţază nevoia atenuării diferenţelor dintre diferitele regiuni şi a apropierii dintre români: „Un gând, o simţire şi o lucrare trebuie să ne unească pe toţi, fiind obligaţi să putem păşi în orice clipă cu maximul energiei noastre naţionale. Orice tendinţă spre pulverizarea acestei energii este azi şi va fi încă şi mâne o crimă naţională. Dar pentru ca solidaritatea naţională să se poată produce până la ultimele limite ale posibilităţii, trebuie să ne iubim; şi, pentru ca să ne putem iubi, şi pentru ca să nu mai fie între noi perete despărţitor şovinismul regional, este absolută nevoie să ne cunoaştem."[30] Consolidarea satului este absolut necesară pentru că, spune Agârbiceanu în articolul *La vechiul post*, primejdiile nu au trecut: „Iubirea de moşie, de moşia strămoşească, ajunsă în sfârşit întreagă în stăpânirea urmaşilor legiuiţi, ne va fi, ca şi în trecut, o armă de luptă, pe care nebunii fără de ţară nu o vor putea frânge niciodată. Simţul de solidaritate, care ne susţinuse în luptele dinainte de dezrobire, se va deştepta şi întări azi într-o măsură cum n-a avut altădată posibilitatea să se manifesteze. Voinţa noastră de-a ne păstra şi consolida realitatea, după care am suspinat şi pentru care am luptat atâtea veacuri, va zdrobi voinţa acelora cari vor să izbească în legitima înfiinţare şi stăpânire a statului român."[31]

Aşa cum menţionam anterior, Ion Agârbiceanu semnalează, în articolele sale, problemele cu care societatea românească continua să se confrunte, inclusiv după Marea Unire. Ideea primejdiilor încă existente este reluată ulterior, în articolul *De dragul ţării*, spre exemplu. Oferind ca pildă greutatea construirii unei case noi, autorul le oferă răspuns cititorilor, la întrebarea retorică *Până când?*, rezisteţa în faţa diverselor piedici: „[…] azi, când e vorba de clădirea şi apărarea casei proprii, a Patriei noastre, a tuturor, întrebarea acesta, şi dacă se pune, nu poate avea decât un singur răspuns: *Până va trebui! Până va avea lipsă de noi ţara, care acum e a noastră!*"[32] În următorul, intitulat *De dragul nostru*, articol este adusă o completare, şi anume aceea că rezistenţa în faţa greutăţilor ce urmau să vină trebuie să fie făcută şi de dragul fiecărui cetăţean în parte, care trebuie să se implice în „zidirea" noii societăţi. Despre o altă construcţie, la modul figurat, este vorba şi în articolul *Ruini*, în care Agârbiceanu vorbeşte despre urmările spirituale ale războiului, care a lăsat amprente permanente pe sufletele celor implicaţi: „Sufletul omenesc e azi, din multe puncte de vedere, o ruină. El însă, credem noi, se va tămădui mai repede ca trupul distrus de război. Se va da, în timpul cel mai apropiat, un atac cum poate n-a mai fost altul pentru acapararea bunurilor vieţii. Pe urmă se va vedea

[29] *Armata română*, în *Patria*, an I, nr. 2, 2/15 feb. 1919, p. 1.
[30] *Fraţii din Vechiul Regat*, în *Patria*, an I, nr. 13, 1 mart. 1919, p. 1.
[31] *La vechiul post*, în *Patria*, an I, nr. 41, 3 apr. 1919, p. 1.
[32] *De dragul ţării*, în *Patria*, an I, nr. 108, 29 iun. 1919, p. 1.

că nu pe calea aceasta se va ajunge la fericire. Sufletul se va retrage în sine însuşi. Atunci se va trezi, va îmbraca puteri tinere, şi va începe o nouă periodă de visare, de idealism, fără de care omenirea nu poate trăi."[33]

Existența acestor pericole și referirea explicită la Ungaria va fi reluată și câteva luni mai târziu, în articolul *Primejdii care rămân*, în care autorul atrage atenția că semnarea Păcii, în urma Conferinței de la Paris, nu garantează sfârșitul oricărui conflict: „Dar nu trebuie să uităm că la spatele Ungariei e Austria şi, mai ales, prin Austria, Germania, care are şi arme şi muniţiuni, şi, mai ales, interesul cel mai înalt pentru a tulbura cât de adânc situația în oricare parte a Europei. […] Ei sunt azi gata de atac. Le vine greu să aştepte primăvara. Datoria noastră e să luăm aminte de primejdia care rămâne mereu lângă noi."[34]

Consolidarea economică a noului stat avea și implicații economice, semnalate de Agârbiceanu în articolul *O lipsă adânc simțită*, publicat în *Patria*, la 4 iul. 1919. Este vorba despre locurile de muncă și lipsa personalului calificat,mai cu seamă a notarilor, dar și a preoților sau învățătorilor.

Un laitmotiv în activitatea publicistică și literară a lui Ion Agârbiceanu este îndemnul la etică și morală. Aceste calități sunt considerate de el indispensabile, pentru construirea unei societăți sănătoase și solide. În articolul *Două foruri* este tratată exact această problemă, scriitorul spunând că trebuie să existe un for intern, prin care fiecare cetățean să îș evalueze comportaentul și obiceiurile, care trebuie să fie demne de noua societate, dar și un for extern, care judecă din exterior: „Două foruri sunt chemate să ne ajute în această luptă împotriva răului și a slăbiciunilor de care dăm dovadă în viața privată și publică: unul intern – conștiința noastră, şi altul extern – opinia publică, cu sau fără cristalizarea ei în legislația umană."[35] O pledoarie pentru cinste, muncă și promovarea culturii naționale este dusă și în cadrul aricolului *Să întronăm fapta românească*, în care Agârbiceanu scrie: „România Mare deci va trebui să-și facă propagandă pentru viitor prin fapte. Se înțelege de oricine despre ce fel de fapte poate fi vorba: de faptele dreptății […]. Se înțelege iarăși cu ușurință că Statul, ca națiune abstractă, nu poate face nimic, nu poate produce, deci, nici fapte, şi că, vorbind de faptele statului român, înțelegem fapta ce se așteaptă de la toți, aceia cari constituie statul român, şi cari suntem noi, oameni în carne și oase, cetățenii României Mari."[36]

Concluzii

Discursul articolelor scrise de Ion Agârbiceanu pe tema Marii Uniri este unul afectiv. Face mereu apel la sentimente, astfel că unul dintre cele mai frecvente cuvinte este *suflet*, folosit împreună cu termeni precum *țară, patrie* sau *neam*. Acest lucru este admis chiar de autor, care admitea mai târziu: „Acum, la recitirea și corectarea lucrării, m-am gândit întâi să potolesc puțin înfrigurarea de atunci, trecută în stil, dar mi s-a părut că nu ar fi just, purtând, stilul acesta exaltat, pecetea timpului. Așa că nu am schimbat, deși, azi, în multe pasage nu-mi mai place"[37], după cum admitea chiar scriitorul, mai târziu.

Respectul său față patrie și, mai cu seamă, față de toți cei care au luptat pentru unitatea națională este unul nemăsurat. Dincolo frecvența acestor subiecte, respectul este relevat și de scrierea cu majuscule a unor cuvinte precum *ostaș*, *patrie* sau *țară*.

---

[33]*Ruini*, în *Patria*, an I, nr. 102, 5 oct. 1919, p. 1.
[34]*Primejdii care rămân*, în *Patria*, an I, nr. 242, 20 dec. 1919, p.1.
[35]*Două foruri*, în *Patria*, an I, nr. 147, 17 aug. 1919, p. 1.
[36]*Să întronăm fapta românească*, în *Patria*, an I, nr. 180, 3 oct. 1919, p. 1.
[37]*O lacrimă fierbinte (Cuvinte către Oastea Țării)*. Postfață de Radu Crețu, Editura Dokia, Cluj-Napoca, 1991, p. 83.

Articolele din 1917 au fost publicate în ziarul *România*, care le era distribuit soldaților pe front, pentru a le ridica moralul, în timpul Primului Război Mondial. Privind din acest unghi, am putea înțelege că opiniile lui Agârbiceanu respectă linia editorială a ziarului. Însă la o privire de ansamblu asupra publicisticii lui, se constată sinceritatea lor, mai cu seamă în perioada în care el însuși era director de ziar, astfel că nu era limitat în niciun fel, iar opiniile și atitudinile sale erau aceleași.

Pe de o parte, aceste articole au ca subiect elogiul adus ostașilor, intelectualilor, generalilor sau simplilor cetățeni, care au contribuit la realizarea statului național român. Pe de altă parte, scriitorul face apel constant la etică, morală și muncă, pentru ca fiecare cetățean să contribuie la construirea unei societăți moderne și performante.

Armata română ocupă un rol central în articolele pe această temă, ea reprezentând pentru Agârbiceanu o entitate superioară, despre care vorbește aproape cu sfințenie, apreciind sarificiile făcute de soldați și generali. Scriitorul nu aduce nicio critică acestei organizații, în niciun dintre articolele sale.

BIBLIOGRAPHY

1. Agârbiceanu, Ion, *Opere. I. Schițe și povestiri*. Ediție îngrijită, tabel cronologic, notă asupra ediției, bibliografie, note și comentarii, referințe critice de Ilie Rad. Studiu introductiv de Eugen Simion. Academia Română, Fundația Națională pentru Știință și Artă, București, 2014.
2. Agârbiceanu, Ion, *O lacrimă fierbinte (Cuvinte către Oastea Țării)*. Postfață de Radu Crețu, Editura Dokia, Cluj-Napoca, 1991.
3. Agârbiceanu, Ion, *O lacrimă fierbinte (Cuvinte către Oastea Țării)*, Editura Librăriei Pavel Suru, București, 1918.
4. Brad, Ion, *Ion Agârbiceanu. Sfânt părinte al literaturii române,* Editura Academiei Române, București, 2007.
5. Neagoe, S., *Marea Unire a românilor în izvoare narative*, Editura Eminescu, București, 1984.
6. Zaciu, Mircea (coord.), *Ceasuri de seară cu Ion Agârbiceanu*. Mărturii – Comentarii – Arhivă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1982.
7. Vatamaniuc, Dimitrie, *Ion Agârbiceanu: biobibliografie*, Editura Enciclopedică Română, București, 1974.
8. ***, *Ion Agârbiceanu și Marea Unire*. Antologie, notă asupra ediției, note și comentarii de Alexandra Ormenișan, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2018.

CONTENT ANALYSIS – THE NATIONAL TEAMS IN HANDBALL, FOOTBALL, GYMNASTICSAND TENNIS IN THE ROMANIAN ONLINE PRESS

Lucia Ana-Maria Muntean
PhD Student, "Babeș-Bolyai" University of Cluj-Napoca

Abstract: This article is part of the doctoral thesis with the title Public relations in sports. We consider relevant to our study to see the manner in which these four sporting branches are perceived. Undoubtedly, the paper is addressed to an audience that is interested in the field, such as: sports enthusiasts or those who are interested in what is happening in the sport field. The sports publications analyzed are found in the online environment. We have tried, via this content analysis, to portray the image of these sport branches in the online environment.

Keywords: public relations, sports press, image

Primul specialist în PR sportiv este menționat, în Statele Unite ale Americii, cu câțiva ani înainte. Numele acestuia este Steven Hannagan și a fost un ziarist de succes a vremurilor respective. Este cunoscut și pentru că s-a ocupat de popularizarea cursei de la Indianapolis, cursă organizată de „Memorial Day". Având rezultate foarte bune, oficialii Ligii Profesioniste de Baseball (MLB), în 1939, l-au solicitat pentru organizarea festivității cu ocazia centenarului. A fost considerat cel mai important agent de presă al jumătății secolului trecut. Dar succesul pe partea de PR sportiv a venit odată cu gestionarea campaniilor de media relations. Având experiență în domeniul jurnalismului a fost capabil să îndrepte atenția și înspre publicul larg. În cele din urmă notorietatea lui a trecut dincolo de baseball[1]. Ulterior și-a înființat o companie de relații publice, fiind autorul unei metode de promovare care îi poartă numele.

Prima definire a termenului specific al relațiilor publice în sport este dată de Glen M. Broom care afirmă că PR-ul în sport este „funcția de management care identifică, stabilește și menține relații reciproc avantajoase între clubul sportiv și publicul de care depinde succesul sau eșecul acestuia"[2]. O altă definiție o regăsim în lucrarea lui Janet Parks, *„Contemporary sport management"*,și este de părere că „relațiile publice în sport sunt funcția organizațională care întreține dezvoltarea relațiilor pozitive între club și cel mai important public al său.[3]"

Clayton Stoldt, Stephen Dittmore și Scott Branvold au fost interesați de PR-ul sportiv, cercetând acest domeniu. Combinând mai multe definiții, aceștia susțin că „relațiile publice din domeniu sportiv sunt funcțiile de comunicare menite să identifice publicul cheie al organizaților sportive, să evalueze relația cu acesta și să construiască relații de durată între cele două părți"[4]. Aceste definiții menționate în rândurile de mai

[1] G. Clayton Stoldt, Stephen Dittmore, Scott E. Branvold, *Sport Public Relations, Managing Stakeholder Communication*, Ed. Human Kinetics, New York, 2012, pag. 127-128
[2] Glen M. Broom, *Cutlip and Center`s Effective Public Relations*, Ed. Prentice Hall, Upper Saddle, New Jersey, 2009, pag. 7
[3] Janet Parks, Jerome Quarterman, Lucy Thibault, *Contemporary sport management*, (Third Edition), Ed. Human Kinetics, New York, 2007, pag. 243
[4] G. Clayton Stoldt, Stephen Dittmore, Scott E. Branvold, *op.cit.*, pag. 2

sus pomenesc, printre altele, de funcția de specialist în relații publice. Această funcție este necesară pentru club și este legată de managementul structurii. Este ineficientă dacă nu este integrată în funcțiile operaționale ale organizației sportive la nivel de decizie. Relațiile publice în sport trebuie să fie o practică care să fie implementată într-un anumit sistem. Pe de altă parte, relațiile publice se bazează pe comunicare. Deși PR-ul sportiv nu este compus doar din practici bazate pe comunicare, această funcție este extrem de importantă.

Munca specialistului PR începe cu elaborarea unei strategii de dezvoltare. Identifică publicul țintă căruia i se adresează. Când vorbim despre public, ne referim la grupurile cu care intră în contact organizația sportivă, de la reprezentanții mass-media la investitori sau comunitate. Activitatea organizației sportive este în interesul tuturor, iar cel care trebuie să găsească o cale pentru a transmite obiectivele este specialistul PR. Interesele publicurilor pot fi diferite iar mass-media va încerca să evidențieze dedesubturile. Scopul investitorilor este să își protejeze propriul produs, iar a cetățenilor este binele clubului preferat. Apoi, publicul trebuie împărțit în categorii și subcategorii. Urmează implementarea procesului de PR, efectele fiind de scurtă durată sau de lungă durată, depinde de strategia aleasă. În cazul de față funcția PR-ului este de a facilita îndeplinirea scopului stabilit pentru strategia de comunicare.

Mission statementul fiecărei organizații sportive se construiește în timp iar datoria specialistului PR este de a crea și menține o imagina favorabilă a acesteia. Pe baza setului de valori se construiește relația cu publicurile externe care manifestă interes față de brand, cu membrii comunității dar și cu alți potențiali investitori.

Metoda de cercetare folosită pentru studiul nostru este analiza de conținut. În opinia sociologilor, „analiza de conținut este o tehnică de cercetare care are ca obiect descrierea obiectivă, sistematică și cantitativă a conținutului manifest al comunicării.”[5] Așadar, aceasta este o metodă obiectivă care se folosește pentru descrierea și analiza conținutului comunicării. Această metodă de cercetare prezintă trei caracteristici[6]: obiectivitatea, caracterul sistematic, caracterul cantitativ. În ceea ce privește caracterul sistematic, mesajele analizate se aleg conform unor reguli, deoarece trebuie să existe o anumită uniformitate în tot acest proces. Caracterul cantitativ se referă la identificarea și numărarea aparițiilor textelor sau mesajelor analizate. În ceea ce privește principalele scopuri ale analizei de conținut, enumerăm[7]: descrierea tendințelor în prezentările media, testarea ipotezelor despre strategiile sau scopurile procedeelor media, compararea conținutului media cu lumea reală, aprecierea reprezentării unui grup particular în societate, extragerea inferențelor legate de efectele media. Împreună cu analiza conținutului, vom folosi și analiza secundară de date, care „se aplică direct la datele cuantificate care sunt deja colectate și nu cuvintelor care sunt deja scrise sau rostite.”[8]

În studiul de față vom analiza cu ajutorul acestei metode de cercetare toate articolele publicate în mediul online care fac referire la Federația Română de Handbal, Federația Româna de Fotbal, Federația Română de Gimnastică și Federația Română de

[5] Bernard Berelson, *Content Analysis in Communication Research,* Glencoe, II: The Free Press, 1952, pag. 220, *apud* Septimiu Chelcea, *Metodologia cercetării sociologice. Metode cantitative și calitative,* ediția a III-a, Ed. Economica, București, 2007, pag. 568

[6] Barrie Gunter, *Media research Methods:Measuring Audience, Reactions and Impact,* Sage Publications, 2000, pag. 56

[7] R. D. Wimmer, J. R. Dominick, *Mass Media Research: an Introduction*, 2nd Edition, Belmont, CA:Wadsworth, pag. 175-177

[8] Apud., Chelcea, Septimiu, *Metodologia cercetării sociologice* – Metode cantitative și calitative, Editura Economica, București, 2001, pag. 544

Tenis, apărute timp de 3 luni, în trei publicații cotidiene (www.Sport.ro, www.GSP.ro, www.Prosport.ro). Vom analiza articolele apărute în varianta online a ziarelor, în perioada noiembrie 2016-ianuarie 2017. Pe perioada acestor trei luni au avut loc diferite turnee, meciuri și competiții organizate pentru fiecare ramură sportivă menționată de noi. Vom încerca să creionăm imaginea de ansamblu a acestor sporturi.

Am împărțit articolele în trei categorii: articole negative, pozitive și neutre. În viziunea noastră, articolele neutre sunt articole pur informative, care ne informează asupra unui eveniment sau a unei competiții care urmează să aibă loc. Am încadrat în categoria articolelor pozitive acele articole care tratează un subiect pozitiv sau care prezintă informații despre o victorie sau un eveniment pozitiv care a avut loc sau care urmează să se desfășoare. Aceste articole sunt însoțite de adjective precum „bravo", „încă o reușită", etc. Am considerat că sunt articole negative acele articole care ne informează despre o înfrângere sau un eveniment negativ și sunt însoțite de atribute precum „dezastru", „rușinos", „încă o înfrângere", etc.

Ediția online a ziarului Gazeta Sporturilor, pe perioada celor trei luni monitorizate, a publicat 6 articole referitoare la Federația Română de Gimnastică, 99 de articole referitoare la Federația Română de Fotbal, 56 de articole referitoare la Federația Română de Handbal și 99 de articole referitoare la Federația Română de Tenis. În ceea ce privește tipul articolului avem prezente toate cele trei categorii de articole: negative, neutre și pozitive. În tabelul ce urmează vom vedea câte știri negative, neutre sau pozitive au fost scrise despre fiecare ramură sportivă.

Tabel nr.1 *Articole din ziarul Gazeta Sporturilor referitoare la cele patru ramurisportive*

Ramura sportivă	Tipul articolului		
	Pozitiv	Neutru	Negativ
Gimnastică	0	4	2
Handbal	21	28	5
Tenis	31	40	29
Fotbal	6	46	38

În ceea ce privește *gimnastica,* majoritatea articolelor publicate sunt neutre și nu avem nici un articol pozitiv. Un exemplu de titlu neutru este „*Au încercat s-o confișteă pe Nadia!"* și menționează că „Încă din 1976, presa străină a avansat ideea că Zeița de la Montreal ar avea origini maghiare și s-ar numi Anna Kemenes. Nadia și mama ei dezmint ipoteza**.**" Un exemplu de articol negativ ar fi „Noi dezvăluiri din cantonamentele de gimnastică de la Izvorani: "Aici am aflat că poți să mori de foame, aici mi-am pierdut și cunoștința", articol în care Asiana Peng, o fost gimnastă în vârstă de 17 ani, a vorbit despre tratamentul de care a avut parte în timp ce se afla în cantonament la Izvorani.

Cele mai puține articole negative publicate le avem în cazul *handbalului,* mai exact 5 articole. Unul dintre acestea are următorul titlu: „Dezastru pe stânga! Bătăi mari de cap pentru Martin Ambros: primele trei jucătoare s-au accidentat. O singură soluție rămasă". În acest caz primează numărul articolelor neutre, printre care: „**România joacă azi, la Cluj, împotriva Poloniei, locul 4 la JO de la Rio și medaliata cu bronz la ultimul Campionat Mondial.**" și informează cititorul asupra înfrângerii Poloniei.

Avem în cazul de față 21 de articole pozitive, dintre care exemplificăm titlul „Lumea handbalului îl felicită pe noul selecționer de la băieți: "Aveam nevoie de tine! Mulțumim Xavier Pascual!". În acest articol, Sandu, președintele FRH declară că "*Nu poți să nu recunoști că acest om a schimbat națională României într-un timp foarte scurt*". În urma rezultatelor avute, antrenorul echipei de handbal masculine este felicitat pentru munca depusă.

În ceea ce privește tenisul, un sport foarte mediatizat în ultima perioadă, avem publicate 100 de articole. Pentru articolele pozitive unul dintre titluri este „ Halep, nominalizată pentru cea mai frumoasă lovitură de la Turneul Campioanelor » Punct de senzație reușit de Simona", articol care informează cititorul că Simona Halep, deși nu a trecut de faza grupelor de la Turneul Campioanelor, poate primi premiul pentru cea mai frumoasă lovitură a competiției. În afară de acest titlu, la categoria articole pozitive avem încă 30 de articole, totalul articolelor pozitive fiind de 31.

Cele mai multe articole scrise sunt cele neutre, mai exact 40 la număr. Printre aceste titluri regăsim și „Aniversare cu fast » Halep și-a sărbătorit cu aproape două luni de întârziere ziua de naștere" unde este menționat că de data aceasta, numărul 4 mondial și-a chemat rudele și prietenii, între care s-au aflat colegele din echipa de Cupa Fed, Irina Begu, Monica Niculescu, managerul ei, Virginia Ruzici, antrenori și persoane din lumea tenisului.

Cele mai puține articole publicate în perioada noiembrie 2016-ianuarie 2017 sunt cele negative. Printre cele 29 de titluri negative avem și titlul „ Început cu stângul pentru Begu » A fost învinsă în primul meci din 2017", articol unde este specificat faptul că tenismena „*românca, locul 29 WTA, a pierdut categoric meciul cu Daria Kasatkina, locul 26, scor 3-6, 3-6.*"

Deși, probabil la o primă impresie credeam că fotbalul este cel mai mediatizat sport, numărul de articole publicate în perioada în care s-a făcut monitorizarea de presă este de 90 de articole. Dintre acestea 6 sunt pozitive, 46 sunt neutre și 38 negative. În categoria articolelor pozitive avem titlul „Transfer de senzație pentru un „tricolor". Acesta specifică faptul că România a pierdut clar meciul cu Polonia, 0-3, dar reprezentanții lui PAOK Salonic, care au venit să urmărească partida, au rămas plăcut impresionați de efortul jucătoriilor naționalei României, mai ales de prestația lui Bogdan Stancu**.**

„Daum s-a "scos"! » Cine e de vină pentru rezultatele proaste ale "naționalei": "Până la urmă, despre asta e vorba" este unul dintre titlurile încadrate la categoria celor neutre. Acest articol informează că antrenorul Christoph Daum a declarat că tactica bine aleasă a unui meci nu poate fi decisivă decât dacă este completată și de valoarea individuală a jucătorilor. În această categorie avem un număr de 46 de titluri.

Avem un total de 38 de articole negative, printre care avem și titlul „Un oficial FRF nu mai crede în națională: "Jucătorii au probleme fotbalistice". În acest articol fostul mare internațional al fotbalului românesc și actual consilier al președintelui FRF, Miodrag Belodedici, declară că nu mai are încredere că naționala României se poate califica la Campionatul Mondial din 2018.

Numărul total de articole publicate de ziarul Gazeta Sporturilor în perioada noiembrie 2016-ianuarie2017 este de 6 articole în cazul gimnasticii, 54 de articole referitoare la handbal, 100 de articole referitoare la tenis și 90 de articole despre fotbal. În urma acestor cifre putem concluziona că cele mai multe articole scrise, în perioada monitorizată de noi, au fost despre ramura sportivă *tenis,* urmând *fotbalul, handbalul* și în cele din urmă, cu un număr mic de publicații comparativ cu celelalte sporturi, *gimnastica.* În toate cele patru cazuri, cele mai multe titluri publicate au fost neutre. Numărul de vizualizări nu este precizat pe pagina online a ziarului.

Ediția online a ziarului Prosport, pe perioada celor trei luni monitorizate, a publicat 11 articole referitoare la Federația Română de Gimnastică, 137 de articole referitoare la Federația Română de Handbal, 183 de articole despre Federația Română de Tenis și 86 de articole despre Federația română de Fotbal. Când spunem federație ne referim atât la staff-ul federației cât și la jucătorii care alcătuiesc lotul național al sportului respectiv. În ceea ce privește tipul articolului avem și în acest caz prezente

toate cele trei categorii de articole: negative, neutre și pozitive. În tabelul ce urmează vom vedea câte știri negative, neutre sau pozitive au fost scrise.

Tabel nr.2 *Articole din ziarul Prosport referitoare la cele patru ramuri sportive*

Ramura sportivă	Tipul articolului		
	Pozitiv	Neutru	Negativ
Gimnastică	5	5	1
Handbal	45	69	23
Tenis	75	67	41
Fotbal	12	39	35

În ceea ce privește gimnastica, avem articolul cu titlul „Marian Drăgulescu a încheiat pe locul patru la Memorialul Arturo Gander” și anunță clasamentul competiției. După conținut am putea încadra articolul la unul neutru sau mai bine spus unul neutru-pozitiv, atât din punct de vedere al titlului cât și din punct de vedere al conținutului.

„Mărturia unei foste gimnaste de la Deva: "Mi-am adus aminte de toate: de bătăi, de jigniri, de foamea aia cruntă, care mă făcea să ascund coji de pâine în sân şi mai apoi sub pernă, de pastilele de slăbit date unui copil de opt ani, de înjurături” este singurul exemplu de aticol negativ pentru acest caz. Povestea unei foste gimnaste este dezvăluită în cadrul acestui articol.

Tema articolul „Mesajul emoționant al Aureliei Brădeanu dupa ce s-a retras de la naționala de handbal a României”, articol pe care noi l-am încadrat ca fiind unul neutru, informează faptul că „*Brădeanu s-a retras de la naționala de handbal. Brădeanu a jucat ultimul meci pentru România și a fost acoperită, alături de colegele de la națională, într-un steag cât terenul de handbal*.”

Un articol pozitiv în cazul handbalului, este cel cu titlul „Denisa Dedu: "Nu ştiu dacă a fost meciul vieţii pentru mine, probabil că aşa a fost, dar important este că am câştigat". Jaume Fort a decis titularizarea portarului de 22 de ani”, de unde aflăm că portarul naționalei a avut o prestație fabuloasă în timpul meciului disputant cu Rusia (22-17), din cadrul Campionatului European de Handbal Feminin, iar procentajul la finalul celor 60 de minute de joc a fost de 57%.

„Momente încordate pentru naţionala României în Helsingborg. Neagu şi colegele sale au fost evacuate din sală cu 40 de minute înaintea finalului antrenamentului. Reacţia nervoasă a lui Martin Ambros: "Nu e posibil. Trebuie să facem ceva” este un articol care ne spune că „*Antrenamentul de sâmbătă al fetelor lui Ambros Martin a fost oprit brusc, Cristina Neagu şi colegele sale fiind obligate să părăsească în grabă sala din Helsingborg din cauza unei alarme de incendiu.”* Astfel, nu s-a finalizat antrenamentul de pregătire și de acomodare a jucătoarelor în locația unde se va desfășura partida oficială.

Un alt articol al cărui titlu pare negativ este „Wim Fissette dezvăluie un moment cheie din cariera Simonei Halep: "Nu a fost cea mai bună decizie, dar ea s-a încăpăţânat să facă asta”, unde în interiorul articolului găsim declarația lui Fissette, belgianul care a antrenat-o pe Simona în 2014, a povestit o întâmplare de pe vremea când era antrenorul Simonei: „ *Wim şi Simona se aflau la Turneul Campioanelor, ultima competiţie înainte de despărţire, iar sportiva a luat o decizie neinspirată, criticată subtil de reputatul tehnician. Fissette sugerează că Simona Halep nu l-a ascultat: "O putea elimina pe Serena, dar nu a luat cea mai bună decizie.*” Tot în legătură cu Fissette, fostul antrenor al Simonei, avem următorul articol, pe care l-am încadrat la categoria neutru: „Fissette a povestit ce s-a intamplat intre el si Simona, in 2014. Halep nu a vrut sa piarda pentru a o elimina pe Serena”. Din acest articol reiese că, în anul 2014 când Simona nu a vrut să piardă ultimul meci cu 2-0 la seturi, pentru ca Serena să fie eliminate din grupe, Serena

s-a calificat apoi în semifinale și a bătut-o pe Simona în finală, mulțumindu-i că a scos-o din grupe.

Un articol pozitiv, care o pune într-o lumină bună pe Simona, este cel cu titlul „Halep a câştigat premiul pentru cea mai frumoasă lovitură de la Turneul Campioanelor! Fanii au votat-o într-o proporţie covârşitoare pe Simona” și menționează că „*Simona Halep, a 4-a jucătoare de tenis a lumii, a reuşit cel mai spectaculos punct de la Turneul Campioanelor, conform unei anchete a Asociaţiei Tenisului Feminin (WTA)! Sportiva din Constanţa s-a aflat pe primul loc în preferinţele fanilor, cu o lovitură superbă pe care a executat-o în meciul din grupe contra campioanei Dominika Cibulkova.”*

Tot un articol pozitiv este cel care îl are în vizor pe antrenorul naționalei de fotbal: „Daum surprinde. Laude pentru un jucător care s-ar putea despărţi de Steaua în această iarnă: "Dacă ar fi fost român, îl luam la naţională!”

Titlul „FRF a decis! Meciul România-Danemarca se va juca pe Cluj Arena, stadionul unde „tricolorii„ n-au câștigat niciodată”, pe care noi l-am încadrat ca fiind unul neutru, aduce la cunoștință că meciul de fotbal din cadrul preliminariilor Campionatului Mondial din 2018, se va disputa pe Cluj Arena, conform unui comunicat trimis de FRF.

În concluzie, în cele trei luni de monitorizare, publicația online Prosport a avut un număr total de 11 articole în ceea ce privește gimnastica, 137 de articole care tratează lotul național de handbal, 183 de articole care menționează jucătorii profesioniști de tenis și Federația română de Tenis și 86 de articole referitoare la lotul național de fotbal și al staff-ului federației în cauză.
Numărul minim de vizualizări a fost 500.

Ediția online a ziarului Sport, pe perioada celor trei luni monitorizate, a publicat 0 articole referitoare la Federația Română de Gimnastică, 27 de articole referitoare la Federația Română de Handbal, 50 de articole despre Federația Română de Tenis și 107 de articole despre Federația română de Fotbal. Când spunem federație ne referim atât la staff-ul federației cât și la jucătorii care alcătuiesc lotul național al sportului respectiv. În ceea ce privește tipul articolului avem prezente toate cele trei categorii de articole: negative, neutre și pozitive. În tabelul ce urmează vom vedea câte știri negative, neutre sau pozitive au fost publicate.

Tabel nr.3 *Articole din ziarul Sport referitoare la cele patru ramuri sportive*

Ramura Sportivă	Tipul articolului		
	Pozitiv	Neutru	Negativ
Gimnastică	0	0	0
Handbal	11	14	2
Tenis	12	27	11
Fotbal	13	64	30

Titlul „Victorie superbă pentru România la primul meci cu noul selecționer! 26-23 în Belarus în preliminariile pentru European” este unul de natură pozitivă și ne aduce la cunoștință faptul că naționala de handbal masculin a câștigat primul meci din preliminariile pentru Campionatul European din 2018.

Unul dintre titlurile negative pe care îl regăsim și în această publicație este „alarmă de incendiu la antrenamentul României! Neagu și restul fetelor scoase din sală, unguroaicele au fost lăsate să se antreneze!” și specifică fapul că *„fetele lui Ambros au fost evacuate din sala unde se pregăteau pentru meciul cu Ungaria de mâine după ce*

alarma de incendiu a pornit! Aflate și ele în același spațiu, unguroaicele s-au pregătit în continuare fără să fie deranjate de nimeni."

În articolul „Cum ne calificam, cat de importanta e Neagu si care e secretul unei victorii uriașe cu Danemarca! Adrian Costeiu după meciul nebun cu Cehia" se poate vedea declarația lui Adrian Costeiu, care propune ce ar trebui să facă naționala României pentru a învinge și care sunt rezultatele calculelor pentru calificare făcute de acesta. Articolul este unul neutru.

Un articol al cărui titlu este pozitiv este „CN8, cea mai bună din Europa! Cristina Neagu a fost declarata cel mai bun inter stânga de la EURO și inclusă în echipa ideala" și ne informează că *„Cea mai buna jucatoare a Romaniei la EURO a fost declarata si cea mai buna de la turneul final pe postul sau. Cristina Neagu a fost inclusa in echipa ideala a Europeanului din Suedia."* Este al doilea an la rând când Cristina Neagu atinge astfel de performanțe.

Tema articolului cu titlul „Halep e labilă psihic!" Declaratia șoc făcută de românul considerat "Părintele pregătirii sovietice" din sport" face referire, după cum reiese și din titlul articolului, la starea mentală a jucătoarei profesioniste de tenis. Profesorul Tudor Bompa, în timpul unei vizite la Federația Română de Scrimă, a declarat că numărul patru mondial, adică Simona Halep, nu poate obține rezultatele pe care le dorește, în primul rând datorită faptului că este labilă psihic.

Într-un alt articol, „Halep, lectie de tenis pentru copii: "Vreau sa fac o scoala de tenis!" Ce spune despre o eventuala căsătorie", Simona se gândește *„chiar să deschidă o școală de tenis, însă după ce se va retrage din activitate. Halep se gândește și la căsătorie, însă spune că momentan nu are o relație și se concentrează doar pe tenis. In 2017, Simona spera să câștige primul Grand Slam din cariera, iar pentru asta se va antrena alaturi de Darren Cahill în Australia, chiar dacă asta înseamnă să petreacă sărbătorile de iarnă departe de acasă."* Acesta este un exemplu de articol neutru, în interiorul căruia găsim informații referitoare la jucătoarea română.

Titlul „Halep chiar "a dat lovitura" Ultimul premiu câștigat de campioana de România după Turneul Campioanelor" este unul cât se poate de pozitiv și de aduce la cunoștință faptul că Simona Halep a câștigat detașat ancheta realizată pe site-ul WTA pentru cea mai frumoasă lovitură de la Turneul Campioanelor.

Tot un articol pozitiv este cel cu titlul „Moș Crăciun ne-a urcat un loc in clasamentul FIFA! Spania abia pe 10, Danemarca e sub noi! Cum arată ierarhia" și informează cititorul că națională României a urcat un loc în clasamentul FIFA pe luna decembrie și se situează pe pozitiția 38.

Dintre cele 64 de articole neutre care fac referire la sfera fotbalului românesc, menționăm articolul cu titlul „Dacă eu am reușit să țin România în top 10, inseamna ca sunt cel mai mare antrenor din istoria planetei!" Ce crede Piturca despre Daum" și face referire la declarația lui Pițurcă care „*nu crede ca Daum poarta responsabilitatea rezultatelor naționalei din preliminariile pentru Mondial și vorbește despre misiunea germanului în drumul spre Rusia."*

„S-a anulat cantonamentul U23. Cluburile nu au vrut sa își lase jucătorii în Antalya sub comanda lui Daum" este un articol pe care noi l-am încadrat ca fiind unul negativ și descrie situația în care cluburile particulare de fotbal nu au dorit să își lase jucătorii în perioada în care era programat cantonamentul din cauza faptului că aceștia

pierdeau pregătirea de iarnă cu echipa din care fac parte. *„Semnalul de revoltă a fost dat de Steaua, după ce Reghecampf a anunțat că nu își lasă jucătorii în cantonament."*

În concluzie, numărul total de articole publicate de ziarul Sport.ro în perioada noiembrie 2016-ianuarie2017 este de 0 articole în cazul gimnasticii, 27 de articole referitoare la handbal, 50 de articole referitoare la tenis și 111 de articole despre fotbal. În urma acestor cifre putem concluziona că cele mai multe articole scrise, în perioada monitorizată de noi, au fost despre ramura sportivă *fotbal,* urmând *tenisul, handbalul* și în cele din urmă, cu un număr de zero publicații, *gimnastica.* În toate cele patru cazuri, cele mai multe titluri publicate au fost neutre.

Am urmărit în analiza noastră o abordare cantitativă și facem referire la numărul de articole care tratează subiectele alese de noi. Abordarea calitativă a urmărit încadrarea articolelor în cele trei categorii: pozitive, neutre sau negative. Analiza propriu zisă a conținutului textelor care alcătuiesc articolele publicate, are drept scop identificarea imaginii ramurilor sportive menționate de noi, în presa sportivă din România.

În urma celor trei luni de monitorizare a ziarelor Gazeta Sporturilor, Prosport și Sport.ro, avem în total un număr de 17 articole referitoare la domeniul sportiv al gimnasticii, 296 de articole referitoare la Federația Română de Fotbal și a componenților acesteia, 220 de articole referitoare la Federația Română de Handbal, a staff-ului și a echipei naționalei și 332 de articole referitoare la Federația Română de Tenis și a jucătorilor profesioniști individuali. Astfel, putem afirma că domeniul sportiv și mai ales cel al tenisului, gimnasticii, fotbalului și a handbalului se bucură de un interes major din partea presei. Datorită faptului că două dintre cele trei publicații analizate nu menționează numărul de vizualizări, am eliminat acest aspect din cercetarea noastră. Singura publicație care menționa numărul de vizualizări, avea cifra minimă de 500 de afișări. În analiza noastră, am identificat un număr de 865 de articole având ca subiect cele patru ramuri sportive menționate de noi.

Tabel nr.4 *Numărul de articolele publicate de fiecare ziar, pentru fiecare ramură sportivă*

Publicația	Ramura sportivă			
	Gimnastică	Handbal	Tenis	Fotbal
GSP.ro	6	56	99	99
Prosport.ro	11	137	183	86
Sport.ro	0	27	50	111

În tabelul de mai sus, am evidențiat câte articole au publicat fiecare ziar despre cele patru ramuri sportive la care face referire.

Tabel nr.5 *Totalul articolelor*

Ziarul	Nr. total de art.	Nr. art. poz.				Nr. Art. neutre				Nr. art. neg.			
		G	H	T	F	G	H	T	F	G	H	T	F
GSP	260	0	21	31	6	4	28	40	46	2	5	29	38
Prosport	417	5	45	75	12	5	69	67	39	1	23	41	35
Sport	188	0	11	12	13	0	14	27	64	0	2	11	30

În tabelul de mai sus, am notat cu G articolele care aparțin sferei gimnasticii, cu H-handbalului, cu T-tenisului și cu F-fotbalului. Abrevierile art. se referă la articole, poz.– pozitive și neg.–negative.

În urma acestui ultim tabel, putem afirma că sportul care se bucură de cel mai mare interes din partea presei, pe perioada analizată, este tenisul. Publicația care s-a arătat cea mai interesată de această ramură sportivă a fost Prosport, urmată de GSP și de Sport.ro. Cele mai multe articole în acest caz au fost neutre și pozitive, ceea ce ne

permite să afirmăm ca imaginea acestui sport în România, pe perioada analizată de noi, este una relativ pozitivă. Locul doi în clasamentul nostru este ocupat fotbalul. Cele mai multe articole referitoare la acest sport, au fost publicate de ziarul Sport.ro urmat de GSP și de Prosport. Cele mai multe articole au fost încadrate de noi la categoria celor neutre și negative. Fotbalul apare în România cu o imagine negativă, din punct de vedere al articolelor analizate de noi. Handbalul este următorul sport în ierarhia studiului nostru, sport care se bucură de o imagine pozitivă, având cele mai multe articole pozitive publicate. Ziarul cu cel mai mare interes pentru această ramură sportivă este Prosport, urmat de GSP și Sport.ro.

Cel mai puțin mediatizat sport este gimnastica, care are un număr total de 17 apariții. Prosport este ziarul care a publicat cele mai multe articole referitoare la acest sport, urmat de GSP. În ziarul Sport.ro nu există, pe perioada analizată de noi, nici un articol despre această ramură sportivă. Cele mai multe articole sunt neutre și negative, așa că putem afirma că imaginea pe care acest sport o are în România este una neutră/negativă.

BIBLIOGRAPHY

1. Barrie Gunter, *Media research Methods:Measuring Audience, Reactions and Impact,* Sage Publications, 2000
2. Bernard Berelson, *Content Analysis in Communication Research,* Glencoe, II: The Free Press, 1952
3. Chelcea, Septimiu, *Metodologia cercetării sociologice* – Metode cantitative și calitative, Editura Economica, București, 2001
5. Glen M. Broom, *Cutlip and Center`s Effective Public Relations,* Ed. Prentice Hall, Upper Saddle, New Jersey, 2009
6. G. Clayton Stoldt, Stephen Dittmore, Scott E. Branvold, *Sport Public Relations, Managing Stakeholder Communication,* Ed. Human Kinetics, New York, 2012
7. Janet Parks, Jerome Quarterman, Lucy Thibault, *Contemporary sport management,* (Third Edition), Ed. Human Kinetics, New York, 2007
8. R.D. Wimmer, J.R. Dominick, *Mass Media Research: an Introduction,* 2nd Edition, Belmont, CA:Wadsworth
9.http://reviewjournal.com/news/steve-hanngan accesat la data de 01.02.2015

IMMERSIVE JOURNALISM AND THE DIGITAL AUDIENCE

Ovidiu Ionel Duță
PhD Student, "Babeș-Bolyai" University of Cluj-Napoca

Abstract:The paper aims to research the best case scenarios used by the mainstream media in using new technology such as Augmented Reality (AR) and Virtual Reality (VR) to inform and interact with the public which is becoming more and more interested in new ways of consuming information and content in general. This means, analyzing the technological aspects and even the sociological boundaries needed to be overcome so that the journalistic message can be packaged in such a way that virtual reality and augmented reality have a purpose in being used by mass-media companies. This means that the audience must understand the practical aspects of using these two technologies and the mass media institutions must be willing to invest and create new content based on the technology that is being created by companies such as Google and Apple. This paper should reveal at the end of the research that a new way of creating reality and offering information through it can benefit both the public by offering a more dynamic and immersive experience in consuming news, and by the mass-media institutions by having a broader range of tools in engaging the public, which translates into more revenue and a more faithful audience to your product. If virtual reality and augmented reality are seen as substitutes of reality, then the public is almost ready, due to the fact that most of the audience wants to escape reality through movies and games. Given the technological breakthrough in cinema andthe gaming industry, it becomes really hard to fully grasp what is real and what is computer generated on the big screen. Virtual reality and augmented reality are a new medium in delivering information to the public. Being dependent on the evolution of technology, both these new mediums will need a shift in understanding how reality can be constructed as a platform for delivering information. Until now, reality has been subjected to various forms of creation and deformation, but the audience still understood that it lives in the real world. With the evolution of virtual reality and augmented reality, the audience can choose to consume information from a reality constructed by them or for them that is best suits their needs. If big companies are investing in the technology, it is the duty of the professionals in communication, especially in Journalism to be up-to-date with all of the tools available to create a stronger message for the audience and make the audience more engaged with the message being offered to them by having a dynamic approach by both the producers and the consumers of journalistic content.

Keywords: Augmented reality, virtual reality, immersive journalism, digital audience, 360 video.

Definition of augmented reality

According to the Merriam-Webster online dictionary[1], the term of augmented reality is defined by an enhanced version of reality with the help of technology capable of overlaying digital information of any sort in front of a display that is being viewed upon the individual in real time. The display in question doesn't need to record the environment for the information to be displayed and depending on what kind of application is being used to view that particular information, content can vary from a dynamic overlay to a preset animated product that interacts with the display in regards

[1] https://www.merriam-webster.com/dictionary/augmented%20reality

with its position and also with the viewing angle of the individual and any motion put in place by the user to the display in question. By summarizing, augmented reality is real-time motion graphics, computer generated imagery and neural information being deployed on a viewable surface that has the capacity of both displaying the content and to interpret the environment from which it gathers the subsequent information. Augmented reality can refer to the technology used by the gadgets, a category of technology among current technologies in computer science or simply a term to define the entire set of equipment used to produce and view a content other than classical pieces of equipment.

According to (Lugmayr 2016, 39), augmented reality is momentarily an auxiliary medium or service since it requires specialized gadgets that aren't currently in mainstream use by the public. This doesn't make augmented reality an evolutive technology in comparison with television. It makes it an evolution of the viewing experience, not the medium on itself. If we expand the definition of television to that of information being displayed for the audience, augmented reality will be television reimagined for the digital audience. Having the same interface as television and offering similar information, although with an emphasis on real-time information and dynamic update of such information, augmented reality can be viewed as a next step in consuming TV, having gone past the step of consuming TV on the internet. This does have some drawbacks if we are to define it in regard with current technologies and making it seem widespread. Although smartphones are the go-to gadgets that have both the operating system and the capability to be portable, they don't have the omnipresence of television, not regarding the number of smartphones existing on the market, but to the availability of capable handsets to display or make use of augmented reality. Certain applications do require a level of processing power and computational prowess to be able to display the amount of information a developer can introduce into the augmented reality app.

Furthermore (Lugmayr 2016, 54) states that society will reach a level of convergence necessary to make augmented reality a current state of affair. If television needed several decades to be used by almost the whole globe, or at least reach a status of ubiquity all around the planet, augmented reality will need less than a decade from commercial use to be adopted by the younger audience which will become in time the new, up-to-date and always connected audience, the digital public. This is being made possible by having the biggest technology companies working to expand their portfolio and developing capable smartphones to take advantage of the developer kit released by the same companies and also, to create auxiliary devices to enhance the reality that is being viewed, more and more, through the display of a smartphone, a tablet, a wearable watch and lastly, through a bigger display like a laptop or TV. The level of convergence required to make augmented reality a common application to view information is being updated every quarter by the releases of the big tech companies like Apple, Google, Facebook and Microsoft. And if they aren't the ones responsible, they buy the start-ups that are doing such advancements in developing new uses for augmented reality.

This makes the skills of people developing and the users overlap in certain areas, due to the complexity of the medium being used. A simple user, without having a degree of tech-savviness, won't be capable to enjoy the full spectrum of effects and rewards the application is offering him. To summarize this idea, the convergence is moving away from basic functionality of a certain hardware and the input from the user into an ecosystem of experiences that intertwines hardware with software and a larger measure of content and user interaction. Smartphones are becoming more and more

automated due to artificial intelligence and this causes more and more input from the user to achieve more and more effects to release the same amount of self-reward.

The author (Batsell 2015, 58) sees this technology being put to us by journalists to reach that audience, one in need of content that is dynamic and is a part of an experience. Journalists need to understand the reality of modern news-reporting and adopt the changing landscape. Because the media has become an evolving interaction between reporters working for mainstream outlets, freelance journalists that tell compelling stories and reaching the online audience through independent projects and the ever-growing public that is also trying to create their own content, their own piece of story and trying to distribute their share of information just like the journalists. This mix and match between the mainstream media and the new digital wave of producer and consumer audience will leave a dent on the responsibility that a journalist has. It's not about being factual and true to the story anymore, it's also about being true to the audience that identifies with the same moral beliefs with you, as a human, not just as a professional. Because you're telling a story for them and by using the same piece of technology they are using, you are being viewed as a fellow pier, not just an official figure that spurts information. This process of evolving for and with the public is full of challenges, littered with problems and doesn't guarantee success for the reporter that involves with technology just to reach a niche audience.

Evolution of augmented reality

If we are to consult (Sterling 2009, 343), augmented reality is being viewed and defined as a cousin of virtual reality, both having the same inclination towards enhancing the reality in which the user is using the gadget capable of transporting the imagination of the individual using that piece of technology. And since most of the gadgets are pocket sized, augmented reality is defined as a mobile technology, almost dependent on the evolution of mobile phones, wearable watches, future eye-glasses with an augmented overlay, like the Google Glass project once tried to achieve for the users daring enough to buy and use an innovative piece of technology to ahead for its own sake. Referring to augmented reality as a type of media, the author is categorizing it as a mash-up media, because is grabs aspects from television, online press and cinematography in some regards. Although online media is a much more evolved type of journalism than traditional media, the benefit of augmented reality in correlation with online media is the benefit of having a personal computer doing all the calculations and displaying pieces of information that weren't being thought possible in real-time. Hollywood has been doing an excellent job of showcasing the use of augmented reality through its movies, tv shows and works of animated movies to such an extent that society has certain expectations towards this new type of media and technology is evolving at such a pace that the newer, younger and much more technological inclined audience is using without thinking about the absence of augmented reality. For youngsters with a smartphone, having an augmented reality overlay in their favorite social media platform is something they take for granted. Facebook has all of its applications capable of overlaying images, videos and graphics with the help of augmented reality and this makes the company a developer and a media outlet to some extent.

A better example of using technology in correlation with media is by having input from the audience in developing a story, solving a crime or simply creating a new medium for interaction between the emitter and the receiver of information. The New York Times is using augmented reality to tell a brand-new type of story, filled with information, but classified and organized in such a way that the reader can choose, mix

and select the pieces of information it needs to grasp the story to his level of understanding. Having a map filled with various information and selecting the degree of complexity the map can show to the user, a media company can tell that story in unique ways for each consumer. And this translates into a niche audience from a broad audience, which in turn translates into loyalty towards the storyteller capable of addressing to each and every individual in a personal way, just by using overlays of information and by giving choices to the audience that is being bombarded with information and wants to focus just on the things it can understand.

Taking a note from (Sanchez-Vives 2005, 12), augmented reality is being viewed as the evolution of reality but beneath virtual reality in terms of converging the real reality with the computer-generated reality. Augmented reality maintains a level of trueness for the audience by including aspects of technology within tangible boundaries of reality. First of all, augmented reality needs a camera sensor to capture the environment in which it is going to include information from the application. Without the sensor, any overlay needed to show information can't transpose itself over a particular segment of the real world. The smartphone needs to look at something so that the user can receive information in real-time about that something, including itself, if we are talking about selfie cameras and the masks that they project unto the faces of users and stay glued to their faces in the application. The movement of the head or of the smartphone makes the overlay adapt and so, makes the existence of the camera essential to differentiate between augmented reality and virtual reality. Video games that have HUDs (heads-up-displays) mimic a real-world use of augmented reality for a character in need of real-time information from its surroundings and from itself when talking about health status and geographical position. Games do this just by programming and designing the graphical information in such a way that the user can enjoy the reality in which the character is being placed as well as consuming the pieces of information that the HUDs offers to the player. The most famous example of HUD overlay used to display a virtual correspondent of augmented reality is that of Ironman, both in the games and in the movies. The overlay and the multitude of information it offers to the wearer of the suit can be catalogued as a best-case scenario of developing an environment to use augmented reality to benefit the user.

Also, according to (Sanchez-Vives 2005, 13), augmented reality can be used as a projected overlay on buildings or larger surface areas around the city. This in turn can achieve a level of understanding of proper architectural planning that would make the citizens aware of the changes the city has for them. By using augmented reality, the public administration office can offer solutions and real-time viewing of the changes that need to be done to a building or a street. The next step and already envisioned by cinematography and games in their stories developed for the consumer audience is overlaying information unto street lights, crosswalks, police cars, window shops and in general, any surface that can project or transmit information for the citizen. And by having the dynamic element embedded to the definition of augmented reality, users can expect changes done in real-time with their input. And this is done, like previously stated with the help of sensors, which are crucial pieces of technology in defining augmented from virtual reality.

The author (Djick 2013, 157) has a different point of view regarding the mixture between augmented technology and humans which make up the real world, and it calls that mixture augmented reality, which are in essence pieces of technology, like smartphones or wearable technology (watches, Google Glasses), that enhance human social action, although the social aspect still needs to be under scrutiny due to the egocentrism perceived by using a personal computer in your pocket. Even still, people

who are in a new segment of audience, those referred as technological unconscious, view this new layer of reality nothing more than a black-box influence for socializing, meaning with the help of the information given by augmented reality, people have new motives and new boundaries to explore in interacting with each-other. This is possible to the fact that augmented reality makes the individual aware and directly implicated in using the technology to convey a message. It's not simply passive consumption, it's active and reflexive usage of augmented reality to receive and transmit bits of information that make the user unique in a way never found in traditional media.

Keeping in line with augmented humanity, the author (Djick 2013, 203) details how creating smarter computers will allow for augmented reality to be used into more diverse areas of everyday life, such as translating a conversation between two individuals who share completely different ways of writing their alphabet or by helping the driver of a car to be more aware of the road and also more protected by the computer of the car in taking decisions to ensure a safer drive from point A to B. Momentarily HUDs for cars that display information aren't as widespread as the driver would need them to be, but the future is pointing towards a window with smart capabilities, with augmented abilities in showing the driver information to save him from a collision or by helping him to better understand the road ahead.

By reaching the third stage of the internet, or Web 3.0, (Djick 2013, 179), views augmented reality as a necessary step into the development of media consumption. The semantic web as it is called, needs a greater degree of understanding human speech, human thinking and overall, reaching a fluent level of understanding of human input, so augmented reality fits really nice with this evolution. You still need the same rules as for other pieces of technology that construe the category of web 3.0, but you have the ability of adding either a neural network that can greatly influence the speed and the complexity of the information shown on the screen, either of a very niche usage of an application to showcase small portions of what can be seen as a next step in using the internet and communicating with the equipment in our hands, not just by typing, or talking, but also by using the camera to enhance our message besides taking regular videos and photos. This aspect of using augmented reality is seen by futurists and mass-media specialists as the next step in communication, where the blend between human input and technological output is used to such a degree that it's going to be ubiquitous like texting or calling someone. It's already widespread by teenagers who use animojis (graphical images that rely on overlaying on to the face of the user) and masks from Snapchat, Instagram or Facebook Messenger to convey a message that is unique from anything that has been used before. The mixture between computational power and image processing is being used by a 12-year-old to show to another 12-year-old that it can "grow" a snot and ears, just like a dog. This is childish, but also, it shows where evolution can head if anyone can grasp the uses of different sorts of technical gadgets that grant the user futuristic abilities.

(Philips 2015, 32) explains how the term itself came into existence, in part, due to the researcher Thomas Caudell who worked for Boeing and needed to define head-mounted displays used by engineers in assembling the complex electrical sub-unit of an airplane. From head-mounted displays to heads-up-displays it was only natural that augmented reality had a say in it. Television used it to mark the position of the ball in football matches in America and started to be developed into car windshields to reach a more commercial success than it was first envisioned. Google is regarded as the first company to integrate augmented reality into a prototype product that never reached commercial success, but which had commercial awareness, especially among those interested about the next big thing in the world of technology. Although Google Glass

never took off as a ground-breaking product used by millions, it did make a splash regarding enhancing the experience of the user when it comes to fill reality with bits of information relevant at that particular time.

That was a key factor in acknowledging the difference between augmented reality and just watching at your screen to find information. Augmented reality has to be relevant at that moment and show information needed only then by the user. This is the case for smartphones, wearables and HUDs in cars, not the projection mapping augmented reality previously mentioned. Besides the prototype glasses from Google, augmented reality never managed to make a splash until Apple made the smartphone capable in displaying a whole new category of apps specifically designed to take advantage of the evolution of reality. Before then, the only apps being created used a niche approach to augmented reality and simply displayed masks on the faces of users. After the introduction of an ARkit (a software developer kit using particular elements that take advantage of the hardware and software of a smartphone), application began to be more diverse and expanded into something the user never knew it needed.

Augmented reality as a medium

(Papagiannis 2017, 3) describes augmented reality as something much greater than just an evolutionary piece of technology used as a new medium, but something that can augment humans all together. Instead of making a distinct separation between humans and the reality they are consuming, such is the case with television, film and the newer virtual reality, augmented reality allows a blending of reality with technology, enhancing the audience in a new experience. Because that is the defining aspect, experience and ecosystems of sensorial inputs from the gadgets we interact with. And having an experience gives the audience the power to feel empowered, like a new class of cyborgs or androids, humans with embedded technology in them, although the case is that we just have around us phones so often they become a part of our human appearance. For this empowerment, developers and users alike need to imagine new ways to tap into this piece of technology. We have to think in what ways we can program and teach the computer to learn new ways to display information for us.

Another aspect to take into consideration about augmented reality is that being a new medium, it can give new degrees of freedom to tell non-linear stories. If games have options to chose in a dialogue so the user can feel a part of the story and engage with the story how he sees fit, augmented reality can allow the user to explore alternative realities that make the experience unrelated to the laws of physics or usual human behavior. The author suggests beginning writing a new book of understanding the interaction between the humans and their world, because it has become more than real now. It has become augmented and virtual. (Papagiannis 2017, 5) underlines one key aspect about the gadgets that are capable in our pockets, the aspect of making the human more alive, not more stagnant. The audience, in a broader sense, doesn't need to wait for the computer to think, it needs to act on the moment, because it knows that technology has progressed to such an extent, that the processing power comes second, and the experience derived from that gadget comes first. All the applications that are being created are done with the purpose of enhancing the lives of people. To a smaller or greater degree, depending on the developer or the expectation of the audience, but nevertheless, augmented reality is here to enrich, not take away from our current reality.

(Papagiannis 2017, 9) differentiates between augmented reality and virtual reality by explaining how virtual reality immerses the audience in another space and time, whereas augmented reality enhances the space and time of the audience. You don't leave the space you use your phone, and you don't have another part of reality manipulated to make you travel somewhere you can't reach in normal circumstances.

Augmented reality differs from virtual reality because it allows you to feel human and connected with technology without losing track of the current reality. One example is the application Word Lens that translates in real-time with the help of the camera of a smartphone foreign words into English. This made sense for those who travelled and needed a real-life translator that could adapt to different signs, while making the user feel assured that what they say was completely understandable, although they didn't know the language they were translating from.

(Jung 2018, 169) further details gadgets with augmented reality abilities, called wearable augmented reality devices, such as Microsoft HoloLens and Google Glass. These "W.A.R.D."s will be responsible for influencing social media behaviors, even more so than they are now, growing in appetite not only for the youngsters, but for the general public in years to come. Institutes preoccupied with market research predict a substantial growth year over year for these pieces of technology, especially given the slow rate at which smartphones then to develop, a new niche of product or category of application within a smartphone can represent the new trend in consumer technology. Still, both the media and the audience have discussed the advantages of using augmented reality and the concerns that so much information can be accessed at one time by the public. This can lead to a greater degree of manipulation by those uneducated to understand the complexity of the information that is shown to them, or a greater degree of automation by the society due to the fact that augmented reality goes hand in hand with virtual reality, artificial intelligence and a utopic environment where computers to more and more for us without our input.

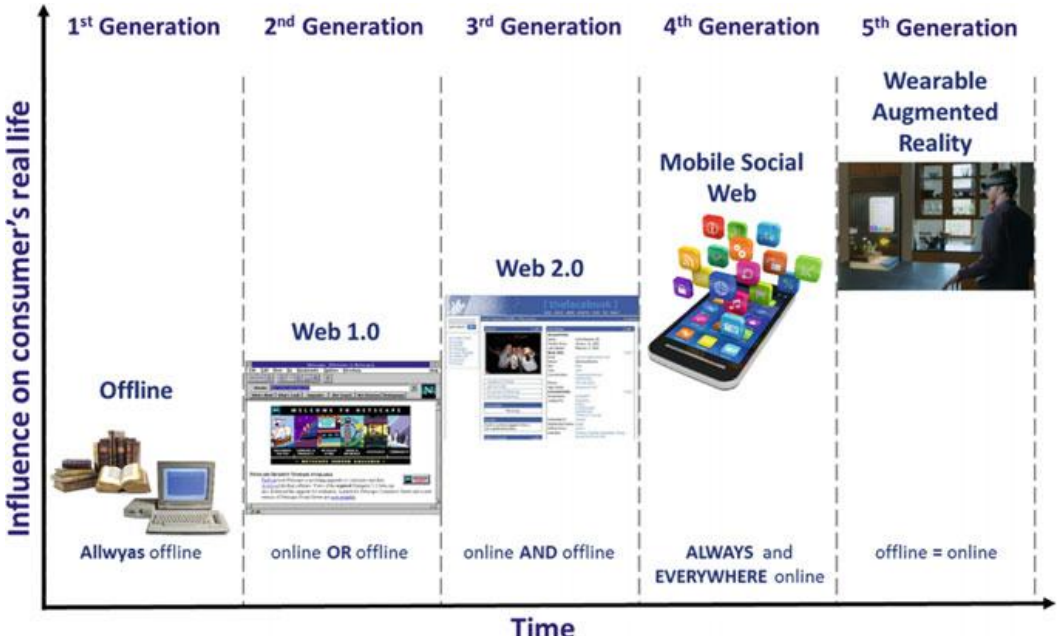

Fig. 1 The evolution of internet technology

(Jung 2018, 171) illustrates the evolution of technology in relation with our society and especially, with the advent of the internet. This has led to the appearance of augmented reality, due to the fact that it needs an always online presence when calculating real-life information to display to the user. Apps that are augmented reality capable and don't need an internet connection still use a connection when subsequent information needs to be updated or when another user needs to connect with the application in order to collaborate with the first user. What is clear is that the internet has played a big role in developing an audience that is connected to its core. The fear of missing out has emerged from the evolution of the internet into a right, not a privilege,

and so, youngsters need their gadgets to communicate their thoughts in other ways than it was possible when basic chat rooms were available. The forth generation of gadgets that appeared has shown as that offline isn't an option anymore and smart watches, smart clothes, smart wristbands, smart glasses are the present, a forever updating present and the audience that makes this generation of users is showing us how to communicate by using augmented reality. In the not so distant future, they will show how augmented humans are the better humans when it comes to being informed. These pieces of technology allow access to a social media environment at all times. This translates into being the most downloaded applications for a smartphone, like Facebook and Instagram are. And we're just at the bottom of the evolution for applications capable into reaching the uses of augmented reality.

The WARDs described by (Jung 2018, 172) are the next step into merging virtual and physical realities. They melt technology with reality and make use of virtual elements to enrich the experience of a human. The existence of these wearable devices is made possible by the evolution of communication, not just as a term, but as a technology, in a sense of transporting large data with higher speeds than ever before, allowing an almost lag free experience, which in essence mimics real-time communication and information. That's why the fifth generation of the internet is also similar with the 5G network being developed by phone operators and internet providers. Knowing the fact that more and more people will be connected makes it urgent, necessary and vital to ensure a fast connection between devices. And those devices outgrow humans because the population is using more than one connected device. Humans have a smartphone, maybe two, a watch, an Internet-of-things device like a fridge, washing machine, smart speaker, thermostat, smart lightbulb. Let's not forget cars that are being made to be more and more autonomous, houses which are called smart because they automate things your normally had to do by hand. This makes the human at the center of this communication evolution, by making him aware of all the things he can buy and use to enhance his life. And by developing applications that use augmented reality, the companies ensure that users are forever connected and they produce more content than ever before. This is a blessing and a curse for media companies, one which will be better understood as time shows demonstrates how journalists can adapt to tell better stories using technology.

One thing the author (Jung 2018, 202) explains in relation with the usage of augmented reality is regarding the physical context in which the user acts with his WARD. For example, the game Pokémon Go used augmented reality to overlay a character in the real life through the means of a smartphone display and it created unusual problems for users. First, they needed to pay attention to their environment more than normal because they were focused in searching their monster and they forgot to watch out for puddles, lakes, trees, holes. This makes a safety issue to be raised when using augmented reality in such a dedicated manner. Another aspect to take into account is the impact of making the individual more extrovert by going outside and interacting with people he won't interact lacking the context to do so. By having a WARD capable of augmenting reality, the user can develop different psychological traits not found before using the gadget.

Fig. 2 Pokemon GO! developed using ARkit

This is influenced as well by the user's savviness towards technology and the gratification that he expects from using that WARD. A greater degree of aptitude in using a gadget will result in a fuller experience and such will make the user feel more gratified and will boost his self-esteem. The down-side is that a bigger expectation towards an experience will yield a greater depression as well for the user. This fact makes an interesting concept to study regarding an immersive audience and a dynamic journalism towards that audience. Due to the nature of the medium, mass-media needs to understand it has a greater role in educating and informing the public, although the public can be also be a creator of media, without having such a responsibility in creating educational and informational content. The vast majority of content created is for recreational purposes, even though their nature could imply a degree of knowledge to be accessed, the creators during their first steps towards a finished product will try to deliver an entertaining result.

Trying to summarize the existence of augmented reality, I would refer to the enhancements brought by humans towards their own goal of reaching a bigger usage of information and having a more connected experience between themselves. This makes for an interesting landscape for mass-media companies, for the big technology companies and for the researchers who will have a new way of understanding how people interact in the presence of technology and how this influences their message, their reaction to the message and how their creativity is being pushed further and further towards something never before seen. Until virtual reality surpasses augmented reality. Then it will be another challenge to pursue and study.

(Convington 2006, 35) explains how in the digital era, where all start and end up into a digital interface such as web-sites varying from the classical html page where your only presence is that of a reader, way up to the dynamic web-sites that allow your thoughts to be displayed and read by the masses, either by text, by photos, by videos. The manner in which these are produced isn't as important as the messages itself. Being a digital era, information must travel must and must be present as fast as possible to the consumer. The digital aspect determines that a culture is formed following the structure

of a digital environment, and afterwards it's development in more specific structures for a certain means of transmitting information, be it radio, TV, online, press. The end product is that this kind of culture is mostly like the pop-culture or the hippie culture when the digital didn't have such a strong presence in society.

To underline the existence of the digital concept in correlation with a culture and day to day practices, over 95% of the information broadcasted and received are by strictly digital or have started from ones and zeros. And in the good old days, what was touchable was considered healthier because you knew for a fact that it existed. Now, paper money translates into plastic cards, salaries are bank accounts, our tax forms which were written on thousands of sheets of paper are now just pages of internet with small filling areas with a YES or NO. And the list can go on endlessly in explaining how 3000 years of history can be summed up in the last 5 to 10 years in the digital form. And the most convincing argument that supports digital cultures is related to the invention, development and naturalization in the human culture, in the collective thinking of the user and consumer of information of the social networking sites, of the new-media theories and of the practices of new-media. The internet and its welfare for humanity.

(Ford 2006, 48) mentions „to speak of the digital is to call up, metonymically, the whole panoply of virtual simulacra, instantaneous communication, ubiquitous media and global connectivity that constitutes much of our contemporary experience. It is to allude to the vast range of applications and media forms that digital technology has made possible, including virtual reality, digital special effects, digital film, digital television, electronic music, computer games, multimedia, the internet, the world wide web, digital telephony and wireless application protocol, as well as the various cultural and artistic responses to the ubiquity of digital technology, such as Cyberpunk novels and films, Techno and post-pop music, the new typography, and so on." The link between the digital and the human culture is easily understandable in the environments where culture emerge from social structures that developed in the course of evolution of a certain technology or media concept. Until technology as we know it appeared, popular cultures, social cultures were based exclusively on direct communication, afterwards a bit superficial through the means of the printing press that made communication and broadcasting information more efficient and be transmitted far and wide. Know, people from the same city, sometimes from the same flat of apartments, use digital structures: chat, e-mail, telephone to communicate an idea, a status quo, a thought, and a communicational situation with social implications.

(Chapman 2009, 24) states even more, the social networking systems, which depend on the technological development for their evolution of fundamental social structures following the saying: Sharing is caring. The population active in the digital environment creates pseudonyms to create themselves a virtual existence. For those who take part from these social structures before the advent of new-media technology or trends in social media, the avatar and pseudonym are just as valid as the iron mask or the ball mask worn by those in the classical age. Your quasi-existence on digital form still has a very real background or mimics the real life as much as possible. And this makes your presence very solid of flimsy as a deck of cards. The internet grants you limitless powers but also grants people that like or dislike you, people you follow or follow you back and people you search to correlate your thoughts with theirs, just as you would do in real life. Virtual people still have a real background and although your virtual presence is somewhat to blame for your lack of real presence, in the digital media, if you don't exist on the internet, you hardly exist in real life.

I lean to think that although studies like these are a great help for mass-media, sometimes the education of the audience isn't that important as is the sodomization if the audience. The transformation of written publications into instruments of intellectual torture, broadcasting cheap values or people with money and little or no moral values and moving away from relating to the public to emphasize the last drops of real values that exist in humanity. When speaking about television, things are even more atrocious, the entire world displayed as a cheap performance, more and more vulgar, more and more filled with non-values become sensations instead of broadcasting news that have a real value attached to them. When speaking about the online, anthropology could become a social science that studies the habits of consuming mass-media in the virtual realm. How you communicate and how you relate to someone has to do more with how much technology you use and how much you accept that technology has become a part of your life just like breathing. Each individual has an open-mind regarding technology, but the social structures exist because the individual is deindividualized. You become the mass and you are absorbed by the mass unless you become a gravitational center for others.

Definition of virtual reality

According to the Merriam-Webster online dictionary[2], virtual reality can be defined as an artificial environment that is experienced by the user using sensory stimuli, especially sight and sound, with the help of a computer and a headset that ensure immersion in the world that is being shown to the user. To some extent, virtual reality is both the technology and the principle that stands when it comes to an environment built by a computer with the purpose of immersing a person into a particular scenario.

(Papagiannis 2017, 36) points out a difference between virtual reality and augmented reality, regarding the point of view of the user, because due to headset he must wear to experience virtual reality, his point of view will be limited and decided by the images he receives through the headset. This makes for a compelling argument towards immersion that virtual reality has and how gamers in general want this kind of immersion to experience a greater understanding of their game. Before virtual reality was being used in games, it was used to block pain by focusing the attention of the user towards the images he received. Having a conscious and undivided attention due to the headset, the user could have less pain receptors firing him information about a certain pain he may have. This is important to mention, the pain aspect, because more virtual reality systems offer also digital tactility, or haptic feedback, and if the user could choose to, it can simulate a small degree of pain he may suffer within a game.

The fact that a complete attention towards the game makes the pain signals weaker helps in medical studies, but also it can make the creators of virtual reality systems more confident in offering another sensorial stimulus to the user to such an extent that it makes the experience much more immersive than using the classical attributes of sight and sound. One test on how users react to haptic feedback is included in the products built by Apple, which offer a haptic motor in their devices for a digital response when the screen needs to stimulate a touch from the user. It is the case for the home button, the trackpad and the digital crown in its line of devices that make the user aware of a response from a device he is using, other than audio-visual cues that he was used to before the introduction of this system of ensuring the user has the complete confidence in his input towards the device.

[2] https://www.merriam-webster.com/dictionary/virtual%20reality

With the body being used to haptic feedback, virtual reality systems could implement a module so the user can walk and so, ensure the game is being as realistic as possible, although the user is trying to immerse himself in a reality completely different from the one he wants to escape and unwind.

A distinction between virtual reality and 360 video must be made. One can include the other, but not the other way around. Although cameras capable recording video in full 360 degrees create a virtual reality for the user, this aspect is misleading because the reality is only surrounding the user when he watches with the same headset he watches a computer-generated virtual reality environment. This confusion is due to the fact that reality has been warped into more and more complex scenarios and anything that makes you interact with what you have filmed or with what you are watching makes it virtual. But this is not an accurate depiction of what virtual reality is, because the headset in question is linked to a powerful computer necessary to display a virtual reality that is generated and build from scratch in a virtual environment.

It can be at the bottom of the see, at the time of dinosaurs or in the distant future among the stars, whatever the developer chose to create. Or, even more simply, what game will be developed fully in the virtual reality system. Because this is being transformed into something to catch the gamers in playing games that have been adapted to make use of the power of technology evolving to suit the needs of those reaching towards complete immersion. 360-degree video doesn't need a powerful computer to run, it can be displayed on the screen of a smartphone and with the help of the human brain that sees stereoscopic, the images will appear to be all around the field of view of the user watching the content through the goggles that house the smartphone. This fine distinction makes this term of virtual reality a very sensitive one for those who want to market themselves like virtual reality systems and being nothing more than 360 video and a cheap VR goggle.

Fig. 3 Virtual Reality immersive system

Another aspect that ensures a clear separation between virtual reality and 360 video is the sound. It's very hard to publish surround sound on YouTube that takes into account the movement of the head and the direction of movement of the user. Because 360 video is static, even though it follows the movement of the head. The sound is stereo, because it is very hard to manipulate sound once it has been exported. But virtual reality systems, creating environments, have this luxury and make it a necessity. Players that have headphones with surround sound capabilities can attest of the importance in

knowing the direction of a particular sound to react accordingly. When participating in a virtual environment and having the expectation to be fully immersed, you need to obey at least a law of physics that our body considers vital. Our head moves in the direction it hears a sound, well before it sees something. Movies done with this in mind been exported with spatial sound cues that guide the viewer into predefined locations in the movie, so it can match the movement with the intensity of the sound. This detail of spatiality of sound steers the attention of the user through a story narrative so it can react how it should by hearing sounds like he would in real life.

Practical usage of virtual reality

After tackling the technological challenges that are needed to be resolved for a proper immersive experience, we need to see the uses of virtual reality, not only as a breakthrough in technology, but also as a medium to tell stories that can't be told in other manners. Afterall, if games can be played in a fully immersed way, there isn't a reason to think that news and stories derived from news can't be consumed in a new way, to make the audience engaged and active in being surrounded by the subject they are interested in watching a story about.

As it is stated by (Lugmayr 2016, 262) in the IAB Report[3], the year 2016 can be considered a historic year because virtual reality started to achieve mass scale; the Virtual Reality experience that was reserved for gaming enthusiasts is now enabled on a daily basis to all mobile and computer users. There is still an ongoing debate on clarifying the definition of virtual reality. The main differentiation in explaining VR and other similar, but not the same terms that appear, such as augmented reality, interactive reality, and mixed reality lies in immersion, or even better to say in the level of immersion. The definition of immersion is wide and variable, but at its core it means to become or make somebody completely involved in something, and in the virtual reality context it is an experience that allows the user to interact and gives a sense of presence in an unreal/alternative environment.

Our experience of presence depends, in part, on notions of physical immersion in artificial space. Depending on the virtual reality application, several degrees of physical immersion can be imagined:

presence, or visual immersion: visual observation through a virtual reality headset (without the user's hands represented), head-tracked motion alone creates interaction. This is the kind of presence felt in 360-degree video and virtual reality applications simply meant to provide place or product observation, as in industrial project reviews. But such applications are generally seen in large screen environments and rarely via a virtual reality headset;

Presence, or semi-physical immersion: users wearing virtual reality headset see virtual representations of their hands, which can be used to grasp objects; it is a more immersive virtual environment experience, some might argue. Semi-physical immersion is also possible without a virtual reality headset. For example, observers can see their actual hands through a semi-transparent screen, placed directly opposite them at chest level, on to which virtual objects are projected in stereopsis. The users' hands are tracked to allow object manipulation.

Presence, or full physical immersion: a virtual reality headset is worn to create a sense of presence and immersion. The user's body needs to be visually represented its entirety; it can make free use of all of its members. This type of immersion requires the

[3]https://www.iab.com/wp-content/uploads/2016/04/IAB_Internet_Advertising_Revenue_Report_FY_2016.pdf

user's hands and feet to be tracked. Here, too, virtual reality headsets are not a prerequisite. For example, the user can be immersed in a CAVE, which allows the entire body to be present naturally. This is the CAVE's primary advantage over the virtual reality headset, the second advantage being its higher image resolution, which is unmatched by current virtual reality headsets. But can we speak of "total immersion'' simply because VR headsets are being used? To do so, a minimum of three conditions must be met:

1. The representation of the subject's body in the virtual environment must be appropriately rendered in real time;
2. The sense of visual immersion must be total, requiring the field of view of the virtual reality headset to match that of the immersed participant;
3. The virtual environment must spatially correspond to the real environment to ensure the accessing of the subject's proprioceptive sensations (muscular and kinesthetic). Only thus can a sensory experience of a coherent environment be delivered, one merging the virtual environment and the real environment – the participant's body being physically present in the real environment, of course! But to better understand this last condition, we must take a closer look at our so-called five senses, of which, as mentioned earlier, there are more than five. This is the subject of the following chapter. Past and on-going studies have looked at the philosophical, psychological and technical aspects of the sense of presence.

Immersive storytelling through virtual reality

(Lugmayr 2016, 280) defines "immersive journalism as production of news in a form in which people can gain first-person experiences of the events or situation described in news stories, and the fundamental idea of it is to allow the participant to actually enter a virtually recreated scenario representing the news story. The sense of presence obtained through an immersive system affords the participant unprecedented access to the sights and sounds, and possibly feelings and emotions, that accompany the news." (Philips 2015, 143) in her book about virtual reality in journalism explains that virtual reality as an emerging medium presents new technical and narrative forms, and at the same time raises questions on the relationship and position of journalists and audience. Users now have control over what, in a scene, they'll pay attention to, but journalists still decide how they will construct the story. It changes how audiences engage with journalism, bringing them into stories in a visceral, experiential manner that creates a feeling that a user is really "there", so-called social presence, which strengthens the empathy for the subject much more than it was possible in other media.

While the concept of mixed reality is best expressed in the real-virtual continuum, (Louis Johnson 2010, 16) which proposes a classification system for interfaces, going from reality to virtual reality, via the intermediate states of augmented reality and augmented virtual-reality, it must be emphasized that the concept of reality has a very specific meaning for these authors. In effect, (Severin 2009, 36) sees reality here not as "natural reality", but a mediatized representation of this reality: the perceived reality with which the subject interacts is an image of reality, which may be augmented using virtual elements. The presupposition that the author hold is that being captured through a camera neither augments nor diminishes reality but simply represents it in the form of an image, mainly visual and auditory, using an interface. This presupposition is not deliberately an epistemological one, it is the direct consequence of the purpose of the contribution that the authors wish to make without reflecting on the relevance of reducing reality to its mediatized representation in an

image. This contribution falls within a technical and, in this case, taxonomic approach to the real-virtual continuum.

And this approach is the reason that the author does not examine the question of presence, even though it may have implications for their model relative to the subject's experience. Thus, how can you confine the real environment and the virtual environment to two extremes of a continuum if the interfaces only differ in degrees? In other words, how can you not study the concept of presence if the binary (real vs. virtual) is actually more of a continuum? That is, there are only differences in degrees, but they are not completely contradictory concepts.

Virtual reality according to (Papagiannis 2017, 90) requires three real features: real-time rendering with viewpoint changes as head moves, real space, either concrete or abstract 3D virtual environments, and real interaction, possible direct manipulation of virtual objects. This definition is helpful since it distinguishes virtual reality from other forms of interactive virtual environments. In particular, the first aspect of head-coupled perspective rendering provides an immersive or semi-immersive experience. Such immersive virtual environments seek to invoke a place illusion, having the impression of being in a real place, as well as plausibility illusion, having the sensation that the scenario being depicted is actually occurring. Those illusions occur despite the fact that the user is aware that the virtual environment is only a simulation. Furthermore, the combination of place and plausibility illusions often induces physical reactions. For instance, people tend to show increased heart rate or nervous sweating when they experience stressful situations in the virtual environment. The notion of an interactive virtual environment according to (Lugmayr 2016, 71), which is indistinguishable from the real world, has been addressed repeatedly in science fiction arts, literature, and films ranging from Plato's Allegory of the Cave from the ancient world to several science fiction movies from the modern era like "The Matrix", "Surrogates", "Avatar", or "World on a Wire". These are just some prominent examples of fictional works, which play with this perceptual ambiguity, and constantly question whether our perceptions of reality are real or not.

The future of virtual reality

The first 15 years according to (Philips 2015, 104) of the twenty-first century have shown exponential advancements in the field of virtual reality. Computers, in particular, mobile technologies, have dominated our lives because of their power, relatively low costs and small form factor. The raise and ubiquity of smartphones have enabled a generation of lightweight and practical virtual reality devices and have led to a resurgence of the interest in virtual reality. Today's principal main components of smartphones such as high-density display panels, gyroscopes, or accelerometers are built in most devices. This is one of the main reasons that virtual reality technology costs only a fraction of the price of virtual reality machines in the early 1990s. Moreover, the video game industry has continued to drive the development of consumer virtual reality. Depth sensing cameras, motion controllers and natural user interfaces are on the edge of becoming the standard way of modern computer interfaces.

Regarding these advancements, it seems clear that 2016 was a key year in the VR industry. Some high-end virtual reality headsets and multiple other consumer devices for input/output have come to market. Among them, there is the first consumer Oculus Rift developed by Oculus VR. Palmer Freeman Luckey, the founder of Oculus VR, worked as an engineer at MxR as part of a design team for cost effective virtual reality. Luckey developed a series of different HMD prototypes and posted regular updates on his work on a virtual reality enthusiast forum-based website. 4 One of the

latest units was named the Rift, which was intended to be sold as a do-it-yourself kit on the Kickstarter crowdfunding website. Oculus VR was started in order to facilitate the Kickstarter campaign.

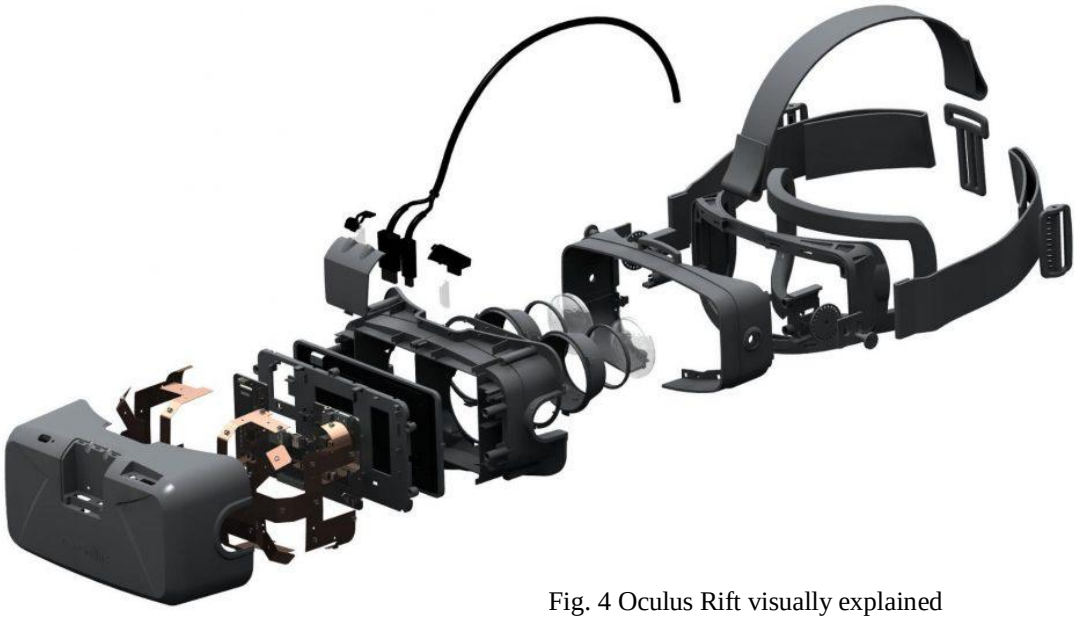

Fig. 4 Oculus Rift visually explained

During its period as an independent company, Oculus VR raised US$2.4 million for the development of the Rift. On March 25,2014, social media giant Facebook bought Oculus VR for US$2.3 billion. Certainly, this is an incredible vote of confidence, which underlines the global interest in this immersive virtual reality technology. When the Oculus Rift was released in 2016 it was already competing with products from Valve corporation and HTC, Microsoft, as well as Sony Computer Entertainment. But other companies like Google and Samsung have released VR products essentially based on smartphones such as Google Cardboard or Samsung's Gear VR, which are do-it-yourself and mass-produced headsets, respectively, that use a smartphone as VR device. Many other enterprises will follow these new virtual reality heavyweights. In numerous media appearance, 2016 is referred to as "the year of virtual reality". Many of the VR enthusiasts are confident that this time the technology will answer the unfulfilled promises made in the 1990s.

Conclusions

Although both of these technologies have been present for more than two decades, it's with the rapid increase in computational power and internet bandwidth, that the companies involved in delivering mobile products or services related to mobile gadgets have taken an interest in developing and sustaining a new market, that of augmented reality applications with smartphones capable in running them and that of virtual reality headsets with games created to take full advantage of the hardware on which they run. This in turn creates new experiences for the users, undocumented processes that need to be fully studied in order to understand the magnitude in which the change of behavior and media consumption habits will affect the industry of mass-media. For now, journalism is making small steps towards implementing aspects of augmented reality or virtual reality into their storytelling campaigns. Even though the

audience is prepared to embrace technology and how it can tell new types of stories, that particular audience isn't the one making money for the publications. It's the audience that will create in turn their own stories when it reaches a level of maturity worthy of being noticed by the mass-media outlets. For now, vloggers and online gurus have the upper hand when it comes with experimenting and taking risks in telling a new type of story through a completely new immersive medium.

Another key aspect to consider is how the big technology companies will use these two new mediums to tell their stories and divert the attention from mass-media towards their own platforms, increasing the chances of a bankruptcy in the media, not for the foreseeable future, but surely when it is time to address the audience in a more engaging manner than journalism is doing today. Long form storytelling is compelling to read and a better freedom in creating video features makes for some viral videos, but the newer audience, the one that is putting cat eyes or is using emojis to convey a message instead of speaking are waiting for the next big thing. If not for the advent of Snapchat and the augmented reality layers it uses, which were copied by Facebook, the social media landscape would have been boring and stale. Thanks to the innovative thinking of companies to keep their audiences engaged, we have uses for a medium that awaits new ways to enhance the story. As for virtual reality, it has never been simpler to create in real-life likeness a past event to better explain to the audience what happened. The only downfall is that technology has to keep up with the entire population, not just with those who are tech-savvy or those who can afford to live in the future. Until then, journalism is pacing as it should, telling stories and fighting the post-truth dilemma.

BIBLIOGRAPHY

Ahlers, Douglas. *News Consumption and the New Electronic Media.* New York: Oxford University Press Inc., 2006.

Allan, Stuart. *Introduction: Recrafting News and Journalism.* London: Routledge Ed., 2010.

Batsell, Jake. *Engaged Journalism.* New York: Columbia University Press, 2015.

Chapman, Nancy. *Digital Multimedia.* West Sussex: John Willey & Sons, 2009.

Convington, Randy. *Myths and Realities of Convergence.* London: Cambridge University Press Inc., 2006.

Djick, Jose van. *The culture of Connectivity.* London: Oxford University Press, 2013.

Dominick, Joseph. *The Dynamics of Mass Comunications. Media in the digital age.* London: Mc Graham Hill, 2005.

Dondbach, Wolfgand. *The International Encyclopedia of Communication.* Singapore: Blackwell Publishing Ltd., 2008.

Ford, Sam. *Convergence and Transmedia in the News Industry.* Colorado: Colorado State University, 2006.

Gee, James. *What video games have to teach us about learning and literacy.* New York: Palgrave Macmillan, 2004.

Hargreaves, Ian. *Journalism, A very Short Introduction.* New York: Oxfort University Press Inc., 2005.

Hill, Annette. *Reality TV. Audiences and popular factual television.* New York: Routledge, 2005.

—. *Restayling Factual TV - Audiences and news, documentary and reality genres.* Abingdon, Oxon: Routlege, 2007.

Jung, Timothy. *Augmented Reality and Virtual Reality: Empowering Human, Place and Business.* New York: Springer International Publishing, 2018.

Lanier, Jaron. *You are not a Gadget: A Manifesto.* New York: Knopf, 2010.
Louis Johnson, Alexander Levine, Robert Smith, Samuel Stone. *Simple Augmented Reality.* Austin: New Media Consortium, 2010.
Lugmayr, Artur. *Media Convergence Handbook.* London: Springer Press, 2016.
Mitchell, Amy. *State of the News Media.* New York: Pew Research Center, 2014.
Nonny de la Pena, Peggy Weil. *Immersive Journalism: Immersive Virtual Reality for the First Person Experience of News.* Massachusetts: MIT Press Journals, 2010.
Papagiannis, Helen. *Augmented Human: How Technology is Shaping New Reality.* New York: O'Reilly Media, 2017.
Philips, Angela. *Practice and Theory for the Digital Age.* New York: Routledge, 2015.
Ronald Azuma, Yohan Balliot, Reinhold Behringer, Steven Feiner, Simon Julier. *Recent Advances in Augmented Reality.* New York: Oxfod University Press Inc., 2001.
Sanchez-Vives, Maria. *From presence to consciousness through virtual reality.* New York: National Review Ltd., 2005.
Severin, Werner. *Communication Theories: Origins, Methods and Uses in the Mass-Media.* New York: PIE, 2009.
Sterling, Christopher. *Encyclopedia of Journalism.* London: SAGE Publications, 2009.

THE CONSUMPTION OF POLITICAL INFORMATION THROUGH ENTERTAINMENT TV SHOWS: A GLOBAL TREND ALSO PRESENT IN ROMANIA

Elena Adriana Filipescu
PhD Student, University of Bucharest

Abstract:The relation between the TV viewer and political information has changed. More and more people are watching entertainment and comedy shows that present political information. Before, this kind of show mostly referenced political news and featured well-known political characters. In the present, many entertainment shows also present political news, explain political concepts and procedures, and point to relevant issues and discussion topics. This change was an adaptation toward the audience. There are viewers who do not watch news, instead become aware of political development as they are commented by TV anchors on comedy and entertainment shows. Therefore, the function of entertainment and comedy shows with a political approach has changed: now, there are several entertainment and comedy TV shows that have added an educative approach towards politics.
In this paper, we analyse this international mass media tendency from two perspective. First of all, we discuss its evolution in the U.S.A., citing the results of relevant papers. As examples, we discuss shows such as Last Week Tonight, The Daily Show, Late Night Show, or Late Late Night Show. Then, we discuss the present state of affairs, both in the U.S.A., and in Romania, which seems to be following this trend. This paper questions the effects of the consumption of political information through comedy shows and the educative dimension of these shows. Our objective is to identify the impact of these changes, on the viewers as well as on the politicians.

Keywords: politics in mass media,politics and TV shows, politics and entertainment, politics and comedy, politic satire

Urmărind emisiuni de divertisment pe teme politice, telespectatorii intră în contact cu mai multe informații de tip politic, ceea ce poate influența cunoștințele, deciziile și acțiunile politice ale acestor cetățeni. Pe măsură ce numărul acestor emisiuni crește, la fel ca și popularitatea lor, devine din ce în ce mai relevantă întrebarea cu privire la impactul lor asupra telespectatorului pe plan politic.

O parte din emisiunile de divertisment pe teme politice sunt emisiuni de satiră. Acestea folosesc comedia „ca pe o abordare de a reprezenta urâțenia politicii și a politicienilor și de a ridiculiza nebuniile lor prin mimică, exagerare și reprezentare comică” (Hong & Chang, 2015).

Spectacolele de umor târzii, așa cum ne-am putea referi la emisiunile denumite în limba engleză „late night shows”, au câteva caracteristici definitorii. Acestea sunt orientate către comedie, se axează pe știri curente și sunt difuzate seara târziu. Acest format a fost populariza de Johnny Carson, care realiza emisiunea „The Tonight Show” pe NBC (Kucera, 2015).

Literatura de specialitate

Un studiu realizat în Taiwan pe un eșantion de 839 de cetățeni și-a propus să stabilească dacă există o legătură între vizionarea programelor de satiră politică, pe de o parte, și, pe de altă parte, cunoștințele politice, eficacitatea politică și cinismul politic –

cu alte cuvinte, neîncrederea față de politicieni (Hong & Chang, 2015). Autorii au comparat persoanele care urmăresc cea mai vizionată emisiune politică din Taiwan, „Crazy Pot", cu cele care nu o urmăresc. Rezultatele studiului arată că cei care urmăresc emisiunea au un nivel mai ridicat de cunoștințe politice (cel puțin legate de campania electorală în desfășurare la acel moment), însă nu s-au observat diferențe în ceea ce privește eficacitatea sau cinismul politic.

Nu toate studiile au avut însă același rezultat în ceea ce privește legătura dintre vizionarea emisiunilor de divertisment cu conținut politic și eficacitatea politică. Un studiu american a corelat pozitiv urmărirea emisiunii *The Daily Show* cu eficacitatea politică internă. Eficacitatea politică se referă la încrederea cetățenilor în guvern (externă), dar totodată și la credința conform căreia aceștia au capacitatea de a înțelege corect politica sau de a o influența, într-un anumit grad (internă).

În trecut (Baym, 2005), înainte de apariția fenomenului „fake news", acest termen a fost folosit pentru a trasa o linie de demarcație între știrile „reale" și cele din cadrul unor emisiuni de divertisment, care nu au la bază surse jurnalistice solide. În acest context, autorii observă atât avantaje, cât și pericole. Pe de o parte, emisiunile de divertisment pe teme politice devin un fel de poartă de intrare în domeniul actualităților politice. Pe de altă parte, există o responsabilitate în răspândirea mesajelor cu impact sociopolitic către o audiență atât de largă. Așa cum explică Kucera (2015), „aceste emisiuni depășesc simpla batjocură a politicii și au început să devină participanți și activiști în cadrul politicii."

Totodată, aceste emisiuni reflectă două tendințe care se dezvoltă în paralel. Pe de o parte, cultura populară devine mai politică. Referințe și glume politice au pătruns adânc în producții de cultură populară, de la seriale televizate, la muzică și emisiuni de divertisment pe teme generaliste. Pe de altă parte, a apărut și tendința numită în limba engleză „*entertainmentisation*" în raport cu politica, care se referă la procesul prin care politica a început să fie pătrunsă de diferite elemente ale divertismentului. La o primă vedere, cele două domenii au fost din punct de vedere istoric separate, însă Kolehmainen (2006) argumentează că au mai multe în comun decât pare.

În acest context, un alt concept important este cel cunoscut drept „*infotainment*": un mix între informare și divertisment. Emisiunile de divertisment pe teme politice se încadrează perfect în această categorie. Hoffman (2015) a observat că tendința este ca separația dintre divertisment și știri se estompează, iar dacă această tendință continuă, într-un viitor mai îndepărtat aceasta ar putea dispărea cu totul, consideră autorul.

Compton (2011, *apud* You, 2014) a cercetat studiile realizate pe tema emisiunilor televizate de divertisment politic și a identificat trei categorii principale. Acestea pot privi:

- educația politică și procesarea informației;
- atitudinile orientate către politica și actualitățile și comportamentele asociate cu aceasta;
- ideologia politică și partidele politice.

Totodată, am putea completa că majoritatea autorilor iau o poziție clară față de fenomenul acestor emisiuni: fie le scot în evidență avantajele, fie avertizează cu privire la pericolele acestora. De exemplu, Postman (2005) consideră că problema se află la mediul de difuzare, televiziunea fiind părtinitoare în favoarea divertismentului, sacrificând conținutul mai serios. Acesta afirmă că televiziunea ar trebui privită ca o dezinformare și că, în această nouă realitate, oamenii „se amuză până la moarte". Postman (2005) caracterizează S.U.A., locul de plecare al fenomenului de *infotainment*

și al acestui format de emisiune, drept țara cu cetățenii cei mai amuzați, dar și cel mai puțin informați.

Această atitudine este destul de elitistă, subestimând nevoia democrațiilor solide de a-și păstra cât mai mulți cetățeni informați pe teme politice. Așa cum am putut observa în trecut, informațiile într-o formă sobră, prezentate într-un format care să permită atât seriozitate, cât și rigurozitate, nu ajung decât la un procent redus din populație.

La polul opus, există persoane care sesizează oportunități. Modul în care emisiunile de divertisment politic captează interesul publicului larg poate fi studiat astfel încât pedagogii să aibă rezultate mai bune la sala de clasă.

Din acest punct de vedere, umorul nu compromite latura educativă și informativă, ci o poate chiar încuraja. Există deja numeroase studii care scot în evidență beneficiile umorului în raport cu învățarea. De la o forță de motivare, la contribuții în construirea unor relații interumane care să faciliteze învățarea (de exemplu, între studenții care participă la un curs) și un mod de îmbunătățire a retenției materialelor citite, umorul poate fi foarte util pe plan pedagogic, prin urmare nu ar trebui eliminat.

Consumul de informații politice prin emisiuni televizate de divertisment în S.U.A.

În această secțiune, vom prezenta pe scurt câteva emisiuni influente de divertisment pe teme politice din S.U.A., cum ar fi *Last Week Tonight*, *The Daily Show*, *Late Night Show* și *Late Late Night Show*, pe măsură ce analizăm impactul acestora asupra telespectatorilor și, în general, asupra consumului de informații politice. De asemenea, este de interes echilibrul dintre informație și comedie, dintre metodele jurnalistice și cele ale spectacolului.

The Daily Show este o emisiune difuzată pe canalul american Comedy Central, care a început în anul 1996 și care i-a avut drept prezentatori pe Jon Stewart, Stephen Colbert și, în prezent, Trevor Noah.

În 2010, pe site-ul oficial al emisiunii, aceasta era prezentată drept „lipsită de povara obiectivității, a integrității jurnalistice sau a preciziei" (Beavers, 2011). Această afirmație a fost interpretată negativ de unii cercetători, care au subliniat faptul că nu se poate avea încredere în informațiile prezentate în cadrul emisiunii. Urmărind emisiunile, afirmația poate fi plasată mai bine în context: nu este vorba de o lipsă de etică, ci de o libertate semnificativ mai mare în prezentarea informației. Lipsa obiectivității se referă la faptul că prezentatorul emisiunii nu prezintă informațiile într-un stil imparțial și echidistant, ci mai mult într-un stil editorial, de opinie. Faptele sunt folosite pentru a face un punct de vedere, pentru a informa și pentru a distra publicul. Astfel, prezentatorii emisiunii au libertatea de a critica în mod liber politicienii sau autoritățile care sunt găsite responsabile de derapaje, prin acțiuni sau declarații.

Integritatea jurnalistică este un termen larg, care include o gamă largă de practici, a căror respectare ar îngrădi latura de comedie și divertisment. Spre exemplu, un jurnalist este obligat să prezinte un politician corupt drept nevinovat până o instanță de judecată îl condamnă, iar orice faptă este presupusă până la acel moment, chiar și în cazul în care există probe suficiente și clare (cum ar fi înregistrări video și martori). Pe de altă parte, prezentatorul unei emisiuni de divertisment pe teme politice poate comenta subiectul într-o manieră mai liberă, ghidându-se după logică și dovezi și, în același timp, încurajându-l în mod indirect pe spectator să facă același lucru.

Nu în ultimul rând, precizia reprezintă de asemenea o piedică în fața umorului. În cadrul acestor emisiuni, se folosesc în mod frecvent exagerări în scop comic.

Last Week Tonight a fost lansată în 2014 pe canalul HBO și îl are ca prezentator pe John Oliver. În cei patru ani în care a fost difuzată, emisiunea a primit numeroase premii și distincții: de la Premiile Emmy, la Peabody, la premii pentru scenariu sau producători. Dintre emisiunile în acest format, cea a lui John Oliver este de altfel una dintre cele mai bine documentate, care are de asemenea meritul să expună probleme complexe într-un mod ușor accesibil maselor.

O discuție frecventă cu privire la această emisiune este legată de încadrarea profesională a lui John Oliver. Acesta a fost numit jurnalist, comedian, comedian de investigație și chiar subsidiar de informație, însă acesta a respins ferm eticheta de jurnalist:

> „*Facem glume despre știri și, uneori, trebuie să cercetăm lucrurile adânc pentru a le înțelege, dar este întotdeauna în slujba unei glume. Dacă faci glume despre animale, asta nu te face zoolog. Cu siguranță avem așteptări ridicate de la noi și verificăm totul, însă termenul corect pentru ceea ce facem este comedie*." (John Oliver, 2014)

În contextul în care statisticile arată o scădere a intervalului de atenție la adulți, iar conținutul foarte scurt, de aproximativ 2 minute, este cea mai consumată formă de conținut video online, John Oliver pare să meargă împotriva curentului. Fragmente de peste 15 minute din emisiunea sa au devenit virale de-a lungul timpului, cum ar fi investigația originală cu privire la declarațiile false cu privire la finanțarea burselor pentru concursul de frumusețe Miss America, burse care erau în realitate mult mai mici (Purcell, 2017). Nici chiar realizatorii emisiunii nu se așteptau la acest apetit al spectatorilor pentru conținut lung și bine documentat: „am fost destul de surprins de măsura în care oamenii voiau să urmărească conținut lung despre lucruri care par plictisitoare în mod obiectiv, cum ar fi neutralitatea internetului sau unele în mod obiectiv neliniștitoare, cum ar fi subiectul traducătorilor irakieni și afgani" (Oliver, *apud* Purcell, 2017).

Odată cu câștigarea alegerilor de către Trump, John Oliver a declarat că emisiunea va fi chiar mai orientată către acțiune și activism decât înainte, iar aceasta nu este singura emisiune de divertisment care și-a modificat abordarea din cauza unor modificări pe scena politică. John Oliver a explicat în 2016:

> „*În ultimii opt ani, am avut un președinte despre care am putea presupune că, în general, a apărat drepturile tuturor americanilor. Dar asta se va schimba acum. Așa că trebuie să ne susținem în mod activ unul pe celălalt. Și asta nu poate consta doar în a ne plânge pe internet sau în a distribui conținut video precum acesta care au ecou doar în jurul bulei fiecăruia. Vorbesc despre sacrificiu real pentru a susține oamenii care sunt acum amenințați*." (John Oliver, 2016)

Alte emisiuni de acest format sunt *Late Night Show, Late Late Night Show* sau producții mai recente, cum ar fi *Full Frontal*. Aceasta din urmă a avut primul episod în 2016 și este una din puținele (dacă nu chiar singura) emisiune de acest tip care e prezentată de o femeie, Samantha Bee. Chiar dacă scopul principal al emisiunii este comedia, aceasta a adus în atenția publică o serie de subiecte pe teme politice și sociale, iar în 2016 a primit premiul „Outstanding Achievement in News and Information", de la Premiile TCA. De altfel, nu a fost singura emisiune de acest tip care să primească un astfel de premiu.

Simplul fapt că premiile din domeniu, care înainte erau oferite doar jurnaliștilor, se adresează și emisiunilor de divertisment politic pe formatul „late night show", arată o schimbare în domeniu și o schimbare în percepția publică cu privire la jurnalism și comedie. Dacă încrederea în jurnaliști a scăzut (în special în ultimii ani, pe

baza fenomenului fake news și a mediatizării manipulărilor din presă), cea în comedianții care realizează astfel de emisiuni a crescut.

Consumul de informații politice prin emisiuni televizate de divertisment în România

În România, emisiunile de satiră politică cu accent pe actualități au apărut relativ devreme. Un prim exemplu este „Cronica cârcotașilor", al cărui prim episod a fost difuzat în anul 2000. Cercetătorii au recunoscut meritele emisiunii, cu toate că în ultimii ani, aceasta a pierdut semnificativ din popularitatea pe care o avea în trecut: „poziționând românii ca pe spectatori activi de televiziune și ca pe portari împotriva practicilor de manipulare și a utilizărilor incorecte ale limbii române, spectacolul promovează contestarea prin discurs și activează dorința de implicare politică" (Bardan, 2012).

Un exemplu mai recent și mai potrivit pentru discuția de față este cel al emisiunii lui Dragoș Pătraru, *Starea Nației,* care se prezintă astfel: „Starea Nației este în același timp un late night show serios dar și unul plin de umor". De asemenea, o emisiune recentă, pe format foarte asemănător cu cel american, este *Show de seară* cu Viorel Dragu pe canalul Comedy Central. Cu toate că formatul este unul foarte modern, emisiunii îi lipsește substanța pe care o au echivalentele sale americane, iar recepția sa a rămas modestă.

Luând în considerare aspectele menționate, putem concluziona că cel mai probabil tendința de politicizare a divertismentului și popularitatea formatului de tip „late night show" va crește în viitor. Chiar dacă momentan această tendință este relativ redusă în România, iar spațiul de difuzare este ocupat cu multe emisiuni de tip politic (cum ar fi emisiuni în format de talk show-uri sau one-man show-uri), cu siguranță consumul de emisiuni de tip *late night* va crește și pe plan național, ceea ce ar putea ajuta cu informarea pe o scară mai largă a populației cu anumite subiecte complexe, care pot fi făcute mai accesibile cu ajutorul umorului, potrivit literaturii de specialitate.

Prin urmare, emisiunile de acest tip nu ar trebui considerare un înlocuitor sau un concurent pentru știrile tradiționale, ci un ajutor în înțelegerea acestora, care este îngreunată de volumul imens de informație din prezent.

BIBLIOGRAPHY

Bardan, A. (2012). „*The Tattlers' Tattle:* Fake News, Linguistic Natiional Intimacy, and New Media in Romania", *Popular Communication.* 10:1. 145-157.

Beavers, S. (2011). „Getting Political Science in on the Joke: Using *The Daily Show* and Other Comedy to Teach Politics", în *PS: Political Science & Politics*, 44(2), pp. 415-419.

Duerst, L., Koloen, G., Peterson, G. (2001). *It May be Funny, But Is It True: The Political Content of Late-Night Talk Show Monologues* or *Everything I Learned About Politics I Learned From Jay Leno.* Accesat online în noiembrie 2018. URL: https://people.uwec.edu/petersgd/research/latenight.pdf

Hoffman, A. (2015). *The John Oliver Effect: Political Satire and Political Participation Through Social Networks.* Teză înscrisă la *Kent State University Honors College*. Kent: Kent State University Honors College.

Hong, Y., Chang, R. (2015). „The impact of political satire show on people's political knowledge, political efficacy, and political cynicism—viewers vs. non-viewers

in the 2014 Taipei mayor election", *Proceedings of 28th TheIIER International Conference*. Paris.

Jones. J. (2010). *Entertaining Politics. Satiric Television and Political Engagement*. Second Edition. Lanham: Rowman & Littlefield Publishers.

Kolehmainen, M. (2006). *Politics as confections? Political humour and humour as a political weapon in Finnish popular publicity*. MA – Media Culture, University of Tampere.

Kucera, E. (2015). *Late Night Comedy and its Effects on the Public's Political Opinion.* A Senior Project presented to The Faculty of the Journalism Department, California Polytechnic State University, San Luis Obispo.

Matsa, K. (2010). „Laughing at politics: effects of television satire on political engagement in Greece". Teză înscrisă la *Faculty of the Graduate School of Arts and Sciences of Georgetown University*. Washington, D.C.: Georgetown University.

Postman, N. (2005). *Amusing ourselves to death: Public discourse in the age of show business.* New York: Penguin Press.

Nazir, F., Bhatti, M.B. (2016). „Impact of Political Satirical Shows on Political Socialization: An Analysis". *Global Media Journal.* 9(2). pp. 1-9.

Oliver, J., *apud* Carr, D.(2014) „John Oliver's Complicated Fun Connects for HBO", *The New York Times.* Accesat online în decembrie 2018. URL: https://www.nytimes.com/2014/11/17/business/media/john-olivers-complicated-fun-connects-for-hbo.html

Rahal, E. (2016). „Good Cynicism: The Civic Potentials of Political Comedy and the Reasons for Its Absence on Colombian Television". Teză înscrisă la *Faculty of Social Sciences, Lund University* – Sweden.

Tsakona, V., Popa, D.E. (2011) *Studies in Political Humour. In between political critique and public entertainment.* Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.

You, K.H. (2014). *Entertaining politics: exploring historical transformation of production, distribution, and consumption of political entertainment in Korea*. The Pennsylvania State University, The Graduate School, College of Communications.

THE ROLE OF DIGITAL AND VISUAL STORYTELLING IN CONTEMPORARY PUBLIC RELATIONS

Elena-Adriana Filipescu
PhD Student, University of Bucharest

Abstract:The strategies, methods and techniques of public relations have changed significantly due to the Digital Age. In this paper, we explore a specific aspect of public relations that has recently gained attention from practitioners and theorists alike: storytelling. Our goal is to analyse the role, impact and usage of visual storytelling in a digital environment. The first section of the paper includes a short description of the manner in which the digital environment has changed public relations, as well as a short conceptual introduction in visual storytelling. The second part of the paper presents a literature review on the topic of online visual storytelling, citing the results of authors such as Aronson et al. (2007), Phillips et al. (2009), Lankow et al. (2012), Sykes et al. (2010) and Walter et al. (2014). Afterwards, we analyse the role, impact, and usage of specific forms of visual content in the online environment. The infographic is analysed from the perspective of public relations theory. However, we also include discussions concerning other types of visual content, such as photographs, illustrations, videos, or newer formats, such as GIFs. Moreover, we are also interested in the medium that the visual content is shared, and we express our view that the choice of medium is essential to the success of the visual content, in relation to the public relations objectives. Therefore, we compare and contrast visual storytelling on social media, corporate websites, and online magazines.

Keywords: storytelling, digital storytelling, online storytelling, visual storytelling, public relations trends

Epoca digitală a schimbat odată pentru totdeauna domeniul relațiilor publice. În prezent, organizațiile folosesc în paralel soluții tradiționale și digitale pentru întrunirea nevoii de proiectare a unei imagini pozitive în rândul publicului. De la campanii de email, la crearea unor site-uri de prezentare cu bloguri corporative și de la podcasturi, la conținut video distribuit pe rețelele sociale, instrumentele digitale care se află în prezent la dispoziția specialiștilor în relații publice sunt numeroase.[1]

Aceste schimbări prezintă atât oportunități, cât și riscuri. Principala oportunitate este posibilitatea de a ajunge la un public foarte bine definit și suficient de restrâns încât comunicarea să fie una precisă. O altă oportunitate este legată de bugetele pentru campanii de PR, care în prezent pot fi mai flexibile datorită diversității de unelte și medii disponibile pentru răspândirea mesajului organizației sau persoanei.

Viteza acestor schimbări pune în schimb anumite probleme. Profesioniștii și organizațiile de relații publice trebuie să învețe și să se adapteze într-un ritm fără precedent. Totodată, există și factorul necunoscutului, care devine problematic în stadiul definirii strategiei unei campanii. Având în vedere noutatea unor unelte și medii, estimarea rezultatelor unor campanii sau optarea pentru instrumentul cel mai eficient în raport cu scopul urmărit nu sunt simple. În consecință, unele agenții de relații publice și

[1] Aronson, M., Spetner, D., Ames, C. (2007) *The Public Relations Writer's Handbook*. The Digital Age Second Edition. San Francisco: Jossey-Bass, A Wiley Imprint

de publicitate au început să cerceteze efectele și impactul în mediul digital, prin studii de caz sau analize statistice.

Teoreticienii relațiilor publice prezic, pe baza evoluțiilor de până în prezent, că rolul internetului în relațiile publice va crește. Potrivit lui Philips et al.,

> „*Fiecare versiune a rețelelor sociale a fost mai bogată în conținut și interactivitate și fiecare a adus mai multe mecanisme de auto-exprimare și capacitatea noastră de a ne exprima ce ne place și ce ne displace. [...] O mare parte din acest fenomen de auto-exprimare înlocuiește multe dintre beneficiile pe care le obțin oamenii de la relațiile directe, față în față.*"[2]

Storytelling: definiție și rol în cadrul relațiilor publice

Pe scurt, storytelling-ul poate fi definit ca acel procedeu prin care se creează și se împărtășesc povestiri. Această definiție nu reflectă complexitatea acestui procedeu, care a căpătat valențe cu totul noi în epoca digitală. Despre storytelling, Gill Ray spune că „este o formă naturală, captivantă și profundă de a comunica unei audiențe diverse (adesea caracteristică organizațiilor), deoarece povestirile permit ascultătorilor să atingă propriile lor elemente personale și să ajungă la aceeași concluzie cu cea dorită de narator".[3]

Storytelling-ul poate fi considerat un fenomen fundamental, prezent în toate națiunile, societățile și culturile. De altfel, așa cum explică și Ursula K. LeGuin, „Au existat societăți mărețe care nu au folosit roata, dar nu au fost societăți care nu au spus povești".[4]

Poveștile de efect folosesc elemente personale, care fac legătura între narator sau prezentator și publicul țintă. Astfel, povestea devine mai captivantă și mai ușor de înțeles. Chiar și cercetători din alte domenii au indicat valoarea pe care o are storytelling-ul pentru comunicarea interumană, în general. Un cercetător în domeniul psihologiei cognitive, Howard Gardner, a concluzionat că povestirile pot ajuta la schimbarea sau întărirea opiniei oamenilor, aspecte care sunt esențiale în cadrul multor campanii de relații publice.[5]

Beneficiile storytelling-ului depind de contextul și forma în care e folosit. Spre exemplu, folosind storytelling-ul pentru relațiile publice interne, o organizație are capacitatea de a încuraja angajații să fie mai implicați și mai atașați de valorile și obiectivele organizației. Storytelling-ul corporativ intern, așa cum observă și Rob Gill, are rolul de a întări loialitatea și retenția angajaților.[6] Pe de altă parte, storytelling-ul vizual, folosit în campaniile de PR adresate consumatorilor, poate crește loialitatea clienților, întări relațiile dintre brand și clienții săi, poate crește sensibilizarea pe un anumit subiect și nu numai.[7]

Storytelling-ul vizual este definit de către Walter și Gioglio drept utilizarea imaginilor, conținutului video, infograficelor, prezentărilor și a altor forme vizuale, în cadrul platformelor de social media, cu scopul de a țese o poveste grafică în jurul unor

---

[2]Phillips, D., Young, Ph. (2009). *Online Public Relations. A practical guide in developing an online strategy in the world of social media.* Second edition.London & Philadelphia: Kogan Page.
[3]Gill, R. (2011). „Corporate Storytelling as an Effective Internal Public Relations Strategy", în *International Business and Management.* 3(1). pp. 17-25
[4] Ursula K. Le Guin, apud
[5] Gardner, H. (2004), *apud* Gill, R.
[6]Gill, R., *op. cit.*;
[7]Walter, E., Gioglio, J. (2014). *The Power of Visual Storytelling. How to Use Visuals, Videos, and Social Media to Market Your Brand.* New York: McGraw Hill Education

valori și oferte cheie ale brandului.[8] O povestire vizuală constă în vizualizarea clară și simplă a unei idei, orientată în jurul unui scop, cum ar fi încurajarea unui grup de oameni să adopte aceeași concluzie cu cel care propune povestea respectivă. Ca realizare, povestirile vizuale pot fi foarte simple, constând într-o schiță sau conținut generat automat de anumite soluții IT, dar și foarte complexe, cum ar fi o serie video documentară sau un infografic realizat pe baza unei cercetări care a durat ani întregi.

Totodată, este necesar să definim termenul de storytelling corporativ *(*eng., *corporate storytelling)*, care se referă la utilizarea procedeelor de storytelling pentru atingerea obiectivelor unei companii. Mai exact, acesta poate fi definit ca „procesul de dezvoltare a unui mesaj care creează un nou punct de vedere sau întărește o opinie sau un comportament folosind narațiuni despre oameni, organizație, trecut, viziuni pentru viitor, legături sociale și munca în sine".[9] Până nu demult, acest tip de povestiri au avut rolul de a întări sentimentul de siguranță și de a scădea riscul perceput. În prezent, storytelling-ul corporativ include obiective mai diverse.

Storytelling-ul vizual în mediul digital

Odată cu popularizarea rețelelor sociale și ale platformelor digitale, storytelling-ul a devenit mult mai vizual decât înainte. Conținutul vizual oferă rezultate mult mai bune decât alte forme de conținut în mediul online, iar consumul de conținut vizual se află la cote înalte. Spre exemplu, pe Instagram, utilizatorii încarcă în fiecare zi aproximativ 40 de milioane de imagini. În fiecare secundă, se acordă 8.500 de aprecieri și 1.000 de comentarii.[10]

Această schimbare, prin care conținutul vizual a devenit esențial în campaniile de PR online, a fost una treptată, ca rezultat al unei evoluții constante ale rețelelor sociale și al adaptării acestora la nevoile și dorințele utilizatorilor. Încă din perioada 1990-2000, se putea identifica enormul potențial al conținutului vizual. Atunci, au apărut primele platforme de blogging și site-uri precum Delicious sau Myspace, care erau create în așa manieră încât să valorifice abundența de conținut vizual din mediul online. Chiar din acea perioadă, contribuitorii din mediul online au observat că articolele de blog care includeau conținut vizual aveau rezultate mai bune decât cele în care acesta lipsea.

În prezent, o multitudine de platforme au oportunități pentru specialiștii în relații publice ce doresc să creeze un proiect care să valorifice storytelling-ul vizual. Aceste platforme includ Facebook, Instagram, Pinterest, Tumblr, YouTube, SlideShare și Twitter. Conținutul specialiștilor în PR concurează în prezent cu un volum enorm de informații, iar aceștia se confruntă cu o scădere a atenției din partea audienței. De aceea, pe de o parte, platformele online folosesc algoritmi din ce în ce mai complecși pentru filtrarea conținutului. Pe de altă parte, specialiștii în PR și marketing au rolul de a cunoaște și folosi aceste filtre pentru a crea și distribui conținut relevant pentru grupul țintă ales.

Storytelling-ul vizual are o serie de avantaje în raport cu cel scris. Printre beneficiile conținutului vizual în raport cu cel scris, menționăm:[11]

- Imaginile sunt procesate de creier de 60.000 de ori mai repede decât textul.
- 90% din informația transmisă către creier este vizuală.

[8]Walter, E., Gioglio, J., *op. cit.*;
[9] Gill, R., *op. cit.*
[10] Walter, E., Gioglio, J., *op. cit.*;
[11] Walter, E., Gioglio, J., *op. cit.*;

- Oamenii răspund la informații vizuale cu mult înainte de a dezvolta capacitatea de a citi.
- Imaginile sunt procesate mai repede, iar intervalul mediu de atenție al unui adult a scăzut, fiind în prezent între 2.8 și 8 secunde.
- Un studiu realizat pe un eșantion de 739.000 de „tweet-uri" (postări pe Twitter) a indicat faptul că majoritatea covârșitoare a mesajelor distribuite pe Twitter au și o componentă vizuală: 76% din mesaje erau însoțite de o poză, iar 18% de un clip video.
- Distribuirea conținutului pe Facebook are o creștere medie de 37% în *engagement rate*[12] atunci când sunt incluse fotografii.
- Numărul de vizionări al unui comunicat de presă crește în medie cu 45% atunci când sunt adăugate o fotografie și un clip video.
- Utilizatorii petrec de două ori mai mult timp pe pagini care conțin clipuri video.
- Probabilitatea de achiziționare a unui produs a crescut în medie cu 85% după vizionarea unui clip video cu produsul respectiv.[13]

Utilitatea storytelling-ului vizual este legată de rezultatele superioare aduse practicienilor din PR și marketing, în comparație cu alte forme similare, cum ar fi storytelling-ul pe bază de text.

Ca să dea rezultate, acest procedeu are nevoie de o serie de elemente, caracteristice oricărei campanii de PR care se folosește de storytelling-ul vizual. Potrivit lui Walter și Gioglio, există șapte elemente esențiale: designul, personalizarea, utilitatea, personalitatea, povestirea, potențialul de distribuire și amplificarea în timp real.[14] Aceste elemente pot fi utilizate drept criterii pentru evaluarea unor produse de storytelling vizual. Înainte de a lansa orice campanie de acest tip, este nevoie să se răspundă la întrebări precum: *Este util acest conținut publicului țintă căruia mă adresez? Cât de bine rezonează povestirea cu publicul țintă? Cât de mult contribuie designul în comunicarea mesajului către publicul țintă? Merită acest material să fie distribuit pe rețelele sociale? Care este relevanța acestui material în prezent?*

Forme ale storytelling-ului vizual în mediul online: infograficul

Storytelling-ul vizual în mediul online se întâlnește în forme diverse. O clasificare a formelor de storytelling include:

1. Imagini: fotografii, ilustrații, desene, imagini generate de utilizatori, colaje, infografice, meme-uri, imagini cu text suprapus (citate, statistici).
2. Benzi desenate, caricaturi și desene animate
3. GIF-uri (acronim de la *Graphics Interchange Format*)
4. Infografice
5. Conținut video
6. Prezentări

În această secțiune, vom analiza infograficul ca formă a storytelling-ului vizual și rolul acestuia în relațiile publice contemporane. Infograficul este o formă de conținut vizual similară cu un poster, dar care are o serie de caracteristici proprii. Sykes *et al.* oferă o definiție completă pentru conceptul de infografic: „o vizualizare de o pagină [...], orientată în jurul redării unuia sau mai multor seturi de date dintr-o povestire, al

[12]*Engagement rate* reprezintă un indicator de măsurare a performanței unei postări pe Facebook, care ia în considerare numărul de reacții, comentarii și distribuiri
[13] Walter, E., Gioglio, J., *op. cit.*;
[14]*Ibidem*;

cărei conținut este mai puțin emoțional.[15] Acesta e mai potrivit pentru stilurile decizionale directiv și analitic, sau pentru stilul de învățare conceptual".[16]

Utilizarea infograficelor vine dintr-o nevoie: cantități din ce în ce mai mari de date sunt la dispoziția utilizatorilor de internet, însă cu cât aceștia sunt mai înconjurați de informații, cu atât crește rezistența în fața expunerii mesajelor. Infograficele au apărut totodată dintr-o oportunitate: aceea de a face date complexe mai ușor de înțeles de către publicul larg și de a crește interesul pentru informații.

Bineînțeles, acest lucru nu înseamnă că infograficul a apărut odată cu mediul digital. Diferite tipuri de infografice au fost folosite din secolul al XIX-lea în presa scrisă. Spre exemplu, în 1861, Charles Joseph Minard a creat un infografic care ilustrează marșul lui Napoleon spre și dinspre Rusia, în perioada 1812-1813. Grosimea liniei care indică traseul simbolizează numărul trupelor care îl însoțeau.[17]

Infograficele pot fi clasificate după tipul de informație pe care îl ilustrează cu ajutorul imaginilor sau graficelor. În prezent, putem distinge între cel puțin nouă astfel de tipuri:

1. *Infograficul statistică* prezintă într-un mod ușor de înțeles date statistice.
2. *Infograficul informație* are la bază un text informativ.
3. *Infograficul cronologie* urmărește o evoluție sau un istoric pentru un fenomen, un produs, o persoană sau un brand.
4. *Infograficul proces* indică etapele unei acțiuni, împreună cu explicații sau instrucțiuni.
5. *Infograficul geografic* utilizează hărți pentru a transmite informația dorită.
6. *Infograficul comparație* subliniază asemănările și deosebirile dintre două sau mai multe produse, servicii, persoane, ocupații sau fenomene.
7. *Infograficul ierarhie* ordonează datele, structurându-le pe ranguri și ierarhii.
8. *Infograficul diagramă* este cel care este organizat în jurul unei diagrame (cunoscut și ca infograficul listă).
9. *Infograficul CV* reprezintă un CV mai ușor de parcurs datorită organizării informației utilizând elemente vizuale.[18]

Infograficele utilizate în campaniile de PR pot fi clasificate și după scopul pe care doresc să îl atingă pentru organizație. În acest caz, există cinci mari tipuri de infografice:

1. *Leadership de opinie:* infografice care includ date și observații din industrie, tendințe, istoric, comportamente.
2. *Realizări*: infograficele care scot în evidență realizările, reușitele, premiile sau etapele atinse de o companie sau organizație.
3. *Cum funcționează*: infografice care explică modul în care un produs sau un serviciu funcționează, modul în care este creat sau beneficiile pe care le obții din utilizarea acestuia.
4. *Accent pe marketing*: infografice care consolidează un brand și care nu oferă date imparțiale, ci cu scopul promovării brandului.

[15] în comparație cu alte forme vizuale
[16] Sykes, M., Malik, A., West, M. (2013). Stories That Move Mountains. Storytelling and Visual Design for Persuasive Presentations. West Sussex: John Wiley & Sons
[17] *Ibidem*;
[18] Redacția SEO (2018). „Infografice". Accesat online în noiembrie 2018. URL: https://redactiaseo.ro/servicii-seo/infografice/

5. *Accent pe divertisment*: infografice care nu sunt utile, ci amuzante sau distractive și care au un potențial ridicat de a fi distribuite în rețelele sociale.[19]

Pentru profesioniștii în relații publice, infograficele sunt o metodă de a crește gradul în care un brand este cunoscut pe o piață. Infograficele includ logo-ul companiei, așa că distribuirea unor informații relevante, împreună cu imagini de calitate și o poveste captivantă, are un impact pozitiv. Mai multe persoane cunosc astfel numele companiei și o asociază cu o experiență pozitivă.

Cu scopul de a analiza rolul infograficelor în relațiile publice din mediul online, am căutat exemple ale utilizării infograficelor în publicațiile online în limba română în anul 2018, între lunile ianuarie și noiembrie. O căutare pe Google care să includă în mod obligatoriu cuvintele „infografic" și „2018" a avut ca rezultat 1.140.000 de pagini web. În continuare, redăm mai multe exemple de infografice românești (Tabelul 1), împreună cu câteva precizări, cum ar fi tipul organizației care a creat materialul, titlul acestuia și tipul său.

Nr.	**Titlu**	**Creat de**	**Tip infografic (după informație)**	**Tip infografic (după obiectivele de PR)**
1.	„Black Friday Insights 2018"	Agenție	Statistică	Leadership de opinie
2.	„Lista formularelor actualizate in 2018"	Companie	Diagramă	Cum funcționează
3.	„Rezultatele anului școlar 2017-2018"	Companie	Statistică	Realizări
4.	„Infografic: Situația insolvențelor în România"	Companie	Statistică	Leadership de opinie
5.	„Credința religioasă în România"	ONG	Statistică	Leadership de opinie
6.	„UPC România: rezultate 2018"	Companie	Statistică	Realizări
7.	„Inegalități și discrepanțe în managementul cancerului de sân avansat în România"	Companii, ONG	Informație, statistică	Leadership de opinie
8.	„Rezultate Black Friday 2018"	Companie	Statistică	Realizări
9.	„Cumpărăm mai mult de pe mobil, dar mai scump de pe desktop"	Companie	Statistică	Leadership de opinie
10.	„Statistici Social Media în România [infografic – septembrie 2018]"	Companie	Statistică	Leadership de opinie
11.	„Dimensiuni imagini Facebook"	Agenție	Informație	Cum funcționează
12.	„Piața de M&A din România Trimestrul II 2018"	Companie	Statistică	Leadership de opinie
13.	„Calendarul dezlegărilor din Postul Crăciunului"	Organizație religioasă	Cronologie	Leadership de opinie
14.	„România asigurată. Tipuri de asigurări de viață"	Companie	Informație	Leadership de opinie
15.	„Tinerii și alcoolul"	Guvern,	Statistică,	Leadership de opinie

[19] Shift Communications (2016). „Infographics in PR Part 1: The Rise and The Future". Accesat online în noiembrie 2018. URL: https://www.shiftcomm.com/blog/infographics-in-pr-part-1-the-rise-and-future/

		instituții	informație	

Tabel 1. Infograficele în practica relațiilor publice contemporane: exemple din România în 2018

O practică relativ comună constă în distribuirea pe pagini web în limba română a infograficelor în limba engleză, realizate de companii sau agenții de publicitate străine. Din această practică, putem deduce următorul aspect: conținutul este considerat de o parte din companii și agenții suficient de util și valoros încât să fie inclus în engleză și apoi explicat în limba română în cadrul textului, însă nu suficient încât să se investească în generarea unor infografice originale.

Concluzii

Pentru a beneficia de eficiența storytelling-ului vizual în mediul digital, profesioniștii în PR au nevoie să cunoască în profunzime instrumentele noi (cum ar fi formatul GIF) sau cele reinventate (infograficul, care exista și înainte de epoca digitală, dar a cărui importanță și popularitate nu au apărut decât odată cu aceasta). De aceea, este esențial să cercetăm impactul diferitelor instrumente, atât în ansamblul lor, cât și după mediu de promovare, grup țintă, obiectiv și nu numai. Acest aspect este esențial pentru viitorul relațiilor publice, iar cercetările cu privire la aceste noi forme de conținut nu pot fi lăsate doar în seama agențiilor de PR și marketing, ci este nevoie de o atenție mai mare din zona academică, pentru o fundamentare temeinică a activităților din acest domeniu pe termen lung.

De altfel, viitorul infograficelor a devenit un subiect de dezbatere. Unii consideră că această formă de conținut vizual este doar o tendință trecătoare, pe când alții cred că popularitatea infograficelor se va menține. Având în vedere capacitatea acestora de a sintetiza o cantitate mare de informații într-o formă ușor de consumat online, considerăm că infograficele vor continua să fie un instrument pentru relațiile publice în mediul digital și în viitor.

BIBLIOGRAPHY

Aronson, M., Spetner, D., Ames, C. (2007) *The Public Relations Writer's Handbook*. The Digital Age Second Edition. San Francisco: Jossey-Bass, A Wiley Imprint.

Gill, R. (2011). „An integrative review of storytelling: Using corporate stories to strengthen employee engagement and internal and external reputation", în *PRism.* 8(1). pp. 1-16.

Gill, R. (2011). „Corporate Storytelling as an Effective Internal Public Relations Strategy", în *International Business and Management.* 3(1). pp. 17-25.

LaMagna, L. (2016). „Best Practices in PR Storytelling", *Get Generations.* Accesat online în noiembrie 2018. URL: https://getgenerations.com/wp-content/uploads/2016/04/4-12-Best-Practices-in-PR-Storytelling.pdf

Lankow, J., Ritchie, J., Crooks, R. (2012). *The Power of Infographics.* Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons.

Phillips, D., Young, Ph. (2009). *Online Public Relations. A practical guide in developing an online strategy in the world of social media.* Second edition.London & Philadelphia: Kogan Page.

Redacția SEO (2018). „Infografice". Accesat online în noiembrie 2018. URL: https://redactiaseo.ro/servicii-seo/infografice/

Shift Communications (2016). „Infographics in PR Part 1: The Rise and The Future". Accesat online în noiembrie 2018. URL: https://www.shiftcomm.com/blog/infographics-in-pr-part-1-the-rise-and-future

Sykes, M., Malik, A., West, M. (2013). *Stories That Move Mountains. Storytelling and Visual Design for Persuasive Presentations.* West Sussex: John Wiley & Sons.

Walter, E., Gioglio, J. (2014). *The Power of Visual Storytelling. How to Use Visuals, Videos, and Social Media to Market Your Brand.* New York: McGraw Hill Education.

PROSTITUTES ARE BORN, NOT MADE. A ROMANIAN OUTLOOK ON PROSTITUTION

Fănel Teodoraşcu
Lecturer, PhD, "Danubius" University of Galati, Romania

Abstract: In this article we will focus on prostitution, as it was presented in some of the Romanian newspapers and magazines which were published either between the end of the 19th century and the beginning of the 20th century, or in the interwar period. Our research is motivated by the fact that, during the last years, the necessity of legalizing the "charged love" ("amorul tarifat", an expression that was coined by Pamfil Şeicaru) has constantly been under the Romanian public eye. Some political parties even tackled this issue during their electoral campaigns. Mention must be made that, in order to complete our paper, we have resorted to both articles published in newspapers and magazines, and to biblical texts, treatises on social medicine, law textbooks, memoirs of certain journalists, anthologies of proverbs and sayings, etc.

Keywords: the history of press; mass media; prostitution, journalism; venereal diseases.

Câteva precizări

Cei care astăzi susțin legalizarea prostituției în România subliniază faptul că unele dintre țările europene dezvoltate din punct de vedere economic au rezolvat deja această chestiune. Partizanii legalizării prostituției vorbesc și despre sumele importante de bani care ar putea intra în bugetul public, în urma impozitării comerțului cu „servicii sexuale". Aceleași voci mai indică și alte avantaje ale legalizării prostituției, asupra cărora nu ne vom opri acum. Ne vom opri însă asupra unuia dintre cele mai „tari" argumente ale celor care susțin că și în România trebuie legalizat „comerțul cu servicii sexuale". Partizanii *legalizării prostituției* amintesc, de fiecare dată când au ocazia, de epocile când, la români, întreținerea de raporturi sexuale în schimbul unor de sume baniera legală. Poveștile despre bordelurile de la sfârșitul secolului al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea, dar și despre cele din epoca interbelică se vor a fi niște „exemple de bune practici". În realitate însă, în perioadele precizate mai sus, *chestiunea prostituției* a reprezentat o mare problemă pentru societatea românească.

Prostituatele se nasc, nu se fac

De-a lungul timpului, numeroase cărți sau articole au fost dedicate *prostituției*. Pe versiunea electronică a revistei *Historia*, de pildă, pot fi găsite foarte multe articole care au ca temă *prostituţia*. Doar textele identificate de noi au împreună mai multe sute de mii de vizualizări. Astfel de texte pot fi citite şi pe paginile electronice ale altor publicaţii, dar şi pe cele ale unor televiziuni. Dintre volumele relevante care vorbesc despre *prostituție*, le amintim pe următoarele: *Prostituția între cuceritori și plătitori* (coord. Adrian Majuru), *Istoria prostituției* [volumele I și II] (de Mircea Bălan) și *Casele de toleranță între 1830 și 1930. Viața cotidiană* (de Laure Adler). La fel de interesante sunt însă și lucrările care, deși nu au *prostituția* ca element central, aduc în atenţia cititorilor teorii interesante despre locul ocupat în societățile umane de chestiunea comerțului cu „servicii sexuale". Dintre acestea, evidențiem două cărţi:

Minciunile convenționale ale civilizației noastre (de Max Nordau) și *Femeia în prezent, trecut şi viitor* (de A. Bebel).

Mulți au fost cei care au vorbit despre *cauzele* prostituării femei. Presa epocilor trecute a acordat o atenție deosebită „chestiunii prostituției". Abordările redactorilor/reporterilor au fost dintre cele mai diferite. Dacă pentru unii „prostituția" era rezultatul setei de înavuțire rapidă a unei părți din societatea românească, pentru alții „comerțul cu servicii sexuale" își avea originile în condițiile mizere în care trăiau cei mai mulți dintre români. Unii medici susţineau însă că *prostituția* nu era rezultatul sărăciei în care mulți români trăiau, ci al dorinței unor femei de a avea un trai luxos fără să fie nevoite să muncească pentru asta.[1] Într-un *tratat de medicină socială*, G. Banu arăta că, în societatea românească din prima jumătate a secolului al XX-lea, prostituarea femeilor nu putea fi pusă pe seama unui „singur factor etiologic". Mai exact, *prostituarea femeii* era rezultatul combinării „predispozițiilor ereditare" cu unii „factori exogeni sau de ambianţă".[2]

Ținând cont de numărul mare al femeilor care practicau prostituția, se poate spune, credem noi, că mulți bărbați români apelau la *serviciile sexuale* oferite de „preotesele amorului"[3]. În 1902, doar în București au fost înregistrate 670 de prostituate.[4] Cifrele referitoare la copiii născuți din mame sifilitice, până la sfârşitul secolului al XIX-lea, susțin și ele ideea că prostituatele din România nu duceau lipsă de muşterii.[5] Cele mai căutate prostituate erau cele foarte tinere.[6] Trebuie spus însă că prostituatele din România cu vârste cuprinse între 25 şi 28 de ani erau foarte căutate în Egipt şi China.[7]

Într-un articol din 1925, ce a apărut în publicația *Societatea de mâine*, prostituția era indicată drept „o rană deschisă în corpul societăţii şi a[l] statului". Marea vină a *prostituției* era aceea că a făcut ca pericolul reprezentat de bolile cu transmitere sexuală să atingă „proporții înspăimântătoare".[8] În textul precizat erau arătate și măsurile cu ajutorul cărora autoritățile puteau preîntâmpina prostituția. Dintre aceste măsuri le amintim pe următoarele: „egalitatea în drepturi de câştig a femeilor cu bărbaţii", „fata ajunsă gravidă să fie luată în căsătorie de către ademenitor", „violarea virginităţii să se declare crimă şi să fie pedepsită" etc.[9] Autorul articolului citat cerea autorităților să protejeze *prostituata*, având grija de sănătatea ei, și să o scape pe aceasta „din mâna exploatatoare a stăpânului"[10]. Într-un articol publicat în *Revista de igienă socială* şi republicat în *Gazeta municipală* se arăta că, până în 1937, „femeile erau internate într-o secţie cu 60 de paturi, la Spitalul Filantropia. Adesea bolnavele erau aşezate câte două într-un pat, iar formele cronice (ulcer cronic) şi greu vindecabile se eliberau nevindecate."[11] În 1939, în București erau înregistrate 3000 de femei care practicau

[1]*** „Prostituțiunea. O scrisoarea a d-lui medic comunal d-r Luca", în *Adevărul*, anul XVI, nr. 4930, 22 aprilie 1903, p. 1.
[2] G. Banu, *Tratat de medicină socială (Volumul IV) - Tuberculoza, bolile venerice*, Casa şcoalelor, 1944, pp. 508-509.
[3]Pamfil Șeicaru, *Scrieri- Vol. 2*, București, Editura Victor Frunză, 2002, p. 41.
[4] *** „Starea sanitară a Capitalei", în *Adevărul*, anul XVI, nr. 4926, ediția de seară, 18 aprilie 1903, p. 2.
[5] Al. Ionescu, „Prostituțiunea. A VI-a anchetă a *Adevărului*. Primejdia sifilisului", în *Adevărul*, anul XVI, nr. 4926, ediția de seară, 18 aprilie 1903, p. 2.
[6]Nae D. Țăranu, „Mucuri de idei. Originale", în *Furnica*, anul XV, nr. 33, 21 mai 1920, pp. 2-3.
[7] R.A., „Arestarea unei bande de proxeneți", în *Adevărul*, anul XVI, nr. 4926, 18 aprilie 1903, p. 2.
[8] Dr. Dom. Stanca, „Lupta contra prostituției", în *Societatea de mâine*, anul II, numerele 32 şi 33, 9 şi 16 august 1925, p. 571.
[9]*Ibidem*, p. 572.
[10]*Ibidem*, p. 573.
[11] Florica Pătrăşcanu, „Anchetă asupra prostituției în București. Studiu apărut în «Revista de igienă socială»", în *Gazeta municipală*, anul VIII, nr. 366, 26 martie 1939, p. 2.

prostituția. Dintre acestea, doar 1000 se prezentau la medic în mod regulat.[12]

Jurnaliștii le-au cerut autorităților, în repetate rânduri, să ia măsuri pentru rezolvarea chestiunii *prostituției*.[13] Din dorința de a soluționa problemele cauzate de *prostituție*, autoritățile au tot reglementat „comerțul cu servicii sexuale". Frământări cauzate de această problemă nu au existat însă doar în România.[14] Jurnaliștii vorbeau în articolele lor și despre inițiativele cetățenești din alte țări care aveau drept scop scoaterea tinerelor fete din ghearele proxeneților.

Atât prostituatele, cât și cei care țineau casele de prostituție erau considerați în comunitățile lor un fel de cetățeni de categorie inferioară. Acesta era motivul pentru care multe dintre femeile care se prostituau nu doreau să fie înregistrate în registrul prostituatelor. De exemplu, lucrătoarea din fabrică care se „vindea", pentru a putea trăi, celui ce avea bani să o plătească primea eticheta de *femeie imorală*. Dar morala românilor era „elastică" și „relativă". Unei doamne „din societatea mare sau mijlocie" care oferea „grații fizice" bogătașului care îi putea dărui „toalete costisitoare" nu i se întâmpla nimic rău atunci când secretul ei era deconspirat de un indiscret. Această femeie nu era considerată prostituată, iar locul ei în „lumea bună" nu avea de suferit. Chestiunea „varietății moralei" a fost analizată într-un articol publicat în *Realitatea ilustrată*, în martie 1927.[15] Pentru unii bărbați, toate femeile practicau, într-un fel sau altul, prostituția. Amintim aici de „bețivul" din „Ofițerul cu berata bască"[16] care îi spunea unei „păsări de noapte" că atât „muzele trotuarului", cât și „distinsele care suspină la concertele simfonice" vor de la bărbați, care sunt „cretini", un singur lucru: „plată".[17]

Totul e de vânzare, în special femeile

Femeia care practica prostituția era ocolită, atunci când se afla într-un loc public, de toți cei care o cunoșteau. Bărbații sau femeile care doreau să aibă o reputație bună nu puteau fi văzuți în preajma unei femei de moravuri ușoare. Totuși, chiar și elevii de liceu știau unde pot găsi o casă de prostituție. La sfârșitul secolului al XIX-lea, casele de prostituție erau o prezență obișnuită pe străzile din București. Într-o lucrare despre *Bucureștiul de altădată*, vorbind despre anul 1871, C. Bacalbașa arăta că, în apropierea liceului „Sf. Sava", în curtea unei cafenele des vizitate de elevi „era instalată și o casă de prostituție ținută de o femeie, foarte cunoscută pe vremuri, numită Pupăza sau Pica. Autoritatea școlară niciodată nu a intervenit ca elevii să nu mai frecventeze acest local."[18] Referiri la vremurile în care era permisă existența caselor de prostituție în apropierea școlilor pot fi găsite însă și în alte surse.[19] În epoca interbelică, prostituatele aveau intrare chiar și în Palatul Regal. În textul lui Pamfil Șeicaru menționat mai sus se arată cum, după căderea nopții, regele Carol al II-lea mergea după „curve".[20]

Mersul la „curve" făcea parte din categoria distracțiilor obișnuite pentru mulți dintre bărbații acelor timpuri. Într-o lucrare care are ca temă Bucureștiul de la mijlocul secolului al XIX-lea, se arată că „lumea nobilă a bărbaților din București" aștepta

[12] *Ibidem*, p. 1.
[13] Al. Ionescu, „Prostituțiunea. A VI-a anchetă a *Adevărului*. Primejdia sifilisului", în *Adevărul*, anul XVI, nr. 4926, ediția de seară, 18 aprilie 1903, p. 2.
[14] *** „Traficanții de carne vie", în *Ilustrațiunea română*, anul VI, nr. 40, 26 septembrie 1934, p. 6.
[15] *** „Variațiile moralei", în *Realitatea ilustrată*, anul I, nr. 8, 27 martie 1927, p. 2.
[16] Pamfil Șeicaru, *op. cit.*, pp. 38-48.
[17] *Ibidem*, pp. 43-44.
[18] C. Bacalbașa, *Bucureștii de altădată. Vol. 1 - 1871-1884*, București, Editura Ziarului „Universul" S.A., 1927, p. 60.
[19] Ion Pas., „Dincolo de zidurile Școalei", în *Realitatea ilustrată*, anul II, nr. 5, 19 februarie 1928, p. 2.
[20] Pamfil Șeicaru, *op. cit.*, pp. 41-47.

miezul nopții pentru a năvăli„cu grămada" în „grădina Mimi", care era „arena *heterelor* (curtezanelor) subordonate". În aceeași sursă se arată că, în București, petrecerile începeau „la ora când apar stafiile" și ele degenerau, de cele mai multe ori, „în adevărate orgii". Prostituatele puteau fi întâlnite, se arată în aceeași lucrare, „în oricare parte a orașului, în fiecare stradă, în fiecare restaurant, baie și hotel."[21] Principala cauză a apariției prostituției, se mai arată în lucrarea citată, era lipsa de consistență a *educației* primite, în special, de fete.[22] Referiri la numărul mare al prostituatelor din București găsim și într-o lucrare apărută la începutul secolului al XX-lea. Aici sunt prezentate, printre altele, rezultatele unei „cercetări" realizate de unul dintre cititorii ziarului *Adevărul*:

„S-a apucat omul să publice, într-o bună dimineață, un anunț cu următoarea cuprindere: «*Ofer un ajutor de 60 lei lunar, unei dame tinere, drăguțe etc.*», adăugând cam ce fel de lucru cere în schimb, și imediat a primit ca răspuns 153 de oferte. Atunci, statisticianul nostru, adunându-și hârtiuțele, catalogând conștiincios diferitele oferte, s-a grăbit să le împartă pe categorii și ne-a divulgat câte văduve, femei măritate, soții de funcționari, de militari, de măcelari, și câte fecioare se găsesc între aceste 153 dame tinere și drăguțe, care au răspuns că ar fi amatoare de 60 lei lunar. Concluziunea firească a acestui studiu statistic, negreșit ați ghicit-o. «Mizerie și prostituție»."[23]

„Distracțiile" nu erau însă la fel pentru toți românii. Provincialul, a cărui viață era „uniformă" și „monotonă", își creea „anumite distracții ridicole sau dăunătoare". Săptămânal, el se ducea cu întreaga familie „la cafenea sau berărie". Provincialii cu o situație socială mai răsărită aveau „altă distracție familiară, mult mai inteligentă". Aceștia se adunau în „saloane", unde dădeau „drumul flirtului și jocului de cărți".[24] „Pătura selectă", care îi cuprinde și pe îmbogățiți, din orașele „cu atmosferă cosmopolită" *încurajează* și *practică* „distracția îndoelnică a varieteurilor".[25]

Românul spune că „banul este ochiul dracului"[26], iar Biblia susține că „iubirea de argint este rădăcina tuturor relelor" (1 Timotei 6:10). Despre ban s-a mai spus însă că „deschide poarta Raiului" și-i dă omului „un nume"[27] Această din urmă zicere explică, cumva, proverbul care spune că „banul din pungă" e „cea mai bună rudă"[28]. Setea de înavuțire făcea ca mama să-și vândă fiica bărbaților care erau dispuși să plătească prețul cerut de ea, fratele să-și dea bucuros sora acelei persoane care îi putea plăti o sută de lei pe ea, iar polițistul să schimbe viața de apărător al legii cu cea de proxenet.Într-un articol publicat în septembrie 1911 se arăta că *toată lumea* era stăpânită de „geniul rău", care *veșnic* e „tânăr și riguros". În opinia autorului acestui articol, nu exista om „care să nu fie stăpânit de niciun viciu". Societatea românească era cu atât mai predispusă la „tentațiunile metalice", cu cât ea era „alcătuită din firi atât de șubrede". Aceste firi căutau „prin orișice mijloace, chiar izvorâte din cele mai murdare proceduri, să strălucească în lux". Pentru a face *bani*, toți fură, înșală și mint. *Banii* sunt importanți,

[21] George Potra, *Bucureștii la mijlocul secolului XIX. Impresiile germanului W. Derblich*, București, Tipografia ziarului „Universul",1941, p. 13.
[22] *Ibidem*, p. 14.
[23] D.R. Rosetti (Max), *Între Capșa și Palat. Impresiile unui trecător*, București, „Minerva" Institut de arte grafice și editură, 1904, pp. 5-6.
[24] *** „Distracții familiare", în *Realitatea ilustrată*, anul I, nr. 16, 22 mai 1927, p. 2.
[25] *** „Tot distracții nevinovate", în *Realitatea ilustrată*, anul I, nr. 14, 1927, p. 2.
[26] A se vedea Iuliu A. Zanne, *Proverbele românilor din România, Basarabia, Bucovina, Ungaria, Istria și Macedonia* (vol. V), București, Editura Librăriei Socecu & Comp., 1900, p. 32.
[27] A se vedea D. Dimitrescu, „Jeny" (Poesie), în *Generația nouă*, anul XI (Seria II), nr. 3, aprilie 1891, p. 94.
[28] Iuliu A. Zanne, *Proverbele românilor din România, Basarabia, Bucovina, Ungaria, Istria și Macedonia* (vol. VIII), București, Editura Librăriei Socecu & Comp., 1900, p. 506.

pentru că pot transforma pe oricine în *om*.[29]

În 18 aprilie 1903, pe prima pagină a ziarului *Adevărul* era anunțată *arestarea unei bande de proxeneți* din București. Senzaționalul acestei afaceri era reprezentat de faptul că fetele racolate de proxeneții bucureșteni erau exploatate în bordeluri din afara țării. Reportajul din *Adevărul* prezintă în detaliu atât modul de organizare al rețelei de proxeneți, cât și maniera în care aceasta acționa. În text se mai arată și cum unele femei se transformau din ”marfă” în exploatatoare. Banda de proxeneți a operat pe parcursul mai multor ani, strângând din prostituție sume impresionante de bani. Reușita bandei pare că s-a datorat, în special, faptului că doi dintre membrii săi erau foști agenți secreți ai poliției din Capitală. Cazul *bandei de proxeneți din București* a ajuns în atenția autorităților bucureștene în urma unui denunț adresat de către un cetățean din Egipt chiar ministrului de Interne: „Acum câteva zile, un oarecare Nae Constantinescu din Alexandria (Egipt) a adresat ministrului de Interne o denunțare, prin care arată că un individ, anume Moritz Gold, care acum 20 de ani a fost în serviciul poliției Capitalei, ca agent secret, face actualmente la Cairo și Alexandria un întins comerț de carne vie, că are ramificațiuni în București și că procură în special arabilor fete din România.”[30]În denunț se făcea precizarea că proxeneta Rozina Iscovici, care era una dintre amantele lui Moritz Gold, se afla în acele zile la București, pentru a găsi, ademeni și transporta în Egipt fete tinere. Proxeneta intrase în țară cu ajutorul unui pașaport fals pe numele Betti Adolf Feldman. Corespondența dintre Moritz Gold și Rozina Iscovici se făcea pe adresa lui Simon Gold, care era fratele proxenetului. Simon Gold ținea o cârciumă din Calea Văcărești. De la Ministerul de Interne, denunțul lui Nae Constantinescu a fost direcționat către prefectul Bucureștiului, care a însărcinat pe Romulus Voinescu, cel care era inspector-șef al Siguranței, cu anchetarea întregii afaceri:

„D. Voinescu a făcut imediat o descindere în calea Văcărești la Simion Gold și a confiscat o întreagă corespondență pe adresa unei femei numită Hanală Blank, nepoata lui Gold. Din această corespondență a rezultat în primul rând că individul Gold avea o bandă de proxeneți în Capitală, cu care trata vinderea și exportarea fetelor, că aceasta se făcea cu respectarea formelor comerciale, adică: cu o corespondență clară și precisă și chiar cu registre ținute în regulă și în care erau trecute comezile de fete și sumele încasate. Din corespondența confiscată mai rezultă că din bandă făcea parte ca autor principal al operațiunilor un proxenet primejdios, anume Zissu Ionescu din str. Egalității nr. 14, individ care și el a fost odinioară printre agenții secreți ai poliției și care, în decurs de 15 ani, a reușit să-și facă o avere de vreo 150.000 [de] lei, cu această productivă, dar mizerabilă meserie.”[31]

După ce a citit toate scrisorile confiscate de la membrii bandei de proxeneți, Romulus Voinescu a dispus arestarea următoarelor persoane: Hanală Blank, Zisu Ionescu, Rozina Iscovici, Solomon Volfthal și Iancu Wechsler (zis și Schlesingher). Dintre cei enumerați mai sus, Rozina Iscovici este cea care le-a explicat polițiștilor modul de operare al bandei:

„Proxeneta Rozina a declarat că ea se află de 3 săptămâni în București și că de 5 luni s-a stabilit în Egipt. Ea e de loc din Brăila și a fost ademenită de un individ oarecare David, actualmente la Shanghai, în China. După ce a trăit 2 săptămâni în concubinaj cu el, David a plecat la Cairo și a vândut-o lui Moritz Gold, unde acesta se afla deja în concubinaj cu două femei tot din România, între care una Emilia. Rozina a mai arătat că Gold avea o casă de prostituție la Cairo și apoi la Alexandria, că o exploata pe ea și pe

[29] Tico Mohor., „Corupţiunea materială”, în *Moda nouă ilustrată*, anul VII, nr. 17, 1 septembrie 1911, p. 2.
[30] R.A., „Arestarea unei bande de proxeneți”, în *Adevărul*, anul XVI, nr. 4926, 18 aprilie 1903, p. 2.
[31] *Ibidem*, p. 2.

amantele sale și că el aduna toți banii. Proxeneta a mai declarat că Gold a fost anul trecut în București, că a cheltuit aci mulți bani, ducând o viață luxurioasă și de orgii, că a fost în tratări să cumpere hotelul Concordia și că a avut asupra lui cecuri în valoare [de] 600.000 [de] lei. Din București el a plecat cu două fete și cu Emilia la Aexandria. Una din fete era blondă, dar avea o perucă și o dantură falsă și era în vârstă de 25 de ani. Alta era brună, de 28 [de] ani și se numea Etty Hanse. Aceasta din urmă a fost vândută chiar de frații ei, niște croitori, pentru 100 [de] lei, dar fără ca aceștia să știe că sora lor este cumpărată pentru o casă de prostituție."[32]

Detalii ale modului în care banda opera s-au găsit și în corespondența confiscată de anchetatori de la Zissu Ionescu:

„O nenorocită a scris următoarele rânduri lui Ionescu: «Mizerabilă viperă! Am avut un amor fericit. Aș fi dus o viață fără de griji, tu însă m-ai ademenit ca un mizerabil și după ce ți-ai bătut joc de tinerețea și naivitatea mea, m-ai vândut, canalic, altui mizerabil. Acum mă chinuiesc și rog pe Dumnezeu, în fiecare moment, ca toate fulgerele și trăsnetele să cadă asupra capului tău și să te chinuiască, cum chinuită și nenorocită este viața mea. Blestemate să-ți fie zilele, murdară și josnică creatură. În pușcărie să-ți putrezească oasele, om fără lege.»"[33]

Căutătorii de fete ai lui Gold aveau trasate sarcini clare. Ei trebuiau să părăsească Bucureștiul, cu destinația Alexandria, imediat ce găseau „o singură bucată de marfă bună"[34]. În reportaj se mai arăta și că din banda de proxeneți din București făceau parte și persoane din anturajul unor judecători. Moritz Gold, care era, se pare, unul dintre cei mai abili proxeneţi din Egipt, a câştigat o adevărată avere în timpul Răscoalei Boxerilor din China. Cum nu putea intra în China în timpul luptelor, el şi-a făcut un „bordel plutitor", care a fost vizitat de numeroşi ofiţeri europeni. Fiecare dintre prostituatele care își vindeau serviciile pe acest „bordel plutitor" realiza „un câștig zilnic de aproape 1000 [de] lei."[35] În numărul următor al *Adevărului*, reporterii publicației deja precizate își manifestau speranță că toată această poveste va avea drept rezultat apariția în România a unor „societății femeiești", care să aibă ca scop lupta împotriva *proxenetismului*.[36]

În publicațiile vremii puteau fi întâlnite cu ușurință știri despre case de prostituție care funcționau clandestin[37] sau despre presupuse întovărășiri ale polițiștilor cu proxeneții.[38]Bandele de proxeneți care obligau femei să se prostitueze nu reprezentau o caracteristică a țării noastre. Cu astfel de probleme se confruntau și alte țări. De pildă, în 1905, în luna mai, din Berlin ajungea în ziarele din București știrea că în Varșovia mai mulți cetățeni au decis să-și facă singuri dreptate după ce, timp de un de an de zile, o bandă de hoți și proxeneți le-au terorizat orașul. Banda, care îl avea șef pe un anume Surovici, nu se dădea îndărăt de la nicio ticăloșie:„Populaţia era terorizată la extrem; comercianţii plăteau adevărate impozite de frica unor răzbunări sângeroase; lucrătorilor li se extorcau salariile lângă porţile fabricilor; fete tinere erau violate sau târâte în case de prostituţie. Afară de acestea, banda în chestie aducea poliţiei servicii de spionaj, - ceea ce a făcut c-a rămas până acum nedescoperită."[39]Norocul bandei lui Surovici s-a schimbat însă după ce membrii ei au târât într-o casă de prostituţie pe logodnica unei

[32]*Ibidem*, p. 2.
[33]*Ibidem*, pp. 2-3.
[34]*Ibidem*, p. 3.
[35]*Ibidem*, p. 3.
[36] E.D.F., „Proxenetism...", în *Adevărul*, anul XVI, nr. 4927, 19 aprilie 1903, p. 1.
[37] *** „Fapte diverse", în *Adevărul*, anul XVIII-lea, nr. 6077, 21 iulie, 1906, pp. 2-3.
[38] *** „Scandalul din str. Cantemir", în *Adevărul*, anul XVIII-lea, nr. 6038, 11 iunie, 1906, p. 2.
[39] *** „Origina tulburărilor din Varşovia", în *Adevărul*, anul al XVIII-lea, nr. 5662, 16 mai 1905, p. 3.

calfe de casap evreu: „Un număr de lucrători evrei hotărâră atunci să-şi ajute ei singuri, pătrunseră la şeful bandei Surovici, pe care îl uciseră cu ciomege şi devastără localurile de toleranţă şi pe oaspeţii acestora."[40] Un reportaj foarte interesant despre modul de operare al rețelelor internaționale de trafic de carne vie era publicat, în septembrie 1934, în revista *Ilustrațiunea română*. În textul citat se vorbește și despre „aventura" prin care a trecut o tânără croitoreasă din Cairo, care a crezut că prostituându-se se va îmbogăți.[41]

Între sinucidere şi prostituţie

În 1914, autorul unui reportaj publicat în *Universul literar* readucea în atenția cititorilor necesitatea înființării în România a unei „societăţi pentru protecţia tinerilor fete", după un model englezesc descoperit de acesta în timpul unei călătorii de la București la Ierusalim:„La Alexandria, intrând în port, primul lucru care m-a frapat a fost prezenţa pe bord a unei bătrâne englezoaice. Englezoaica purta o insignă de metal pe piept: era reprezentanta unei societăţi pentru protecţia tinerilor fete. Această societate, care funcţionează în Alexandria, e condusă de doamnele din elită şi are de scop de a procura de lucru fetelor rămase fără sprijin şi a le feri de drumul peirei. Societatea aceasta îşi întinde activitatea şi asupra fetelor străine, aruncate pe aceste ţărmuri depărtate, de vârtejul vieţii. Astfel, ori de câte ori soseşte un bastiment străin în port, o delegată a societăţii se transportă pe bord, caută, cercetează dacă nu cumva se află acolo vreo tânără fată care să aibă nevoie de sprijinul societăţii."[42]Autorul citat subliniază însă că textul din *Universul literar* nu era primul în care vorbea despre „proporţiile îngrijorătoare" la care ajunsese în acele vremuri prostituţia în București: „În privinţa aceasta am şi publicat în *Universul* un articol în care arătam necesitatea înfiinţării şi la noi a unei societăţi pentru protecţia fetelor pierdute, care azi, lipsite de orice sprijin, la un moment critic al vieţei lor, nu le rămâne decât să aleagă între sinucidere şi prostituţie."[43]

În 1934, unul dintre reporterii revistei *Ilustrațiunea română*, folosindu-se de povestea unei fete de 18 ani, care, fiind departe de casă și fără bani, plângea pe o bancă din „Parcul Carol", aducea în atenția cititorilor activitatea Asociației „Amicele Tinerelor Fete", care se afla sub înaltul patronaj al A.S.R. Principesa Elena. Reportajul intitulat „Protecția tinerelor fete" era bogat ilustrat și ocupa aproape în întregime pagina 4 a numărului din 24 octombrie al revistei deja precizate. În text, autorul scotea în evidență eforturile pe care doamnele care administrau „Căminul Amicelor Tinerelor Fete" și „Casa de adăpost a Tinerelor Fete" le făceau pentru ca instituțiile pe care le reprezentau să-și poată desfășura activitatea în cele mai bune condiții. Ceea ce ne-a atras atenția în mod special este surprinderea cu care reporterul pare că descoperă un fapt știut atunci de toată lumea, acela că în București erau fete, foarte multe la număr, venite din toate colțurile țării din dorința de a-și găsi un serviciu bun, care erau nevoite să trăiască în condiții inumane. Angajatorii fără inimă și proxeneții care abuzează de fetele lipsite de apărare nu lipsesc din reportaj.[44] Din text mai aflăm și că una dintre „amice" se afla în permanență în gară, pentru a căuta „fete stinghere".

Reportajul mai conţine însă o ciudăţenie. În același paragraf în care spune că „orice tânără fată lipsită de sprijin găsește deplină găzduiere" la „Căminul Amicelor Tinerelor Fete", autorul precizează că această „găzduire" costa 30 de lei pe zi. „Căminul

[40]*Ibidem*, p. 3.
[41] *** „Traficanții de carne vie", în *Ilustrațiunea română*, anul VI, nr. 40, 26 septembrie 1934, p. 6.
[42]V. Mestugean, „Bucureşti-Ierusalim. Note de călătorie", în *Universul literar*, anul XXXI, nr. 24, 15 iunie 1914, p. 6.
[43]*Ibidem*, p. 7.
[44]Lc., „Protecţia tinerelor fete", în *Ilustraţiunea română*, anul VI, nr. 44, 24 octombrie 1934, p. 4.

Amicelor Tinerelor Fete" deținea și câteva camere „de lux", tariful uneia dintre acestea fiind de 60 de lei pe zi. Ciudățenia la care facem noi referire este tocmai existența cuvântului „lux" într-un reportaj despre tinere fete care rătăceau pe străzile Bucureştiului, pentru că nu aveau bani să-şi cumpere un bilet la trenul care le putea duce înapoi la familiile lor. Dintr-o altă publicaţie aflăm că Asociaţia „Amicele Tinerelor Fete" avea capacitatea de a transforma, având la dispoziţie „mijloace materiale restrânse", nişte „elemente greu educabile" în „elemente de muncă productivă".[45]

Prostituţia nu reprezenta o problemă doar în Bucureşti.[46]Într-un articol publicat în 1938, în *Revista Institutului Social Banat-Crişana*, funcţionarul municipal Nicolae I. Fischer, care avea meritul de a fi înființat la Timișoara un *cămin al servantelor*, arăta cum ajungeau tinerele țărănci să fie exploatate la oraș:

„Mai în toate regiunile ţării, populaţia săracă, de multe ori prin imposibilitatea de a exista uşor la sat, manifestă o tendinţă de imigrare la oraş. În acest sens, privind ceea ce ne interesează pe noi, adică fetele care sunt în căutarea unei existenţe la oraş, ele se recrutează, în majoritate, din familiile sărace ale satelor. Unele vin la oraş ca să-şi agonisească bani pentru zestre, ca apoi să se întoarcă la ţară, unde intenţionează să-şi intemeieze familii. Altele, pe care nu le leagă de sat nicio condiţie familiară, vin la oraş să-şi creieze o viaţă nouă. Majoritatea lor, din lipsă de specializare, nu pot face altceva decât să intre în serviciu ca servante simple. […] Fata pleacă de la sat, de cele mai multe ori, fără a lua contact cu autoritatea comunală. O îndeamnă la aceasta sărăcia şi prostia, în primul rând, şi apoi, eventual, sfaturile unei prietene, trăită până atunci la oraş, care poate a avut noroc. Încă din tren o pândeşte un neprevăzut pericol, la care este expusă prin naivitatea ei. Ajunsă în gară, i se întind în cale capcane din toate părţile şi numai norocul o poate salva. Aici, la sosirea trenului, mişună pleava societăţii, ce îşi aşteaptă prada, pe care apoi o exploatează în cele mai variate chipuri. Pungaşi de buzunare, vagabonzi, «peşti», portari şi portărese de hotel, codoaşe, femei rău famate, îngrijitoare de case se transformă în «îngeri salvatori» pentru ţăranca naivă."[47]

După autorul citat, la nivelul întregii țări existau „peste 100.000" de servitoare, care erau atât fete tinere, cât și femei în etate. Acestea din urmă proveneau „din cele mai variate categorii sociale: ţărance, uvriere, văduve de război, pensionare, intelectuale sărăcite etc." Lipsa „organizării femeilor de serviciu" făcea ca orice servitoare să se afle în pericol de a cădea pradă *prostituţiei*. Transformarea servitoarelor în prostituate dăuna, mai arăta Nicolae I. Fischer, binelui întregii societăți.[48] Autorul citat indică chiar principalele *locuri de ispită şi perdiţie* pe care tinerele țărănci ar fi trebuit să le evite: „cârciumile nocturne", „hotelurile dubioase", și „băile particulare". În locurile indicate de autor se practica „prostituţia sub diferite etichete, servitoarele angajate sunt sortite, pe nesimţite, să ajungă în rândurile prostituatelor." Se întâmpla destul de des ca fecioria servitoarei să fie vândută de patronul ei celui care era dispus să plătească prețul cerut. De aici nu mai era decât un pas pentru ca tânăra țărancă să devină, în mod oficial, prostituată. Nicolae I. Fischer mai indică un pericol de care tânăra fată de la țară trebuia să se ferească atunci când ajungea la oraș: *patronul nemilos*.[49]

---

[45] Florica Pătrăşcanu, „Anchetă asupra prostituţiei în Bucureşti. Studiu apărut în «Revista de igienă socială»", în *Gazeta municipală*, anul VIII, nr. 366, 26 martie 1939, p. 1.
[46] A se vedea C. Pajură şi D.T. Giurescu, *Istoricul oraşului Turnu-Severin (1833-1933)*, Tipografia „Tiparul Românesc", Bucureşti, pp. 74-75, 79.
[47] Nicolae I. Fischer, „Organizarea institutelor de ocrotire ale femeilor de serviciu", în *Revista Institutului Social Banat-Crişana*, anul VI, nr. 24, 1938, pp. 21-22.
[48] *Ibidem*, p. 21.
[49] *Ibidem*, p. 23.

Ziarele epocilor la care facem referire în această lucrarea conţin numeroase ştiri despre fete sau femei tinere care au suferit abuzuri sexuale. Un astfel de caz de abuz sexual, care a avut loc în toamna anului 1907, i-a avut în centrul său pe Paraschiva, o fată din comuna transilvăneană Vlădeni, şi pe Horaţiu Cazzavillan, care făcea parte din conducerea ziarului *Universul*. Ziarul *Adevărul* a acordat, firește, o importanță deosebită acestei chestiuni. Cele două publicaţii erau rivale, situație subliniată, de altfel, de cei care susțineau că întreaga poveste a fost umflată de ziariștii de la *Adevărul*, scopul acestora din urmă fiind creșterea tirajului publicației lor pe socoteala lui Horaţiu Cazzavillan. Vom reda în continuare un fragment din articolul care anunța „violul monstruos" din strada Povernei, nr. 34:

„Un fapt de o bestialitate revoltătoare, cum de multă vreme nu s-a petrecut în Capitală, a fost săvârşit acum câteva zile în str. Povernei. O copilă nevinovată, din acelea pe care lupta contra mizeriei le fac să se piardă în lume pentru a-şi agonisi traiul într-un mod cinstit, a căzut victima unui bătrân şi neruşinat satir, lui Horaţiu Cazzavillan, directorul administraţiei ziarului «Universul» şi tovarăşul de afaceri a lui Virgiliu Dărăscu. Odiosul satir profitând de faptul că acea copilă se angajase în serviciul casei sale, a pândit momentul când soţia sa se afla în străinătate şi năpustindu-se contra ei a violat-o. După ce murdarul act a fost săvârşit, satirul Horaţiu Cazavillan, ca să ascundă faptul şi să închidă gura nenorocitei copile, i-a promis bani, dându-i speranţă că-i va găsi un bărbat cu care s-o mărite, şi că îi va face zestre etc., etc."[50]

Cazul a ajuns în atenția opiniei publice după ce Paraschiva a încercat să-și pună capăt zilelor, bând un flacon de amoniac. Fiind vorba de o minoră, economul spitalului la care fata a fost internată a anunțat la poliție cele întâmplate. Zile la rând, în *Adevărul* au fost publicate ştiri şi reportaje despre această afacere. Dintr-un reportaj publicat aici aflăm motivul pentru care tânăra Paraschiva a încercat să se sinucidă:

„La noi în sat, o fată care își dă virginitatea, întâi, nu se mai poate mărita. Apoi, imediat ce se află despe aceasta, i se face o manifestație ostilă de toți din sat și nimeni nu mai schimbă o vorbă cu dânsa. Dacă mama nenorocitei care a comis acest act îndrăznește ca să iasă vreodată cu fiica ce nu mai e virgină, tot satul o înjură și o fluieră de câte ori o întâlnește. De asemenea, fetele care au comis acte de asemenea natură nu mai sunt primite la nici un joc în sat și ele trebuie să părăsească imediat satul. Iar dacă s-a auzit în sat că vreo fată s-ar fi făcut culpabilă de aceeași vină în altă parte – ceea ce e cazul tocmai al Paraschivei - ea nu mai poate să se întoarcă în satul ei, căci i se face aceeași manifestație."[51]

În cele din urmă, în numărul său din 19 noiembrie 1907, ziarul *Adevărul* anunța că „satirul" Cazzavillan a fost *dat afară* de la *Universul*. Aceeași sursă mai arăta și că Horaţiu Cazzavillan „a fost silit să cedeze partea lui în conducerea *Universul* societății personalului acestui ziar, iar el, de îndată ce va scăpa din mâna justiției, este hotărât să fugă din țară."[52] Trebuie spus însă că au existat şi publicaţii care îl îmbrăcau pe Horaţiu Cazzavillan în hainele de victimă. Într-un articol din *Furnica*, ziariștii de la *Adevărul* erau acuzați că l-au dezonorat pe Horaţiu Cazzavillan doar pentru a se răzbuna pe ziarul *Universul*, care îi acuza de „trădare de patrie".[53]Abuzuri asupra femeilor lipsite de apărare săvârşeau însă şi unii oameni ai legii. În octombrie 1903, de pildă, într-o ştire

[50] *** „Satirul de la «Universul». Horaţiu Cazzavillan, tovarăşul lui Virgil Dărăscu, acuzat de un viol monstruos. Victima pe moarte la spitalul de copii", în *Adevărul*, anul al XIX-lea, nr 6535, 3 noiembrie 1907, p. 2.
[51] Tis. „Violul din strada povernei", în *Adevărul*, anul al XIX-lea, nr. 6540, 8 noiembrie 1907, p. 2.
[52] *** „Izgonirea satirului Cazzavillan", în *Adevărul*, anul al XIX-lea, nr. 6551, 19 noiembrie 1907, p. 3.
[53] Coco, „Satirul de la «Universul»", în *Furnica*, anul IV, nr. 166, 15 noiembrie 1907, p. 2.

din ziarul *Adevărul* se arăta cum *comisarul Iovan* a profitat de calitatea sa pentru a o viola pe *prostituata Blanche*.[54]

Geneza curvăsăriei

Curva, înţeleasă ca femeia necăsătorită care întreţine relaţii sexuale cu bărbaţi însuraţi, a existat chiar şi în primele comunităţi umane, după cum se arată într-o lucrare care reuneşte *proverbele românilor*. Aşadar, Moş Adam avea mai mulţi copii, fete şi băieţi. Fetele erau însă mai multe cu una decât băieţii. Din acest motiv, atunci când băieţii şi-au ales soaţele, o fată a rămas singură. La sfatul tatălui său, fata fără bărbat a început să umble „de colo până colo", aşa cum fac şi „curvele din ziua de azi." După fata fără noroc în dragoste a lui Moş Adam s-au luat şi alte fete, umplându-se, astfel, lumea de *curve*.[55] După Max Nordau, bărbatul şi femeia pot avea *două feluri de legături*. Primul fel este cel al *atracţiei reciproce*, care are *înmulţirea* ca ţintă. Cel de-al doilea fel de legătură este cel care are ca ţintă principală *mulţumirea egoismului*. Legăturile din primul fel sunt atât *îndreptăţite*, cât şi *morale*, iar cele din al doilea fel se încadrează în ceea ce este cunoscut sub numele de *prostituţie*.[56]

După A. Bebel, *prostituţia* are ca izvor ideea că *bărbatul este superior femeii*.[57] După autorul citat, femeia „a fost sclavă înainte chiar de a fi existat «sclavul»." Ea, femeia, „*este prima fiinţă omenească care a îndurat subjugarea*".[58] Dacă durează mai multe generaţii la rând, *o robie* ajunge să devină *un obicei*, ereditatea şi educaţia având un rol important în acest proces. Astfel, femeia a ajuns să se considere inferioară bărbatului şi cu greu ar mai putea cineva să o convingă că realitatea este alta.[59] Aceeaşi sursă mai arată şi că *prostituţia* reprezintă pentru lumea burgheză o instituţie socială indispensabilă. Indiferent de epocile sau ţările din care provin, bărbaţii cred că *prostituţia* este „un privilegiu", pe care ei l-au obţinut „de drept": „Dacă căsătoria înfăţişează una din părţile vieţii sexuale a lumii burgheze, prostituţia înfăţişează pe cealaltă. Cea dintâi este faţa monedei, a doua este dosul. Când bărbatul nu-şi găseşte mulţumirea în căsătorie, atunci recurge de cele mai multe ori la prostituţie, şi tot la aceasta mai recurge şi acela care, pentru un motiv sau altul, nu vrea să se însoare."[60] De-a lungul anilor, au fost emise numeroase acte normative referitoare la condiţiile în care o femeie putea practica prostituţia. Noi vom discuta însă doar despre câteva dintre ele.

„Femeie publică" la 16 ani

Într-un *regulament* referitor la modul în care, începând cu iulie 1867, autorităţile locale din Bucureşti supravegheau activitatea atât a caselor de prostituţie, cât şi a femeilor care practicau prostituţia, sunt furnizate date interesante. De pildă, vârsta minimă pe care o femeie/fată trebuia să o aibă pentru a se putea prostitua „legal" era de 16 ani. Pentru a deveni „femeie publică", ea trebuia, mai întâi, să fie înscrisă în *registrul* local al „femeilor publice". Înregistrarea se făcea atât pentru femeile necăsătorite, cât şi pentru cele căsătorite. După înregistrare, prostituata primea o condicuţă (legitimaţie),

[54]Rep., „Procesul comisarului Iovan", în *Adevărul*, anul XVI, nr. 5105, ediţia de seară, 15 octombrie 1903, p. 3.
[55]Iuliu A. Zanne, *Proverbele românilor din România, Basarabia, Bucovina, Ungaria, Istria şi Macedonia* (vol. V), Bucureşti, Editura Librăriei Socecu & Comp., 1900, p. 230.
[56] Max Nordau, *Minciunile convenţionale ale civilizaţiei noastre*, Traducere din limba germană de B. Marian şi M. Negru, Bucureşti, Editura Librăriei Leon Alcalay, p. 318.
[57] A. Bebel, *Femeia în prezent, trecut şi viitor*, Traducere din limba germană, Bucureşti, Editura librăriei Carol Müller, pp. 27-28.
[58]*Ibidem*, p. 14.
[59]*Ibidem*, pp. 13-14.
[60]*Ibidem*, pp. 156-157.

care conținea informații referitoare la posesoare (numele și prenumele, clasa de prostituate din care făcea parte, vârsta, semnalmentele, adresa etc.). În funcție de caz, ștergerea definitivă a unei femei din „registrul femeilor publice" se făcea în mai multe etape, care puteau dura de la 6 luni până la 1 an. *Regulamentul* la care facem referire stabilea și ce este o „casă de prostituție" (*bordel* ori *maison de passe*)[61] și fixa condițiile în care o astfel de „casă" putea să funcționeze.[62] Casele de prostituție și prostituatele erau împărțite în câte 4 clase. *Femeilor publice* și femeilor care conduceau „stabilimentele de prostituție" li se cerea să contribuie la acoperirea cheltuielilor pe care autoritățile locale le făceau pentru supravegherea prostituției. Contribuția financiară era stabilită în funcție de clasa din care prostituatele/bordelurile făceau parte.[63]

Prostituatele, chiar dacă se aflau în propriile case, nu aveau voie să se arate la ferestre, pe care le țineau mereu acoperite cu perdele. De asemenea, dreptul prostituatelor de a se arăta în locurile publice era limitat.[64] În ciuda măsurilor luate de autorități împotriva prostituției *clandestine*, aceasta a continuat să existe. În ziarele acelor epoci pot fi găsite numeroase exemple în acest sens.[65] În *Anuarul statistic al oraşului Bucureşti pe anul 1896* se arăta că „prostituţia *clandestină* este foarte răspândită, pe câtă vreme prostituțiunea reglementată și supravegheată este foarte mică".[66] La începutul secolului al 20-lea, casele de prostituţie nu mai erau împărţite în patru clase, ci doar în două. În urma anchetelor realizate de responsabilii cu privegherea prostituției, femeile care erau considerate prea slabe pentru a putea suporta viața din casele de prostituție erau trimise să lucreze ca servitoare. Cele mai multe dintre prostituate activau însă în afara caselor de prostituție.[67] Discuţii referitoare la organizarea activităţii de priveghere a prostituţie ce au fost purtate în cadrul Consiliului de Igienă şi Salubritate Publică al Capitalei pot fi urmărite în *Monitorul Comunal - Organ Oficial al Primăriei Oraşului Bucureşti*.[68]

Într-o lucrare apărută în 1901, I. Felix arăta că prostituția a existat în România și în timpuri vechi, ea fiind semnalată în documentele oficiale încă din secolul al 17-lea. În secolul următor, mai arată autorul precizat, apar și lucrări în care se vorbește despre existența sifilisului la români, boala fiind adusă în teritoriile românești de armatele străine.[69] După aceeași sursă, cel mai important eveniment din *istoria prostituției* este

---

[61] Ioan M. Bujoreanu, „Regulament pentru privegherea prostituţiunii în comuna Bucureşti", în *Colecţiune de legiurile României vechi şi noi câte s-au promulgat până la finele anului 1870*, Bucureşti, Noua Tipografie a Laboratorilor Români, 1873, p. 957.
[62] *Ibidem*, pp. 958-959.
[63] *Ibidem*, p. 959.
[64] *Ibidem*, p. 960.
[65] A se vedea *** „Fapte diverse", în *Adevărul*, anul XVIII-lea, nr. 6077, 21 iulie, 1906, pp. 2-3.
[66] *Anuarul statistic al oraşului Bucureşti pe anul 1896*, Bucureşti, Tipografia Curţii Regale F. Göbl Fii, 1898, p. 406.
[67] *** „Serviciul de priveghere al prostituatelor", în *Darea de seamă pe timpul de la 1 ianuarie 1898 până la 30 septembrie 1902 prezentată Consiliului comunal în şedinţa de la 19 octombrie 1902 de către d-l primar Ioan Procopie Dumitrescu*, Bucureşti, Institutul de arte grafice „Carol Göbl", 1902, pp. 300-301.
[68] *** „Consiliul de Igienă şi Salubritate Publică al Capitalei – Şedinţa de la 11 februarie 1914", în *Monitorul Comunal - Organ Oficial al Primăriei Oraşului Bucureşti*, anul XXVIII, nr. 10, 9 martie 1914, pp. 205-211.
*** „Consiliul de Igienă şi Salubritate Publică al Capitalei – Şedinţa de la 18 februarie 1914", în *Monitorul Comunal - Organ Oficial al Primăriei Oraşului Bucureşti*, anul XXVIII, nr. 12, 23 martie 1914, pp. 251-253;
[69] I. Felix, *Istoria igienei în România în secolul al XIX-lea şi starea de la începutul secolului al XX-lea. Partea I. Întâiul memoriu. Şedinţa de la 2 februarie 1901*, în *Analele Academiei Române, Seria II – Tomul XXIII. 1900-1901. Memoriile secţiunii ştiinţifice*, Bucureşti, Institutul de arte grafice Carol Göbl, 1901, p. 271.

reprezentat de „intrarea femeii în viaţa industrială", care a dus la „slăbirea legăturilor de familie."[70]

În 1930, casele de prostituție erau scoase în afara legii. Într-un articol din noiembrie 1930 era criticată legea care desființa casele de prostituție. În opinia autorului acestui articol, închiderea caselor de prostituție făcea mai mult rău decât bine. Prin alungarea prostituatelor în stradă se creau, de fapt, condițiile necesare creșterii vitezei de răspândire a bolilor venerice.[71] Într-un alt articol, publicat în 1931, în publicația clujeană *Chemarea*, se cerea autorităților să lupte cu bărbăție, pentru a rezolva complicată problemă a prostituției. În text se mai arată și că *femeia* este considerată, în mod eronat, singura vinovată pentru existența prostituției. Autorul articolului subliniază însă faptul că fără *bărbat* prostituția nu ar mai fi posibilă. În text era susținută „desfiinţarea prostituţiei legale" şi se cerea introducerea unui „regim riguros şi pentru prostituţia clandestină, la care să fie supuse ambele sexe."[72]

Și în alte texte se cerea *desființareaprostituției*, pentru că aceasta era considerată „focar de boli venerice". Desființarea prostituției i-ar determina pe bărbați să se însoare de tineri. În felul acesta, se arată în text, rasa umană ar deveni mai bună. Desființarea caselor de prostituție nu era însă de ajuns pentru ca *prostituția* să fie eradicată. Iată câteva dintre măsurile ce trebuiau luate în acest sens: pedepsele aplicate pentru cei care practicau *prostituția clandestină* să fie dintre cele mai severe; consfințirea concubinajului prin căsătorie; simplificarea formalităților atât în privința căsătoriilor, cât și în privința divorțurilor; tinerii să fie lăsați de părinți să decidă singuri cu cine se vor căsători.[73]

În *Regulamentul pentru combaterea bolilor venerice din 9 martie 1933* se arăta că „funcționarea caselor de prostituţie" era interzisă, iar persoanele care încălcau această prevedere, continuând să țină case de prostituție, riscau să fie amendate cu sume cuprinse între 5.000 de lei și 100.000 de lei. Recidiviștii puteau primi pedepse de până la șase luni de închisoare. *Regulamentul* mai prevedea și noile condiții în care *comerțul cu servicii sexuale* mai putea fi practicat. De pildă, prostituatelor li se cerea să se prezinte cel puțin de 2 ori pe săptămână la *medicii oficiali,* pentru examinare medicală.[74] Noile reglementări nu vor rezolva însă prea multe dintre problemele cauzate de *comerțul cu servicii sexuale*.[75] Iată ce se arăta în acest sens într-un articol apărut în 1939:

„La punerea în aplicare a legii [din 1930], toate casele de prostituţie existente au fost închise. Fostele pensionare ale acestor bordeluri au umplut străzile Bucureştilor. Prostituatele nu se mai prezentau la vizita de control, decât atunci când erau atât de grav bolnave, încât nu mai putea să-şi practice profesiunea. Autoritatea medicului fără colaborarea poliţiei era aproape inexistentă. În faţa acestei stări de lucruri şi a numeroaselor cazuri de atentat la bunele moravuri. Prefectura Poliţiei de la care deţin aceste date s-a văzut nevoită a găsi o soluţie practică. S-a recurs la singura posibilă, aceea a autorizaţiei de camere mobilate în ceea ce priveşte casele de toleranţă. Poliţia şi-

[70] *Ibidem*, p. 326.
[71] George Vrăbiescu, „O greşeală. Desfiinţarea caselor de prostituţie", în *Adevărul*, anul 43, nr. 14382, 13 noiembrie 1930, pp. 1-2.
[72] Aurel Vasiu, „Prostituţie legală şi prostituţie clandestină", în *Chemarea tinerimii române*, anul VI, nr. 19, 10 mai 1931, p. 2.
[73] Constantin Andronescu, „Prostituţia ca factor patologic social", în *Patologie socială*, Bucureşti, 1897, p. 17.
[74] *** *Regulamentul pentru combaterea bolilor venerice din 9 martie 1933*, în C. Hamangiu, *Codul general al României. Legi uzuale. Vol. XXI – 1933*, Bucureşti, Monitorul Oficial şi Imprimeriile Statului, Imprimeria Centrală, 1934, pp. 76-78.
[75] *** *Activitatea Prefecturii Poliţiei Municipiului Bucureşti pe anul 1937*, Bucureşti, 1938, p. 25.

a reluat rolul de colaboratoare a serviciului sanitar, care a creiat şi dispensarul de triaj de pe lângă brigada de moravuri."[76]

Clienţii bogaţi ai *caselor de rendez-vous*[77] erau însă vânaţi de *prostituatele clandestine*, care foloseau „sistemul «garsonierei» cu telefon"[78] Anii ce au urmat epocii interbelice aveau să aducă alte modificări modului în care prostituţia putea fi făcută în România. Într-un *regulament pentru combaterea bolilor venerice*, din octombrie 1943, se arăta că *prostituată* este „femeia care îşi procură foloase materiale din raporturi sexuale, pe care le practică în acest scop cu diferiţi bărbaţi". Prostituţia putea fi practicată atât în locuinţele prostituatelor, cât și în casele de toleranţă, care se aflau sub conducerea unui patron. Pe lângă readucerea în legalitate a caselor de prostituție, regulamentul din 1943 mai conținea și alte prevederi interesante. De pildă, vârsta minimă legală pentru practicarea prostituției era cea de 21 de ani. Acum, prostituatele aveau voie să intre într-un restaurant, dar nu aveau voie să stea în el mai mult decât le era necesar penru a lua masa. În privința patronilor caselor de toleranță, trebuie spus că aceștia aveau obligația de a lua unele măsuri ce vizau bunăstarea prostituatelor de care răspundeau.[79]

Încheiere

În ciuda numeroaselor eforturi făcute de autorităţi, *prostituţia* s-a dovedit a fi o forţă imposibil de ţinut sub control.[80] Printre explicaţiile acestei situaţii ar putea fi şi faptul că, în opinia unor români, *prostituţia* era permisă „de sfintele noastre legiuri bisericeşti"[81], iar parabola „femeii păcătoase" (Ioan 8, 3-11) era indicată drept o dovadă în acest sens. Susţinătorii acestei idei uitau însă că „pe desfrânaţi îi va judeca Dumnezeu" (Evrei 13, 4). Abia după ce în România a fost instalat „regimul comunist", s-a schimbat modul de viaţă al prostituatelor, ele fiind nevoite să îmbrăţişeze „morala comunistă".[82]

BIBLIOGRAPHY

Adler, Laure, *Casele de toleranţă între 1830 şi 1930. Viaţa cotidiană*, Bucureşti, Corint, 2004;

Andronescu, Constantin, *Patologie socială*, Bucureşti, 1897;

[76] Florica Pătrăşcanu, „Anchetă asupra prostituţiei în Bucureşti. Studiu apărut în «Revista de igienă socială»", în *Gazeta municipală*, anul VIII, nr. 366, 26 martie 1939, p. 1.

[77] A se vedea Laure Adler, *Casele de toleranţă între 1830 şi 1930. Viaţa cotidiană*, Bucureşti, Corint, 2004, pp. 157-159.

[78] Florica Pătrăşcanu, „Anchetă asupra prostituţiei în Bucureşti. Studiu apărut în «Revista de igienă socială»", în *Gazeta municipală*, anul VIII, nr. 366, 26 martie 1939, pp. 1-2.

[79] *** „Regulament pentru combaterea bolilor venerice" (dat în 18 octombrie 1943), în *Monitorul Oficial* al Regatului României, partea I-a, anul CXI, nr. 246, 20 octombrie 1943, pp. 24-32.

[80] *** „Au fost închise mai multe case de toleranţă", în *Gazeta municipală*, anul VIII, nr. 403, 17 decembrie 1939, p. 6; *** „Alte case de prostituţie vor fi închise", în *Gazeta municipală*, anul VIII, nr. 404, 24 decembrie 1939, p. 6; *** „Prostituţie clandestină", în *Gazeta municipală*, anul X, nr. 467, 13 aprilie 1941, p. 4; *** „Combaterea prostituţiei şi maladiilor veneriene", în *Gazeta municipală*, anul XI, nr. 546, 8 noiembrie 1942, p. 4; *** „Ofensiva contra prostituţiei clandestine", în *Gazeta municipală*, anul XII, nr. 566, 11 aprilie 1943, p. 4; *** „Case de prostituţie închise", în *Gazeta municipală*, anul XII, nr. 590, 3 octombrie 1943, p. 4.

[81] Constantin Andronescu, „Prostituţia ca factor patologic social", în *Patologie socială*, Bucureşti, 1897, p. 16.

[82] Mircea Bălan, *Istoria prostituţiei* [volumul al II-lea], Ediţia a II-a, Timişoara, Editura Eurostampa, 2006, p. 258.

Bacalbaşa, C., *Bucureştii de altădată. Vol. 1 - 1871-1884*, Bucureşti, Editura Ziarului „Universul" S.A., 1927;

Banu, G., *Tratat de medicină socială (Volumul IV) - Tuberculoza, bolile venerice*, Casa şcoalelor, 1944;

Bălan, Mircea, *Istoria prostituţiei* [volumul al II-lea], Ediţia a II-a, Timişoara, Editura Eurostampa, 2006;

Bebel, A., *Femeia în prezent, trecut şi viitor*, Bucureşti, Traducere din limba germană, Editura librăriei Carol Müller;

Bujoreanu, Ioan M., *Colecţiune de legiurile României vechi şi noi câte s-au promulgat până la finele anului 1870*, Bucureşti, Noua Tipografie a Laboratorilor Români, 1873;

Felix, I., *Istoria igienei în România în secolul al XIX-lea şi starea de la începutul secolului al XX-lea. Partea I. Întâiul memoriu. Şedinţa de la 2 februarie 1901*, în *Analele Academiei Române, Seria II – Tomul XXIII. 1900-1901. Memoriile secţiunii ştiinţifice*, Bucureşti, Institutul de arte grafice Carol Göbl, 1901;

Hamangiu, C., *Codul general al României. Legi uzuale. Vol. XXI – 1933*, Bucureşti, Monitorul Oficial şi Imprimeriile Statului, Imprimeria Centrală, 1934;

Nordau, Max, *Minciunile convenţionale ale civilizaţiei noastre,* Traducere din limba germană de B. Marian și M. Negru, București, Editura Librăriei Leon Alcalay;

Pajură, C. şi Giurescu, D.T., *Istoricul oraşului Turnu-Severin (1833-1933)*, Bucureşti, Tipografia „Tiparul Românesc";

Potra, George, *Bucureştii la mijlocul secolului XIX. Impresiile germanului W. Derblich*, Bucureşti, Tipografia ziarului „Universul",1941;

Rosetti, D.R. (Max), *Între Capşa şi Palat. Impresiile unui trecător*, Bucureşti, „Minerva" Institut de arte grafice şi editură, 1904;

Șeicaru, Pamfil, *Scrieri- Vol. 2*, București, Editura Victor Frunză, 2002;

Zanne, Iuliu A., *Proverbele românilor din România, Basarabia, Bucovina, Ungaria, Istria şi Macedonia* (vol. V şi vol. VIII), Bucureşti, Editura Librăriei Socecu & Comp., 1900;

Activitatea Prefecturii Poliţiei Municipiului Bucureşti pe anul 1937, Bucureşti, 1938;

Anuarul statistic al oraşului Bucureşti pe anul 1896, Bucureşti, Tipografia Curţii Regale F. Göbl Fii, 1898;

Darea de seamă pe timpul de la 1 ianuarie 1898 până la 30 septembrie 1902 prezentată Consiliului comunal în şedinţa de la 19 octombrie 1902 de către d-l primar Ioan Procopie Dumitrescu, Bucureşti, Institutul de arte grafice „Carol Göbl", 1902;

Monitorul Oficial al Regatului României, partea I-a, anul CXI, nr. 246, 20 octombrie 1943.

Monitorul Comunal - Organ Oficial al Primăriei Oraşului Bucureşti, anul XXVIII, nr. 10, 9 martie 1914;

Monitorul Comunal - Organ Oficial al Primăriei Oraşului Bucureşti, anul XXVIII, nr. 12, 23 martie 1914.

Arhiva publicaţiei *Revista Institutului Social Banat-Crişana* pe anul 1938;

Arhiva publicaţiei *Universul literar* pe anul 1914;

Arhiva revistei *Furnica* pe anii 1907 şi 1920;

Arhiva revistei *Generaţia nouă* pe anul 1891;

Arhiva revistei *Ilustraţiunea română* pe anul 1934;

Arhiva revistei *Moda nouă ilustrată* pe anul 1911;

Arhiva revistei *Realitatea ilustrată* pe anii 1927 şi 1928;
Arhiva revistei *Societatea de mâine* pe anul 1925;
Arhiva ziarului *Adevărul* pe anii 1903, 1905, 1906, 1907 şi 1930;
Arhiva ziarului *Chemarea tinerimii române* pe anul 1931;
Arhiva ziarului *Gazeta municipală* pe anii 1939, 1941, 1942 şi 1943.

NETWORKED LEARNING: AN OBJECTIVE OF CONTEMPORARY EDUCATION

Veronica Oboroceanu
Lecturer, PhD, "Ion Creangă" State Pedagogical University of Chişinău

Abstract: The article reflects the importance of networked learning from the point of view of using ICT in education as an objective of contemporary education. It briefly describes and analyzes some electronic educational resources used by students for knowledge construction.

Keywords: learning, networked learning, contemporary education.

Learning is the process that causes a selective, permanent change in knowledge and behaviour. It is one of the most important processes that mankind has as it trains the whole personality. Learning involves the interaction of cognitive and non-cognitive factors. This denotes an assiduous way in which knowledge, skills, and values are passed on from one generation to the next through magazines, books, talks, teaching activities, oral and written messages, and in recent years through the Internet using the new technologies.

Nowadays, networked learning is a process of developing and maintaining connections with people and information, and communicating in such a way to support one another's learning. It takes a relational stance in which learning takes place both in relation to others and in relation to learning resources [1].

Networked learning can offer educational institutions more functional efficiency, it can reduce costs to employers and taxpayers. It is a commitment to student and community-centered learning focusing on cooperation, connections, and ICT-mediated interactions. Therefore, it does not only represent collaboration with others, but it is also an essential factor in the development of the various learning communities. It also stimulates the emergence of larger and smaller collectives, depending on the potential of the learners, communicating with colleagues, teachers/tutors, and the usage of different learning resources [2, p. 432].

At the European level, the promotion and inclusion of ICT for learning is a transversal program aimed at effectively integrating ICT into contemporary education that goes beyond simply replacing, streamlining or accelerating current practices. It also provides effective ways of operating, supporting pedagogical and organizational innovation [4].

By exploring and analyzing the technological system of networked learning, based on the learners' individual differences in a contemporary society, we propose some free educational platforms that facilitate knowledge construction and the achievement of didactic tasks.

Khan Academy is an educational platform created in 2006 by the American professor Salman Khan who graduated from the Massachusetts Institute of Technology (MIT) and Harvard Business School. The Academy offers a wide range of lectures on YouTube and provides access to a large collection of math, history, health and

medicine, finance, physics, chemistry, biology, astronomy, organic chemistry, art history, macro-and microeconomics, and computer science courses. The entire learning process is interactive and involves game activities [14].

TED Talks. The well-known TED conferences, is an electronic platform, with the mission of freely distributing unique ideas - " ideas worth spreading." A wide range of videos, speeches and scientific conferences are presented. It allows the student to listen to the content at any time: during breaks or free time. Many well-known scholars teach specific subjects from climate change to social issues. Also included are science, art, politics, culture, business, technology, global issues that are of interest to contemporary education [17].

The Study Portal includes free courses that facilitate learning for graduation exams. Video lessons are available for each class level and learner type. Teachers can assign lessons based on individual educational requirements aiming at improving the test scores [8].

Another learning platform, **Coursera**, is a project in the field of mass-media education working with universities and colleges around the world to provide education to the general public at the highest level. All online courses are free of charge, they are absolutely complete and at the end of the course, an electronic Course Certificate is issued. The subjects are diverse: physics, engineering, humanities and arts, medicine, biology, mathematics, computer science, economics and business [11].

Documentary Heaven. It is a documentary site that provides thousands of free online documentaries covering various topics such as art and artists, education, conspiracy, business, environment, health, lifestyle, nature, etc. Its main purpose is to educate through entertainment [3].

The most accessed learning web page is **Wikipedia**. It is a rich source of information, containing millions of pages in over 280 languages. It allows readers to edit and add valuable content [20].

Stack Exchange. This is a networked learning platform created in 2000 and is dedicated to questions and answers from different domains (similar to Yahoo). Users can vote on both answers and questions, and through this process, users collect reputation points on a particular subject. By collecting reputation points, users receive privileges, ranging from the ability to vote and comment on questions and answers to the ability to moderate many aspects of the site. Topics range from math to English and specific programming programs such as Ubuntu [7].

Wolfram Alpha. This is a computational knowledge engine developed by Wolfram Research in 2009. It represents a vast collection of built-in data and computational algorithms that impact on the questions and answers It calculates the answer based on its own built-in data, which contains data on mathematics, physics, astronomy, chemistry, biology, medicine, history, geography, politics, music, cinema, as well as information about famous people and Internet websites. It contains questions about comparison units, linguistics, or trading topics, such as MSFT, AAPL or GOOG [21].

Udacity. In a contemporary society, computer literacy is a must-have skill, but educational institutions do not manage to fully satisfy the exploding demand for computer science education. Therefore, the Udacity site appeared in 2011 as a result of the expansion of the computer science program at Stanford University (USA). This network has provided more than 20 free learning courses in programming and beyond. Upon completion of the course, students receive a certificate signed by teachers [19].

MIT Open CourseWare. Massachusetts Institute of Technology (MIT) created the project which involves publishing all of the educational materials on the Internet, both at bachelor and master level (most of them being free). This platform, therefore, enriches the volume of knowledge, facilitates the learning process, and also allows for a higher level of free education within this prestigious institution [6].

Open Yale Courses is an educational platform that provides open courses with a unique offer. The Yale University shares on this educational platform its videos and course materials from its undergraduate courses. This University is part of the Ivy League, which is a community of the most prestigious universities in the United States and offers free introductory courses for the general public [5].

Codecademy is an online interactive platform that offers free courses in Python, Ruby, and JavaScript, as well as other programming languages, such as HTML and CSS. It is based on video games enabling users to achieve higher levels of learning [10].

Think Tutorial. The platform offers many video lessons and manuals covering various aspects of popular computing. This site contains frequently asked questions and problems that are likely to be encountered during different programming sessions [18].

Duolingo is a free language learning platform that also includes a free language proficiency assessment test. The learning is based on the principle of interactivity, the transition from one level to another, awards and badges. For each language, there are at least 25 levels [12].

Memrise is a unique online platform and a tool that helps the learners develop their short and long-term memory. The site offers innovative and interactive techniques that help learners learn new vocabulary. It specializes mainly in language learning, but also offers content on a wide range of other subjects. The learning process is based on three main principles: science, fun, and community [15].

iTunes U courses is a learning platform that includes a wide range of podcasts from various seminars and courses at universities around the world. It covers various disciplines. Its free educational content can be downloaded directly to a computer, iPad, iPod, or iPhone, so that the learners can access the content anytime, anywhere; therefore, guaranteeing access to quality education [9].

EDX is a global online learning project developed by world educational leaders from the Massachusetts Institute of Technology (MIT) and Harvard University (USA). The platform offers university courses around the world, free of charge. Many other

universities are connected to the project and participate actively to give everyone the opportunity to get high-quality education [13].

Mocha live is an online language learning community with over 12 million members from 196 countries around the globe. It provides teaching and learning materials in 38 different languages. It has a platform for speakers to interact with and help each other learn new languages. The foreign language courses are based on interactive activities and contextual lessons and help learners fine-tune their pronunciation. The courses can be accessed on any device [16].

FutureLearn is an educational platform that offers a diverse selection of courses from leading universities and cultural institutions from around the world. These are delivered one step at a time and are accessible on mobile, tablet and desktop. The courses offer users the opportunity to discuss what they are learning with others as they go, helping them make fresh discoveries and form new ideas. The platform has hundreds of partners from around the world. These include many of the best UK and international universities, as well as institutions with a huge archive of cultural and educational material, such as the British Council, the British Library, the British Museum, and the National Film and Television School [22].

Beyond technology, changes that influence contemporary education come from several interconnected sources: from globalization to internationalization; from the popularization of higher education to the population growth; as well as the technological change and the opportunities it generates.

BIBLIOGRAPHY

Dirckinck-Holmfeld, L., Jones, C., and Lindström, B. Analysing Networked Learning Practices in Higher Education and Continuing Professional Development. Rotterdam: Sense Publishers, BV, (2009)

Parchoma G, Dreaver-Charles K., Nelson D. Designing for Networked Learning in The Third Space. In Proceedings of the 11th International Conference on Networked Learning 2018, Edited by: Bajić, M, Dohn, et al, p. 432

https://documentaryheaven.com/

https://eacea.ec.europa.eu/sites/2007-2013/llp/ka3-Information-and-communication-technologies-ICT_en

https://oyc.yale.edu/

https://ocw.mit.edu/courses/

https://stackexchange.com/sites

https://study.com/

https://www.apple.com/education/itunes-u/.

https://www.codecademy.com/

https://www.coursera.org/.

https://www.duolingo.com/

https://www.edx.org/

https://www.khanacademy.org/

https://www.memrise.com/

https://www.rosettastone.com/lp/sbsr/livemocha/?prid=livemocha_com

https://www.ted.com/talks

https://www.thinktutorial.com/

https://www.udacity.com/

https://www.wikipedia.org/

https://www.wolframalpha.com/

https://www.futurelearn.com/

QUESTION TACTICS IN THE INTERVIEW

Carmen Neamțu, Assoc. Prof., PhD, "Aurel Vlaicu" University of Arad

Abstract: The interview is the kind of text that informs and elucidates through a dialogue. The role of the journalist is to establish this viable dialogue, a way of communication between him and the reader. Thus, the questions journalist asks should be short and clear, after having thoroughly documented the interviewed. Often, we see the journalist's tendency to show him at any cost to the guest that he has documented himself and he also has its own point of view, that he possesses the intelligence that must necessarily be highlighted. In this context, the question is the major constructive element of the interview, without question there is no interview. Queries are the triggering factor of the interview.

I will present some tactics related to the questions that journalists use. From over 26 years of experience in written media, I can say that journalists often appeal to: rhetorical questions, indirect or even estimation questions, the tactic of remembering, opinion questions, impressionist tactics, written questions, indiscrete questions or tactics of questions directly to the subject.

Keywords: types of questions in interview.

Tactica întrebării în interviu

Interviul e genul de text care informează şi elucidează prin intermediul unui dialog. Rolul jurnalistului este să stabilească acest dialog viabil, un mod de comunicare între el şi cititor. Astfel, întrebările pe care le adresează interlocutorului trebuie să fie scurte şi clare, puse după ce s-a documentat minuţios asupra invitaului. Deseori se observă tendinţa jurnalistului de a-i dovedi cu orice preţ invitatului că s-a documentat, că are şi el o părere a lui, că posedă inteligenţă ce trebuie neapărat evidenţiată. În acest context, întrebarea este elementul constructiv major al interviului, fără întrebare nu există interviu. Interogaţiile sunt factorul declanşator al interviului, prin *întrebare* căutându-se răspunsuri la curiozităţile reporterului.

Nu putem spune că unui anume tip de interviu îi coincid anumite tipuri de întrebări. Jurnalistul este nevoit să îşi adapteze întrebările în funcţie de interlocutor, urmând a stabili unghiul de abordare al discuţiei cu invitatul. O întrebare bună este, după Samuel H. Moses, cea care porneşte primordial dintr-o curiozitate naturală a reporterului, iar Shirley Biaggi susţine că o întrebare bună este cea care are puterea de a-l face pe interlocutor să fie interesat de răspunsul pe care îl va da.

„Îmi declanşaţi diverse stări de sănătate, aşa că nu mai suport nici o întrebare". Aceste cuvinte aparţin cântăreţei de muzică populară, care a ocupat imediat după Revoluţia din 1989, un scaun de deputat în Parlamentul României. O reacţie ce stârneşte râsul, dar care pune lumină asupra cum este percepută curiozitatea jurnalistului şi dorinţa lui de a informa prin intermediul interviului.

În funcţie de ce urmăreşte reporterul, există două mari tipuri de întrebări: euristice şi retorice. Cele euristice conduc la adevăruri noi, iar cele retorice fac de prisos răspunsul, pe care îl şi conţin. După opinia lui Benjamin Balinsky şi Ruth Berger, cel care pune întrebările ar trebui să ţină cont de următoarele imperative:

„Sondează, nu interoga!
Întreabă, nu provoca!
Sugerează, nu ordona!
Descoperă, nu atrage în cursă!
Trage de limbă, nu stoarce informaţii!
Îndrumă, nu domina! "[1]

Deseori, în interviu putem sesiza o atitudine obedientă a reporterului faţă de invitatul său. Din dorinţa de a se pune bine cu interlocutorul (sau simţindu-se „mic" în faţa realizărilor profesionale ale invitatului său), ziaristul procedează greşit şi îi deleagă invitatului atribuţiile sale: „*Doamnă Rector, vă rog să încheiaţi dumneavoastră acest interviu"*. Sau: „*Domnule Academician, vă rog să vă adresaţi dumneavoastră ultima întrebare"*. Sau: „*Am ajuns la final. Propune tu o încheiere pentru acest interviu"*.[2] Pentru un final de interviu, formula – „*Există vreo întrebare care aţi fi dorit să vă fie pusă, dar nu a fost rostită niciodată de vreun ziarist?"* – este mult mai inspirată decât exemplele anterioare.

E important într-o discuţie să nu laşi impresia că ai obosit de atâta întrebat. De aceea - un sfat pentru cei începători în ale interviului - nu abandonaţi microfonul în mâna invitatului, transferându-i acestuia nota de final a discuţiei! Pentru a nu rămâne „descoperiţi" în faţa interlocutorului, în pană de întrebări, este bine să lucrezi după un plan de bătaie înaintea oricărui interviu, notându-ţi întrebările pe care plănuieşti să le adresezi. Aceste întrebări trebuie să curgă firesc, să existe o legătură între ele. Pe măsură ce dobândeşti experienţă în intervievare, planul se rezumă la câteva linii posibile de dezvoltare a temei/temelor propuse.

În continuare, voi prezenta câteva tactici legate de întrebările la care recurg jurnaliştii. Din experienţa de peste 26 de ani din presa scrisă, pot spune că deseori jurnaliştii apelează la:

Tactica întrebărilor punctuale, la obiect.

Acestea sunt rezultatul intuiţiei jurnalistului care este ferm convins că discuţiile lungi, interminabile, la nivelul teoriilor abstracte nu au impact asupra cititorilor.[3] Acest tip de întrebări solicită un răspuns clar şi la obiect din partea invitatului. („Dle primar, *câte cereri pentru locuinţele sociale au fost depuse până acum?"; „Ce sumă s-a cheltuit de la buget pentru reabilitarea drumurilor în cartierul Aurel Vlaicu?"; „Există depuse planurile de fezabilitate pentru demararea lucrărilor de consolidare a podului peste râul Mureş?"; „Concret, domnule viceprimar, ce soluţii aţi găsit pentru*

[1] *Benjamin Balinsky ,Ruth Berger,The Executive Interview: A Bridge to People*, Editura „ Harper &Row" New York 1959, p.59.
[2] Ines Hristea, interviu cu Ştefan Bănică Jr., în *Formula As,* Nr. 816 (16), An.XVIII, pp.24-25.
[3] În volumul **Lumea literaturii**, Ed. „Eminescu", Bucureşti, 1986, Ion Cristoiu în art. „Cheia succesului în gazetărie după Marat", vorbeşte despre ceea ce considera directorul ziarului „Amicul poporului" din timpul Revoluţiei franceze că e important pentru un gazetar. Ceea ce observa Marat la 1789 e valabil şi astăzi, e convins publicistul bucureştean: Să nu faci teorii abstracte, teorii greu de înţeles pentru cititori; Să afirmi fără să demonstrezi, fanatic, incendiar, dogmatic şi fără nuanţe.

familiile evacuate din casele naţionalizate?")

Întrebări retorice

Acestea sunt opusul întrebărilor concrete, deturnând adevăratul fond al problemei. Jocul de cuvinte în întrebare ţine tot de componenta retorică a discursului.(„*Chiar aşa, domnule director, cine n-are nevoie de sporuri salariale?"; „Aţi revenit pentru al doilea mandat la Primărie. Cum aţi luat pulsul urbei?"; „La alegeri aţi bătut trei bărbaţi şi aţi fost aleasă primar al Chisindiei. De atunci cu cine v-aţi mai bătut pentru a realiza unele lucruri în comună?"; „Revenind la concertul de vineri, Ştefan Hruşcă te aştepţi la o afluenţă mare de public în sala teatrului?"; „Ana Blandiana, oare mai avem societate civilă în România?"; „Deci nu mai credeţi că zona civică poate genera o schimbare în România, dle primar Falcă?"; „Nu-i aşa că publicul arădean s-a dovedit minunat, că vă iubeşte necondiţionat, dle Florin Piersic?"; „Ce părere ai de modul neserios în care e privit sportul astăzi?*[4]*)*

Întrebări indirecte, de estimare

Prin ele se vizează, de exemplu, o estimare a timpului necesar pentru realizarea unor situaţii stringente. („*Aradul era răsfăţat pe vremuri mica Vienă. Când credeţi că şi-ar putea recâştiga faima de altădată?"; „De ce credeţi că, la recentele alegeri, electoratul arădean a optat tot pentru persoana dvs.?"; „În cât timp se vor şterge urmele comunismului?; Cât va trebui să mai treacă, în opinia dumneavoastră, până să avem o societate aşezată?"*[5]) Iată o întrebare de estimare ce dovedeşte lipsa de inspiraţie a jurnalistului, sesizată şi de intervievat: *„Domnule Mihai Măniuţiu, anul acesta, spectacolul Othello, de Verdi – care a fost montat în premieră în regia dumneavoastră la Opera Română din Cluj-Napoca – e înscris în agenda festivalului Internaţional «George Enescu». Cum credeţi că va fi primită producţia de publicul bucureştean?"*[6]

Tactica aducerii aminte

Aş include aici categoria de întrebări prin care invitatul are prilejul de a-şi aminti (de obicei momente plăcute ale vieţii), de a povesti amănunte marcante pentru el. Aceste întrebări le-aş putea circumscrie întrebărilor generale, cu tentă de roman psihologic. Ele diminuează distanţa candidat/invitat-alegător, apropiindu-l pe politician, prin reacţiile, atitudinile, temerile sale profund omeneşti, de propriile angoase ale votantului. Ele aduc în prim-plan un invitat „umanizat", capabil de sensibilităţi. („*Care e cea mai frumoasă amintire a dvs., domnule prefect?"; „Care e lucrul de care vă temeţi cel mai mult domnule primar?"; „De cine vă este frică domnule deputat?"; „Ce momente de cumpănă v-au marcat viaţa doamnă senator?"*; „*Ce vă frământă / Ce nu vă lasă să dormiţi /Ce vă ţine treaz, d-le ministru?"; „Cu ce amintiri frumoase aţi rămas din ţară (sub raport profesional)".*

[4] Interviu cu fostul poloist, actualmente antrenor, Răzvan Ionescu, în „Adevărul", Nr.265, p.16.
[5] Interviu cu Ana Blandiana în „Adevărul", Bucureşti, Nr. 5907, artic. „Sper să continue controlul Uniunii Europene pe Justiţie".
[6] Irina Vasilescu în dialog cu Mihai Măniuţiu, în revista „M.C.", septembrie/octombrie 2009, pp.8-9. Invitatul punctează: „Nu există public bucureştean, sau clujean, sau berlinez – acestea sunt ficţiuni create de snobi. Există un singur public, peste tot, cel iubitor de operă… Şi de Verdi. Iar de la acest public aştept exigenţa simţirii şi competenţa judecăţii".

Iată o întrebare de rememorare adresată de prozatoarea Rodica Draghincescu scriitorului şi editorului parizian Jean Orizet: „*Este posibil ca poetul să aibă două mame: una celestă şi alta terestră. Nu cumva mama celestă (sau astrologică) îl abandonează, ca făt, în pântecul mamei terestre, spre a se iniţia în viaţa şi moartea oamenilor, a animalelor şi a plantelor, precum femela cucului, care îşi lasă ouăle în cuibul altei păsări?"* Este un mod de a evita întrebarea-clişeu, sesizată şi de invitat: „***Ne naştem ori devenim poeţi?"***: **„***Dumneavoastră evocaţi posibilitatea ca poetul să aibă două mame: o mamă celestă, astrologică, o alta terestră. Mi se pare că întrebarea Dumneavoastră corespunde, în versiunea ei imaginară, unei alte întrebări, un pic mai perimată în formulare: „Ne naştem ori devenim poeţi?", care vesteşte cea de-a doua întrebare. Conform Domniei Voastre, viitoarea naştere poetică ar începe în pântecul mamei terestre. Aş ignora asta, fiind mai degrabă convins că devenim poeţi cu preţul unei mari determinări. Observaţi că nu spun „predeterminare". E nevoie de o forţă de caracter ieşită din comun, fiindcă acest angajament este adesea în ruptură cu mediul familial, socio-cultural, profesional, la urma urmei, cu orice alt mediu. Pe scurt, intrăm în poezie, aşa cum intrăm în mişcarea de rezistenţă. Sau în religie".*

Întrebări de opinie

Aceste întrebări solicită părerea invitatului, făcând apel la bagajul lui de experienţe, la acumularea lui profesională de până acum. („*Cum e văzută România în ţara dumneavoastră, domnule ambasador?"; „Cum apreciaţi că e receptată Primăria de către populaţia Aradului?"; „Ce şanse vă estimaţi în alegeri, domnule Mihai Fifor?"*).

Iată o altă întrebare a scriitoarei Rodica Draghincescu adresată poetului francez Jean Orizet: „*Ştiu că iubiţi basmele. Ar fi Poetul, la o adică, Cenuşăreasa literaturii contemporane? Sau „Frumoasa din pădurea adormită"? Şi cine ar mai putea fi Făt-Frumos? De unde să îşi ia un cal?"***.** Asemenea întrebări de opinie nasc răspunsuri deloc seci şi captivante, cum e şi cel dat de autorul în discuţie: „Copil fiind, citirea basmelor lui Perrault mă făcea să visez la „Frumoasa din pădurea adormită". M-am îndrăgostit de această prinţesă, o prinţesă adormită de o zână rea. Adormită pentru o sută de ani. Fascinaţia mea pentru această istorie venea din decalajul dintre durata somnului fetei şi prospeţimea ei neatinsă de/la trezire. Un basm, fireşte, era un basm, dar lectura mea se apropia deja, într-un mod mai mult sau mai puţin conştient, de ceea ce urma să devină, pentru mine, „întretimpul", acea suspendare a duratei, acel prezent etern, cel despre care v-am vorbit azi. Pentru a răspunde exact la întrebarea Dumneavoastră „De unde calul?"... Pentru mine, exerciţiul poeziei a fost calul care mi-a permis să mă eliberez de blestemele timpului. Unul dintre poemele mele se termina astfel: „De atunci sunt rege în insula mea." Aşadar, este important să fie evitate întrebările prea generale, care îi solicită opinia invitatului: „*Cum vedeţi salvarea demnităţii umane, prin educaţie?"*[7]

Tactica impresionistă

În întrebările pe care le lansează, jurnalistul se aşteaptă ca interlocutorul său să fie un observator al reacţiilor celor din jur. („*Care sunt impresiile dvs. privind parcurgerea primului segment din dificila operaţie pe care şi-au asumat-o autorităţile*

[7] „Arad Expres", Nr.1022, p.7.

administraţiei locale?"; „V-aţi întors de curând de la prima şedinţă a Parlamentului European. Domnule europarlamentar Iosif Matula, care a fost atmosfera?";„Doamnă Gorghiu, care-i senzaţia unei opoziţii subţiri înconjurată de atâţia majoritari PSD-işti?")

Întrebările în scris

Transmiterea de întrebări în scris invitatului dumneavoastră constituie forma de interviu cea mai convenabilă pentru ziarist, deoarece acesta nu mai trebuie să înregistreze discuţia urmând să o transcrie ulterior. Invitatul îi trimite astfel răspunsurile prin e-mail. Rezultatul însă poate fi o discuţie anostă, artificială. Totuşi această modalitatea poate fi singura la îndemână pentru jurnalist, mai ales dacă intervievatul este un sportiv foarte cunoscut de exemplu, care activează în afara ţării. Şi aceasta este singura modalitate de a putea fi contactat. În acest caz, pentru clarificarea tuturor aspectelor din interviu se recomandă transmiterea unor întrebări suplimentare, mai ales dacă în urma primelor nu s-au obţinut răspunsurile dorite.

Iată și o reacție nu tocmai plăcută pe care jurnalistul o poate înregistra de la invitatul căruia i-a transmis întrebările în scris. Intervievatul, în acest caz, este scriitorul Ştefan Augustin Doinaş în dialog cu Adrian Păunescu (convorbire din volumul Adrian Păunescu *Sub semnul întrebării*, Ed. „Cartea Românească", Bucureşti, 1979, pp.228-236). Păunescu îşi începe dialogul, alegând o formulă indirectă de conversaţie, în scris, cu toate întrebările transmise înainte, urmând ca invitatul său să răspundă la ele: „*Vă propun, poete Doinaş, un interviu metodic. Vă trimit întrebările, aştept răspunsurile. Pentru un ardelean e convenabil, nu?"* După ce Doinaş nu se sfiieşte să-l catalogheze întrebările drept „*mostre de album de licean imberb"* (p.234), la sfârşit îi comunică: „*Mă întreb care e metoda dumitale, dacă nu cumva numeşti metodă faptul de a întreba tot ce-ţi trece prin cap?!...La urma urmelor, într-un alt plan, să zicem al «papillonării», fluturele care zboară din floare în floare, fără nici un discernământ, îşi are poate şi el «metoda» lui. Înţeleg că dumneata eşti poet, şi că – în loc să reflectezi îndelung asupra unui chestionar – te-ai lăsat în voia «inspiraţiei», dar şi inspiraţia poate fi…controlată, ce Dumnezeu!*". (p.235)

Întrebările indiscrete sunt cele incisive

Adevăratele întrebări indiscrete sunt cele incisive, de confruntare. După Melvin Mencher, succesul unui interviu depinde mai ales de întrebările incisive. Se observă însă, în presa noastră, proliferarea întrebărilor pline de îngăduinţă şi amabilitate excesivă faţă de invitat. Există des cazuri în care se manifestă şi un transfer de roluri: jurnalist-intervievat, ca în situaţia în care ziaristul îi spune invitatului său: „*Vă rog să propuneţi dvs., d-le senator, prima întrebare?"; „Am ajuns la final. Propune tu o încheiere pentru această discuţie".* Alteori, deşi numite indiscrete, întrebările sunt doar de complezenţă, periind invitatul, acoperindu-l de amabilităţi: „*O întrebare indiscretă, d-le preşedinte al Consiliului Judeţean, cum vă descurcaţi cu formaţiunile politice?"*

Iată două întrebări indiscrete adresate scriitoarei Adriana Babeţi de Robert Şerban, în cartea sa de interviuri *Piper pe limbă*, Ed. „Brumar", Timişoara, 1999, p.14:

- „Credeţi că poate exista o prietenie adevărată între un bărbat şi o femeie?

- Fără să clipesc, da!

- Fug bărbaţii de femeile inteligente?

- Inteligenţa feminină poate fi de mai multe feluri. Eu nu-mi dau seama cum sunt

percepută, presupunând că m-ar percepe cineva ca inteligentă. Dar sesizez că atunci când inteligenţa feminină e ostentativă, agresivă, ironică, scrobită, frigidă şi are ceva «castrator», cu program, atunci chiar pe mine, ca femeie, mă scoate din sărite. Mi-e şi frică de ea. Inteligenţa ar trebui să fie firească, discretă, ca aerul şi apa".

Unele întrebări indiscrete le-aş putea include în ciclul „întrebarea moarte n-are". Ele gravitează în jurul *morţii*, forţând interlocutorul să-şi imagineze tot felul de situaţii dificile, despre propriul său sfârşit: *„Ai putea să-ţi descrii înmormântarea?"; „Testamentul. Cine şi ce primeşte?"; „Cum ar trebui să sune epitaful tău?"; „Ce ai vrea să scrie pe piatra ta funerară?",* culminând cu întrebarea: *„Cum ai vrea să mori?"* Astfel de întrebări sunt adresate cu precădere în interviurile libere, care nu sunt îngrădite de timp şi spaţiu tipografic. Asemenea dialoguri ies din sfera convenţionalului şi pot aduce discuţii vii, interesante, despre personalitatea invitatului. Interviurile neconvenţionale, adică cele care ies din sfera întrebărilor des uzate, teribil de plicticoase (gen: *„Ce mai faceţi?"; „Cum o mai duceţi?"; „Ce planuri de viitor aveţi?"*[8] *etc.)* sunt foarte reuşite, mai ales când sunt luate unor personalităţi care sunt surprinse astfel într-o poziţie mai puţin comodă. Eugen Istodor preferă astfel de dialoguri. Interviul cu soprana Mariana Nicolesco este un exemplu de interviu-altfel. Iată câteva din întrebările pe care i le adresează ziaristul, şocându-şi invitata, dar câştigând în finalul discuţiei un articol viu şi neplictisitor: *„Cum arată balaurul din gura artistelor lirice?"; „Când vocea moare, moare şi artistul?"; „De ce divelor nu le ajungi la nas niciodată?"; „Artistele urlă şi au roluri plicticoase."; „Ştiu subiectul unei opere. Ce sens mai are s-o aud pe Mariana Nicolescu?"; „Divele au o spoială de cultură, spun nume mari. Ce poţi discuta cu ele?"; „Cât de celebră sunteţi?"; „De câte ori aţi mâncat înaintea spectacolelor?"; „Câte ore doarme maestrul de ceremonii Nicolesco în timpul Festivalului şi Concursului Darclée de la Brăila?"*

Într-un interviu neconvenţional cu Silviu Prigoană, „Prigoană ştie că e ţăcănit", discuţie apărută în „Cotidianul", Nr. 260 (4942), prilejuită de apariţia acestuia într-o emisiune la Prima TV, „Meserii prigonite", Eugen Istodor îi sugerează invitatului că apariţiile sale sunt exerciţii de imagine pe bani frumoşi, dialogul terminându-se cu remarca: *„Sunteţi uşor ţăcănit!"* Silviu Prigoană îi răspunde: *„Puţin spus!"*

E indicat să departajaţi viaţa personală a invitatului de cea profesională! Astfel, într-un interviu în formă liberă e bine să evitaţi amestecul de întrebări care vizează competenţa profesională a invitatului cu întrebări cu tentă personală. Recomand împărţirea întrebărilor pe calupuri, incluzând subiectele care doriţi să le atingeţi, profesie, familie, petrecerea timpului liber, pasiuni, planuri, latura financiară a profesiei etc.

Pentru a ilustra interviul cu întrebări deloc banale de genul: ce scrieţi acum, cum scrieţi, unde scrieţi, reproduc integral dialogul realizat cu scriitorul Vasile Dan, interviu publicat în revista de cultură a Uniunii Scriitorilor, „România literară", Nr.20-21. An.L, 11 mai 2018, pp.12-13.

[8] În locul întrebării: „Ce planuri de viitor aveţi?", unde cuvântul *planul* include *perspectivele de viitor* ale invitatului, puteţi reformula, pentru a evita repetiţia, cu: *În final, v-aş întreba ce proiecte aveţi în lucru?*

"Cărţile mari vorbesc nebuneşte mai degrabă nenăscuţilor încă decât celor de faţă"

- *Interviu cu scriitorul Vasile Dan* -

Borges era convins că simţim poezia cum simţim prezenţa unei femei. O simţim în mod imediat, de ce s-o diluăm în alte cuvinte care vor fi cu siguranţă mai lipsite de forţă decât sentimentele noastre? Discutăm cu scriitorul *Vasile Dan,* în preajma împlinirii unei vârste rotunde în viaţa poetului.

- Cu vârsta câştigăm înţelepciune sau devenim mai plictisitori ori poate mai direcţi, spunem mai des ceea ce credem tocmai pentru că nu mai avem nimic de pierdut?

- Habar nu am, drept să-ţi spun. Uneori cred că eram mai deştept când eram mic. Mă miram şi învăţam. Când eşti trecut, cum se spune, parcă prea le ştii pe toate. Şi, crede-mă, numai deştept şi înţelept nu eşti atunci. Copilul îmi pare mai direct decât omul mare. El nu filtrează întrebarea cenzurând-o, nuanţând-o, colorând-o ca adultul, în funcţie de interlocutor şi context. Dacă vorbeşte cu un bătrân, să zicem chiar cu bunicul lui, îl întreabă direct: de ce eşti, bunicule, atât de mic? Toată lumea creşte, tu de ce nu mai creşti? Întrebarea e ascuţită, la ţintă. Răspunsul, te asigur, ezitant, complicat, cu ocolişuri, cel puţin dilematic. Poetul e şi el un copil mare. Iar orice adult, vorba bătrânului diavol Freud, e o creaţie a unui copil.

- Vă simţiţi confortabil în „pielea poetului"?

- Sintagma „Pielea poetului" pe care o iei, bănui, dintr-o carte omonimă de poeme pe care am publicat-o în 2000, traduce o ameninţare, un avertisment, o compasiune existenţială, o revoltă extrasă din butada „vai de pielea ta va fi!" Dacă mă simt bine în pielea mea? Sigur, alta nu am. Şi cu ea am ieşit şi eu în lume, pe ea am scris toate versurile, nu doar ale mele, ci şi celelalte, cele citite din alţii. Din alţii din care am învăţat şi eu câte ceva. Poate prea puţin. Dar continui.

- Vă întreb pentru că nu pot să nu observ că astăzi scriitorul a părăsit prima scenă. A intrat altcineva – politicianul, VIP-ul, starleta, personajul ce încântă în mod dubios, omul gata să accepte orice formă de distracţie.

- E adevărat. Cu observaţia, esenţială, că scriitorul n-a părăsit scena aşa, de bună voie, că s-a plictisit el de lumina ei, ci a fost, pur şi simplu, aruncat de pe ea.

- I s-a întors spatele?

- Ce atâta literatură, subtilitate, mofturi livreşti! Ceilalţi, numiţi de tine, au dat buluc pe scenă prăpădind totul în jur: limbă română, gramatica ei, nuanţă retorică, distincţie publică, bun-simţ în primul rând. Da, politicienii (excepţiile există doar dacă le cauţi atent), oamenii de afaceri (cu sau fără ghilimele), ziariştii (în special cei din tabloide), cei din televiziuni comerciale, analiştii politici vizuali, audio (ah, cât de academic îşi spun singuri: analişti!), saltimbancii cu un cuvânt sunt adoraţii zilei. Penumbra în care

s-a retras scriitorul, oricât s-ar autocompătimi el singur, într-un fel îl avantajează.

- Cum așa?

- Îi oferă distanţă faţă de evenimentul crud, imediat. Îl obligă la meditaţie, la reflecţie. Sigur, îl face şi - aparent, superficial privite lucrurile - inactual. Aşa cum sunt ei, scriitorii cei vechi ori cei noi, inactuali. Dar nu şi lipsit de valoare, de substanţă, de bătaie lungă. Asta fiindcă scriitorul, cel puţin cel necomercial, nu se adresează musai leatului, cititorului imediat. Ci celui mediat. Mediat de cultură, de sensibilitate formată prin lectură asiduă, de spirit critic axiologic. Se adresează deopotrivă cititorului de azi, dar şi celui de mâine. Un mâine potenţial. Că-şi poate face doar iluzii deşarte, nu o dată, e drept. Dar el singur îşi asumă brav şi dramatic acest pariu. Apoi marile cărţi ale umanităţii, până la Gutenberg, până la multiplicarea industrială a lor, să nu uităm, nu aveau „tiraj", nu se omologau prin mii de exemplare vândute, ci doar prin unicate trecute prin mână în mână. Din generaţie de cititori în generaţie. Nu *copii, (copies),* adică tiraj standardizat, ci originale olografe, numărabile, cele mai multe. Cărţile mari vorbesc, aş zice nebuneşte, mai degrabă nenăscuţilor încă decât celor născuţi de faţă. Celor viitori şi nu doar celor prezenţi. Identificarea exclusivă a cărţii doar cu o marfă ca oricare alta este o nebunie a secolelor XX-XXI. Artele care parazitează literatura, în primul rând filmul, au potenţat valoarea de marfă a unei cărţi. Dar cum să faci un film epic după un poem genial expresiv? Bătut în cuie în expresia lui? Un Pessoa, un Celan, un Pound, un Nichita?

- Paradoxal este că trăim azi un timp favorabil poeziei dacă acceptăm că poezia se hrăneşte din situaţii provocatoare, din tensiune, din inconfort. Pe de altă parte, nu mai avem timp de citit. Răbdarea nu mai este punctul nostru forte, spun toate statisticile legate de cititori şi lectură. Cum vedeţi retrezirea apetitului pentru carte?

- Întotdeauna a fost un timp al poeziei ca foc interior uman sedimentat în expresie unică. Astăzi, într-o lume a consumului excesiv, nu mai observăm, din nefericire, poezia latentă din noi. Ea, e drept, pare că doarme în noi, dar e tot timpul acolo, e un zeu ascuns, unul apropriat.

- Și cum e viața fără poezie?

- Fără ea viaţa ar fi şi mai insuportabilă. Un motiv valid al vieţii noastre, oricât de complicată sau nefericită ar fi ea, e poezia. Iată un motiv să trăieşti nu doar ziua de azi, ci şi pe cea de mâine. Ea, poezia, e un contrabalans subtil la balastul material care ne îngroapă de vii. Alergăm după „să avem!". „să avem!", „să avem!", nu după „a fi". Poezia e o metaforă a lui „a fi". Iar cartea e un izvor, uneori în deşert, de apă vie. Ea (şi corpul ei atât de fragil, cartea) nu va putea fi niciodată înlocuită. Cu atât mai puţin înlăturată. Ea stă la rădăcina evoluţiei noastre de „trestii gânditoare". Poate suportul ei, al cărţii, să fie înnoit. Deşi nici în asta nu prea cred. Sunt convins că viitoarele generaţii, după ce au fost experimentat, şi au epuizat substitutele cărţii tradiţionale, cea pe hârtie, vor redescoperi, cu uimire, ca pe o formă de artă nepreţuită, originalul uitat, cartea ca obiect estetic, de dus, fizic, la ochi, originalul abandonat al jucăriilor electronice de astăzi, altfel ingenioase. Jucării care îi smintesc pe atâţia acum.

- Dumneavoastră ce scriitori urmăriţi frecvent, ce vă place să citiţi acum?

- Pe scriitorii buni. Sper că nu mă întrebi care sunt aceia? Sper că se văd cu ochiul liber de oriunde: adică dinspre orice generaţie. Dar, sincer, pe mine m-ar interesa mai mult ce scriitor (desigur, critic literar întâi) m-ar citi el pe mine. Şi nu mă gândesc la mulţi, ci la foarte puţini dintre ei. La cei care contează. Iarăşi, probabil, îi ştii.

- O soluţie ar fi premiile pe care le ia un scriitor. Premiul ar putea fi un certificat al valorii cărţii. Ce le-aţi spune celor care cred că şi lumea literară s-a pervertit, ca întreaga societate românească. Că nu e străină de „grupuri de interese", de

„prietenii cu beneficii”?

- Mai întâi: premiile literare au fost contestate întotdeauna, mai mult sau mai puţin, indiferent de rangul şi prestigiul lor. Inclusiv cele Nobel pentru literatură. Ele nu sunt rezultatul unui sondaj public, nici al unui referendum sau vot universal. Cineva, instituţie, persoane îşi asumă o opţiune motivată în scris sau printr-un discurs. Istoria literară va amenda sau, dimpotrivă, va întări acea opţiune. Chestiunea cu „grupuri de interese” e ridicolă. Când e vorba de valori, nu merge acest clişeu deturnat din politică. La fel, „prietenii cu beneficii”. Apoi premiile literare de astăzi, de la noi, nu sunt toate de un singur fel. Unele-s, vai, conjuncturale, festiviste, jubiliare, adică „pseudo”. Pe acestea nici nu le punem la socoteală. Sunt nule, indiferent de greutatea lor pecuniară. Valoarea, prestigiul premiului adevărat sunt oferite de credibilitatea, onorabilitatea, rangul celui care îl instituie: Uniunea Scriitorilor din România, filialele acesteia, Academia Română, fundaţiile culturale autentice, marile şi respectatele reviste literare, de cultură: *România literară, Luceafărul, Familia, Convorbiri literare, Viaţa Românească etc. etc.* Instituţia premiului literar, dacă rămânem pe acest palier, al exigenţei, al bunului gust, este vitală pentru orice scriitor de astăzi. Şi pentru cel mai orgolios, vanitos sau narcisist. Şi nu e vorba doar de o imensă şi dreaptă recompensă morală de care el are nevoie, ci şi de cea pecuniară odată ce a dispărut cu desăvârşire instituţia dreptului de autor oferit de edituri şi reviste.

- Aşadar, premiul literar nu s-a pervertit?

- Nu asta s-a întâmplat sau se întâmplă. Ci, cel mult, s-a demonetizat prin autoflatarea unor veleitari, grafomani, diletanţi prin instrumentarea, chiar de către ei, exact în acest scop, a unor instituţii obscure sau chiar ale statului, exterioare literaturii şi receptării ei critice, oneste. Doar această multiplicare necenzurată şi neamendată de nimeni a premiului literar pune în pericol funcţia şi atributele lui: de onoare şi prestigiu.

- În literatură ce credeţi că este mai important: talentul sau caracterul scriitorului?

- A curs multă cerneală pe tema aceasta, mai ales imediat după 1989. Să o reluăm, succint, şi aici, dacă tot mă întrebi: „talentul şi caracterul”, sau „talentul vs caracterul”, sau „talentul” pur şi simplu, sau „caracterul întâi şi în cele din urmă”. Dar amândouă nu s-ar putea? Întreb şi eu. N-ar merge? Nu le-ar sta bine aşa, împreună? Să înţeleg că sunt incompatibile? Sunt argumente serioase şi pro şi contra. Eugen Barbu nu era talentat? Nu e *Groapa* un roman antologic? Nu şi *Săptămâna* lui însă, născută şi impusă ca oficină a Securităţii în care erau colectate toate mizeriile, delaţiunile, calomniile despre scriitori. Uneori, e drept, prin recrutarea, de către Securitate, a unora dintre ei. Lucian Blaga ilustrează, în schimb, în „obsedantul deceniu”, excepţia, cazul relaţiei compatibile a talentului cu caracterul. Atunci când lucra la traducerea lui *Faust,* în anii cincizeci, stătea „îmbrăcat în cerneală ca sepia, în loc să participe la construirea socialismului”, cum îl acuza ideologic, un poet altfel autentic în interbelic, devenit însă apoi, sub dictatura comunistă, absolut nefrecventabil, odios, un activist de partid în versuri neghioabe. Şi, ca să închid cercul: nici caracter fără har, fără talent nu merge. Atâta doar că daunele atunci sunt exclusiv personale. Demne de milă.

- Aţi fondat şi conduceţi revista revista *Arca* (primul număr apărând în februarie 1990, la Arad) ca o instituţie critică a culturii scrise ce promovează, cel puţin în intenţii, valoarea, dar care amendează şi impostura, veleitarismul, emfaza local(ist)ă. Se menţine ea după 28 de ani de apariţii neîntrerupte cu aceleaşi opţiuni?

- Eu zic că da. Dar un răspuns corect îl pot da doar cititorii ei. Unii fideli revistei încă de la primul ei număr.

- Scrisul se poate învăţa? Se poate cultiva?

- Scrisul, da. Dar el nu înseamnă mai nimic fără talent. Şi nici talentul nu înseamnă mult, eventual o promisiune ratată, dacă nu-i rafinat prin cultură. Aşadar, nu poţi, în numele lui, al talentului cu care te-ai născut şi pentru care nu ai tu, personal, nici un merit, să cânţi slobod sub cer ca pasărea la poale de codru verde.

- Dar ce credeţi, lectura multă te privează de originalitate în scris?

- Asta-i o prostie, crede-mă! Pe care mulţi o insinuează. Ştiu ei de ce. Cel mai cult scriitor român de la sfârşitul secolului al XIX-lea a fost nu Titu Maiorescu, ci Mihai Eminescu. I-a cauzat cumva asta în scris? Viţăvercea!

- O ultimă întrebare. Ce aţi spune cuiva care v-ar mărturisi senin: cartea mea favorită e cartea de credit?

- Of, Carmen Neamţu, ce-mi faci! Dar astăzi oricine are această „carte". E drept, mulţi o au cu pagina albă sau pe aproape. Un poet, prieten, Traian Ştef, a avut şi ideea să-şi intituleze un volum de versuri „Cardul de credit". Dar aici era o metaforă, bănui, existenţială şi nu acel minuscul obiect nepreţuit pe care toţi îl căutăm în buzunarul de la spate, şi nu-l prea găsim. Iar dacă se întâmplă asta, cam degeaba. Ce i-aş spune unuia care citeşte doar cartea de credit? Să-şi bea şi să-şi mănânce sănătos banii. Ce aş putea eu altceva să-i spun.? Eventual vorba aceea, fiindcă tot faci tu cronică de teatru, îndemnul lui Prosper din *Furtuna*, care îmi place atât de mult*:* „Caliban, du-te la şcoală!"

*

Concluzionând, putem spune că interviul este înainte de toate o conversaţie cu un demers investigativ[9], fiind o specie care informează şi elucidează, clarifică o situaţie despre care ziaristul scrie. În mod ideal, interviul este un dialog între două persoane**,** în care una pune întrebări iar cealaltă răspunde prompt, complet şi coerent. Parafrazându-l pe filozoful Merleau Ponty, aş spune că atunci când vorbesc sau înţeleg, experimentez pe altul în mine însumi şi pe mine în celălalt, adică prin interviu îmi clarific propriile mele răspunsuri, nelinişti. De aceea este şi un gen atât de ofertant, atât pentru intervievator, cât şi pentru cititor.

Bibliografie:

1.Benjamin Balinsky, Ruth Berger,**The Executive Interview: A Bridge to People**, Editura „Harper &Row" New York 1959.

2.Michel Voirol, **Guide de la redaction**, Editura „CFPJ", Paris, 1992.

3. Carmen Neamţu, **Interviuri, dialoguri, discuţii şi alte meniuri ale ştiinţelor comunicante**, Ed.„Mirador", Arad, 2018.

4. Adrian Păunescu, **Sub semnul întrebării**, Ed. „Cartea Românească", Bucureşti, 1979.

Ziare şi reviste:

1. Revista de cultură a Uniunii Scriitorilor, „România Literară", Nr.20-21. An.L, 11 mai 2018, Carmen Neamţu, „Cărţile mari vorbesc nebuneşte mai degrabă nenăscuţilor încă decât celor de faţă", pp.12-13.

2.Formula As, Nr. 816 (16), An.XVIII.

3.„Adevărul", Arad, Nr.265.

[9] Michel Voirol în **Guide de la redaction**, Editura „CFPJ", Paris, 1992.

4. „Adevărul”, Bucureşti, Nr. 5907.
5. „Arad Expres”, Nr.1022.

AUTOMATIC DISCOURSE ANALYSIS OF ROMANIAN GUIDELINES FOR A HEALTHY DIET

Oana Atomei, PhD Student, Ștefan cel Mare" University of Suceava

Abstract: We conducted the automatic analysis of the nutritional discourse in the Romanian food guidelines "Ghid pentru alimentație sănătoasă", in force since 2006. The choice of this method of analysis is due to the fact that there is a variant in Romanian language of the Tropes program, which was not used in another linguistic study in the domain of nutrition. The program encompasses the nutritional discourse analysed in the category of texts with a dynamic, of action posture. In addition to stylistically fitting, with the program`s help we unfolded the computerized analysis of nutritional discourse in morphosyntactic, lexico-semantic, chronological and cognitive-discursive terms. By searching for elements relevant in nutrition, we have identified and exemplified general references (information carriers from actant and acted), reference universes, occurrences, equivalency classes, morphological categories, notable phrases, and matrix-type disposed episodes.

Keywords: automatic analysis, Tropes, nutritional discourse, dietary guidelines

Introducere

Lucrarea prezintă analiza automată a discursului nutrițional în ghidul alimentar românesc, în vigoare din 2006. Alegerea acestei modalități de analiză se datorează faptului că există varianta în limba română a programului Tropes, care nu a mai fost folosită într-un studiu lingvistic în domeniul nutriţiei. Obiectivul studiului este verificarea modalităților prin care se poate realiza analiza automată a discursului nutrițional folosind programul Tropes. Având în vedere modelele teoretice aflate la baza softului, considerăm că analiza lexico-semantică, morfosintactică, cognitiv-discursivă și cronologică poate evidenția, prin reprezentări grafice, imaginea de ansamblu a construcției textului analizat. Statisticile pe care se bazează analiza nu sunt singurele modalități de evidențiere a cuvintelor purtătoare de valoare semantică des întâlnite în nutriție. Pe lângă frecvența ocurențelor, programul oferă exemple concrete în context, reprezentări grafice ale relațiilor dintre concepte, ale volumului de interes asupra unui concept și ale distribuției conceptelor în cuprinsul textului.

Context teoretic

În *Analiza automată a discursului* (2013), Caragea și Curaj prezintă detaliat structura și modul de operare a programului Tropes, util pentru analiza semantică și de

conținut a diferitelor tipuri de discursuri. Programul creat de Molette și Landré în 1994 (Ghiglione et al, 1998) și adus de Caragea în variantele română, spaniolă și portugheză are la bază mai multe modele teoretice de lucru: principiile determinării stilului și clasificarea lui Charaudeau (1992), analiza cognitiv-discursivă a lui Ghiglione, Kekenbosch şi Landré (1995, 2013), conceptul de *rafale*, care evidențiază insistenţa autorului pe anumite referinţe, introdus de Le Quéau și Brugidou (1998) și clasificarea conectorilor după modelul lui Ghiglione et al. (1998) și a adjectivelor după modelul propus de Kerbrat-Orecchioni (1980, 2006).

Lucrări conexe

Analiza computerizată a discursului a fost preocuparea multor autori străini şi români care au realizat lucrări de cercetare cu şi despre programul Tropes. Conform listei de lucrări care se găseşte pe forumul site-ului dedicat programului şi al motorului de căutare Google Scholar, din 1994 până în prezent, numeroşi autori au folosit Tropes pentru analiza conținuturilor diverselor tipuri de discurs: media şi politic, didactic şi educaţional, economic, de management şi antreprenoriat etc. În general, programul a fost utilizat pentru analiza lingvistică și calitativă, clasificarea semantică a cuvintelor, extragerea cuvintelor-cheie şi statistica sistemului lexical.

Corpus şi abordare metodologică

Textul-suport *Ghid pentru alimentație sănătoasă* (2006) este o lucrare de referință în domeniul nutriţiei, care se adresează atât furnizorilor de servicii medicale, cât și publicului larg. Este disponibil pe site-ul Ministerului Sănătății ca o componentă a pachetului de ghiduri medicale elaborate de specialişti în domeniu. Ghidul alimentar românesc a fost adoptat de comisia de alimentație și nutriție a ministerului ca act oficial al României. Ghidurile alimentare conțin mesaje pozitive, scurte și fundamentate științific despre alimentația sănătoasă și un stil de viață care vizează prevenirea malnutriției și păstrarea sănătății populației. Conţin recomandări nutriționale și principii ale alimentației sănătoase utilizându-se un limbaj și simboluri pe care publicul să le poată înțelege cu ușurință. Se evită pe cât posibil termenii medicali. În plus, acestea sunt testate pe grupuri de consumatori cu scopul de a se verifica dacă sunt ușor de înțeles și mesajele sunt potrivite pentru nivelul cultural, social și economic al țării (FAO, 2018). Ghidul alimentar românesc este folosit ca manual destinat predării-învăţării nutriţiei preventive de către studenţii facultăţilor de medicină, acesta regăsindu-se în tematica examenului de licenţă la specializarea nutriţie şi dietetică.

Pentru analiza automată a discursului nutrițional am folosit varianta românească a programului Tropes (RO V 8.2). Nu a fost nevoie să convertesc fișierul cu textul din format .pdf în format .docx (singura extensie acceptată de soft după descărcare) întrucât am instalat Adobe PDF IFilter v6.0, conform indicațiilor din manualul de referință al softului. Așadar, am introdus în programul Tropes textul integral al ghidului. Procedura de analiză aplicată de program nu este dificil de realizat. Consultând opțiunea HTML Help din soft și manualul programului, am identificat o serie de caracteristici pe care le-am folosit în analiza noastră. Mai întâi, programul determină stilul general al textului, după care face analiza punctuației și a caracterelor pentru a descompune textul în propoziții. Sunt identificate unitățile lexicale şi, concomitent, se realizează analiza morfosintactică. Clasificarea categoriilor morfologice se completează cu statistica ocurențelor din text. Analiza lexico-semantică grupează substantivele în *referințe, „substantive purtătoare de informație pertinentă”* (Caragea, Curaj, 2013:73), care la rândul lor sunt integrate în *universuri de referință, „ceea ce permite înțelegerea temelor abordate”* (Caragea, Curaj, 2013:74). Prin reprezentare grafică se realizează analiza distribuției ocurențelor referințelor, universurilor de referințe și categoriilor morfologice în cuprinsul textului. Analiza cognitiv-discursivă prezintă *frazele notabile* ale textului, iar ordinea intrării referințelor în scenă separă textul în episoade şi facilitează analiza cronologică a textului. Relaţiile dintre referințe sunt reprezentate grafic în forme şi culori diferite. Pentru afișarea graficelor se pot alege următoarele modalități (pe care noi le-am ilustrat în Figura 1): formă planetară, formă stelară, diagrama actorilor, barele de distribuție și graficul episoadelor.

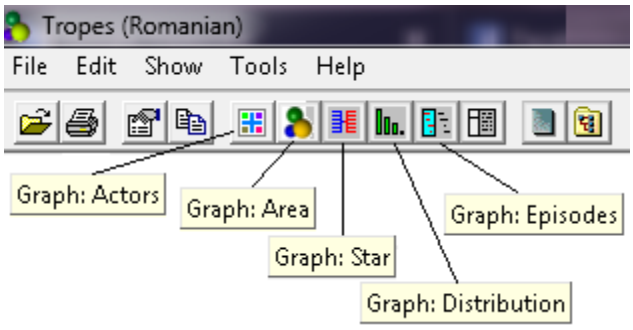

Figura 1. Modalități de afișare a graficelor în programul Tropes

Analiza automată a discursului în ghidul alimentar românesc

Analiza lexicală şi semantică aplicată

Textul introdus în program nu a fost încadrat într-unul din stilurile *argumentativ, narativ, enunțiativ* sau *descriptiv* (Caragea, Curaj, 2013:82). Mesajul softului este *stil*

nedetectat (Figura 2), posibil din cauza faptului că mijloacele de expunere a informațiilor au o combinație neobișnuită și discursul analizat nu se încadrează în limitele criteriilor vreunui stil. Ecranul principal afișează încadrarea discursului în categoria textelor cu o postură *dinamică, de acțiune.*

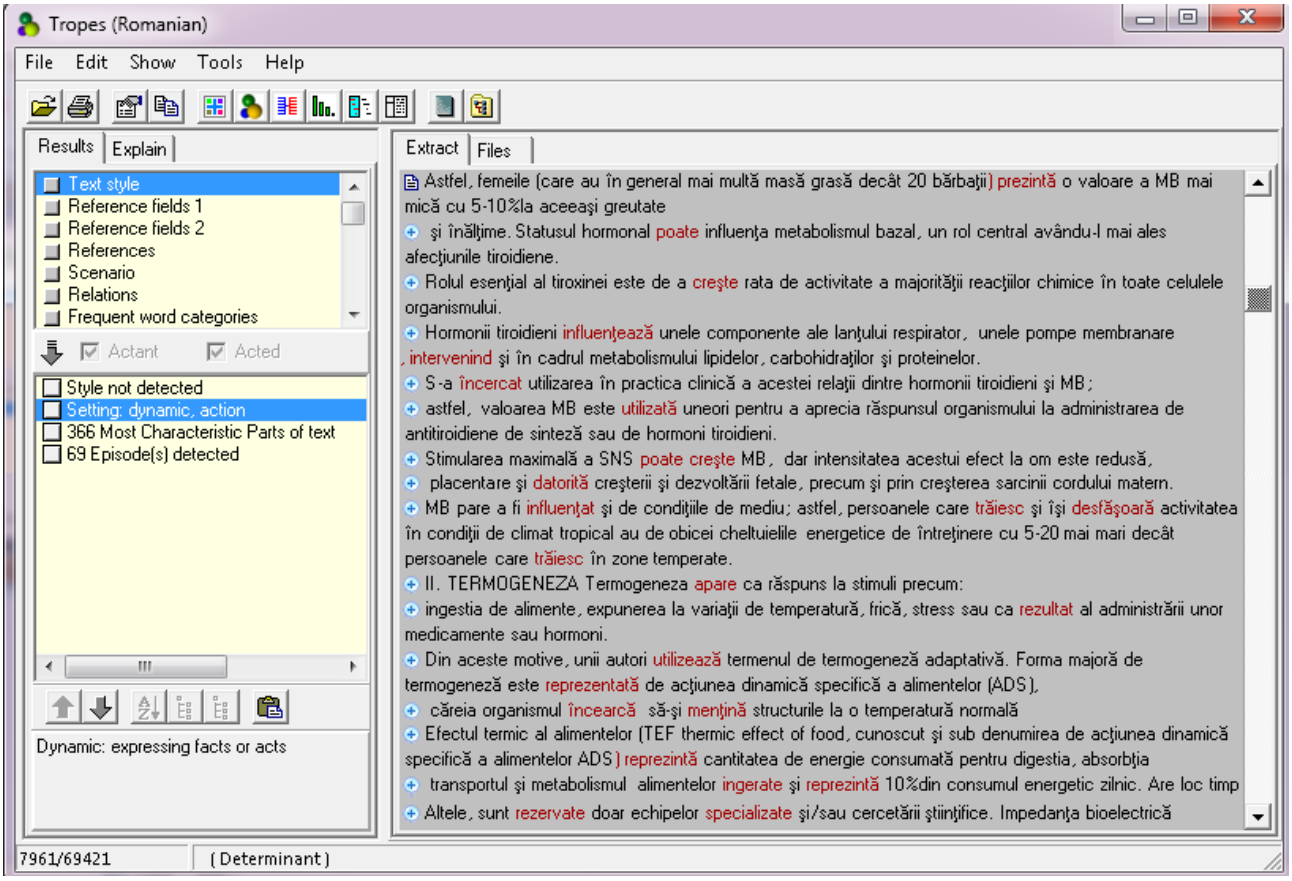
Tropes (Romanian)
File Edit Show Tools Help
Results Explain
Text style
Reference fields 1
Reference fields 2
References
Scenario
Relations
Frequent word categories
Actant Acted
Style not detected
Setting: dynamic, action
366 Most Characteristic Parts of text
69 Episode(s) detected
Dynamic: expressing facts or acts
Extract Files
Astfel, femeile (care au în general mai multă masă grasă decât 20 bărbaţii) prezintă o valoare a MB mai mică cu 5-10%la aceeaşi greutate
şi înălţime. Statusul hormonal poate influenţa metabolismul bazal, un rol central avându-l mai ales afecţiunile tiroidiene.
Rolul esenţial al tiroxinei este de a creşte rata de activitate a majorităţii reacţiilor chimice în toate celulele organismului.
Hormonii tiroidieni influenţează unele componente ale lanţului respirator, unele pompe membranare , intervenind şi în cadrul metabolismului lipidelor, carbohidraţilor şi proteinelor.
S-a încercat utilizarea în practica clinică a acestei relaţii dintre hormonii tiroidieni şi MB;
astfel, valoarea MB este utilizată uneori pentru a aprecia răspunsul organismului la administrarea de antitiroidiene de sinteză sau de hormoni tiroidieni.
Stimularea maximală a SNS poate creşte MB, dar intensitatea acestui efect la om este redusă,
placentare şi datorită creşterii şi dezvoltării fetale, precum şi prin creşterea sarcinii cordului matern.
MB pare a fi influenţat şi de condiţiile de mediu; astfel, persoanele care trăiesc şi îşi desfăşoară activitatea în condiţii de climat tropical au de obicei cheltuielile energetice de întreţinere cu 5-20 mai mari decât persoanele care trăiesc în zone temperate.
II. TERMOGENEZA Termogeneza apare ca răspuns la stimuli precum:
ingestia de alimente, expunerea la variaţii de temperatură, frică, stress sau ca rezultat al administrării unor medicamente sau hormoni.
Din aceste motive, unii autori utilizează termenul de termogeneză adaptativă. Forma majoră de termogeneză este reprezentată de acţiunea dinamică specifică a alimentelor (ADS),
căreia organismul încearcă să-şi menţină structurile la o temperatură normală
Efectul termic al alimentelor (TEF thermic effect of food, cunoscut şi sub denumirea de acţiunea dinamică specifică a alimentelor ADS) reprezintă cantitatea de energie consumată pentru digestia, absorbţia
transportul şi metabolismul alimentelor ingerate şi reprezintă 10%din consumul energetic zilnic. Are loc timp
Altele, sunt rezervate doar echipelor specializate şi/sau cercetării ştiinţifice. Impedanţa bioelectrică
7961/69421
(Determinant)

Figura 2. Încadrarea în stil dinamic și de acțiune

Programul Tropez realizează contragerea semantică oferind statistica referințelor generale inventariate în funcţie de poziţia lor faţă de verb. Cele care precedă verbul se numesc actanţi şi se află *„în poziție de subiect”* (Caragea, Curaj, 2013:74). În textul analizat, referința *celulă* are cele mai multe ocurențe (814) și este urmată de referințele *chimie* (518), *vitamine* (414), *efect* (215) și *fructe* (209) cu peste 200 de ocurențe.

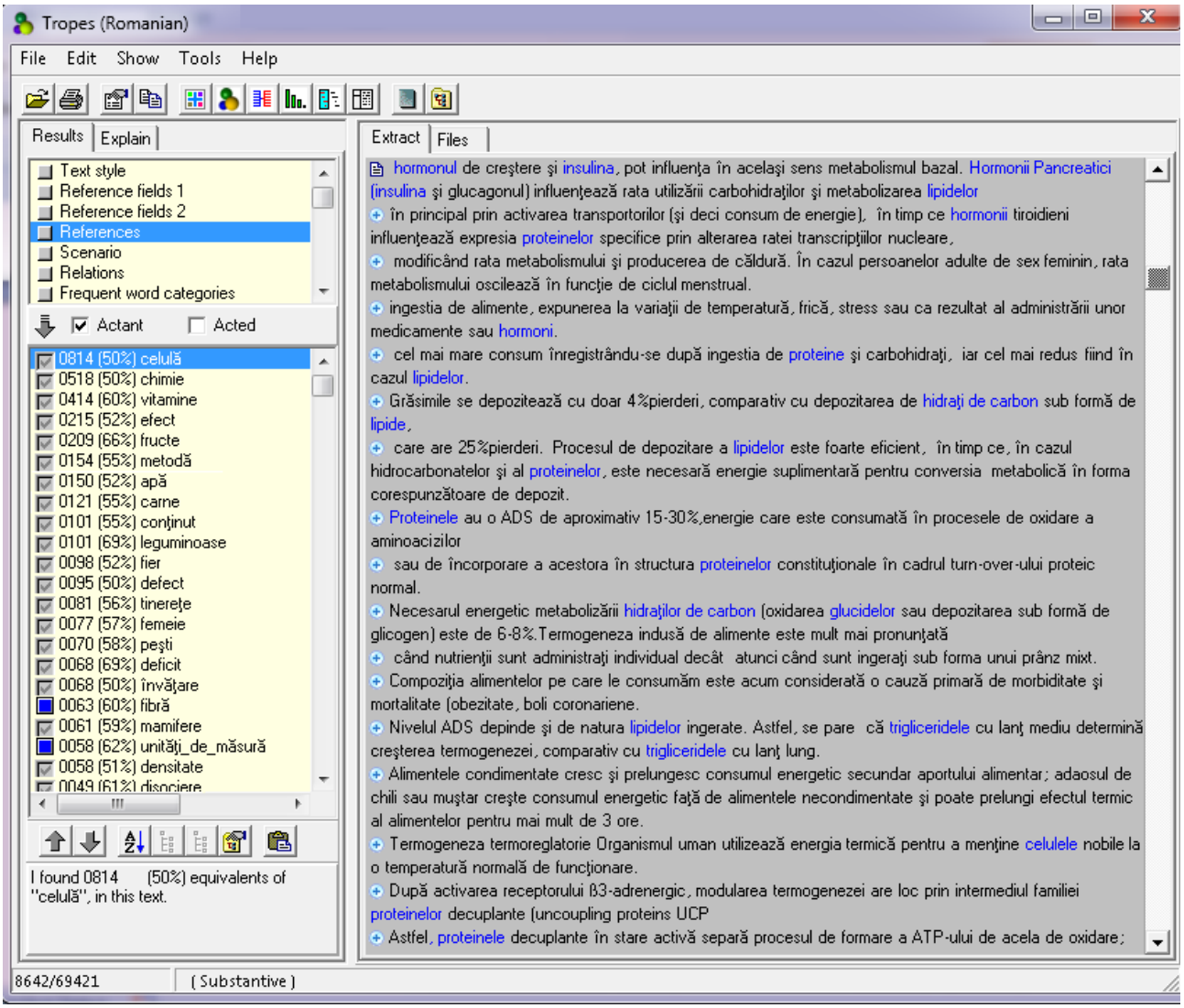
Tropes (Romanian)
File Edit Show Tools Help
Results Explain
Text style
Reference fields 1
Reference fields 2
References
Scenario
Relations
Frequent word categories
Actant
Acted
0814 (50%) celulă
0518 (50%) chimie
0414 (60%) vitamine
0215 (52%) efect
0209 (66%) fructe
0154 (55%) metodă
0150 (52%) apă
0121 (55%) carne
0101 (55%) conţinut
0101 (69%) leguminoase
0098 (52%) fier
0095 (50%) defect
0081 (56%) tinereţe
0077 (57%) femeie
0070 (58%) peşti
0068 (69%) deficit
0068 (50%) învăţare
0063 (60%) fibră
0061 (59%) mamifere
0058 (62%) unităţi_de_măsură
0058 (51%) densitate
I found 0814 (50%) equivalents of "celulă", in this text.
Extract Files
hormonul de creştere şi insulina, pot influenţa în acelaşi sens metabolismul bazal. Hormonii Pancreatici (insulina şi glucagonul) influenţează rata utilizării carbohidraţilor şi metabolizarea lipidelor
în principal prin activarea transportorilor (şi deci consum de energie), în timp ce hormonii tiroidieni influenţează expresia proteinelor specifice prin alterarea ratei transcripţiilor nucleare,
modificând rata metabolismului şi producerea de căldură. În cazul persoanelor adulte de sex feminin, rata metabolismului oscilează în funcţie de ciclul menstrual.
ingestia de alimente, expunerea la variaţii de temperatură, frică, stress sau ca rezultat al administrării unor medicamente sau hormoni.
cel mai mare consum înregistrându-se după ingestia de proteine şi carbohidraţi, iar cel mai redus fiind în cazul lipidelor.
Grăsimile se depozitează cu doar 4%pierderi, comparativ cu depozitarea de hidraţi de carbon sub formă de lipide,
care are 25%pierderi. Procesul de depozitare a lipidelor este foarte eficient, în timp ce, în cazul hidrocarbonatelor şi al proteinelor, este necesară energie suplimentară pentru conversia metabolică în forma corespunzătoare de depozit.
Proteinele au o ADS de aproximativ 15-30%,energie care este consumată în procesele de oxidare a aminoacizilor
sau de încorporare a acestora în structura proteinelor constituţionale în cadrul turn-over-ului proteic normal.
Necesarul energetic metabolizării hidraţilor de carbon (oxidarea glucidelor sau depozitarea sub formă de glicogen) este de 6-8%.Termogeneza indusă de alimente este mult mai pronunţată
când nutrienţii sunt administraţi individual decât atunci când sunt ingeraţi sub forma unui prânz mixt.
Compoziţia alimentelor pe care le consumăm este acum considerată o cauză primară de morbiditate şi mortalitate (obezitate, boli coronariene.
Nivelul ADS depinde şi de natura lipidelor ingerate. Astfel, se pare că trigliceridele cu lanţ mediu determină creşterea termogenezei, comparativ cu trigliceridele cu lanţ lung.
Alimentele condimentate cresc şi prelungesc consumul energetic secundar aportului alimentar; adaosul de chili sau muştar creşte consumul energetic faţă de alimentele necondimentate şi poate prelungi efectul termic al alimentelor pentru mai mult de 3 ore.
Termogeneza termoreglatorie Organismul uman utilizează energia termică pentru a menţine celulele nobile la o temperatură normală de funcţionare.
După activarea receptorului ß3-adrenergic, modularea termogenezei are loc prin intermediul familiei proteinelor decuplante (uncoupling proteins UCP
Astfel, proteinele decuplante în stare activă separă procesul de formare a ATP-ului de acela de oxidare;
8642/69421
(Substantive)

Figura 3. Referințe actanți

Referințele care succedă verbul se numesc actați pentru că asupra lor *„se răsfrânge acțiunea verbului”* (Caragea, Curaj, 2013:74). În analiza automată, programul afișează înregistrările din Figura 4, unde referințele *celulă, chimie, nutriție, cantitate, consum* și *tulburări de nutriție* sunt cele mai relevante în discursul nutrițional.

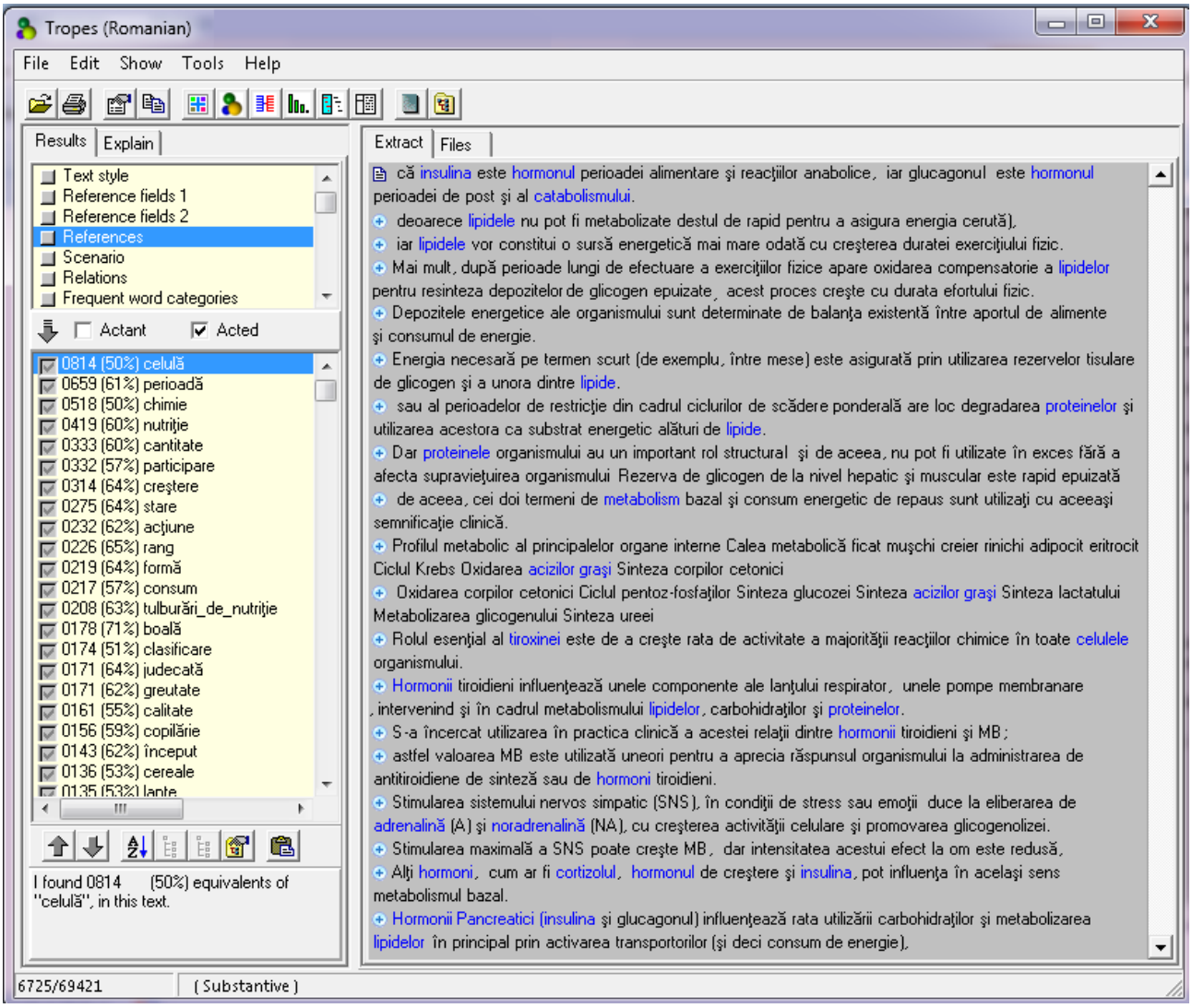
Tropes (Romanian)
File Edit Show Tools Help
Results Explain
Text style
Reference fields 1
Reference fields 2
References
Scenario
Relations
Frequent word categories
Actant Acted
0814 (50%) celulă
0659 (61%) perioadă
0518 (50%) chimie
0419 (60%) nutriţie
0333 (60%) cantitate
0332 (57%) participare
0314 (64%) creştere
0275 (64%) stare
0232 (62%) acţiune
0226 (65%) rang
0219 (64%) formă
0217 (57%) consum
0208 (63%) tulburări_de_nutriţie
0178 (71%) boală
0174 (51%) clasificare
0171 (64%) judecată
0171 (62%) greutate
0161 (55%) calitate
0156 (59%) copilărie
0143 (62%) început
0136 (53%) cereale
I found 0814 (50%) equivalents of "celulă", in this text.
Extract Files
că insulina este hormonul perioadei alimentare şi reacţiilor anabolice, iar glucagonul este hormonul perioadei de post şi al catabolismului.
deoarece lipidele nu pot fi metabolizate destul de rapid pentru a asigura energia cerută),
iar lipidele vor constitui o sursă energetică mai mare odată cu creşterea duratei exerciţiului fizic.
Mai mult, după perioade lungi de efectuare a exerciţiilor fizice apare oxidarea compensatorie a lipidelor pentru resinteza depozitelor de glicogen epuizate, acest proces creşte cu durata efortului fizic.
Depozitele energetice ale organismului sunt determinate de balanţa existentă între aportul de alimente şi consumul de energie.
Energia necesară pe termen scurt (de exemplu, între mese) este asigurată prin utilizarea rezervelor tisulare de glicogen şi a unora dintre lipide.
sau al perioadelor de restricţie din cadrul ciclurilor de scădere ponderală are loc degradarea proteinelor şi utilizarea acestora ca substrat energetic alături de lipide.
Dar proteinele organismului au un important rol structural şi de aceea, nu pot fi utilizate în exces fără a afecta supravieţuirea organismului Rezerva de glicogen de la nivel hepatic şi muscular este rapid epuizată
de aceea, cei doi termeni de metabolism bazal şi consum energetic de repaus sunt utilizaţi cu aceeaşi semnificaţie clinică.
Profilul metabolic al principalelor organe interne Calea metabolică ficat muşchi creier rinichi adipocit eritrocit Ciclul Krebs Oxidarea acizilor graşi Sinteza corpilor cetonici
Oxidarea corpilor cetonici Ciclul pentoz-fosfaţilor Sinteza glucozei Sinteza acizilor graşi Sinteza lactatului Metabolizarea glicogenului Sinteza ureei
Rolul esenţial al tiroxinei este de a creşte rata de activitate a majorităţii reacţiilor chimice în toate celulele organismului.
Hormonii tiroidieni influenţează unele componente ale lanţului respirator, unele pompe membranare , intervenind şi în cadrul metabolismului lipidelor, carbohidraţilor şi proteinelor.
S-a încercat utilizarea în practica clinică a acestei relaţii dintre hormonii tiroidieni şi MB;
astfel valoarea MB este utilizată uneori pentru a aprecia răspunsul organismului la administrarea de antitiroidiene de sinteză sau de hormoni tiroidieni.
Stimularea sistemului nervos simpatic (SNS), în condiţii de stress sau emoţii duce la eliberarea de adrenalină (A) şi noradrenalină (NA), cu creşterea activităţii celulare şi promovarea glicogenolizei.
Stimularea maximală a SNS poate creşte MB, dar intensitatea acestui efect la om este redusă,
Alţi hormoni, cum ar fi cortizolul, hormonul de creştere şi insulina, pot influenţa în acelaşi sens metabolismul bazal.
Hormonii Pancreatici (insulina şi glucagonul) influenţează rata utilizării carbohidraţilor şi metabolizarea lipidelor în principal prin activarea transportorilor (şi deci consum de energie),
6725/69421
(Substantive)

Figura 4. Referinţe actaţi

Posibile cuvinte-cheie ale textului pot fi selectate din seria de referinţe ordonate ierarhic în funcţie de numărul de ocurenţe (Figura 5). Indiferent de poziţia lor faţă de verbe, fie că sunt actanţi sau actaţi, referinţele *celulă, chimie, nutriţie* şi *vitamine* înregistrează fiecare peste 400 de ocurenţe.

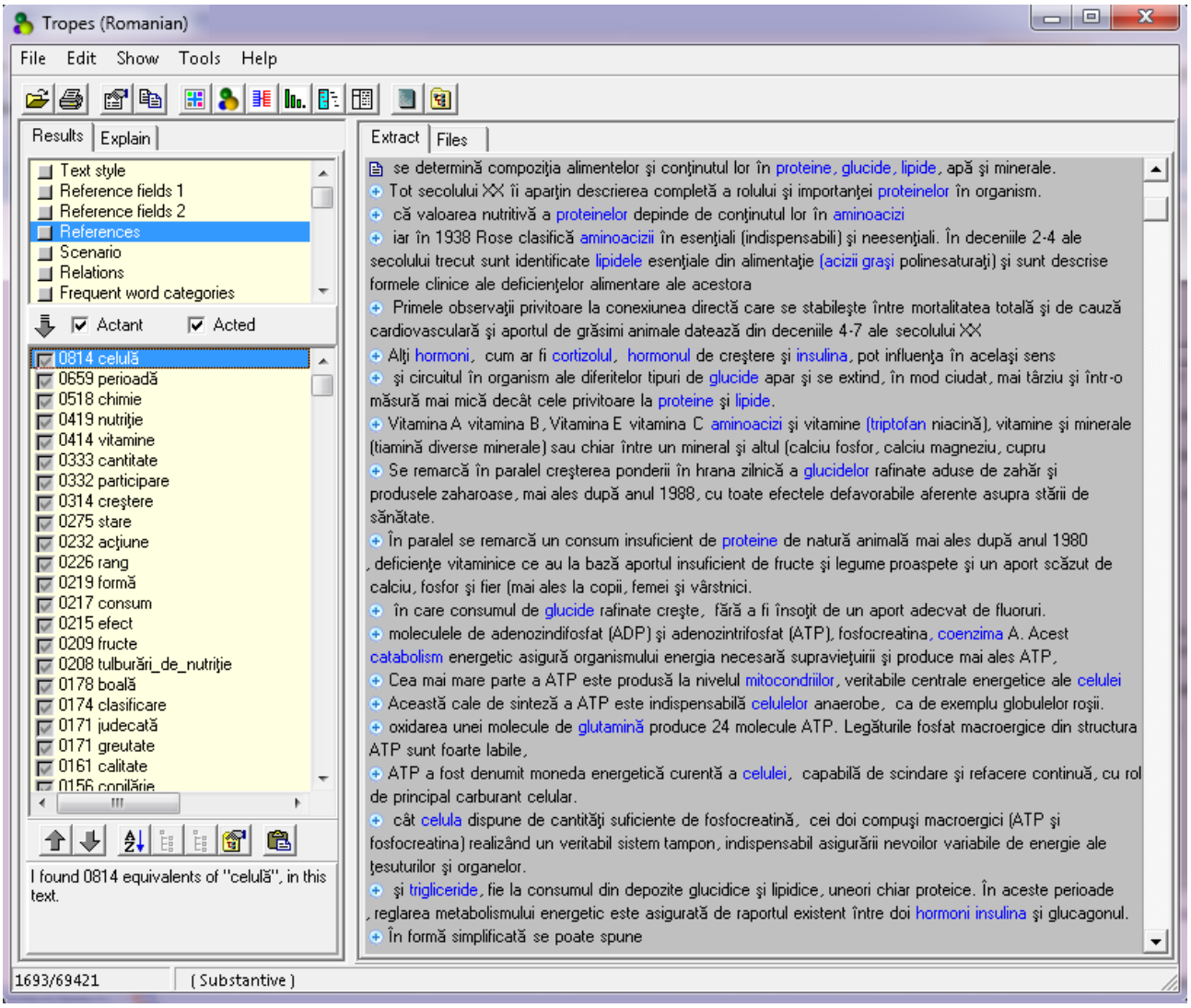
Tropes (Romanian)
File Edit Show Tools Help
Results Explain
Text style
Reference fields 1
Reference fields 2
References
Scenario
Relations
Frequent word categories
Actant
Acted
0814 celulă
0659 perioadă
0518 chimie
0419 nutriţie
0414 vitamine
0333 cantitate
0332 participare
0314 creştere
0275 stare
0232 acţiune
0226 rang
0219 formă
0217 consum
0215 efect
0209 fructe
0208 tulburări_de_nutriţie
0178 boală
0174 clasificare
0171 judecată
0171 greutate
0161 calitate
0156 copilărie
I found 0814 equivalents of "celulă", in this text.
Extract Files
se determină compoziţia alimentelor şi conţinutul lor în proteine, glucide, lipide, apă şi minerale.
Tot secolului XX îi aparţin descrierea completă a rolului şi importanţei proteinelor în organism.
că valoarea nutritivă a proteinelor depinde de conţinutul lor în aminoacizi
iar în 1938 Rose clasifică aminoacizii în esenţiali (indispensabili) şi neesenţiali. În deceniile 2-4 ale secolului trecut sunt identificate lipidele esenţiale din alimentaţie (acizii graşi polinesaturaţi) şi sunt descrise formele clinice ale deficienţelor alimentare ale acestora
Primele observaţii privitoare la conexiunea directă care se stabileşte între mortalitatea totală şi de cauză cardiovasculară şi aportul de grăsimi animale datează din deceniile 4-7 ale secolului XX
Alţi hormoni, cum ar fi cortizolul, hormonul de creştere şi insulina, pot influenţa în acelaşi sens
şi circuitul în organism ale diferitelor tipuri de glucide apar şi se extind, în mod ciudat, mai târziu şi într-o măsură mai mică decât cele privitoare la proteine şi lipide.
Vitamina A vitamina B, Vitamina E vitamina C aminoacizi şi vitamine (triptofan niacină), vitamine şi minerale (tiamină diverse minerale) sau chiar între un mineral şi altul (calciu fosfor, calciu magneziu, cupru
Se remarcă în paralel creşterea ponderii în hrana zilnică a glucidelor rafinate aduse de zahăr şi produsele zaharoase, mai ales după anul 1988, cu toate efectele defavorabile aferente asupra stării de sănătate.
În paralel se remarcă un consum insuficient de proteine de natură animală mai ales după anul 1980 , deficienţe vitaminice ce au la bază aportul insuficient de fructe şi legume proaspete şi un aport scăzut de calciu, fosfor şi fier (mai ales la copii, femei şi vârstnici.
în care consumul de glucide rafinate creşte, fără a fi însoţit de un aport adecvat de fluoruri.
moleculele de adenozindifosfat (ADP) şi adenozintrifosfat (ATP), fosfocreatina, coenzima A. Acest catabolism energetic asigură organismului energia necesară supravieţuirii şi produce mai ales ATP,
Cea mai mare parte a ATP este produsă la nivelul mitocondriilor, veritabile centrale energetice ale celulei
Această cale de sinteză a ATP este indispensabilă celulelor anaerobe, ca de exemplu globulelor roşii.
oxidarea unei molecule de glutamină produce 24 molecule ATP. Legăturile fosfat macroergice din structura ATP sunt foarte labile,
ATP a fost denumit moneda energetică curentă a celulei, capabilă de scindare şi refacere continuă, cu rol de principal carburant celular.
cât celula dispune de cantităţi suficiente de fosfocreatină, cei doi compuşi macroergici (ATP şi fosfocreatina) realizând un veritabil sistem tampon, indispensabil asigurării nevoilor variabile de energie ale ţesuturilor şi organelor.
şi trigliceride, fie la consumul din depozite glucidice şi lipidice, uneori chiar proteice. În aceste perioade , reglarea metabolismului energetic este asigurată de raportul existent între doi hormoni insulina şi glucagonul.
În formă simplificată se poate spune
1693/69421
(Substantive)

Figura 5. Referințe actanți și actați

Interesant este faptul că în cazul referinţelor, doi termeni se regăsesc atât în poziția de actant, cât și în cea de actat, cu număr identic de ocurențe în ambele situații, anume termenii *celulă* și *chimie*. Vizualizăm dispunerea în grafic a ocurenței *celulă* (Figura 6) și constatăm o apropiere considerabilă a termenilor *nutriție, digestie, calitate, cantitate, vitamine, consum* etc., ca actanți. Forma stelară a ocurenţei *celulă* afișează relațiile dintre clasele de echivalență. Clasa centrală (ocurența *celulă*) este precedată (în stânga cu albastru) și succedată (în dreapta cu roșu) de respectivele clase de echivalență. Cifrele prezentate în grafic indică numărul relațiilor (frecvența co-ocurenței) existente între respectivele clase de echivalență.

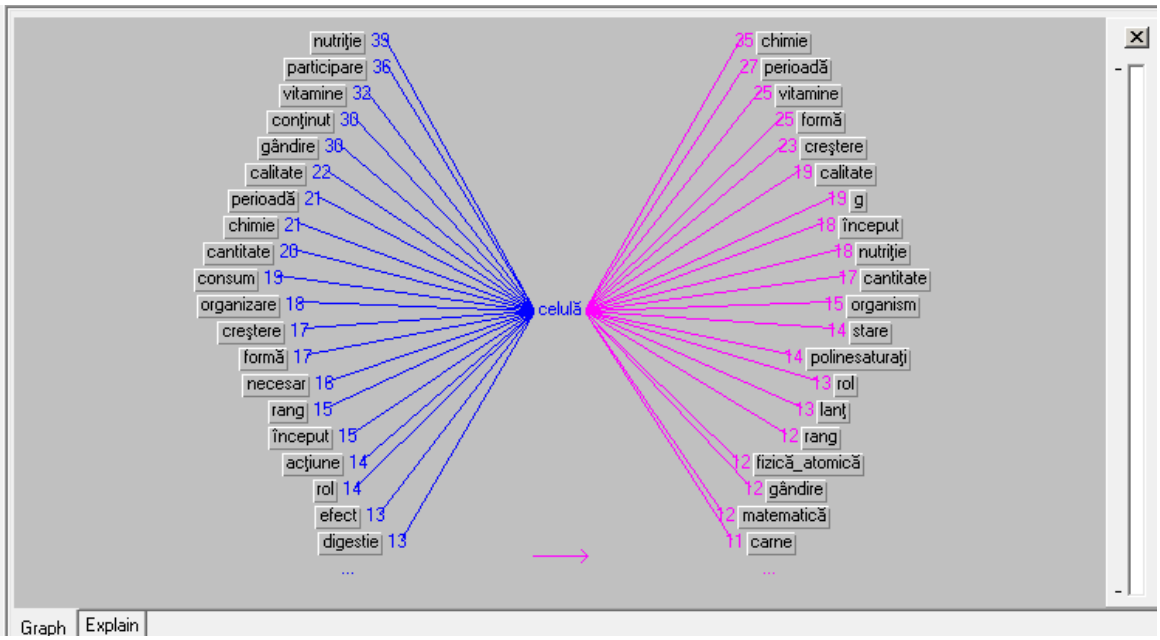

Figura 6. Referința *celulă* – grafic

La forma planetară afişată de program, referinţa *celulă* apare ca o sferă a cărei suprafață este proporţională cu numărul de cuvinte pe care îl conține. Distanța dintre referinţa centrală şi celelalte referinţe este proporţională cu numărul de relații care le leagă. Sferele de diferite mărimi (în funcție de numărul de apariții ale cuvintelor conținute) se rotesc mai mult sau mai puțin apropiate de referinţa *celulă* (sunt utilizate împreună mai mult sau mai puțin frecvent). Cu alte cuvinte, referinţa *celulă* este mai apropiată de referinţele *nutriţie* şi *chimie*, ceea ce arată că aceste clase de echivalenţă se află în strânsă legătură, ele fiind interconectate prin multe relații. Suprapunerea sferelor, cum ar fi *vitamine* şi *nutriţie*, nu are o semnificație deosebită. Graficul planetar al referinței *celulă* din Figura 7 arată atât distanța acestui concept față de vecinătățile sale, cât şi proporțiile frecvenței sale față de numărul de ocurențe ale cuvintelor cu care relaționează. Referințele din dreapta au poziția de actat, iar cele din stânga se află în poziția de actant față de termenul *celulă.*

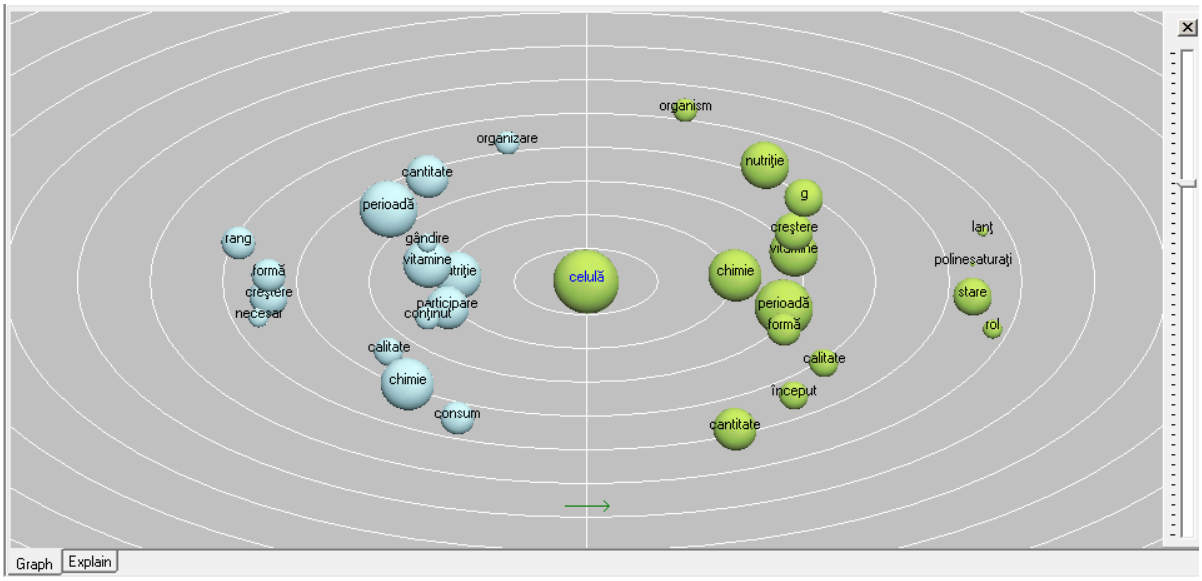

Figura 7. Referința *celulă* – formă planetară

Referința *celulă* poate fi identificată în context (Figura 8). Termenii care definesc această referință sunt, în general, nutrienți (*proteine, lipide, glucide, acizi grași, aminoacizi, vitamine, enzime, steroli, colesterol, trigliceride, fosfolipide*) și substanțe biochimice (*hormoni, insulină, adrenalină, steroizi*).

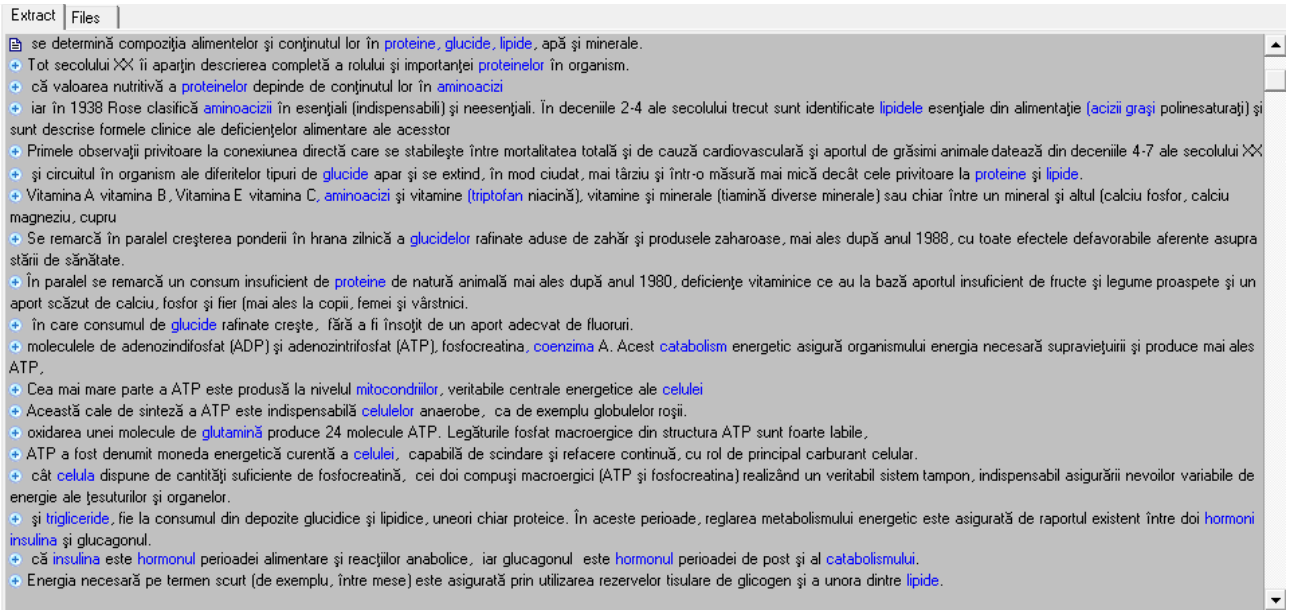
Extract
Files
se determină compoziția alimentelor și conținutul lor în proteine, glucide, lipide, apă și minerale.
Tot secolului XX îi aparțin descrierea completă a rolului și importanței proteinelor în organism.
că valoarea nutritivă a proteinelor depinde de conținutul lor în aminoacizi
iar în 1938 Rose clasifică aminoacizii în esențiali (indispensabili) și neesențiali. În deceniile 2-4 ale secolului trecut sunt identificate lipidele esențiale din alimentație (acizii grași polinesaturați) și sunt descrise formele clinice ale deficiențelor alimentare ale acesstor
Primele observații privitoare la conexiunea directă care se stabilește între mortalitatea totală și de cauză cardiovasculară și aportul de grăsimi animale datează din deceniile 4-7 ale secolului XX
și circuitul în organism ale diferitelor tipuri de glucide apar și se extind, în mod ciudat, mai târziu și într-o măsură mai mică decât cele privitoare la proteine și lipide.
Vitamina A vitamina B, Vitamina E vitamina C, aminoacizi și vitamine (triptofan niacină), vitamine și minerale (tiamină diverse minerale) sau chiar între un mineral și altul (calciu fosfor, calciu magneziu, cupru
Se remarcă în paralel creșterea ponderii în hrana zilnică a glucidelor rafinate aduse de zahăr și produsele zaharoase, mai ales după anul 1988, cu toate efectele defavorabile aferente asupra stării de sănătate.
În paralel se remarcă un consum insuficient de proteine de natură animală mai ales după anul 1980, deficiențe vitaminice ce au la bază aportul insuficient de fructe și legume proaspete și un aport scăzut de calciu, fosfor și fier (mai ales la copii, femei și vârstnici.
în care consumul de glucide rafinate crește, fără a fi însoțit de un aport adecvat de fluoruri.
moleculele de adenozindifosfat (ADP) și adenozintrifosfat (ATP), fosfocreatina, coenzima A. Acest catabolism energetic asigură organismului energia necesară supraviețuirii și produce mai ales ATP,
Cea mai mare parte a ATP este produsă la nivelul mitocondriilor, veritabile centrale energetice ale celulei
Această cale de sinteză a ATP este indispensabilă celulelor anaerobe, ca de exemplu globulelor roșii.
oxidarea unei molecule de glutamină produce 24 molecule ATP. Legăturile fosfat macroergice din structura ATP sunt foarte labile,
ATP a fost denumit moneda energetică curentă a celulei, capabilă de scindare și refacere continuă, cu rol de principal carburant celular.
cât celula dispune de cantități suficiente de fosfocreatină, cei doi compuși macroergici (ATP și fosfocreatina) realizând un veritabil sistem tampon, indispensabil asigurării nevoilor variabile de energie ale țesuturilor și organelor.
și trigliceride, fie la consumul din depozite glucidice și lipidice, uneori chiar proteice. În aceste perioade, reglarea metabolismului energetic este asigurată de raportul existent între doi hormoni insulina și glucagonul.
că insulina este hormonul perioadei alimentare și reacțiilor anabolice, iar glucagonul este hormonul perioadei de post și al catabolismului.
Energia necesară pe termen scurt (de exemplu, între mese) este asigurată prin utilizarea rezervelor tisulare de glicogen și a unora dintre lipide.

Figura 8. Referința *celulă* – context

În Figura 9 se poate observa rezultatul unei noi contrageri sau sistematizări, care duce la identificarea universurilor semantice de tip 1 grupate, de asemenea, în funcție de poziția referinței. Cele mai evidente domenii de referințe identificate de program sunt *lumea vie* – 1799 ocurențe și *produse agroalimentare* – 872 ocurențe, acestea situându-se pe primele locuri în ierarhia actanților.

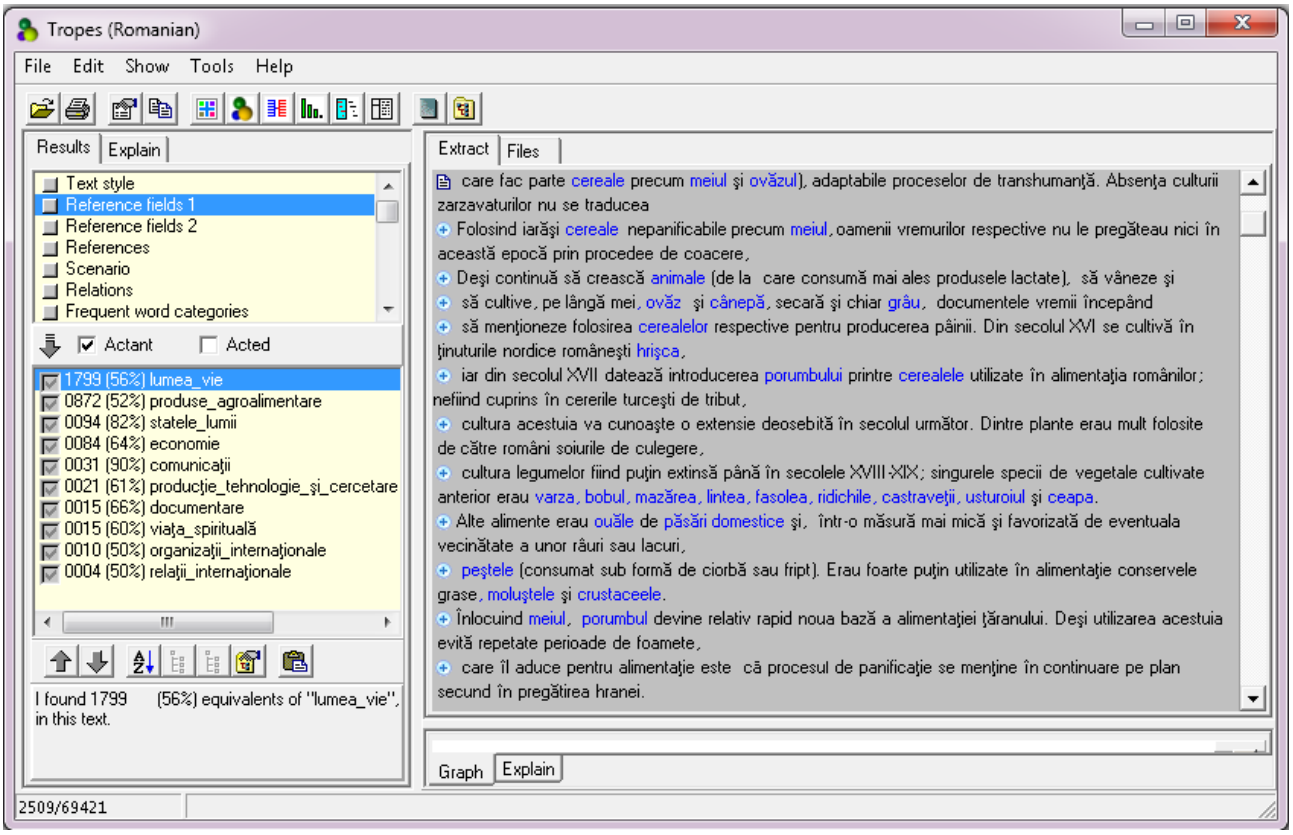
Tropes (Romanian)
File Edit Show Tools Help
Results Explain
Text style
Reference fields 1
Reference fields 2
References
Scenario
Relations
Frequent word categories
Actant Acted
1799 (56%) lumea_vie
0872 (52%) produse_agroalimentare
0094 (82%) statele_lumii
0084 (64%) economie
0031 (90%) comunicaţii
0021 (61%) producţie_tehnologie_şi_cercetare
0015 (66%) documentare
0015 (60%) viaţa_spirituală
0010 (50%) organizaţii_internaţionale
0004 (50%) relaţii_internaţionale
I found 1799 (56%) equivalents of "lumea_vie", in this text.
Extract Files
care fac parte cereale precum meiul şi ovăzul), adaptabile proceselor de transhumanţă. Absenţa culturii zarzavaturilor nu se traducea
Folosind iarăşi cereale nepanificabile precum meiul, oamenii vremurilor respective nu le pregăteau nici în această epocă prin procedee de coacere,
Deşi continuă să crească animale (de la care consumă mai ales produsele lactate), să vâneze şi
să cultive, pe lângă mei, ovăz şi cânepă, secară şi chiar grâu, documentele vremii începând
să menţioneze folosirea cerealelor respective pentru producerea pâinii. Din secolul XVI se cultivă în ţinuturile nordice româneşti hrişca,
iar din secolul XVII datează introducerea porumbului printre cerealele utilizate în alimentaţia românilor; nefiind cuprins în cererile turceşti de tribut,
cultura acestuia va cunoaşte o extensie deosebită în secolul următor. Dintre plante erau mult folosite de către români soiurile de culegere,
cultura legumelor fiind puţin extinsă până în secolele XVIII-XIX; singurele specii de vegetale cultivate anterior erau varza, bobul, mazărea, lintea, fasolea, ridichile, castraveţii, usturoiul şi ceapa.
Alte alimente erau ouăle de păsări domestice şi, într-o măsură mai mică şi favorizată de eventuala vecinătate a unor râuri sau lacuri,
peştele (consumat sub formă de ciorbă sau fript). Erau foarte puţin utilizate în alimentaţie conservele grase, moluştele şi crustaceele.
Înlocuind meiul, porumbul devine relativ rapid noua bază a alimentaţiei ţăranului. Deşi utilizarea acestuia evită repetate perioade de foamete,
care îl aduce pentru alimentaţie este că procesul de panificaţie se menţine în continuare pe plan secund în pregătirea hranei.
Graph Explain
2509/69421

Figura 9. Referințe generale 1 – actanți

Graficul stelar al referinței *lumea vie* din Figura 10 ilustrează amploarea prezenței acestui univers semantic în ansamblul textului și în relație cu alte concepte în dreptul cărora este afișat numărul de ocurențe. Referințele din stânga conceptului analizat îl precedă pe acesta la nivel propozițional sau frastic, iar cele din dreapta îl succedă la același nivel.

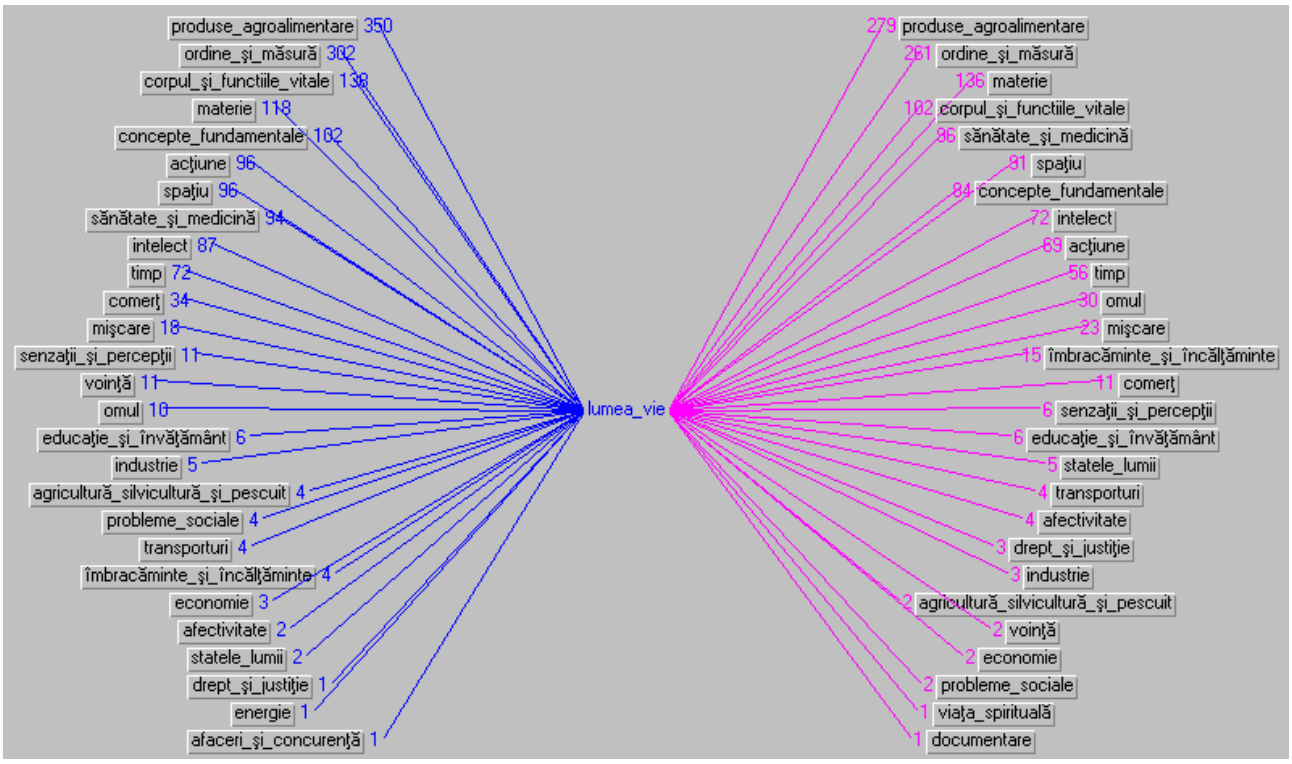

Figura 10. Referința generală 1 – actanți – *lumea vie* – formă stelară

Figura 11 ilustrează volumul de interes asupra conceptului *lumea vie* aflat în relație cu alte concepte dispuse sub formă planetară.

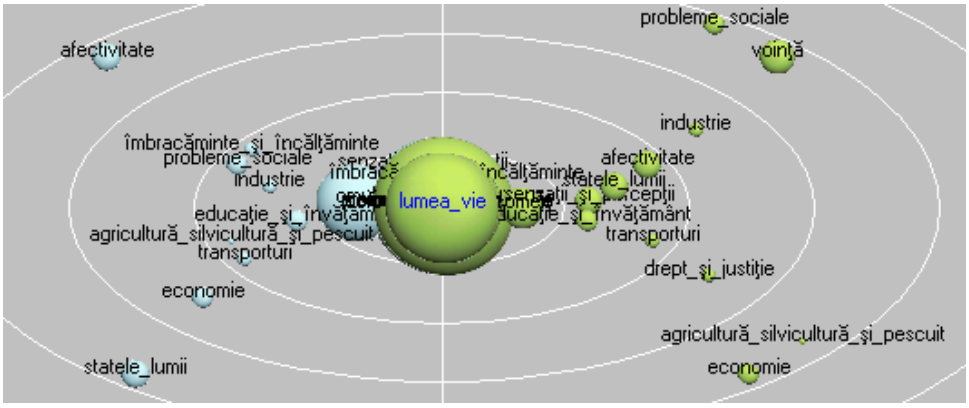

Figura 11. Referința generală 1 – actanți – *lumea vie* – formă planetară

Înregistrând un număr de 1799 ocurențe, domeniul de referință *lumea vie* poate fi remarcat în structuri precum cele din Figura 12 de unde pot fi selectate substantivele: *fructe, legume, cereale, pește, grâu, mei, ovăz, moluște, crustacee, varză, linte, fasole, castraveți* etc., elemente componente ale universului semantic studiat.

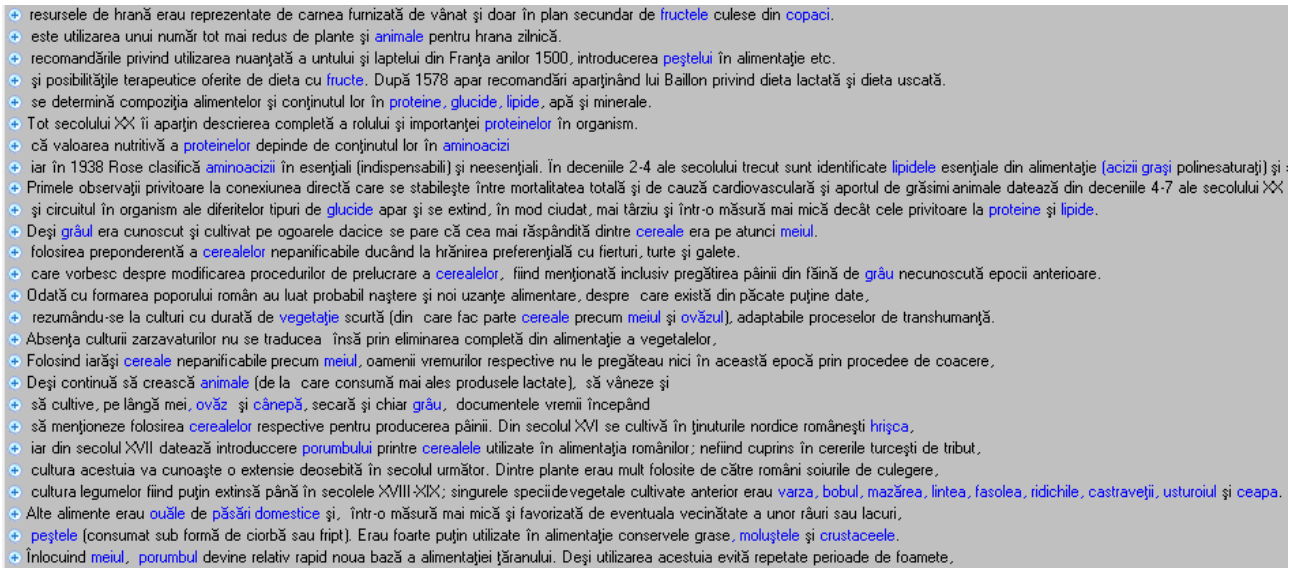
resursele de hrană erau reprezentate de carnea fumizată de vânat şi doar în plan secundar de fructele culese din copaci.
este utilizarea unui număr tot mai redus de plante şi animale pentru hrana zilnică.
recomandările privind utilizarea nuanţată a untului şi laptelui din Franţa anilor 1500, introducerea peştelui în alimentaţie etc.
şi posibilităţile terapeutice oferite de dieta cu fructe. După 1578 apar recomandări aparţinând lui Baillon privind dieta lactată şi dieta uscată.
se determină compoziţia alimentelor şi conţinutul lor în proteine, glucide, lipide, apă şi minerale.
Tot secolului XX îi aparţin descrierea completă a rolului şi importanţei proteinelor în organism.
că valoarea nutritivă a proteinelor depinde de conţinutul lor în aminoacizi
iar în 1938 Rose clasifică aminoacizii în esenţiali (indispensabili) şi neesenţiali. În deceniile 2-4 ale secolului trecut sunt identificate lipidele esenţiale din alimentaţie (acizii graşi polinesaturaţi) şi
Primele observaţii privitoare la conexiunea directă care se stabileşte între mortalitatea totală şi de cauză cardiovasculară şi aportul de grăsimi animale datează din deceniile 4-7 ale secolului XX
şi circuitul în organism ale diferitelor tipuri de glucide apar şi se extind, în mod ciudat, mai târziu şi într-o măsură mai mică decât cele privitoare la proteine şi lipide.
Deşi grâul era cunoscut şi cultivat pe ogoarele dacice se pare că cea mai răspândită dintre cereale era pe atunci meiul.
folosirea preponderentă a cerealelor nepanificabile ducând la hrănirea preferenţială cu fierturi, turte şi galete.
care vorbesc despre modificarea procedurilor de prelucrare a cerealelor, fiind menţionată inclusiv pregătirea pâinii din făină de grâu necunoscută epocii anterioare.
Odată cu formarea poporului român au luat probabil naştere şi noi uzanţe alimentare, despre care există din păcate puţine date,
rezumându-se la culturi cu durată de vegetaţie scurtă (din care fac parte cereale precum meiul şi ovăzul), adaptabile proceselor de transhumanţă.
Absenţa culturii zarzavaturilor nu se traducea însă prin eliminarea completă din alimentaţie a vegetalelor,
Folosind iarăşi cereale nepanificabile precum meiul, oamenii vremurilor respective nu le pregăteau nici în această epocă prin procedee de coacere,
Deşi continuă să crească animale (de la care consumă mai ales produsele lactate), să vâneze şi
să cultive, pe lângă mei, ovăz şi cânepă, secară şi chiar grâu, documentele vremii începând
să menţioneze folosirea cerealelor respective pentru producerea pâinii. Din secolul XVI se cultivă în ţinuturile nordice românesti hrişca,
iar din secolul XVII datează introducere porumbului printre cerealele utilizate în alimentaţia românilor; nefiind cuprins în cererile turceşti de tribut,
cultura acestuia va cunoaşte o extensie deosebită în secolul următor. Dintre plante erau mult folosite de către români soiurile de culegere,
cultura legumelor fiind puţin extinsă până în secolele XVIII-XIX; singurele specii de vegetale cultivate anterior erau varza, bobul, mazărea, lintea, fasolea, ridichile, castraveţii, usturoiul şi ceapa.
Alte alimente erau ouăle de păsări domestice şi, într-o măsură mai mică şi favorizată de eventuala vecinătate a unor râuri sau lacuri,
peştele (consumat sub formă de ciorbă sau fript). Erau foarte puţin utilizate în alimentaţie conservele grase, moluştele şi crustaceele.
Înlocuind meiul, porumbul devine relativ rapid noua bază a alimentaţiei ţăranului. Deşi utilizarea acestuia evită repetate perioade de foamete,

Figura 12. Referința generală 1 – actanți – *lumea vie* – context

În funcție de actat, cele mai importante clase de cuvinte sunt *ordine și măsură* (2946 de ocurențe) și *sănătate și medicină* (1572 de ocurențe) (Figura 13).

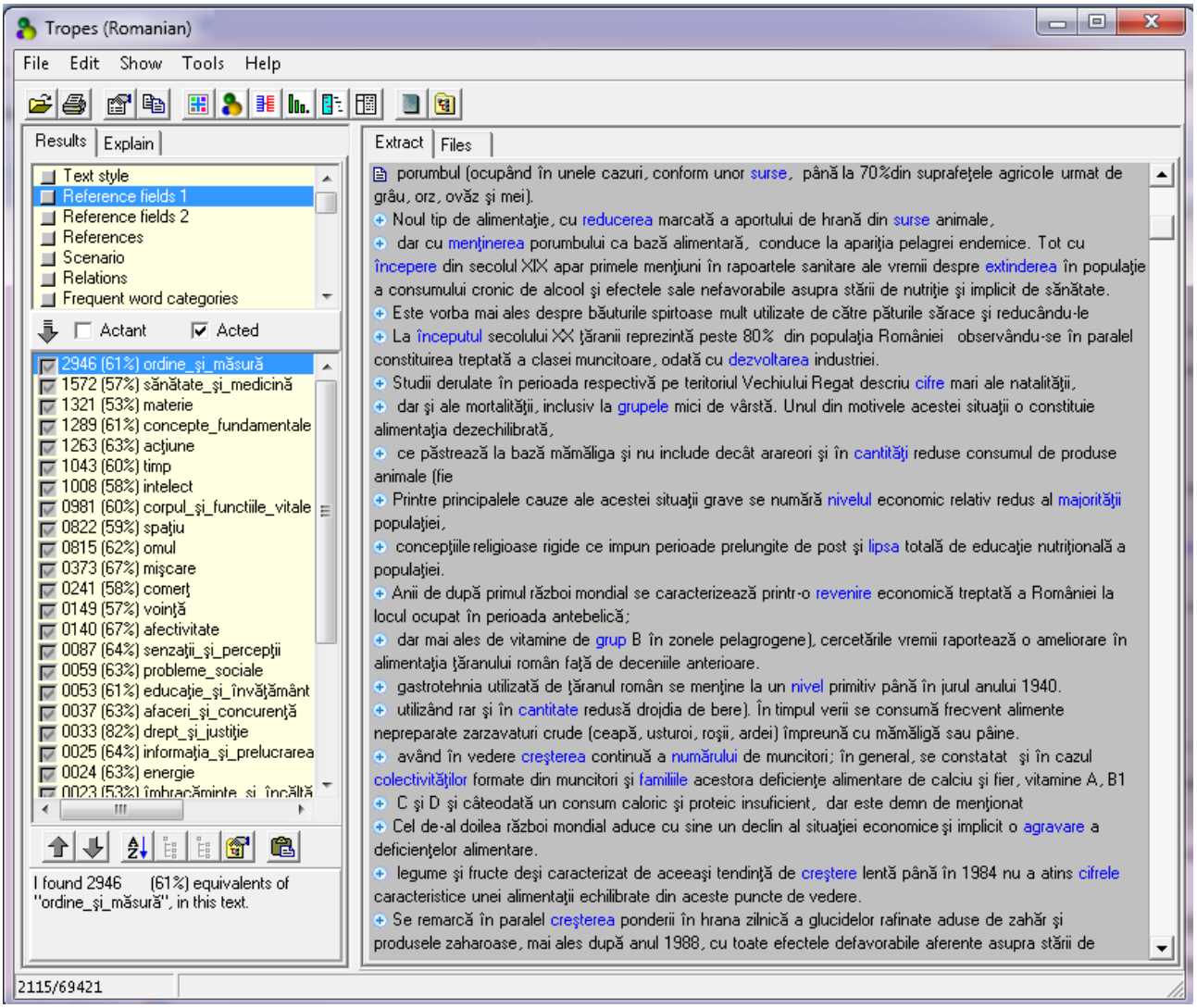
Tropes (Romanian)
File Edit Show Tools Help
Results Explain
Text style
Reference fields 1
Reference fields 2
References
Scenario
Relations
Frequent word categories
Actant Acted
2946 (61%) ordine_şi_măsură
1572 (57%) sănătate_şi_medicină
1321 (53%) materie
1289 (61%) concepte_fundamentale
1263 (63%) acţiune
1043 (60%) timp
1008 (58%) intelect
0981 (60%) corpul_şi_functiile_vitale
0822 (59%) spaţiu
0815 (62%) omul
0373 (67%) mişcare
0241 (58%) comerţ
0149 (57%) voinţă
0140 (67%) afectivitate
0087 (64%) senzaţii_şi_percepţii
0059 (63%) probleme_sociale
0053 (61%) educaţie_şi_învăţământ
0037 (63%) afaceri_şi_concurenţă
0033 (82%) drept_şi_justiţie
0025 (64%) informaţia_şi_prelucrarea
0024 (63%) energie
I found 2946 (61%) equivalents of "ordine_şi_măsură", in this text.
Extract Files
porumbul (ocupând în unele cazuri, conform unor surse, până la 70%din suprafeţele agricole urmat de grâu, orz, ovăz şi mei).
Noul tip de alimentaţie, cu reducerea marcată a aportului de hrană din surse animale,
dar cu menţinerea porumbului ca bază alimentară, conduce la apariţia pelagrei endemice. Tot cu începere din secolul XIX apar primele menţiuni în rapoartele sanitare ale vremii despre extinderea în populaţie a consumului cronic de alcool şi efectele sale nefavorabile asupra stării de nutriţie şi implicit de sănătate.
Este vorba mai ales despre băuturile spirtoase mult utilizate de către păturile sărace şi reducându-le
La începutul secolului XX ţăranii reprezintă peste 80% din populaţia României observându-se în paralel constituirea treptată a clasei muncitoare, odată cu dezvoltarea industriei.
Studii derulate în perioada respectivă pe teritoriul Vechiului Regat descriu cifre mari ale natalităţii,
dar şi ale mortalităţii, inclusiv la grupele mici de vârstă. Unul din motivele acestei situaţii o constituie alimentaţia dezechilibrată,
ce păstrează la bază mămăliga şi nu include decât arareori şi în cantităţi reduse consumul de produse animale (fie
Printre principalele cauze ale acestei situaţii grave se numără nivelul economic relativ redus al majorităţii populaţiei,
concepţiile religioase rigide ce impun perioade prelungite de post şi lipsa totală de educaţie nutriţională a populaţiei.
Anii de după primul război mondial se caracterizează printr-o revenire economică treptată a României la locul ocupat în perioada antebelică;
dar mai ales de vitamine de grup B în zonele pelagrogene), cercetările vremii raportează o ameliorare în alimentaţia ţăranului român faţă de deceniile anterioare.
gastrotehnia utilizată de ţăranul român se menţine la un nivel primitiv până în jurul anului 1940.
utilizând rar şi în cantitate redusă drojdia de bere). În timpul verii se consumă frecvent alimente nepreparate zarzavaturi crude (ceapă, usturoi, roşii, ardei) împreună cu mămăligă sau pâine.
având în vedere creşterea continuă a numărului de muncitori; în general, se constatat şi în cazul colectivităţilor formate din muncitori şi familiile acestora deficienţe alimentare de calciu şi fier, vitamine A, B1
C şi D şi câteodată un consum caloric şi proteic insuficient, dar este demn de menţionat
Cel de-al doilea război mondial aduce cu sine un declin al situaţiei economice şi implicit o agravare a deficienţelor alimentare.
legume şi fructe deşi caracterizat de aceeaşi tendinţă de creştere lentă până în 1984 nu a atins cifrele caracteristice unei alimentaţii echilibrate din aceste puncte de vedere.
Se remarcă în paralel creşterea ponderii în hrana zilnică a glucidelor rafinate aduse de zahăr şi produsele zaharoase, mai ales după anul 1988, cu toate efectele defavorabile aferente asupra stării de
2115/69421

Figura 13. Referința generală 1 – actați

Ordine şi măsură, lumea vie şi *sănătate şi medicină* sunt domeniile de referință sau clasele de cuvinte plasate de program pe primele locuri în ierarhie indiferent de poziția ocupată (actant şi actat) (Figura 14). Prin selecţia frazelor care conţin conceptele de interes, Tropes poate răspunde la întrebarea „Cum anume relaţionează autorii ghidului alimentar românesc termenii aparţinând universului semantic *sănătate_şi_medicină*?". Remarcăm o intensă relaţionare a universurilor semantice *ordine_şi_măsură*, *lumea_vie* şi *sănătate_şi_medicină*, constatând că printre numeroasele concepte fundamentale ale acestora se regăsesc unităţi importante din perspectiva relaţiei cantitate şi calitate – alimente de origine vegetală şi animală – dietoterapie.

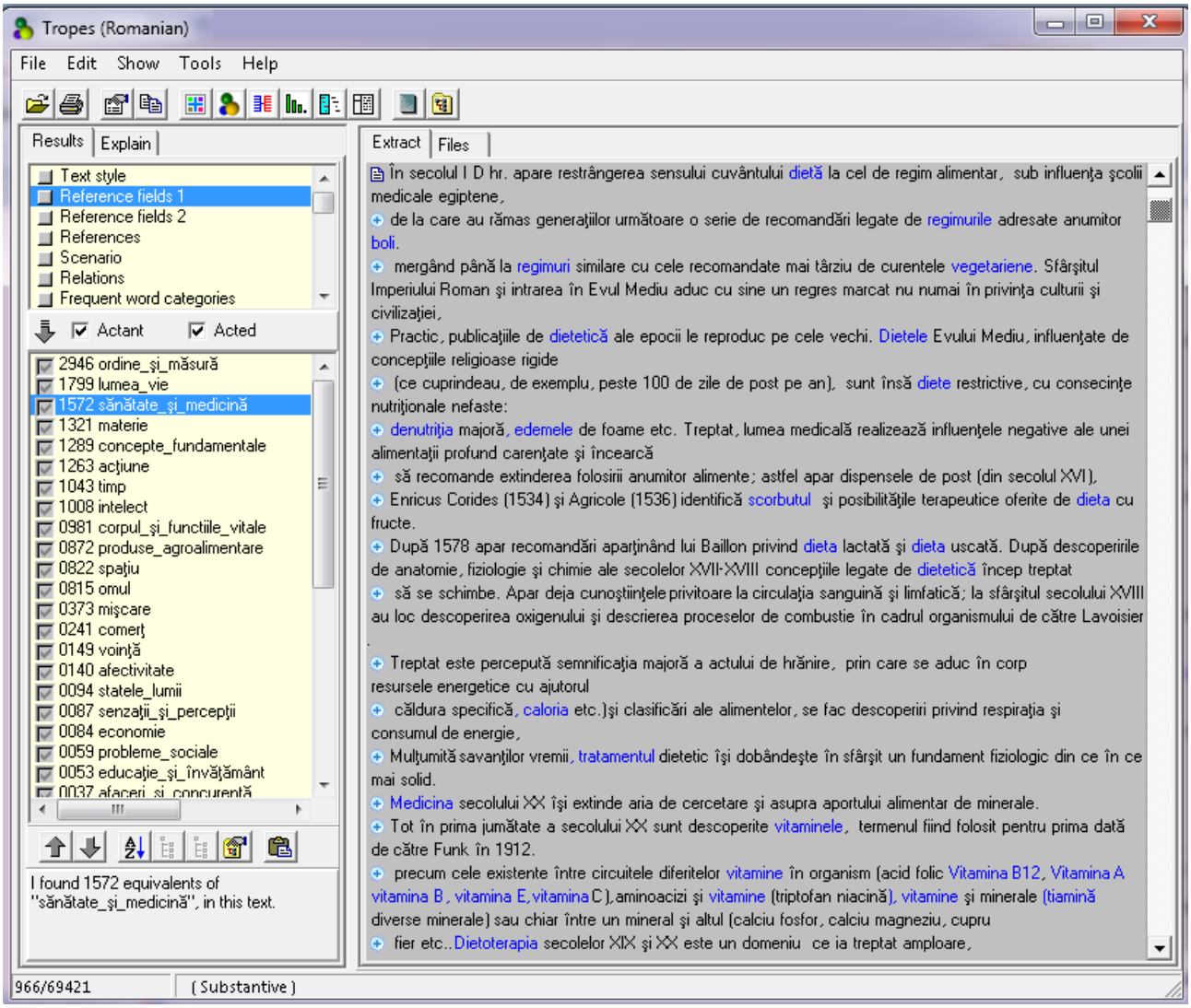
Tropes (Romanian)
File Edit Show Tools Help
Results Explain
Text style
Reference fields 1
Reference fields 2
References
Scenario
Relations
Frequent word categories
Actant
Acted
2946 ordine_şi_măsură
1799 lumea_vie
1572 sănătate_şi_medicină
1321 materie
1289 concepte_fundamentale
1263 acţiune
1043 timp
1008 intelect
0981 corpul_şi_functiile_vitale
0872 produse_agroalimentare
0822 spaţiu
0815 omul
0373 mişcare
0241 comerţ
0149 voinţă
0140 afectivitate
0094 statele_lumii
0087 senzaţii_şi_percepţii
0084 economie
0059 probleme_sociale
0053 educaţie_şi_învăţământ
0037 afaceri_şi_concurenţă
I found 1572 equivalents of "sănătate_şi_medicină", in this text.
Extract Files
În secolul I D hr. apare restrângerea sensului cuvântului dietă la cel de regim alimentar, sub influenţa şcolii medicale egiptene,
de la care au rămas generaţiilor următoare o serie de recomandări legate de regimurile adresate anumitor boli.
mergând până la regimuri similare cu cele recomandate mai târziu de curentele vegetariene. Sfârşitul Imperiului Roman şi intrarea în Evul Mediu aduc cu sine un regres marcat nu numai în privinţa culturii şi civilizaţiei,
Practic, publicaţiile de dietetică ale epocii le reproduc pe cele vechi. Dietele Evului Mediu, influenţate de concepţiile religioase rigide
(ce cuprindeau, de exemplu, peste 100 de zile de post pe an), sunt însă diete restrictive, cu consecinţe nutriţionale nefaste:
denutriţia majoră, edemele de foame etc. Treptat, lumea medicală realizează influenţele negative ale unei alimentaţii profund carenţate şi încearcă
să recomande extinderea folosirii anumitor alimente; astfel apar dispensele de post (din secolul XVI),
Enricus Corides (1534) şi Agricole (1536) identifică scorbutul şi posibilităţile terapeutice oferite de dieta cu fructe.
După 1578 apar recomandări aparţinând lui Baillon privind dieta lactată şi dieta uscată. După descoperirile de anatomie, fiziologie şi chimie ale secolelor XVII-XVIII concepţiile legate de dietetică încep treptat
să se schimbe. Apar deja cunoştiinţele privitoare la circulaţia sanguină şi limfatică; la sfârşitul secolului XVIII au loc descoperirea oxigenului şi descrierea proceselor de combustie în cadrul organismului de către Lavoisier
Treptat este percepută semnificaţia majoră a actului de hrănire, prin care se aduc în corp resursele energetice cu ajutorul
căldura specifică, caloria etc.)şi clasificări ale alimentelor, se fac descoperiri privind respiraţia şi consumul de energie,
Mulţumită savanţilor vremii, tratamentul dietetic îşi dobândeşte în sfârşit un fundament fiziologic din ce în ce mai solid.
Medicina secolului XX îşi extinde aria de cercetare şi asupra aportului alimentar de minerale.
Tot în prima jumătate a secolului XX sunt descoperite vitaminele, termenul fiind folosit pentru prima dată de către Funk în 1912.
precum cele existente între circuitele diferitelor vitamine în organism (acid folic Vitamina B12, Vitamina A vitamina B, vitamina E, vitamina C), aminoacizi şi vitamine (triptofan niacină), vitamine şi minerale (tiamină diverse minerale) sau chiar între un mineral şi altul (calciu fosfor, calciu magneziu, cupru
fier etc..Dietoterapia secolelor XIX şi XX este un domeniu ce ia treptat amploare,
966/69421
(Substantive)

Figura 14. Referința generală 1 – actanți și actați

Cu ajutorul figurilor extrase din ecranele programului Tropes, ilustrăm universul semantic al domeniului de referință 2 observând termenii care se plasează prin frecvență pe primele poziții în flux descrescător: *cantitate* (1221 ocurențe), *ordine* (1188 ocurențe), *viul* (907 ocurențe), *sănătate și boală* (897 ocurențe), *dată și cronologie* (826 ocurențe), *plante* (695 ocurențe), *existență* (613 ocurențe), *funcții vitale* (609 ocurențe), științele materiei (597 ocurențe), vârstele vieții (548 ocurențe), *medicină* (513 ocurențe), *animale* (197 ocurențe), *băuturi și zahăr* (161 ocurențe), *elemente și substanțe* (160 ocurențe) etc. Acestea sunt ilustrate în Figura 15 în pozițiile de actant (a), actat (b) și ambele (c).

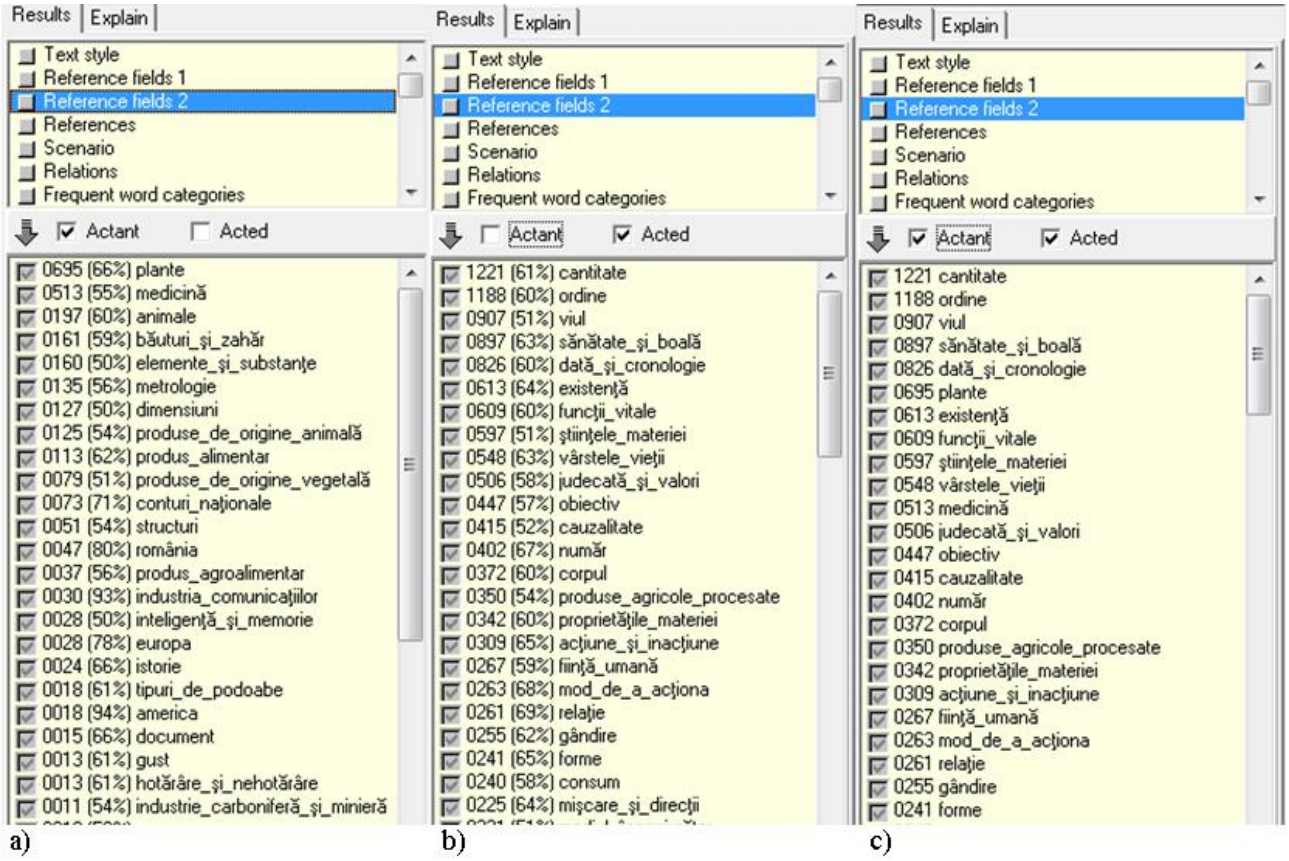

Figura 15. Referința generală 2 – actanți (a), actați (b), actanți și actați (c)

În Figura 16 ilustrăm graficul stelar al clasei referențiale *cantitate* care înregistrează cele mai multe ocurențe în text. Unitățile semantice care aparțin acestei clase și apar cel mai frecvent în context sunt *exces, reziduu, măsură, creştere, dezvoltare, multitudine* etc.

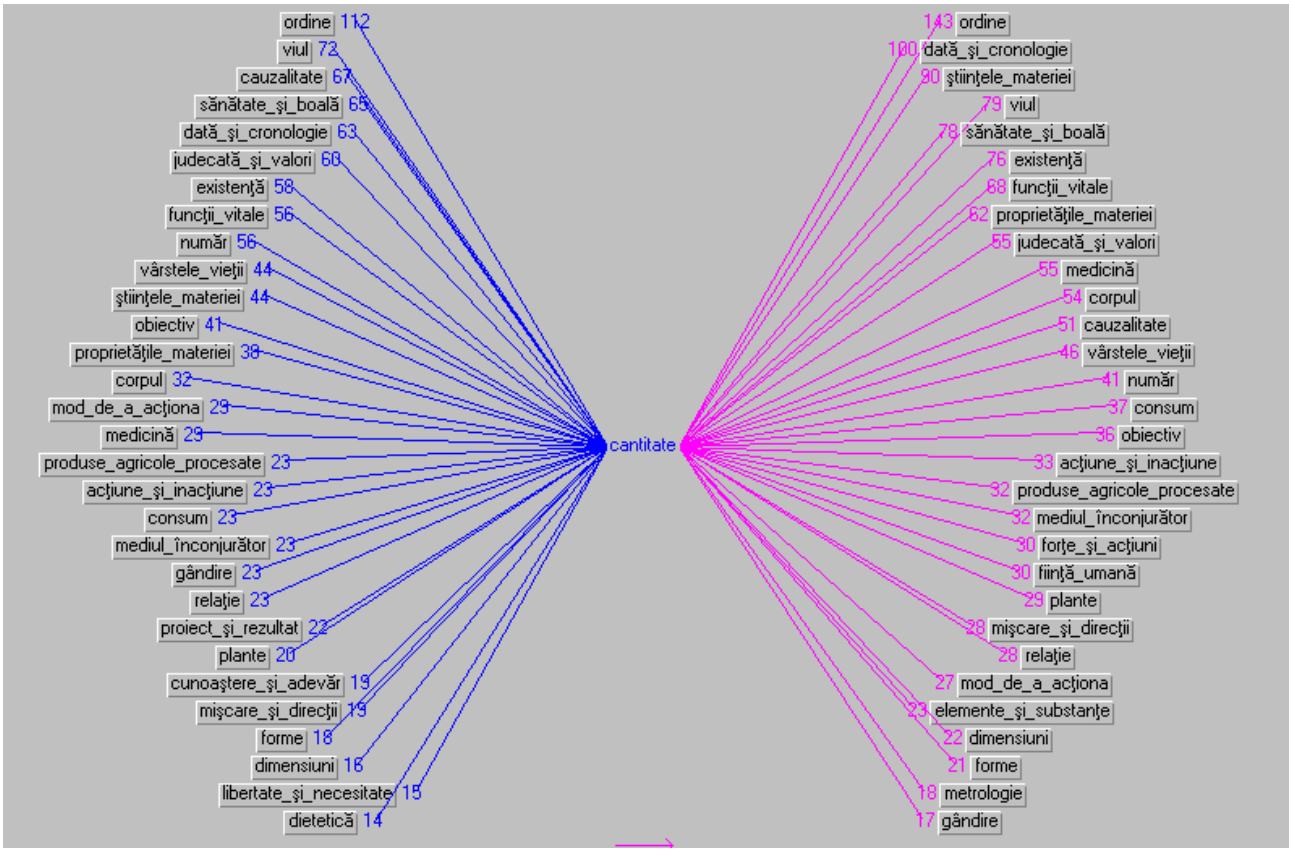

Figura 16. Referința generală 2 – actanți și actat – *cantitate* – formă stelară

Relații și scenarii în textul analizat

Investigaţia asupra textului *Ghid pentru alimentaţie sănătoasă* continuă cu identificaarea relaţiilor existente la nivelul propoziţional sau frastic între termeni. Graficul de relații prezentat în Figura 17 situează pe primul loc binomul *nutriție* → *celulă*, regăsit de 39 de ori în reţeaua discursivă, care se referă la nutrienții alimentelor.

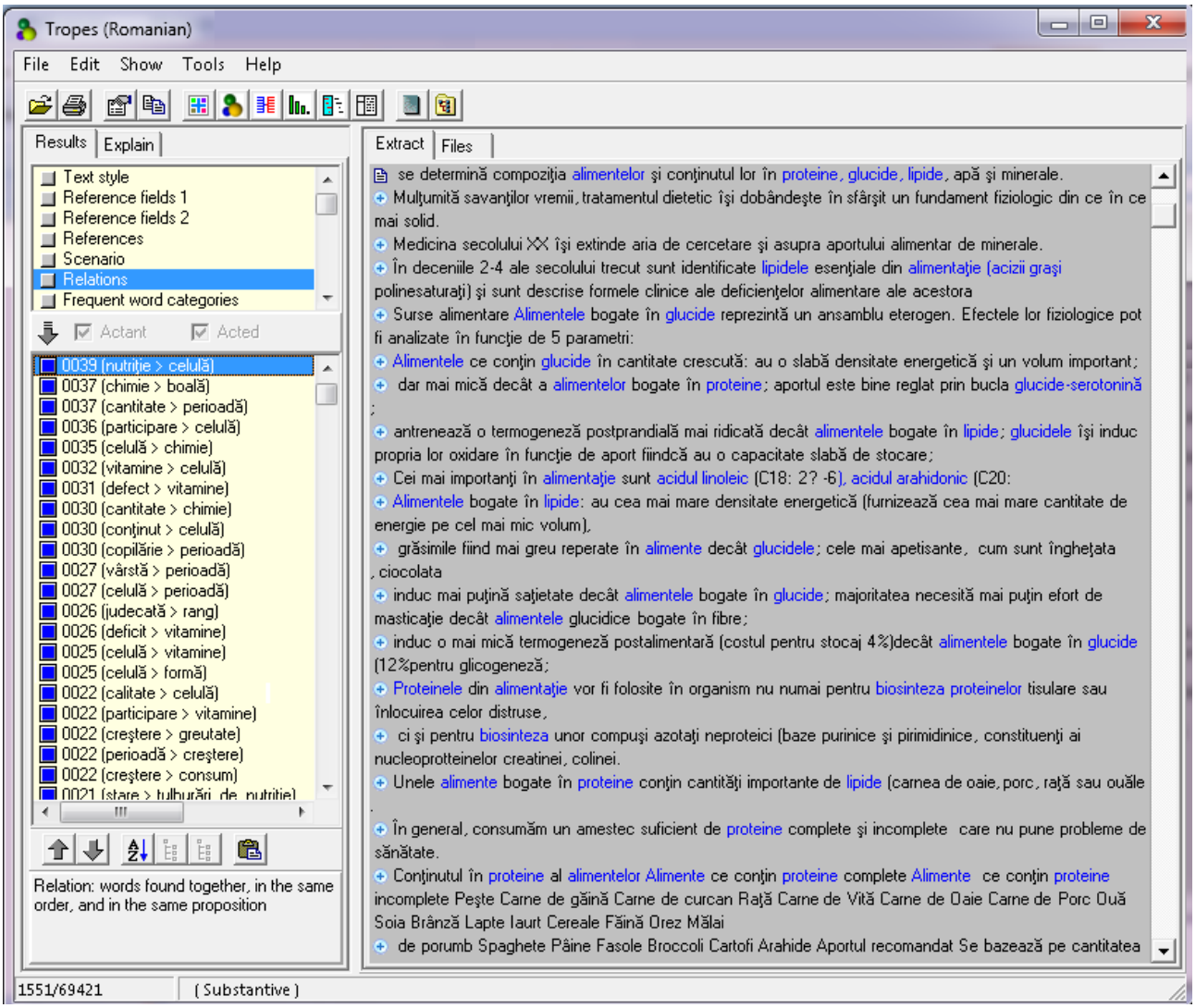
Tropes (Romanian)
File Edit Show Tools Help
Results Explain
Text style
Reference fields 1
Reference fields 2
References
Scenario
Relations
Frequent word categories
Actant Acted
0039 (nutriţie > celulă)
0037 (chimie > boală)
0037 (cantitate > perioadă)
0036 (participare > celulă)
0035 (celulă > chimie)
0032 (vitamine > celulă)
0031 (defect > vitamine)
0030 (cantitate > chimie)
0030 (conţinut > celulă)
0030 (copilărie > perioadă)
0027 (vârstă > perioadă)
0027 (celulă > perioadă)
0026 (judecată > rang)
0026 (deficit > vitamine)
0025 (celulă > vitamine)
0025 (celulă > formă)
0022 (calitate > celulă)
0022 (participare > vitamine)
0022 (creştere > greutate)
0022 (perioadă > creştere)
0022 (creştere > consum)
Relation: words found together, in the same order, and in the same proposition
Extract Files
se determină compoziţia alimentelor şi conţinutul lor în proteine, glucide, lipide, apă şi minerale.
Mulţumită savanţilor vremii, tratamentul dietetic îşi dobândeşte în sfârşit un fundament fiziologic din ce în ce mai solid.
Medicina secolului XX îşi extinde aria de cercetare şi asupra aportului alimentar de minerale.
În deceniile 2-4 ale secolului trecut sunt identificate lipidele esenţiale din alimentaţie (acizii graşi polinesaturaţi) şi sunt descrise formele clinice ale deficienţelor alimentare ale acestora
Surse alimentare Alimentele bogate în glucide reprezintă un ansamblu eterogen. Efectele lor fiziologice pot fi analizate în funcţie de 5 parametri:
Alimentele ce conţin glucide în cantitate crescută: au o slabă densitate energetică şi un volum important;
dar mai mică decât a alimentelor bogate în proteine; aportul este bine reglat prin bucla glucide-serotonină
antrenează o termogeneză postprandială mai ridicată decât alimentele bogate în lipide; glucidele îşi induc propria lor oxidare în funcţie de aport fiindcă au o capacitate slabă de stocare;
Cei mai importanţi în alimentaţie sunt acidul linoleic (C18: 2? -6), acidul arahidonic (C20:
Alimentele bogate în lipide: au cea mai mare densitate energetică (furnizează cea mai mare cantitate de energie pe cel mai mic volum),
grăsimile fiind mai greu reperate în alimente decât glucidele; cele mai apetisante, cum sunt îngheţata , ciocolata
induc mai puţină saţietate decât alimentele bogate în glucide; majoritatea necesită mai puţin efort de masticaţie decât alimentele glucidice bogate în fibre;
induc o mai mică termogeneză postalimentară (costul pentru stocaj 4%)decât alimentele bogate în glucide (12%pentru glicogeneză;
Proteinele din alimentaţie vor fi folosite în organism nu numai pentru biosinteza proteinelor tisulare sau înlocuirea celor distruse,
ci şi pentru biosinteza unor compuşi azotaţi neproteici (baze purinice şi pirimidinice, constituenţi ai nucleoprotteinelor creatinei, colinei.
Unele alimente bogate în proteine conţin cantităţi importante de lipide (carnea de oaie, porc, raţă sau ouăle
În general, consumăm un amestec suficient de proteine complete şi incomplete care nu pune probleme de sănătate.
Conţinutul în proteine al alimentelor Alimente ce conţin proteine complete Alimente ce conţin proteine incomplete Peşte Carne de găină Carne de curcan Raţă Carne de Vită Carne de Oaie Carne de Porc Ouă Soia Brânză Lapte Iaurt Cereale Făină Orez Mălai
de porumb Spaghete Pâine Fasole Broccoli Cartofi Arahide Aportul recomandat Se bazează pe cantitatea
1551/69421
(Substantive)

Figura 17. Relaţii frecvente şi evidenţiere termeni

Se remacă apoi relaţiile (co-ocurenţe) frecvente între termenii *participare* → *celulă* (36 de ocurenţe care se referă la *aportul de proteine, lipide, glucide, acizi graşi, aminoacizi şi colesterol*), *celulă* → *chimie* (35 ocurenţe), *defect* → *vitamine* (31 de ocurenţe care se referă la *deficienţă, insuficienţă* şi *carenţă de vitamine*), *cantitate* → *chimie* (30 de ocurenţe care se referă la *cantităţi* şi *doze* de *micro-* şi *macronutrienţi*) etc.

Graficul de relaţii din Figura 18 face vizibil felul în care binomul *nutriţie* → *celulă* se regăseşte în vecinătăţi cu alţi termeni sau referinţe. În acest grafic, în stea, se pot vizualiza relaţiile referinţei *nutriţie* (în stânga) şi cele ale referinţei *celulă* (în dreapta). Numerele din dreptul referinţelor indică frecvenţa relaţiilor şi sunt plasate în ordine descrescătoare, de sus în jos.

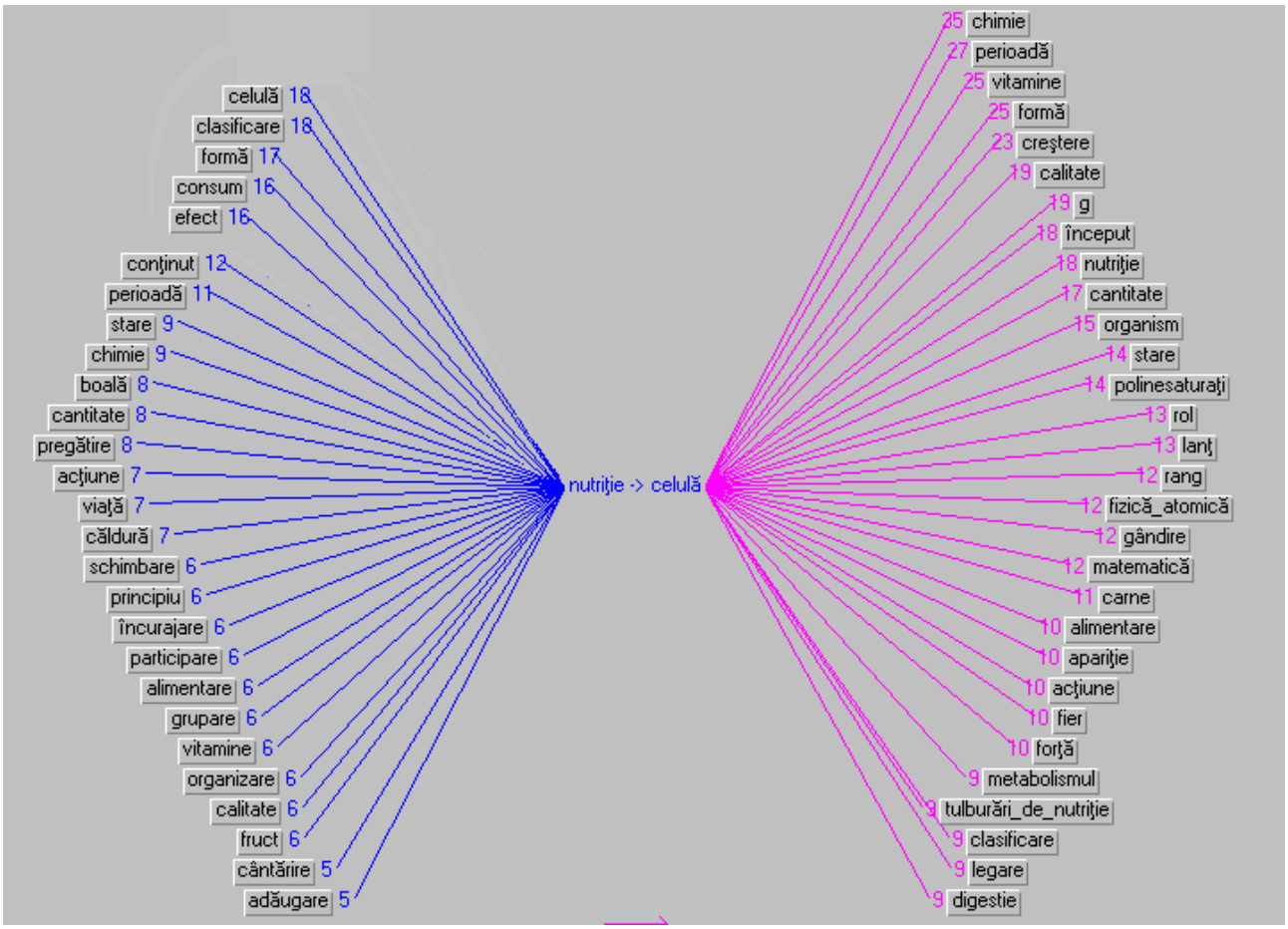

Figura 18. Referinţa *nutriție* → *celulă* – formă stelară

De remarcat în ierarhia relaţiilor este co-ocurenţa *chimie* → *boală* (Figura 19), care arată cât este de important echilibrul între aport și consum de nutrienți la nivel celular pentru prevenirea bolilor, în special ale celor care au legătură cu nutriția.

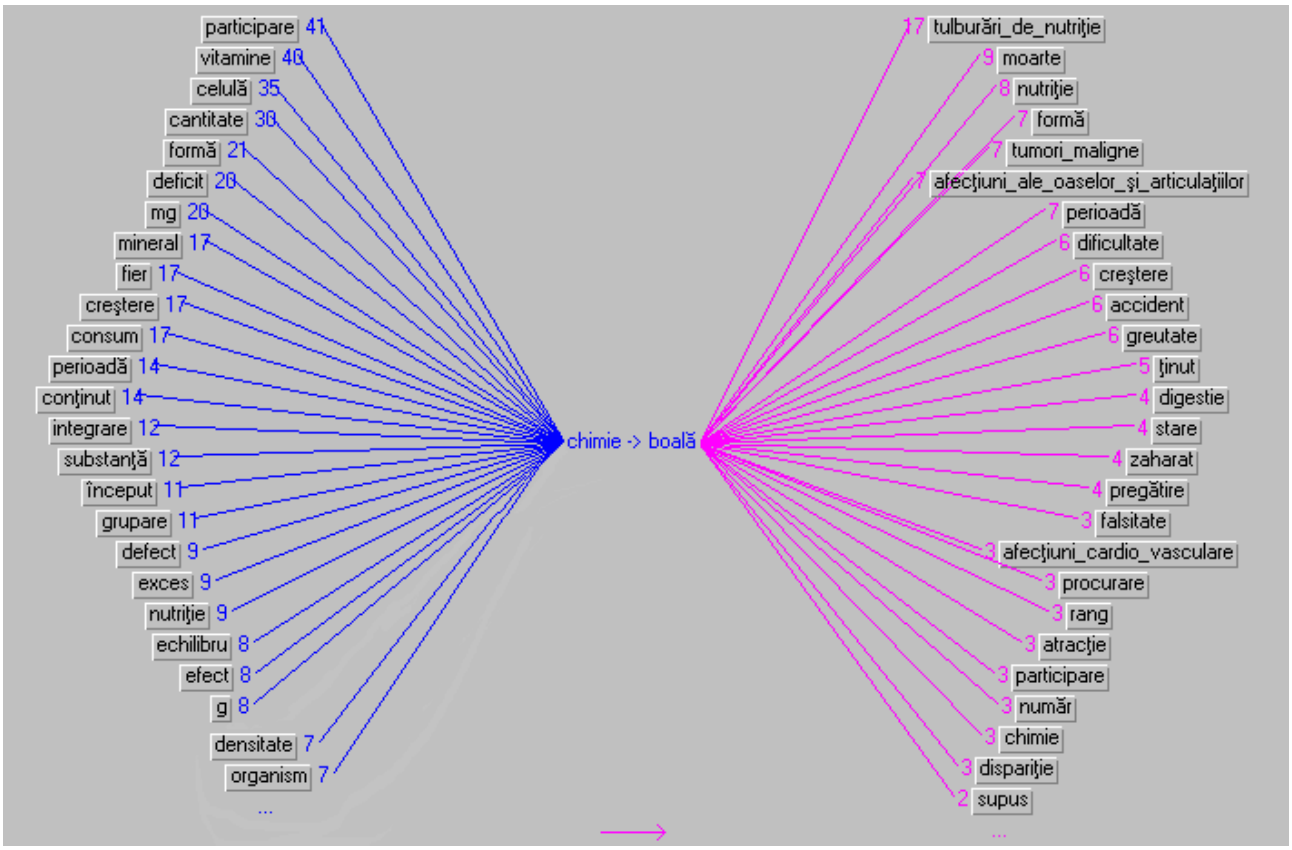

Figura 19. Referinţa *chimie → boală* – forma stelară

Sugestia dimensiunilor completează analiza aceleiași relații (Figura 20). Vecinătăţile referenţiale care se configurează în jurul binomului *chimie → boală* evidențiază preocuparea autorului discursului analizat pentru corelarea factorilor nutritivi de la nivel celular cu creșterea și dezvoltarea în perioada copilăriei, riscul de apariție a diferitelor boli (tulburări de nutriție, afecțiuni ale oaselor și articulațiilor, tumori maligne), și chiar moartea.

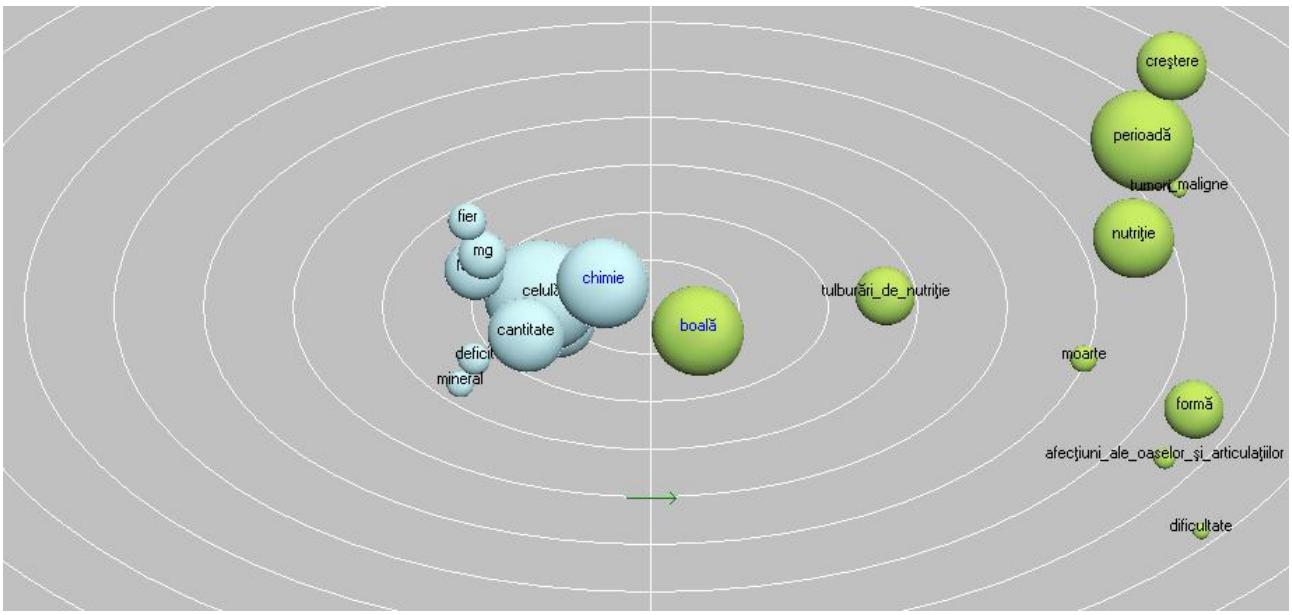

Figura 20. Referinţa *chimie* → *boală* – forma planetară

Diagrama actorilor concentrează relațiile dintre principalii actori (actanți/actați) în întregul text. Este o modalitate utilă de analiză pentru a putea compara vizual relațiile dintre referințele principale (sau dintre grupurile din scenariu). Referințele sunt afișate de-a lungul a două axe: axa orizontală indică raportul actant-actat (de la stânga la dreapta) și axa verticală, care arată concentrația relațiilor pentru fiecare referință afișată (puternică în partea de sus a graficului, slabă în partea de jos). Liniile albastre arată relațiile dintre referința selectată și celelalte referințe afișate. Analizăm cu ajutorul diagramei actorilor una dintre cele mai frecvente referințe: *nutriție* (Figura 21). În cazul acestei referințe, software-ul poziționează conceptele principale (*efect, metodă, apă* și *fier*) la stânga (actori cu o concentrație ridicată de relații), în timp ce conceptele secundare sunt poziționate în partea de jos, în stânga (actanții cu concentrație scăzută de relații) şi în dreapta (actați). Cele mai multe dintre celelalte referințe sunt actați (în partea dreaptă). Numărul relațiilor este un indicator al centrului de interes al textului analizat. Dacă autorul textului asociază o referință cu multe alte referințe, se poate deduce că acea referință este foarte importantă sau, în orice caz, mai importantă decât altele.

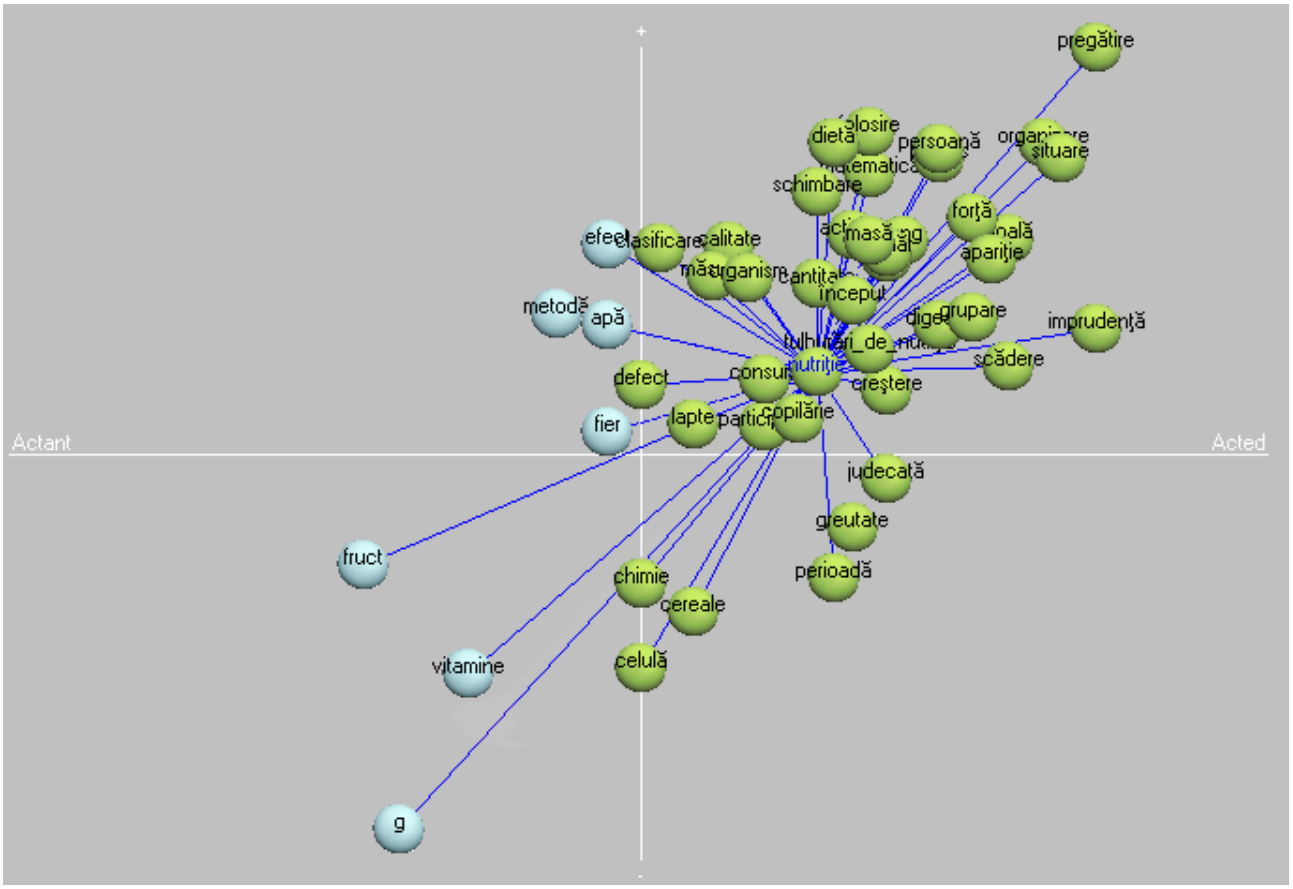

Figura 21. Diagrama actorilor aflați în relație cu referința *nutriție*.

Barele de distribuție ne permit să afișăm o histogramă care arată distribuția unei referințe, a unei relații (de exemplu, între două clase de echivalență) sau a unei categorii gramaticale. Figura 22 arată distribuţia referinței *nutriție*, care apare în text de la început (partea stângă) până la sfârșit (partea dreaptă). Graficul se obține prin împărțirea textului în ordine cronologică în mai multe sectoare care conțin același număr de cuvinte și prin calcularea frecvenței de apariție a referinței *nutriţie* selectate în fiecare sector. Linia punctată indică dimensiunea medie a barelor de distribuție. Suma cuvintelor de la nivelul fiecărei bare este determinată automat de software în funcție de totalul cuvintelor din text.

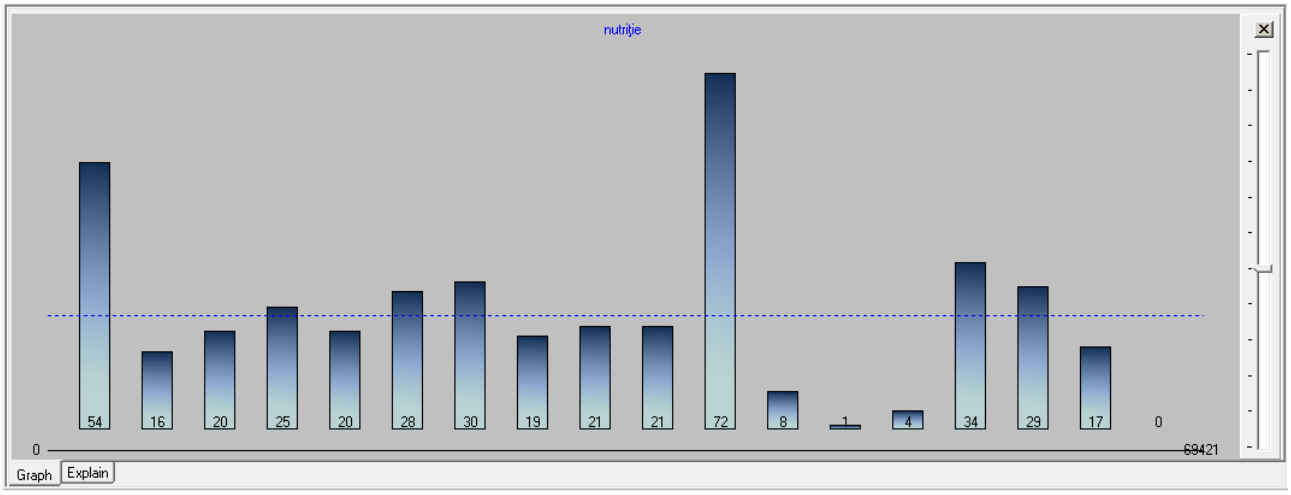

Figura 22. Distribuția în text a referinței *nutriție*

Analiza automată a discursului continuă cu investigarea scenariului propriu al textului în care se regăsesc universurile semantice dispuse ramificat în ordinea descrescătoare a frecvenței. În Figura 23 se observă clasele de echivalență care sunt strâns legate de referințe, au cei mai mulți termeni și apar frecvent în întregul text, configurând integral scenariul. De exemplu, *cantitate, exces, creștere, scădere, reducere, index, status, grupe, total* etc. sunt grupate împreună în clasa *ordine și măsură*.

Scenariul oferit de program ne ajută să realizăm clasificări semantice proprii după care referințele pot fi personalizate sau extinse în funcție de strategia proprie de analiză. Referințele grupează cuvintele care cuprind clasele de echivalență pentru a permite software-ului să elaboreze o reprezentare a contextului. Pentru a realiza acest lucru, dicționarul de echivalențe semantice Tropes este alcătuit din trei niveluri diferite de clasificare. La nivelul inferior se găsesc referințele, din care se formează câmpurile de referință 2, din care, la rândul lor, se formează câmpurile de referință 1. Analiza noastră a evidențiat că cele mai multe referințe fac parte din clasa conceptelor analizate, ramificarea ierarhică a acestora relevând zece subclase care au legătură cu nutriția: *ordine și măsură* (2946 constituienți), *lumea vie* (1786 constituienți), *sănătate și medicină* (1572 constituienți), *materie* (1336 constituienți), *concepte fundamentale* (1291 constituienți), *acțiune* (1263 constituienți), *timp* (1043 constituienți), *intelect* (1008 constituienți), *corpul și funcțiile vitale* (1000 constituienți) și *produse agroalimentare* (857 constituienți).

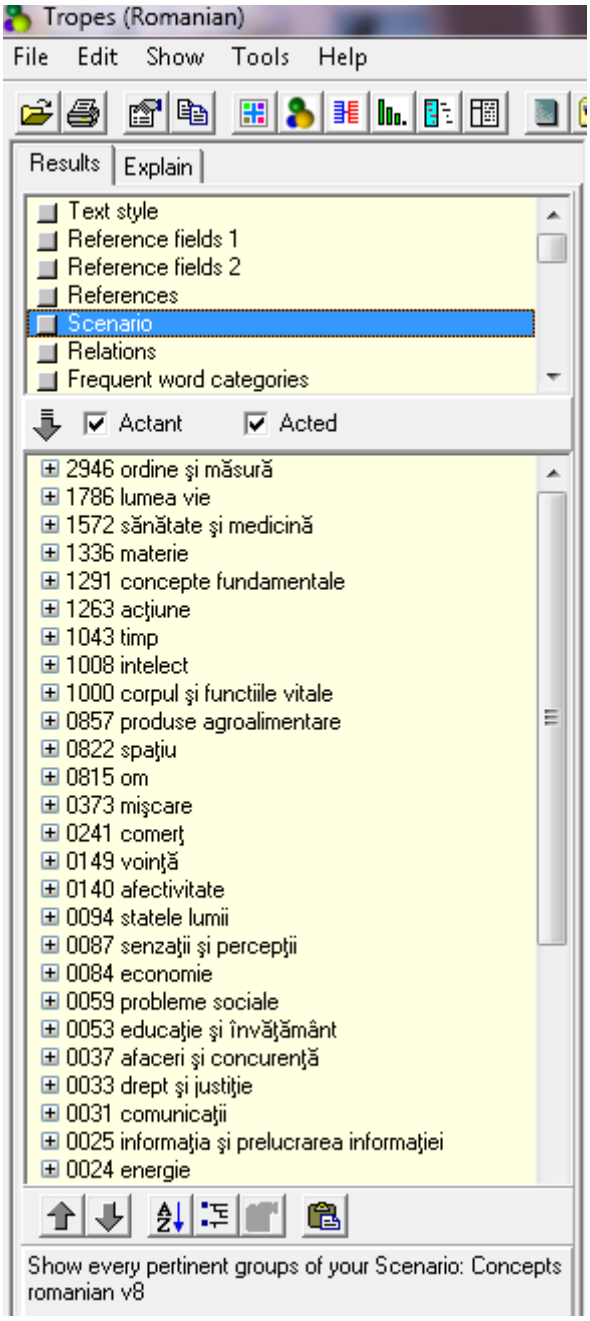

Figura 23. Scenariu – actanţi şi actaţi

Toate clasele componente ale scenariului relevante în discursul nutriţional sunt ilustrate în diagrama din Figura 24, realizată cu ajutorul programului Excel, după ce am introdus numărul constituienţilor.

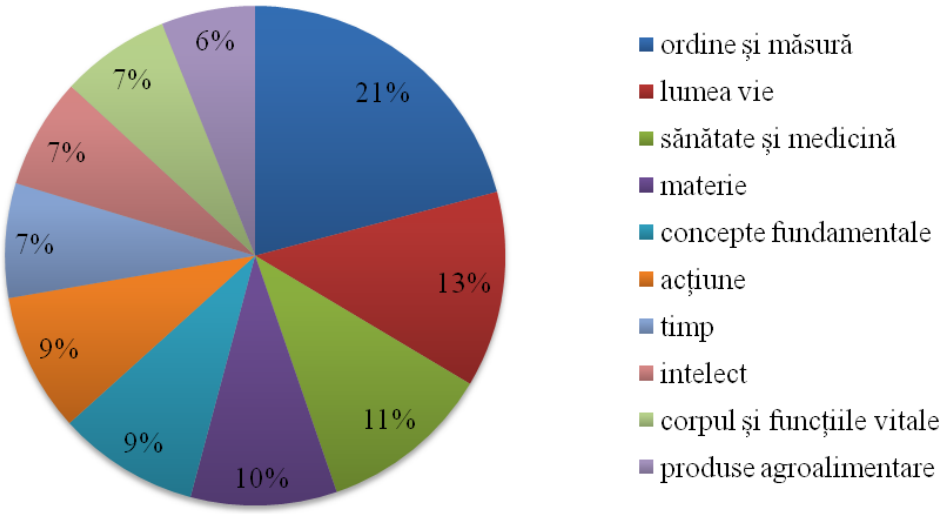

Figura 24. Scenariu – ponderea claselor de echivalenţă cu relevanţă în nutriție

Aprofundând analiza scenariului, se poate observa că primele patru clase de echivalență, care depășesc cu puțin jumătate din total, sunt cele mai relevante în domeniul nutriției, fapt demonstrat prin prezența lor în contexte în care se manifestă ocurenţele termenilor analizaţi în relaţie cu câmpul studiat (*nutriție*) (Figura 25).

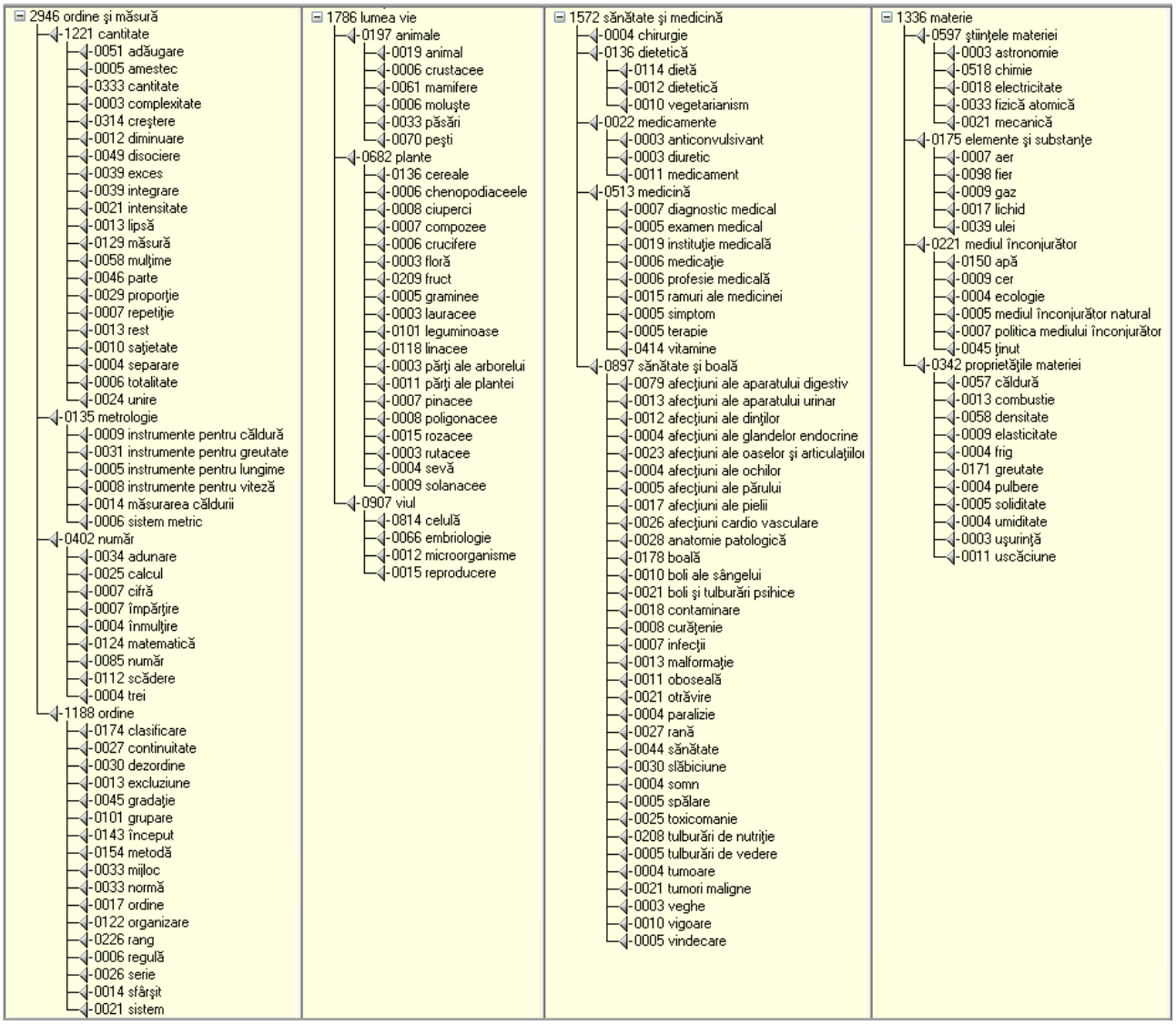

Figura 25. Clasele de echivalență cu referințele relevante pentru câmpul *nutriție*

Câteva din echivalențele semantice relevante în nutriție sunt prezentate în Tabelul 1. De exemplu, cuvântul *regim* aparține referinței *dietă*, inclusă în referința generală 2 *dietetică*, care face parte din referința generală 1 *sănătate și medicină*.

Tabelul 1. Echivalențe semantice extrase din text cu ajutorul programului Tropes

Referințe generale 1	Referințe generale 2	Referințe	Cuvinte
Sănătate și medicină	*Dietetică*	*Dietă*	*dietă, regim, calorii*
Corpul și funcțiile vitale	*Corpul* *Funcțiile vitale*	*Țesut* *Nutriție*	*epiteliu, mucoase, cartilagii* *alimente, alimentație, hrănire, foame, apetit*
Produse agroalimentare	*Produse vegetale*	*Cereale* *Fructe*	*porumb, grâu, orez, ovăz* *mere, banane, portocale*

Figura 26 ilustrează configuraţia contextuală şi de relaţionare a câmpului referenţial *sănătate şi medicină*, a treia componentă importantă din seria claselor de echivalenţă.

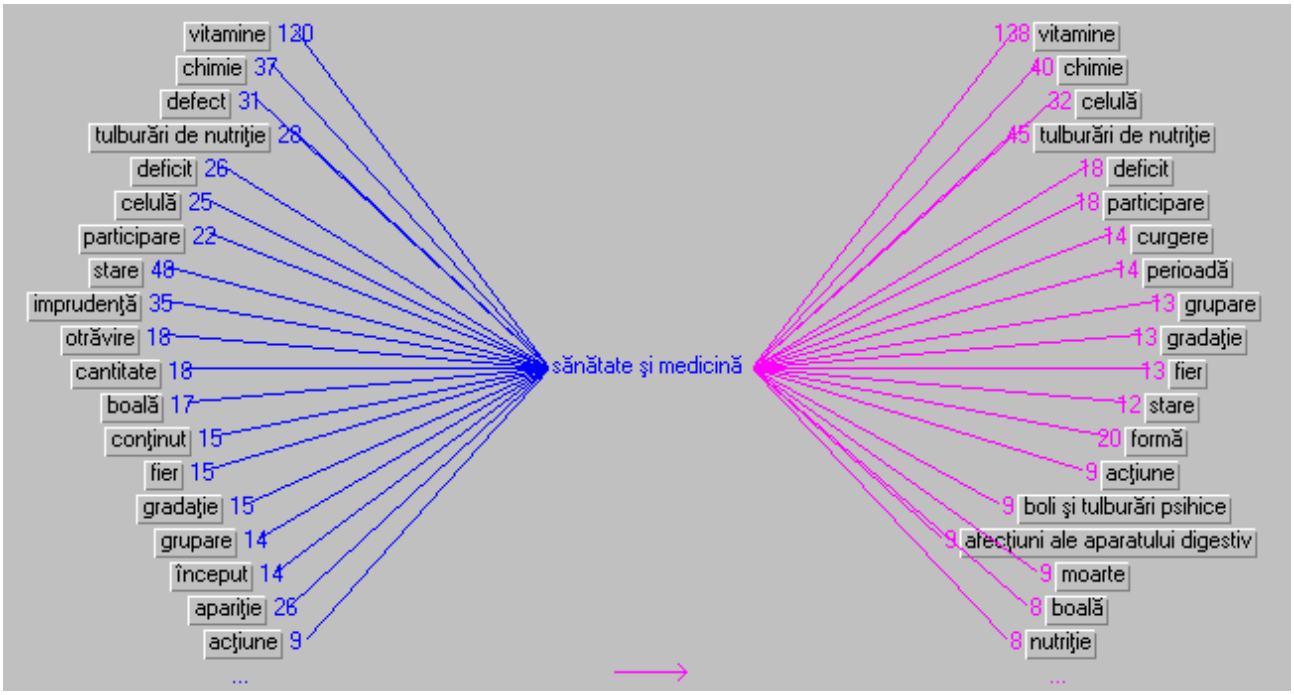

Figura 26. Scenariu – câmpul *sănătate şi medicină*

Scenariul detectat de program poate fi îmbogăţit cu termeni din text care iniţial nu au fost incluşi în ramificaţiile claselor de echivalenţă semantică. Programul pune la dispoziţia cercetătorului opţiunea de extragere terminologică *overtext* (Figura 27), care afişează referinţele în ordine alfabetică. Termenii pot fi adăugaţi scenariului în ramificaţia claselor existente sau în afara lor.

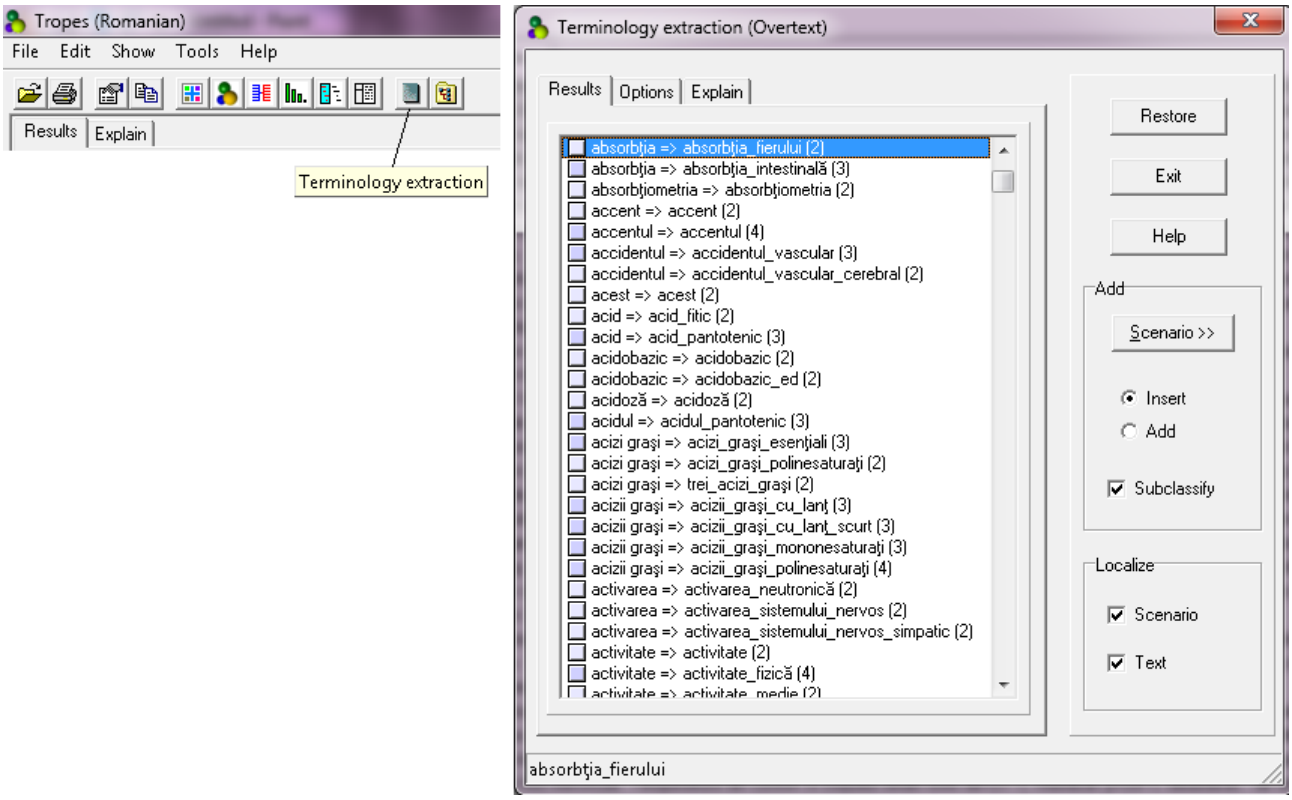

Figura 27. Extragerea terminologică

Analiza morfosintactică aplicată

Analiza morfosintactică automată are ca scop identificarea categoriilor morfologice a tuturor cuvintelor din text, arătând în cifre şi procente frecvenţa lor. Figura 28 dezvăluie că cele mai frecvente categorii gramaticale în textul selectat sunt verbele dinamice și statice, conjuncțiile coordonatoare copulative și cele disjunctive, adverbele de mod și numeralele.

Verbele factive (dinamice, de acțiune) înregistrează 3566 de forme şi prezenţe flexionare, iar cele statice, care exprimă stări și concepte de posesie, înregistrează 2747 forme. Prin consultarea contextului relevat de program, identificăm *a evolua, a furniza, a (re)utiliza, a se manifesta, a stimula, a constitui, a sintetiza, a asigura, a determina, a se găsi, a cântări, a compara, a consuma, a (se) solubiliza, a necesita, a combina, a metaboliza, a depinde, a varia* etc., ca verbe dinamice, și *a suferi, a prefera, a aparține, a însemna* etc., ca verbe statice.

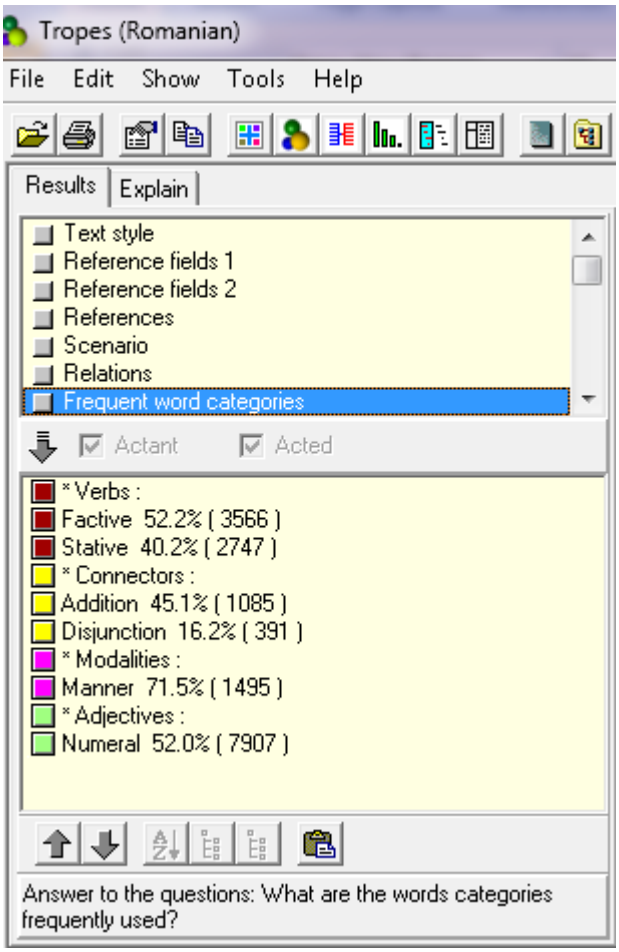

Figura 28. Categorii gramaticale frecvente

Referințele ilustrate în Figura 29 sunt dispuse de o parte și de alta a categoriei generale a verbului pentru că se află față de aceasta în poziție de actant (precedentă), respectiv de actat (succesoare). Cele mai frecvente sunt relațiile cu referințele *celulă, cantitate, chimie, nutriție, perioadă* și *stare*, care au peste 80 de co-ocurențe. Aceste relații interconectate de verbe, în special dinamice, arată modul în care funcționează procesele biochimice din organism și care sunt efectele lor asupra sănătății omului.

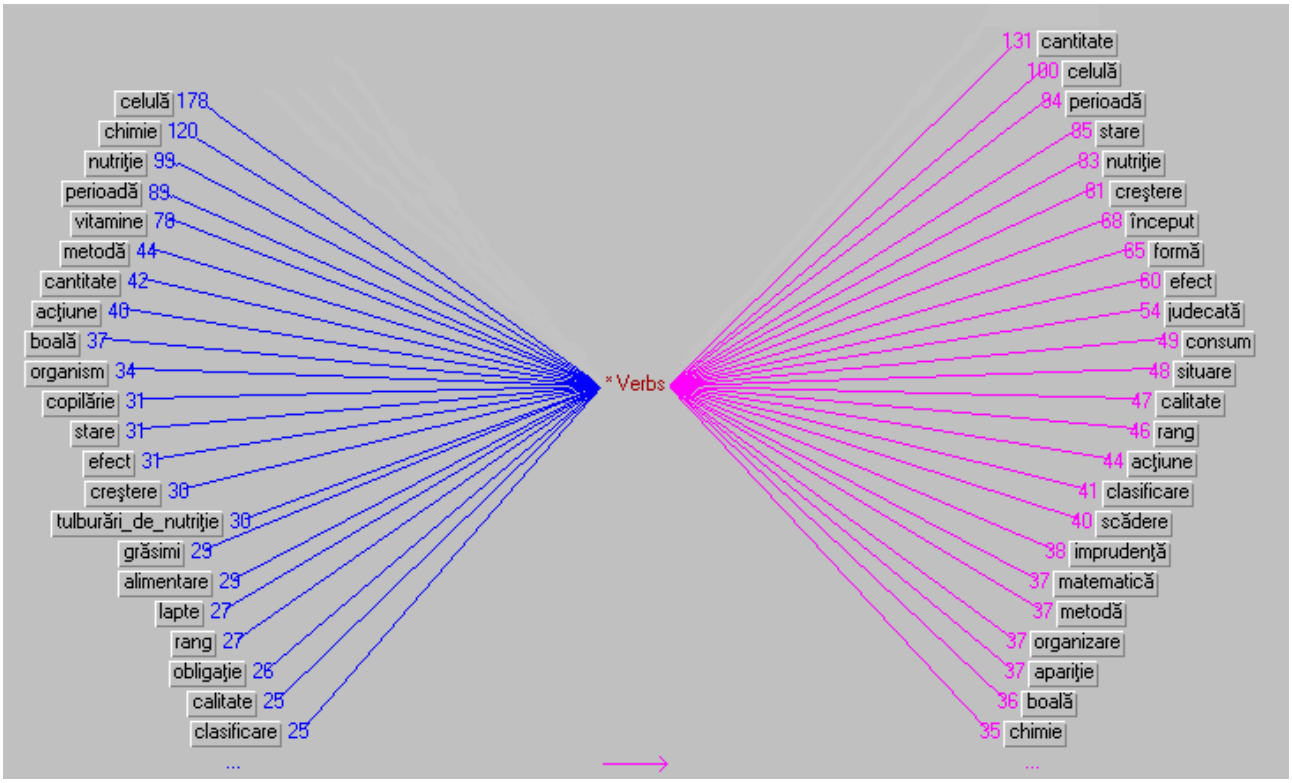

Figura 29. Relaţiile termenilor aparţinând categoriei generale a *verbului*

Conjuncția coordonatoare copulativă *și* apare de 1085 de ori, atingând aproape jumătate din numărul total de conectori din text (Figura 30), iar conjuncția coordonatoare disjunctivă *sau* apare în text de 391 ori.

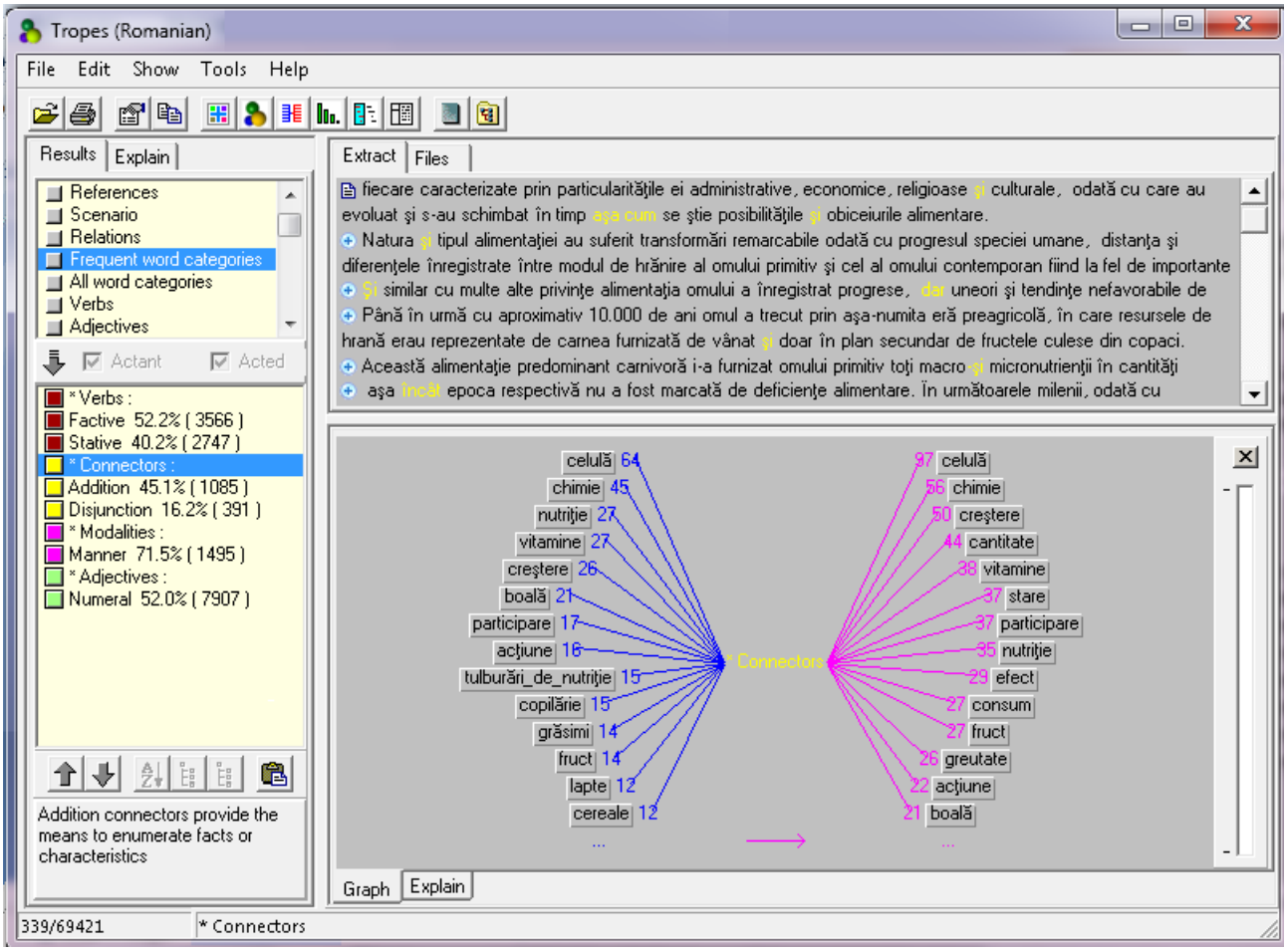
Tropes (Romanian)
File Edit Show Tools Help
Results Explain
References
Scenario
Relations
Frequent word categories
All word categories
Verbs
Adjectives
Actant Acted
* Verbs :
Factive 52.2% (3566)
Stative 40.2% (2747)
* Connectors :
Addition 45.1% (1085)
Disjunction 16.2% (391)
* Modalities :
Manner 71.5% (1495)
* Adjectives :
Numeral 52.0% (7907)
Addition connectors provide the means to enumerate facts or characteristics
Extract Files
fiecare caracterizate prin particularităţile ei administrative, economice, religioase şi culturale, odată cu care au evoluat şi s-au schimbat în timp aşa cum se ştie posibilităţile şi obiceiurile alimentare.
Natura şi tipul alimentaţiei au suferit transformări remarcabile odată cu progresul speciei umane, distanţa şi diferenţele înregistrate între modul de hrănire al omului primitiv şi cel al omului contemporan fiind la fel de importante
Şi similar cu multe alte privinţe alimentaţia omului a înregistrat progrese, dar uneori şi tendinţe nefavorabile de
Până în urmă cu aproximativ 10.000 de ani omul a trecut prin aşa-numita eră preagricolă, în care resursele de hrană erau reprezentate de carnea furnizată de vânat şi doar în plan secundar de fructele culese din copaci.
Această alimentaţie predominant carnivoră i-a furnizat omului primitiv toţi macro şi micronutrienţii în cantităţi
aşa încât epoca respectivă nu a fost marcată de deficienţe alimentare. În următoarele milenii, odată cu
celulă 64
chimie 45
nutriţie 27
vitamine 27
creştere 26
boală 21
participare 17
acţiune 16
tulburări_de_nutriţie 15
copilărie 15
grăsimi 14
fruct 14
lapte 12
cereale 12
* Connectors
97 celulă
56 chimie
50 creştere
44 cantitate
38 vitamine
37 stare
37 participare
35 nutriţie
29 efect
27 consum
27 fruct
26 greutate
22 acţiune
21 boală
Graph Explain
339/69421
* Connectors

Figura 30. Categorii gramaticale frecvente – Conectori

În context, conjuncția *și* (culoare galbenă) apare în enumerații care conțin denumiri și caracteristici ale nutrienților, compușilor chimici, structurilor anatomice, stărilor fiziologice și patologice etc. În cronologia textului, conjuncția *și* este distribuită relativ uniform, cu excepția ultimului sector din grafic, care corespunde secțiunii *Anexe* din ghid (Figura 31).

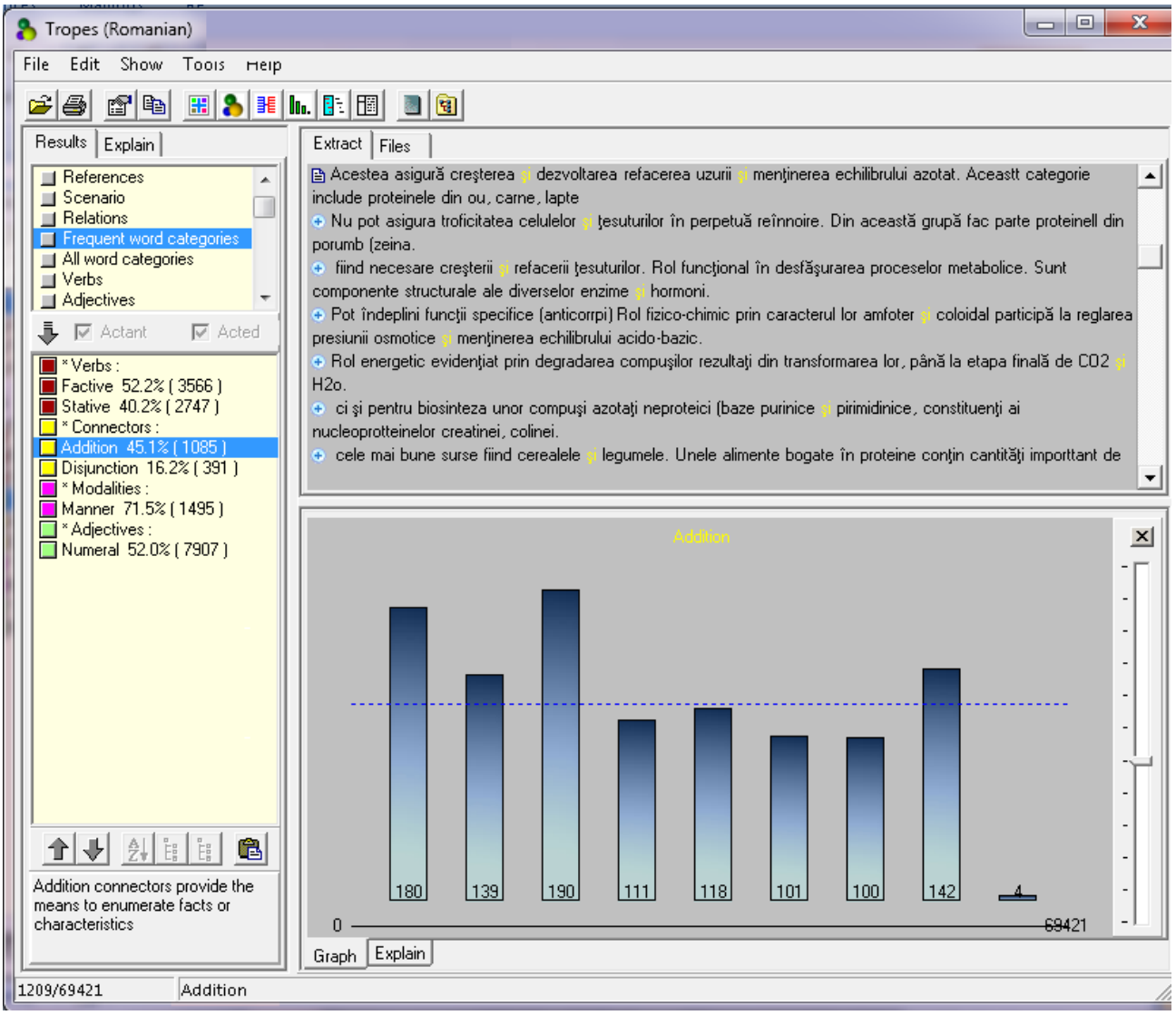
Tropes (Romanian)
File Edit Show Tools Help
Results Explain
References
Scenario
Relations
Frequent word categories
All word categories
Verbs
Adjectives
Actant Acted
* Verbs :
Factive 52.2% (3566)
Stative 40.2% (2747)
* Connectors :
Addition 45.1% (1085)
Disjunction 16.2% (391)
* Modalities :
Manner 71.5% (1495)
* Adjectives :
Numeral 52.0% (7907)
Addition connectors provide the means to enumerate facts or characteristics
Extract Files
Acestea asigură creşterea şi dezvoltarea refacerea uzurii şi menţinerea echilibrului azotat. Aceastt categorie include proteinele din ou, carne, lapte
Nu pot asigura troficitatea celulelor şi ţesuturilor în perpetuă reînnoire. Din această grupă fac parte proteinell din porumb (zeina.
fiind necesare creşterii şi refacerii ţesuturilor. Rol funcţional în desfăşurarea proceselor metabolice. Sunt componente structurale ale diverselor enzime şi hormoni.
Pot îndeplini funcţii specifice (anticorrpi) Rol fizico-chimic prin caracterul lor amfoter şi coloidal participă la reglarea presiunii osmotice şi menţinerea echilibrului acido-bazic.
Rol energetic evidenţiat prin degradarea compuşilor rezultaţi din transformarea lor, până la etapa finală de CO2 şi H2o.
ci şi pentru biosinteza unor compuşi azotaţi neproteici (baze purinice şi pirimidinice, constituenţi ai nucleoprotteinelor creatinei, colinei.
cele mai bune surse fiind cerealele şi legumele. Unele alimente bogate în proteine conţin cantităţi importtant de
Addition
180 139 190 111 118 101 100 142 4
0 69421
Graph Explain
1209/69421
Addition

Figura 31. Categorii gramaticale frecvente – Conectori – conjuncții coordonatoare copulative

Imaginea de ansamblu a inventariului tuturor categoriilor gramaticale este ilustrată în Figura 32. În plus față de categoriile gramaticale discutate pană acum, programul afișează verbe reflexive, conjuncții și locuțiuni conjucționale coordonatoare și subordonatoare, pronume relative, adverbe și adjective subiective și obiective.

Verbele reflexive, precum *se numesc, se clasifică, se consideră, se pare, se bazează, se caracterizează, se recomandă, se află, se explică, se calculează, se definesc, se diferențiază, se (re)cunoaşte* etc., conferă rigiditate şi exactitate în transmiterea informaţiilor.

În plus față de conectorii de adiție și disjuncție (*și* și *sau*), în ordinea descrescăroare a frecvenței apar următorii conectori (conjuncții de coordonare și subordonare, locuțiuni conjuncționale): condiționali (*dacă, încât, de aceea*), cauzali (*că,*

să, deşi, mai ales că, cu toate că, pentru că, deoarece, fiindcă), adversativi (*dar, iar, însă, în schimb*), de comparaţie (*decât, cum, precum, după cum, aşa cum*), de timp (*când, de când, atunci când, în timp ce, în vreme ce, pe măsură ce*) şi de loc (*unde, acolo unde, de unde*). Conectorii cauzali şi condiţionali oferă mijloacele de construcţie a lanţurilor de raționamente referitoare, în general, la modificările şi dezechilibrele ce se petrec în organism în caz de exces sau deficit de nutrienţi. Cel mai adesea, conectorii adversativi oferă mijloace de argumentare şi de stabilire a perspectivelor conflictuale în privinţa efectelor nutrienţilor asupra organismului la nivel celular, cu referire la cantităţi, tipuri şi componente.

Nu este adverbul de negație care, în general, intră în componența unor conectori care introduc argumente (*nu doar..., ci și...*; *nu... decât...*) și în formulări care exprimă limitarea cantității de nutrienți (*nu mai mult de..., nu trebuie să depășească...*). Adverbul de mod *da*, care exprimă asertivitatea, apare în textul-sursă exclusiv în chestionarul de autoevaluare a statusului nutrițional la vârstnic, iar adverbele de mod *probabil* și *posibil*, care exprimă îndoiala sau probabilitatea, apar în afirmații care se bazează pe studii cu rezultate variabile sau controversate, așa cum sunt, de exemplu, cele referitoare la cancer. Alte adverbe și locuțiuni adverbiale frecvente sunt cele de timp *des, adesea, de multe ori, apoi, încă, deja, în sfârșit, pe atunci, devreme, târziu, iarăși, uneori, arareori, în continuare, la ora actuală, în prezent, azi, astăzi, acum, actualmente, zilnic, în fiecare zi, la un moment dat, ulterior, întotdeauna, de câte ori, imediat, totodată* etc., urmate de cele de precizare *inclusiv, chiar, în special* și *îndeosebi*, care exprimă intensitatea, apoi de cele de loc *pe alocuri, de aici, oriunde altundeva, peste tot, din urmă, la distanţă* şi *înainte.* Adverbul de negaţie şi adverbele de intensitate oferă mijloace de dramatizare a discursului.

Adjectivele identificate de program sunt fie obiective, adică permit caracterizarea conceptelor indiferent de punctul de vedere al autorului, fie subiective care permit exprimarea perspectivei autorului în aprecierea cantităţii şi efectelor nutrienţilor asupra organismului şi ale alimentelor, în general (*mare, mic, clar, grav, rapid, spontan, dificil, nefavorabil, mai puțin nociv, semnificativ, specific, interesant, îngrijorător, deosebit, inacceptabil, inadecvat, notabil, remarcabil, diferit, total, complet, absolut, excesiv* etc.). Dintre cele obiective, în afară de numeroasele adjective medicale, precum *epidemiologic, epidemic, cronic, acut, medical, hormonal, celular, tisular, dentar, cardiovascular, vascular cerebral, arterial, coronarian, morbid*, etc., le-

am selectat pe cele specifice, des întâlnite în discursul nutriţional: *metabolic, energetic, terapeutic, enzimatic, chimic, natural, nutriţional, vegetal, corporal, ponderal, bazal, caloric, proteic, proaspăt, lactat, echilibrat, rafinat, zaharat, (an)aerob, adipos, crud, alimentar, sedentar, activ* etc.

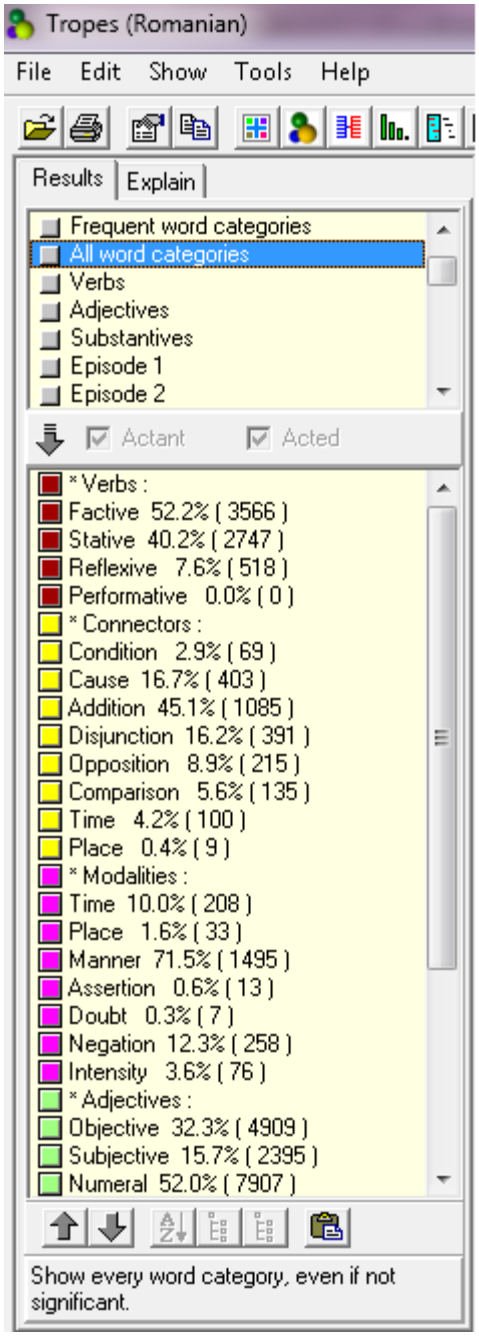

Figura 32. Toate categoriile de cuvinte

Programul evidenţiază o categorie cu ocurenţă 0, categorie absentă în textul analizat. Aceasta include verbele performative sau declarative, cum ar fi *a mulţumi, a invita, a promite, a cere, a declara, a porunci, a se scuza, a invita* etc. (Austin, 1962).

Programul nu se rezumă doar la statistica ocurenţelor şi la clasificarea referinţelor, ci oferă exemplificări concrete ale categoriilor gramaticale (Figura 33). Din lista de verbe afişate în ordine descrescătoare a frecvenţei sau în ordine alfabetică (după preferinţă), alături de contextele în care acestea apar, am selectat pe cele folosite cel mai des în discursul nutriţional: *a conţine, a găti, a prepara, a fierbe, a consuma, a (se) alimenta, a ingera, a mânca, a (se) hrăni, a alăpta, a (se) metaboliza* etc. De asemenea, de remarcat sunt adjectivele *energetic* şi *nutriţional* situate în fruntea listei. Acestea sunt completate cu alte adjective des întâlnite în limbajul de specialitate al dieteticienilor: *alimentar, caloric, metabolic, consumat, gras, (sub/supra)ponderal, proteic, adipos, nutritiv, dietetic, alimentat, hidric, (in)solubil, hidrosolubil, liposolubil, (ne)saturat, echilibrat, moderat, variat, regulat, rafinat, integral, vitaminic, mineral, (ne)digerabil, crud, proaspăt, restrictiv* etc.

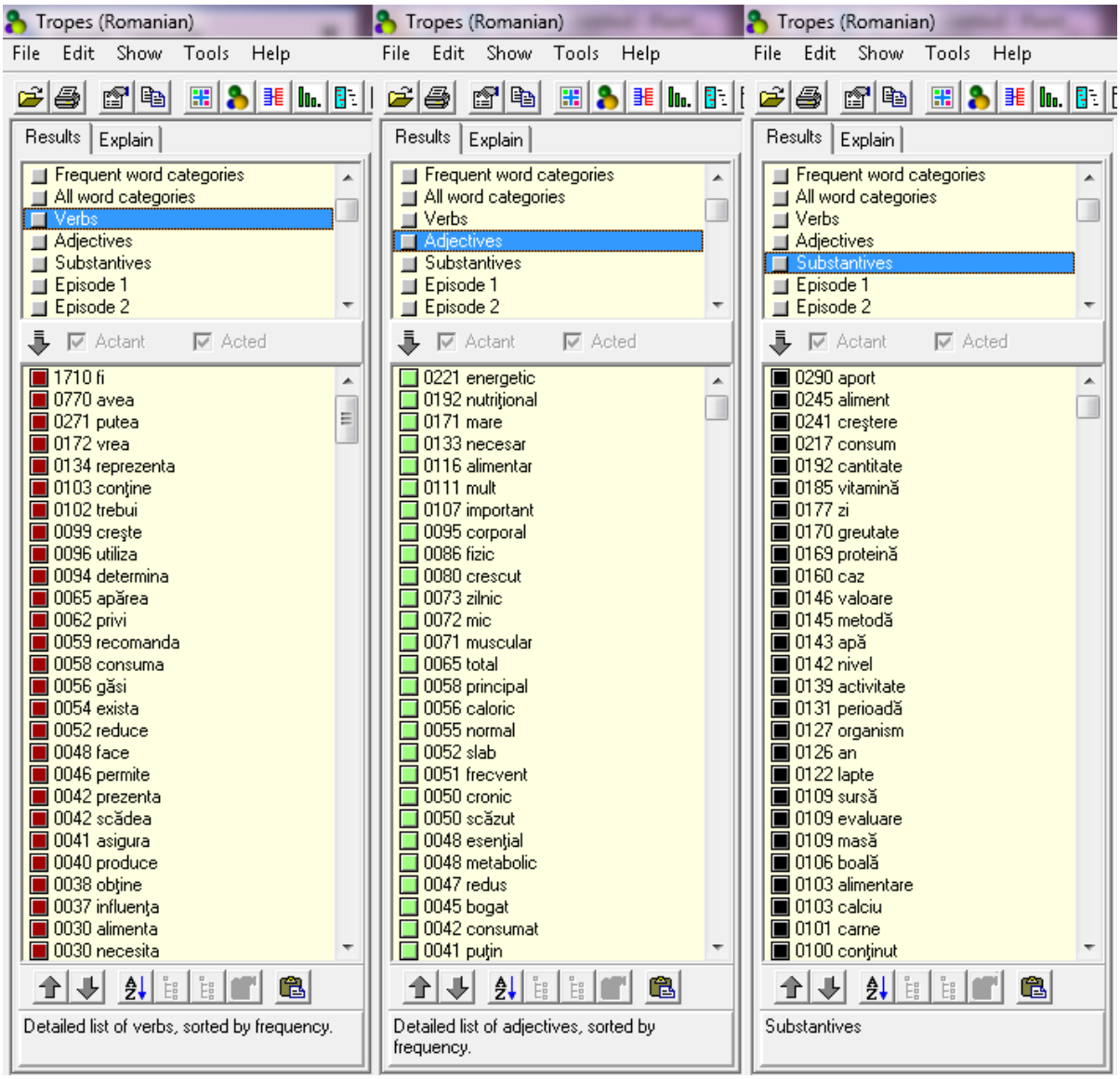

Figura 33. Toate categoriile de cuvinte – verbe, adjective şi substantive

Analiza automată a categoriei gramaticale a substantivului este importantă pentru că aduce informaţii despre domeniul de referinţă al textului analizat, oferă posibilitatea selectării cuvintelor-cheie şi poate să conducă la aprecieri corecte privind asocierea mesajelor din text cu intenţia autorului declarată prin titlu şi subtitluri. Din numărul total al substantivelor inventariate de programul Tropes în *Ghid pentru alimentaţie sănătoasă*, cel mai frecvent e substantivul *aport* cu 290 de apariţii în context (Figura 34), în unităţi terminologice polilexicale substantivale *deficit în aport, aport zilnic, aport proteic, aport alimentar, aport de grăsimi, aport de hrană, aport lipidic, aport esenţial, aport necesar, aport exogen* etc. şi în unităţi frazeologice nominale *aport scăzut de calciu, fosfor şi fier, aport insuficient de fructe şi legume, aport adecvat de fluoruri, aport constant de energie, aport suficient de oxigen* etc.

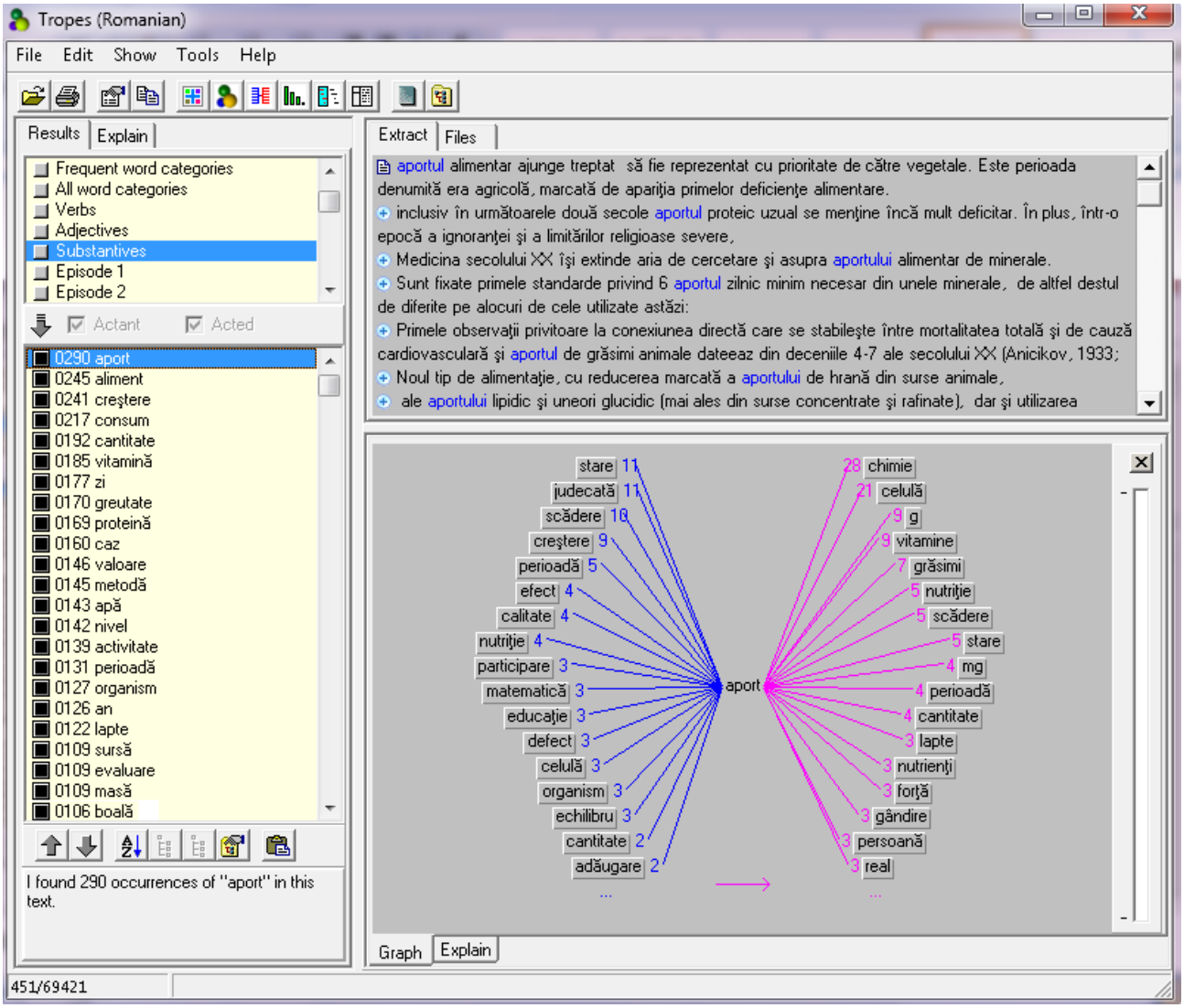

Figura 34. Substantivul *aport* – frecvenţă, context şi relaţii

Alte substantive specifice discursului nutrițional sunt: *aliment, consum, cantitate, vitamină, greutate, proteină, apă, organism, lapte, sursă, masă, boală, alimentare, calciu, carne*, toate având peste 100 de ocurențe.

Prelucrând informațiile desprinse din analiza automată a textului, am obținut o privire de ansamblu asupra construcţiei sale.

Episoade, rafale, analiza cognitiv-discursivă

Imediat după introducerea textului în program, alături de încadrarea stilistică şi definirea setărilor textuale, ecranul afișează 366 de fraze notabile și detectează 69 de episoade (Figura 35). Frazele notabile sunt de ajutor în cazul lecturii rapide, pe diagonală, și evidențiază acele structuri care au impact asupra receptorului.

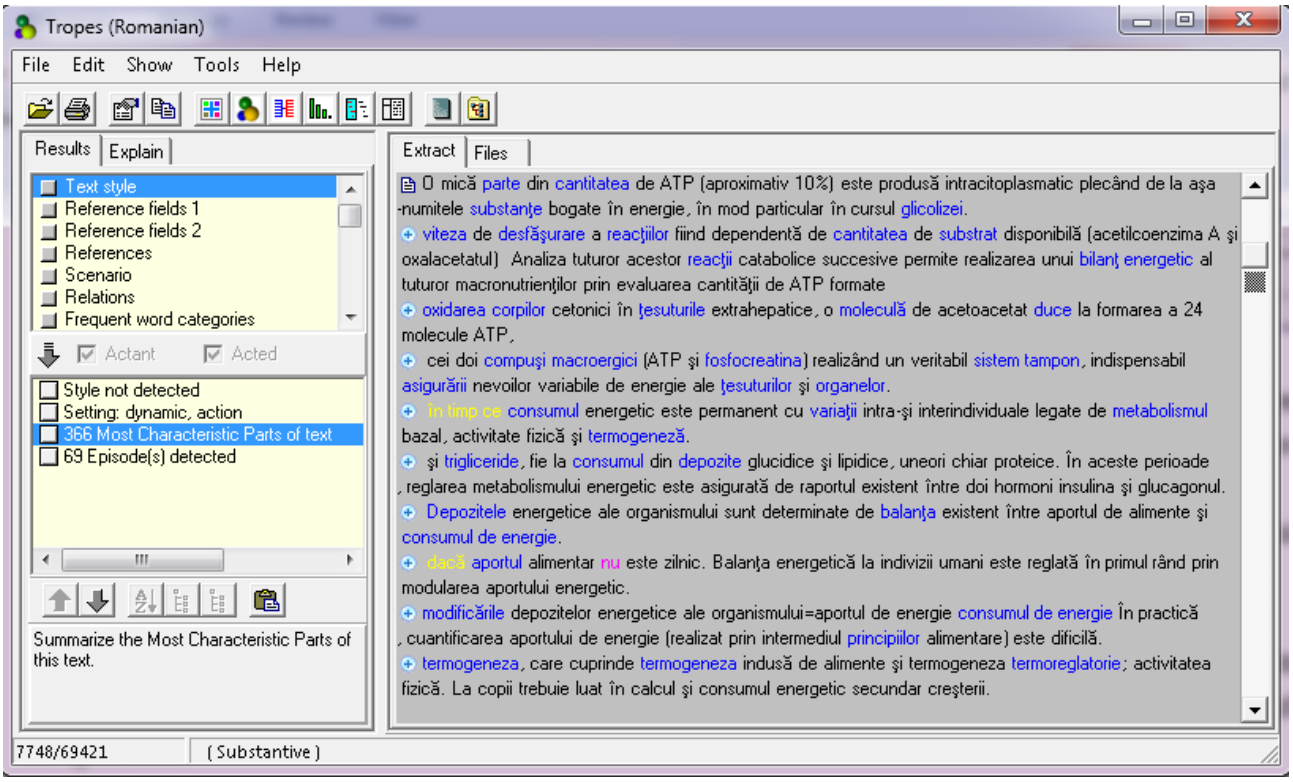
Tropes (Romanian)
File Edit Show Tools Help
Results Explain
Text style
Reference fields 1
Reference fields 2
References
Scenario
Relations
Frequent word categories
Actant
Acted
Style not detected
Setting: dynamic, action
366 Most Characteristic Parts of text
69 Episode(s) detected
Summarize the Most Characteristic Parts of this text.
Extract Files
O mică parte din cantitatea de ATP (aproximativ 10%) este produsă intracitoplasmatic plecând de la aşa -numitele substanţe bogate în energie, în mod particular în cursul glicolizei.
viteza de desfăşurare a reacţiilor fiind dependentă de cantitatea de substrat disponibilă (acetilcoenzima A şi oxalacetatul) Analiza tuturor acestor reacţii catabolice succesive permite realizarea unui bilanţ energetic al tuturor macronutrienţilor prin evaluarea cantităţii de ATP formate
oxidarea corpilor cetonici în ţesuturile extrahepatice, o moleculă de acetoacetat duce la formarea a 24 molecule ATP,
cei doi compuşi macroergici (ATP şi fosfocreatina) realizând un veritabil sistem tampon, indispensabil asigurării nevoilor variabile de energie ale ţesuturilor şi organelor.
în timp ce consumul energetic este permanent cu variaţii intra-şi interindividuale legate de metabolismul bazal, activitate fizică şi termogeneză.
şi trigliceride, fie la consumul din depozite glucidice şi lipidice, uneori chiar proteice. În aceste perioade , reglarea metabolismului energetic este asigurată de raportul existent între doi hormoni insulina şi glucagonul.
Depozitele energetice ale organismului sunt determinate de balanţa existent între aportul de alimente şi consumul de energie.
dacă aportul alimentar nu este zilnic. Balanţa energetică la indivizii umani este reglată în primul rând prin modularea aportului energetic.
modificările depozitelor energetice ale organismului=aportul de energie consumul de energie În practică , cuantificarea aportului de energie (realizat prin intermediul principiilor alimentare) este dificilă.
termogeneza, care cuprinde termogeneza indusă de alimente şi termogeneza termoreglatorie; activitatea fizică. La copii trebuie luat în calcul şi consumul energetic secundar creşterii.
7748/69421
(Substantive)

Figura 35. Fraze notabile

Programul Tropes face o lectură atentă a blocurilor discursive, ceea ce permite împărţirea textului în episoade, asemănător scenelor unui film. Textul analizat se poate remarca prin concentrarea semnificaţiilor, întrucât sunt afișate cele mai relevante referințe din discurs, şi prin delimitarea clară a episoadelor, acestea fiind dispuse matriceal. Figura 36 ilustrează organizarea referinţelor din întregul text. Fiecare episod din listă poate fi selectat pentru a fi analizat. De asemenea, fiecare referință poate fi selectată din lista corespunzătoare episoadelor. În baza analizei cronologice a

episoadelor, pot fi comparate secțiuni care conțin referințe ce înregistrează ocurențe, după cum arată referința *nutriție* selectată în program.

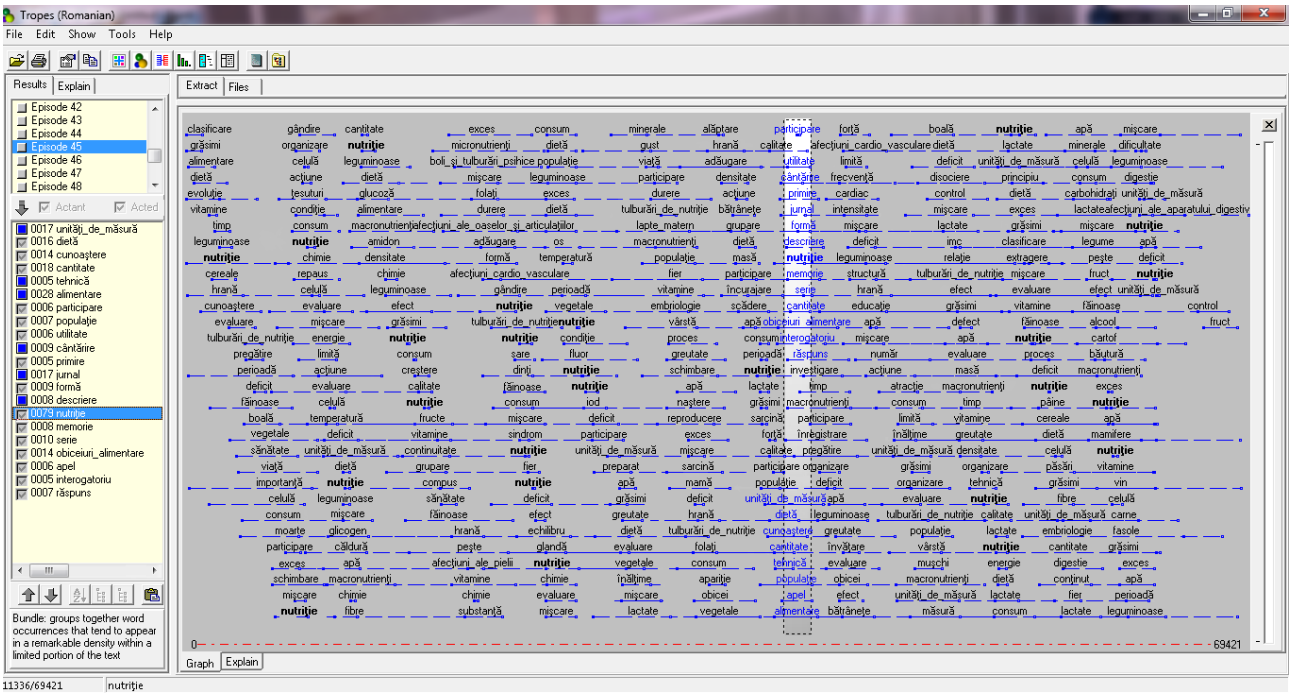

Figura 36. Episoade şi rafale

În graficul precedent, rafalele sunt afișate de sus în jos și de la stânga la dreapta, în funcție de ordinea lor de apariție în text. Episoadele apar în același grafic. Ele sunt afișate de la stânga la dreapta, în ordine cronologică și sub formă de cadrane mari punctate. În funcție de numărul de ocurențe, am selectat cele mai reprezentative referințe, care aparțin discursului nutrițional, dispuse în rafale:

- *nutriție*: Episodul 5 – 70 ocurențe, Episodul 12 – 18 ocurențe, Episodul 17 – 14 ocurențe, Episodul 19 – 5 ocurențe, Episodul 28 – 16 ocurențe, Episodul 31 – 8 ocurențe, Episodul 32– 14 ocurențe, Episodul 45 – 79 ocurențe, Episodul 57 – 5 ocurențe, Episodul 59 – 13 ocurențe, Episodul 61 – 4 ocurențe, Episodul 63 – 6 ocurențe, Episodul 67 – 12 ocurențe, Episodul 69 – 5 ocurențe;
- *dietă*: Episodul 3 – 12 ocurențe, Episodul 17 – 6 ocurențe, Episodul 27 – 7 ocurențe, Episodul 34 – 24 ocurențe, Episodul 41 – 8 ocurențe, Episodul 45 – 16 ocurențe, Episodul 63 – 16 ocurențe, Episodul 2 – 12 ocurențe;
- *alimentare*: Episodul 3 – 9 ocurențe, Episodul 17 – 21 ocurențe, Episodul 45 – 28 ocurențe, Episodul 60 – 6 ocurențe;
- *chimie*: Episodul 3 – 4 ocurențe, Episodul 4 – 6 ocurențe, Episodul 15 – 9 ocurențe, Episodul 18 – 18 ocurențe, Episodul 20 – 5 ocurențe, Episodul 24 – 13 ocurențe, Episodul 2 – 12 ocurențe;

– *tulburări de nutriție*: Episodul 7 – 15 ocurențe, Episodul 27 – 4 ocurențe, Episodul 28 – 4 ocurențe, Episodul 37 – 15 ocurențe, Episodul 44 – 6 ocurențe;
– *sănătate*: Episodul 8 – 21 ocurențe, Episodul 59 – 5 ocurențe;
– *nutrienți*: Episodul 40 – 7 ocurențe, Episodul 62 – 12 ocurențe.

Toate ocurenţele referinţelor enumerate mai sus pot fi recunoscute în cronologia şi în matricea episoadelor din care fac parte.

Concluzii

Analiză automată a ghidului alimentar românesc pune în valoare universurile semantice operante care gravitează în jurul mai multor cuvinte-cheie, cel mai relevant fiind referința *nutriție*. Programul evidențiază relațiile dintre termenii nutriționali, numărul lor accentuând centrul de interes asupra mesajului transmis. Distribuția referinței *nutriție* de la început până la sfârșitul textului arată importanța acestui termen în discurs. Una din cele mai relevante echivalențe semantice pentru domeniul nutriției extrase din text cu ajutorul programului Tropes este *regim → dietă → dietetic → sănătate și medicină*. Aşezarea ierarhică a domeniilor de referință şi relaţionarea universurilor semantice evidenţiază importanța echilibrului în alimentație și a alimentației în păstrarea sănătății. Episoadele discursive delimitate de program concentrează semnificațiile referinţelor, între care cea mai reprezentativă este referinţa *nutriție*, încadrată în acelaşi univers semantic al discursului nutrițional.

Prezentul studiu conturează o serie de componente ale analizei automate a discursului nutrițional și poate servi ca element de comparaţie pentru diferite corpusuri de texte (chestionare alimentare, diete, meniuri, rețete culinare, etichete alimentare, interviuri dietetician-pacient, studii de caz, broşuri etc.), care, odată introduse în program, generează automat rezultate care conduc la concluzii interpretate autentic.

BIBLIOGRAPHY

Austin, John L., 1962. *How to do things with words*, London, Oxford University Press, 167 p.

Caragea, Dan, Curaj, Adrian, 2013. *Analiza automată a discursului*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 170 p.

Charaudeau, Patrick, 1992, *Grammaire du sens et de l'expression*, Paris, Editura Hachette, 927 p.

FAO, 2018. *Food-based dietary guidelines*, consultat la http://www.fao.org/nutrition/nutrition-education/food-dietary-guidelines/en/, la 02.12.2018.

Ghiglione Rodolphe, Kekenbosh Christiane, Landre Agnès. 2013. *L'analyse cognitivo-discursive,* Grenoble, Presses Universitaires de Grenoble, 160 p.

Ghiglione Rodolphe, Landré Agnès, Bromberg Marcel, Molette Pierre. 1998. *L'analyse automatique des contenus,* Paris, Dunod, 168 p.

Graur, Mariana (coord.), 2006. *Ghid pentru alimentaţia sănătoasă*, Iaşi, Editura Performantica, 173 p.

Kerbrat-Orecchioni, Catherine. 2006. *L'énonciation – De la subjectivité dans le langage,* Paris, Armand Colin, 267 p.

Le Queau Pierre, Brugidou Mathieu. 1998. *La dynamique interne du récit. Contribution au traitement et à l'analyse des entretiens non directifs de recherche*. Paris, Cahier de recherche Crédoc nr. 124.

Lista de lucrări realizate cu TROPES, http://tropes.forumactif.fr/f5-bibliographie-publications

Tropes – Reference Manual, http://www.forhe.ro/docs/Tropes_Manual_de_referinta.pdf

Tropes (RO V 8.2), http://www.semantic-knowledge.com/download2.htm

THE ROLE OFGRAPHICS IN THE POSITIONING OF ROMANIAN NEWS TV STATIONS

Arina-Ioana Moga
PhD Student, University of Bucharest

Abstract: The graphics used by news televisions is one of the factors that can determine the positioning of the media institution on the news field market. This article aims to analyze how the Romanian news televisions use graphics to position themselves on the market.The context in which this process takes place is generated by technological development that favored an unprecedented competitive dynamics, which has led to audiences fragmentation and has changed the way media products are consumed. On the other hand, TV consumption in Romania is increasing, with an almost double cota compared to the world average.At the same time, the number of young people returning to traditional media is on an upward trend, according to the latest study of television consumption in Romania achieved in 2017 by Mercury Research Romania.

Romanian TV viewers have the choice of over 700 broadcasters, and Romania is positioned among the most developed audiovisual markets in Central and Eastern Europe (CNA, 2012). According to the same data, news stations remain in consumer preference, ranking on the first place based on a 77% of respondents' preferences, compared to 81% in 2016.The use of television graphics is associated with branding, Tuggle et al. (2014), emphasizing that "almost every graphic that covers the screen has the potential to support the brand of the news organization" (p. 119). The same authors point out that TV stations have done a practice of covering graphic screens with the sole purpose of branding (Ibidem, p. 119).

The graphic concept has, first of all, a role to differentiate from competition, then to inform, illustrate and organize the information presented to consumers, and also to signal the type of product being broadcast (Bardan, 2012, p. 21). Used in the editorial field, graphic representations have a role to support, complement and reinforce the product's journalistic content, being "intentionally created in order to express information" (Engelhardt, 2002, p. 2) or to "describe, explain , inform or train "(Richards, 1984 apud Engelhardt, 2002, p. 2).Regardless of the way in which the graphic package is presented or used, televisions are pursuing the same thing: shaping and consolidating a distinct visual identity on the market to attract the viewer (Merritt, 1987, Fogg et al., 2004, Tuggle et al. , 2014). The graphic concept is closely related to the editorial policy of the post, being "one of the few elements of television production that is involved in each program" (Merritt, 1987, p. 11).

In the process of positioning the television on the market, the graphic package can sustain the unique selling proposition as mentioned by Bardan (2012, p. 35). This

article tracks the extent to which graphics are a differentiating attribute in channel positioning strategy on the market and whether it can be considered as a tool for attracting audiences.

The data presented in this material are part of the doctoral research "Publishing and Marketing Strategies of Romanian Television News" conducted by the author in his capacity as PhD student at the Faculty of Journalism and Communication Sciences, University of Bucharest.

Keywords: graphics, news television, strategy, media market, positioning

Literatura de specialitate dedicată studierii graficii de televiziune din punct de vedere al strategiei editoriale sau a celei de marketing este redusă. Până în prezent, nu am identificat studii care să abordeze subiectul din perspectiva acestei cercetări doctorale. Literatura studiată tratează subiecte înrudite cum ar fi grafica în print sau brandingul în televiziune. Chiar dacă suportul în care se aplică este diferit, print vs tv, partea de teoretizare a acestui concept are o zonă comună cu această cercetare.

Designul grafic considerat drept comunicare (Kalman, 1991; Hollis 1994; Barnard, 2005) este definit de Frone (2001) ca *,,o proiectare a identității vizuale a unei mărci'' (apud* Bardan, 2012, p. 19). Folosirea graficii în televiziune este asociată cu brandingul, Tuggle *et alii* (2014) subliniind că *,,aproape fiecare element grafic care acoperă ecranul are potențialul de a susține brandul organizației de știri"* (p. 119). Aceiași autori evidențiază că posturile de televiziune au făcut o practică din a acoperi ecranele cu grafică cu scopul exclusiv de a realiza o acțiune de branding (Ibidem, p.119).

Din punct de vedere vizual, pachetul grafic al unei televiziuni este format din totalitatea elementelor grafice afișate pe ecran de-a lungul întregii emisii.Folosirea graficii a devenit din ce în ce mai importantă în știrile de televiziune, remarcă C. A. Tuggle și Forrest Carr (2014, p. 112), aceasta fiind folosită în cazul în care nu există imagini sau alte elemente de acoperire a informației. Merritt (1987, p. 11) afirmă cădesignul grafic poate exprima *,,idei și informații sub forme care nu pot fi realizate prin orice altă metodă''*.

Imaginea distinctivă a produselor audiovizuale va fi ușor de identificat și reținut, fapt care va diferenția instituția media de competitor, elementele grafice evidențiind identitatea postului. O raportare la televiziunile din Statele Unite ale Americii indică faptul că știrile reprezintă *,,centrul identității grafice"*, fiind programul care atrage cei mai mulți bani (Merritt,1987, p. 31).

Folosirea graficii în televiziune face parte din strategia de comunicare vizuală a postului. Afișarea logo-ului pe emisiunile de știri a fost inițiată de CNN, care a recurs la acest tip de identificare grafică în încercarea de a stopa preluările ilegale de materiale,

programe sau chiar a întregii emisii, de către alte televiziuni (Chan-Olmsted, Kim, 2001, p.80).

Pachetul grafic al unui post de televiziune are o componentă editorială folosită în programe și una de promovare utilizată în tot ceea ce ține de prezentarea canalului. Grafica este definită de Bignell și Orlebar (2009) ca un termen generic *„ce descrie ocurența literelor sau a unor lucrări artistice create pentru spectacolul TV”* (p. 219) sau, după modul de realizare, ca fiind *„imagini și cuvinte create prin desenare, inscripționare sau cu ajutorul computerului”* (p. 281).

Pachetele grafice folosite în programele de știri sunt considerate elemente strategice în stabilirea identității stației de televiziune (Ferguson & Moses, 2004, p.124). Grafica de știri sau informația grafică regăsită în ziare corespunde cu cea utilizată de televiziuni. Definită ca *„o combinație de text și alte elemente vizuale (grafice, diagrame, hărți, tabele, liste și desene)”* (Järvi, 2002, p. 9), grafica vine în completarea textelor știrilor.

Pentru realizarea acestei cercetări au fost alese cinci televiziuni de știri: Antena 3, B1 TV, Digi 24, Realitatea TV și România TV. În selectarea acestor organizații media s-a avut în vedere: nișa pe care operează, respectiv cea de știri; aria tematică pe care o acoperă, respectiv cea a știrilor generale, din toate domeniile, precum și forma de proprietate, care în cazul celor cinci televiziuni este cea privată. Precizăm că există și alte tipuri de televiziuni de știri, care nu au putut fi asimilate acestui studiu deoarece sunt specializate pe un singur domeniu, cum ar fi: monden - Antena Stars, sport - Digi Sport 1, Telekom Sport 1 sau agricultură - AgroTV.

Obiectivul principal al acestei cercetări își propune să determine strategiile de poziționare ale televiziunilor de știri pe piața de profil din România și să analizeze modul în care acestea se conturează în vederea atragerii și fidelizării audienței, care săasigure menținerea acestor instituții pe piață. Acest demers urmărește înțelegerea abordărilor și a practicilor la care recurg organizațiile media din zona nișei informative pentru a-și asigura performanța financiară necesară funcționării. Acest articol abordeazădoar grafica folosită de televiziunile de știri, întregul demers urmărind mai multe paliere de cercetare.

Pentru atingerea obiectivului principal al lucrării am recurs la următoareaîntrebareprincipalăde cercetare:*Grafica de televiziune poate fi considerată un atribut diferențiator în strategia de poziționare a canalului pe piața de profil?*

Întrebare secundară:*Care este rolul graficii de televiziune în atragerea audienței?*

În stabilirea materialului care urmează a fi supus analizei am pornit de la faptul că televiziunile de știri funcționează sub imperiul evenimentelor. Harvey Molotoch și Marylin Lester (1974) au abordat evenimentele prezentate de mass-media din perspectiva modului în care apar: planificate (produse intenționat), respectiv

neplanificate (produse fără intenție). În încercarea de clasificare a tipurilor de evenimente, autorii au luat în calcul cele trei părți implicate în realizarea lor: promotorii știrilor (sursele), editorii știrilor și consumatorii de știri (Molotoch & Lester, 1974, p. 104). Astfel evenimentele au fost împărțite în patru categorii: evenimente de rutină, accidente, scandaluri și întâmplări fericite (Ibidem, pp. 106-111). De asemenea, în cazul evenimentelor de rutină/obișnuite, Molotoch și Lester (1974, pp. 107-109) au luat în calcul trei subtipuri ale acestora, conturate în funcție de accesul jurnaliștilor la informație: a) acces obișnuit, b) acces îngrădit/ întrerupt, c) acces direct. Evenimentele de rutină și scandalurile sunt catalogate de cei doi autori ca fapte realizate intenționat, prima fiind promovată de sursă, iar cea ce a doua de editorii de știri. În același timp, întâmplările fericite și accidentele sunt evenimente realizate fără intenție, primele find promovate de sursă, iar celelalte de organizațiile media. Pornind de la clasificarea propusă de Molotoch și Lester pentru realizarea acestei cercetări am selectat următoarele evenimente reprezentative pentru anii 2016 și 2017:1. Vizita lui Emmanuel Macron în România /2. Înmormântarea Reginei Ana a României /3. Copilul cu puteri paranormale /4. Cel mai mare cutremur din 2016 /5. Pacienți paralizați pe targă la ghișeul CJAS Bihor /6. Casa Regală britanică anunță a treia sarcină a Ducesei de Cambridge.

Obiectivul principal al alegerii acestor evenimente a fost acela de a furniza o unitate corpusului și de aobține un material relevant care să contribuie la conturarea politicii editoriale.

Metodele de cercetare folosite pentru colectarea datelor în vederea atingerii obiectivelor stabilite în această cercetare sunt observația participativă și analiza de conținut (cantitativă și calitativă). Combinarea celor două metode urmărește validarea rezultatelor obținute în urma demersurilor cantitative și calitative în vederea îndeplinirii obiectivului fixat.

Pentru cele șase subiecte alese a fost monitorizat programultransmis în direct de televiziunile de știri, de la prima oră a intrării în emisie și până la ultimul minut al ieșirii din emisie pentru ziua aleasă. Ora de începere a emisiei în direct, respectiv de închidere a zilei, a diferit de la o televiziune la alta. În cinci dintre evenimentele selectate, pentru Antena 3, Digi 24, Realitatea TV și România TV, emisia a fost monitorizată în intervalul 06.00 – 01.00 a zilei următoare. În cazul B1 TV ora de începere a monitorizării a fost 08.00, iar cea de finalizare a acestui proces a fost 24.00. O excepție a intervalului clasic de monitorizare s-a înregistrat în cazul evenimentului „cutremur” , care s-a produs la ora 01.20 A.M, ceea ce a condus la monitorizarea în timp real a subiectului.

La nivel vizual, doar la o simplă privire, televiziunile de știri din România transmit o imagine care abundă în elemente grafice. În abordarea pilonilor de diferențiere care s-ar putea înregistra la nivelul organizațiilor media selectate a fost analizată grafica folosită de aceste instituții. Primul pas în acest demers a fost ca pe baza observației participative să se identifice tipurile de elemente grafice utilizate de

instanțele mediatice. În cea de a doua etapă, pe baza analizei de conținut calitative, s-a determinat rolul/funcțiile elementelor grafice folosite de cele cinci televiziuni de știri. Ultima etapă a urmărit identificarea frecvenței prezenței elementelor grafice în corpus, prin utilizarea analizei de conținut cantitative și, apoi, corelarea prezenței acestora cu rolul identificat. Prin această analiză s-a încercat determinarea rolului graficii în politica editorială, identificarea elementelor grafice care sunt folosite cu preponderență și, de asemenea, dacă există elemente de diferențiere în pachetele grafice folosite.La finalul demersului academic dedicat acestei părți vom încerca să răspundem indirect la întrebarea dacă un telespectator poate înțelege care este subiectul prezentat, abordat la un canal de știri doar urmărind elementele grafice afișate pe ecran, fără sonor.

Rezultate - În urma observației participative derulateîn cazul celor șase evenimente prezentate de televiziunile de știri au fost identificate șapte categorii de elemente grafice principale: burtiere, ferestre, cartoane, infografii, hărți, dsk și crawl. La rândul lor acestea se împart în mai multe tipuri. Burtierele pot fi principale, de titlu, explicative sau de tease (promovare). Cartoanele pot fi cu poză sau fără poză, în timp ce infografiile pot fi statice sau animate (vezi tabel nr. 1).

Fig. nr. 1 -Elemente grafice principale- captură Antena 3

În total, pentru cele șase evenimente pe care s-a desfășurat acest studiu, au fost identificate 22 de tipuride elemente grafice, care la rândul lor sunt de mai multe feluri (vezi tabel 1).

	Categorie	**Tip**	**Subtip**
.	**Burtiere**	Principală	
		Titlu	

		Explicativă	
		Tease - urmează	
.	**Ferestre**	O fereastră	
		Două ferestre	Egale
			asimetrice stanga
			asimetrice dreapta
			inegale dreapta
			Mici
			Fluture
			de așteptare
		Trei ferestre	egale
			inegale
			suprapuse 1
			suprapuse 2
			2 egale + 1 mică
		Patru ferestre	Egale
			Inegale
			Suprapuse
.	**Cartoane**	Cu poză	
		Fără poză	
.	**Infografii**	Statice	
		Animate	
.	**Hărți**	2 D (plan)	
		3 D (spațiu)	
.	**DSK**	Tip difuzare emisie	Direct
		Sursă imagini	media autohtonă

			media internațională
			Instituții
			actori politici
			Telespectatori
			Arhivă
		Locație transmisiune	exterioare (ex: Palatul Cotroceni; Naipu, jud Giurgiu; Oradea)
			interioare (ex: redacția știri)
		Dată difuzare (material/emisie)	dată completă (Ex: 12 sep 2016, 4 martie 1977)
			an (ex: 1977)
		Marcare emisie	Exclusiv
			Exclusivitate
			Special
		Marcare materiale	Imagini care vă pot afecta emoțional
			Imagini needitate
			Cu puțin timp în urmă
			Camera ascunsă
	Crawl	Sus	
		Jos	

Tabel nr. 1 - Tipuri de elemente grafice identificate

Trebuie menționat că aceste denumiri atribuite elementelor grafice sunt folosite zilnic de toate cele cinci redacții de știri.

După analizarea datelor colectate a reieșit că toate televiziunile de știri studiate folosesc elementele grafice încă de la prima oră de intrare în emisie. Odată cu accederea în intervalul de prime-time, numărul elementelor grafice utilizate în acoperirea programelor difuzare scade. Se pune accentul pe marcarea emisiei prin folosirea dsk-ului Exclusiv, Exclusivitate și Special și se folosesc tipurile de ferestre egale (două, trei și patru)pentru ilustrarea discuțiilor din platou (fig nr. 2). Dacă în platou sunt doi, trei sau patru invitați, atunci ei se vor regăsi în ferestrele afișate, astfel încât telespectatorul să știe în permanență cine se află în studioul televiziunii pe care o urmărește.

Fig. nr. 2 - Fereastră folosită pentru ilustrarea emisiunilor din prime-time (trei ferestre egale) - captură B1 TV

În cazul în careimaginile suntimportante (fie că sunt difuzate în direct sau nu) se recurge la ferestrele inegale sau asimetrice, astfel încât privitorul să se familiarizezecu acestea și cu participanții la debate.Când însă imaginile sunt de impact sau este vorba despre un eveniment deosebit (înmormântarea Reginei Ana, vizita lui Emmanuel Macron), televiziunile de știri din România au găsit o cale de a prezenta și invitații prezenți în platou sau la cadru în afara studioului. Prin decuparea în partea de jos (stânga sau/și dreapta) a imaginii difuzată pe întreg ecranul (full-screen), s-a creat ofereastră micăprin care consumatorului îi este adus în prim-plan vorbitorul (fig. nr 3).

BREAKING NEWS
DIRECT
PALATUL REGAL
EDIȚIE SPECIALĂ
PRINCIPI ȘI PRINCIPESE DIN TOATĂ EUROPA VIN LA FUNERALII
PUBLICUL NU VA AVEA ACCES ÎN CURTEA ARHIEPISCOPIEI DIN CURTEA DE ARGEȘ
10:06

Fig. nr. 3 - Fereastră folosită în cazul evenimentelor speciale (ferestră mică) - captură Antena3

Pentru a stabili funcția/rolul elementelor grafice în politica editorială a celor cinci televiziuni de știri am recurs la analiza de conținut calitativă. Au fost monitorizate și analizate toate tipurile, respectiv subtipurile de elemente grafice folosite în cele șase evenimente supuse acestei cercetări. Autorul a identificat șase roluri majore pe care acestea le îndeplinesc:informare, explicare, ilustrare, anunțare/promovare, atenționare/avertizare și evidențiere (tabel nr. 2).

	Funcție/rol	**Element grafic**	
1	**Informare**	Burtieră titlu	Clasică
			Live
		Fereastră așteptare	
		Infografii	Statice
			Animate
		Crawl	Sus
			Jos
		DSK dată difuzare (material/emisie)	
		DSK locație (direct/înregistrare)	Exterioare
			Interioare
		DSK tip difuzare emisie	Direct
		DSK sursă imagini	Arhivă
			Telespectator/martlar
			Media autohtonă
			Media ațională
			Actori politici

			Instituții
2.	**Explicare**	Burtieră explicativă	
		Cartoane	
		Hărți	
3.	**Anunțare / Promovare**	Burtieră tease	Subiecte emisiune
			Știre jurnal
			Invitat
			Program
		Fereastră tease invitat	
		Crawl sus	
4.	**Ilustrare**	Ferestre	Ferestre egale
			Ferestre asimetrice
			Ferestre inegale
5.	**Atenționare / Avertizare**	DSK marcare materiale	Imagini care vă pot emotional
			Imagini needitate
			Cu puțin timp în
			Camera ascunsă
6.	**Evidențiere**	DSK marcare emisie	Exclusiv
			Special
			Exclusivitate

Tabel nr.2-Funcțiile elementelor grafice ale televiziunilor de știri

Concluzii - Toate televiziunile supuse acestui studiu - Antena 3, B1TV, Digi 24, Realitatea TV, România TV folosesc cele șapte categorii principale de elemente grafice identificate în urma observației participative. Pachetele grafice folosite de televiziunile informative sunt asemănătoare atât din punct de vedere al tipului, respectiv subtipului de elemente folosite, cât și din punct de vedere al culorilor, existând o tendință de copiere sau imitare între aceste organizații din acest punct de vedere. Cercetarea a reliefat că grafica de televiziune poate fi considerată un atribut diferențiator în strategia de poziționare doar pentru două (Digi 24, România TV) dintre cele cinci televiziuni de știri. În completarea răspunsului la întrebarea de cercetare, trebuie menționat că B1TV nu folosește nici un element grafic personalizat sau vreo altă culoare.

Digi 24 se poziționează diferit pe piațăîn primul rând prin culoareade identificare astației (mov). Apoicomparativ cu celelalte patru canale de nișă, Digi 24conduce detașat la numărul de elemente grafice personalizate: burtieră de tease cu imagine; ferestre cu infografii;fereastrăde așteptare pentruinformații suplimentare; ferestră de așteptare pentrudeclarații /explicații în direct; fereastră de așteptare – tease emisiune; fereastrăde așteptare – tease invitat. Astfel,declarațiile făcute în direct,care la alte televiziuni se găsesc pe burtieră, la Digi 24 se găsesc pe fereastra de așteptare. Tot prin intermediul acestui element grafic se oferă telespectatorului și informații suplimentare legate de subiectul care se dezbateîn acel moment în platou sau este promovată o emisiune / un invitat care se va regăsi mai târziu în programele Digi24. Pentru o comparație concretă, la celelalte televiziuni de știri, fereastra de așteptare este folosită pentru prezentarea imaginilor în direct de la un eveniment aflat în derulare sau care va începe în scurt timp.

România TV folosește două tipuri de elemente grafice pentru promovarea invitațiilor din programele difuzate: ferestre (două, trei, patru)șiburtiere (titlu, explicativă sau dublă).Aceste trei subtipuri de burtiere sunt utilizate pentru promovarea subiectelor care urmează a fi mediatizate de același canal.

Prin cele șase roluriidentificatepentru pachetele grafice folosite de stațiile de știri,la finalul demersului academic dedicat acestei părți se poate trage concluzia că un telespectator poate înțelege care este subiectul prezentat, abordat, doar urmărind conținutul afișat pe ecrande aceste elementele grafice, fără sonor.

Bibliografie:

Bardan, Alexandra, 2012, *Introducere în designul de presă*, București, Editura Tritonic.

Bignell, Jonathan, Orlebar, Jeremy, 2009, *Manual practic de televiziune*, Iași, Polirom.

Cerban, Mădălina, 2012, STATISTICĂ: Câte televiziuni şi radiouri sunt în România, disponibil on-line https://www.mediafax.ro/cultura-media/statistica-cate-televiziuni-si-radiouri-sunt-in-romania-9667326, accesat la 10 ianuarie 2018.

Chan-Olmsted, Sylvia M., Yungwook Kim, 2001, *"Perceptions of Branding among TelevisionStation Managers: An Exploratory Analysis"*, în Journal of Broadcasting & Electronic Media, Vol. 45, no. 1, pp. 75-91, disponibil on-line http://dx.doi.org/10.1207/s15506878jobem4501_6

Engelhardt, Yuri, 2002, *The Language of Graphics*, University of Amsterdam, disponibil on-line http://dare.uva.nl/search?arno.record.id=105970 , accesat la 2 ianuarie 2018.

Fox, Julia R., lang, Annie, Chung, Yongkuk, lee, Seungwhan, Schwartz, Seungwhan, Potter, Deborah, 2004, *''Picture This: Effects of Graphics on the Processing of Television News''*, înJournal of Broadcasting & Electronic Media, Vol. 48, no. 4, pp. 646-674, disponibil on-line http://dx.doi.org/10.1207/s15506878jobem4804_7 , accesat la 30 iunie 2016.

Merritt, Douglas, 1987, *Television Graphics*, New York, Van Nostrand Reinhold Company.

Molotoch, Harvey, Lester, Marylin, 1974, "News as Purposive Behaviour, On the Strategic Use of Routine Events, Accidents and Scandals", în American Sociological Review, Vol. 39, No. 1, pp. 101-112, disponibil on-line http://links.jstor.org/sici?sici=0003-1224%28197402%2939%3A1%3C101%3ANAPBOT%3E2.0.CO%3B2-5 , accesat la 20 aprilie 2018.

Olteanu, Anca, 2017, STUDIU despre consumul de TV: O treime dintre români au trei televizoare în casă. Cel mai mare timp petrecut în faţa ecranului TV: opt ore/ zi, disponibil on-line http://www.mediafax.ro/economic/studiu-despre-consumul-de-tv-o-treime-dintre-romani-au-trei-televizoare-in-casa-cel-mai-mare-timp-petrecut-in-fata-ecranului-tv-opt-ore-zi-16567450 , accesat la 10 ianuarie 2018.

Tuggle, C. A., Forrest Carr, Suzanne Huffman, 2014, *Broadcast News Handbook: Writing, Reporting, and Producing in the Age of Social Media*, 5 th Edition, The McGraw-Hill Companies, New York.

ROMGLISH AS A SPECIFIC FEATURE OF THE MEDIATIC LANGUAGE NOWADAYS

Mihaela Mureșan
Assoc. Prof., PhD, "Babeș-Bolyai" University of Cluj-Napoca

Abstract: The essence of language is to get renewed every day. The borrowings from other languages, the internal changes and their correct use are everything that matters in this case. We can see that the media promotes the language the most, as it is aware of its tendencies and can influence it every day, along with its speakers.The mixture between the Romanian language and the English vocabulary represents a feature of the current mediatic language. But for its disadvantages due to the borrowings from other languages, leading to illiterate ways of expression, the advantages are big enough: the public receiver is attracted by this linguistic fashion, perceiving the mediatic language as being a familiar one, extremely accessible. The study underlines not only the trends in journalistic language, but also the real aspects regarding the general language evolution, aspects imposed by common speakers and by trend.

Key-words: Romglish, mediatic language, anglicisms, linguistic fashion

Limba română are o dinamică aparte, actuală și actualizată în acord cu tendințele vorbitorilor ei. Caracterul preponderent fonetic al limbii române, dorința vorbitorilor români de a marca atât genul substantivelor, precum și formele de plural sau de singular, principiul economiei de limbaj (ce generează configurarea unui mesaj cât mai clar redat prin cât mai puține cuvinte/litere), împrumuturile lexicale din alte limbi, moda lingvistică actuală, necesitatea de a exprima realități extralingvistice noi, toate aceste cauze devin „izvoare" ale dinamicii limbii. Dinamica limbii române reflectă întru totul tendințele vorbitorilor ei și acestea din urmă sunt vizibile, putând fi detectate sau reperate cu ușurință în limbajul mediatic românesc. Indiferent de tipul publicației, indiferent de tematica articolului sau de domeniul de interes, limbajul de presă reflectă dinamica limbii române, care marchează fondul comun de cunoștințe din procesul unei comunicări reușite. Astfel, limbajul mediatic adoptă algoritmii de alcătuire ai limbajului curent, cel „de toate zilele", folosit de vorbitorii români.

În cadrul acestui limbaj curent se întâlnesc numeroase cuvinte de proveniență străină care au fost pe deplin asimilate în structurile limbii române. Ele s-au adaptat, în principal, normelor ortografice și fonetice ale limbii române. Aceste cuvinte adaptate și asimilate în vocabularul limbii române pot fi numite împrumuturi „românizate". Este firească această transformare a cuvintelor, care aderă la vocabularul limbii române și ajung să îmbogățească gama neologismelor.

Procesul de „românizare" a termenilor străini recent intrați în fondul lexical necesită timp, iar cuvintele provenite dintr-o altă limbă trec prin mai multe etape înainte de a fi incluse în lexicul limbii române. Pentru a înțelege mai bine acest fenomen, se poate observa faptul că denumirile date sporturilor de echipă constituie exemple elocvente: termenul „fotbal" provine de la englezescul „football", „handbal" provine de la englezescul „handball", iar „baschet" provine de la englezescul „basketball". Un alt exemplu este termenul „ruj" care provine de la franțuzescul „rouge". De asemenea, cuvântul „speranță" are drept sursă de proveniență italienescul „speranza". Cuvinte precum „mușteriu", „sarma" sau „papuc" provin din limba turcă.

Este binecunoscut faptul că în limba română au pătruns termeni proveniți din alte limbi (engleza, franceza, rusa, italiana, portugheza, maghiara, spaniola, greaca sau turca). Unele cuvinte au fost adaptate perfect vocabularului limbii române, alți termeni sunt în curs de „românizare", iar alte străinisme s-ar putea să nu fie niciodată acceptate de norma literară, fie ele „crude" sau transformate în acord cu tendințele vorbitorilor. Pătrunderea cuvintelor străine în vocabularul limbii române a fost influențată de contextul istoric, social, politic, economic sau cultural. Totuși, putem vorbi despre contextul istoric și despre cel psiho-socio-cultural ca elemente esențiale în ceea ce privește schimbările survenite în interiorul limbii române, contexte care oglindesc realitatea spațiului românesc de-a lungul timpului.

Influența limbii engleze generează, la nivel mondial, un nou context lingvistic, în care numitorul comun al vorbitorilor este această limbă. Din această perspectivă, putem observa configurarea unei globalizări la nivel lingvistic și acest fapt influențează profund vocabularul vorbitorilor români, marcând într-un alt mod dinamica limbii române. Invazia de anglicisme în fondul lexical românesc devine o tendință extrem de accentuată a vorbitorilor. Anglicismele sau englezismele devin termeni utilizați frecvent în limbajul comun și în cel mediatic românesc.

În „Dicționarul explicativ al limbii române", termenul de anglicism are următoarea explicație: „Expresie specifică limbii engleze; cuvânt de origine engleză împrumutat, fără necesitate, de o altă limbă şi neintegrat de aceasta".

„În lingvistica limbilor în contact, în perspectiva multilingvistului, în ultimele două decenii este considerat anglicism << fiecare cuvânt preluat din limba engleză care desemnează un lucru sau un concept care aparține civilizației englezești; un astfel de cuvânt nu trebuie să fie de origine (proveninţă) englezească dar trebuie să fi fost adaptat în limba engleză şi integrat în vocabularul englez >> (apud Filipovic, 1990, p.17)" (Ciobanu, 1996, p.4).

Publicațiile pentru femei, presa sportivă și cea economică înregistrează cele mai multe anglicisme apărute recent în limba noastră, unele fiind neatestate în $DOOM_2$, DN_3 sau MDN.

Influența limbii engleze asupra lexicului limbii române tinde să se amplifice. În prezent, se observă că din nicio altă limbă străină românii nu au preluat atât de multe

cuvinte și expresii. Utilizarea numărului mare al anglicismelor în vorbirea curentă a generat numeroase controverse. Există trei tipuri de atitudini întâlnite în rândul lingviștilor. Unii specialiști privesc împrumuturile din limba engleză ca pe un lucru pozitiv, ei înșisi utilizând anglicismele în mod frecvent. Alți lingviști condamnă vehement utilizarea anglicismelor, pe motiv că limba română trebuie să își păstreze esența, „puritatea" și nu ar trebui să fie alterată prin cuvinte inutile împrumutate din engleză. Există și o altă categorie a lingviștilor - aceia care acceptă schimbarea și nu condamnă utilizarea anglicismelor în limbajul cotidian, atâta timp cât acestea nu alterează esența limbii.

Anglicismele au pătruns în vocabularul limbii române sau în vorbirea curentă datorită atât unei necesități firești, cât și unei mode lingvistice. Necesitatea de a denumi, de a desemna o realitate extralingvistică nouă impune utilizarea anglicismului. Acesta din urmă aduce cu sine denumirea obiectului, a obiceiului, a produsului etc. Cuvântul englezesc, deci neologismul, va fi acceptat de normă, dacă în limba română nu exista nicio traducere a termenului, până în momentul utilizării anglicismului respectiv. Mai mult, anglicismul va suferi schimbări în ceea ce privește adaptarea sa grafică și fonetică, deci „românizarea" sa va avea loc. Pe de altă parte, mulți termeni sunt utilizați de către vorbitori doar pentru că i-au auzit de nenumărate ori fie prin intermediul mass-mediei, fie prin intermediul prietenilor sau al familiei și consideră că sunt la modă. Vorbim aici de o modă lingvistică, la care unii vorbitori simt că trebuie, la rândul lor, să adere. Există mulți termeni proveniți din limba engleză care, deși au corespondent în limba română, sunt preferați în varianta lor englezească. De exemplu, cuvântul „weekend" este folosit frecvent în limbajul cotidian, deși „sfârșit de săptămână" îi este sinonim. Alte câteva anglicisme utilizate ca modă lingvistică sunt: *killer* (ucigaș), *winner* (câștigător), *fashion* (modă), *coffee* (cafea), *beauty* (frumusețe).

În același timp, în toate domeniile de activitate a apărut necesitatea de a utiliza cuvinte de origine englezească, pentru a denumi diferiți termeni care nu au corespondent în limba română. Alte câteva anglicisme necesare, a căror utilizare este justificată sunt: *management, marketing, mail, computer, airbag, master*.

Aceste contexte situaționale devin punctul de plecare al numeroaselor dezbateri ale lingviștilor români, care nu ezită să își exprime păreri diferite în ceea ce privește invazia de anglicisme în fondul lexical românesc.

Lingvistul George Pruteanu afirma : „Ceea ce pretind, e ca noile cuvinte – repet: binevenite! – să fie scrise *româneşte*. Nu putem scrie nici franţuzeşte, nici ungureşte, nici englezeşte limba română. Atâta timp cât va exista, limba română trebuie scrisă româneşte. În toate cazurile în care e posibil fără pierderi semnificative, orice cuvânt nou-preluat trebuie integrat sistemului, asimilat, autohtonizat, conform regulilor de scriere şi de pronunţie ale limbii române. În era globalizării, pe care o trăim acum, acest lucru trebuie să se petreacă mult mai prompt, mai rapid, şi un rol serios îl joacă, pe de o parte, presa, pe de alta, lucrările normative, dicţionarele. Dacă ele încă propun, din inerţie sau timiditate, să scriem, în *romgleză*, lookul sau site-ul, ele fac un deserviciu

limbii române. O limbă nu se îmbogăţeşte cu xenisme, cu cuvinte care rămân străine. Nu se poate ca zone ample din

limba română să fie, grafic, «colonii»".

(http://www.limbaromana.md/index.php?go=articole&n=467).

Ceea ce subliniază celebrul lingvist este configurarea unui nou limbaj cu caracter eterogen, care este alcătuit atât din cuvinte englezești, cât și din termeni românești. Calamburul, ca figură de stil, generează denumirea acestui nou limbaj provenit din tendințele vorbitorilor români. Este, desigur, o nouă limbă, izvorâtă atât din română, cât și din engleză.

Romgleza devine, astfel, un idiom specific, care denotă total tendințele lingvistice ale românilor și care este dovada clară a invaziei de anglicisme aflate destul de aproape de apogeul ei. Specialista Adriana Stoichițoiu-Ichim identifică segmentul de populație vorbitoare a romglezei : „Principalele categorii de vorbitori responsabile de existența romglezei sunt: specialiștii din diverse domenii de activitate (informatică, economie, finanțe, comunicare și relații publice, publicitate, artă etc.), jurnaliștii din presa scrisă și audio-vizuală, oamenii politici, autorii de reclame, comercianții și adolescenții." (Stoichițoiu-Ichim, 2006, p. 13).

Lingviști precum Tatiana Slama-Cazacu și George Pruteanu consideră că pătrunderea în limba română a termenilor străini duce la alterarea esenței limbii. Din perspectiva acestor specialiști, folosirea unor neologisme preluate din limba engleză nu este necesară, deoarece vocabularul limbii române este suficient de bogat încât să se poată găsi un echivalent în română pentru orice „străinism". Tatiana Slama-Cazacu denumește „invazia" termenilor străini ca fiind o „pulbere de false diamante", iar în acest sens afirmă că: „S-a observat că invazia de termeni străini a coincis cu una a produselor <<de import>>, al căror prestigiu a devenit, de asemenea, incomparabil cu al celor românești, chiar dacă acestea sunt mai bune ori de aceeași calitate sau mult mai ieftine" (Slama-Cazacu, 2000, p. 134). De asemenea, lingvista subliniază și faptul că tot mai mulți indivizi dau dovadă de „o insuficientă stăpânire a limbii materne, româna, de unde schingiuiturile morfologice și sintactice, greșelile semantice în întrebuințare, dificultatea traducerii pe loc a termenilor de către înșisi specialiștii sau <<tehnocrații>> care-i folosesc" (Slama-Cazacu, 2000, p. 132).

În ceea ce privește invazia de anglicisme, lingvista Adriana Stoichițoiu-Ichim (Stoichițoiu-Ichim, 2006, p.56) a identificat câteva greșeli frecvent întâlnite în mass-media, și anume: „pleonasmul, <<falșii prieteni>>, etimologia populară, coliziunile omonimice și <<cultismul>>".

O definiție completă a pleonasmului este dată de lingvistul Ilie Rad. „Accepțiunea cea mai largă a termenului de pleonasm (cf. fr. *pléonasme*, lat. *pleonasmus*, gr. *pleonasmos* < pleon=mai mult) este aceea de folosire alăturată a două sau mai multe cuvinte cu același sens." (Rad, 1999, p. 17). Cele mai frecvent întâlnite

pleonasme în limbajul mediatic românesc sunt exemplificate de lingvistul Ilie Rad: „mijloace mass-media", „tehnologie high-tech", „hit de mare succes", „bani cash", „bord de conducere", „persoane VIP" sau „marile supermarketuri" (Rad, 1999, p. 19).

Conform Adrianei Stoichițoiu-Ichim, „falșii prieteni" sunt cei care „desemnează, în mod metaforic, termeni existenți în două limbi diferite sub o formă identică sau foarte asemănătoare, dar cu semnificații distincte." (Stoichițoiu-Ichim, 2006, p.57). Lingvista subliniază faptul că printre cauzele care determină apariția acestui tip de greșeală „se numără cunoașterea superficială a limbii engleze, neatenția, comoditatea și snobismul lingvistic." (Stoichițoiu-Ichim, 2006, p.57).

Totodată, specialista a identificat o serie de termeni utilizați în mod eronat în limbajul mediatic, din categoria „falșilor prieteni", în exemple precum: „argument" pentru „ceartă, dispută"; „crud" pentru „necioplit, bădăran"; „devastat" pentru „șocat, îndurerat"; „dedicat" pentru „devotat"; „formă" pentru „formular"; „nervos" pentru „emoționat" (Stoichițoiu-Ichim, 2006, p.57-58). În acest mod, se poate observa faptul că dinamica limbii române generează noi mijloace de îmbogățire a vocabularului, chiar dacă, de multe ori, aceste metode nu sunt în conformitate cu norma lingvistică. Adriana Stoichițoiu-Ichim subliniază faptul *că etimologia populară* este cea care generează această tendință lingvistică.

Etimologia populară este un „fenomen prin care vorbitorii neinstruiți stabilesc o falsă relație etimologică între două cuvinte neînrudite, bazându-se pe asemănări de formă" (Stoichițoiu-Ichim, 2006, p. 60). Lingvista oferă drept exemplu verbul „a accesa" (termen din informatică engl. *to acces*) care este utilizat în locul expresiei curente *a avea acces* (la ceva) în contextul <<Pentru ca persoana patronului de la *Gourmet* să acceseze funcția demnitarului de stat, organigrama MAAP a fost modificată prin hotărâre de guvern>>" (Stoichițoiu-Ichim, 2006, p. 60).

Tipurilor de greșeli enunțate de Adriana Stoichițoiu-Ichim li se mai adaugă și *hipercorectitudinea*, după cum sesizează lingvistul Gligor Gruiță într-unul dintre studiile sale: „Ziaristul pedant, anglofon prin adopțiune, va fi tentat să scrie *leader, cocktail, clown* etc., ca în engleză, și să pronunțe *claun, futbol* etc., deși acestea s-au românizat de mult timp. Această greșeală poartă un nume înșelător, <<hipercorectitudine>>, dar tot eroare este și reprezintă o frână în calea adaptării unor astfel de cuvinte la sistemul ortografic, ortoepic și gramatical al limbii române. Pentru jurnalistul neanglofon, există pericolul variantelor inculte: pronunțări ca *team, bodyguard, safe*" (Cesereanu, 2003, p. 85).

Cu toate acestea, se poate observa faptul că anglicismele sunt preferate de către vorbitorii români, care le folosesc atât din necesitate, cât și datorită modei lingvistice. Mai mult, anglicismele care au o frecvență superioară în ceea ce privește folosirea lor de către români nu sunt toate acceptate de norma literară. De asemenea, există situații lingvistice previzibile, precum cea a termenului „locație" care, în limba română, are sensul de „chirie". Este evident faptul că în fondul lexical își va câștiga loc anglicismul

„locație", care provine din englezescul „location" și care are sensul de „loc, localizare". Acest ultim sens nu este încă acceptat de norma literară, însă situația acestui termen este absolut similară cu cea a verbului „a aplica", care si-a câștigat și sensul de „a scrie/completa o cerere" (ex: *a aplica pentru o bursă*).

Analistul și profesorul Dumitru Borțun vorbește pe larg despre „asimilarea inadecvată a unor termeni intrați recent în limba română" (Borțun, 2015, p.128) și despre greșelile generate de jurnaliști în momentul utilizării unor anglicisme și își exprimă clar opțiunea pentru corectitudinea limbii și respectarea normei: „Pur și simplu, sunt un vorbitor al limbii române care își iubește limba maternă și respectă limba oficială a statului al cărui cetățean este. Cred că prezervarea structurii logice a limbii în care gândim și ne exprimăm, în care cunoaștem și comunicăm este o datorie a noastră, a tuturor vorbitorilor limbii române." (Borțun, 2015, p.179).

Cu toate că invazia de anglicisme poate fi uneori deranjantă prin faptul că brutalizează oarecum limba română, există și anumite beneficii de ordin lingvistic ce sunt aduse fondului lexical românesc, prin utilizarea frecventă a englezismelor. Până la urmă, însăși romgleza devine un mijloc important de îmbogățire a limbii, prin faptul că neologismele provenite din limba engleză extind fondul lexical românesc.

În acest fel, limba română își indeplinește și își desfășoară dinamica proprie, care atestă faptul că este o limbă vie, care urmează dorințele și tendințele vorbitorilor ei.

BIBLIOGRAFIE:

Avram, Mioara, *Anglicisme în limba română*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1997.

Borțun, Dumitru, *Mareea Neagră: limba română sub asediu. Greșeli de exprimare în mass-media din România,* București, Tritonic, 2015

Cesereanu, Ruxandra, coord., *Curente şi tendinţe în jurnalismul contemporan*, Cluj-Napoca, Limes, 2003

Ciobanu, Georgeta, *Anglicisme în limba română*, Timişoara, Editura Amphora, 1996

Gruiță, Gligor, *Gramatică normativă*, Piteşti, Paralela 45, 2007

Gruiță, Gligor, *Moda lingvistică 2007*, Piteşti, Paralela 45, 2006

Rad, Ilie, *Stilistică şi mass-media*, Cluj-Napoca, Excelsior, 1999

Slama-Cazacu, Tatiana, *Stratageme comunicaționale și manipularea*, Iași, Polirom, 2000

Stoichiţoiu-Ichim, Adriana, *Aspecte ale influenţei engleze în româna actuală*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2006

Stoichiţoiu-Ichim, Adriana, *Vocabularul limbii române actuale*, Bucureşti, All, 2005

LISTA ABREVIERILOR PENTRU SURSELE LEXICOGRAFICE UTILIZATE:

DEX – *Dicţionarul explicativ al limbii române*, Editura Academiei, Bucureşti, 1975.

DN_3 – Marcu, Florin, Constant Maneca, *Dicţionar de neologisme*, ediţia a III-a, Editura Academiei, Bucureşti, 1978.

$DOOM_2$ – *Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române*, (coord. Ioana Vintilă-Rădulescu), ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Univers Enciclopedic, Bucureşti, 2005.

MDN – Marcu, Florin, *Marele dicţionar de neologisme*, Bucureşti, Editura Saeculum, 2002.